

Ekspertgruppen vedrørende fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser

Anbefalinger vedrørende fremtidig fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser

BILAG

Ekspertgruppen vedrørende fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser

Anbefalinger vedrørende fremtidig fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser

BILAG

Design: Kommunikationssekretariatet

Denne publikation kan ikke bestilles.
Der henvises til webudgaven.

Publikationen kan hentes på:

www.uvm.dk

Børne- og Undervisningsministeriet

Departementet

Afdelingen for Ungdoms- og Voksenuddannelser

Frederiksholms Kanal 25

1220 København K

Ekspertgruppen vedrørende fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser

Anbefalinger vedrørende fremtidig fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser

BILAG

Bilagsliste

- Bilag 1. Kommissorium for ekspertgruppe vedrørende fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser
- Bilag 2. Referencegruppe
- Bilag 3. Gældende regler for elevfordeling
- Bilag 4. Data og analysemæssige forbehold
- Bilag 5. Yderligere eksempler på distrikter på stx
- Bilag 6. Yderligere eksempler på distrikter på hhx
- Bilag 7. Yderligere eksempler på distrikter på htx
- Bilag 8. Oversigt over klynger på stx
- Bilag 9. Oversigt over klynger på hf
- Bilag 10. Oversigt over klynger på hhx
- Bilag 11. Oversigt over klynger på htx
- Bilag 12. Yderligere kort over klynger for stx
- Bilag 13. Yderligere kort over klynger for hhx
- Bilag 14. Yderligere kort over klynger for htx
- Bilag 15. Analyse af elever med udenlandsk herkomst på de gymnasiale uddannelser
- Bilag 16: Analyse af grundskoleelevers søgning til de gymnasiale uddannelser
- Bilag 17: Analyse af udviklingen i den geografiske fordeling af ansøgningerne til stx
- Bilag 18: Analyse af kapacitetsbehov og kapacitetsudvikling på gymnasieområdet
- Bilag 19: Analyse af elevernes søgning og tilgang til stx efter herkomst
- Bilag 20: Analyse af ændring af bopælsstatus ved søgetidspunktet for stx-gymnasier
- Bilag 21: Analyse af udviklingen i krydssøgning til de gymnasiale uddannelser
- Bilag 22: Analyse af sammenhængen mellem koncentrationen af elever med udenlandsk herkomst og elevernes faglige resultater og fuldførelse
- Bilag 23: Analyse af forældrenes uddannelsesbaggrund blandt elever på stx
- Bilag 24: Udviklingen i hovedtal på de gymnasiale uddannelser
- Bilag 25: Pluss: Delopgave 1, Betydningen af graden af koncentration af elever med udenlandsk herkomst for gymnasiale uddannelsesinstitutioners pædagogiske og integrationsmæssige udfordringer
- Bilag 26: Pluss: Delopgave 2, Unges brug af deres frihed i forhold til valg af gymnasial institution

BILAG 1

Kommissorium for ekspertgruppe vedrørende fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser

Udfordringsbillede

De nuværende fordelingsregler og fastsættelsen af kapaciteten på de almene gymnasiale uddannelser medfører en række udfordringer for institutioner og elever:

En række gymnasier er udfordret i forhold til elevsammensætning, herunder udfordret med kultursammenstød blandt eleverne.

Det er vanskeligt at gøre brug af det frie valg på det almengymnasiale område, bl.a. fordi eleverne som udgangspunkt kun har forrang til det nærmeste gymnasium.

Gymnasier i udkantsområder og forstæder er presset på aktivitetsgrundlaget, idet eleverne i stigende grad søger mod større byer samt den generelle demografiske udvikling.

Der er ikke tilstrækkeligt fokus på det samlede lokale og regionale behov for kapacitet.

Der er begrænset konkurrence mellem gymnasierne, bl.a. som følge af det begrænsede frie valg.

Der er eksempler på muligt snyd med bopælsadresser med henblik på at forbedre mulighed for optagelse på overansøgte gymnasier.

Baggrund

Fordelingen af elever er i dag primært baseret på afstanden fra elevernes bopæl til gymnasierne.

De nuværende principper for elevfordeling på de almengymnasiale uddannelser (stx og 2-årig hf)

Hvis institutionerne oplever flere førsteprioritetsansøgere, end der er kapacitet til at optage, er det fordelingsudvalgene, som afgør, hvilke gymnasier eleverne skal optages på. Hver gymnasium fastlægger som udgangspunkt selv sin kapacitet.

Fordelingsudvalgene anvender afstand som hovedkriterium for fordelingen af elever mellem institutionerne. Elever med de korteste afstande mellem elevens bopæl og den søgte uddannelsesinstitution vil blive optaget (med visse undtagelser).

Eleverne har mulighed for at prioritere op til 5 gymnasier. Såfremt det ikke er muligt at imødekomme nogen af elevernes prioriteringer, vil fordelingsudvalgene indplacere eleverne på et gymnasium, de ikke har søgt om optag på. Fordelingsudvalgene består af rektorerne fra gymnasierne fra et geografisk område samt 1-2 repræsentanter for Regionsrådet.

Der er de seneste år gennemført en række justeringer af elevfordelingsreglerne. Det gælder bl.a. følgende:

Med virkning fra 1. februar 2018 blev muligheden for at fastsætte kapacitetslofter styrket. Der blev således mulighed for at fastsætte et kapacitetsloft for en længere periode og i særlige tilfælde uden at afvente en indstilling fra regionsrådet og en udtalelse fra den berørte institution.

Anvendelsesområdet blev endvidere udvidet, så et kapacitetsloft også vil kunne fastsættes med henblik på at sikre et tilstrækkeligt og varieret uddannelsesstilbud overalt i landet og fastsættelse vil kunne ske både i forhold til den samlede kapacitet i det førstkommende skoleår og i forhold til forventet kapacitetsbehov i de efterfølgende skoleår.

Med virkning fra 1. februar 2018 fik fordelingsudvalgene mulighed for i helt særlige tilfælde begrundet i lokale forhold at beslutte, at en institution kan optage et mindre antal ansøgere i stedet for andre ansøgere, der ellers ville skulle optages på institutionen efter afstandskriteriet.

Undervisningsministeren har givet fordelingsudvalg Øst i Region Midtjylland dispensation til at fastsætte lokale elevfordelingsregler for optag til skoleåret 2017/18 og 2018/19.

Frederiksberg Gymnasium har fået godkendelse som profilgymnasium for skoleåret 2018/19, hvorefter de blandt de ansøgende elever optager en del af eleverne på baggrund af deres forudsætninger inden for medborgerskab.

Der er imidlertid brug for at overveje yderligere justeringer i de nuværende elevfordelingsregler, som kan bidrage til at imødekomme nogle af de lokale og regionale udfordringer, en række fordelingsudvalg og gymnasier står over for.

Der nedsættes på den baggrund en ekspertgruppe, der skal gennemføre et analysearbejde. Ekspertgruppen skal på baggrund af analysen opstille mulige modeller for elevfordeling, der kan modvirke udfordringer forbundet med koncentration af elever med udenlandsk herkomst og med udkantsproblemstillinger. Ekspertgruppen skal endvidere vurdere modellerne med henblik på efterfølgende politisk drøftelse.

Analysens indhold

Ekspertgruppen skal igangsætte et analysearbejde, således at nye modeller for elevfordeling hviler på et solidt empirisk grundlag.

Analysen vil bl.a. skulle indeholde følgende elementer:

- Den demografiske udvikling
- Ansøgernes herkomst i et givet lokalområde, herunder betydningen af stor koncentration af elever med udenlandsk baggrund i forhold til faglige, pædagogiske og integrationsmæssige udfordringer
- Elevernes brug af valgfrihed
- Ansøgere flyttemønstre og brug af proforma-adresser
- Analyse af elevstrømme indenfor og mellem de nuværende fordelingsudvalg, herunder hvor de potentielle ansøgere bor
- Kapacitetsfastsættelse
 - Analyse af den samlede kapacitetsudvikling og de seneste års søgemønstre
 - Analyse af det samlede kapacitetsbehov på hhv. almengymnasiale og erhvervsgymnasiale institutioner
 - Analyse af, hvordan kapaciteten fastsættes/fordeles blandt de gymnasiale institutioner

- Taxametersystemets rolle ift. fordelingen af elever, herunder gymnasiernes incitament
- Graden af monopoldannelse
- Institutionernes geografiske placering
- Transportmæssig infrastruktur
- Økonomiske konsekvenser forbundet med modellerne
 - Fx påvirkning af de gymnasiale institutioners økonomi
 - Fx påvirkning af huspriser i forskellige områder
- Internationale erfaringer, herunder bl.a. fra Norge og Finland med fordeling af elever baseret på karakterer
- Hvilke løsningsmodeller man bruger i lande, Danmark normalt sammenligner sig med

På baggrund af analysen skal ekspertgruppen opstille og vurdere konkrete modeller for fremtidig fordeling af eleverne, herunder bl.a. muligheden for at etablere gymnasiedistrikter, ændrede fordelingsudvalg, lokale fordelingsregler med mere frit optag og mulighed for at reservere pladser på overansøgte gymnasier til elever fra mindre søgte områder mv. Ekspertgruppen skal for hver af modellerne foreslå, hvilken myndighed der skal stå for administrationen. Hensynet til handicappede ansøgere skal endvidere indgå i overvejelserne om fremtidige modeller.

I vurderingen af modellerne skal bl.a. indgå konsekvenserne for elevernes frie valg af gymnasium, fordelingen af elever med udenlandsk herkomst, håndteringen af de øvrige gymnasiale uddannelser samt økonomien forbundet med modellerne.

Det forudsættes, at modellerne udarbejdes inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser.

Organisering, økonomi og tidsplan

Ekspertgruppen vil bestå af 6 medlemmer, herunder medlemmer med sektorkendskab. Ekspertgruppen sekretariatsbetjenes af UVM med inddragelse af andre relevante ministerier, herunder FM, JM og UIM. Der kan igangsættes eksterne analyser om nødvendigt.

Der nedsættes en referencegruppe, som består af Undervisningsministeriet, Danske Regioner, Danske Gymnasier, Danske Erhvervsskoler og Gymnasier, Gymnasieskolernes Lærerforening, Danske Gymnasieelevers Sammenslutning, Erhvervsskolernes Elevorganisation, Landssammenslutningen af Handelsskoleelever og enkelte fordelingsudvalgsformænd.

Udgifterne til ekspertgruppen vil blive afholdt inden for Undervisningsministeriets eksisterende ramme.

Ekspertgruppen nedsættes primo 2019 med henblik på afrapportering inden udgangen af 1. halvår 2019.

BILAG 2

Referencegruppe til ekspertgruppe vedrørende fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser

Følgende organisationer m.v. har deltaget i referencegruppen:

- Danske Regioner
- Danske Gymnasier
- Danske Erhvervsskoler og Gymnasier
- Gymnasieskolernes Lærerforening
- Danske Gymnasieelevers Sammenslutning
- Erhvervsskolernes Elevorganisation
- Landsammenslutningen af Handelsskoleelever
- To fordelingsudvalgsformænd

BILAG 3

Gældende fordelingskriterier ved fordeling af ansøgere til almengymnasiale uddannelser

Reglerne om elevfordeling findes i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 596 af 16. maj 2019, og i bekendtgørelse nr. 1491 af 13. december 2018 om optagelse på de gymnasiale uddannelser og kapacitetsfastsættelse på institutioner for almengymnasiale uddannelser (optagelsesbekendtgørelsen).

Fordelingskriterier til almengymnasiale uddannelser

Institutioner, der ikke har flere optagelsesberettigede ansøgere, end de har kapacitet til, skal optage alle. Hvis der er flere ansøgere, der har angivet institutionen som førsteprioritet, end institutionen har kapacitet til at optage, skal samtlige af institutionens modtagne ansøgninger, på nær de ansøgere, som kan optages forlods, sendes til områdets såkaldte regionale fordelingsudvalg med henblik på fordeling af eleverne.

Institutionen kan forlods optage følgende ansøgere:

- Omgængere
- Elever på orlov
- Ansøgere til pre-IB
- Ansøgere til særligt tilrettelagte forløb for elever med Autisme Spektrum Forstyrrelser Ansøgere til 3- og 4-årige forløb
 - Team Danmark elever
 - MGK elever
 - Hf tilrettelagt i kombination med en landbrugs- eller søfartsuddannelse
- Eliteidrætsudøvere

Fordelingen i fordelingsudvalget sker først og fremmest under hensyntagen til, at ansøgernes ønsker imødekommes bedst muligt inden for en række fordelingskriterier. Det primære elevfordelingskriterium er afstanden mellem elevens bopæl og uddannelsessted, det vil sige at en ansøger går forud for andre ansøgere, der har længere afstand mellem bopælen og uddannelsesstedet end ansøgeren.

Der kan gives forrang til:

- ansøgere med handicap
- ansøgere, som søger en institution med en særlig profil
- ansøgere til særlige studieretninger
- ansøgere, som ikke på anden måde kan få plads på en institution inden for en rimelig transporttid (normalt 60 minutter med offentlig transport).

Fordelingsudvalget kan derudover i helt særlige tilfælde begrundet i lokale forhold beslutte, at en institution optager et mindre antal ansøgere i stedet for andre ansøgere, der ellers ville skulle optages på institutionen efter hovedkriteriet om transportafstand.

Ad. omgængere

I visse tilfælde får elever på de gymnasiale uddannelser lov til/mulighed for at gå året om. I de tilfælde, hvor eleven får lov til at gå 1.g om, vil rektor således på forhånd have disponeret over en enkelt plads ud af skolens optagelseskapacitet. Omgængere kan optages direkte på institutionen og således ikke sendes med til fordelingsudvalget i tilfælde af, at der er flere optagelsesberettigede ansøger med institutionen som første prioritet, end der er kapacitet til.

Ad. elever på orlov

Ansøgere, der er optaget på en institution, men endnu ikke er startet, får i visse tilfælde orlov til et uddannelsesophold i udlandet. De pågældende ansøgere, der altså er optaget på en bestemt institution, men først starter året efter, kan sammenlignes med omgængerne ovenfor og rektor vil på samme måde på forhånd have disponeret over en enkelt plads ud af institutionens optagelseskapacitet. I fordelingsmæssig sammenhæng fremgår det da også, at disse elever optages direkte på institutionen.

Ad. ansøgere til pre-IB

Ministeren har mulighed for at fravige bestemmelserne i lov om de gymnasiale uddannelser vedrørende tilrettelæggelsen af det første år i en treårig uddannelse til teknisk eller almen studentereksamen, i tilfælde hvor en institution, der er godkendt til en sådan uddannelse, udbyder International Baccalaureate (IB) (§ 69, stk. 2). Bestemmelsen skal give mulighed for at tilrettelægge de to uddannelsers første år, så eleverne bagefter kan fortsætte i den toårige (internationale) IB-uddannelse i stedet for i uddannelsernes andet og tredje år.

I forlængelse heraf er det i optagelsesbekendtgørelsen fastsat, at ansøgere til pre-IB optages direkte på institutionen og dermed ikke sendes med til fordelingsudvalget i tilfælde af, at der er flere optagelsesberettigede ansøger med institutionen som første prioritet, end der er kapacitet til.

Ad. ansøgere til særligt tilrettelagte forløb for elever med Autisme Spektrum Forstyrrelser (ASF-klasser)

Der er i § 33 b i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almenvoksenuddannelse m.v. en bestemmelse om tilskud til institutioner, der udbyder særligt tilrettelagte stx- og hf-forløb for elever og kursister med nedsat psykisk funktionsevne, herunder Aspergers syndrom. Denne ordning er i forbindelse med gymnasireformen udvidet til også at dække de erhvervsgymnasiale uddannelser. Fra skoleåret 2019/20 er der 13 ASF-klasser på landsplan.

I forlængelse heraf er det i optagelsesbekendtgørelsen fastsat, at ansøgere til særlige ASF-forløb optages direkte på institutionen og dermed ikke sendes med til fordelingsudvalget i tilfælde af, at der er flere optagelsesberettigede ansøger med institutionen som første prioritet end der er kapacitet til.

Ad. Team-Danmark-ansøgere

Det følger af lov om de gymnasiale uddannelser (§ 63, stk. 1), at institutioner har mulighed for at tilrettelægge forlængede uddannelsesforløb for elever, der opfylder idrætslige kriterier opstillet af Team Danmark.

I forlængelse heraf er det i optagelsesbekendtgørelsen fastsat, at ansøgere til sådanne forlængede uddannelsesforløb optages direkte på institutionen og dermed ikke sendes med til fordelingsudvalget i tilfælde af, at der er flere optagelsesberettigede ansøger med institutionen som første prioritet end der er kapacitet til.

Ansøgere til forlængede uddannelsesforløb for elever, der samtidig er optaget på MGK

Det følger af lov om de gymnasiale uddannelser (§ 63, stk. 1), at institutioner har mulighed for at tilrettelægge forlængede uddannelsesforløb for elever, der samtidig er optaget på Musikalsk Grundkursus (MGK).

I forlængelse heraf er det i optagelsesbekendtgørelsen fastsat, at ansøgere til sådanne forlængede uddannelsesforløb optages direkte på institutionen og dermed ikke sendes med til fordelingsudvalget i tilfælde af, at der er flere optagelsesberettigede ansøger med institutionen som første prioritet end der er kapacitet til.

Ad. ansøgere til hf-uddannelsen tilrettelagt i kombination med en landbrugs- eller søfartsuddannelse

Det følger af lov om de gymnasiale uddannelser (§ 63, stk. 3), at undervisningsministeren kan godkende, at den 2-årige uddannelse til hf-eksamen kan tilrettelægges som et 3-årigt forløb med supplerende kompetence i kombination med en landbrugs- eller søfartsuddannelse.

I forlængelse heraf er det i optagelsesbekendtgørelsen fastsat, at ansøgere til sådanne forlængede uddannelsesforløb optages direkte på institutionen og dermed ikke sendes med til fordelingsudvalget i tilfælde af, at der er flere optagelsesberettigede ansøger med institutionen som første prioritet, end der er kapacitet til.

Ad. ansøgere til forlængede uddannelsesforløb for elever, der samtidig er optaget på uddannelsesforløb inden for andre kunstneriske udtryksformer end Musikalsk Grundkursus

Det følger af lov om de gymnasiale uddannelser (§ 63, stk. 1), at institutioner har mulighed for at blive godkendt til at udbyde forlængede uddannelsesforløb til elever, der samtidig er optaget på uddannelsesforløb inden for andre kunstneriske udtryksformer end Musikalsk Grundkursus (MGK), men svarende til MGK. Der findes ikke i dag særlige regler vedr. optagelse af ansøgere til sådanne forløb.

Ad. eliteidrætsudøvere

I dag kan ansøgere, som af en kommunal eliteidrætsorganisation eller en af KL udpeget kommunal instans er vurderet at have status som eliteidrætsudøver, optages direkte på institutionen, når det efter organisationens henholdsvis instansens vurdering er af væsentlig betydning for ansøgerens idrætslige udvikling, at ansøgeren optages på netop den pågældende institution. De pågældende ansøgere sendes således ikke med til fordelingsudvalget i tilfælde af, at der er flere optagelsesberettigede ansøger med institutionen som første prioritet, end der er kapacitet til.

Bestemmelsen blev indsat i optagelsesbekendtgørelsen i 2015 som følge af, at eliteidrætsudøvere, der endnu ikke var i den nationale elite eller af andre grunde ikke kunne godkendes af Team Danmark, med

de dagældende elevfordelingskriterier i visse tilfælde fik særdeles dårlige vilkår i forhold til at kombinere eliteidrætskarrieren med en almengymnasial uddannelse. Det kunne f.eks. være personer, der trænede langt fra deres bopæl. Hvis sådanne ansøgere i kraft af den dagældende bekendtgørelsens primære elevfordelingskriterium - transporttiden fra bopæl til uddannelsesinstitutionen - kun kunne opnå plads på et gymnasium tæt på bopælen med deraf følgende vanskeligheder for at opnå den forventede, markante træningsmængde i elitecenter eller -klub, var der risiko for, at disse unge i praksis fravalgte deres ungdomsuddannelse.

Vurderingen af, om en ansøger har behov for og på fornuftig vis kan udnytte en særstatus i forhold til optagelse, gennemføres af et organ uden for gymnasierne selv - enten af en kommunal eliteidrætsorganisation eller af en af KL udpeget kommunal instans. Særstatus gives i så fald til ansøgere, der - ud over at være eliteidrætsudøver - også vil få tilgodeset sit samlede eliteidrætsliv ved at komme netop på en bestemt skole. Dette handler ikke kun om karakteren af den pågældende skoles tilbud til eliteidrætsudøvere, men også om, hvor den pågældende bor, træner og i øvrigt praktiserer sin idræt.

Ad. ansøgere, hvis handicap gør, at det er hensigtsmæssigt, at de optages på netop denne institution

Fordelingsudvalget skal tage hensyn til foreliggende oplysninger om ansøgeres handicap eller andre vanskeligheder, der kan sidestilles hermed, og kan i den forbindelse give ansøgerens optagelse på en institution, der er hensigtsmæssig i forhold til det pågældende handicap, højere prioritet som fordelingskriterium end transporttiden.

Ad. ansøgere til profil-gymnasier

I tilfælde, hvor en institution har fået godkendt en særlig profil, kan individuelle faglige forudsætninger hos ansøgerne, der er relevante for den særlige profil, indgå som fordelingskriterium med højere prioritet end transporttiden. Det forudsætter, at en indstilling fra rektor til fordelingsudvalget i forhold til, hvilke ansøgere med individuelle faglige forudsætninger, der er relevante for profilen.

Ad. ansøgere, der har angivet forhåndstilkendegivelse vedr. ønsket studieretning – særlige studieretninger

Før gymnasiereformen afgav eleverne forhåndstilkendegivelser om ønsket studieretning. Fordelingsudvalget kunne af hensyn til en hensigtsmæssig klassedannelse med henvisning til andre ansøgere forhåndstilkendegivelser om ønsket studieretning give disse ansøgere optagelse på institutionen højere prioritet end nærmere boende ansøgere, når det skete for at sikre et tilstrækkeligt og varieret tilbud af studieretninger for eleverne i det pågældende geografiske område.

Med gymnasiereformen bortfaldt de tidligere regler om ansøgernes forhåndstilkendegivelse af ønsket studieretning. Det er dog vurderingen, at i det omfang, der på trods heraf forligger viden om de kommende elevers foreløbige ønsker om studieretning allerede i fordelingsfasen, så vil det fortsat være muligt for fordelingsudvalgene at benytte de muligheder, der ligger i optagelsesbekendtgørelsen. Det gælder både i relation til særligt godkendte lokale studieretninger, jf. § 26, stk. 3, i lov om de gymnasiale uddannelser, der uden tvivl vil kunne betragtes som sjældne studieretninger, og i relation til visse af de i lovens bilag 1 nævnte studieretninger (f.eks. studieretningen med latin og græsk på A-niveau).

BILAG 4

Data og analysemæssige forbehold

Generelt om data til de interne analyser

Data til brug for de empiriske analyser udarbejdet af sekretariatet samt til værktøjet, der er anvendt til at belyse muligheden for at fastlægge gymnasiedistrikter og klynger, stammer primært fra Børne- og Undervisningsministeriets egne dataregistre.

Overordnet set indeholder registrene oplysninger om elever, der har søgt og/eller er tilgået en gymnasial uddannelse (stx, hhx, htx eller 2-årig hf).

Der er anvendt data fra forskellige datakilder fra ministeriets registre, herunder:

- Søgning – elever i 9. og 10. klasses søgning til ungdomsuddannelserne
- Tilgang, bestand samt frafald af elever på de gymnasiale uddannelser
- Karakterer (studentereksamen)

Oplysninger om gymnasiernes kapacitet er leveret af Danske Regioner og manuelt tilkøbet data om søgning.

Derudover er der til nogle analyser tilkøbet registeroplysninger fra Danmarks Statistik, herunder oplysninger om elevernes herkomst.

Generelt er der anvendt det nyeste tilgængelige data på tidspunktet for analysernes udarbejdelse. Da der i perioden for ekspertgruppens arbejde er blevet nyere data tilgængeligt, har sekretariatet opdateret udvalgte analyser med de nyere årgange. Det drejer sig om de analyser, hvor det er vurderet, at en opdatering med en nyere årgang vil være relevant for analysens konklusioner.

Opgørelser på afdelings- og institutionsniveau

Nogle gymnasiale institutioner er organiseret med flere afdelinger, som er geografisk adskilte. De gennemførte analyser tager udgangspunkt i data på afdelingsniveau. Dette valg er truffet, fordi en afdeling almindeligvis er den enhed, som opfattes som et selvstændigt uddannelsessted, fx NEXT - Sydkysten Gymnasium (stx) og NEXT - Albertslund Gymnasium (stx), og fordi det efter ekspertgruppens opfattelse netop er relevant at tage udgangspunkt i afdelinger (et fysisk sted), når der overvejes modeller for fordeling af ansøgere til de enkelte gymnasiale afdelinger.

Der har i data vist sig en række udfordringer knyttet til, at eleverne i en række tilfælde ikke er korrekt registreret på afdelingsniveau, men i stedet kun er registreret på hovedinstitutionsniveau. Det gælder særligt for data om søgning til de gymnasiale uddannelser, men også i mindre omfang ministeriets resterende datakilder.

Det betyder i praksis, at det er muligt at placere den enkelte elev på en hovedinstitution, men hvis institutionen har flere underafdelinger, er der i data konstateret eksempler på, at eleverne ikke er korrekt registreret på rette underafdeling. Nogle steder vil hovedinstitutionen i stedet stå registreret som en afdeling. Det betyder, at det i data ikke altid er muligt at opgøre hverken det samlede antal afdelinger eller hvor mange elever, der har søgt eller går på de enkelte afdelinger/gymnasier. Herunder også hvor stor en andel af eleverne, der har udenlandsk herkomst opgjort på afdelingsniveau.

Denne uhensigtsmæssighed i data er kun et begrænset problem på stx, hvor langt størstedelen af institutionerne kun har én afdeling. Det har derfor været muligt at kvalitetssikre data på afdelingsniveau for stx, med kun enkelte forbehold i relation til søgedata. Disse forbehold består i, at det for enkelte institutioner på enkelte år (men ikke nødvendigvis alle år i analysens tabeller) ikke er muligt at opdele elevtallet på afdelingsniveau. Forbeholdene vil i så fald fremgå af analysen.

Uhensigtsmæssigheden i data betyder overordnet set, at en række af de empiriske analyser udelukkende er udarbejdet for stx, men ikke for de resterende gymnasiale uddannelser. Det skyldes, at det ikke har været muligt at sikre datakvaliteten tilstrækkeligt på afdelingsniveau for de resterende uddannelser, da der både for hf, hhx samt htx er en betydelig andel af institutionerne, som har underafdelinger.

Der er ikke datamæssige udfordringer for analyser, der ser på antallet af elever på eksempelvis hovedinstitutionsniveau, kommunalt, regionalt eller på landsplan mv.

Derudover vurderes der ikke at være væsentlige udfordringer med datagrundlaget til analysen af effekten af en høj koncentration af elever med udenlandsk herkomst samt forældre med grundskoleuddannelse på faglighed og frafald (bilag 36). Dette skyldes, at analysen identificerer elevernes institutionsforhold med udgangspunkt i tilgangsdata, hvor disse oplysninger vurderes af tilstrækkelig kvalitet til at gennemføre en solid analyse.

Manuelt korrigeret data til brug for udarbejdelse af eksempler på gymnasiedistrikter

Uhensigtsmæssighederne med at placere eleverne på rette afdeling i data betyder, at der til værktøjet til brug for udarbejdelsen af mulige distrikter er lavet en kvalitetssikring af tal for søgning på afdelingsniveau for et enkelt år (2018). Denne kvalitetssikring består i manuelle korrektioner af data, for at få det bedst mulige billede på afdelingsniveau. Samlet set gælder det, at der har været elever i søgedata (omkring 1 pct.), som ikke har kunnet placeres på en afdeling, og de derfor er udeladt af data, der er anvendt i værktøjet.

Korrektionsarbejdet har således bestået i at afdække, om elever, der ikke er placeret korrekt på en afdeling kan placeres korrekt på baggrund af viden fra andre datakilder (eksempelvis data om hvilken afdeling, eleven er tilgået).

De manuelle korrektioner har været så tidskrævende, at det ikke har været muligt at foretage dem alle år. Da værktøjet er udviklet til brug for fastlæggelse af mulige gymnasiedistrikter er det prioriteret at foretage korrektioner af data for senest tilgængelige år (2018), og således at værktøjet anvender tilgangstal og søgetal for samme år.

Det bemærkes, at de empiriske analyser, der er udarbejdet for ekspertudvalget og som viser en udvikling over tid, ikke anvender data hvor der er foretaget manuelle korrektioner. Det skyldes, at analyserne i høj grad beror på tilgangsdata, hvor datakvaliteten (på stx) i høj grad har været tilfredsstillende, og kun i mindre omfang gør brug af de søgedata, hvor datakvaliteten har været mere udfordrende og undergået større korrektioner. Derudover ser analyserne på udviklingen over tid og på et aggregeret niveau, hvor de enkelte manuelle korrektioner vurderes at have mindre betydning. Det er dog valgt at begrænse mange af de empiriske analyser til kun at være udarbejdet for stx, hvor datakvaliteten er stærkest.

På baggrund har de identificerede udfordringer med data har Børne- og Undervisningsministeriet igangsat et arbejde med at sikre datakvaliteten på afdelingsniveau fremadrettet samt, i det omfang det er muligt, tilbage i tid.

Eksterne analyser

Som led i ekspertgruppens analyse har Pluss Leadership i samarbejde med Kantar Gallup og Center for Ungdomsforskning gennemført en analyse af ansøgernes brug af frit valg i forbindelse med valg af gymnasial institution. De har endvidere undersøgt betydningen af en høj andel af elever med udenlandsk herkomst på den enkelte afdeling for pædagogiske og integrationsmæssige udfordringer. Analysen er gennemført i form af en repræsentativ spørgeskemaundersøgelse blandt godt 3.500 elever i 1.g og 3.g og godt 900 forældre, samt casebesøg på 25 gymnasiale institutioner omfattende observationer samt interviews med ledere, undervisere, studievejledere og elever. Der er endvidere gennemført interviews med forældre til unge på gymnasiale uddannelsesinstitutioner samt vejledere.

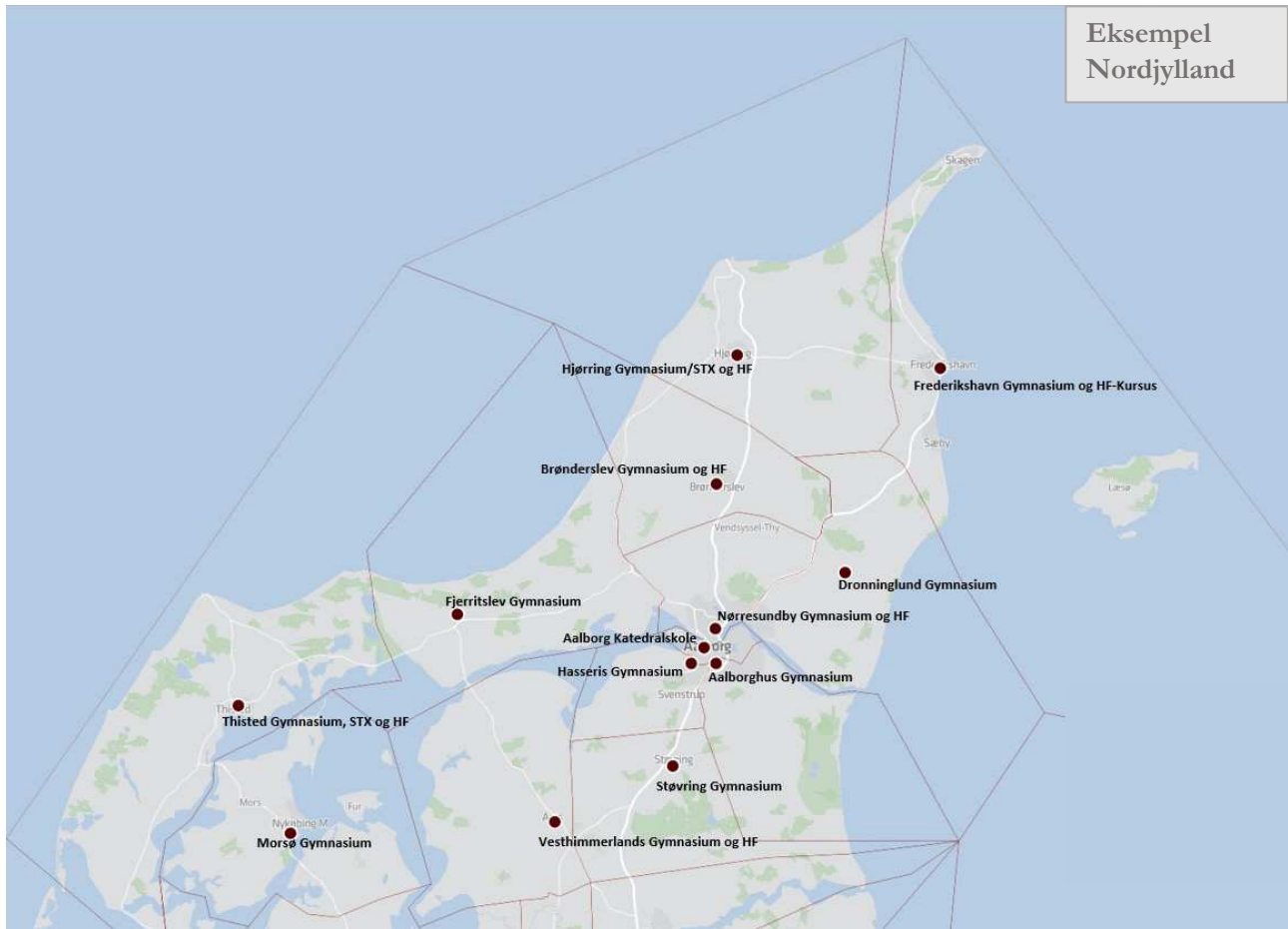
Hovedresultaterne fra analyserne er gengivet i kapitel 5.

BILAG 5

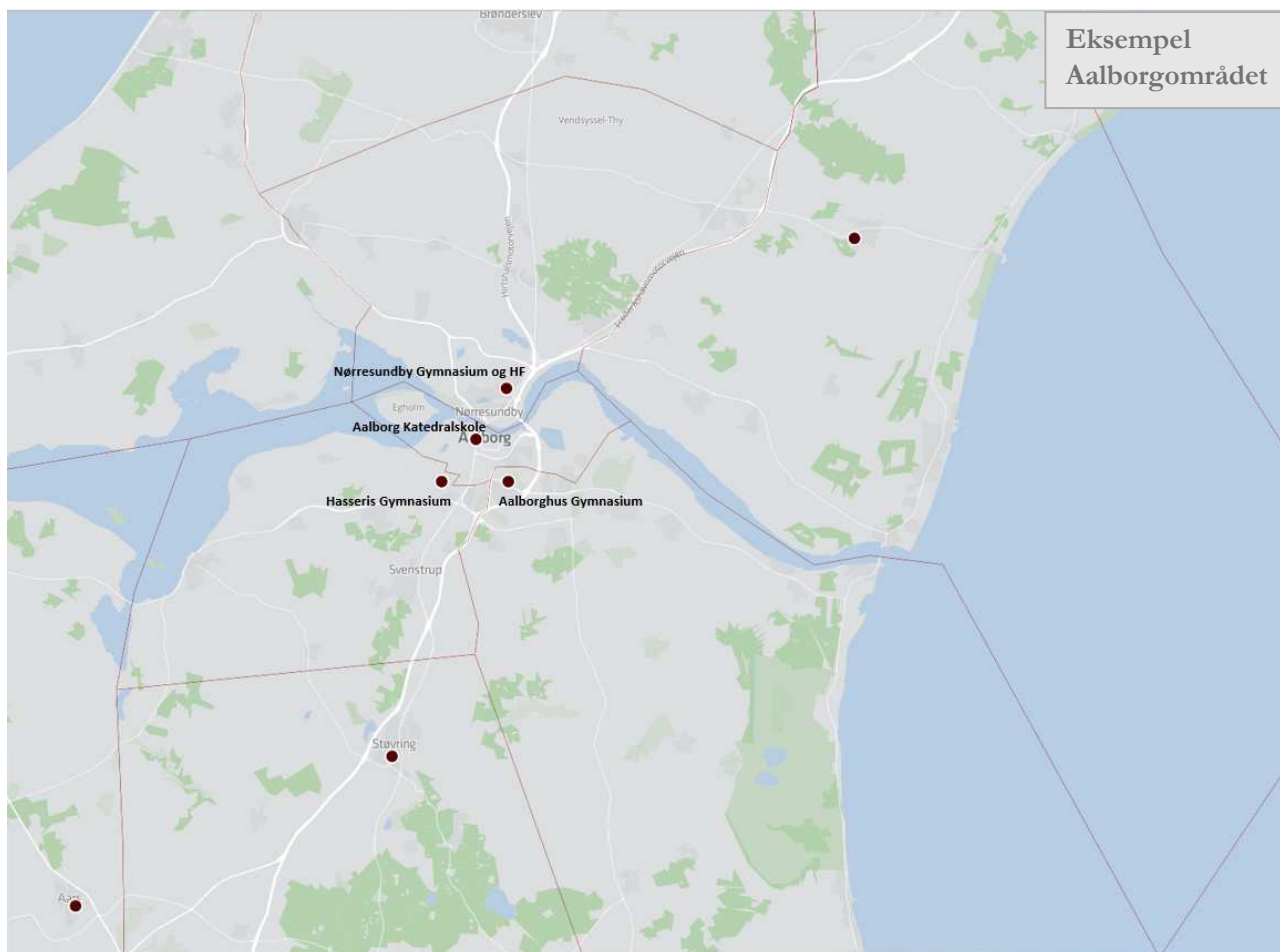
Yderligere eksempler på distrikter på stx

Eksempel Nordjylland, stx

Nordjylland

Aalborgområdet

I ovenstående billeder ses eksempel på distrikter med udgangspunkt i ansøgenes boligformer for de stx – afdelinger, som i dag indgår i fordelingsudvalg Nordjylland. De foreslåede distrikter følger ikke fuldt ud regionsgrænsen mellem Region Nordjylland og Region Midtjylland.

Alle distriktsafdelingerne vil med de pågældende distrikter få en kapacitet svarende til mindst tre stx-spør.

I de skitserede distrikter vil der for én ud af de 14 afdelinger være tale om en nedgang i elever svarende til ca. 3 spør i forhold til tilgangen for 2018. Derudover vil én afdeling have en nedgang i antallet af elever svarende til ca. et spør.¹ Én afdeling vil have en stigning i antallet af elever svarende til ca. et spør, mens der ikke vil være tale om store forskydninger for de øvrige afdelinger.

¹ Ekspertgruppen vurderer, at der kan være behov for en overgangsordning ved nedbringelse af overkapaciteten, som kan ramme nogle institutioner hårdt.

For de skitserede distrikter, som er baseret på en jævn sammensætning i forhold til boligformer ses et spænd mellem 1 og 20 procent, der bor i almen bolig. Heraf fire distriktsafdelinger med en andel mellem 10 og 20 procent.

De skitserede distrikter giver følgende fordeling i forhold til elevernes herkomst; På de i alt 14 afdelinger ligger andelen af elever med udenlandsk herkomst med et spænd fra 2 til 18 procent. Heraf har fire distriktsafdelinger en andel over 10 procent.

Med udgangspunkt i førsteprioritetsansøgningerne i 2018 vil der være:

- To distriktsafdelinger, hvor 90-100 procent af ansøgerne ville have fået opfyldt deres førsteprioritetsønske.
- Én distriktsafdeling, hvor 80-90 procent af ansøgerne ville have fået opfyldt deres førsteprioritetsønske.
- Fem distriktsafdelinger, hvor 70-80 procent af ansøgerne ville have fået opfyldt deres førsteprioritetsønske.
- Tre distriktsafdelinger, hvor 60-70 procent af ansøgerne ville have fået opfyldt deres førsteprioritetsønske.
- Tre distriktsafdelinger, hvor 40-50 procent af ansøgerne ville have fået opfyldt deres førsteprioritetsønske.

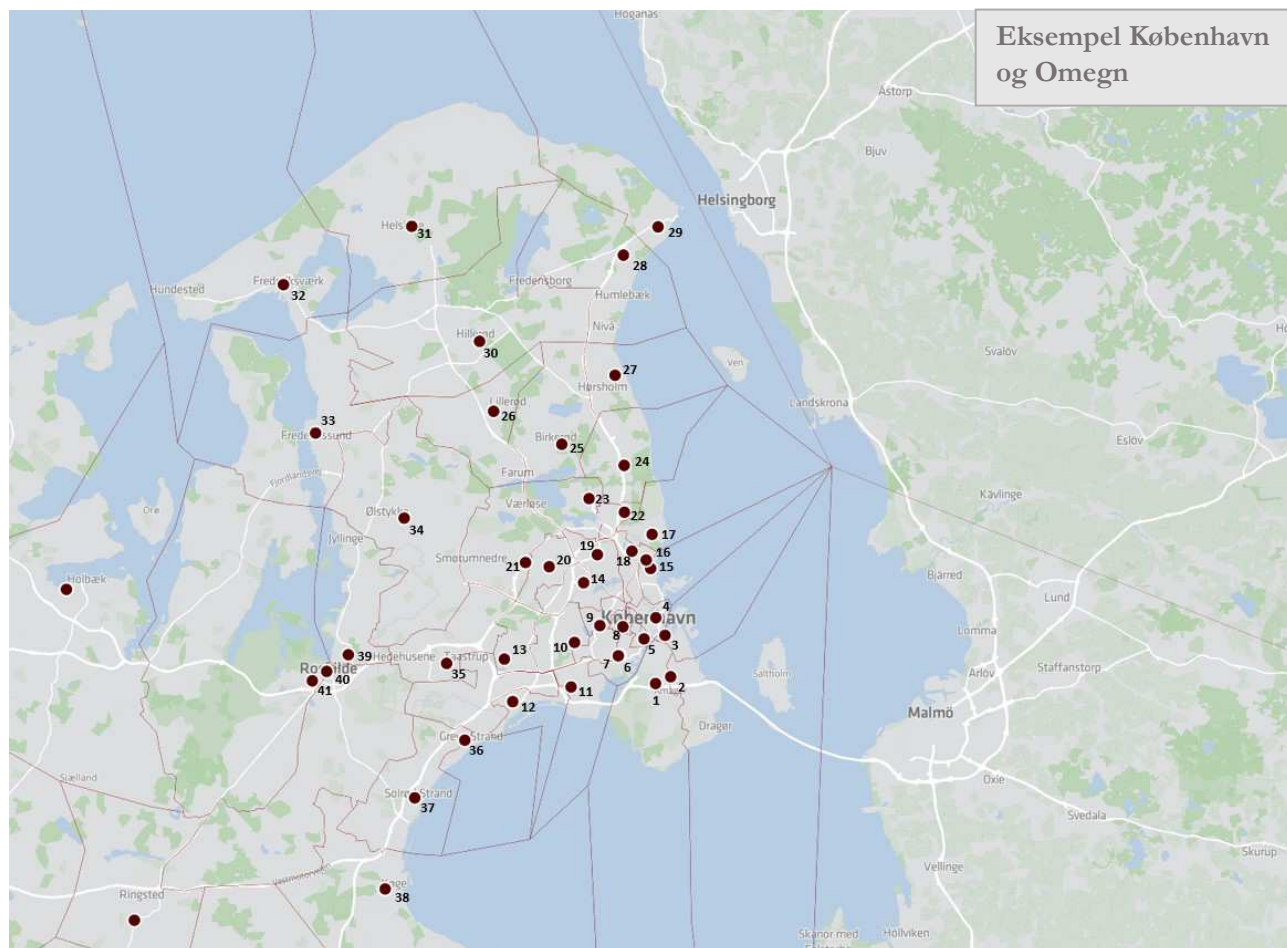
Til sammenligning fik 98 procent af førsteprioritetsansøgerne til stx i 2018 i Region Nordjylland opfyldt deres førsteprioritetsønske (baseret på data fra Danske Regioner). Sammenligningen er baseret på eksisterende regler for kapacitetsfastsættelse.²

I de skitserede distrikter vil omkring 17 procent af eleverne få over en times transporttid. Ekspertgruppen har ikke kendskab til, hvor stor en andel af eleverne der i dag har over en times transporttid.

² Det skal bemærkes, at der ikke i dag er 'frit valg' af gymnasial afdeling i den betydning, at eleverne frit kan vælge, hvilken afdeling de optages på. I dag kan eleverne tilkendegive, hvilken gymnasial afdeling de ønsker at blive optaget på, men de har ikke krav på at blive optaget på en bestemt afdeling, da der fx for overansøgte almen-gymnasiale afdelinger er et afstandskriterium.

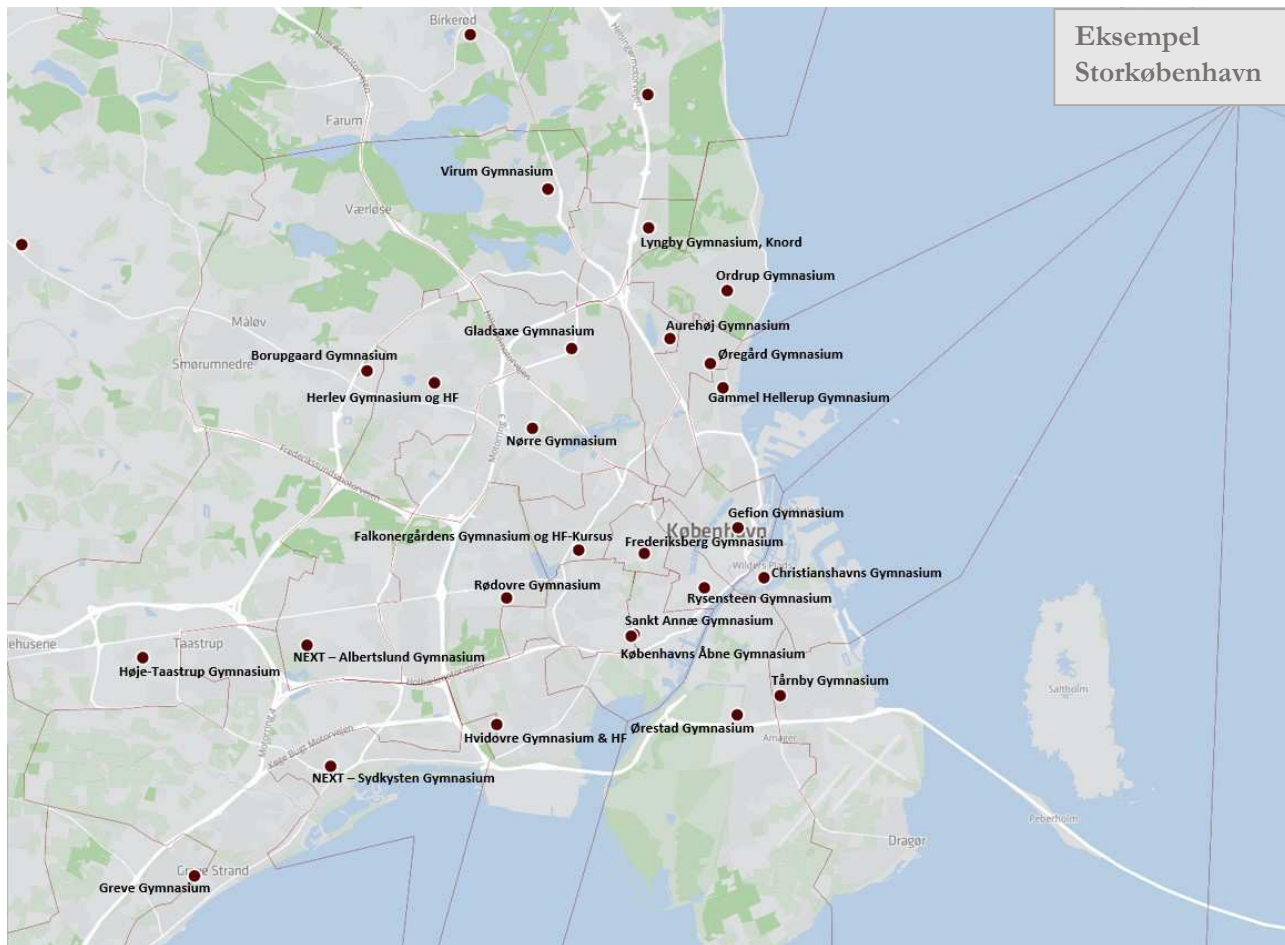
Eksempel Storkøbenhavn og Københavns Vestegn, stx

København og Omegn

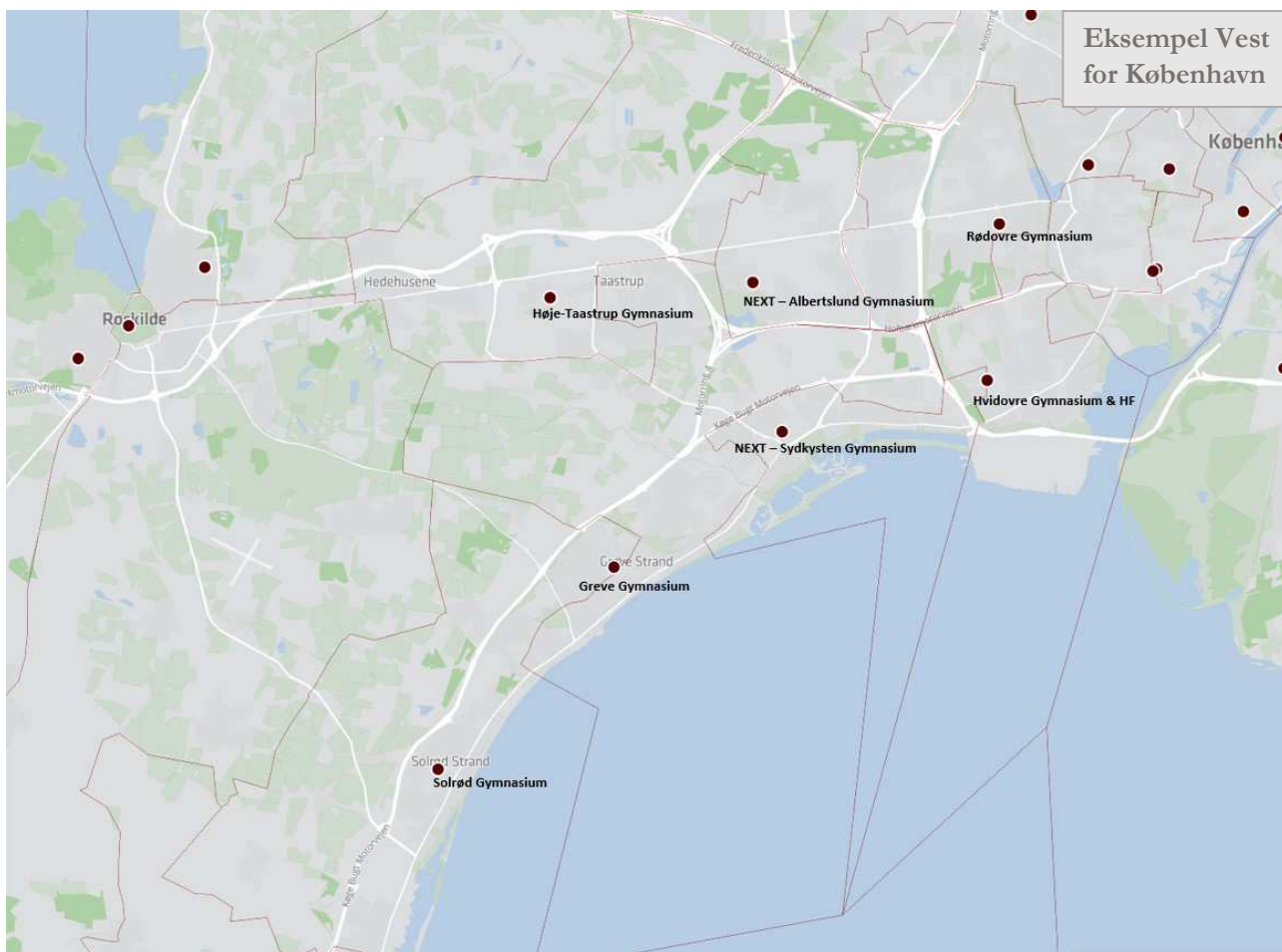

- 1) Ørestad Gymnasium
- 2) Tårnby Gymnasium
- 3) Christianshavn Gymnasium
- 4) Gefion Gymnasium
- 5) Rysensteen Gymnasium
- 6) Sankt Annæ Gymnasium
- 7) Københavns Åbne Gymnasium
- 8) Frederiksberg Gymnasium
- 9) Falkonergårdens Gymnasium og HF-Kursus
- 10) Rødovre Gymnasium
- 11) Hvidovre Gymnasium & HF
- 12) NEXT – Sydkysten Gymnasium
- 13) NEXT – Albertslund
- 14) Nørre Gymnasium
- 15) Gammel Hellerup Gymnasium
- 16) Øregård Gymnasium
- 17) Ordrup Gymnasium
- 18) Aurehøj Gymnasium
- 19) Gladsaxe Gymnasium
- 20) Herlev Gymnasium og HF
- 21) Borupgaard Gymnasium
- 22) Lyngby Gymnasium, Knord
- 23) Virum Gymnasium
- 24) Nærum Gymnasium
- 25) Birkerød Gymnasium HF IB & Kostskole
- 26) Allerød Gymnasium
- 27) Rungsted Gymnasium
- 28) Espergærde Gymnasium og HF
- 29) Helsingør Gymnasium
- 30) Frederiksborg Gymnasium og HF
- 31) Gribskov Gymnasium
- 32) Frederiksværk Gymnasium og HF
- 33) Frederikssund Gymnasium
- 34) Egedal Gymnasium & HF
- 35) Høje-Taastrup Gymnasium
- 36) Greve Gymnasium
- 37) Solrød Gymnasium
- 38) Køge Gymnasium
- 39) Himmelev Gymnasium
- 40) Roskilde Gymnasium
- 41) Roskilde Katedralskole.

Storkøbenhavn

Vest for København

I ovenstående billeder ses eksempel på distrikter med udgangspunkt i ansøgenes boligform for de stx-afdelinger, som ligger i København og omegn.

Det er en udfordring i forhold til fastsættelse af distrikter i området, at der i større områder i og omkring København, og særligt på Københavns vestegn bor en forholdsvis høj andel af elever i almene boliger. Dette er baggrunden for, at distrikterne særligt på Københavns vestegn ikke fuldstændig følger et naturligt geografisk område set i forhold til de enkelte institutioner/afdelinger.

Alle distriktsafdelingerne i København og omegn vil med de pågældende distrikter få en kapacitet svarende til mindst tre stx-spor.

I de skitserede distrikter vil der for to ud af de 40 afdelinger være tale om en nedgang i elever svarende til hhv. ca. fire og fem spor i forhold til tilgangen for 2018. Yderligere to afdelinger vil have en nedgang i elever svarende til ca. to spor og fire afdelinger vil have en nedgang svarende til ca. et spor.¹ Fire afdelinger vil have en stigning i antallet af elever svarende til ca. tre spor. Derudover vil otte afdelinger have en stigning i antallet af elever svarende til hhv. ca. et og to spor, mens der ikke vil være tale om store forskydninger for de øvrige afdelinger.

For de skitserede distrikter, som er baseret på en jævn sammensætning i forhold til boligformer ses et spænd mellem 2 og 44 procent, der bor i almen bolig. Heraf fire distriktsafdelinger med en andel mellem 20 og 30 procent, ti distriktsafdelinger med en andel mellem 30 og 40 procent, og tre distriktsafdelinger med en andel over 40 procent.

De skitserede distrikter giver følgende fordeling i forhold til elevernes herkomst; For de 40 distriktsafdelinger ligger andelen af elever med udenlandsk herkomst med et relativt stort spænd fra 2 til 40 procent. Heraf har fire distriktsafdelinger en andel mellem 30 og 40 procent, og en afdeling har en andel på 40 procent.

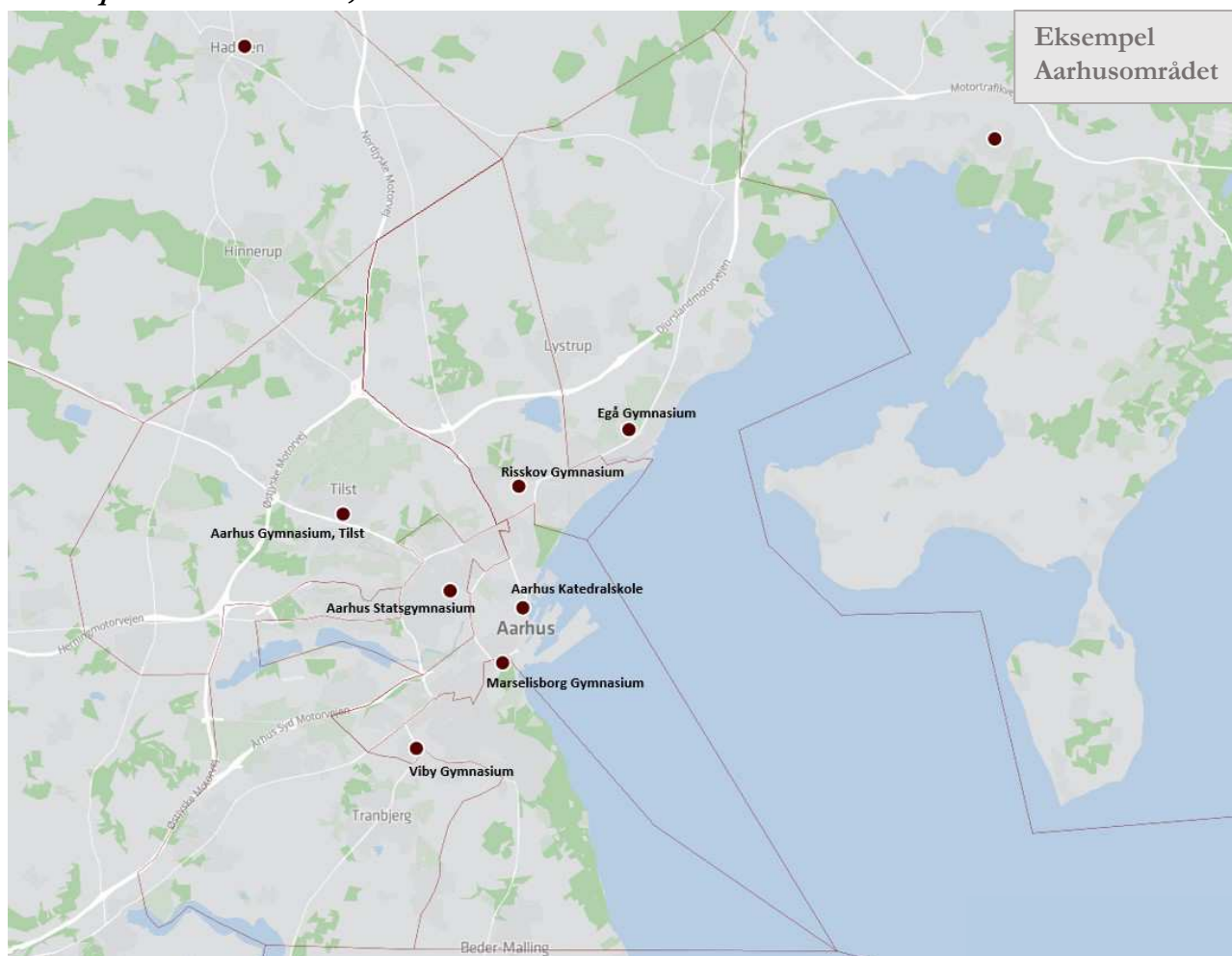
Med udgangspunkt i førsteprioritetsansøgningerne i 2018 vil der være:

- Fire distriktsafdelinger, hvor 70-80 procent af ansøgerne ville have fået opfyldt deres førsteprioritetsønske.
- Fem distriktsafdelinger, hvor 60-70 procent af ansøgerne ville have fået opfyldt deres førsteprioritetsønske.
- Otte distriktsafdelinger, hvor 50-60 procent af ansøgerne ville have fået opfyldt deres førsteprioritetsønske.
- Ti distriktsafdelinger, hvor 40-50 procent af ansøgerne ville have fået opfyldt deres førsteprioritetsønske.
- Tre distriktsafdelinger, hvor 30-40 procent af ansøgerne ville have fået opfyldt deres førsteprioritetsønske.
- To distriktsafdelinger, hvor 20-30 procent af ansøgerne ville have fået opfyldt deres førsteprioritetsønske.
- Fem distriktsafdelinger, hvor 10-20 procent af ansøgerne ville have fået opfyldt deres førsteprioritetsønske.
- Tre distriktsafdelinger, hvor 0-10 procent af ansøgerne ville have fået opfyldt deres førsteprioritetsønske.

Til sammenligning fik 90 procent af førsteprioritetsansøgerne til stx i 2018 i Region Hovedstaden og 99 procent i Region Sjælland opfyldt deres førsteprioritetsønske (baseret på data fra Danske Regioner).² Det skal dog bemærkes, at Region Hovedstaden og Region Sjælland dækker et større område end Storkøbenhavn og Københavns Vestegn. Sammenligningen er baseret på eksisterende regler for kapacitetsfastsættelse.

I de skitserede distrikter vil under 1 procent af eleverne få over en times transporttid. Ekspertgruppen har ikke kendskab til, hvor stor en andel af eleverne, der i dag har over en times transporttid.

Eksempel Aarhusområdet, stx

I ovenstående billede ses eksempel på distrikter med udgangspunkt i ansøgernes boligform for de stx-afdelinger, som ligger i Aarhusområdet.

Det er en udfordring i forhold til fastsættelse af distrikter i området, at der er flere boligområder, hvor der bor en forholdsvis høj andel af elever i almene boliger, hvilket især gælder for Gellerup, Rosenhøj og Bispehaven. Dette er baggrunden for, at distrikterne i Aarhusområdet ikke fuldstændig følger et naturligt geografisk område set i forhold til de enkelte afdelinger.

Alle distriktsafdelingerne i Aarhusområdet vil med de pågældende distrikter få en kapacitet svarende til mindst tre stx-spor.

I de skitserede distrikter vil der for to ud af de syv afdelinger være tale om en nedgang i elever svarende til ca. to spor i forhold til tilgangen for 2018.¹ To afdelinger vil have en stigning i antallet af elever svarende til hhv. ca. to og tre spor, mens der ikke vil være tale om store forskydninger for de øvrige afdelinger.

For de skitserede distrikter, som er baseret på en jævn sammensætning i forhold til boligformer, ses et spænd mellem 12 og 39 procent, der bor i almen bolig. Heraf 4 distriktsafdelinger med en andel mellem 20 og 30 procent, og en afdeling med over 30 procent.

De skitserede distrikter giver følgende fordeling i forhold til elevernes herkomst; For de syv afdelinger ligger andelen af elever med udenlandsk herkomst med et relativt stort spænd fra 5 til 35 procent. Heraf har to afdelinger en andel med over 30 procent.

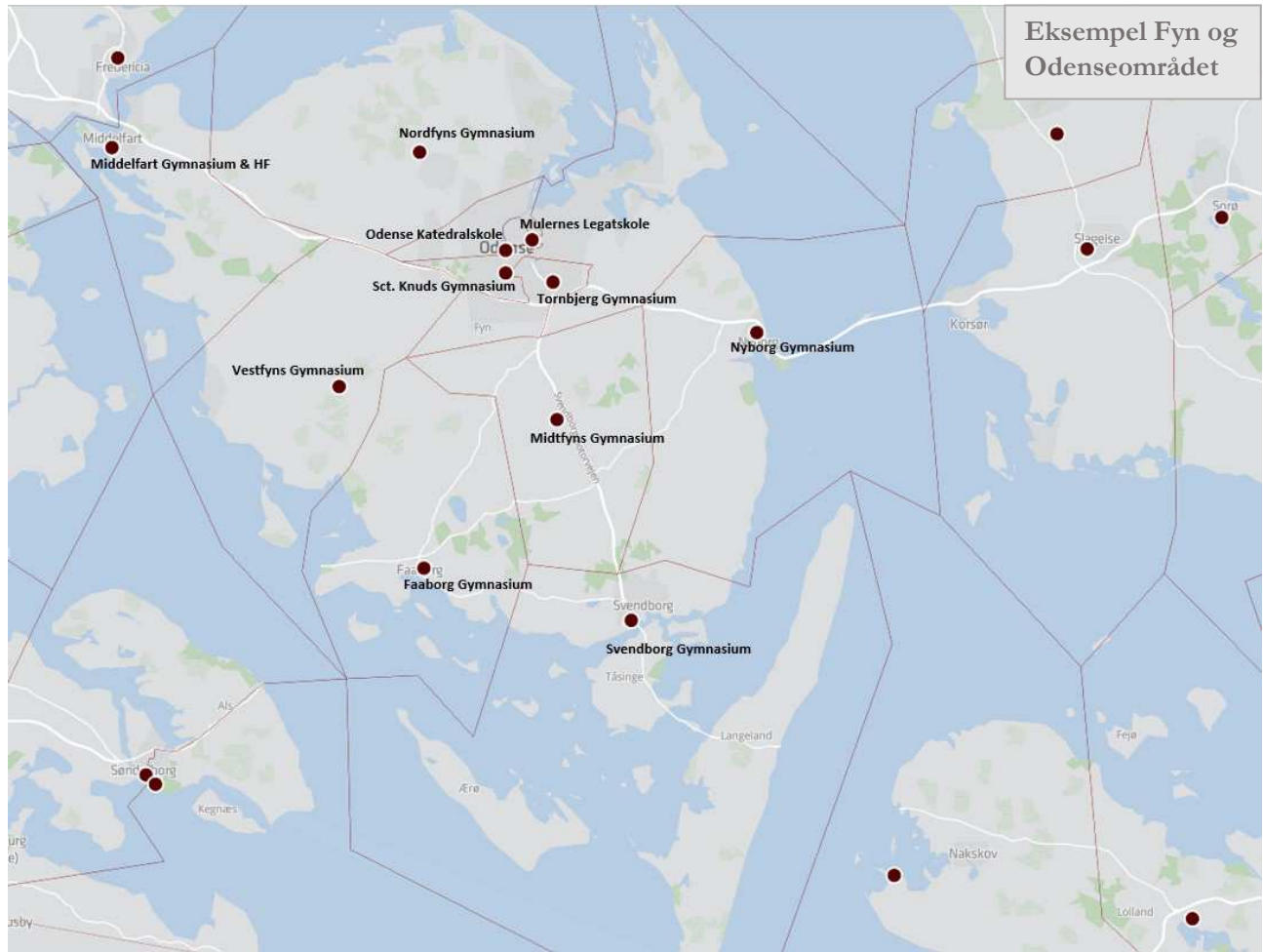
Med udgangspunkt i førsteprioritetsansøgningerne i 2018 vil der i de konstruerede distrikter være:

- To distriktsafdelinger, hvor 60-70 procent af ansøgerne ville have fået opfyldt deres førsteprioritetsønske.
- En distriktsafdeling, hvor 50-60 procent af ansøgerne ville have fået opfyldt deres førsteprioritetsønske.
- En distriktsafdeling, hvor 40-50 procent af ansøgerne ville have fået opfyldt deres førsteprioritetsønske.
- To distriktsafdelinger, hvor 30-40 procent af ansøgerne ville have fået opfyldt deres førsteprioritetsønske.
- En distriktsafdeling, hvor 10-20 procent af ansøgerne ville have fået opfyldt deres førsteprioritetsønske.

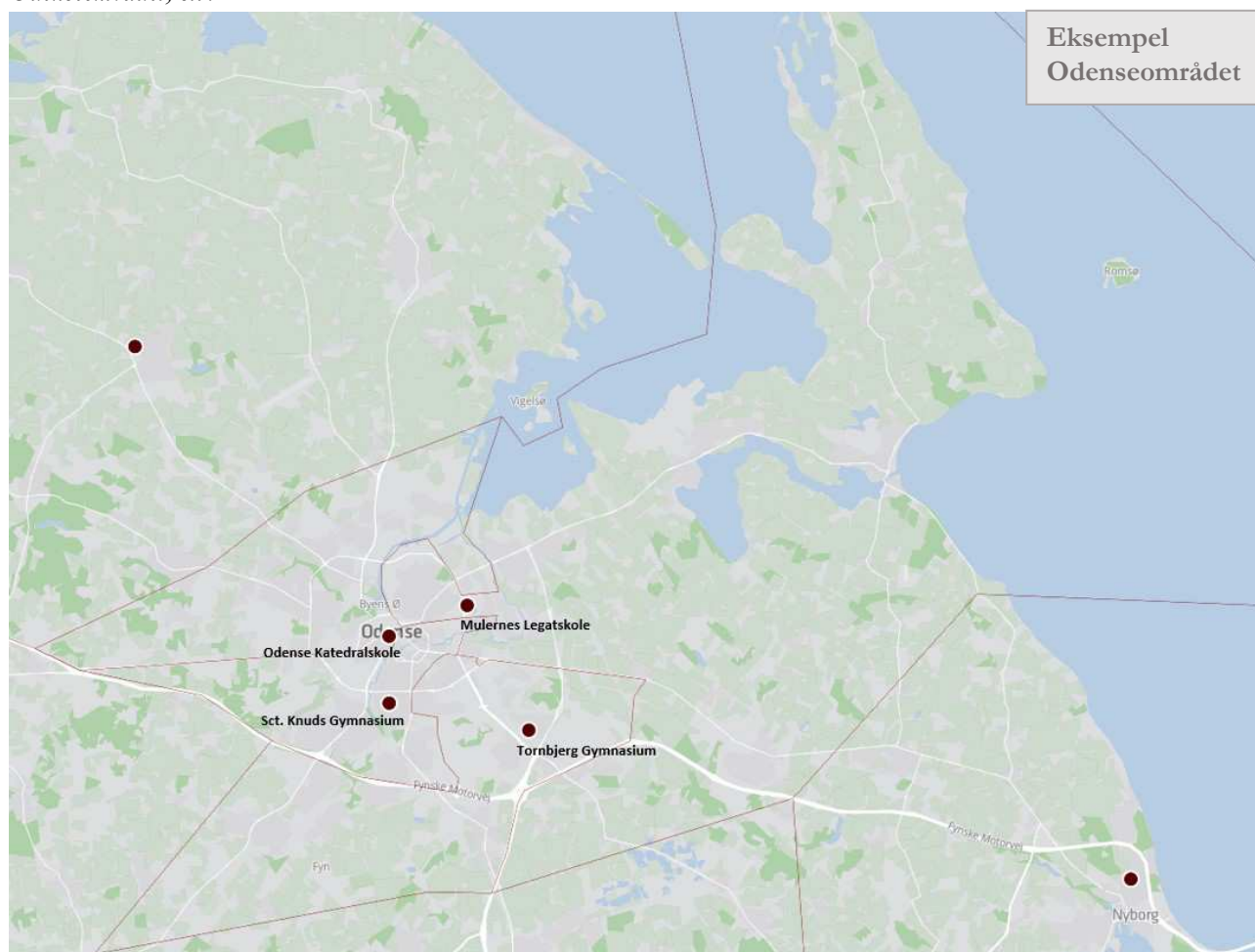
Til sammenligning fik 96 procent af førsteprioritetsansøgerne til stx i 2018 i Region Midtjylland opfyldt deres førsteprioritetsønske (baseret på data fra Danske Regioner).² Det skal dog bemærkes, at Region Midtjylland dækker et større område end Aarhusområdet. Sammenligningen er baseret på eksisterende regler for kapacitetsfastsættelse.

I de skitserede distrikter vil under 1 procent af eleverne få over en times transporttid. Ekspertgruppen har ikke kendskab til, hvor stor en andel af eleverne der i dag har over en times transporttid.

Eksempel Fyn/Odenseområdet, stx

Odenseområdet, stx

I ovenstående billeder ses eksempel på distrikter med udgangspunkt i ansøgenes boligform for de stx-afdelinger, som ligger på Fyn.

Det er en udfordring i forhold til fastsættelse af distrikter i Odenseområdet, at der er boligområder, hvor der bor en forholdsvis høj andel af elever i almene boliger, hvilket især gælder for Vollsmose. Dette er baggrunden for, at distrikterne i Odenseområdet ikke fuldstændig følger et naturligt geografisk område set i forhold til de enkelte gymnasier.

Alle distriktsafdelingerne på Fyn vil med de pågældende distrikter få en kapacitet svarende til mindst tre stx-spor.

I de skitserede distrikter vil der for to ud af de 11 afdelinger være tale om en nedgang i elever svarende til ca. 1 spor i forhold til tilgangen for 2018.¹ Tre afdelinger vil have en stigning i antallet af elever svarende til et spor, mens der ikke vil være tale om store forskydninger for de øvrige afdelinger. For de skitserede distrikter, som er baseret på en jævn sammensætning i forhold til boligformer ses et spænd mellem 1 og 30 procent, der bor i almen bolig. Heraf syv distriktsafdelinger med en andel under

10 procent, to distriktsafdelinger med en andel mellem 10 og 20 procent, og en distriktsafdeling lige over 20 procent.

De skitserede distrikter giver følgende fordeling i forhold til elevernes herkomst; For de elleve afdelinger ligger andelen af elever med udenlandsk herkomst med et relativt stort spænd fra 3,1 procent til 23 procent. Heraf har to afdelinger en andel med over 20 procent.

Med udgangspunkt i førsteprioritetsansøgningerne i 2018 vil der være:

- Én distriktsafdeling, hvor 90-100 procent af ansøgerne ville have fået opfyldt deres førsteprioritetsønske.
- Én distriktsafdeling, hvor 80-90 procent af ansøgerne ville have fået opfyldt deres førsteprioritetsønske.
- Én distriktsafdeling, hvor 70-80 procent af ansøgerne ville have fået opfyldt deres førsteprioritetsønske.
- To distriktsafdelinger, hvor 60-70 procent af ansøgerne ville have fået opfyldt deres førsteprioritetsønske.
- To distriktsafdelinger, hvor 50-60 procent af ansøgerne ville have fået opfyldt deres førsteprioritetsønske.
- To distriktsafdelinger, hvor 40-50 procent af ansøgerne ville have fået opfyldt deres førsteprioritetsønske.
- To distriktsafdelinger, hvor 30-40 procent af ansøgerne ville have fået opfyldt deres førsteprioritetsønske.

Til sammenligning fik 96 procent af førsteprioritetsansøgerne til stx i 2018 i Region Syddanmark opfyldt deres førsteprioritetsønske (baseret på data fra Danske Regioner).² Det skal dog bemærkes, at Region Syddanmark dækker et større område end Fyn. Sammenligningen er baseret på eksisterende regler for kapacitetsfastsættelse.

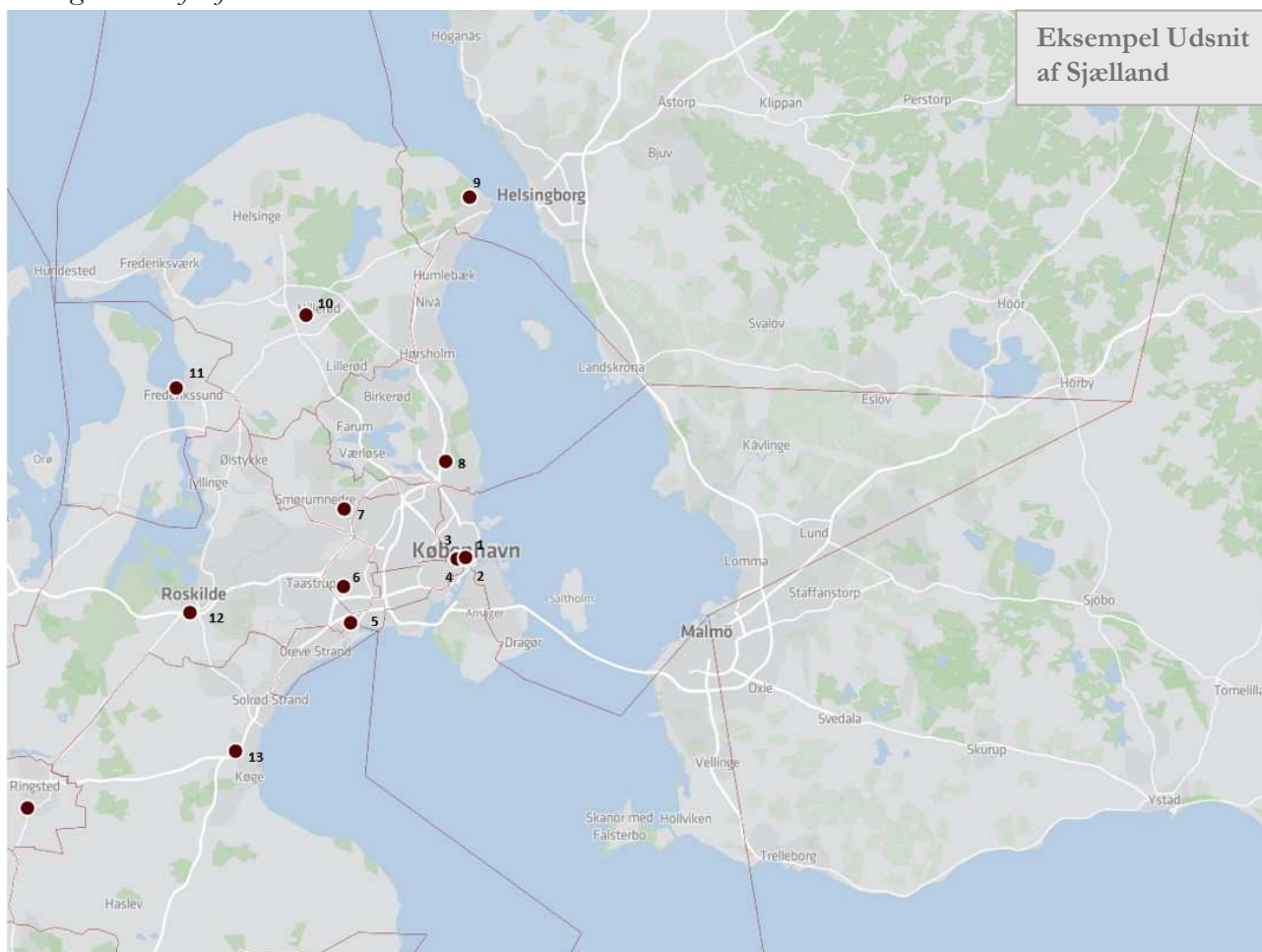
I de skitserede distrikter vil omkring 15 procent af eleverne få over en times transporttid. Ekspertgruppen har ikke kendskab til, hvor stor en andel af eleverne der i dag har over en times transporttid.

BILAG 6

Yderligere eksempler på distrikter på hhx

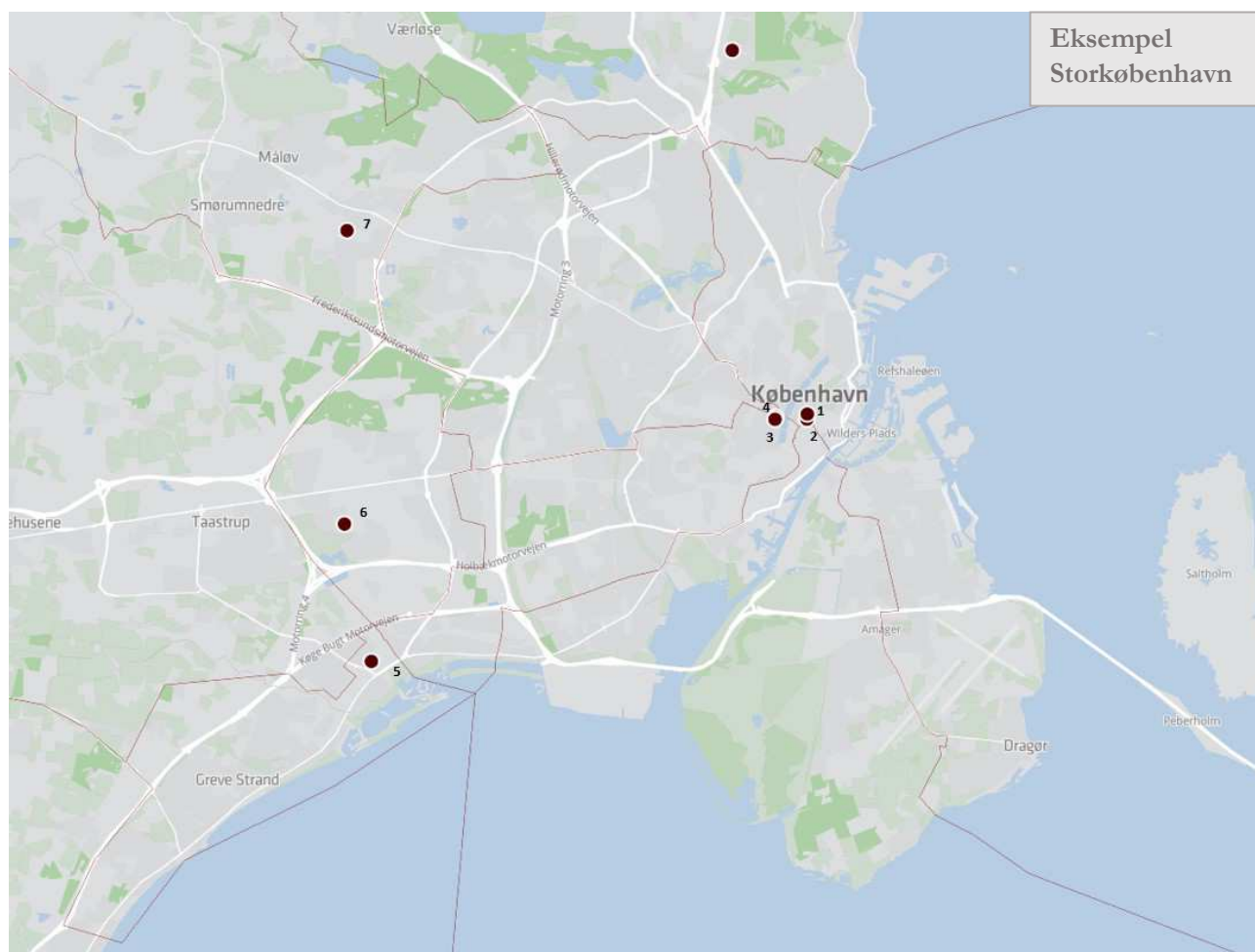
Eksempel Nordsjælland, Storkøbenhavn og Københavns Vestegn, hhx

Udvalgt udsnit af Sjælland

- 1) Niels Brock Det Internationale Gymnasium 2) Niels Brock Handelsgymnasiet Nørre Voldgade 3) Niels Brock Innovationsgymnasium 4) Niels Brock Handelsgymnasiet JTP 5) NEXT – Sydkysten Gymnasium 6) NEXT – Albertslund Gymnasium 7) NEXT – Baltorp Gymnasium 8) Lyngby Handelsgymnasium, Knord 9) Erhvervsskolen Nordsjælland, Helsingør 10) Hillerød Handelsgymnasium, Knord 11) Frederikssund Handelsgymnasium, Knord 12) Roskilde Handelsskole 13) Køge Handelsskole.

Storkøbenhavn

1) Niels Brock Det Internationale Gymnasium 2) Niels Brock Handelsgymnasiet Nørre Voldgade 3) Niels Brock Innovationsgymnasium 4) Niels Brock Handelsgymnasiet JTP 5) NEXT – Sydvestkysten Gymnasium 6) NEXT – Albertslund Gymnasium 7) NEXT – Baltorp Gymnasium.

I ovenstående billeder ses eksempel på distrikter med udgangspunkt i ansøgenes boligform for de hhx-afdelinger, som ligger i Nordsjælland samt København og omegn.

Det er en udfordring i forhold til fastsættelse af distrikter på Københavns vestegn, at der bor en forholdsvis høj andel af elever i almene boliger. Dette er baggrunden for, at distrikterne på Københavns vestegn ikke fuldstændig følger et naturligt geografisk område set i forhold til de enkelte afdelinger.

Distriktsafdelingerne i København og omegn vil med de pågældende distrikter få en kapacitet svarende til mindst tre spor. Dog vil én distriktsafdeling have elever svarende til to spor.

I de skitserede distrikter vil der for én ud af de 13 afdelinger være tale om en nedgang i elever svarende til ca. 2 spor i forhold til tilgangen for 2018. Yderligere fire afdelinger vil have en nedgang i elever

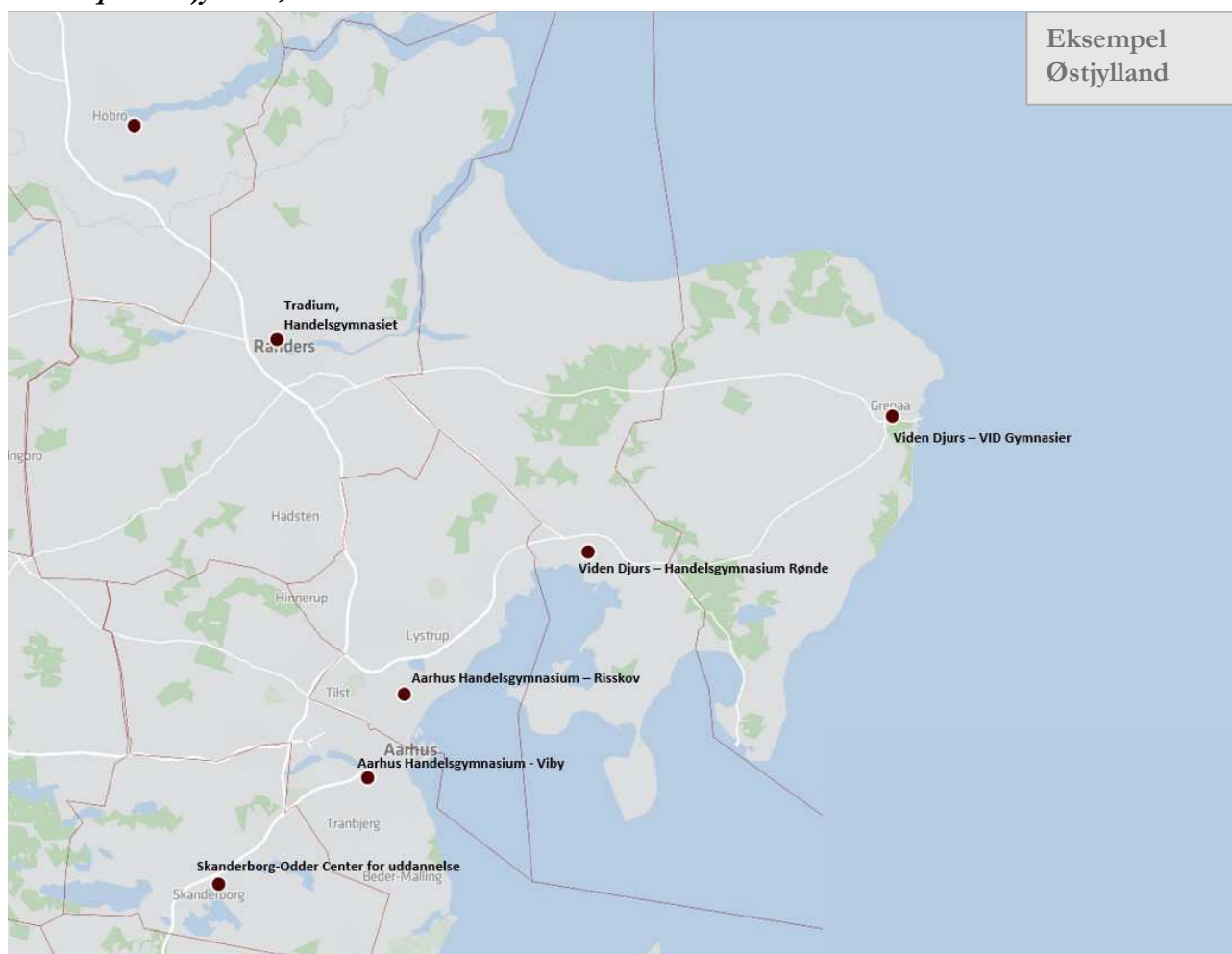
svarende til ca. et spor.¹ To afdelinger vil have en stigning i antallet af elever svarende til ca. et spor. Derudover vil tre afdelinger have en stigning i antallet af elever svarende til hhv. ca. to spor, mens der ikke vil være tale om store forskydninger for de øvrige afdelinger.

For de skitserede distrikter, som er baseret på en jævn sammensætning i forhold til boligformer ses et spænd mellem 9 og 26 procent, der bor i almen bolig. Heraf to distriktsafdelinger med en andel mellem 0 og 10 procent, ni distriktsafdelinger med en andel mellem 10 og 20 procent, og to distriktsafdelinger med en andel mellem 20 og 30 procent.

De skitserede distrikter giver følgende fordeling i forhold til elevernes herkomst; For de 13 distriktsafdelinger ligger andelen af elever med udenlandsk herkomst med et spænd fra 4 til 21 procent.

I de skitserede distrikter vil ca. 8 procent af eleverne få over en times transporttid. Ekspertgruppen har ikke kendskab til, hvor stor en andel af eleverne der i dag har over en times transporttid.

Eksempel Østjylland, hhx

¹ Ekspertgruppen vurderer, at der kan være behov for en overgangsordning ved nedbringelse af overkapaciteten, som kan ramme nogle institutioner hårdt.

I ovenstående billeder ses eksempel på distrikter med udgangspunkt i ansøgenes boligform for de hhx-afdelinger, som ligger i Østjylland.

Alle distriktsafdelingerne i Østjylland vil med de pågældende distrikter få en kapacitet svarende til mindst tre stx-spor.

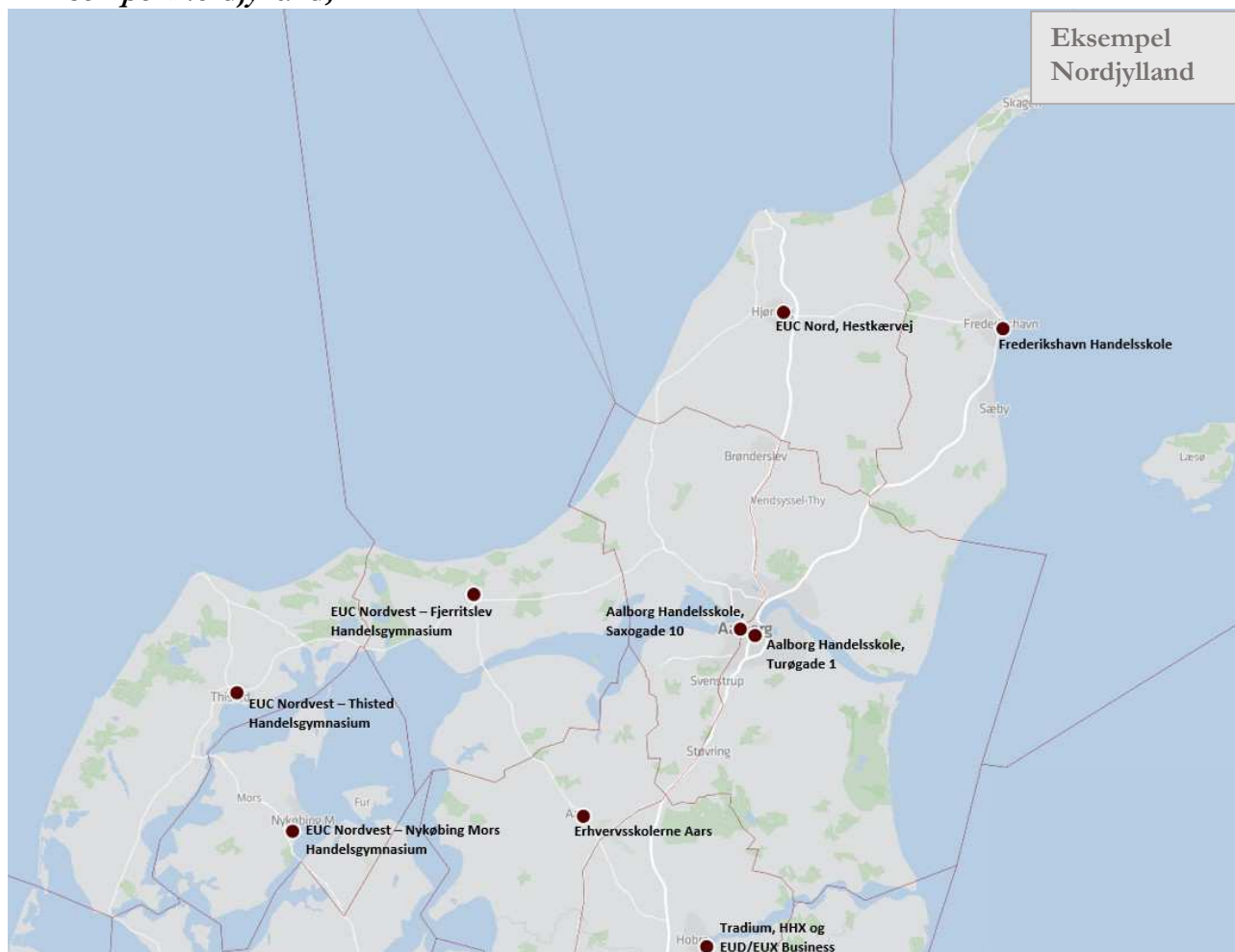
I de skitserede distrikter vil der ikke være tale om store forskydninger i antal elever, i forhold til tilgangen for 2018, der vil derfor ikke ses en væsentlig ændring i antal spor for de seks afdelinger.

For de skitserede distrikter, som er baseret på en jævn sammensætning i forhold til boligformer ses et spænd mellem 2 og 15 procent, der bor i almen bolig. Heraf fire distriktsafdelinger med en andel mellem 0 og 10 procent, og tre distriktsafdelinger med en andel mellem 10 og 15 procent.

De skitserede distrikter giver følgende fordeling i forhold til elevernes herkomst; For de seks distriktsafdelinger ligger andelen af elever med udenlandsk herkomst med et spænd fra 5 til 13 procent.

I de skitserede distrikter vil 14 procent af eleverne få over en times transporttid. Ekspertgruppen har ikke kendskab til, hvor stor en andel af eleverne der i dag har over en times transporttid.

Eksempel Nordjylland, hhx

I ovenstående billeder ses eksempel på distrikter med udgangspunkt i ansøgenes boligformer for de hhx-afdelinger, som ligger i Nordjylland. De foreslåede distrikter følger ikke fuldt ud regionsgrænsen mellem Region Nordjylland og Region Midtjylland.

Distriktsafdelingerne vil med de pågældende distrikter få en kapacitet svarende til mindst tre stx-spor. Dog vil én distriktsafdeling have elever svarende til to spor.

I de skitserede distrikter vil der for et ud af de otte afdelinger være tale om en stigning i antallet af elever svarende til ca. et spor, mens der ikke vil være tale om store forskydninger for de øvrige afdelinger.

For de skitserede distrikter, som er baseret på en jævn sammensætning i forhold til boligformer, ses et spænd mellem 2 og 9 procent, der bor i almen bolig.

De skitserede distrikter giver følgende fordeling i forhold til elevernes herkomst; For de otte afdelinger ligger andelen af elever med udenlandsk herkomst med et spænd fra 2 til 9 procent.

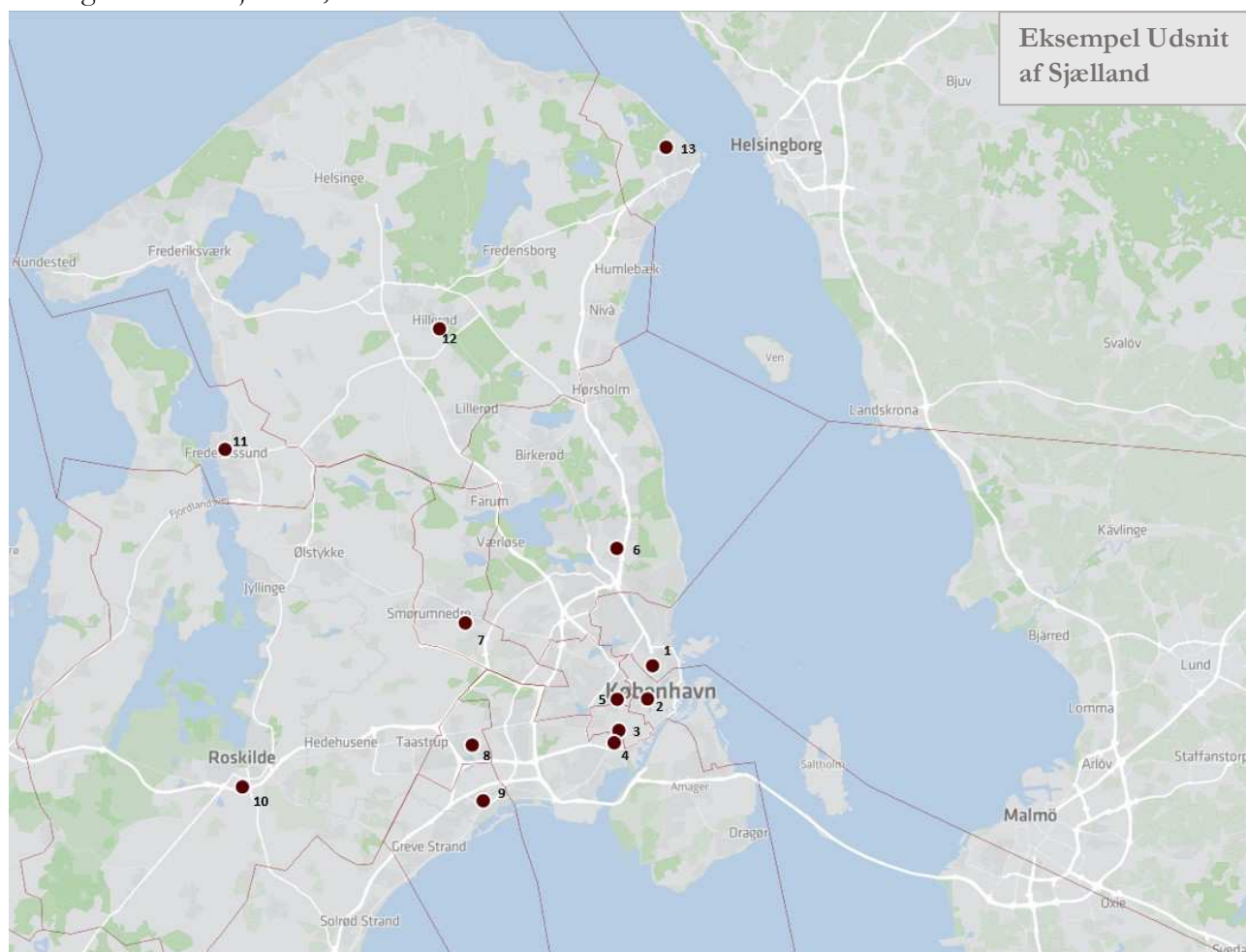
I de skitserede distrikter vil omkring 18 procent af eleverne få over en times transporttid. Ekspertgruppen har ikke kendskab til, hvor stor en andel af eleverne der i dag har over en times transporttid.

BILAG 7

Yderligere eksempler på distrikter på htx

Eksempel Nordsjælland, Storkøbenhavn og Københavns Vestegn, htx

Udvalgt udsnit af Sjælland, htx

1) NEXT – Vibehus Gymnasium 2) NEXT – Københavns Mediegymnasium 3) Det Naturvidenskabelige Gymnasium Hotel- og Restaurantskolen 4) NEXT – Sukkertoppen Gymnasium 5) H.C. Ørsted Gymnasiet, Frederiksberg 6) H.C. Ørsted Gymnasiet, Lyngby 7) H.C. Ørsted Gymnasiet, Ballerup 8) NEXT – Albertslund Gymnasium 9) Sydkysten Gymnasium 10) HTX Roskilde 11) Frederikssund Gymnasium 12) Erhvervsskolen Nordsjælland, Hillerød 13) Erhvervsskolen Nordsjælland, Helsingør.

I ovenstående billede ses eksempel på distrikter med udgangspunkt i ansøgenes boligform for de htx-afdelinger, som ligger i Nordsjælland samt København og omegn.

Det er en udfordring i forhold til fastsættelse af distrikter på Københavns vestegn, at der bor en forholdsvis høj andel af elever i almene boliger. Dette er baggrunden for, at distrikterne på Københavns vestegn ikke fuldstændig følger et naturligt geografisk område set i forhold til de enkelte afdelinger.

Ud af de 12 distriktsafdelinger i Nordsjælland samt København og omegn vil ni af afdelingerne med de pågældende distrikter få en kapacitet svarende til mindst tre spor. Derudover vil én afdeling få en kapacitet svarende til to spor, mens to afdelinger vil få en kapacitet svarende til et spor.

I de skitserede distrikter vil der for én ud af de 12 afdelinger være tale om en nedgang i elever svarende til ca. tre spor i forhold til tilgangen for 2018. Yderligere to afdelinger vil have en nedgang i elever svarende til ca. et spor. Fejl! Bogmærke er ikke defineret. Tre afdelinger vil have en stigning i antallet af elever svarende til ca. et spor, mens der ikke vil være tale om store forskydninger for de øvrige afdelinger.

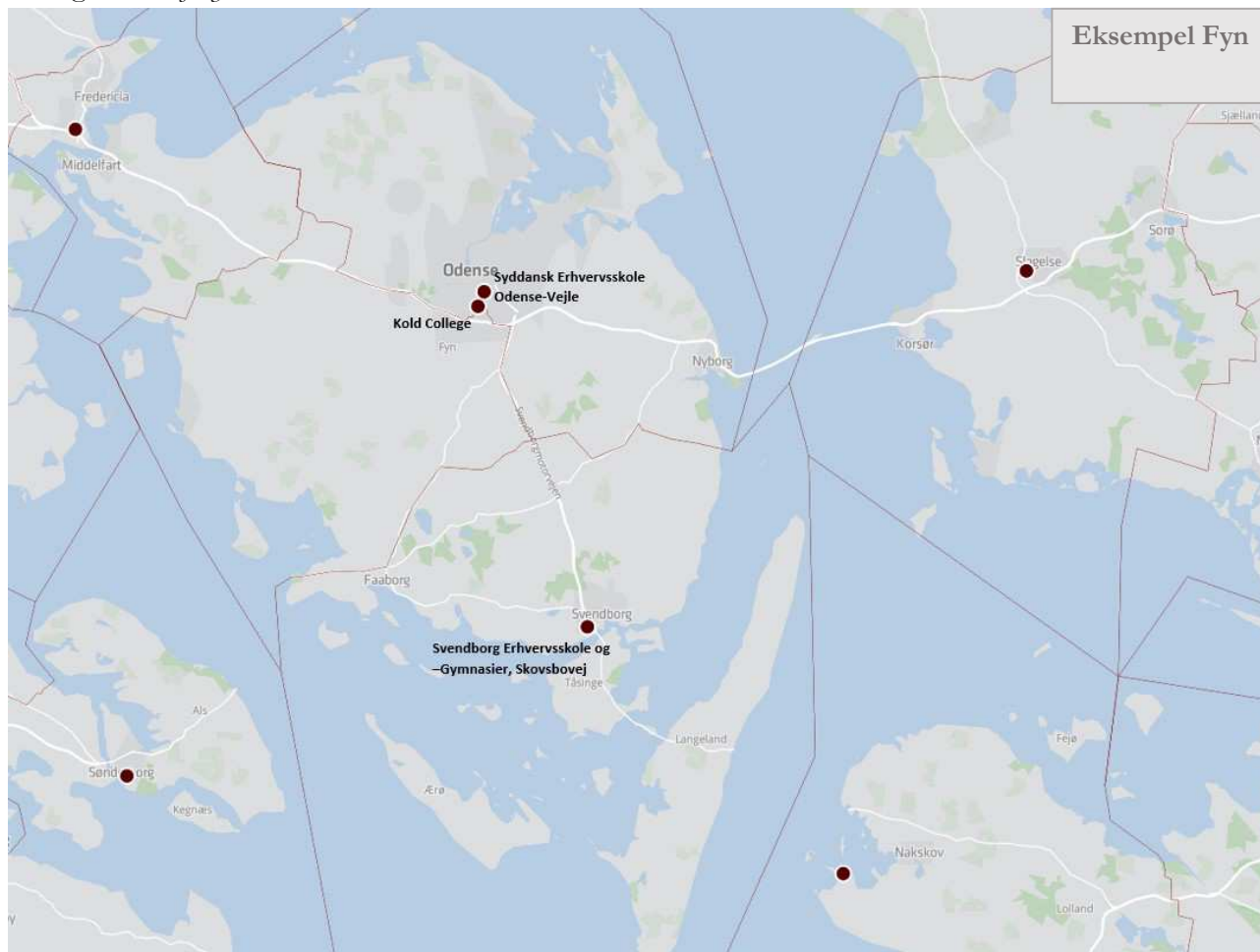
For distriktsafdelingerne baseret på boligformer ses et spænd mellem 11 og 36 procent, der bor i almen bolig. Heraf seks distriktsafdelinger med en andel mellem 10 og 20 procent, fem distriktsafdelinger med en andel mellem 20 og 30 procent, og én distriktsafdeling med en andel over 30 procent.

De skitserede distrikter giver følgende fordeling i forhold til elevernes herkomst; For de 12 distriktsafdelinger ligger andelen af elever med udenlandsk herkomst med et relativt stort spænd fra 0 til 33 procent. Heraf har en distriktsafdeling en andel mellem 20 og 30 procent, og fire afdelinger har en andel mellem 30 og 40 procent.

I de skitserede distrikter vil ca. 1 procent af eleverne få over en times transporttid. Ekspertgruppen har ikke kendskab til, hvor stor en andel af eleverne der i dag har over en times transporttid.

Eksempel Fyn, htx

Udvalgt udsnit af Fyn

I ovenstående billede ses eksempel på distrikter med udgangspunkt i ansøgernes boligformer for de htx – afdelinger som ligger på Fyn. En mindre del af Fyn hører til en distriktsafdeling beliggende i Jylland.

Distriktsafdelingerne vil med de pågældende distrikter få en kapacitet svarende til mindst tre htx-spor. Dog vil en distriktsafdeling have elever svarende til to spor.

I de skitserede distrikter vil der for et ud af de tre afdelinger være tale om en stigning i antallet af elever svarende til ca. et spor, mens der ikke vil være tale om store forskydninger for de øvrige afdelinger.

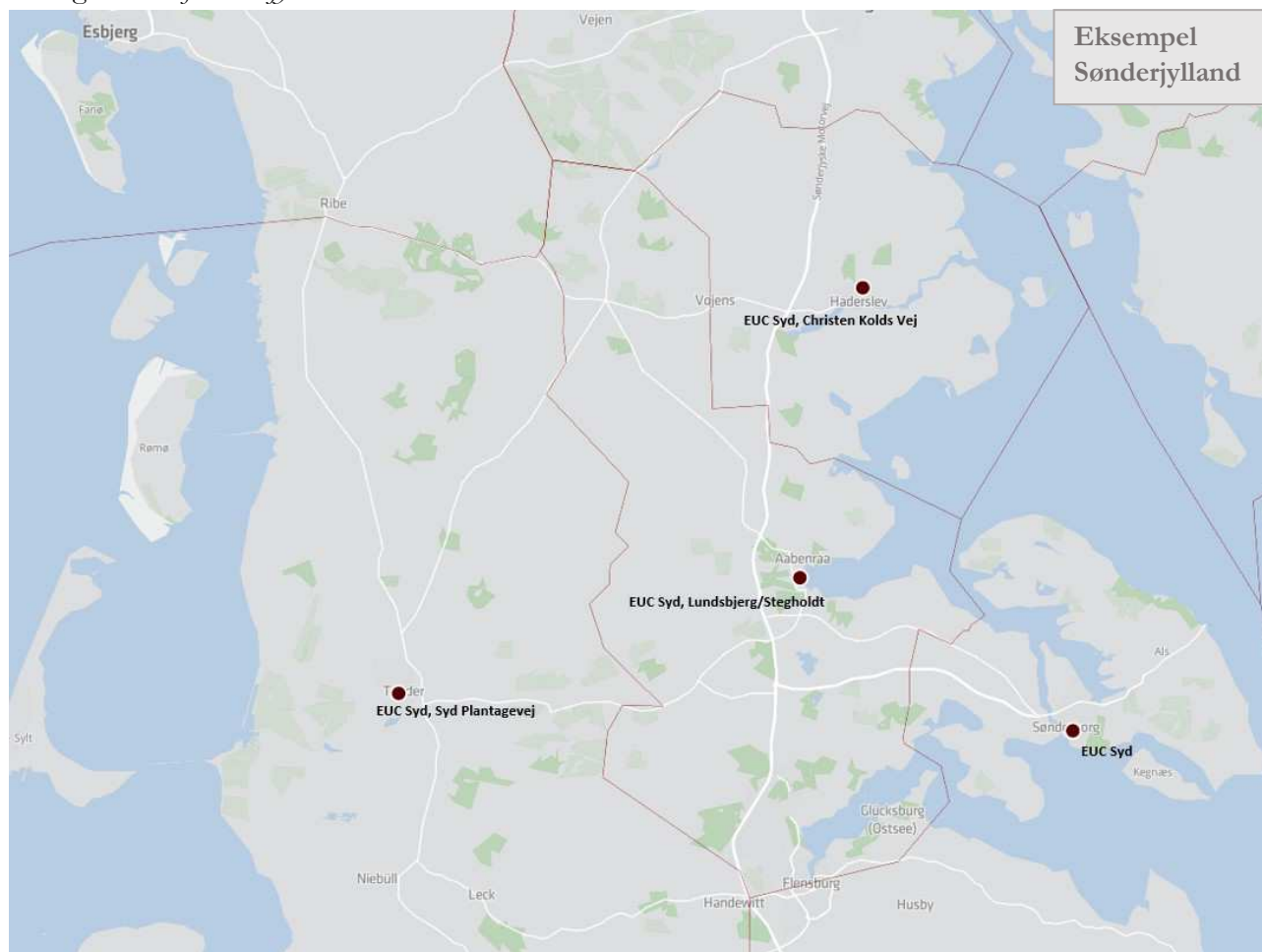
For de skitserede distrikter, som er baseret på en jævn sammensætning i forhold til boligformer ses et spænd mellem 3 og 13 procent, der bor i almen bolig.

De skitserede distrikter giver følgende fordeling i forhold til elevernes herkomst; For de tre afdelinger ligger andelen af elever med udenlandsk herkomst med et spænd fra 6 til 13 procent.

I de skitserede distrikter vil omkring 26 procent af eleverne få over en times transporttid. Ekspertgruppen har ikke kendskab til, hvor stor en andel af eleverne der i dag har over en times transporttid.

Eksempel udsnit af Sønderjylland, htx

Udvalgt udsnit af Sønderjylland

I ovenstående billede ses eksempel på distrikter med udgangspunkt i ansøgenes boligformer for de htx-afdelinger som ligger i Sønderjylland.

Ud af de fire distriktsafdelinger i Sønderjylland vil to af afdelingerne med de pågældende distrikter få en kapacitet svarende til mindst to htx-spor. Derudover vil to afdelinger få en kapacitet svarende til et spor.

I de skitserede distrikter vil der ikke være tale om store forskydninger i antal elever, i forhold til tilgangen for 2018, der vil derfor ikke ses en væsentlig ændring i antal spor for de seks afdelinger.

For de skitserede distrikter, som er baseret på en jævn sammensætning i forhold til boligformer ses et spænd mellem 2 og 14 procent, der bor i almen bolig.

De skitserede distrikter giver følgende fordeling i forhold til elevernes herkomst; For de fire afdelinger ligger andelen af elever med udenlandsk herkomst med et spænd fra 0 til 11 procent.

I de skitserede distrikter vil omkring 26 procent af eleverne få over en times transporttid. Ekspertgruppen har ikke kendskab til, hvor stor en andel af eleverne der i dag har over en times transporttid.

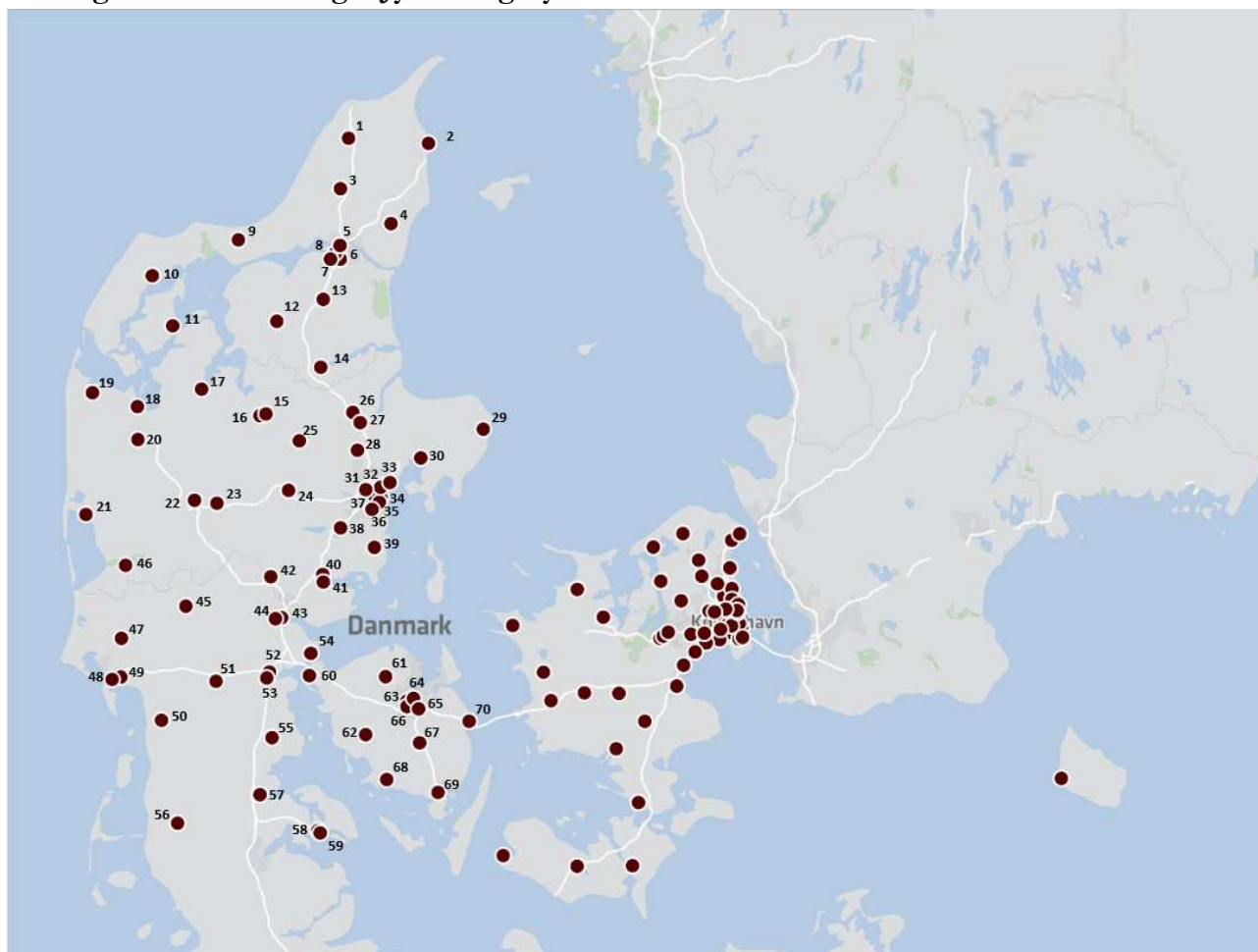
BILAG 8

Oversigt over klynger på stx

Klynge nr.	Afdelinger
Sjælland	
Klynge 1	Tårnby Gymnasium, Christianshavns Gymnasium, Ørestad Gymnasium.
Klynge 2	Ordrup Gymnasium, Gammel Hellerup Gymnasium, Aurehøj Gymnasium, Øregård Gymnasium.
Klynge 3	Gefion Gymnasium, Frederiksberg Gymnasium, Rysensteen Gymnasium, Københavns åbne Gymnasium, Sankt Annæ Gymnasium.
Klynge 4	Falkonergårdens Gymnasium og HF-Kursus, Rødovre Gymnasium, Hvidovre Gymnasium og HF, og NEXT - Albertslund Gymnasium.
Klynge 5	Gladsaxe Gymnasium, Lyngby Gymnasium, Knord, Virum Gymnasium.
Klynge 6	Herlev Gymnasium og HF, Borupgaard Gymnasium, Nørre Gymnasium.
Klynge 7	NEXT Sydvestkysten Gymnasium, Greve Gymnasium, Solrød Gymnasium.
Klynge 8	Høje Taastrup Gymnasium, Himmelev Gymnasium, Roskilde Gymnasium, Roskilde Katedralskole.
Klynge 9	Nærum Gymnasium, Rungsted Gymnasium, Birkerød Gymnasium HF IB & Kostskole, Espergærde Gymnasium & HF, Helsingør Gymnasium.
Klynge 10	Egedal Gymnasium og HF, Frederikssund Gymnasium, Allerød Gymnasium.
Klynge 11	Frederiksborg Gymnasium og HF, Frederiksværk Gymnasium og HF, Gribskov Gymnasium.
Klynge 12	Odsherred Gymnasium, Kalundborg Gymnasium og HF, Stenhus Gymnasium.
Klynge 13	Høng Gymnasium og HF, Slagelse Gymnasium, Sorø Akademis Skole.
Klynge 14	MSG-Ringsted, MSG-Haslev, Køge Gymnasium, Næstved Gymnasium og HF.
Klynge 15	Vordingborg Gymnasium og HF, Nakskov Gymnasium og HF, Maribo Gymnasium, Nykøbing Katedralskole.
Fyn	
Klynge 16	Tornbjerg Gymnasium, Sct. Knuds Gymnasium, Odense Katedralskole, Mulernes Legatskole, Nordfyns Gymnasium.
Klynge 17	Faaborg Gymnasium, Midtfyns Gymnasium, Svendborg Gymnasium, Nyborg Gymnasium, Vestfyns Gymnasium.
Jylland	
Klynge 18	Alssundgymnasiet Sønderborg, Sønderborg Statsskole, Aabenraa Statsskole, Tønder Gymnasium.
Klynge 19	Haderslev katedralskole, Vejen Gymnasium og HF, Kolding Gymnasium HF-Kursus og IB School, Munkensdam Gymnasium, Fredericia Gymnasium, Middelfart Gymnasium og HF.
Klynge 20	Ribe Katedralskole, Esbjerg Gymnasium, Rybners – STX Grådybet, Varde Gymnasium.
Klynge 21	Grindsted Gymnasium og HF, Vestjysk Gymnasium Tarm, Ringkjøbing Gymnasium.

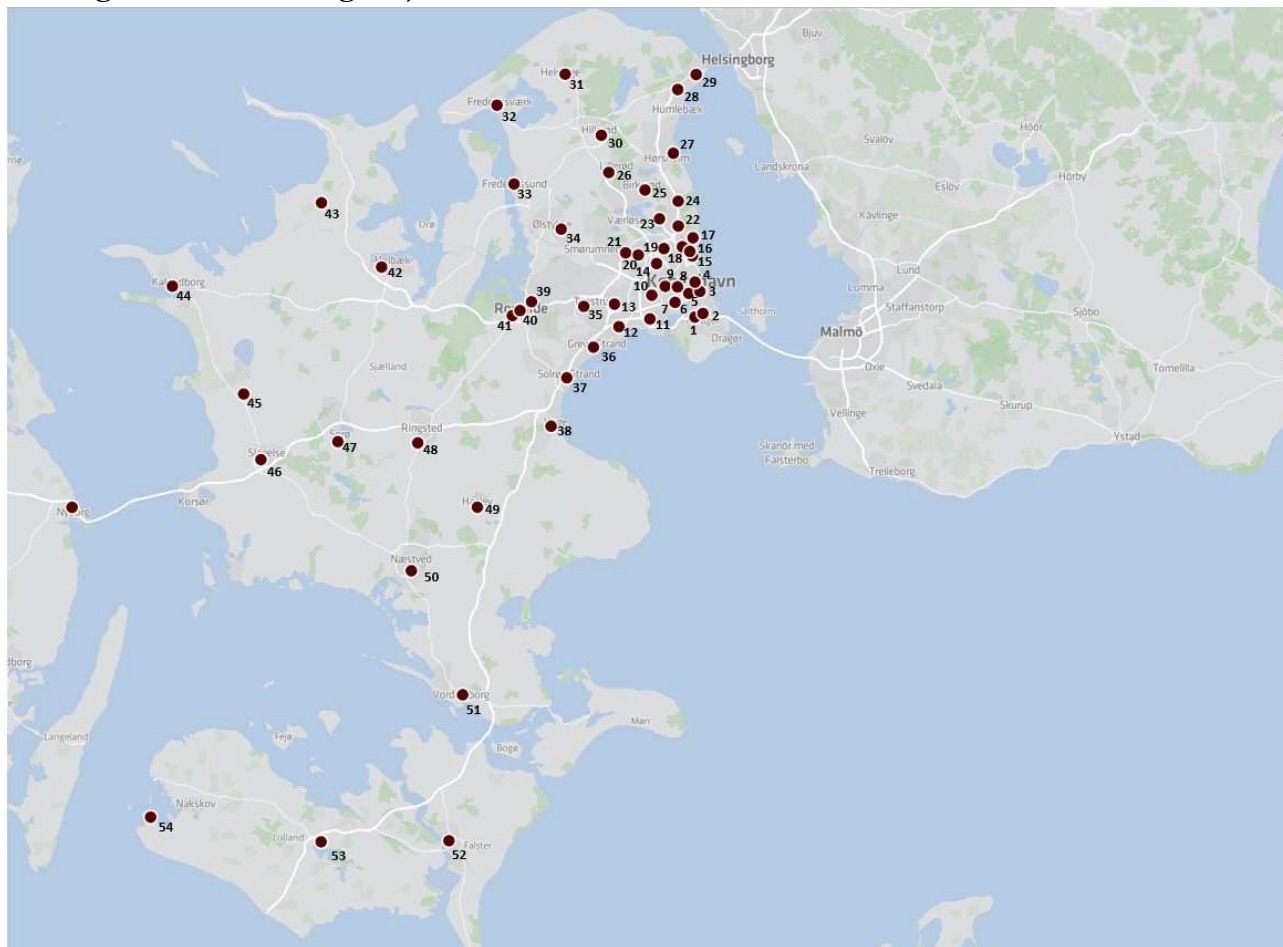
Klynge 22	Holstebro Gymnasium og HF, Lemvig Gymnasium STX og HHX, Struer Statsgymnasium.
Klynge 23	Rosborg Gymnasium og HF, Rødkilde Gymnasium, Tørring Gymnasium.
Klynge 24	Horsens Gymnasium, Horsens Statsskole - Gymnasium og HF-Kursus, Skanderborg Gymnasium, Odder Gymnasium.
Klynge 25	Silkeborg Gymnasium, Herning Gymnasium, Ikast-Brande Gymnasium.
Klynge 26	Skive Gymnasium og HF, Viborg Katedralskole, Viborg Gymnasium og HF, Bjerringbro Gymnasium.
Klynge 27	Favrskov Gymnasium, Paderup Gymnasium, Randers Statsskole.
Klynge 28	Langkaer Gymnasium (efterfølgende fusioneret til Aarhus Gymnasium, Tilst), Risikov Gymnasium, Århus Statsgymnasium, Aarhus Katedralskole, Viby Gymnasium, Marselisborg Gymnasium.
Klynge 29	Egå Gymnasium, Rønde Gymnasium, Grenaa Gymnasium.
Klynge 30	Mariagerfjord Gymnasium, Vesthimmerlands Gymnasium og HF, Støvring Gymnasium.
Klynge 31	Aalborghus Gymnasium, Hasseris Gymnasium, Aalborg Katedralskole, Nørresundby Gymnasium og HF, Dronninglund Gymnasium.
Klynge 32	Frederikshavn Gymnasium og HF, Hjørring Gymnasium og HF, Brønderslev Gymnasium og HF.
Klynge 33	Fjerritslev Gymnasium, Thisted Gymnasium STX og HF, Morsø Gymnasium.

Oversigt over stx-afdelinger Jylland og Fyn

- 1) Hjørring Gymnasium/STX og HF
- 2) Frederikshavn Gymnasium og HF-Kursus
- 3) Brønderslev Gymnasium og HF
- 4) Dronninglund Gymnasium
- 5) Nørresundby Gymnasium og HF
- 6) Aalborghus Gymnasium
- 7) Hasseris Gymnasium
- 8) Aalborg Katedralskole
- 9) Fjerritslev Gymnasium
- 10) Thisted Gymnasium, STX og HF
- 11) Morsø Gymnasium
- 12) Vesthimmerlands Gymnasium og HF
- 13) Støvring Gymnasium
- 14) Mariagerfjord Gymnasium
- 15) Viborg Gymnasium og HF
- 16) Viborg Katedralskole
- 17) Skive Gymnasium og HF
- 18) Struer Statsgymnasium
- 19) Lemvig Gymnasium, STX og HHX
- 20) Holstebro Gymnasium og HF
- 21) Ringkjøbing Gymnasium
- 22) Herning Gymnasium
- 23) Ikast-Brande Gymnasium
- 24) Silkeborg Gymnasium
- 25) Bjerringbro Gymnasium
- 26) Randers Statsskole
- 27) Paderup Gymnasium
- 28) Favrskov Gymnasium
- 29) Grenaa Gymnasium
- 30) Rønde Gymnasium
- 31) Aarhus Gymnasium, Tilst
- 32) Risskov Gymnasium
- 33) Egå Gymnasium
- 34) Aarhus Katedralskole
- 35) Marselisborg Gymnasium
- 36) Viby Gymnasium
- 37) Aarhus Statsgymnasium
- 38) Skanderborg Gymnasium
- 39) Odder Gymnasium
- 40) Horsens Statsskole – Gymnasium og HF-Kursus
- 41) Horsens Gymnasium
- 42) Tørring Gymnasium
- 43) Rødkilde Gymnasium
- 44) Rosborg Gymnasium & HF
- 45) Grindsted Gymnasium & HF
- 46) Vestjysk Gymnasium Tarm
- 47) Varde Gymnasium
- 48) Rybners- STX- Grådybet
- 49) Esbjerg Gymnasium
- 50) Ribe Katedralskole
- 51) Vejen Gymnasium og HF
- 52) Kolding Gymnasium, HF-Kursus og IB School
- 53) Munkensdam Gymnasium
- 54) Fredericia Gymnasium
- 55) Haderslev Katedralskole
- 56) Tønder Gymnasium
- 57) Aabenraa Statsskole
- 58) Sønderborg Statsskole
- 59) Alsundgymnasiet Sønderborg
- 60) Middelfart Gymnasium & HF
- 61) Nordfyns Gymnasium
- 62) Vestfyns Gymnasium
- 63) Odense Katedralskole
- 64) Mulernes Legatskole
- 65) Tornbjerg Gymnasium
- 66) Sct. Knuds Gymnasium
- 67) Midtfyns Gymnasium
- 68) Faaborg Gymnasium
- 69) Svendborg Gymnasium
- 70) Nyborg Gymnasium.

Oversigt over stx-afdelinger Sjælland

1) Ørestad Gymnasium 2) Tårnby Gymnasium 3) Christianshavn Gymnasium 4) Gefion Gymnasium 5) Rysensteen Gymnasium 6) Sankt Annæ Gymnasium 7) Københavns Åbne Gymnasium 8) Frederiksberg Gymnasium 9) Falkonergårdens Gymnasium og HF-Kursus 10) Rødovre Gymnasium 11) Hvidovre Gymnasium & HF 12) NEXT – Sydkysten Gymnasium 13) NEXT – Albertslund 14) Nørre Gymnasium 15) Gammel Hellerup Gymnasium 16) Øregård Gymnasium 17) Ordrup Gymnasium 18) Aurehøj Gymnasium 19) Gladsaxe Gymnasium 20) Herlev Gymnasium og HF 21) Borupgaard Gymnasium 22) Lyngby Gymnasium, Knord 23) Virum Gymnasium 24) Nærum Gymnasium 25) Birkerød Gymnasium HF IB & Kostskole 26) Allerød Gymnasium 27) Rungsted Gymnasium 28) Espergærde Gymnasium og HF 29) Helsingør Gymnasium 30) Frederiksborg Gymnasium og HF 31) Gribskov Gymnasium 32) Frederiksværk Gymnasium og HF 33) Frederikssund Gymnasium & HF 35) Høje-Taastrup Gymnasium 36) Greve Gymnasium 37) Solrød Gymnasium 38) Køge Gymnasium 39) Himmelev Gymnasium 40) Roskilde Gymnasium 41) Roskilde Katedralskole 42) Stenhus Gymnasium 43) Odsherreds Gymnasium 44) Kalundborg Gymnasium og HF 45) Høng Gymnasium og HF 46) Slagelse Gymnasium 47) Sorø Akademis Skole 48) MSG-Ringsted 49) MSG-Haslev 50) Næstved Gymnasium og HF 51) Vordingborg Gymnasium & HF 52) Nykøbing Katedralskole 53) Maribo Gymnasium 54) Nakskov Gymnasium og HF.

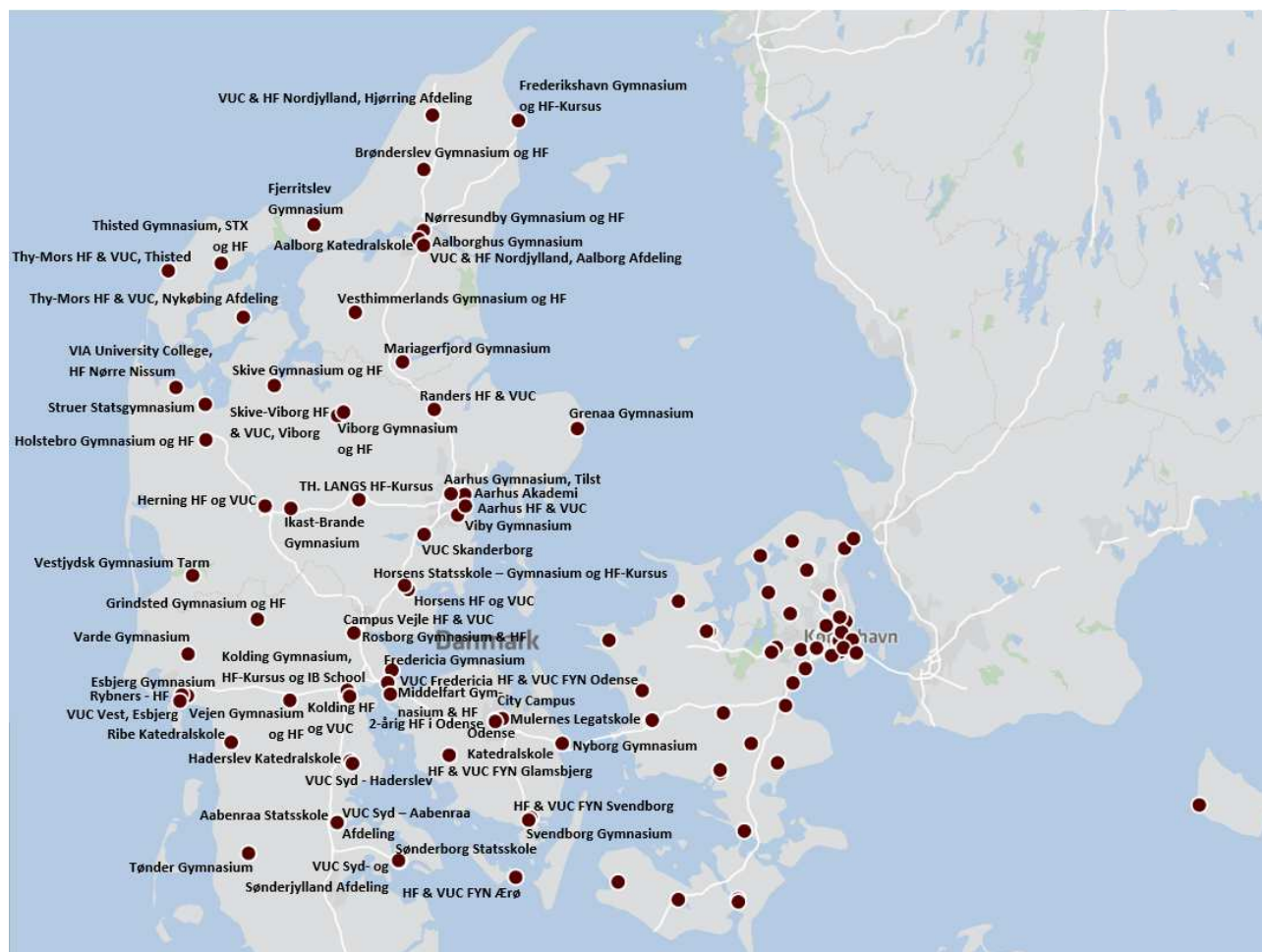
BILAG 9

Oversigt over klynger på hf

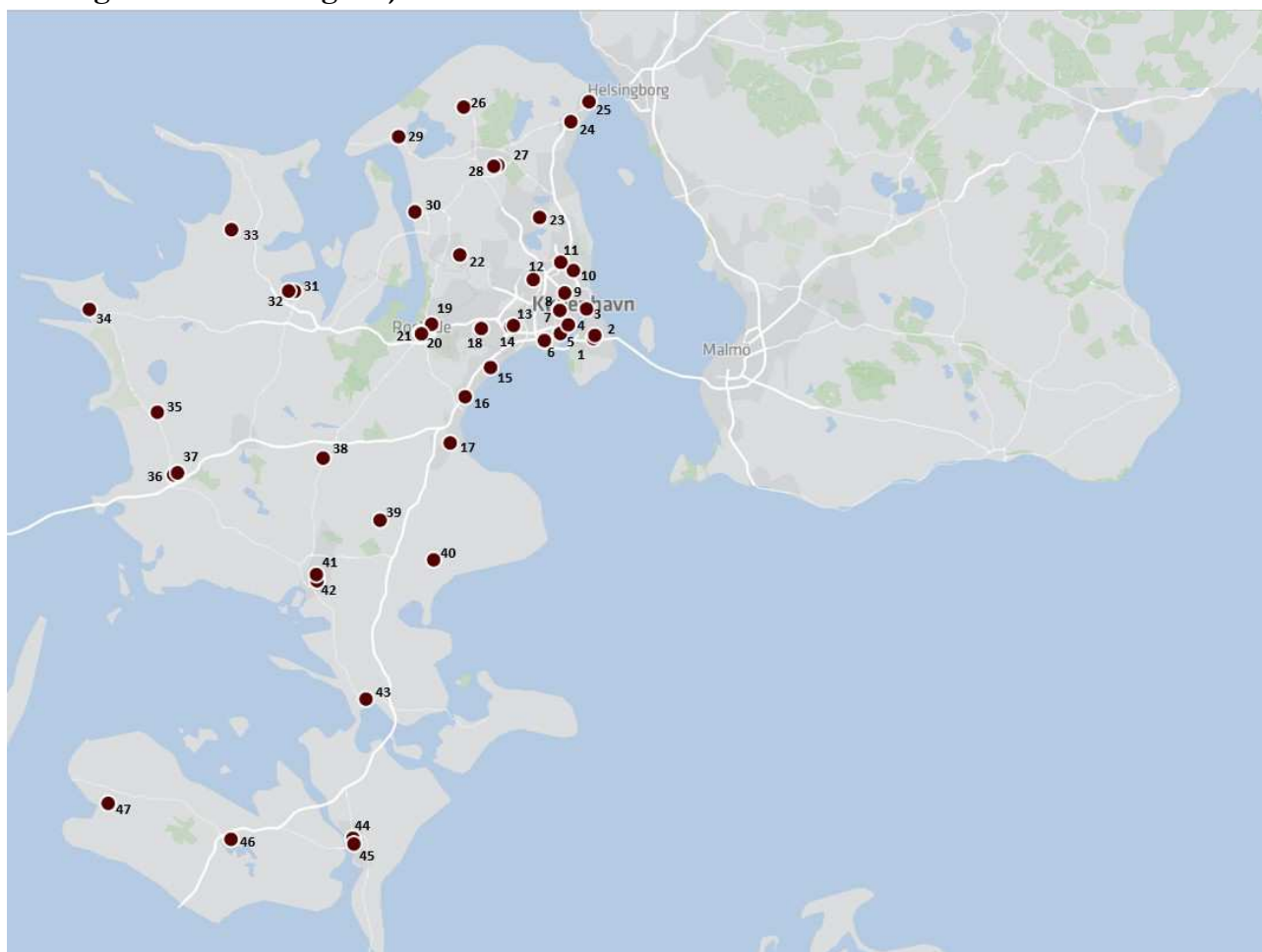
Klynge nr.	Afdelinger
Sjælland	
Klynge 1	Tårnby Gymnasium, HF og VUC København Syd – Amager, Københavns Åbne Gymnasium, Københavns VUC – Vognmagergade 8.
Klynge 2	HF og VUC København Syd – Hvidovre, Hvidovre Gymnasium og HF, Frederiksberg HF-Kursus, Falkonergårdens Gymnasium og HF-Kursus.
Klynge 3	HF-Centret Efterslægten, Gentofte HF, VUC Lyngby, Herlev Gymnasium og HF.
Klynge 4	Vestegnen HF og VUC – Albertslund Afdeling, NEXT Albertslund Gymnasium, Greve Gymnasium, Solrød Gymnasium.
Klynge 5	Høje-Taastrup Gymnasium, Himmelev Gymnasium, VUC Roskilde – Roskilde Afdeling, Roskilde Gymnasium.
Klynge 6	Køge Gymnasium, VUC Storstrøm – Faxe, MSG-Haslev.
Klynge 7	VUC Storstrøm – Næstved, Næstved Gymnasium og HF, Vordingborg Gymnasium og HF.
Klynge 8	VUC Storstrøm – Nykøbing F, Nykøbing Katedralskole, Maribo Gymnasium, Nakskov Gymnasium og HF.
Klynge 9	VUC Vestsjælland Syd - Ringsted, VUC Vestsjælland Syd – Slagelse, Slagelse Gymnasium, Høng Gymnasium og HF.
Klynge 10	Kalundborg Gymnasium og HF, Odsherred Gymnasium, Stenhus Gymnasium, Nordsjællands HF og VUC Holbæk Afdeling.
Klynge 11	Egedal Gymnasium og HF, Frederiksbund Gymnasium, Frederiksvær Gymnasium og HF, Gribskov Gymnasium, HF og VUC Nordsjælland Hillerød Afdeling,
Klynge 12	Birkrød Gymnasium HF IB og Kostskole, Frederiksborg Gymnasium og HF, Espergærde Gymnasium og HF, HF og VUC Nordsjælland Helsingør Afdeling.
Fyn	
Klynge 13	HF & VUC Fyn – Ærø, Svendborg Gymnasium, HF & VUC Fyn – Svendborg.
Klynge 14	Nyborg Gymnasium, Mulernes Legatskoler, Odense Katedralskole, HF & VUC Fyn Odense City Campus, 2-årig HF i Odense, HF & VUC Fyn, Glamsbjerg.
Jylland	
Klynge 15	Middelfart Gymnasium og HF, VUC Fredericia, Fredericia Gymnasium.
Klynge 16	Kolding Gymnasium HF-Kursus & IB-School, Kolding HF & VUC, Vejen Gymnasium & HF, Haderslev Katedralskole, VUC syd Haderslev.
Klynge 17	Sønderborg Statsskole, VUC Syd Sønderborg Afdeling, VUC Syd Aabenraa Afdeling, Aabenraa Statsskole, Tønder Gymnasium.
Klynge 18	Ribe Katedralskole, Esbjerg Gymnasium, VUC Vest Esbjerg
Klynge 19	Rybners – HF – Spangsbjerg Møllevvej, Varde Gymnasium, Grindsted Gymnasium og HF, Vestjydsk Gymnasium Tarm.

Klynge 20	Holstebro Gymnasium og HF, Struer Statsgymnasium, VIA University College HF Nørre Nissum, Skive Gymnasium og HF.
Klynge 21	Thy-Mors HF og VUC Thisted, Thisted Gymnasium STX og HF, Thy-Mors HF og VUC Nykøbing Afdeling.
Klynge 22	Skive-Viborg HF og VUC Viborg, Viborg Gymnasium og HF, Mariagerfjord Gymnasium, Randers HF og VUC.
Klynge 23	VUC Skanderborg, Viby Gymnasium, Aarhus HF og VUC.
Klynge 24	Aarhus Akademi, Aarhus Gymnasium Tilst, Grenaa Gymnasium.
Klynge 25	Rosborg Gymnasium og HF, Campus Vejle, Horsens HF og VUC, Horsens Statsskole – Gymnasium og HF-Kursus.
Klynge 26	TH. Langs HF-Kursus, Ikast-Brande Gymnasium, Herning HF og VUC.
Klynge 27	Vesthimmerlands Gymnasium og HF, Fjerritslev Gymnasium, Aalborghus Gymnasium, VUC og HF Nordjylland Aalborg Afdeling.
Klynge 28	Aalborg Katedralskole, Nørresundby Gymnasium og HF, Brønderslev Gymnasium og HF.
Klynge 29	VUC og HF Nordjylland Hjørring Afdeling, Hjørring Gymnasium/STX og HF, Frederikshavn Gymnasium og HF-Kursus.

Oversigt over hf-afdelinger Jylland og Fyn

Oversigt over hf-afdelinger Sjælland

- 1) HF & VUC København Syd, Amager
- 2) Tårnby Gymnasium
- 3) Københavns VUC – Vognmagergade
- 4) Københavns Åbne Gymnasium
- 5) HF & VUC København Syd, Hvidovre
- 6) Hvidovre Gymnasium & HF
- 7) Frederiksberg HF-Kursus
- 8) Falkonergårdens Gymnasium og HF-Kursus
- 9) HF-Centret Efterslægten
- 10) Gentofte HF
- 11) VUC Lyngby
- 12) Herlev Gymnasium og HF
- 13) Vestegnen HF & VUC, Albertslund Afdeling
- 14) NEXT – Albertslund Gymnasium
- 15) Greve Gymnasium
- 16) Solrød Gymnasium
- 17) Køge Gymnasium
- 18) Høje-Taastrup Gymnasium
- 19) Himmelev Gymnasium
- 20) VUC Roskilde, Roskilde Afdeling
- 21) Roskilde Gymnasium
- 22) Egedal Gymnasium & HF
- 23) Birkerød Gymnasium HF IB & Kostskole
- 24) Espergærde Gymnasium og HF
- 25) HF & VUC Nordsjælland, Helsingør Afdeling
- 26) Gribskov Gymnasium
- 27) Frederiksborg Gymnasium og HF
- 28) HF & VUC Nordsjælland, Hillerød Afdeling
- 29) Frederiksværk Gymnasium og HF
- 30) Frederikssund Gymnasium
- 31) Nordvestsjælland HF & VUC, Holbæk Afdeling
- 32) Stenhus Gymnasium
- 33) Odsherred Gymnasium
- 34) Kalundborg Gymnasium og HF
- 35) Høng Gymnasium og HF
- 36) Slagelse Gymnasium
- 37) VUC Vestsjælland Syd – Slagelse
- 38) VUC Vestsjælland Syd – Ringsted
- 39) MSG-Haslev
- 40) VUC Storstrøm – Faxe
- 41) VUC Storstrøm – Næstved
- 42) Næstved Gymnasium og HF
- 43) Vordingborg Gymnasium & HF
- 44) Nykøbing Katedralskole
- 45) VUC Storstrøm - Nykøbing F.
- 46) Maribo Gymnasium
- 47) Nakskov Gymnasium og HF.

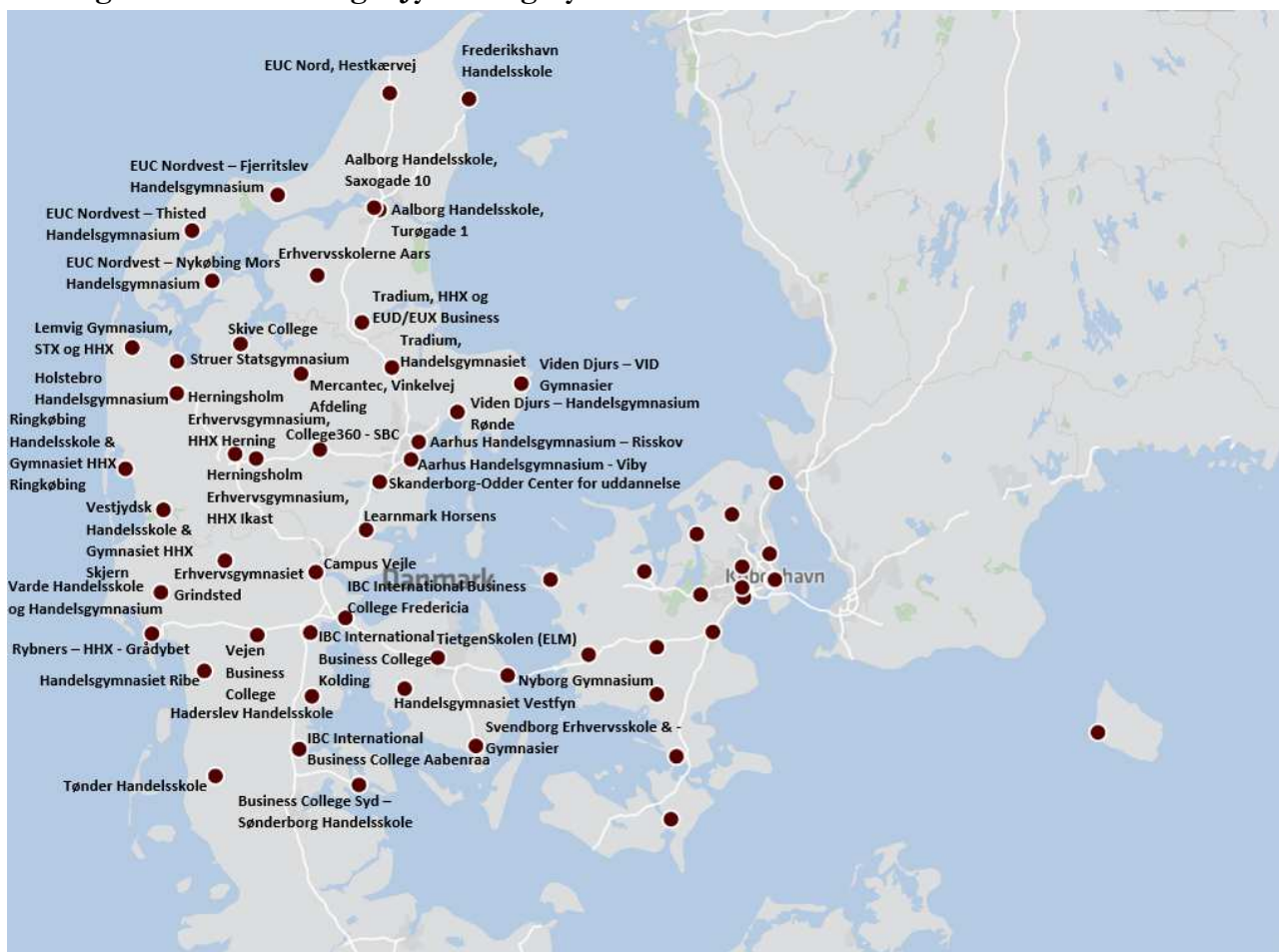
BILAG 10

Oversigt over klynger på hhx

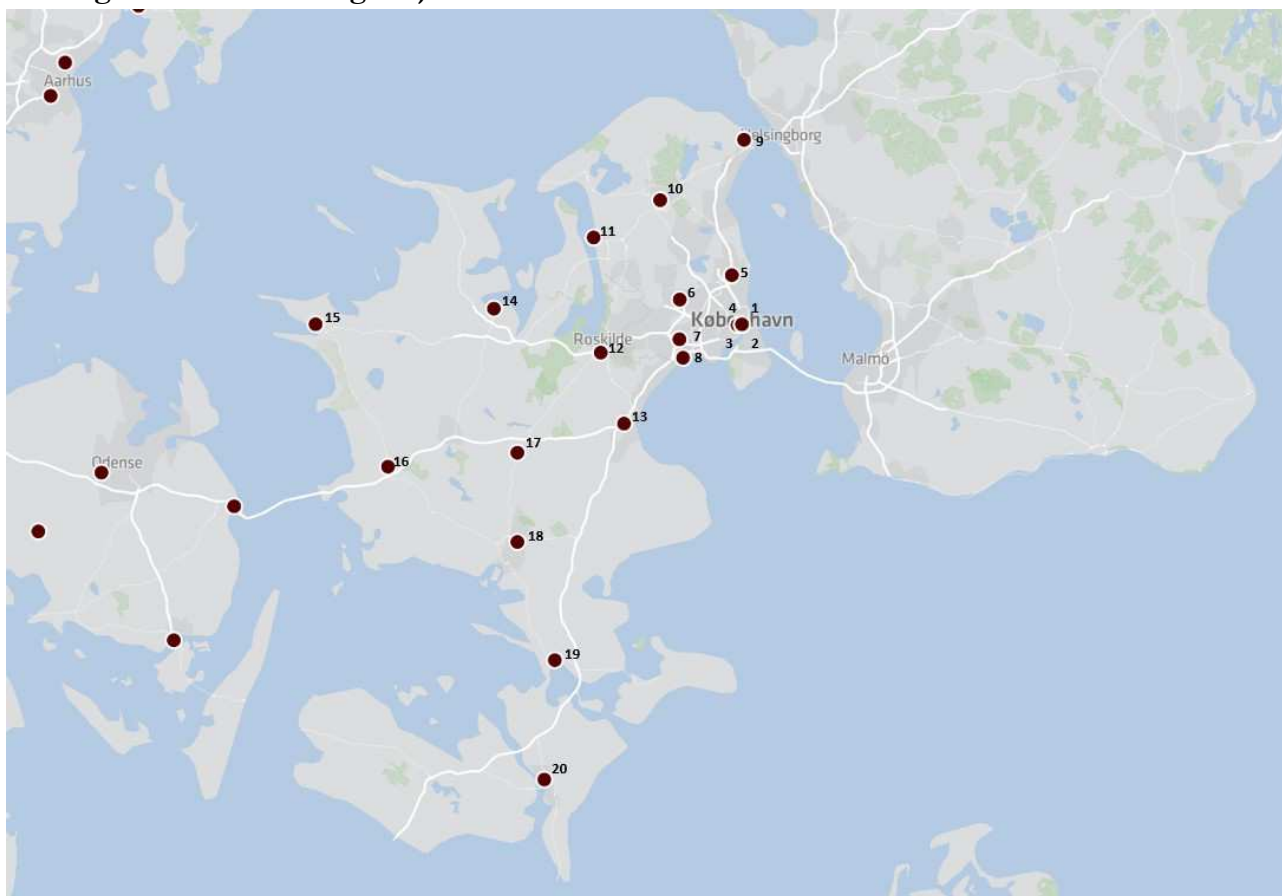
Klynge nr.	Afdelinger
Sjælland	
Klynge 1	CELF Nykøbing F, ZBC Handels og Teknisk Gymnasium Vordingborg, ZBC Handelsgymnasiet Næstved
Klynge 2	Allikelund Gymnasium, ZBC Handels og Teknisk Gymnasium Slagelse, Slotshaven Gymnasium.
Klynge 3	ZBC Handels og Teknisk Gymnasium Ringsted, Køge Handelsskole, Roskilde Handelsskole
Klynge 4	Frederikssund Handelsgymnasium KNORD, Hillerød Handelsgymnasium KNORD, Erhvervsskolen Nordsjælland Helsingør.
Klynge 5	NEXT Sydkysten Gymnasium, NEXT Albertslund Gymnasium, Niels Brock Handelsgymnasiet JTP, Niels Brock Innovationsgymnasium, NEXT Baltorp Gymnasium.
Klynge 6	Lyngby Handelsgymnasium KNORD, Niels Brock Det Internationale Gymnasium, Niels Brock Handelsgymnasiet Nørre Voldgade.
Fyn	
Klynge 7	Handelsgymnasiet Vestfyn, TietgenSkolen (ELM), Svendborg Erhvervsskole og – Gymnasier, Nyborg Gymnasium.
Jylland	
Klynge 8	EUC Nord – Hestkærvej, Frederikshavn Handelsskole, Aalborg Handelsskole – Saxogade 10, Aalborg Handelsskole – Turøgade 1.
Klynge 9	EUC Nordvest – Fjerritslev Handelsgymnasium, EUC Nordvest – Thisted Handelsgymnasium, EUC Nordvest Handelsgymnasium – Nykøbing Mors Handelsgymnasium.
Klynge 10	Skive College, Struer Statsgymnasium – Erhvervsskolen, Lemvig Gymnasium, Holstebro Handelsskole.
Klynge 11	Erhvervsskolerne Aars, Tradium HHX og EUD/EUX Business, Mercantec – Vinkelvej afdeling.
Klynge 12	Tradium Handelsgymnasium, Viden Djurs – VID Gymnasier, Viden Djurs – Handelsgymnasium Rønde.
Klynge 13	Learnmark Horsens, Aarhus Handelsgymnasium – Risskov, Aarhus Gymnasium – Viby, Skanderborg-Odder Center for uddannelse.
Klynge 14	College 360 – SBC, Herningsholm Erhvervsgymnasium – HHX Herning, Herningsholm Erhvervsgymnasium – HHX Ikast.
Klynge 15	Campus Vejle, IBC International Business College Fredericia, IBC International Business College Kolding, Vejen Business College.
Klynge 16	Tønder Handelsskole, IBC International Business College Aabenraa, Business College Syd – Sønderborg Handelsskole, Haderslev Handelsskole.

Klynge 17	Ringkøbing Handelsskole og Gymnasiet HHX Ringkøbing, Vestjydsk Handelsskole og Gymnasiet HHX Skjern, Erhvervsgymnasiet Grindsted.
Klynge 18	Rybners HHX, Varde Handelsskole og Handelsgymnasium, Handelsgymnasiet Ribe.

Oversigt over hhx-afdelinger Jylland og Fyn

Oversigt over hhx-afdelinger Sjælland

- 1) Niels Brock Det Internationale Gymnasium 2) Niels Brock, Handelsgymnasiet Nørre Voldgade 3) Niels Brock, Handelsgymnasiet JTP 4) Niels Brock Innovationsgymnasium 5) Lyngby Handelsgymnasium, Knord 6) NEXT – Baltorp Gymnasium 7) NEXT – Albertslund Gymnasium 8) NEXT – Sydkysten Gymnasium 9) Erhvervsskolen Nordsjælland, Helsingør 10) Hillerød Handelsgymnasium, Knord 11) Frederikssund Handelsgymnasium, Knord 12) Roskilde Handelsskole 13) Køge Handelsskole 14) Slotshaven Gymnasium 15) Allikeland Gymnasium 16) ZBC Handels- og Teknisk Gymnasium Slagelse 17) ZBC Handels- og Teknisk Gymnasium Ringsted 18) ZBC Handelsgymnasiet Næstved 19) ZBC Handels- og Teknisk Gymnasium Vordingborg 20) CELF, Nykøbing F.

BILAG 11

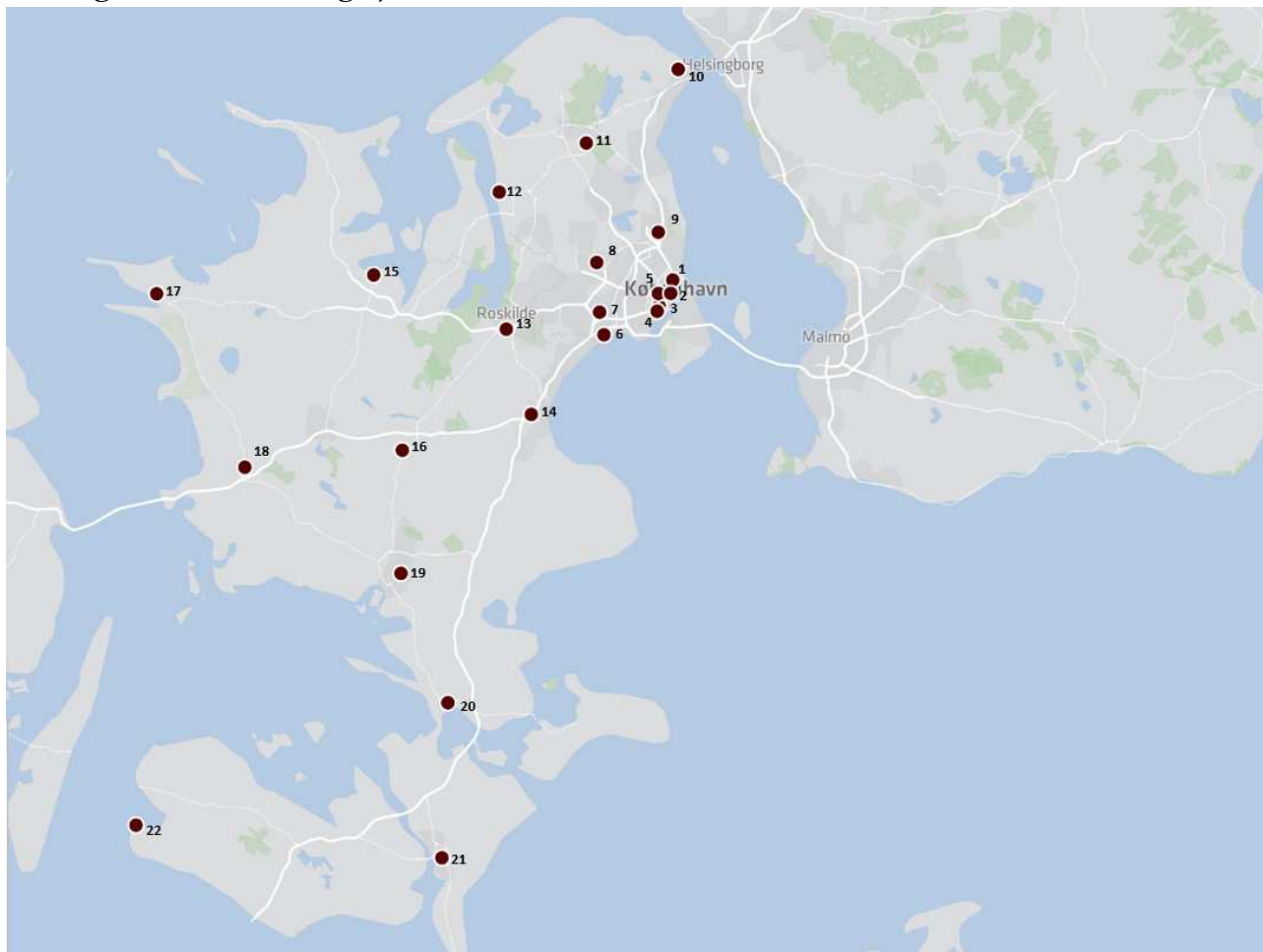
Oversigt over klynger på htx

Klynge nr.	Afdelinger
Sjælland	
Klynge 1	H.C. Ørsted Gymnasiet – Frederiksberg, Det Naturvidenskabelige Gymnasium på Hotel- og Restaurantskolen, NEXT – Sukkertoppen Gymnasium, H.C. Ørsted Gymnasiet – Ballerup.
Klynge 2	NEXT – Københavns Mediegymnasium, NEXT – Vibenhushus Gymnasium, H.C. Ørsted Gymnasiet – Lyngby.
Klynge 3	NEXT – Sydkysten Gymnasium, NEXT – Albertslund Gymnasium, HTX Roskilde.
Klynge 4	Frederikssund Gymnasium, Erhvervsskolen Nordsjælland – Hillerød, Erhvervsskolen Nordsjælland – Helsingør.
Klynge 5	CELF Nakskov, CELF Nykøbing F, ZBC Handels og Teknisk Gymnasium Vordingborg.
Klynge 6	EUC Sjælland – Køge afdeling, EUC Sjælland – Næstved, ZBC Handels og Teknisk Gymnasium Ringsted.
Klynge 7	ZBC Handels og Teknisk Gymnasium Slagelse, Allikelund Gymnasium, Slotshaven Gymnasium.
Fyn	
Klynge 8	Svendborg Erhvervsskole og –Gymnasier, Syddansk Erhvervsskole Odense-Vejle – Odense Tekniske Gymnasium, Kold College.
Jylland	
Klynge 9	EUC Syd, EUC Syd – Christen Kolds Vej, EUC Syd – Lundbjerg/Stegholdt, EUC Syd – Plantagevej.
Klynge 10	Hansenberg, EUC Lillebælt, Vejle Tekniske Gymnasium.
Klynge 11	Rybners – HTX, Erhvervsgymnasiet Grindsted, Skjern Tekniske Skole – Gymnasiet HTX Skjern – Kompetencegruppen.
Klynge 12	Learnmark Horsens – Teknisk Gymnasium – HTX, Teknisk Gymnasium – Skanderborg, Aarhus Gymnasium – Viby, College360 – TSS.
Klynge 13	Herningsholm Erhvervsgymnasium – HTX Herning, Holstebro Tekniske Skole, Struer Statsgymnasium – Erhvervsskolen.
Klynge 14	Aarhus Gymnasium, Tradium – Teknisk Gymnasium – HTX, Viden Djurs – VID Gymnasier.
Klynge 15	Mercantec – HCA afdeling, EUC Nordvest – Thisted Handelsgymnasium, Skive College, Erhvervsskolerne Aars.
Klynge 16	Aalborg Tekniske Gymnasium, Aalborg Tekniske Gymnasium – Friis, EUC Nord M.P. Koefoeds Vej, EUC Nord Hånbæksvej.

Oversigt over htx- afdelinger i Jylland og Fyn

Oversigt over htx-afdeling Sjælland

1) NEXT – Vibenshus Gymnasium 2) NEXT – Københavns Mediegymnasium 3) Det Naturvidenskabelige Gymnasium på Hotel- og Restaurantskolen 4) NEXT – Sukkertoppen Gymnasium 5) H.C. Ørsted Gymnasiet, Frederiksberg 6) NEXT – Sydkysten Gymnasium 7) NEXT – Albertslund Gymnasium 8) H.C. Ørsted Gymnasiet, Ballerup 9) H.C. Ørsted Gymnasiet, Lyngby 10) Erhvervsskolens Nordsjælland, Helsingør 11) Erhvervsskolen Nordsjælland, Hillerød 12) Frederikssund Gymnasium 13) HTX Roskilde 14) EUC Sjælland, Køge Afdeling 15) Slotshaven Gymnasium 16) ZBC Handels og Teknisk Gymnasium Ringsted 17) Allikeland Gymnasium 18) ZBC Handels og Teknisk Gymnasium Slagelse 19) EUC Sjælland, Næstved 20) ZBC Handels og Teknisk Gymnasium Vordingborg 21) CELF, Nykøbing F. 22) CELF Nakskov.

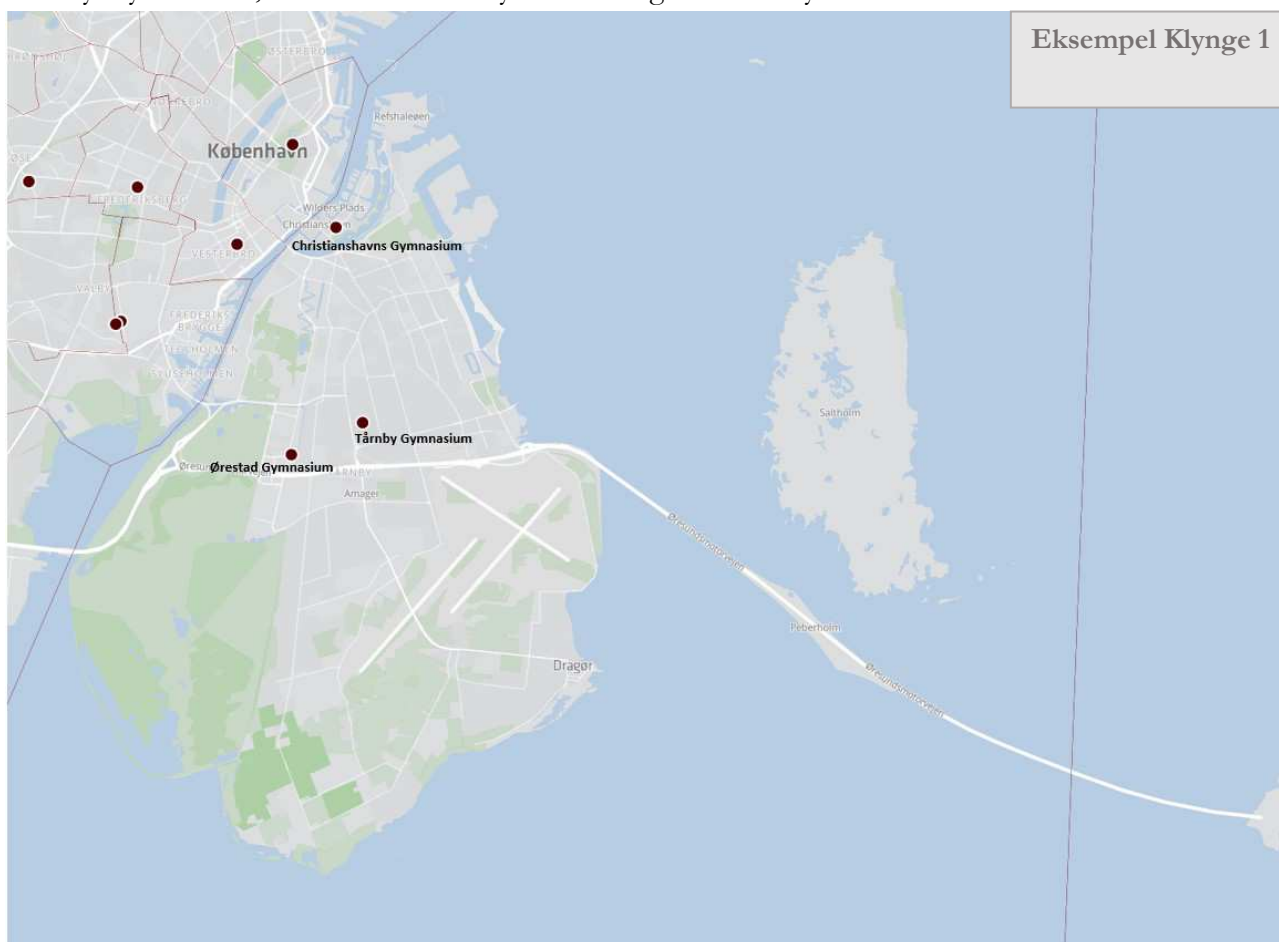
BILAG 12

Yderligere kort over klynger på stx¹

Nummereringen af klyngerne i dette bilag knytter sig til oversigten over stx-klynger i bilag 7.

Klynge 1

Tårnby Gymnasium, Christianshavns Gymnasium og Ørestad Gymnasium.

I ovenstående billede ses eksempel på en klynge bestående af Tårnby Gymnasium, Christianshavn Gymnasium og Ørestad Gymnasium.

Klyngens sammensætning giver en blandet elevsammensætning i forhold til ansøgenes boligformer. Cirka 29 procent af eleverne i klyngen er bosat i almene boliger. Til sammenligning er 46 procent af

¹ For alle de skitserede klynger gælder det, at tallene er et udtryk for et gennemsnit for hele klyngen, og procentsatserne kan afvige for de enkelte afdelinger.

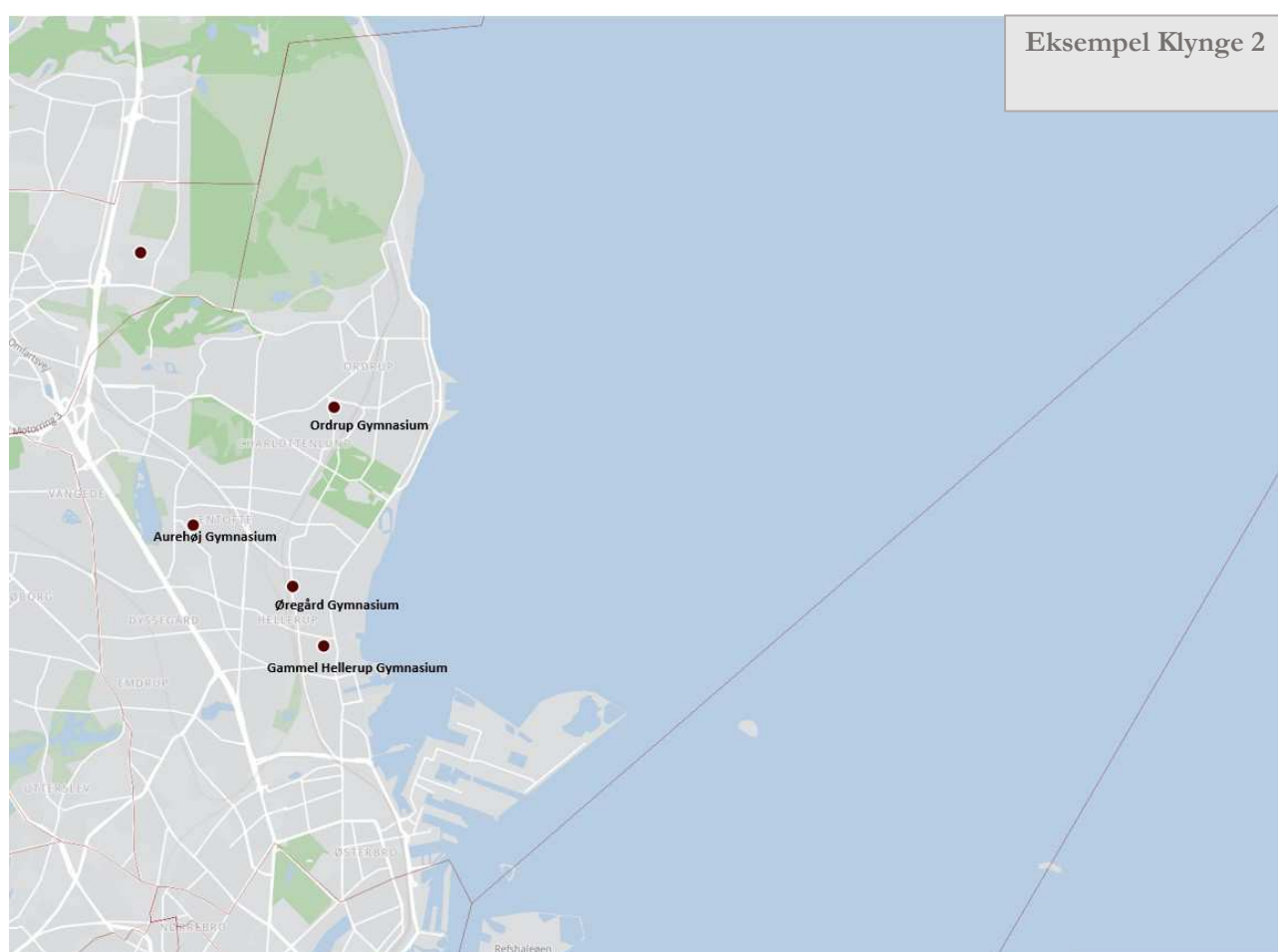
Fordelingen er beregnet ved, at man fordeler de 25 procent med de laveste grundskolekarakterer forholdsmæssigt på afdelingerne, og derefter de resterende 75 procent. Det skal bemærkes, at der i beregningerne ikke er taget højde for, at eleverne kan prioritere afdelingerne i klyngen.

eleverne med de 25 procent laveste grundkarakterer bosat i almene boliger. Det vil sige, at der er generelt flere elever bosat i almene boliger blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Cirka 21 procent af eleverne i klyngen er af udenlandsk herkomst. Til sammenligning er 36 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer med udenlandsk herkomst. Det vil sige, at der er generelt flere elever med udenlandsk herkomst blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Klynge 2

Ordrup Gymnasium, Gammel Hellerup Gymnasium, Aurehøj Gymnasium og Øregård Gymnasium.

I ovenstående billede ses eksempel på en klynge bestående af Ordrup Gymnasium, Gammel Hellerup Gymnasium, Aurehøj Gymnasium og Øregård Gymnasium.

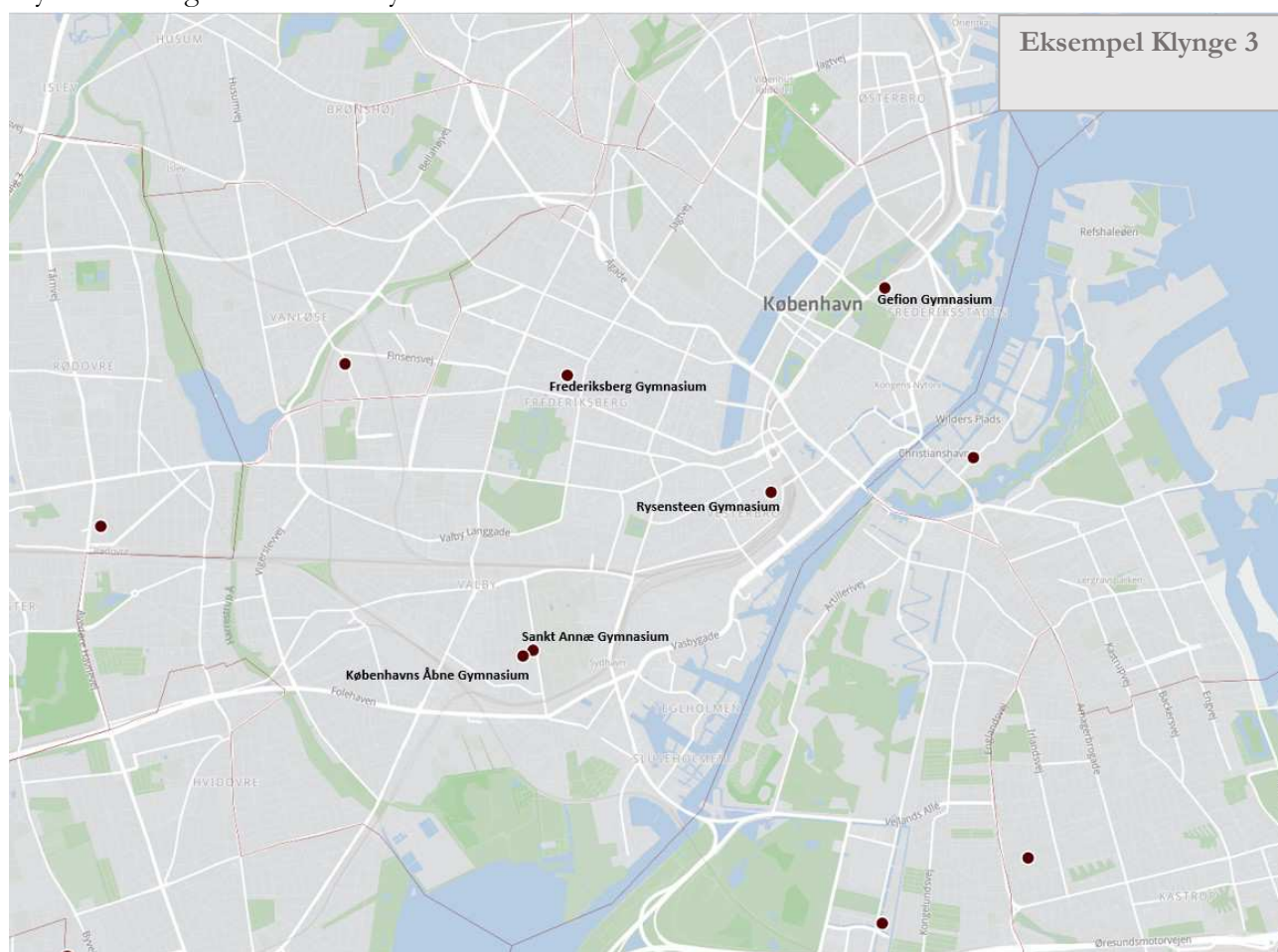
Klyngens sammensætning giver en blandet elevsammensætning i forhold til ansøgernes boligformer. Cirka 12 procent af eleverne i klyngen er bosat i almene boliger. Til sammenligning er 24 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundkarakterer bosat i almene boliger. Det vil sige, at der er

generelt flere elever bosat i almene boliger blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Cirka 13 procent af eleverne i klyngen er af udenlandsk herkomst. Til sammenligning er 25 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer med udenlandsk herkomst. Det vil sige, at der er generelt flere elever med udenlandsk herkomst blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Klynge 3

Gefion Gymnasium, Frederiksberg Gymnasium, Rysensteen Gymnasium, Københavns åbne Gymnasium og Sankt Annæ Gymnasium.

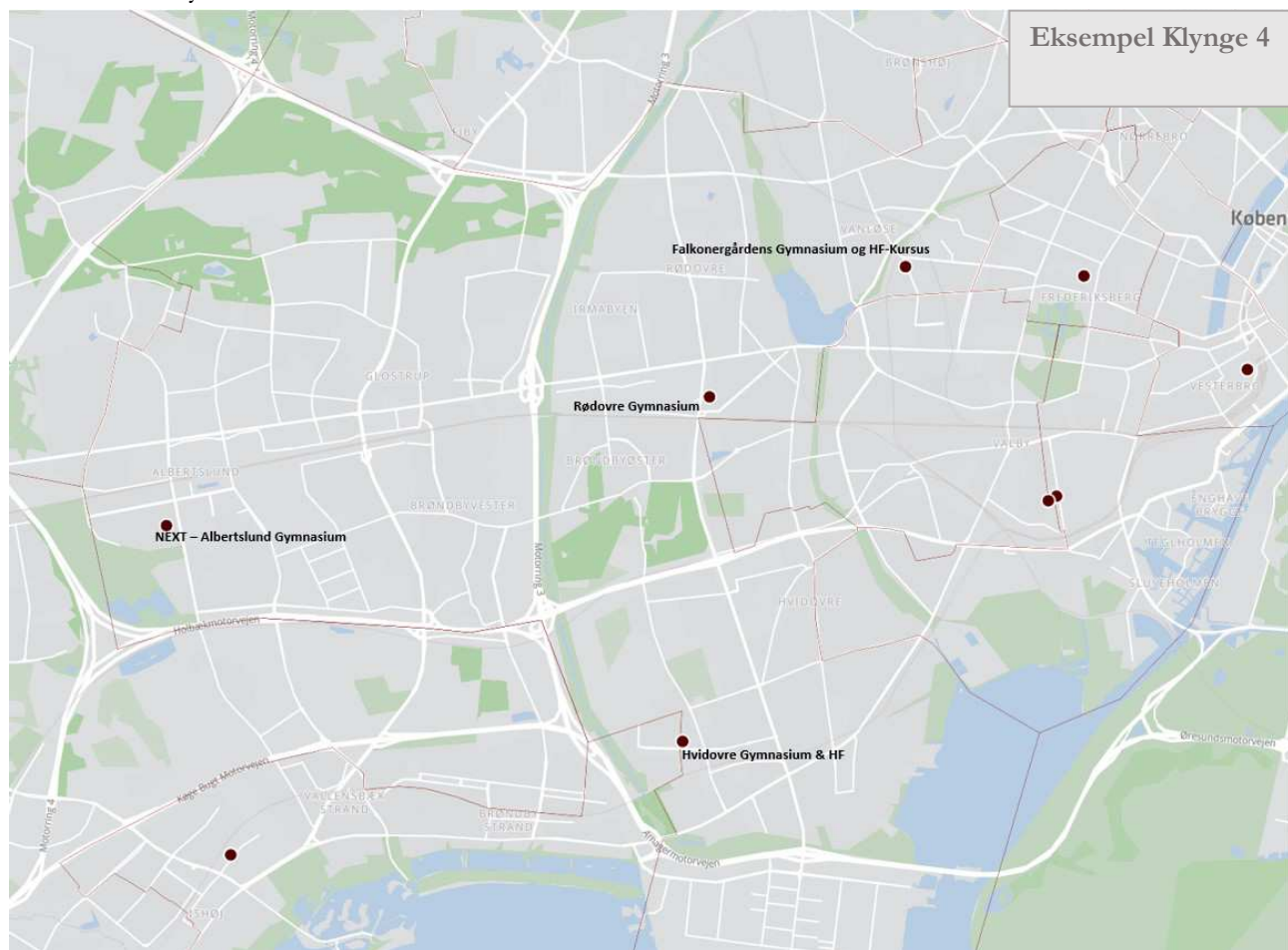
I ovenstående billede ses eksempel på en klynge bestående af Gefion Gymnasium, Frederiksberg Gymnasium, Rysensteen Gymnasium, Københavns åbne Gymnasium og Sankt Annæ Gymnasium.

Klyngens sammensætning giver en blandet elevsammensætning i forhold til ansøgenes boligformer. Cirka 17 procent af eleverne i klyngen er bosat i almene boliger. Til sammenligning er 30 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundkarakterer bosat i almene boliger. Det vil sige, at der er generelt flere elever bosat i almene boliger blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Cirka 17 procent af eleverne i klyngen er af udenlandsk herkomst. Til sammenligning er 29 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer med udenlandsk herkomst. Det vil sige, at der er generelt flere elever med udenlandsk herkomst blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Klynge 4

Falkonergårdens Gymnasium og HF-Kursus, Rødovre Gymnasium, Hvidovre Gymnasium og NEXT - Albertslund Gymnasium.

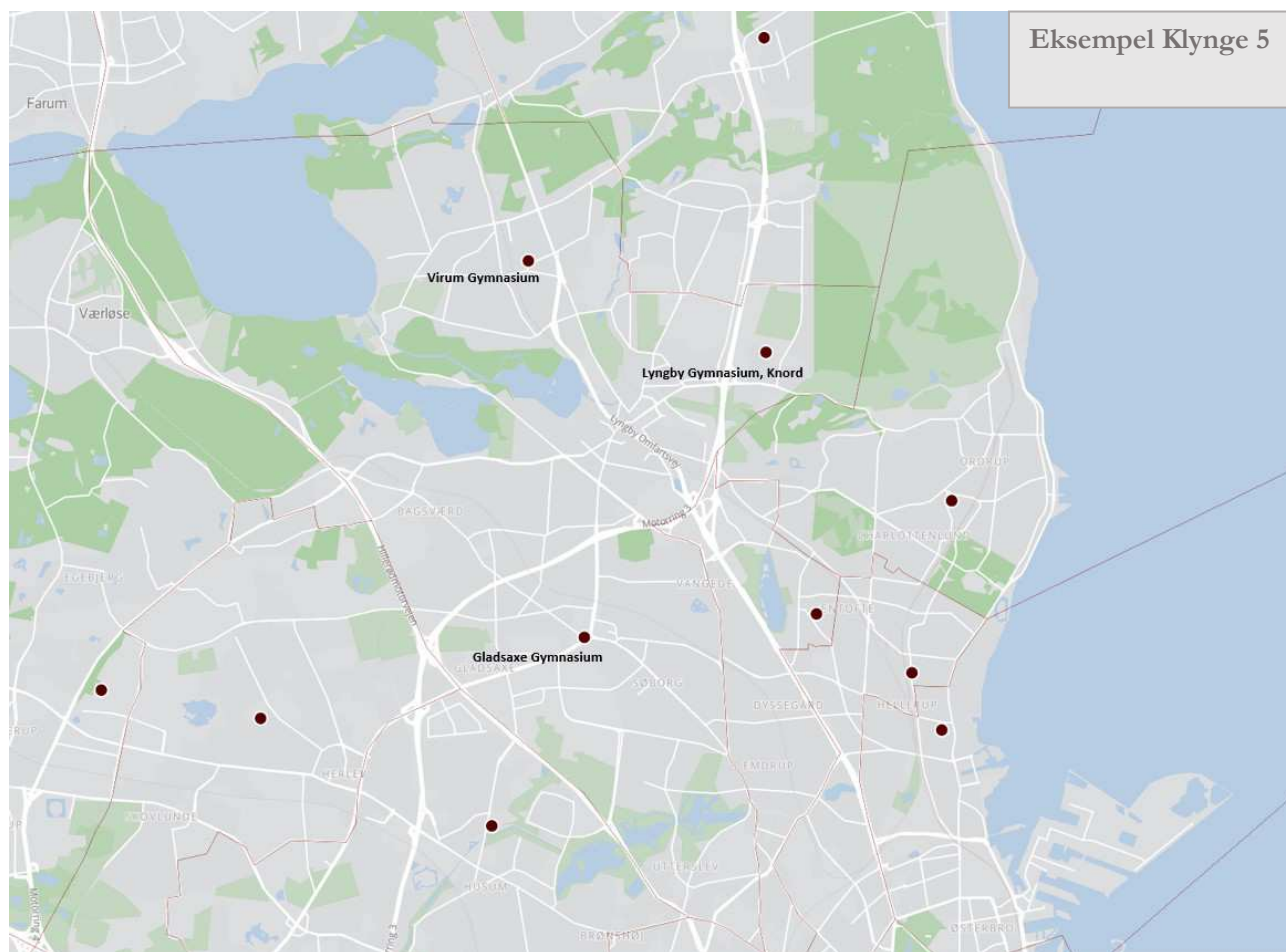
I ovenstående billede ses eksempel på en klynge bestående af Falkonergårdens Gymnasium og Hf-kursus, Rødovre Gymnasium, Hvidovre Gymnasium og Hf og NEXT Albertslund Gymnasium.

Klyngens sammensætning giver en blandet elevsammensætning i forhold til ansøgenes boligformer. Cirka 32 procent af eleverne i klyngen er bosat i almene boliger. Til sammenligning er 48 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundkarakterer bosat i almene boliger. Det vil sige, at der er generelt flere elever bosat i almene boliger blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Cirka 22 procent af eleverne i klyngen er af udenlandsk herkomst. Til sammenligning er 36 % procent af eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer med udenlandsk herkomst. Det vil sige, at der er generelt flere elever med udenlandsk herkomst blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Klynge 5

Gladsaxe Gymnasium, Lyngby Handelsgymnasium, Knord og Virum Gymnasium.

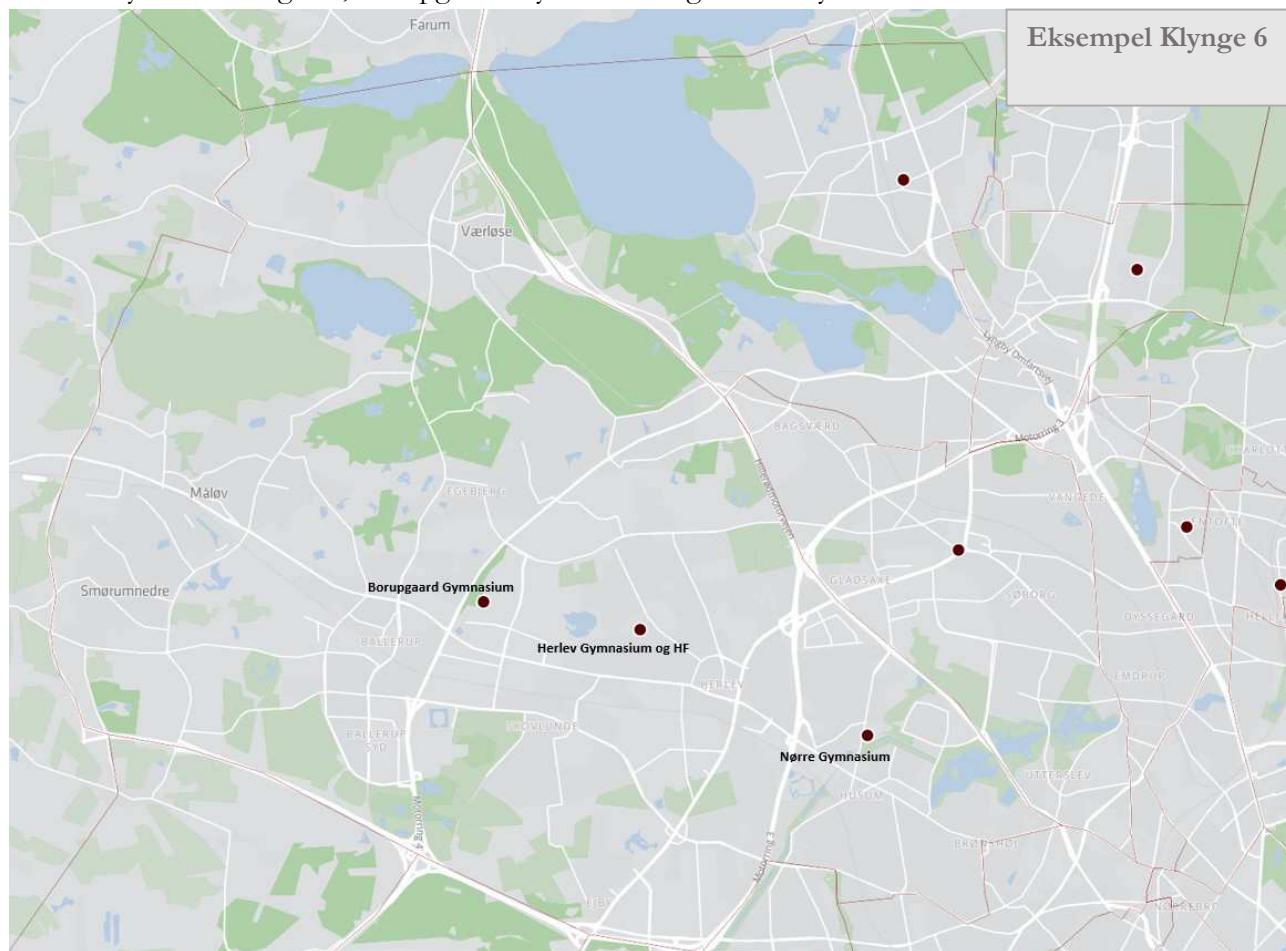
I ovenstående billede ses eksempel på en klynge bestående af Gladsaxe Gymnasium, Lyngby Handelsgymnasium - Knord og Virum Gymnasium.

Klyngens sammensætning giver en blandet elevsammensætning i forhold til ansøgenes boligformer. Cirka 22 procent af eleverne i klyngen er bosat i almene boliger. Til sammenligning er 40 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundkarakterer bosat i almene boliger. Det vil sige, at der er generelt flere elever bosat i almene boliger blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Cirka 11 procent af eleverne i klyngen er af udenlandsk herkomst. Til sammenligning er 22 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer med udenlandsk herkomst. Det vil sige, at der er generelt flere elever med udenlandsk herkomst blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Klynge 6

Herlev Gymnasium og HF, Borupgaard Gymnasium og Nørre Gymnasium.

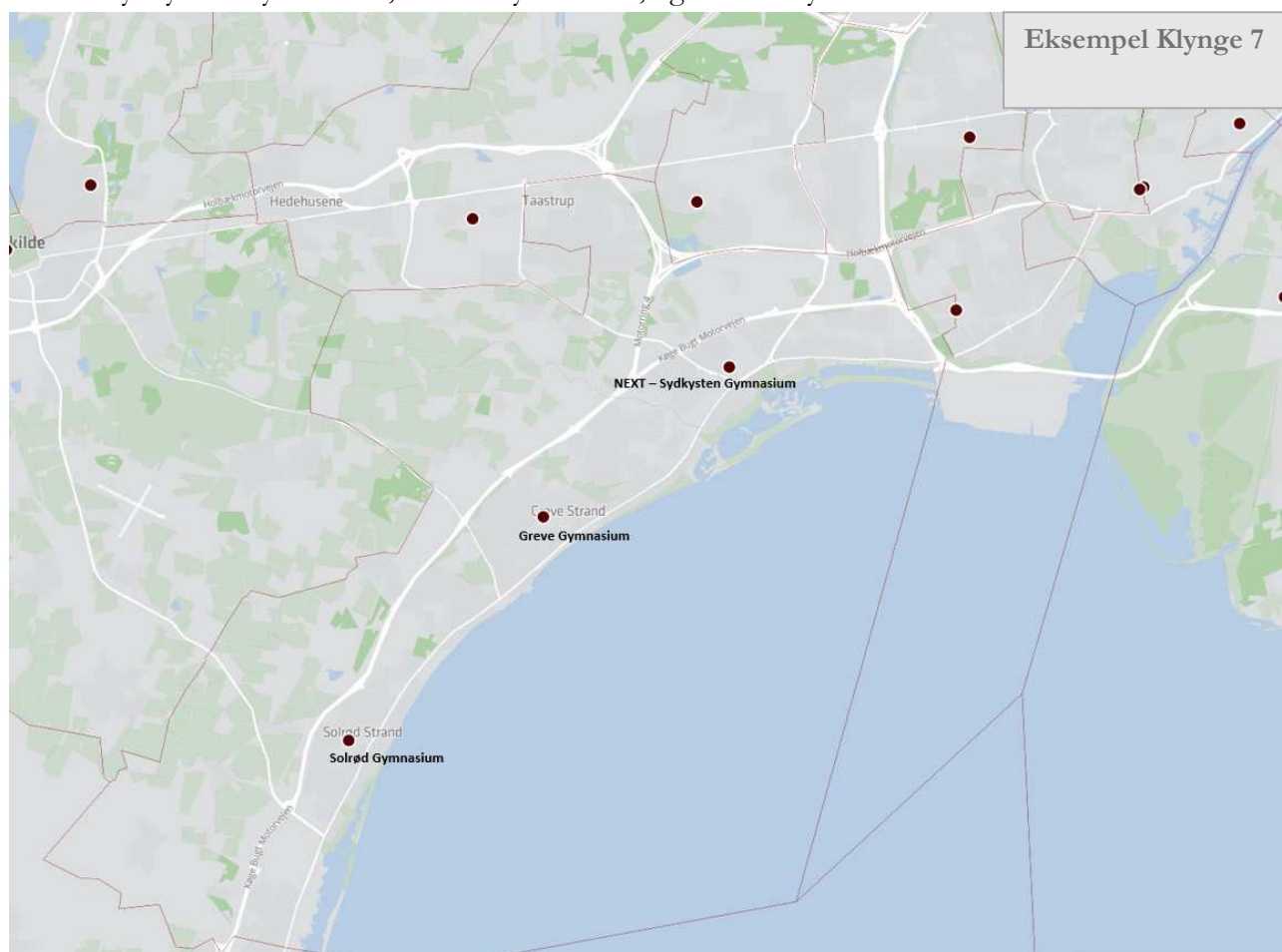
I ovenstående billede ses eksempel på en klynge bestående af Herlev Gymnasium og Hf, Borupgaard Gymnasium og Nørre Gymnasium.

Klyngens sammensætning giver en blandet elevsammensætning i forhold til ansøgenes boligformer. Cirka 36 procent af eleverne i klyngen er bosat i almene boliger. Til sammenligning er 54 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundkarakterer bosat i almene boliger. Det vil sige, at der er generelt flere elever bosat i almene boliger blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Cirka 23 procent af eleverne i klyngen er af udenlandsk herkomst. Til sammenligning er 38 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer med udenlandsk herkomst. Det vil sige, at der er generelt flere elever med udenlandsk herkomst blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Klynge 7

NEXT Sydvest Gymnasium, Greve Gymnasium, og Solrød Gymnasium.

I ovenstående billede ses eksempel på en klynge bestående af NEXT – Sydvest Gymnasium, Greve Gymnasium og Solrød Gymnasium.

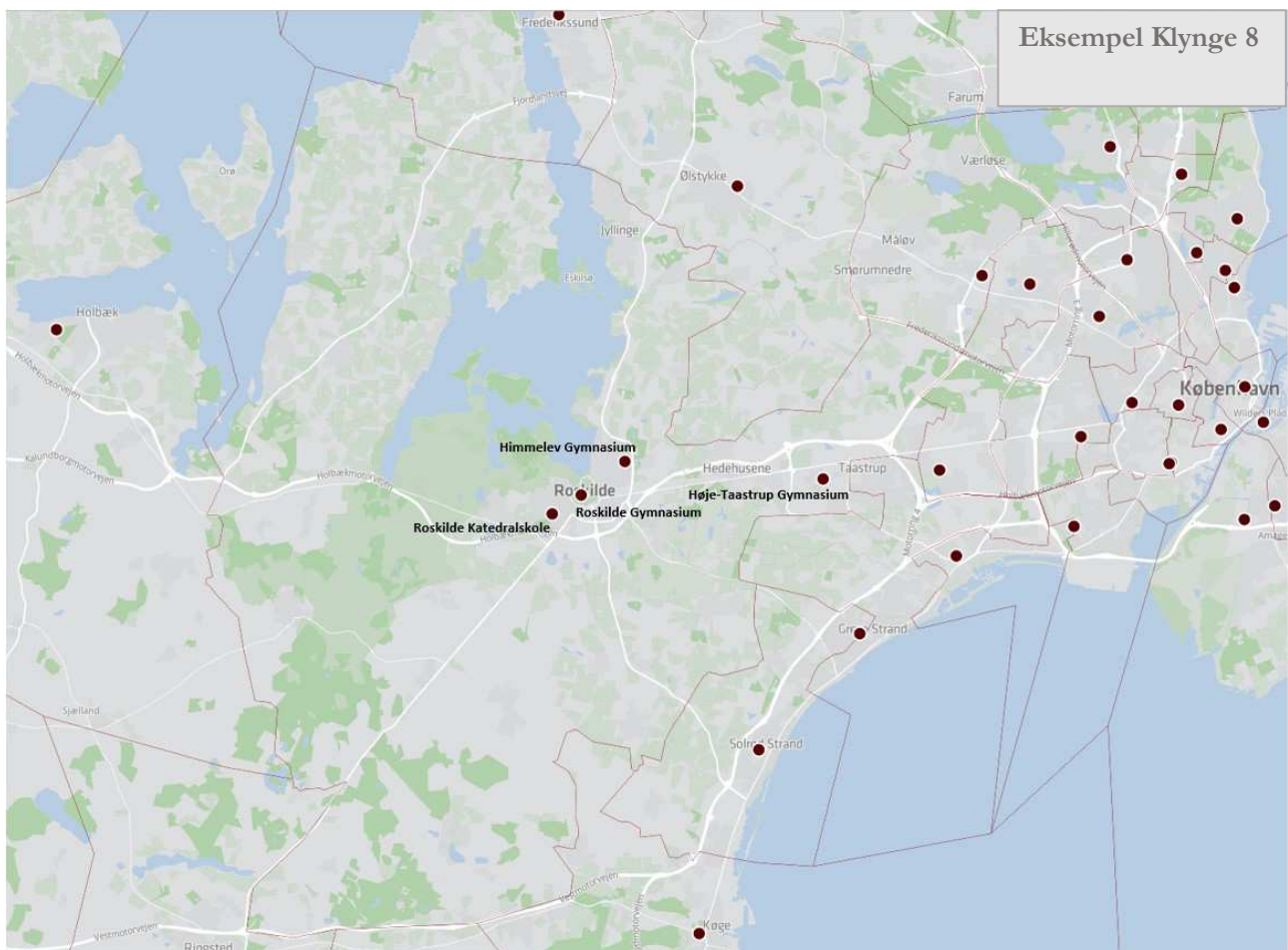
Klyngens sammensætning giver en blandet elevsammensætning i forhold til ansøgenes boligformer. Cirka 31 procent af eleverne i klyngen er bosat i almene boliger. Til sammenligning er 48 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundkarakterer bosat i almene boliger. Det vil sige, at der er

generelt flere elever bosat i almene boliger blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Cirka 31 procent af eleverne i klyngen er af udenlandsk herkomst. Til sammenligning er 49 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer med udenlandsk herkomst. Det vil sige, at der er generelt flere elever med udenlandsk herkomst blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Klynge 8

Høje Taastrup Gymnasium, Himmelev Gymnasium, Roskilde Gymnasium og Roskilde Katedralskole.

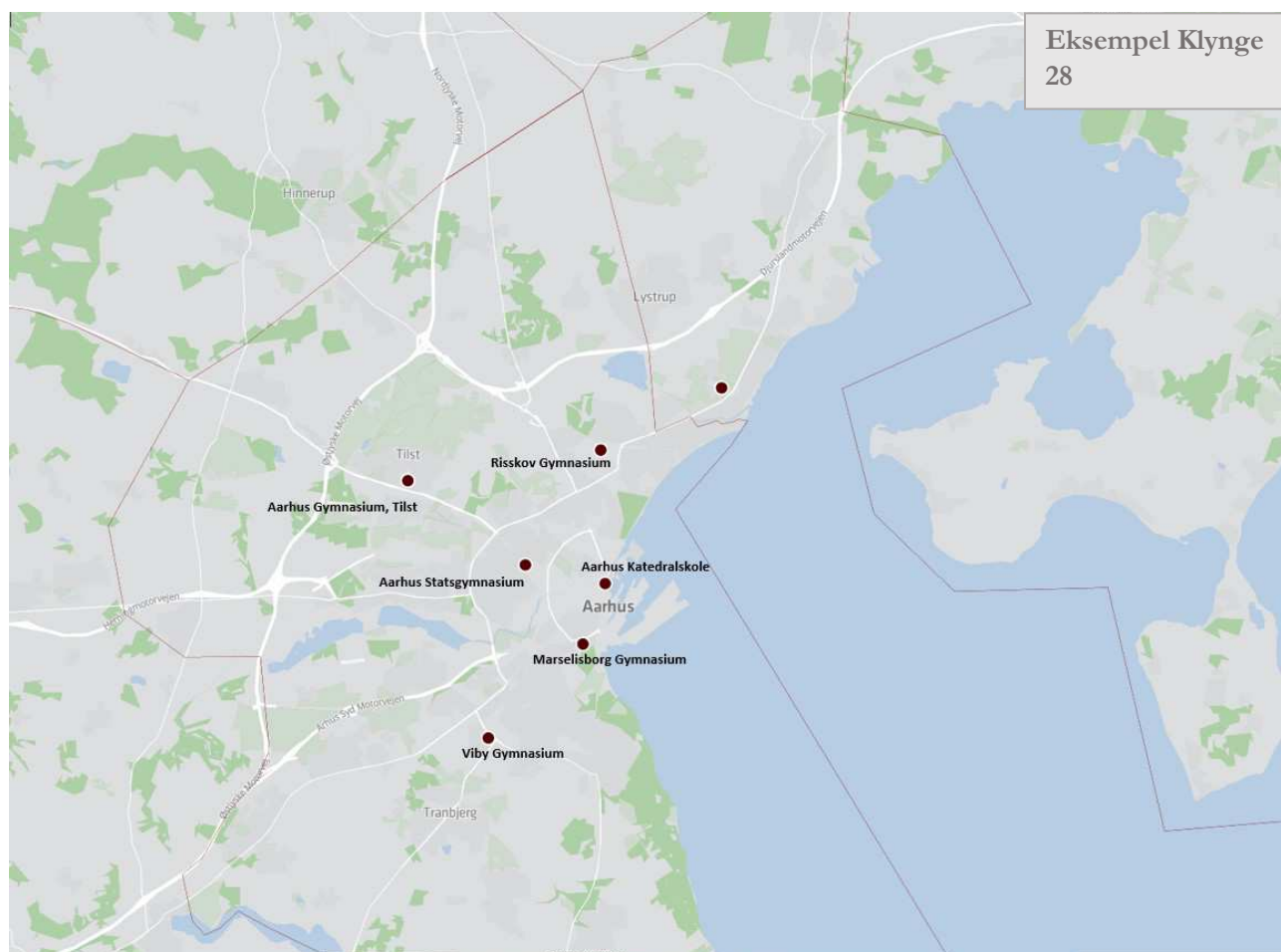
I ovenstående billede ses eksempel på en klynge bestående af Høje Taastrup Gymnasium, Himmelev Gymnasium, Roskilde Gymnasium og Roskilde Katedralskole.

Klyngens sammensætning giver en blandet elevsammensætning i forhold til ansøgenes boligformer. Cirka 14 procent af eleverne i klyngen er bosat i almene boliger. Til sammenligning er 24 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundkarakterer bosat i almene boliger. Det vil sige, at der er generelt flere elever bosat i almene boliger blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Cirka 12 procent af eleverne i klyngen er af udenlandsk herkomst. Til sammenligning er 22 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer med udenlandsk herkomst. Det vil sige, at der er generelt flere elever med udenlandsk herkomst blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Klynge 28

Langkaer Gymnasium (efterfølgende fusioneret til Aarhus Gymnasium, Tilst), Risskov Gymnasium, Århus Statsgymnasium, Aarhus Katedralskole, Viby Gymnasium og Marselisborg Gymnasium.

I ovenstående billede ses eksempel på en klynge bestående af Aarhus Gymnasium (Tilst), Risskov Gymnasium, Aarhus Statsgymnasium, Aarhus Katedralskole, Viby Gymnasium og Marselisborg Gymnasium.

Klyngens sammensætning giver en blandet elevsammensætning i forhold til ansøgenes boligformer. Cirka 26 procent af eleverne i klyngen er bosat i almene boliger. Til sammenligning er 53 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundkarakterer bosat i almene boliger. Det vil sige, at der er generelt flere elever bosat i almene boliger blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Cirka 22 procent af eleverne i klyngen er af udenlandsk herkomst. Til sammenligning er 51 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer med udenlandsk herkomst. Det vil sige, at der er generelt flere elever med udenlandsk herkomst blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

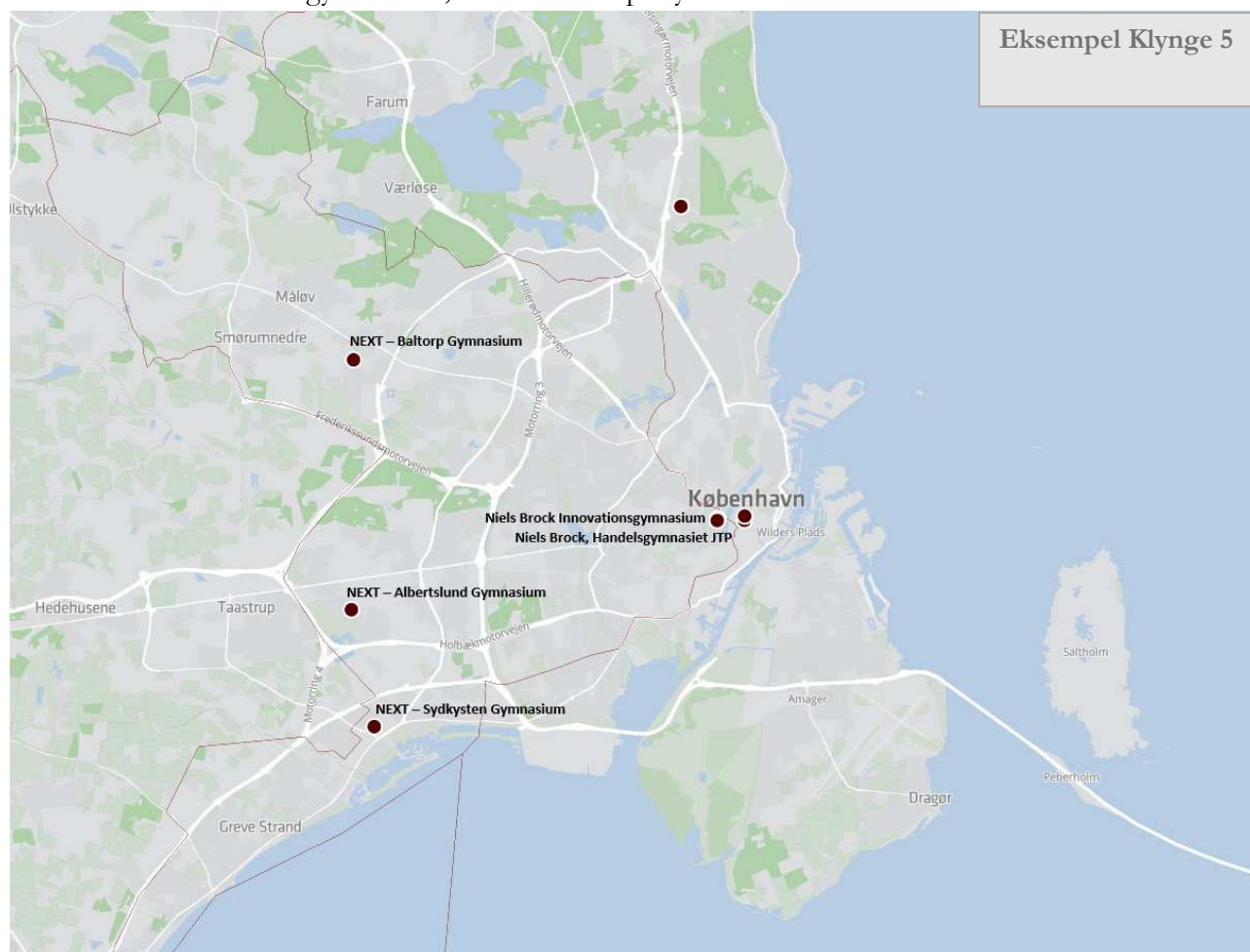
BILAG 13

Yderligere kort over klynger på hhx¹

Nummereringen af klyngerne i dette bilag knytter sig til oversigten over hhx-klynger i bilag 9.

Klynge 5

NEXT Sydkysten Gymnasium, NEXT Albertslund Gymnasium, Niels Brock Handelsgymnasiet JTP, Niels Brock Innovationsgymnasium, NEXT Baltorp Gymnasium.

¹ For alle de skitserede klynger gælder det, at tallene er et udtryk for et gennemsnit for hele klyngen, og procentsatserne kan afvige for de enkelte afdelinger.

Fordelingen er beregnet ved, at man fordeler de 25 procent med de laveste grundskolekarakterer forholdsmæssigt på afdelingerne, og derefter de resterende 75 procent. Det skal bemærkes, at der i beregningerne ikke er taget højde for, at eleverne kan prioritere gymnasierne i klyngen.

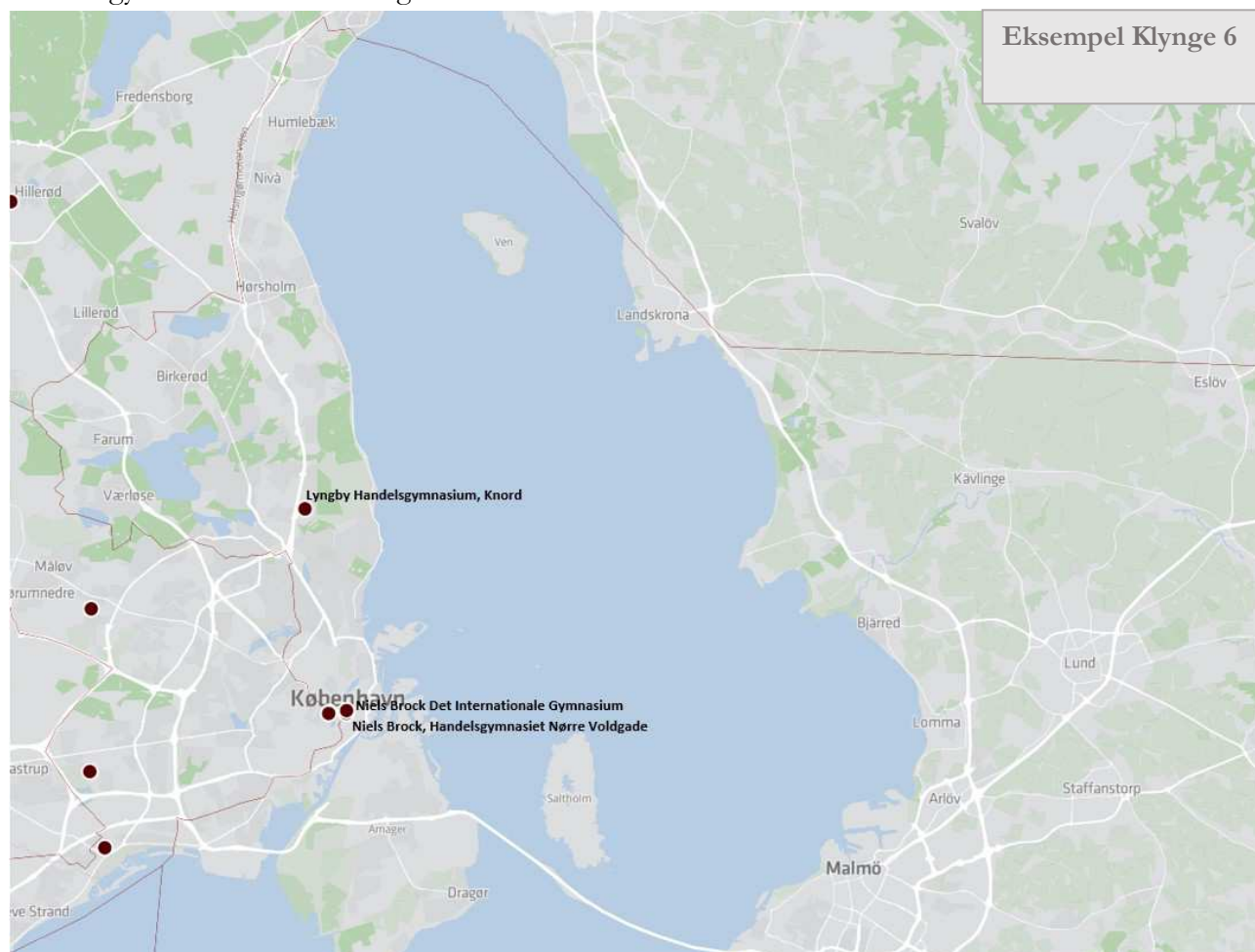
I ovenstående billede ses eksempel på en klynge bestående af NEXT Sydkysten Gymnasium, NEXT Albertslund Gymnasium, Niels Brock Handelsgymnasiet JTP, Niels Brock Innovationsgymnasium, NEXT Baltorp Gymnasium.

Klyngens sammensætning giver en blandet elevsammensætning i forhold til ansøgenes boligformer. Cirka 18 procent af eleverne i klyngen er bosat i almene boliger. Til sammenligning er 23 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundkarakterer bosat i almene boliger. Det vil sige, at der er generelt flere elever bosat i almene boliger blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Cirka 20 procent af eleverne i klyngen er af udenlandsk herkomst. Til sammenligning er 28 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer med udenlandsk herkomst. Det vil sige, at der er generelt flere elever af udenlandsk herkomst blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Klynge 6

Lyngby Handelsgymnasium KNORD, Niels Brock – Det internationale Gymnasium, Niels Brock Handelsgymnasiet - Nørre Voldgade.

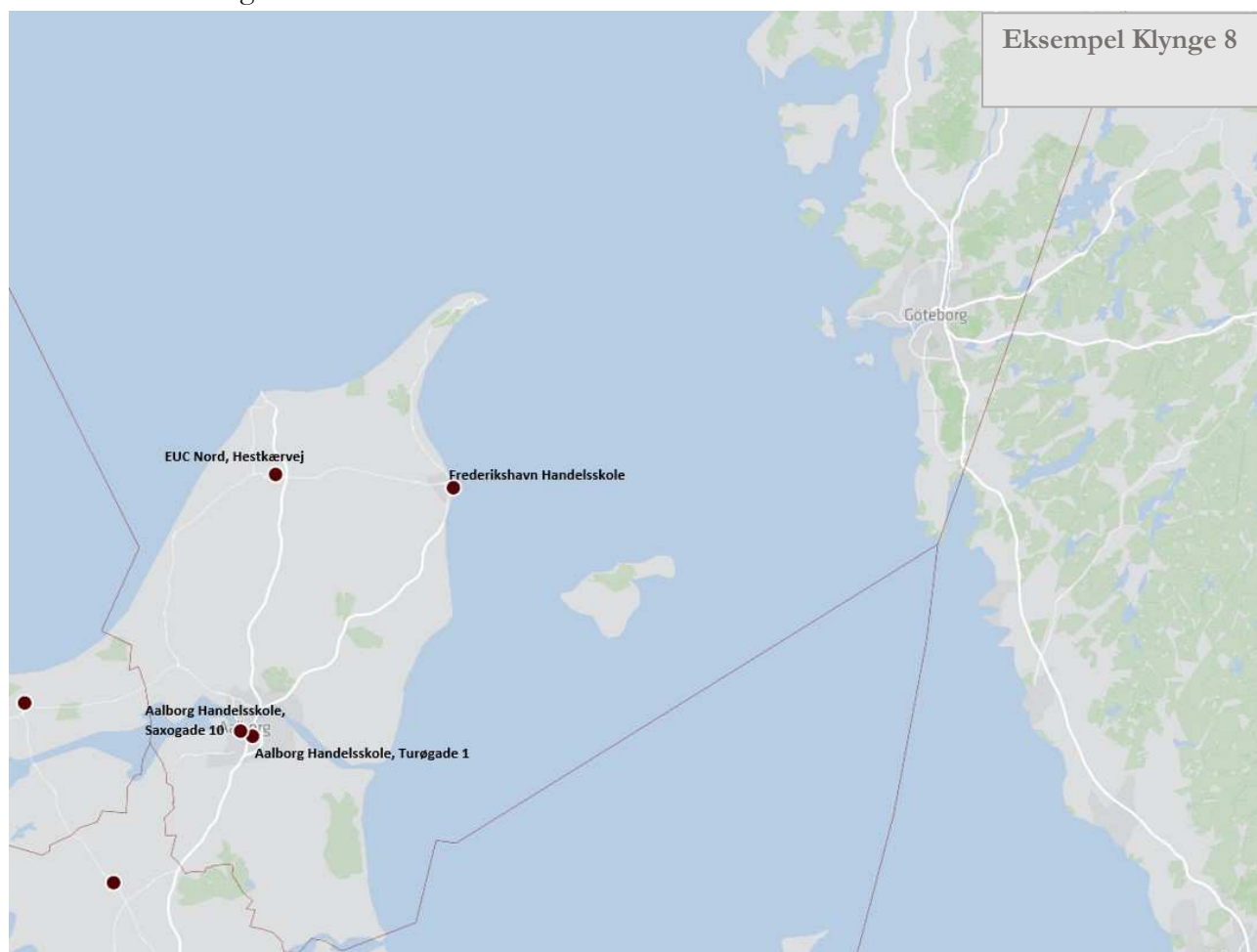
I ovenstående billede ses eksempel på en klynge bestående af Lyngby Handelsgymnasium KNORD, Niels Brock – Det internationale Gymnasium, Niels Brock Handelsgymnasiet - Nørre Voldgade.

Klyngens sammensætning giver en blandet elevsammensætning i forhold til ansøgenes boligformer. Cirka 17 procent af eleverne i klyngen er bosat i almene boliger. Til sammenligning er 23 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundkarakterer bosat i almene boliger. Det vil sige, at der er generelt flere elever bosat i almene boliger blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Cirka 12 procent af eleverne i klyngen er af udenlandsk herkomst. Til sammenligning er 19 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer med udenlandsk herkomst. Det vil sige, at der er generelt flere elever af udenlandsk herkomst blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Klynge 8

EUC Nord - Hestkærvej, Frederikshavn Handelsskole, Allborg Handelsskole – Saxogade 10, Aalborg Handelsskole Turøgade 1.

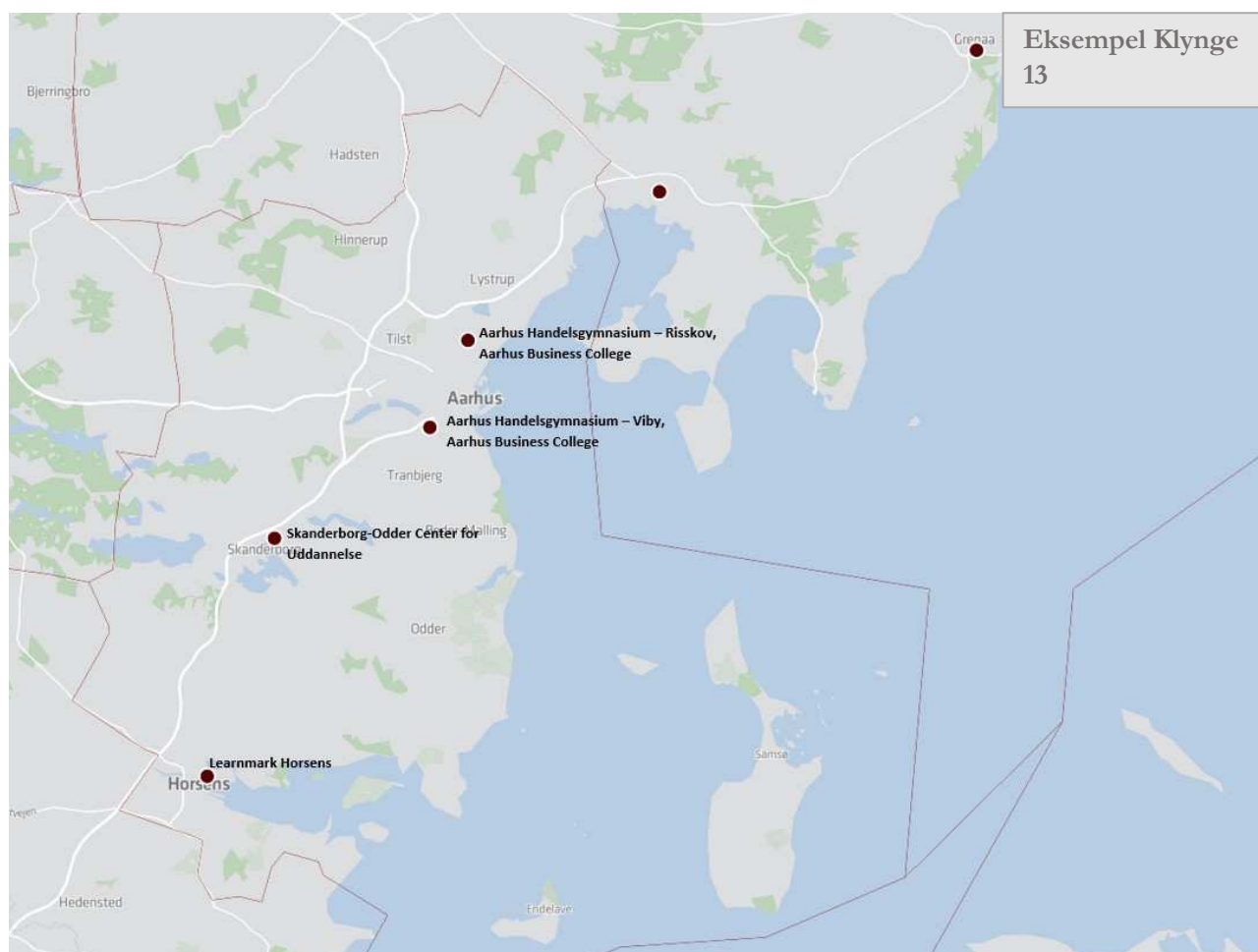
I ovenstående billede ses eksempel på en klynge bestående af EUC Nord - Hestkærvej, Frederikshavn Handelsskole, Allborg Handelsskole – Saxogade 10, Aalborg Handelsskole Turøgade 1.

Klyngens sammensætning giver en blandet elevsammensætning i forhold til ansøgenes boligformer. Cirka 7 procent af eleverne i klyngen er bosat i almene boliger. Til sammenligning er 15 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundkarakterer bosat i almene boliger. Det vil sige, at der er generelt flere elever bosat i almene boliger blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Cirka 6 procent af eleverne i klyngen er af udenlandsk herkomst. Til sammenligning er 9 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer med udenlandsk herkomst. Det vil sige, at der er generelt flere elever af udenlandsk herkomst blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Klynge 13

Learnmark Horsens, Aarhus Handelsgymnasium – Risskov, Aarhus Gymnasium – Viby, Skanderborg-Odder Center for uddannelse.

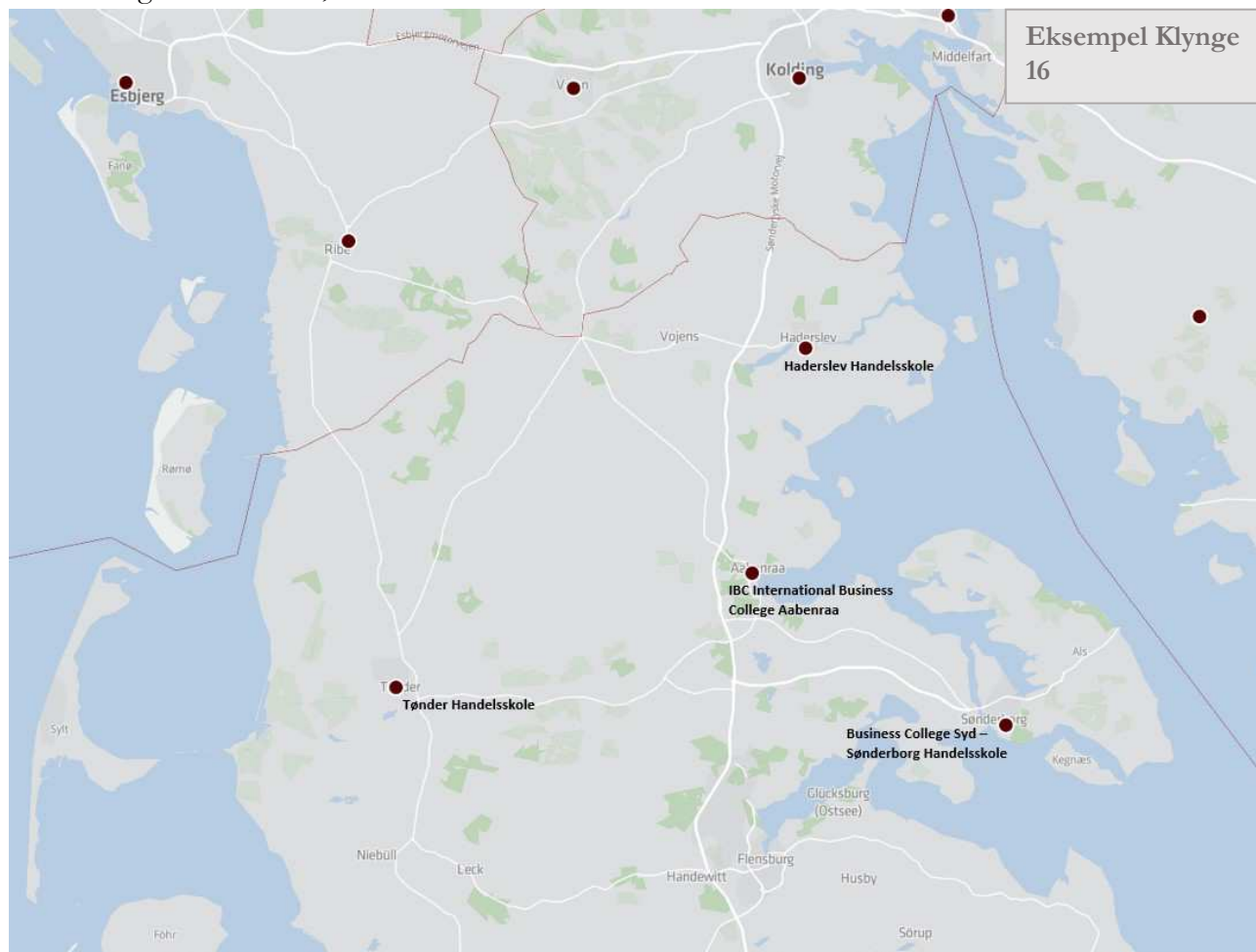
I ovenstående billede ses eksempel på en klynge bestående af Learnmark Horsens, Aarhus Handelsgymnasium – Risskov, Aarhus Gymnasium – Viby, Skanderborg-Odder Center for uddannelse.

Klyngens sammensætning giver en blandet elevsammensætning i forhold til ansøgenes boligformer. Cirka 11 procent af eleverne i klyngen er bosat i almene boliger. Til sammenligning er 16 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundkarakterer bosat i almene boliger. Det vil sige, at der er generelt flere elever bosat i almene boliger blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Cirka 11 procent af eleverne i klyngen er af udenlandsk herkomst. Til sammenligning er 22 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer med udenlandsk herkomst. Det vil sige, at der er generelt flere elever af udenlandsk herkomst blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Klynge 16

Tønder Handelsskole, IBC International Business College Aabenraa, Business College syd – Sønderborg Handelsskole, Haderslev Handelsskole.

I ovenstående billede ses eksempel på en klynge bestående af Tønder Handelsskole, IBC International Business College Aabenraa, Business College syd – Sønderborg Handelsskole, Haderslev Handelsskole.

Klyngens sammensætning giver en blandet elevsammensætning i forhold til ansøgernes boligformer. Cirka 7 procent af eleverne i klyngen er bosat i almene boliger. Til sammenligning er 15 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundkarakterer bosat i almene boliger. Det vil sige, at der er generelt flere elever bosat i almene boliger blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Cirka 8 procent af eleverne i klyngen er af udenlandsk herkomst. Til sammenligning er 14 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer med udenlandsk herkomst. Det vil sige, at der er generelt flere elever af udenlandsk herkomst blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

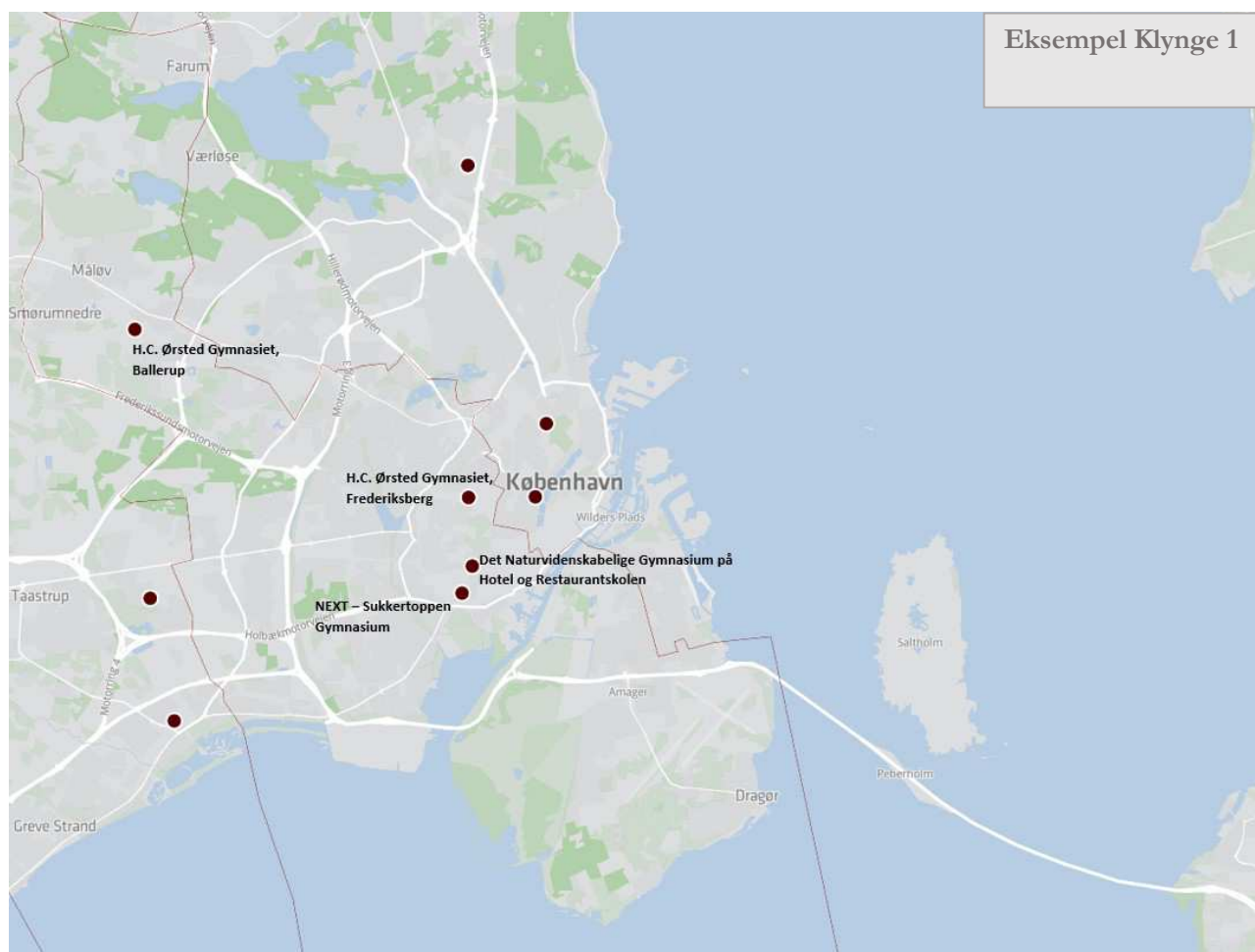
BILAG 14

Yderligere kort over klynger for htx¹

Nummereringen af klyngerne i dette bilag knytter sig til oversigten over htx-klynger i bilag 10.

Klynge 1

H.C. Ørsted Gymnasiet – Frederiksberg, Det Naturvidenskabelig Gymnasium på Hotel- og Restaurantskolen, NEXT Sukkertoppen Gymnasium, H.C. Ørsted Gymnasiet – Ballerup.

I ovenstående billede ses eksempel på en klynge bestående af H.C. Ørsted Gymnasiet – Frederiksberg, Det Naturvidenskabelig Gymnasium på Hotel- og Restaurantskolen, NEXT Sukkertoppen Gymnasium, H.C. Ørsted Gymnasiet – Ballerup.

¹ For alle de skitserede klynger gælder det, at tallene er et udtryk for et gennemsnit for hele klyngen, og procentsatserne kan afvige for de enkelte afdelinger.

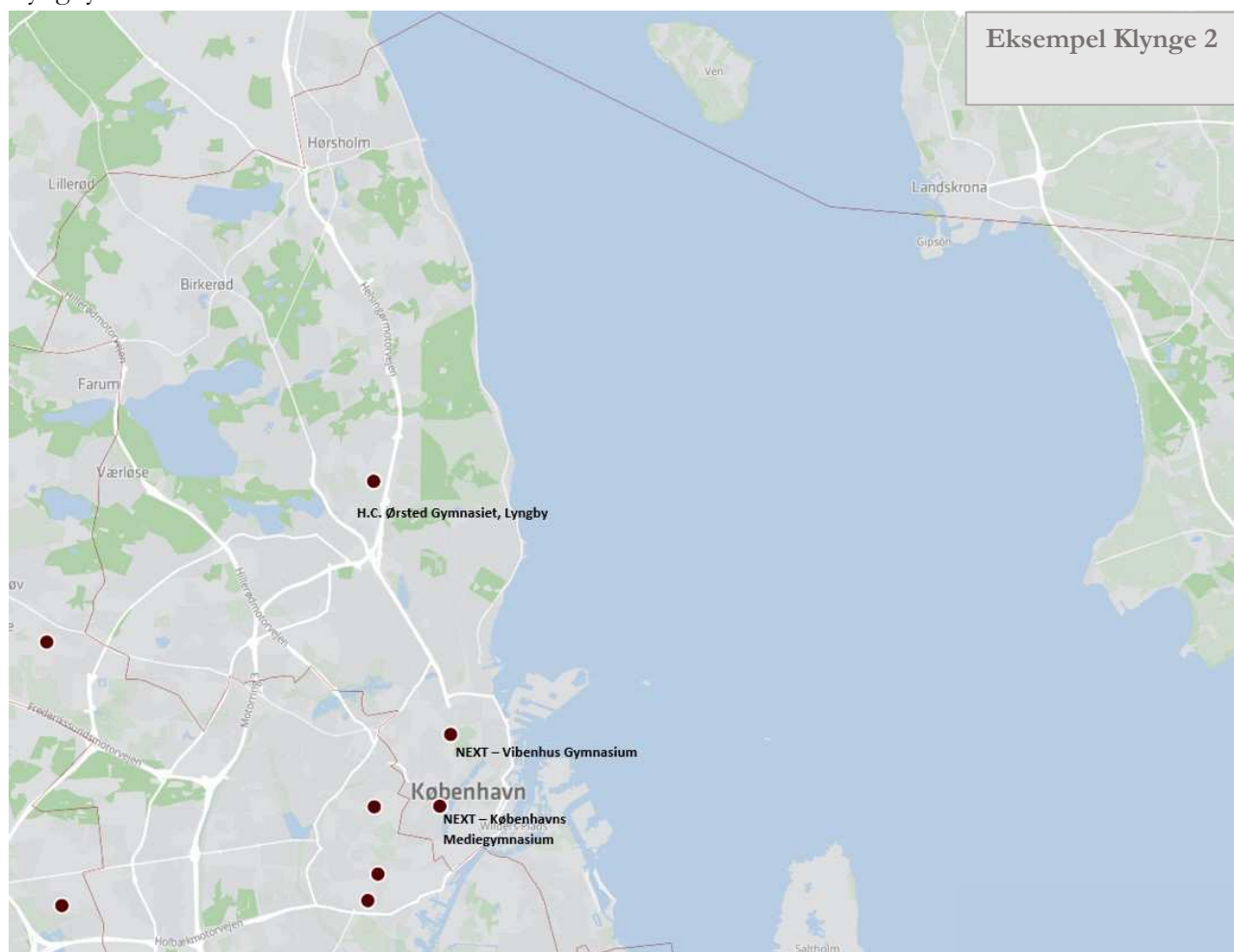
Fordelingen er beregnet ved, at man fordeler de 25 procent med de laveste grundskolekarakterer forholdsmæssigt på afdelingerne, og derefter de resterende 75 procent. Det skal bemærkes, at der i beregningerne ikke er taget højde for, at eleverne kan prioritere afdelingerne i klyngen.

Klyngens sammensætning giver en blandet elevsammensætning i forhold til ansøgenes boligformer. Cirka 24 procent af eleverne i klyngen er bosat i almene boliger. Til sammenligning er 37 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundkarakterer bosat i almene boliger. Det vil sige, at der er generelt flere elever bosat i almene boliger blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Cirka 25 procent af eleverne i klyngen er af udenlandsk herkomst. Til sammenligning er 40 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer med udenlandsk herkomst. Det vil sige, at der er generelt flere elever af udenlandsk herkomst blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Klynge 2

NEXT – Københavns Mediegymsnasium, NEXT Vibehus Gymnasium, H.C. Ørsted Gymnasiet - Lyngby.

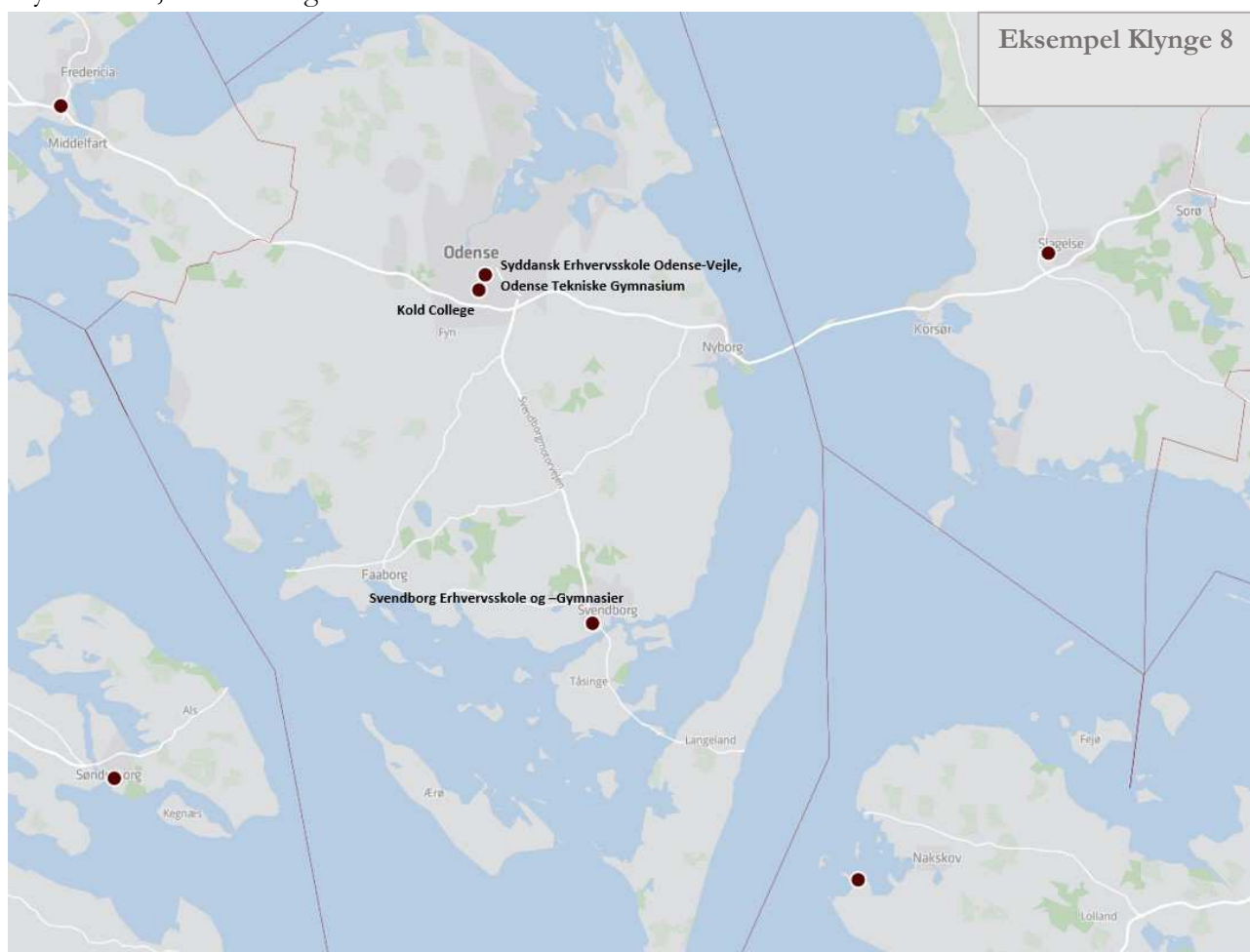
I ovenstående billede ses eksempel på en klynge bestående af NEXT – Københavns Mediegymsnasium, NEXT Vibehus Gymnasium, H.C. Ørsted Gymnasiet - Lyngby.

Klyngens sammensætning giver en blandet elevsammensætning i forhold til ansøgenes boligformer. Cirka 22 procent af eleverne i klyngen er bosat i almene boliger. Til sammenligning er 37 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundkarakterer bosat i almene boliger. Det vil sige, at der er generelt flere elever bosat i almene boliger blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Cirka 24 procent af eleverne i klyngen er af udenlandsk herkomst. Til sammenligning er 42 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer med udenlandsk herkomst. Det vil sige, at der er generelt flere elever af udenlandsk herkomst blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Klynge 8

Svendborg Erhvervsskole og – Gymnasier, Syddansk Erhvervsskole Odense-Vejle – Odense Tekniske Gymnasium, Kold College.

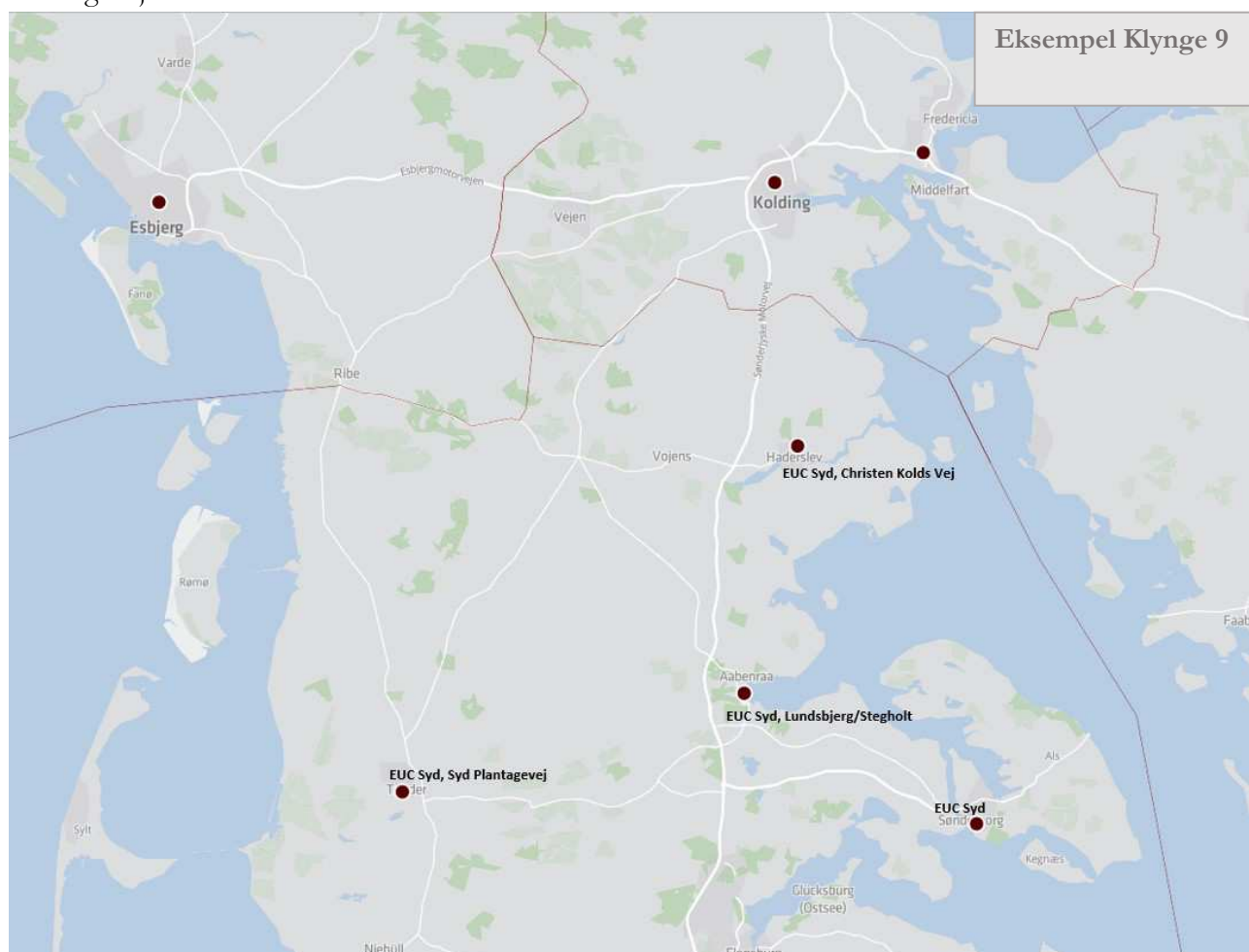
I ovenstående billede ses eksempel på en klynge bestående af Svendborg Erhvervsskole og – Gymnasier, Syddansk Erhvervsskole Odense-Vejle – Odense Tekniske Gymnasium, Kold College.

Klyngens sammensætning giver en blandet elevsammensætning i forhold til ansøgenes boligformer. Cirka 9 procent af eleverne i klyngen er bosat i almene boliger. Til sammenligning er 15 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundkarakterer bosat i almene boliger. Det vil sige, at der er generelt flere elever bosat i almene boliger blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Cirka 10 procent af eleverne i klyngen er af udenlandsk herkomst. Til sammenligning er 13 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer med udenlandsk herkomst. Det vil sige, at der er generelt flere elever af udenlandsk herkomst blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Klynge 9

EUC syd, EUC Syd – Christen Kolds Vej, EUC Syd – Lundbjergvej/Stegholdt, EUC Syd – Syd Plantagevej.

I ovenstående billede ses eksempel på en klynge bestående af EUC syd, EUC Syd – Christen Kolds Vej, EUC Syd – Lundbjergvej/Stegholdt, EUC Syd – Syd Plantagevej.

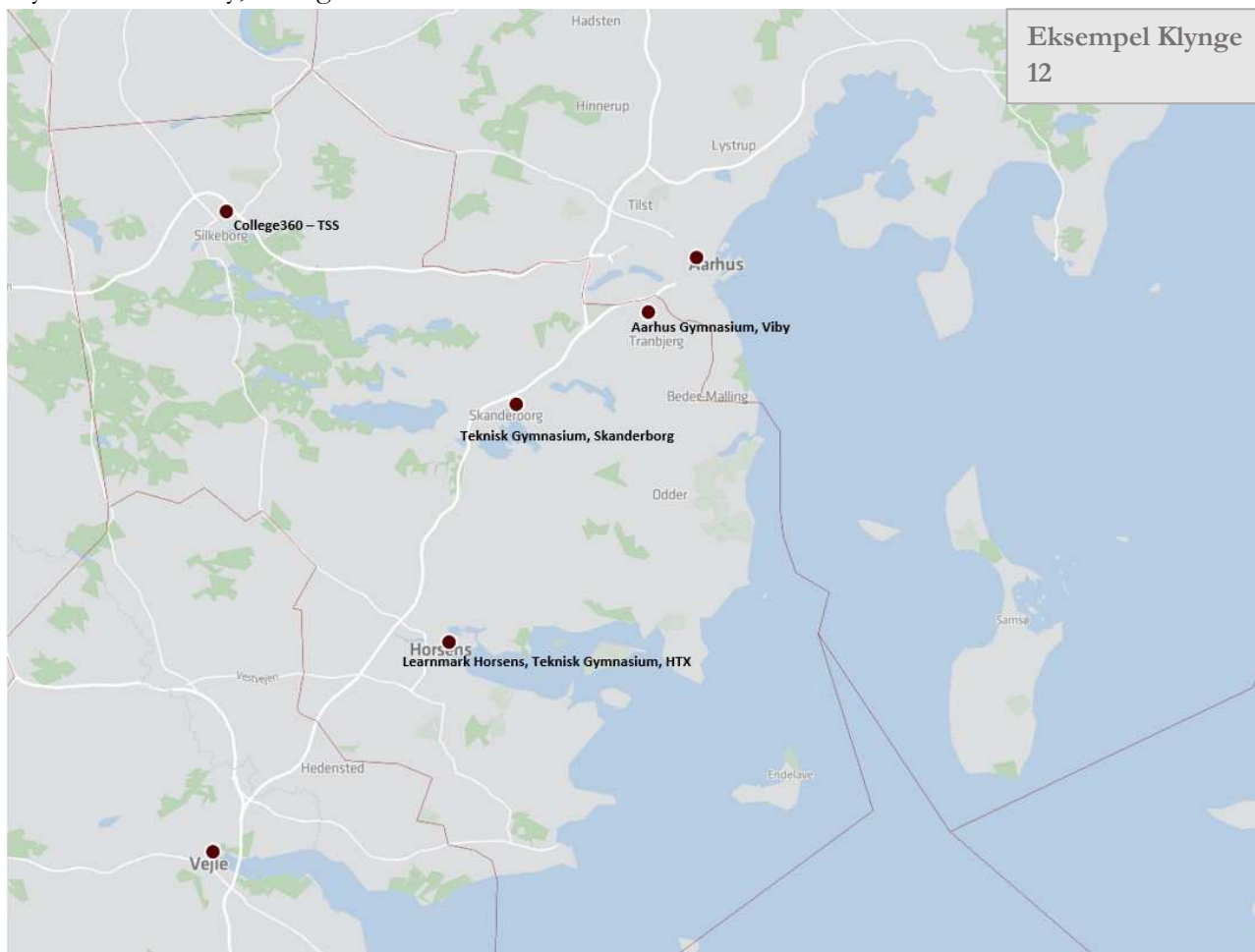
Klyngens sammensætning giver en elevsammensætning, hvor cirka 4 procent af eleverne i klyngen er bosat i almene boliger. Til sammenligning er 10 procent (under 3 elever) af eleverne med de 25 procent

laveste grundkarakterer bosat i almene boliger. Det vil sige, at der er få elever bosat i almene boliger blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Cirka 6 procent af eleverne i klyngen er af udenlandsk herkomst. Til sammenligning er 7 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer med udenlandsk herkomst.

Klynge 12

Learnmark Horsens – Tekniske Gymnasium htx, Teknisk Gymnasium Skanderborg, Aarhus
Gymnasium - Viby, College 360 – TSS.

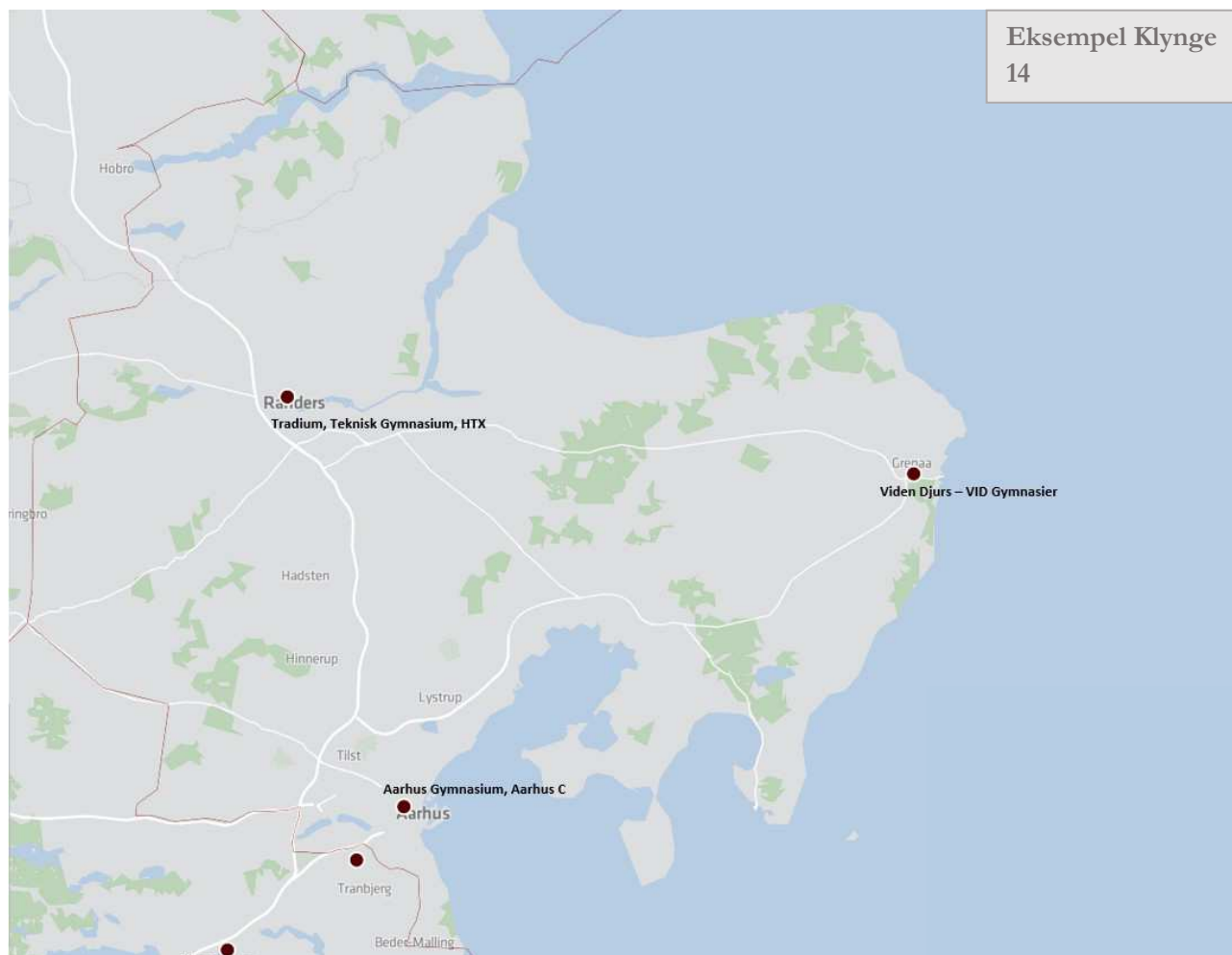
I ovenstående billede ses eksempel på en klynge bestående af Learnmark Horsens – Tekniske Gymnasium htx, Teknisk Gymnasium Skanderborg, Aarhus Gymnasium - Viby, College 360 – TSS.

Klyngens sammensætning giver en blandet elevsammensætning i forhold til ansøgenes boligformer. Cirka 11 procent af eleverne i klyngen er bosat i almene boliger. Til sammenligning er 16 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundkarakterer bosat i almene boliger. Det vil sige, at der er generelt flere elever bosat i almene boliger blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Cirka 10 procent af eleverne i klyngen er af udenlandsk herkomst. Til sammenligning er 21 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer med udenlandsk herkomst. Det vil sige, at der er generelt flere elever af udenlandsk herkomst blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Klynge 14

Aarhus Gymnasium, Tradium – Teknisk Gymnasium – HTX, Viden Djurs – VID Gymnasier.

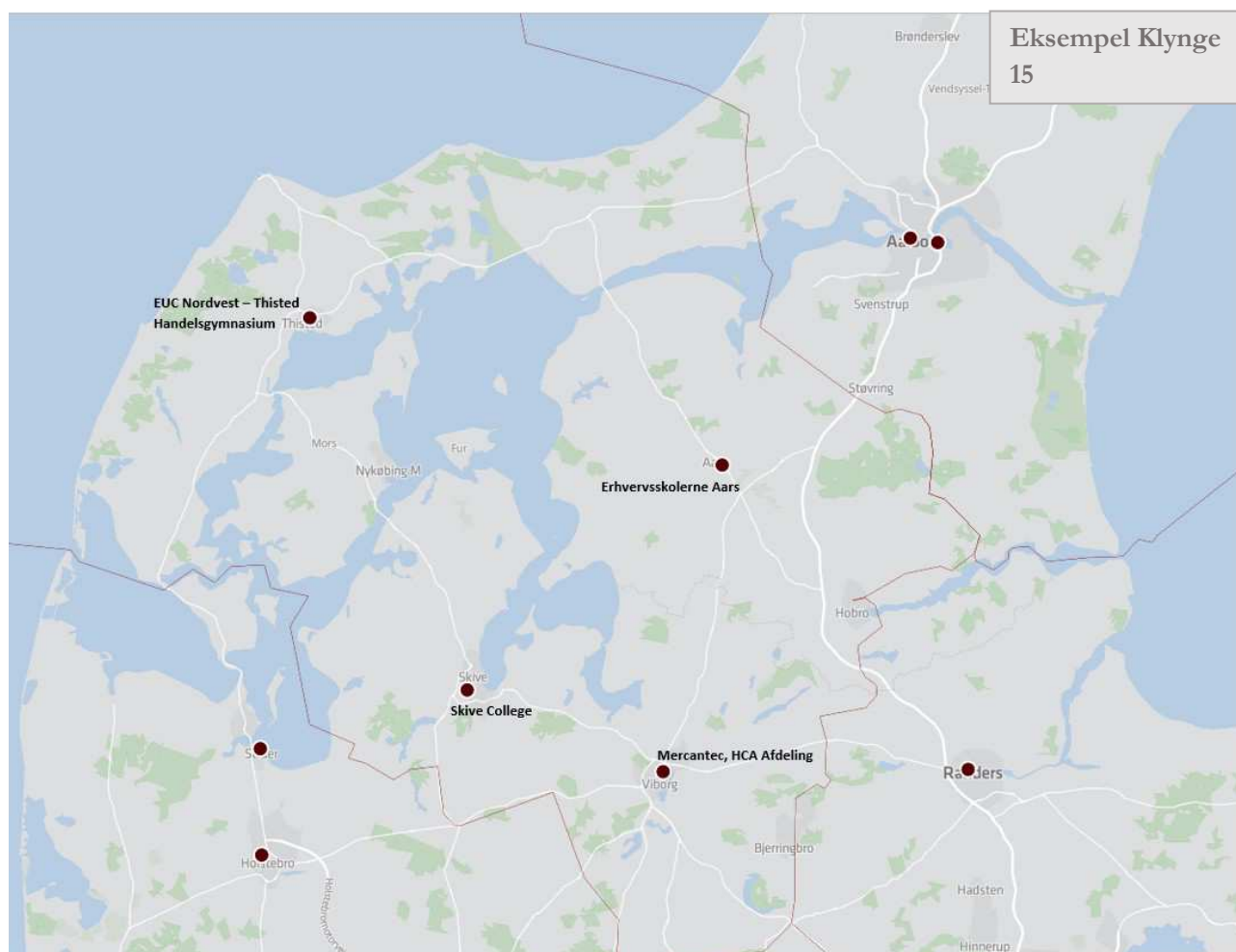
I ovenstående billede ses eksempel på en klynge bestående af Aarhus Gymnasium, Tradium – Teknisk Gymnasium – HTX, Viden Djurs – VID Gymnasier.

Klyngens sammensætning giver en blandet elevsammensætning i forhold til ansøgernes boligformer. Cirka 15 procent af eleverne i klyngen er bosat i almene boliger. Til sammenligning er 23 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundkarakterer bosat i almene boliger. Det vil sige, at der er generelt flere elever bosat i almene boliger blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Cirka 16 procent af eleverne i klyngen er af udenlandsk herkomst. Til sammenligning er 28 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer med udenlandsk herkomst. Det vil sige, at der er generelt flere elever af udenlandsk herkomst blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Klynge 15

Mercantec – HCA afdeling, EUC Nordvest – Thisted Handelsgymnasium, Skive College, Erhvervsskolerne Aars.

I ovenstående billede ses eksempel på en klynge bestående af Mercantec – HCA afdeling, EUC Nordvest – Thisted Handelsgymnasium, Skive College, Erhvervsskolerne Aars.

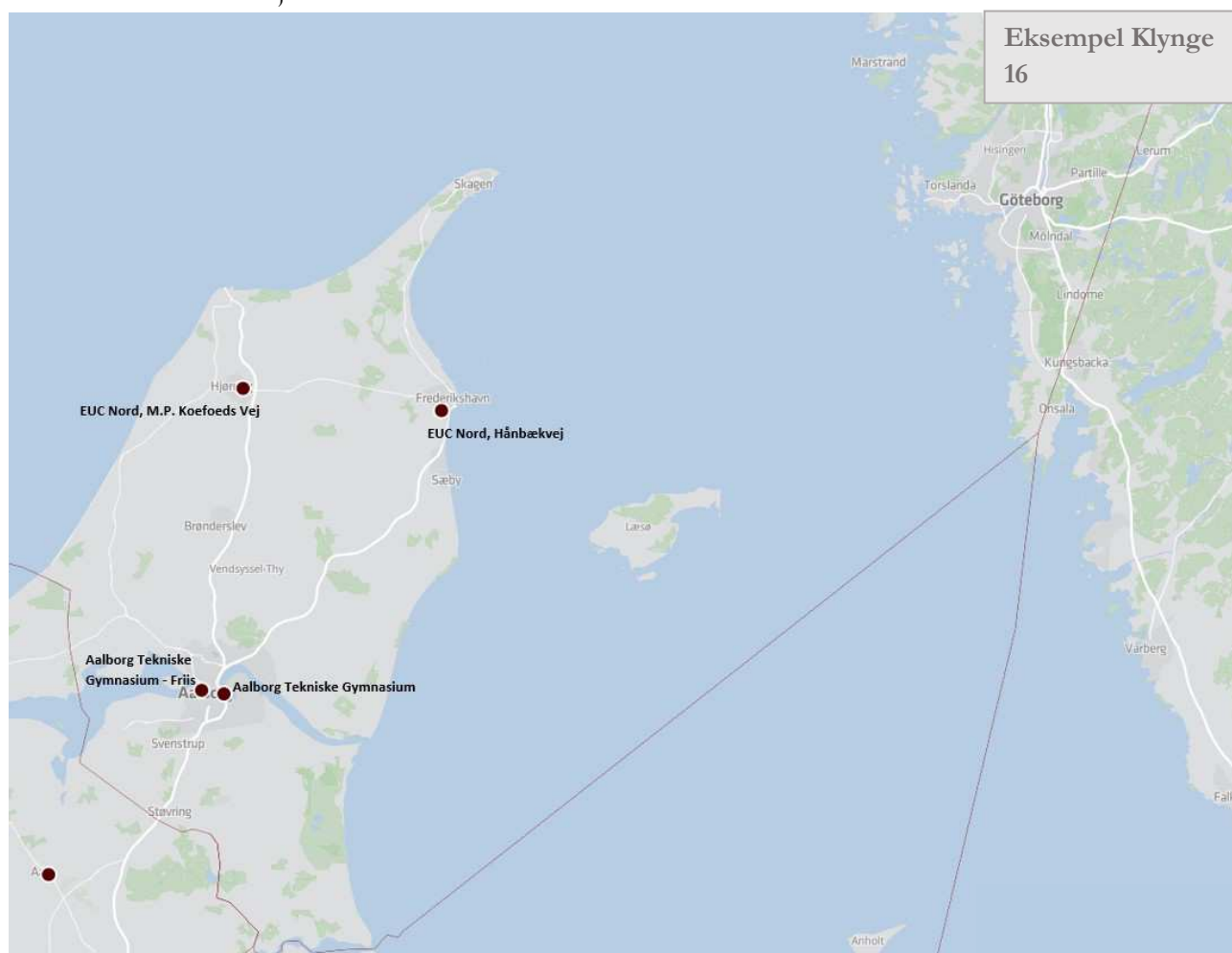
Klyngens sammensætning giver en blandet elevsammensætning i forhold til ansøgenes boligformer. Cirka 6 procent af eleverne i klyngen er bosat i almene boliger. Til sammenligning er 12 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundkarakterer bosat i almene boliger. Det vil sige, at der er

generelt flere elever bosat i almene boliger blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Cirka 9 procent af eleverne i klyngen er af udenlandsk herkomst. Til sammenligning er 15 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer med udenlandsk herkomst. Det vil sige, at der er generelt flere elever af udenlandsk herkomst blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Klynge 16

Aalborg Tekniske Gymnasium, Aalborg Tekniske Gymnasium – Friis, EUC Nord M.P. Koefoedsvej, EUC Nord Hånbækvej.

I ovenstående billede ses eksempel på en klynge bestående af Aalborg Tekniske Gymnasium, Aalborg Tekniske Gymnasium – Friis, EUC Nord M.P. Koefoedsvej, EUC Nord Hånbækvej.

Klyngens sammensætning giver en blandet elevsammensætning i forhold til ansøgenes boligformer. Cirka 10 procent af eleverne i klyngen er bosat i almene boliger. Til sammenligning er 22 procent af

eleverne med de 25 procent laveste grundkarakterer bosat i almene boliger. Det vil sige, at der er generelt flere elever bosat i almene boliger blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Cirka 9 procent af eleverne i klyngen er af udenlandsk herkomst. Til sammenligning er 20 procent af eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer med udenlandsk herkomst. Det vil sige, at der er generelt flere elever af udenlandsk herkomst blandt eleverne med de 25 procent laveste grundskolekarakterer.

Analyse af elever med udenlandsk herkomst på de gymnasiale uddannelser

INDHOLD

Tendenser på tværs af de fire typer af gymnasiale uddannelser	2
Stx: Andelen af elever med udenlandsk herkomst er steget fra 9 til 13 procent i perioden 2007-2017.....	3
Stx: På 1 ud af 10 gymnasier er andelen af elever med udenlandsk herkomst større end 30 procent	4
Stx: Elever med udenlandsk herkomst har lavere eksamenskarakterer end elever med dansk herkomst	5
Stx: Færre elever med udenlandsk herkomst fuldfører stx end elever med dansk herkomst	7
Stx: Flest elever med udenlandsk herkomst overgår til videregående uddannelse efter 2 år.....	8
Stx: Elever med udenlandsk herkomst har forældre, der har kortere uddannelser end forældrene til elever med dansk herkomst	9
Hf: Andelen af elever med udenlandsk herkomst er steget fra 12 til knap 16 procent i perioden 2007-2017	10
Hf: Elever med dansk herkomst får højere eksamenskarakterer end elever med udenlandsk herkomst	11
Hf: flest elever med dansk herkomst fuldfører hf.....	13
Hf: Flest elever med udenlandsk herkomst overgår til videregående uddannelse efter 2 år.....	14
Hf: Elever med udenlandsk herkomst har forældre, der har kortere uddannelser end forældrene til elever med dansk herkomst	15
Hhx: Tilgangen til hhx ser ud til at falde for elever med udenlandsk herkomst i perioden 2007-2017.....	17
Hhx: Elever med dansk herkomst får (Lidt) højere karakterer end elever med udenlandsk herkomst	18
Hhx: Flere elever med dansk herkomst fuldfører en hhx sammenlignet med elever med udenlandsk herkomst.....	20
Hhx: Flest elever med udenlandsk herkomst overgår til videregående uddannelse efter 2 år.....	21
Hhx: Elever med udenlandsk herkomst har forældre, der har kortere uddannelser end forældrene til elever med dansk herkomst	22
Htx: Stigning i tilgangen til htx for elever med udenlandsk herkomst i perioden 2007-2017	23
Htx: Begrænset forskel i eksamenskarakterer for elever med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst	24
Htx: Flere elever med dansk herkomst end med udenlandsk fuldfører htx	26
Htx: Flest elever med udenlandsk herkomst overgår til videregående uddannelse efter 2 år.....	27
Htx: Elever med udenlandsk herkomst har forældre, der har kortere uddannelser end forældrene til elever med dansk herkomst	28
Bilag 7A: anvendt data og metode.....	29
Udgangspunkt for analysen	29
Data	29
Centrale begreber	29
BILAG 7B - Samlet oversigt på afdelingsniveau for stx	31

TENDENSER PÅ TVÆRS AF DE FIRE TYPER AF GYMNASIALE UDDANNELSER

Samtlige fire gymnasiale uddannelser har set en generel stigning i antallet af elever, der er tilgået i perioden 2007-2017. For tre af de fire linjer gælder det desuden, at stigningen har været størst blandt elever med udenlandsk herkomst, hvilket har ført til at andelen af elever med udenlandsk herkomst også har været stigende i perioden. Som den eneste linje har hhx dog oplevet et mindre fald i andelen af elever med udenlandsk herkomst, når der ses på tilgangen. Samtidig er hhx også den linje, hvor andelen af elever med udenlandsk herkomst i 2017 var lavest.

Når der ses på tilgangen varierer andelen af elever med udenlandsk herkomst i 2017 med mellem knap 9 procent for hhx, omkring 13 procent for stx og htx til omkring 16 procent for hf.

På afdelingsniveau ses lidt større spredning i andelen af elever med udenlandsk herkomst. For alle fire linjer gælder det, at langt størstedelen af afdelingerne har under 10 procent elever med udenlandsk herkomst. På stx har 14 afdelinger mere end 30 procent elever med udenlandsk herkomst, for hf er det 11 afdelinger, på htx fire og på hhx to afdelinger.

Den største forskel i eksamenskarakterer mellem herkomstgrupperne ses på hf. Elever med dansk herkomst får i gennemsnit 1,3 karakterpoint højere end elever med udenlandsk herkomst. Denne forskel ser desuden ud til stadig at gælde, når der kontrolleres for elevernes faglige evner målt på, hvordan de klarede sig i folkeskolen.

For de andre gymnasiale linjer tegner der sig et billede af, at størstedelen af forskellen i eksamenskaraktererne kan forklares af forskellige faglige forudsætninger forud for gymnasiet.

På htx ses den mindste forskel mellem elever med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst i eksamenskaraktererne med en forskel på 0,7 karakterpoint. Derudover ses det, at elever med udenlandsk herkomst får højere karakterer end elever med dansk herkomst, når der alene ses på elever, der på baggrund af grundskolekarakterer kan kategoriseres som svagest.

På tværs af alle linjer ses det, at elever med dansk herkomst i højere grad end elever med udenlandsk herkomst fuldfører deres gymnasiale uddannelse. Forskellen er størst på stx, hvor elever med dansk herkomst har en fuldførelsesprocent, der ligger 21 procentpoint over fuldførelsesprocenten for elever med udenlandsk herkomst. På htx er forskellen 6 procentpoint.

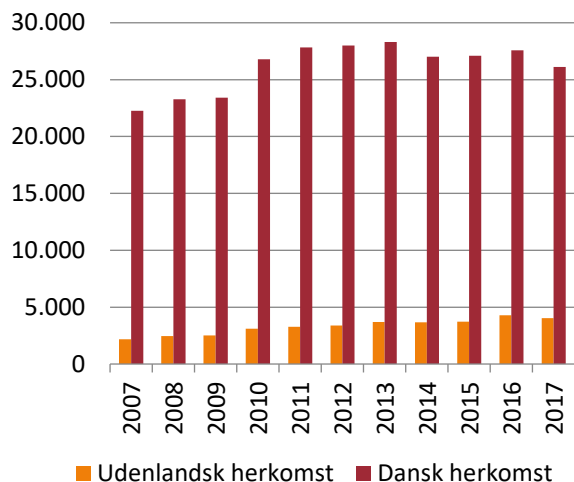
Kontrolleres der for forældres højeste uddannelse kan noget af forskellen i fuldførelse forklares. Dette ser dog ikke rigtig ud til at gælde for htx, hvor fuldførelsesprocenterne generelt også er mest ens på tværs af de to herkomstgrupper.

STX: ANDELEN AF ELEVER MED UDENLANDSK HERKOMST ER STEGET FRA 9 TIL 13 PROCENT I PERIODEN 2007-2017

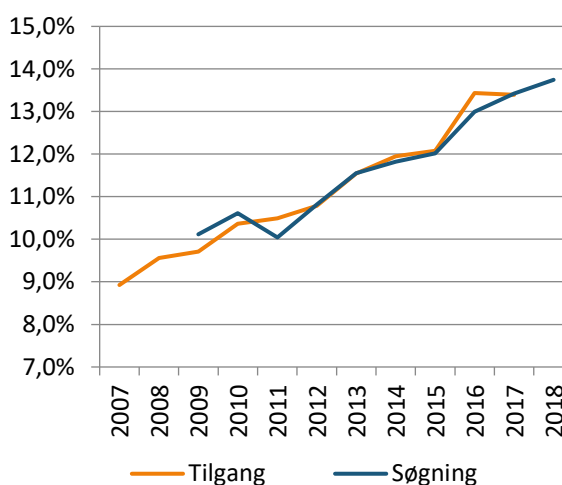
De seneste ti år har der været en stigning i andelen af elever med udenlandsk herkomst på stx, jf. figur 1. I 2007 var tilgangen til stx knap 25.000 elever og i 2017 var dette tal steget til godt 30.000 elever. I samme periode er tilgangen af elever med udenlandsk herkomst lige knap fordoblet fra knap 2.200 til over 4.000.

Som det ses af figur 2 er andelen af elever med udenlandsk herkomst også steget over perioden – både når det gælder tilgangen (2007-2017) og søgningen direkte fra grundskolen (2009-2018).

Figur 1. Tilgangen til stx fordelt på elever med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst, 2007-2017

Figur 2. Andelen af elever med udenlandsk herkomst i tilgangen og søgningen til stx, 2007*-2018**

Anm.: Søgning dækker over de elever, der søger stx som 1.prioritet og som søger direkte fra grundskolen. Elever, der ikke har søgt direkte fra grundskolen vil derfor ikke fremgå af figuren. Private gymnasier indgår ikke i opgørelsen.

*) Det er ikke muligt at opgøre søgningen til stx for 2009, grundet databrud for denne datakilde.

**) Tilgangstal for stx for 2018 forelå ikke på tidspunktet for analysen.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, flere kilder, samt Danmarks Statistik.

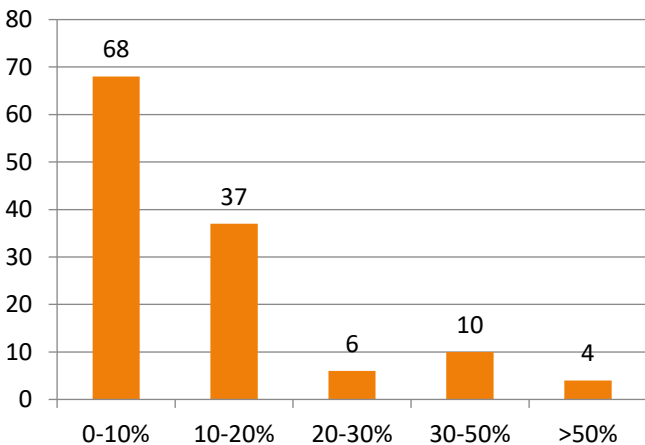
STX: PÅ 1 UD AF 10 GYMNASIER ER ANDELEN AF ELEVER MED UDENLANDSK HERKOMST STØRRE END 30 PROCENT

Figur 3 viser, hvordan andelen af elever med udenlandsk herkomst fordeles sig på afdelingsniveau.¹ På størstedelen af alle stx-afdelinger udgør andelen af elever med udenlandsk herkomst under 10 procent målt på tilgangen, jf. figur 3. Det gælder for et sted mellem halvdelen og to tredjedele af alle afdelinger.

Omkring 1 ud af 10 afdelinger (11 procent) har en andel af elever med udenlandsk herkomst på mere end 30 procent. Blandt disse har hovedparten under 50 procent elever med udenlandsk herkomst, men enkelte afdelinger har også mere end 50 procent elever med udenlandsk herkomst. I 2017 gjaldt dette fire afdelinger.

En samlet detaljeret oversigt over andelen af elever med udenlandsk herkomst opgjort ved tilgangen, bestanden og søgningen til stx på afdelingsniveau kan findes i bilag 7B.

Figur 3. Antal stx-afdelinger fordelt efter andel af elever med udenlandsk herkomst som del af tilgang, 2017

Anm.: Søgning dækker over de elever, der søger stx som 1.prioritet og som søger direkte fra grundskolen. Stx-gymnasier er opgjort på afdelingsniveau. Private gymnasier indgår ikke i opgørelsen.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets eleregister, samt Danmarks Statistik.

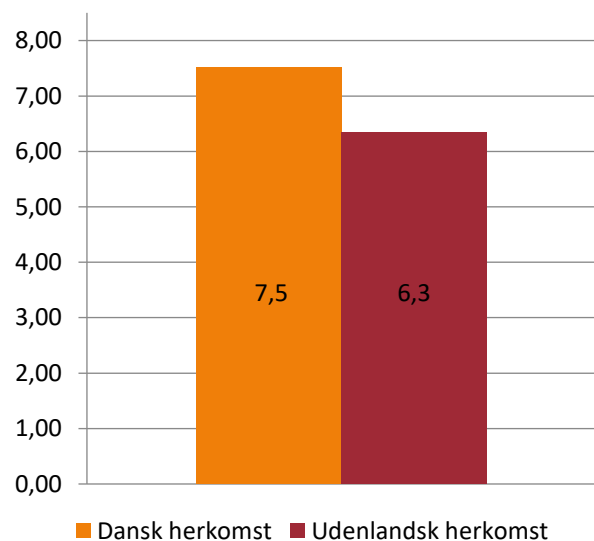
¹ En afdeling defineres som hver underenhed, der findes af et gymnasium. Nogle gymnasier deler ledelse og administration, og fungerer derfor som én enhed på hovedinstitutionsniveau, men som flere afdelinger. Afdelingsniveauet svarer til det, der af mange opfattes som et gymnasium.

STX: ELEVER MED UDENLANDSK HERKOMST HAR LAVERE EKSAMENSKARAKTERER END ELEVER MED DANSK HERKOMST

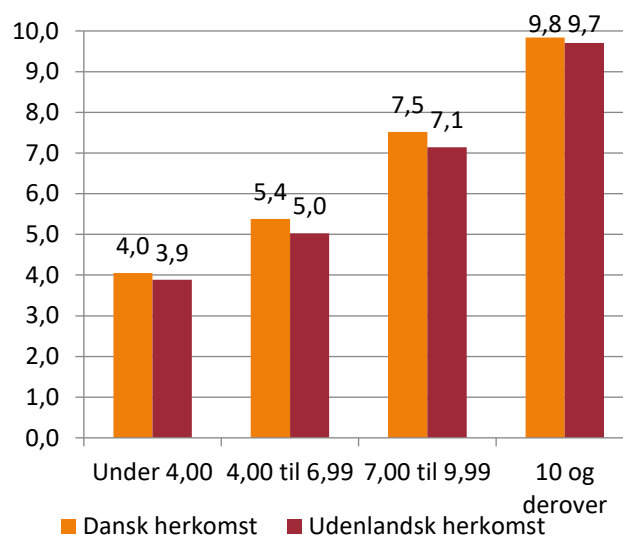
Der er en væsentlig forskel på studentereksamenskaraktererne for elever med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst, jf. figur 4. I perioden 2016-2018 havde elever med dansk herkomst et eksamensgennemsnit, der lå 1,2 karakterpoint højere end eksamensgennemsnittet for elever med udenlandsk herkomst.

En samlet oversigt karaktergennemsnittet fordelt på elever med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst fordelt på afdelingsniveau kan findes i bilag 7B.

Figur 4. Gennemsnit ved studentereksamen, stx, fordelt på elever med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst, gennemsnit for årene 2016-2018

Figur 5. Gennemsnit ved studentereksamen, stx, fordelt på elever med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst og efter elevernes gennemsnit ved de bundne prøvfag i grundskolen (grupperet), gennemsnit for årene 2016-2018

Anm.: Der er tale om det gennemsnitlige eksamensresultat omregnet med bonus for A-niveauafgaver, der ses på et gennemsnit på tværs af årene 2016-2018.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, flere kilder, samt Danmarks Statistik.

Figur 5 viser, at forskellen i eksamenskarakterer mindskes, når der sammenlignes mindre grupper. For gruppen af fagligt stærke elever, her defineret som de elever, der havde et gennemsnit på 10 og derover ved de bundne prøvfag i grundskolen, er der ikke stor forskel på gennemsnittet ved studentereksamen for elever med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst. Det samme gælder for de fagligt svage elever.

Størstedelen af forskellen, der ses i figur 4, må derfor forklares ved, at der er en større andel elever med udenlandsk herkomst, der har et fagligt lavere niveau, når de starter på en gymnasial uddannelse end blandt eleverne med dansk herkomst. Eleverne, der får under 4 ved de bundne prøver i grundskolen, udgør fem gange så stor en andel af den samlede elevgruppe blandt eleverne med udenlandsk herkomst den tilsvarende gruppe udgør blandt eleverne med dansk herkomst.

Fordelt på køn er der stadig en forskel mellem eleverne med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst. Piger får generelt højere studentereksamenskarakterer end drenge. Piger med dansk herkomst klarer sig lidt bedre end piger med udenlandsk herkomst, og det samme gælder for drengene. Drenge med dansk herkomst får stadig højere karakterer end piger med udenlandsk herkomst på stx.

Over tid kan ses en svag stigning i eksamenskaraktererne i gymnasiet. Denne stigning er større for elever med udenlandsk herkomst end for elever med dansk herkomst, og forskellen i eksamenskaraktererne mellem de to grupper ser derfor ud til at mindskes.

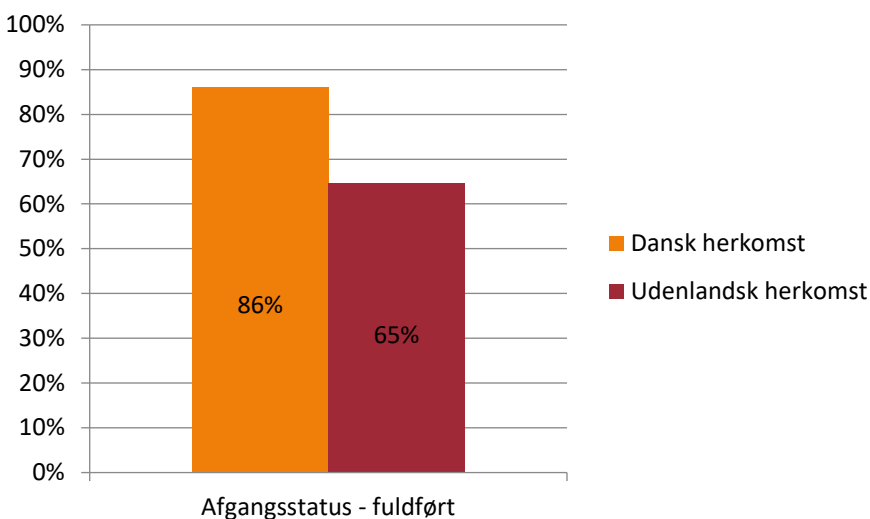
Opdeles eksamensresultatet i års- og prøvekarakterer ses, at forskellen mellem elever med henholdsvis dansk og udenlandsk baggrund er større i prøvekaraktererne end i årskaraktererne. Målt på årskarakterer ligger elever med udenlandsk herkomst 1,0 karakterpoint under elever med dansk herkomst. I prøvekarakterer er denne forskel på 1,4 karakterpoint.

STX: FÆRRE ELEVER MED UDENLANDSK HERKOMST FULDFØRER STX END ELEVER MED DANSK HERKOMST

Den samlede andel af elever med udenlandsk herkomst, der fuldfører stx, ligger markant under andelen af elever med dansk herkomst, der fuldfører stx. For elever, der tilgik stx i perioden 2012-2014 er andelen med dansk herkomst, der tre år efter har fuldført stx 21 procentpoint højere end andelen af elever med udenlandsk herkomst, jf. figur 6.

En samlet oversigt over afgangstatus for elever med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst fordelt på afdelingsniveau kan findes i bilag 7B.

Figur 6. Andel elever med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst, der har fuldført stx tre år efter de er påbegyndt stx, 2012-2014

Anm.: Der er opgjort et gennemsnit for elever, der er tilgået gymnasiet i perioden 2012-2014, og hvilken afgangstatus de har, tre år efter de er tilgået. 2-3 procent af eleverne er stadig i gang med deres stx-uddannelse på opgørelsestidspunktet, det gælder begge herkomstgrupper.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, flere kilder, samt Danmarks Statistik.

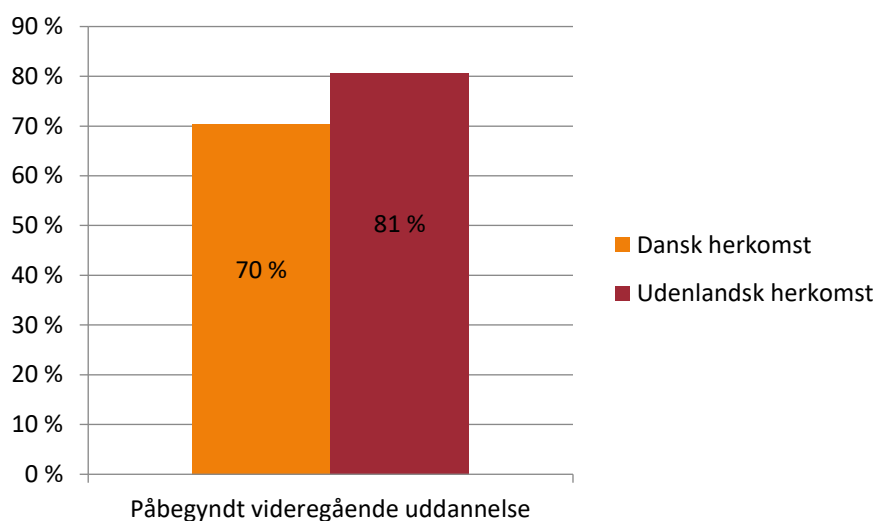
Sammenlignes elever, hvis forældre har samme niveau af højest fuldførte uddannelse nuanceres forskellen mellem herkomstgrupperne. Der er dog stadig en forskel mellem hvor stor en andel, der har fuldført stx tre år efter man påbegyndte. Årsagen til, at forældres uddannelsesniveau kan forklare en del af forskellen er, at elever med udenlandsk herkomst i højere grad end elever med dansk herkomst har forældre, der eksempelvis kun har gennemført grundskolen. Fuldførelsesprocenten er generelt lavere for denne gruppe end for børn af forældre, der har taget videregående uddannelser.

STX: FLEST ELEVER MED UDENLANDSK HERKOMST OVERGÅR TIL VIDEREGÅENDE UDDANNELSE EFTER 2 ÅR

Den samlede andel elever, der har påbegyndt en videregående uddannelse inden for 27 måneder (to år plus en sommerferie) efter de blev studenter, er højere for stx-elever med udenlandsk herkomst end for stx-elever med dansk herkomst.

Figur 7 viser, at der er godt 11 procentpoint flere elever med udenlandsk herkomst end elever med dansk herkomst, som er overgået til videregående uddannelse 27 måneder efter, de har fuldført en stx. Generelt er der flere elever med dansk herkomst end med udenlandsk herkomst, som ikke er i gang med en uddannelse 27 måneder efter de har fuldført en stx eller som påbegynder en erhvervsuddannelse efter deres studentereksamen, og det forklarer forskellen mellem de to grupper.

Figur 7. Andel elever med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst, der er overgået til videregående uddannelse 27 måneder efter fuldført stx i 2015

Anm.: Figuren viser udelukkende elever, der har fuldført deres stx.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, flere kilder, samt Danmarks Statistik.

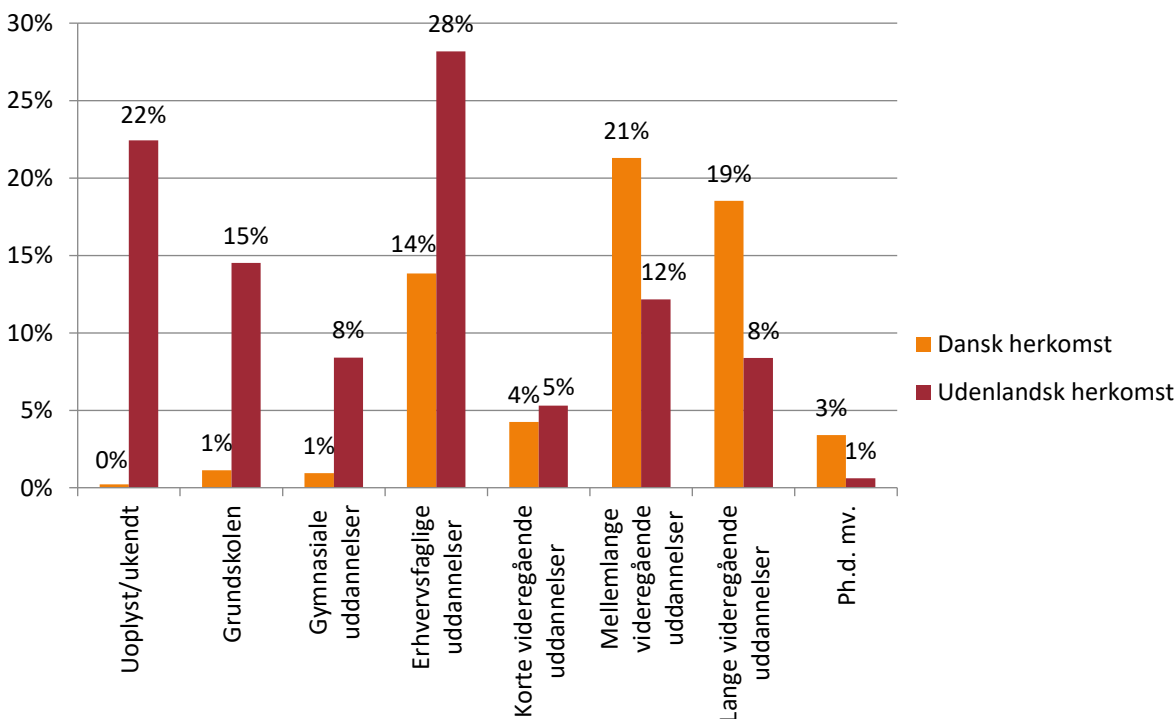
STX: ELEVER MED UDENLANDSK HERKOMST HAR FORÆLDRE, DER HAR KORTERE UDDANNELSER END FORÆLDRENE TIL ELEVER MED DANSK HERKOMST

På stx kommer elever med udenlandsk herkomst i højere grad fra uddannelsesfremmede hjem end elever med dansk herkomst gør. For mere end hver femte kendes forældrenes uddannelse ikke, og omkring 15 procent har kun grundskolen som højest fuldførte uddannelse, som det fremgår af figur 8 nedenfor. For elever med dansk herkomst er det tilsvarende 1 procent, hvis forældre ikke har højere uddannelse end grundskolen.

Ca. dobbelt så stor en andel af eleverne med udenlandsk herkomst har forældre, hvis højest fuldførte uddannelse er en erhvervsfaglig uddannelse. Når det kommer til videregående uddannelse inklusiv ph.d., så er det omkring hver fjerde, 26 procent, af eleverne med udenlandsk herkomst, der har forældre med højest fuldført uddannelse på dette niveau. For elever med dansk herkomst er det tæt på halvdelen, 47 procent, der har forældre med en kort, mellemlang eller lang videregående uddannelse eller ph.d.-grad.

Det bemærkes, at figuren skal læses med forbehold. Den relativt store gruppe af elever med udenlandsk herkomst hvis forældres uddannelsesniveau er ukendt gør, at den reelle forskel mellem de to grupper kan være mindre. Det skyldes, at en del af disse forældre kan have uddannelser på højere niveau.

Figur 8. Forældres højest fuldførte uddannelse blandt elever med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst blandt elever tilgået stx i 2017

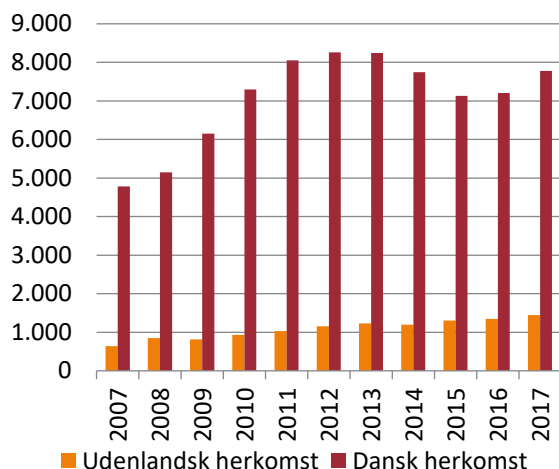
Anm.: Det bemærkes, at der er relativt flere elever med udenlandsk herkomst, for hvem forældrenes uddannelsesniveau ikke kendes. Det kan ikke udelukkes, at en del af disse elever har forældre, der har højere uddannelser. Dermed kan den reelle forskel mellem de to grupper være mindre.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, flere kilder, samt Danmarks Statistik.

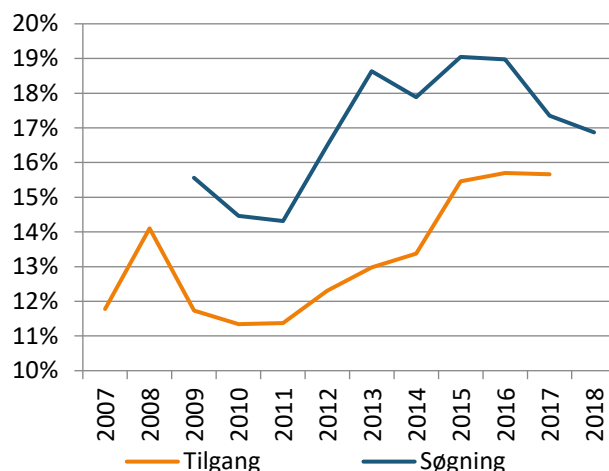
HF: ANDELEN AF ELEVER MED UDENLANDSK HERKOMST ER STEGET FRA 12 TIL KNAK 16 PROCENT I PERIODEN 2007-2017

Der har været en stigning i tilgangen af elever til hf de seneste ti år, jf. figur 9. Samlet set er der sket en stigning på 70 procent fra 2007 til 2017. Figur 9 viser en jævn stigning fra 2007 til 2013 i tilgangen af elever med dansk herkomst, hvorefter antallet af elever med dansk herkomst falder. Antallet af elever med udenlandsk herkomst er, med et enkelt udsving, stigende igennem hele perioden 2007-2017.

Figur 9. Tilgangen til hf fordelt på elever med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst, 2007-2017

Figur 10. Andelen af elever med udenlandsk herkomst i tilgangen og søgningen til hf, 2007*-2018**

Anm.: Søgning dækker over de elever, der søger hf som 1.prioritet og som søger direkte fra grundskolen. Elever, der ikke har søgt direkte fra grundskolen vil derfor ikke fremgå af figuren. Private gymnasier indgår ikke i opgørelsen.

*) Det er ikke muligt at opgøre søgningen til stx før 2009, grundet databrud for denne datakilde.

***) Tilgangstal for hf for 2018 forelå ikke på tidspunktet for analysen.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, flere kilder, samt Danmarks Statistik.

Figur 10 viser udviklingen over tid i andelen elever med udenlandsk herkomst, der henholdsvis tilgår og søger² hf. Med enkelte udsving er andelen af elever med udenlandsk herkomst på hf steget fra omkring 12 procent til knap 16 procent i perioden fra 2007 til 2017, når der ses på tilgangen.

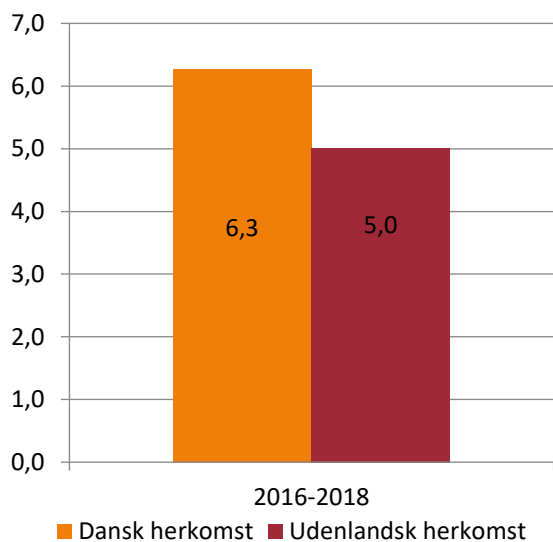
Andelen af elever med udenlandsk herkomst, der søger hf direkte fra grundskolen, er steget fra godt 15 til 17 procent fra 2007-2017. Der ses dog væsentlige udsving i perioden. For hf gælder det, at en række elever ikke søger hf direkte efter de har færdiggjort grundskolen. Disse elever vil ikke fremgå af data. Heri ligger en del af forklaringen på, at andelen af elever med udenlandsk herkomst, der søger hf, afviger fra andelen af elever med udenlandsk, der tilgår hf.

² Søgningen angiver hvor mange elever, der søger ungdomsuddannelser direkte fra grundskolen, der har angivet en hf-afdeling som deres 1. prioritet. Elever, der ikke søger hf direkte fra grundskolen vil ikke fremgå af søgetallene. Omkring 2/3 af eleverne på hf søger ikke direkte fra grundskolen.

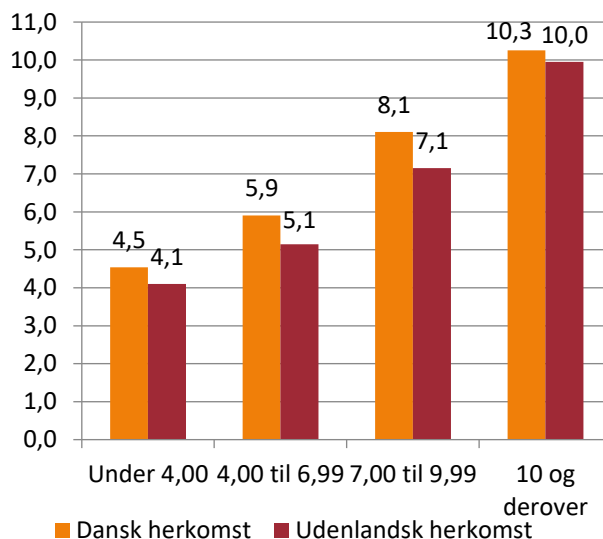
HF: ELEVER MED DANSK HERKOMST FÅR HØJERE EKSAMENSKARAKTERER END ELEVER MED UDENLANDSK HERKOMST

Der er en væsentlig forskel på studentereksamenskaraktererne for elever med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst, jf. figur 11. I perioden 2016-2018 havde elever med dansk herkomst et eksamensgennemsnit, der lå 1,3 karakterpoint højere end eksamensgennemsnittet for elever med udenlandsk herkomst.

Figur 11. Gennemsnit ved studentereksamen, hf, fordelt på elever med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst, gennemsnit for årene 2016-2018

Figur 12. Gennemsnit ved studentereksamen, hf, fordelt på elever med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst og efter elevernes gennemsnit ved de bundne prøvfag i grundskolen (grupperet), gennemsnit for årene 2016-2018

Anm.: Der er tale om det gennemsnitlige eksamensresultat omregnet med bonus for A-niveaufag, der ses på et gennemsnit på tværs af årene 2016-2018.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, flere kilder, samt Danmarks Statistik.

Figur 12 viser, at det er begrænset, hvor meget forskellen i karaktergennemsnittet mindskes mellem de to grupper, hvis der kontrolleres for elevernes faglige forudsætninger, som her er defineret ud fra elevernes grundskolekarakterer. For de fagligt stærke elever, altså elever med et gennemsnit på 10 og derover i de bundne prøvfag i grundskolen og de fagligt svage elever, det vil sige gruppen med et gennemsnit på under 4 i grundskolen, er der en mindre forskel mellem elever med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst på 0,3-0,4 karakterpoint.

Figur 12 viser desuden, at der for elever, der fik mellem 7 og 10 i grundskolen, er en forskel i deres gymnasieeksamenskarakterer på 1,0 karakterpoint. Den forskel i karaktererne, der ses i figur 11, ser dermed ikke ud til umiddelbart at kunne forklares ud fra forskelle i de faglige forudsætninger mellem eleverne med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst.

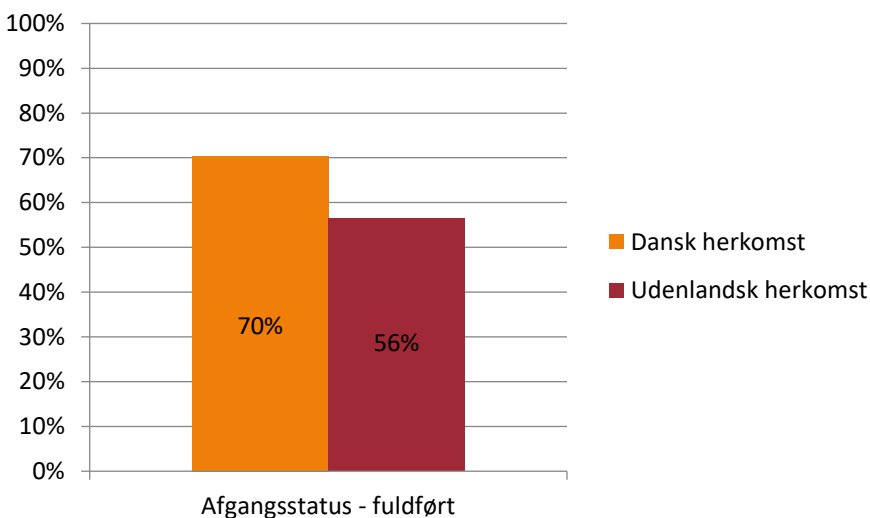
En fordeling på køn ser heller ikke ud til at have indflydelse på, at der er en forskel i eksamenskaraktererne for henholdsvis mandlige og kvindelige elever på hf. Det samme gælder over

tid, hvor der heller ikke er sket væsentlige ændringer i karaktergennemsnittet for nogen af elevgrupperne.

HF: FLEST ELEVER MED DANSK HERKOMST FULDFØRER HF

Den samlede andel af elever med udenlandsk herkomst, der fuldfører hf, ligger markant under andelen af elever med dansk herkomst, der fuldfører hf. For elever, der tilgik hf i perioden 2013-2015 er andelen med dansk herkomst, der to år efter start har fuldført hf, 14 procentpoint højere end andelen af elever med udenlandsk herkomst, jf. figur 13.

Figur 13. Andel elever med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst, der har fuldført hf to år efter de er påbegyndt hf, 2013-2015

Anm.: Der er opgjort et gennemsnit for elever, der er tilgået hf i perioden 2013-2015, og hvilken afgangstatus de har, to år efter de er tilgået. Ca. 7 procent af eleverne er stadig i gang med deres hf-uddannelse på opgørelsestidspunktet, det gælder begge herkomstgrupper.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, flere kilder, samt Danmarks Statistik.

Sammenlignes elever, hvis forældre har samme niveau af højest fuldførte uddannelse nuanceres forskellen mellem herkomstgrupperne kun begrænset. Der er stadig en væsentlig forskel mellem hvor stor en andel, der har fuldført hf to år efter man påbegyndte. Det er kun for gruppen af elever, hvis højest fuldførte uddannelse er grundskolen, at fuldførelsesprocenten for de to herkomstgrupper ligner hinanden.

For elever, hvis forældre har taget videregående uddannelser, er der højere fuldførelsesprocent for gruppen med dansk herkomst sammenlignet med gruppen med udenlandsk herkomst.

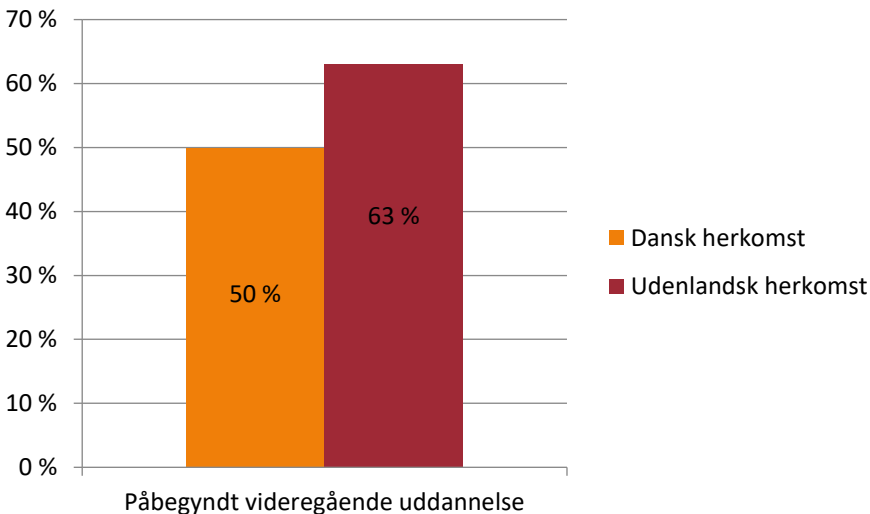
Hf: FLEST ELEVER MED UDENLANDSK HERKOMST OVERGÅR TIL VIDEREGÅENDE UDDANNELSE EFTER 2 ÅR

Blandt eleverne, der færdiggør en hf, er det godt halvdelen, der er overgået til videregående uddannelse 27 måneder (to år plus en sommerferie) efter, de blev studenter. Den samlede andel af eleverne, der er påbegyndt videregående uddannelse, er højere blandt elever med udenlandsk herkomst end eleverne med dansk herkomst.

Figur 14 viser, at 50 procent elever med dansk herkomst er overgået til videregående uddannelse efter to år, mod en 13 procentpoint højere andel blandt eleverne med udenlandsk herkomst.

Forskellen mellem grupperne skyldes blandt andet, at hvor det er hver fjerde elev med udenlandsk herkomst, som 27 måneder efter de blev studenter ikke er i uddannelse, er det hver tredje blandt eleverne med dansk herkomst. Derudover er elever med dansk herkomst mere tilbøjelige til at påbegynde en erhvervsuddannelse efter studentereksamen end elever med udenlandsk herkomst.

Figur 14. Andel elever med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst, der er overgået til videregående uddannelse 27 måneder efter fuldført hf i 2015

Anm.: Figuren viser udelukkende elever, der har fuldført deres hf.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, flere kilder, samt Danmarks Statistik.

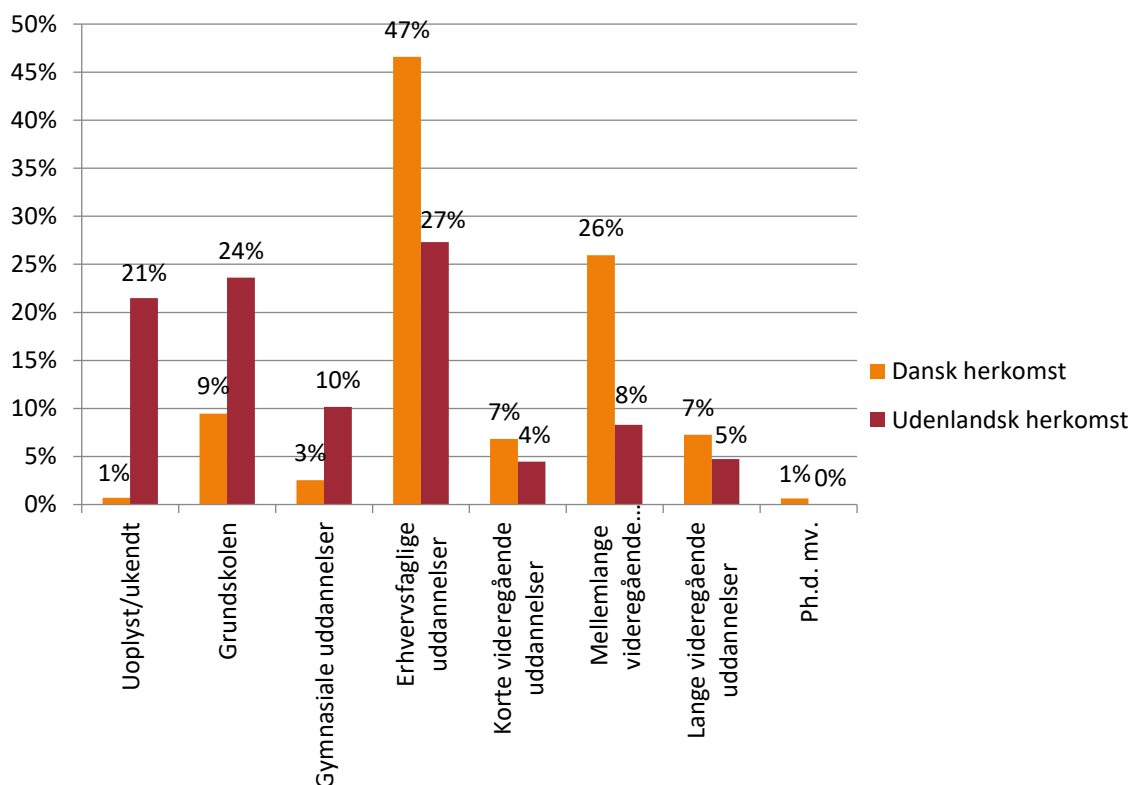
Hf: ELEVER MED UDENLANDSK HERKOMST HAR FORÆLDRE, DER HAR KORTERE UDDANNELSER END FORÆLDRENE TIL ELEVER MED DANSK HERKOMST

Elever med udenlandsk herkomst i højere grad fra uddannelsesfremmede hjem end elever med dansk herkomst på hf. Figur 15 viser, at for mere end hver femte, 21 procent, kendes forældrenes uddannelse ikke, og knap en ud af fire, 24 procent, har kun grundskolen som højest fuldførte uddannelse. For elever med dansk herkomst er den tilsvarende 9 procent, hvis forældre ikke har højere uddannelse end grundskolen. Dette er højere end andelen for de tre andre gymnasiale uddannelser.

27 procent af eleverne med udenlandsk herkomst har forældre, hvis højest fuldførte uddannelse er erhvervsfaglig mod 47 procent blandt eleverne med dansk herkomst. Når det kommer til videregående uddannelse inklusiv ph.d., så er det 17 procent af eleverne med udenlandsk herkomst, der har forældre med højest fuldført uddannelse på dette niveau. For elever med dansk herkomst gælder det for 41 procent af eleverne, at de har forældre med en videregående uddannelse eller ph.d.-grad.

Det bemærkes, at figuren skal læses med forbehold. Den relativt store gruppe af elever med udenlandsk herkomst hvis forældres uddannelsesniveau er ukendt gør, at den reelle forskel mellem de to grupper kan være mindre. Det skyldes, at en del af disse forældre kan have uddannelser på højere niveau.

Figur 15. Forældres højest fuldførte uddannelse blandt elever med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst blandt elever tilgået hf i 2017

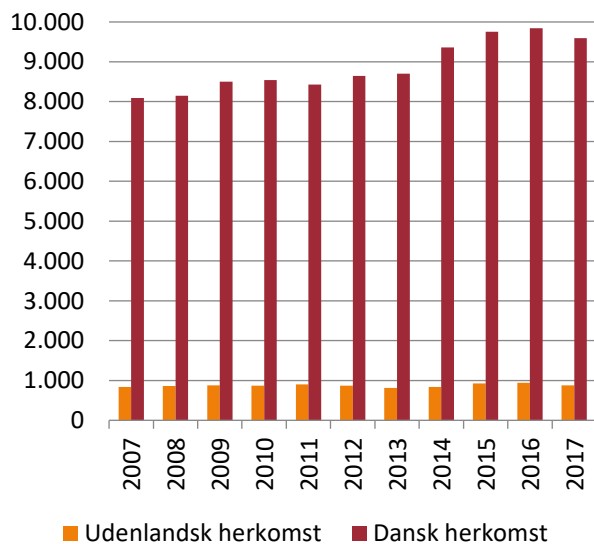
Anm.: Det bemærkes, at der er relativt flere elever med udenlandsk herkomst, for hvem forældrenes uddannelsesniveau ikke kendes. Det kan ikke udelukkes, at en del af disse elever har forældre, der har højere uddannelser. Dermed kan den reelle forskel mellem de to grupper være mindre.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, flere kilder, samt Danmarks Statistik.

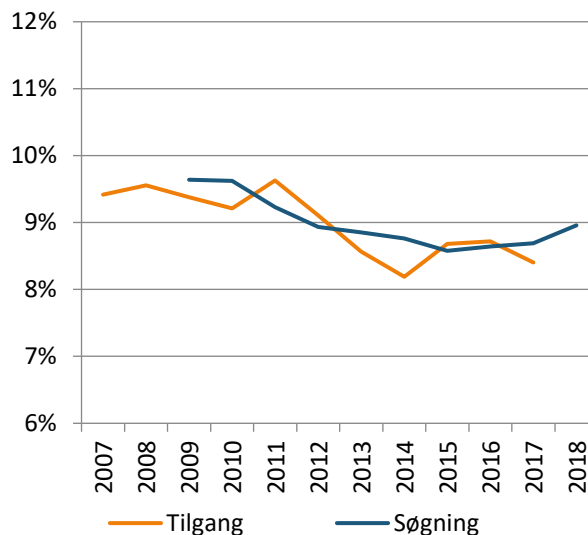
HHX: TILGANGEN TIL HHX SER UD TIL AT FALDE FOR ELEVER MED UDENLANDSK HERKOMST I PERIODEN 2007-2017

Der har i perioden 2007-2017 været en stigning i tilgangen til hhx på 1.500 elever, jf. figur 16. Det svarer til en stigning på omkring 17 procent. Som det fremgår af figur 17 har andelen af elever med udenlandsk herkomst på hhx ligget på mellem knap 9 og knap 10 procent, når ses på tilgangen, men der ses en tendens til et fald i perioden.

Figur 16. Tilgangen til hhx fordelt på elever med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst, 2007-2017

Figur 17. Andelen af elever med udenlandsk herkomst i tilgangen og søgningen til hhx, 2007*-2018**

Anm.: Søgning dækker over de elever, der søger hhx som 1.prioritet og som søger direkte fra grundskolen. Elever, der ikke har søgt direkte fra grundskolen vil derfor ikke fremgå af figuren. Private gymnasier indgår ikke i opgørelsen.

*) Det er ikke muligt at opgøre søgningen til hhx før 2009, grundet databrud for denne datakilde.

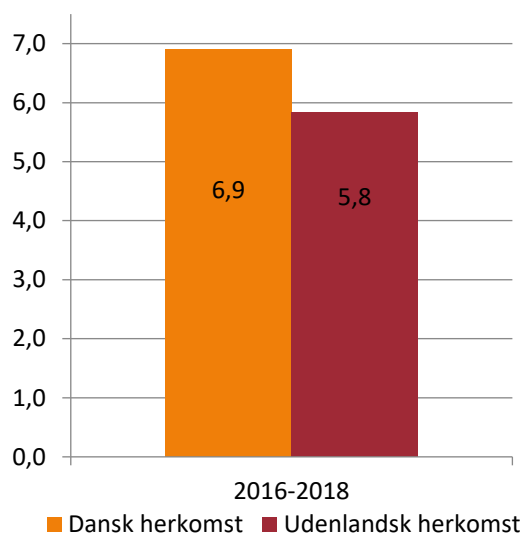
**) Tilgangstal for hhx for 2018 forelå ikke på tidspunktet for analysen.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, flere kilder, samt Danmarks Statistik.

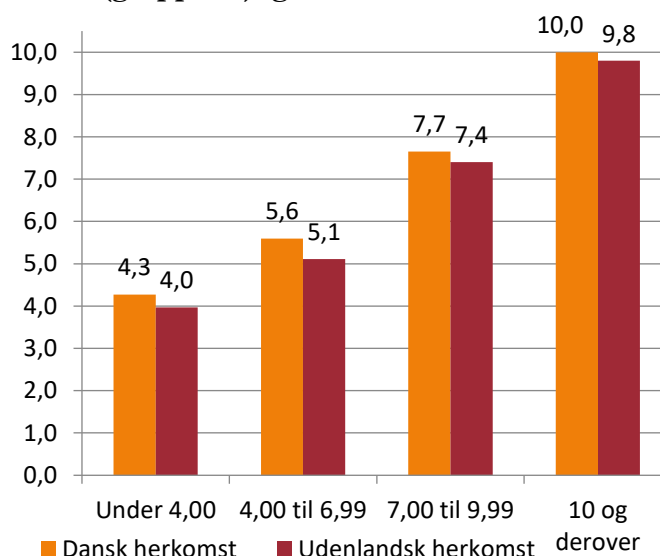
HHX: ELEVER MED DANSK HERKOMST FÅR (LIDT) HØJERE KARAKTERER END ELEVER MED UDENLANDSK HERKOMST

Elever med dansk herkomst får i gennemsnit 1,1 karakterpoint mere ved studentereksamen end elever med udenlandsk herkomst, jf. figur 18.

Figur 18. Gennemsnit ved studentereksamen, hhx, fordelt på elever med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst, gennemsnit for årene 2016-2018

Figur 19. Gennemsnit ved studentereksamen, hhx, fordelt på elever med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst og efter elevernes gennemsnit ved de bundne prøvfag i grundskolen (grupperet), gennemsnit for årene 2016-2018

Anm.: Der er tale om det gennemsnitlige eksamensresultat omregnet med bonus for A-niveauafgaver, der ses på et gennemsnit på tværs af årene 2016-2018.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, flere kilder, samt Danmarks Statistik.

Figur 19 viser, at forskellen i eksamenskarakterer mindskes, når der sammenlignes mindre grupper. For gruppen af fagligt stærke elever, her defineret som de elever, der havde et gennemsnit på 10 og derover ved de bundne prøvfag i grundskolen, ses den mindste forskel på gennemsnittet ved studentereksamen for elever med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst. Her er forskellen på 0,2 karakterpoint. For de andre grupper ses også en mindre forskel. Den største forskel findes inden for gruppen af elever, der har fået mellem 4 og 6,9 i de bundne prøvfag i grundskolen. Her har elever med dansk herkomst et karaktergennemsnit ved studentereksamen, der er 0,5 karakterpoint højere end elever med udenlandsk herkomst.

Størstedelen af forskellen, der ses i figur 18, må derfor forklares ved, at der er en større andel elever med udenlandsk herkomst, der har et fagligt lavere niveau end blandt eleverne med dansk herkomst, når de starter på en gymnasial uddannelse. Elever, der får under 4 ved de bundne prøver i grundskolen, udgør en langt større andel blandt elever med udenlandsk herkomst end blandt den tilsvarende gruppe med dansk herkomst (5 gange så stor).

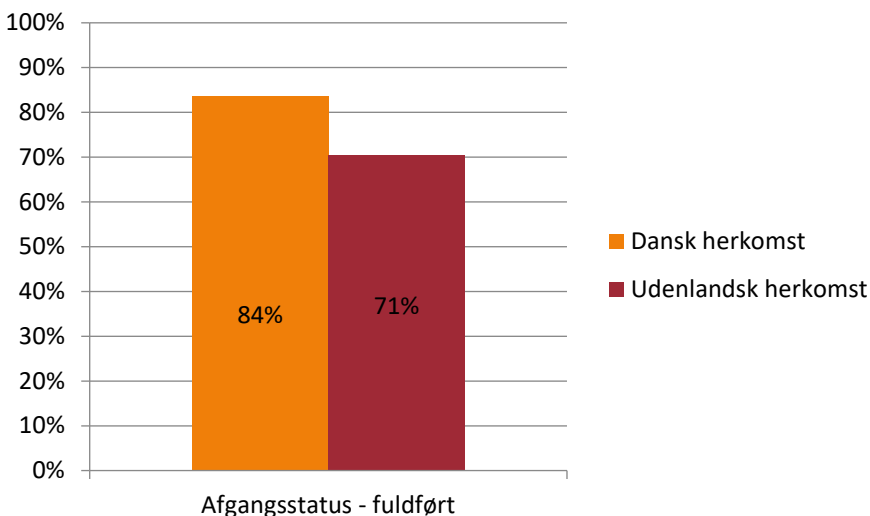
Fordelt på køn er der stadig en forskel mellem eleverne med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst. Piger får generelt højere studentereksamenskarakterer end drenge, og de danske piger klarer sig lidt bedre end piger med udenlandsk herkomst, og danske drenge klarer sig bedre end drenge med udenlandsk herkomst. Drenge med dansk herkomst får stadig højere karakterer end piger med udenlandsk herkomst på hhx.

Opdeles eksamensresultatet i års- og prøvekarakterer ses, at forskellen mellem elever med henholdsvis dansk og udenlandsk baggrund er større i prøvekaraktererne end i årskaraktererne. Målt på årskarakterer ligger elever med udenlandsk herkomst 1,0 karakterpoint under elever med dansk herkomst. I prøvekarakterer er denne forskel på 1,3 karakterpoint.

HHX: FLERE ELEVER MED DANSK HERKOMST FULDFØRER EN HHX SAMMENLIGNET MED ELEVER MED UDENLANDSK HERKOMST

Den samlede andel af elever med udenlandsk herkomst, der fuldfører hhx, ligger markant under andelen af elever med dansk herkomst, der fuldfører hhx. For elever, der tilgik hhx i perioden 2012-2014 er andelen med dansk herkomst, der tre år efter har fuldført hhx 13 procentpoint højere end andelen af elever med udenlandsk herkomst, jf. figur 20

Figur 20. Andel elever med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst, der har fuldført hhx tre år efter de er påbegyndt hhx, 2012-2014

Anm.: Der er opgjort et gennemsnit for elever, der er tilgæet gymnasiet i perioden 2012-2014, og hvilken afgangstatus de har, tre år efter de er tilgæet. 3-5 procent af eleverne er stadig i gang med deres hhx-uddannelse på opgørelsestidspunktet, det gælder begge herkomstgrupper.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, flere kilder, samt Danmarks Statistik.

Sammenlignes elever, hvis forældre har samme niveau af højest fuldførte uddannelse nuanceres forskellen mellem herkomstgrupperne. Der er dog stadig en forskel mellem hvor stor en andel, der har fuldført hhx tre år efter man påbegyndte. Årsagen til, at forældres uddannelsesniveau kan forklare en del af forskellen er, at elever med udenlandsk herkomst i højere grad end elever med dansk herkomst har forældre, der eksempelvis kun har gennemført grundskolen.

Fuldførelsesprocenten er generelt lavere for denne gruppe end for børn af forældre, der har taget videregående uddannelser.

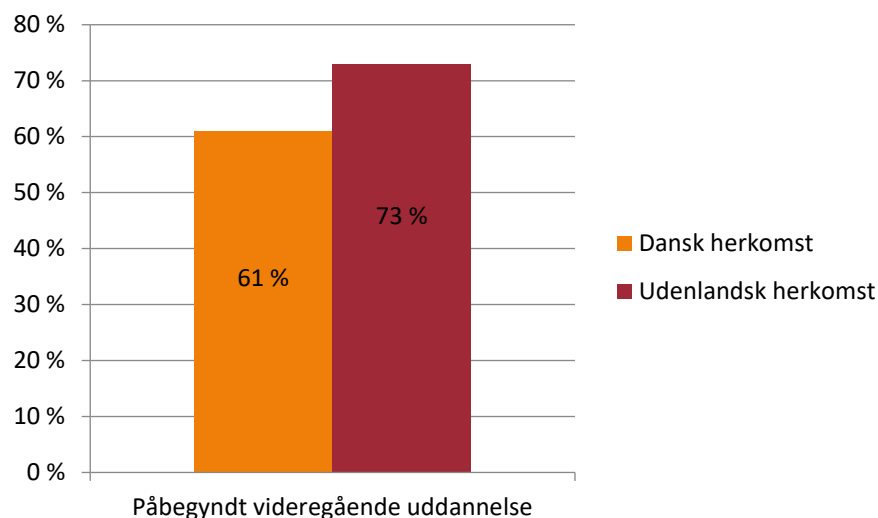
HGX: FLEST ELEVER MED UDENLANDSK HERKOMST OVERGÅR TIL VIDERE GÅENDE UDDANNELSE EFTER 2 ÅR

Efter 27 måneder (2 år plus en sommerferie) er der en større andel af elever med udenlandsk herkomst end med dansk herkomst, som er overgået til videregående uddannelse blandt hgx-studerne.

Figur 21 viser, at andelen, der overgår til videregående uddannelse, er 12 procentpoint højere blandt eleverne med udenlandsk herkomst end blandt eleverne med dansk herkomst.

Det er næsten samme andel blandt de to elevgrupper, som ikke er i gang med en uddannelse efter 27 måneder. Forskellen i hvor mange elever der er overgået til videregående uddannelse findes derimod i, at en markant større andel elever med dansk herkomst påbegynder en erhvervsuddannelse efter de er blevet hgx-studer i stedet for at overgå til en videregående uddannelse.

Figur 21. Andel elever med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst, der er overgået til videregående uddannelse 27 måneder efter fuldført hgx i 2015

Anm.: Figuren viser udelukkende elever, der har fuldført deres hgx.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, flere kilder, samt Danmarks Statistik.

HXX: ELEVER MED UDENLANDSK HERKOMST HAR FORÆLDRE, DER HAR KORTERE UDDANNELSER END FORÆLDRENE TIL ELEVER MED DANSK HERKOMST

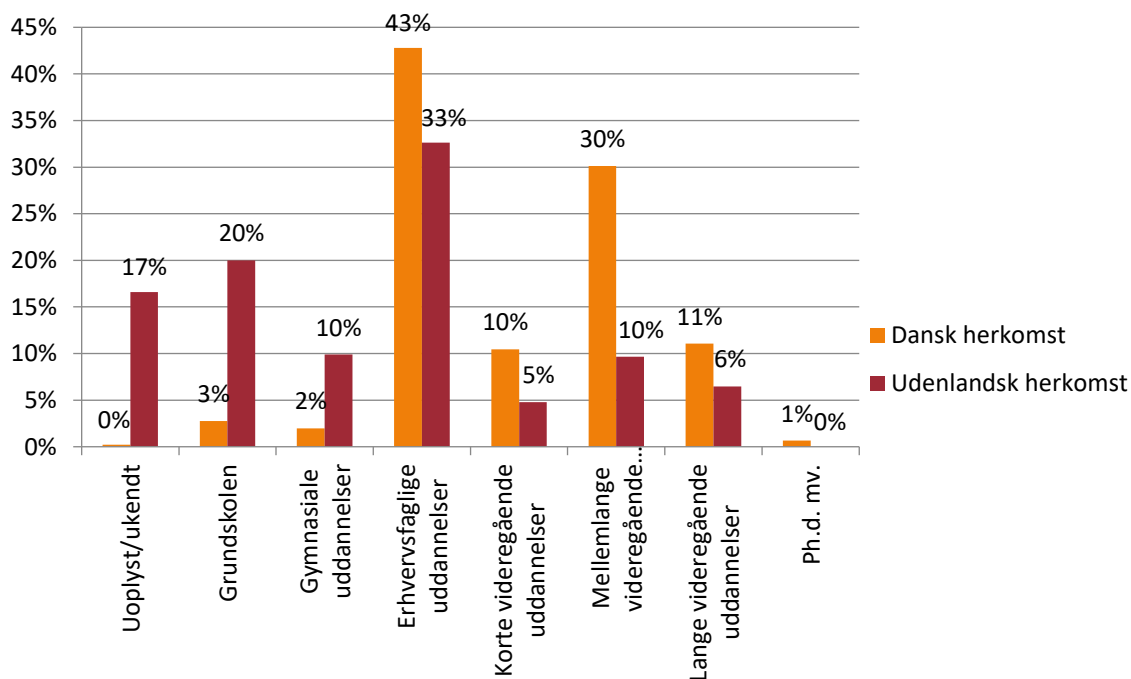
Elever med udenlandsk herkomst i højere grad fra uddannelsesfremmede hjem end elever med dansk herkomst på hxx, som det fremgår af figur 22. 37 procent af eleverne med udenlandsk herkomst har forældre, hvis højst fuldførte uddannelse enten ikke kendes eller er på grundskoleniveau. For elever med dansk herkomst udgør den samme gruppe 3 procent.

En tredjedel af eleverne med udenlandsk herkomst har forældre, der har en erhvervsuddannelse som højst fuldførte uddannelse. For elever med dansk herkomst på hxx gælder det for 10 procentpoint flere.

Andelen af eleverne, der har forældre med en videregående uddannelse eller ph.d.-grad er for eleverne med udenlandsk herkomst 21 procent mod 52 procent for eleverne med dansk herkomst. Herunder fremgår det af figuren, at andelen af elever med dansk herkomst, hvis forældres højst fuldførte uddannelse er en mellemlang videregående uddannelse, er 3 gange så høj som den tilsvarende andel blandt elever med udenlandsk herkomst.

Det bemærkes, at figuren skal læses med forbehold. Den relativt store gruppe af elever med udenlandsk herkomst hvis forældres uddannelsesniveau er ukendt gør, at den reelle forskel mellem de to grupper kan være mindre. Det skyldes, at en del af disse forældre kan have uddannelser på højere niveau.

Figur 22. Forældres højst fuldførte uddannelse blandt elever med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst blandt elever tilgået hxx i 2017

Anm.: Det bemærkes, at der er relativt flere elever med udenlandsk herkomst, for hvem forældrenes uddannelsesniveau ikke kendes. Det kan ikke udelukkes, at en del af disse elever har forældre, der har højere uddannelser. Dermed kan den reelle forskel mellem de to grupper være mindre.

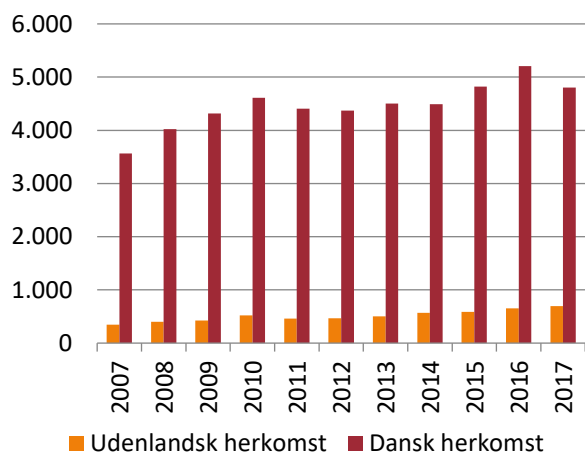
Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, flere kilder, samt Danmarks Statistik.

HTX: STIGNING I TILGANGEN TIL HTX FOR ELEVER MED UDENLANDSK HERKOMST I PERIODEN 2007-2017

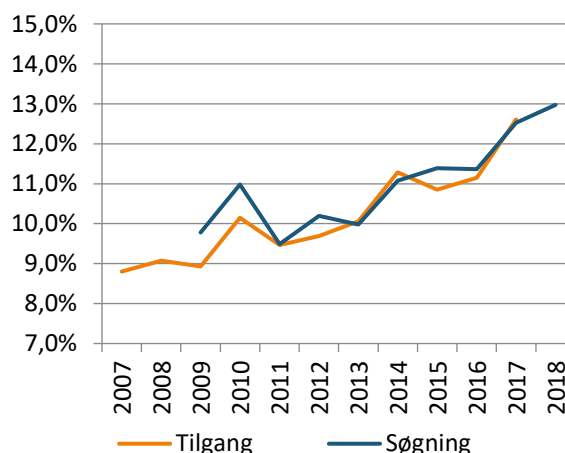
Samlet set er tilgangen til htx steget med omkring 1.600 elever i perioden 2007 til 2017, jf. figur 23. Det svarer til en stigning på 40 procent. I samme periode er tilgangen af elever med udenlandsk herkomst fordoblet.

Som det fremgår af figur 24 er andelen af elever med udenlandsk herkomst på htx - med enkelte udsving - steget i perioden, når der ses på tilgangen. I 2007 udgjorde elever med udenlandsk herkomst omkring 9 procent af tilgangen til htx mod knap 13 procent i 2017.

Figur 23. Tilgangen til htx fordelt på elever med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst, 2007-2017

Figur 24. Andelen af elever med udenlandsk herkomst i tilgangen og søgningen til htx, 2007*-2018**

Anm.: Søgning dækker over de elever, der søger htx som 1.prioritet og som søger direkte fra grundskolen. Elever, der ikke har søgt direkte fra grundskolen vil derfor ikke fremgå af figuren. Private gymnasier indgår ikke i opgørelsen.

*) Det er ikke muligt at opgøre søgningen til htx for 2009, grundet databrud for denne datakilde.

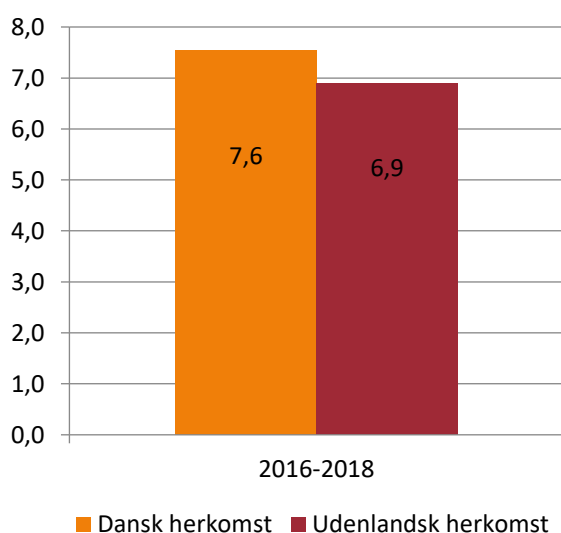
***) Tilgangstal for htx for 2018 forelå ikke på tidspunktet for analysen.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, flere kilder, samt Danmarks Statistik.

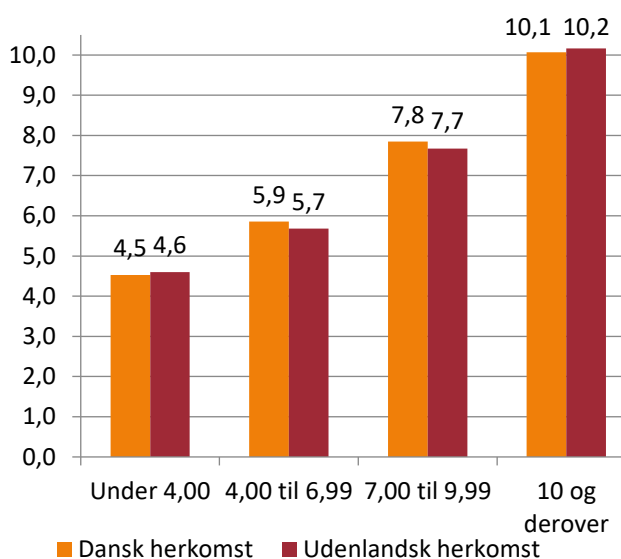
HTX: BEGRÆNSET FORSKEL I EKSAMENSKARAKTERER FOR ELEVER MED HENHOLDSVIS DANSK OG UDENLANDSK HERKOMST

Der er forskel på studentereksamenskaraktererne for elever med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst, jf. figur 25. I perioden 2016-2018 havde elever med dansk herkomst et eksamensgennemsnit, der lå 0,7 karakterpoint højere end eksamensgennemsnittet for elever med udenlandsk herkomst.

Figur 25. Gennemsnit ved studentereksamen, htx, fordelt på elever med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst, gennemsnit for årene 2016-2018

Figur 26. Gennemsnit ved studentereksamen, htx, fordelt på elever med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst og efter elevernes gennemsnit ved de bundne prøvfag i grundskolen (grupperet), gennemsnit for årene 2016-2018

Anm.: Der er tale om det gennemsnitlige eksamensresultat omregnet med bonus for A-niveaufag, der ses på et gennemsnit på tværs af årene 2016-2018.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, flere kilder, samt Danmarks Statistik.

Figur 26 viser, at forskellen i eksamenskarakterer mindskes yderligere, når der sammenlignes mindre grupper baseret på eleverne faglige forudsætninger. Her ses, at der for samtlige grupper er en forskel i karaktererne på 0,1 til 0,2 karakterpoint. For gruppen af elever, der fik under 4 ved de bundne prøver i grundskolen får eleverne med udenlandsk herkomst højere karakterer end eleverne med dansk herkomst.

Forskellen, der ses i figur 25, må derfor forklares ved, at der er en anden sammensætning af elever med udenlandsk herkomst sammenlignet med elever med dansk herkomst. Der er en lidt højere andel af fagligt svage elever blandt gruppen med udenlandsk herkomst, hvilket påvirker den samlede forskel i karaktergennemsnit, som er præsenteret i figur 25.

Fordelt på køn er der stadig en forskel mellem eleverne med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst, hvor pigerne generelt får højere karakterer end drengene. Det gælder inden for begge herkomstgrupper. Piger med udenlandsk herkomst får højere eksamenskarakterer end drenge med

dansk herkomst. Det skyldes, at der er større karakterforskel mellem drenge og piger, end der er karakterforskel mellem elever med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst på htx.

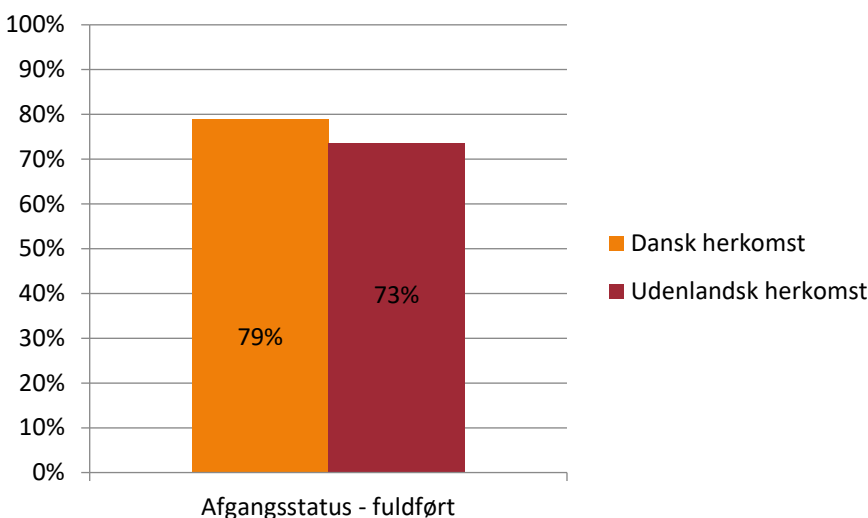
Over tid kan ses en svag stigning i eksamenskaraktererne i gymnasiet, som ser ud til at være den samme for begge herkomstgrupper.

Opdeles eksamensresultatet i års- og prøvekarakterer ses, at forskellen mellem elever med henholdsvis dansk og udenlandsk baggrund er større i prøvekaraktererne end i årskaraktererne. Målt på årskarakterer ligger elever med udenlandsk herkomst 0,5 karakterpoint under elever med dansk herkomst. I prøvekarakterer er denne forskel på 0,9 karakterpoint.

HTX: FLERE ELEVER MED DANSK HERKOMST END MED UDENLANDSK FULDFØRER HTX

Den samlede andel af elever med udenlandsk herkomst, der fuldfører htx, ligger under andelen af elever med dansk herkomst, der fuldfører htx. For elever, der tilgik htx i perioden 2012-2014 er andelen med dansk herkomst, der tre år efter har fuldført htx 6 procentpoint højere end andelen af elever med udenlandsk herkomst, jf. figur 27.

Figur 27. Andel elever med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst, der har fuldført htx tre år efter de er påbegyndt htx, 2012-2014

Anm.: Der er opgjort et gennemsnit for elever, der er tilgået gymnasiet i perioden 2012-2014, og hvilken afgangsstatus de har, tre år efter de er tilgået. 3-5 procent af eleverne er stadig i gang med deres htx-uddannelse på opgørelsestidspunktet, det gælder begge herkomstgrupper.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, flere kilder, samt Danmarks Statistik.

Sammenlignes elever, hvis forældre har samme niveau af højest fuldførte uddannelse, nuanceres forskellen mellem herkomstgrupperne. For nogle grupper, eksempelvis de elever, hvis forældre kun har gennemført grundskolen, ligger fuldførelsesprocenten højere for gruppen af elever med udenlandsk herkomst sammenlignet med dansk herkomst. Det modsatte gælder eksempelvis for elever hvis forældre har lange videregående uddannelser.

Samlet set ser forældrenes uddannelsesniveau ikke ud til at kunne forklare forskellen i fuldførelsesprocenten mellem de to herkomstgrupper.

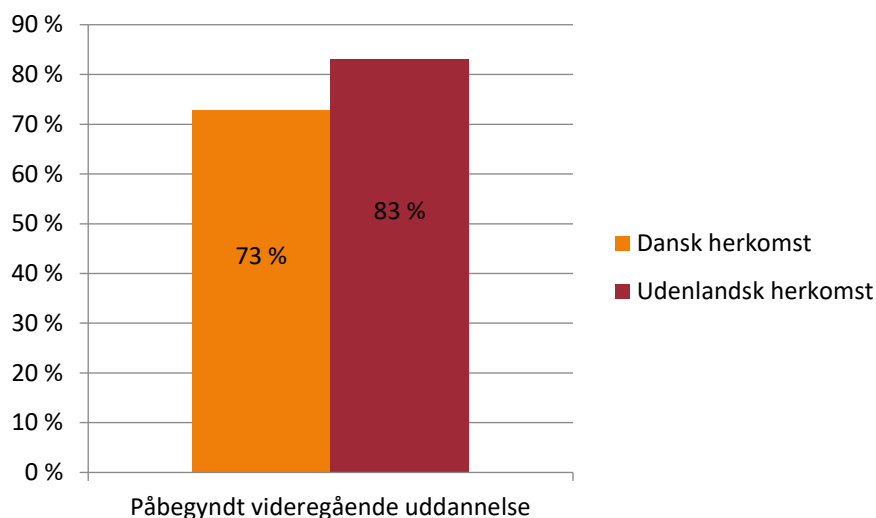
HTX: FLEST ELEVER MED UDENLANDSK HERKOMST OVERGÅR TIL VIDEREGÅENDE UDDANNELSE EFTER 2 ÅR

Blandt htx-studerende er andelen af elever med udenlandsk herkomst, som 27 måneder (2 år plus en sommerferie) efter studentereksamen er overgået til videregående uddannelse højere end den tilsvarende andel blandt elever med dansk herkomst.

Som det fremgår af figur 28, er forskellen på de to elevgrupper på omkring 10 procentpoint. Elever med udenlandsk herkomst overgår især i højere grad til de mellemlange videregående uddannelser, herunder også bacheloruddannelser.

Forskellen på de to elevgrupper kan findes i, at elever med dansk herkomst i højere grad ikke er i uddannelse 27 måneder efter studentereksamen, eller at de har påbegyndt en erhvervsfaglig uddannelse i stedet for at overgå til en videregående uddannelse.

Figur 28. Andel elever med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst, der er overgået til videregående uddannelse 27 måneder efter fuldført htx i 2015

Anm.: Figuren viser udelukkende elever, der har fuldført deres htx.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, flere kilder, samt Danmarks Statistik.

HTX: ELEVER MED UDENLANDSK HERKOMST HAR FORELDRE, DER HAR KORTERE UDDANNELSER END FORELDRENE TIL ELEVER MED DANSK HERKOMST

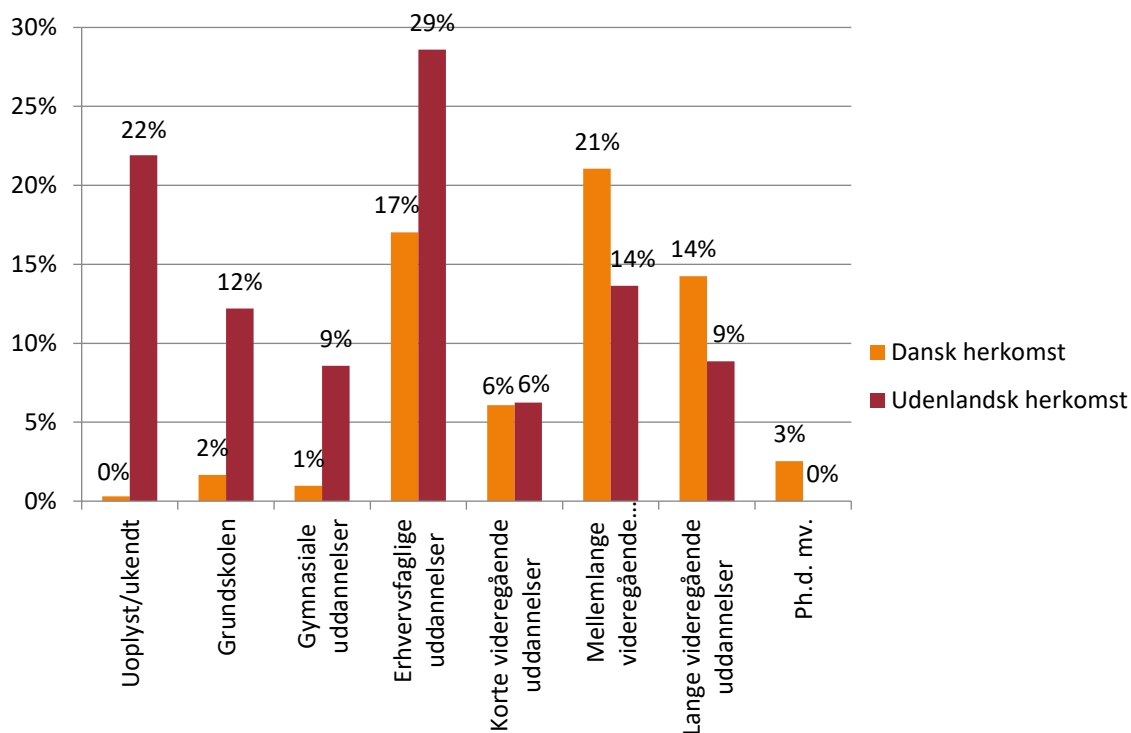
Omkring en ud af tre elever med udenlandsk herkomst på htx har forældre, der har grundskolen eller uoplyst uddannelse som den højest fuldførte uddannelse. For elever med dansk herkomst gælder det for 2 procent, som det fremgår af figur 29. Generelt kommer elever med udenlandsk herkomst på htx fra mere uddannelsesfremmede hjem end elever med dansk herkomst.

Flere elever med udenlandsk herkomst har forældre, der har en erhvervsfaglig uddannelse med en andel på 29 procent mod 17 procent for eleverne med dansk herkomst.

Andelen af elever med dansk herkomst, hvis forældre har en videregående uddannelse eller ph.d. er på 44 procent mod 29 procent for eleverne med udenlandsk herkomst. Figuren viser, at andelen er ca. lige store i forhold til at have forældre med korte videregående uddannelser, mens det særligt er at have forældre med mellemlange og lange videregående uddannelser, hvor andelen af elever med dansk herkomst er højere end andelen af elever med udenlandsk herkomst.

Det bemærkes, at figuren skal læses med forbehold. Den relativt store gruppe af elever med udenlandsk herkomst hvis forældres uddannelsesniveau er ukendt gør, at den reelle forskel mellem de to grupper kan være mindre. Det skyldes, at en del af disse forældre kan have uddannelser på højere niveau.

Figur 29. Forældres højest fuldførte uddannelse blandt elever med henholdsvis dansk og udenlandsk herkomst blandt elever tilgået htx i 2017

Anm.: Det bemærkes, at der er relativt flere elever med udenlandsk herkomst, for hvem forældrenes uddannelsesniveau ikke kendes. Det kan ikke udelukkes, at en del af disse elever har forældre, der har højere uddannelser. Dermed kan den reelle forskel mellem de to grupper være mindre.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, flere kilder, samt Danmarks Statistik.

BILAG 7A: ANVENDT DATA OG METODE

Denne deskriptive analyse er baseret på data fra en række forskellige registre og tidsperioder. Dette bilag opridses kort det forskellige data, der er sammensat til udarbejdelse af figurer og tabelbilag.

Udgangspunkt for analysen

Analysen tager udgangspunkt i afdelinger (uddannelsessteder med udbud af stx, hf, hhx og htx), der havde en tilgang af elever i 2017.

Nogle institutioner består af et enkelt uddannelsessted. Andre institutioner består, eksempelvis som følge af fusioner, af en række afdelinger på forskellige geografiske placeringer, og som udbyder en eller flere uddannelser. Disse afdelinger har én ledelse og administration, og fungerer som én enhed på hovedinstitutionsniveau.

En afdeling i denne analyse defineres som hver underenhed, der findes under en institution for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. eller en institution for erhvervsrettet uddannelse med udbud af stx, hf, hhx eller htx. For institutioner, der kun består af et uddannelsessted, vil dette uddannelsessted tælle som en afdeling. Afdelingsniveauet svarer til det, der af mange opfattes som et gymnasium.

Der er altså ikke medtaget afdelinger, som ikke havde en tilgang i 2017. Eksempelvis vil en ny afdeling, som har registreret en søgning i 2018, men ikke havde nogen tilgang i 2017, ikke fremgå af tabellen. Det samme gælder tidligere afdelinger, der havde elever i 2012-2014, som afgangstatus er beregnet på baggrund af. Disse afdelinger vil heller ikke fremgå af tabellen, hvis de ikke havde en tilgang i 2017.

Data

Data er diskretioneret. Det betyder, at hvis der er udfald med under 3 elever - det kan eksempelvis være under 3 elever med udenlandsk herkomst - så vil antallet ikke fremgå af tabelbilaget. Blanke celler i tabellerne er derfor udtryk for, at der er 0, 1 eller 2 elever registreret.

I figurerne er der anvendt de totale summer, inklusiv eventuelle diskretionerede tal.

Centrale begreber

Udenlandsk herkomst er defineret som elever, der enten er indvandrere eller efterkommere. Elever, hvis herkomststatus i data er registreret som "ukendt" er kategoriseret som elever med udenlandsk herkomst. Det gælder dog ikke for data om karakterer, hvor det ikke har været muligt at kategorisere de elever, der har herkomststatus "ukendt". Her er elever med ukendt herkomst taget ud af tabellen. Det drejer sig samlet set om 4 elever.

Tilgang dækker over antallet af elever, der er tilgået en gymnasial uddannelse. Til brug for analyserne om elevfordeling er tilgangen opgjort på en måde, så elever, der er tilgået 1. g, har haft en uddannelsespause på mere end 15 måneder og tilgår 2. eller 3. g også vil være med i de opgjorte tilgangstal.

Der er opgjort tilgangstal for 2017 og desuden er tilgangstal for 2012-2014³ anvendt til at beregne afgangstatus 3 år⁴ efter eleverne er tilgået en gymnasial uddannelse.

³ 2013-2015 for hf.

⁴ 2 år for hf.

Bestand dækker over det samlede antal af elever på de gymnasiale uddannelser. Der er opgjort tal for bestanden på en afdeling i 2017.

Søgning dækker over søgningen til ungdomsuddannelserne for eleverne i grundskolen. Der er taget udgangspunkt i 1. prioritetsansøgningerne. Langt størstedelen af eleverne, der søger en gymnasial uddannelse, kommer ind på deres 1. prioritet. For hf gælder det dog, at omkring 2/3 af eleverne ikke søger direkte fra grundskolen. For de resterende tre linjer gælder det, at der er stort sammenfald mellem søgetal og tilgangstal.

Karakterer dækker her over eksamenskaraktererne ved studentereksamen, opregnet med bonus for A-niveaufag. Der er på afdelingsniveau opgjort det gennemsnitlige karaktergennemsnit for perioden 2016-2018.

Det samme gælder totalerne for hver af de fire linjer, hvor der også er taget udgangspunkt i et gennemsnit på tværs af de tre år.

Afgangstatus efter tre år dækker over hvor stor en andel af eleverne, der er tilgået en gymnasial uddannelse i perioden 2012-2014 (2013-2015 for hf), som tre år (to år for hf) efter de er tilgået har registreret deres afgangstatus som ”fuldført”.

Afgangstatus kan registreres som henholdsvis ”i gang”, ”fuldført” eller ”afbrudt”. Det er kun et begrænset antal elever, der stadig er i gang med en gymnasial uddannelse mere end tre år efter de er tilgået. Afgangstatus efter tre år anvendes derfor til at beskrive elevernes fuldførelsesprocent i analyserne.

BILAG 7B - SAMLET OVERSICHT PÅ AFDELINGSNIVEAU FOR STX

Tabel 1 viser en samlet oversigt over afgangstatus, eksamenskarakterer, søgning, bestand og tilgang til stx fordelt på elever med dansk og elever med udenlandsk herkomst. Tabellen er sorteret efter andelen af elever med udenlandsk herkomst i tilgangstillene i faldende orden. Tabellen anvender seneste tilgængelige data, årgangen fremgår af overskrifterne. I tabellen er markeret skellet mellem afdelinger hvor elever med udenlandsk herkomst udgør henholdsvis over og under 30 procent af elevtilgangen i 2017.

Tabel 1. Samlet oversigt over afgangstatus, eksamenskarakterer, søgning, bestand og tilgang til stx fordelt på elever med dansk og elever med udenlandsk herkomst på stx-afdelinger

	Afgangstatus (2012-2014)				Søgning (2018)		Karakterer (2016-2018)				Bestand (2017)		Tilgang (2017)	
	Tilgæede elever m. dansk herkomst	Andel fuldførte elever m. dansk herkomst	Tilgæede elever m. udenlandsk herkomst	Andel fuldførte elever m. udenlandsk herkomst	Total søgning (antal)	Andel m. udenlandsk herkomst	Dansk herkomst	Antal elever m. dansk herkomst	Udenlandsk herkomst	Antal elever m. udenlandsk herkomst	Total bestand (antal)	Andel m. udenlandsk herkomst	Total tilgang (antal)	Andel m. udenlandsk herkomst
NEXT - Sydkysten gymnasium	121	64%	260	68%			5,87	56	5,54	188	299	75%	105	69%
Høje-Taastrup Gymnasium	395	83%	176	77%	103	47%	6,83	298	6,44	171	466	57%	168	66%
Langkaer Gymnasium, STX, HF og IB World School	311	79%	378	82%	54	87%	7,29	193	5,86	334	461	74%	134	65%
Frederiksberg Gymnasium	507	80%	235	65%	298	53%	7,20	403	6,25	165	645	42%	227	53%
Hvidovre Gymnasium & HF	212	69%	197	65%	63	54%	6,58	138	5,89	117	352	50%	119	46%
Herlev Gymnasium og HF	397	79%	228	69%	86	50%	7,14	285	5,98	138	422	44%	136	44%

Københavns åbne Gymnasium	428	73%	320	56%	109	68%	7,32	283	6,04	216	655	47%	278	42%
Ørestad Gymnasium	874	81%	317	68%	495	41%	7,04	718	6,55	246	1228	35%	476	39%
Tornbjerg Gymnasium	712	86%	176	78%	174	34%	7,50	553	6,08	144	773	30%	311	35%
Viby Gymnasium	561	88%	150	78%	197	53%	7,59	499	6,11	117	613	31%	217	35%
Kolding Gymnasium, HF-Kursus og IB School	469	88%	163	79%	141	26%	7,69	408	6,06	115	474	26%	155	34%
NEXT - Albertslund Gymnasium	256	79%	138	74%			6,96	172	5,39	102	310	39%	125	34%
Lyngby Handelsgymnasium, Knord	164	74%	38	66%			7,35	178	6,21	36	255	28%	113	32%
Nørre Gymnasium	880	86%	176	66%	343	24%	7,71	737	6,24	145	974	26%	384	32%
Mulernes Legatskole	615	87%	216	77%	160	41%	7,36	545	5,78	162	768	27%	284	29%
Århus Statsgymnasium	796	86%	107	74%	337	24%	8,00	714	7,15	95	866	17%	284	23%
Aabenraa Statsskole	662	85%	141	54%	228	16%	7,13	571	6,95	86	746	17%	290	22%
Greve Gymnasium	836	89%	151	80%	366	24%	7,34	737	6,50	156	991	19%	367	21%
MSG-Ringsted	378	81%	63	67%	210*	13% *	6,54	298	5,39	43	375	15%	135	21%
Rødovre Gymnasium	726	82%	139	63%	362	20%	6,92	601	6,78	107	792	19%	286	21%
Esbjerg Gymnasium	771	88%	133	74%	221	16%	7,64	642	5,52	99	792	16%	291	19%
Fredericia Gymnasium	723	86%	126	75%	270	17%	7,53	647	6,52	83	804	14%	295	18%
Risskov gymnasium	768	88%	69	81%	271	17%	7,65	673	6,09	61	790	14%	288	18%
Aalborghus Gymnasium	893	83%	120	69%	289	23%	7,23	753	6,17	100	843	19%	298	18%
Nyborg Gymnasium	547	88%	79	75%	120	7%	7,14	491	6,21	54	557	11%	193	17%
Gefion Gymnasium	987	81%	263	57%	586	18%	7,82	890	6,40	125	1196	12%	432	16%
Kalundborg Gymnasium og HF	586	86%	56	61%	162	13%	7,05	525	5,99	33	617	12%	212	16%
Haderslev Katedralskole	845	86%	116	52%	252	10%	7,28	716	6,23	62	811	11%	279	15%
Horsens Statsskole - Gymnasium og HF-Kursus	606	84%	83	63%	199	14%	7,41	536	5,78	58	676	11%	226	15%
Køge Gymnasium	881	84%	97	77%	362	7%	7,20	810	6,34	70	1046	9%	389	15%
Maribo Gymnasium	404	84%	40	65%	92	9%	6,83	307	6,13	28	331	10%	113	15%
Slagelse Gymnasium	1057	82%	134	55%	387	14%	6,96	875	5,71	86	1072	12%	412	15%

Sønderborg Statsskole	876	85%	145	66%	267	11%	7,37	732	5,98	81	833	13%	283	15%
Tønder Gymnasium	514	88%	107	36%	116	12%	7,22	400	7,56	65	436	19%	119	15%
Vejen Gymnasium og HF	429	92%	56	59%	129	9%	7,26	357	5,63	39	431	11%	150	15%
Odense Katedralskole	649	87%	70	73%	350	12%	7,67	585	7,06	49	724	10%	269	14%
Rosborg Gymnasium & HF	1133	86%	175	72%	434	13%	7,50	993	5,89	126	1265	14%	476	14%
Rødkilde Gymnasium	786	89%	93	53%	297	10%	7,82	702	5,85	60	768	11%	267	14%
Alssundgymnasiet Sønderborg	514	86%	57	77%	141	11%	6,93	411	6,73	51	473	13%	170	13%
Borupgaard Gymnasium	1165	88%	111	69%	373	12%	7,44	1015	6,62	75	1173	11%	427	13%
Frederiksværk Gymnasium og HF	362	78%	48	79%	87	16%	6,98	265	6,59	35	309	10%	133	13%
Gladsaxe Gymnasium	1007	83%	141	61%	372	11%	7,35	854	6,11	90	1059	10%	376	13%
Herning Gymnasium	1062	90%	140	64%	400	12%	7,92	957	6,69	100	1121	12%	419	13%
Rønde Gymnasium	379	76%	26	38%	88	10%	7,75	304	7,60	10	329	6%	121	13%
Stenhus Gymnasium	1080	82%	148	47%	347	7%	7,24	908	6,16	72	1021	10%	320	13%
Hasseris Gymnasium	674	86%	91	57%	200	11%					633	10%	208	12%
Nakskov Gymnasium og HF	238	79%	35	60%	58	14%	6,42	194	5,95	21	258	10%	100	12%
Nykøbing Katedralskole	648	84%	87	47%	191	10%	6,80	534	5,69	33	634	10%	243	12%
Varde Gymnasium	557	88%	54	57%	121	3%	7,26	479	6,90	30	470	9%	156	12%
Allerød Gymnasium	730	91%	52	67%	220	8%	7,80	709	6,91	39	765	9%	255	11%
Grenaa Gymnasium	459	81%	33	45%	80	5%	7,12	324	6,22	19	322	9%	122	11%
Tårnby Gymnasium	734	82%	100	64%	175	12%	6,53	623	5,96	59	739	10%	265	11%
Vestjysk Gymnasium Tarm	347	90%	33	58%	83*	10% *	7,63	293	5,46	14	335	5%	103	11%
Viborg Gymnasium og HF	646	87%	58	74%	166	10%	7,42	587	5,52	48	574	9%	201	11%
Gammel Hellerup Gymnasium	967	91%	65	85%	357	8%	7,95	898	7,16	49	1025	8%	336	10%
Helsingør Gymnasium	664	84%	86	77%	165	11%	7,40	574	6,28	69	708	10%	202	10%

Horsens Gymnasium	485	87%	66	62%	188	12%	7,41	449	6,73	47	558	12%	206	10%
Ikast-Brande Gymnasium	464	89%	95	62%	134	13%	7,54	433	6,35	55	518	9%	191	10%
Mariagerfjord Gymnasium	594	86%	38	68%	176	10%	7,15	511	5,71	32	603	8%	201	10%
Roskilde Katedralskole	1306	89%	107	75%	566	15%	7,53	1216	6,20	80	1450	8%	517	10%
Brønderslev Gymnasium og HF	362	91%	30	50%	96	10%	7,38	305	6,43	15	331	5%	133	9%
Frederikshavn Gymnasium og HF-Kursus	657	84%	53	43%	143	6%	7,10	523	7,05	24	509	8%	159	9%
Hjørring Gymnasium og HF-Kursus	826	90%	66	74%	251	8%	7,23	787	6,63	61	837	8%	287	9%
Middelfart Gymnasium & HF	554	84%	68	43%	189	9%	7,51	474	5,68	31	557	6%	206	9%
Næstved Gymnasium og HF	1188	85%	126	62%	369	9%	6,87	1019	5,80	81	1287	9%	452	9%
Randers Statsskole	873	88%	96	63%	313	11%	7,31	740	6,17	59	822	8%	265	9%
Sankt Annæ Gymnasium	570	86%	31	77%	265	6%	8,69	507	8,74	28	630	7%	233	9%
Skive Gymnasium og HF	658	89%	51	55%	177	8%	7,69	591	6,76	23	583	7%	196	9%
Øregård Gymnasium	716	87%	47	72%	214	8%	7,52	576	7,47	41	719	9%	279	9%
Aalborg Katedralskole	906	82%	61	67%	272	6%	7,91	766	7,25	35	886	5%	312	9%
Espergærde Gymnasium og HF	1003	91%	69	75%	415	10%	7,81	942	6,90	51	1055	7%	371	8%
Faaborg Gymnasium	350	86%	16	81%	53	4%	7,14	294	6,42	10	268	5%	71	8%
Grindsted Gymnasium & HF	473	84%	57	72%	104	13%	7,19	363	6,15	39	374	10%	133	8%
Himmelev Gymnasium	737	84%	64	50%	180	6%	7,20	609	5,92	30	605	6%	208	8%
Munkensdam Gymnasium	735	88%	53	55%	340	7%	7,72	702	6,58	38	878	7%	321	8%
Nærum Gymnasium	1044	91%	80	70%	417	6%	8,05	971	7,49	60	1139	7%	393	8%
Nørresundby Gymnasium og HF	656	87%	55	76%	242	10%	7,14	575	7,20	35	614	7%	207	8%
Rungsted Gymnasium	821	86%	75	71%	240	6%	7,74	745	6,59	48	812	6%	279	8%
Sct. Knuds Gymnasium	822	86%	101	57%	371	11%	7,63	717	7,18	67	931	8%	314	8%
Solrød Gymnasium	613	87%	78	74%	190	9%	7,55	519	6,54	55	572	7%	255	8%
Svendborg Gymnasium	1051	89%	99	60%	353	8%	7,45	919	6,79	65	1021	7%	353	8%

Tørring Gymnasium	448	89%	36	56%	103	8%	7,57	360	4,84	14	392	7%	139	8%
Vestfyns Gymnasium	542	92%	41	41%	194	6%	7,37	529	7,26	17	573	5%	206	8%
Vordingborg Gymnasium & HF	528	84%	44	57%	188	5%	6,89	467	6,05	26	530	5%	183	8%
Birkerød Gymnasium HF IB & Kostskole	717	90%	84	58%	217	8%	8,03	668	7,06	42	756	6%	271	7%
Fjerritslev Gymnasium	306	90%	17	71%	59	8%	7,02	242	6,10	9	242	4%	86	7%
Frederikssund Gymnasium	402	84%	43	53%	108	11%	7,03	372	6,90	20	372	6%	122	7%
Marselisborg Gymnasium	745	84%	56	50%	327	6%	7,92	678	5,47	26	823	5%	289	7%
Rybners - STX - Grådybet	690	86%	49	71%	206*	9%*	7,34	599	6,91	46	663	8%	224	7%
Rysensteen Gymnasium	913	88%	58	78%	473	9%	8,68	858	8,04	41	1058	6%	377	7%
Silkeborg Gymnasium	1438	88%	109	50%	488	5%	8,23	1338	6,67	59	1545	6%	560	7%
Struer Statsgymnasium	371	85%	47	64%	72*	8%*	7,30	307	6,18	25	307	8%	94	7%
Vesthimmerlands Gymnasium og HF	442	89%	31	42%	117	7%					443	6%	147	7%
Viborg Katedralskole	971	86%	86	59%	339	8%	7,75	857	7,50	60	1058	7%	375	7%
Bjerringbro Gymnasium	343	91%	21	52%	69	4%	7,22	311	6,51	17	300	7%	71	6%
Campus Bornholm - STX	648	83%	50	46%	149*	7%*	7,28	514	5,63	16	510	4%	192	6%
Egedal Gymnasium & HF	733	89%	49	61%	215	7%	7,35	704	6,44	43	760	7%	257	6%
Egå Gymnasium	813	90%	43	58%	295	5%	7,97	720	6,78	29	788	5%	285	6%
Falkonergårdens Gymnasium og HF-Kursus	794	79%	64	77%	432	12%	7,64	720	5,90	47	950	5%	290	6%
Gribskov Gymnasium	653	86%	35	63%	183	4%	7,44	538	6,39	18	622	5%	225	6%
Holstebro Gymnasium og HF	685	88%	54	59%	209	8%	7,62	575	6,11	31	664	6%	240	6%
Midtfyns Gymnasium	554	85%	33	48%	124	2%	7,08	478	6,44	23	529	5%	196	6%
MSG-Haslev	332	79%	21	52%	210*	13%*	6,96	257	7,20	11	307	5%	127	6%
Nordfyns Gymnasium	502	88%	40	55%	131	8%	7,14	408	6,75	17	463	3%	180	6%
Odsherreds Gymnasium	457	81%	34	56%	94	7%	6,58	350	4,95	20	377	5%	115	6%

Ribe Katedralskole	485	88%	38	34%	152	6%	7,54	423	5,61	15	471	5%	157	6%
Roskilde Gymnasium	956	87%	46	59%	371	2%	7,83	821	6,37	29	1013	4%	342	6%
Skanderborg Gymnasium	731	89%	50	36%	219	4%	7,65	691	5,83	19	843	4%	315	6%
Støvring Gymnasium	470	90%	20	55%	173	6%	7,46	455	5,34	8	520	3%	176	6%
Virum Gymnasium	1057	88%	49	55%	353	5%	7,99	954	7,04	28	1070	4%	377	6%
Aarhus Katedralskole	867	82%	44	68%	337	6%	8,44	734	8,24	29	875	5%	314	6%
Aurehøj Gymnasium	785	89%	39	59%	263	7%	8,75	704	8,10	26	762	4%	262	5%
Frederiksborg Gymnasium og HF	1149	89%	88	56%	482	8%	7,76	1056	6,83	55	1152	5%	431	5%
Paderup Gymnasium	724	84%	42	69%	228	4%	7,32	610	5,97	25	677	3%	222	5%
Sorø Akademis Skole	580	87%	40	50%	217	3%	7,78	481	6,52	20	563	6%	205	5%
Thisted Gymnasium, STX og HF	586	90%	28	57%	144	9%	7,47	492	7,38	20	511	5%	150	5%
Høng Gymnasium og HF	149	72%	19	47%	24	4%	6,65	100	5,82	10	115	9%	24	4%
Ringkjøbing Gymnasium	399	86%	31	52%	98	4%	7,50	352	6,60	12	351	3%	120	4%
Christianshavns Gymnasium	793	84%	38	74%	317	5%	7,81	692	6,38	30	762	4%	260	3%
Dronninglund Gymnasium	501	89%	26	50%	143	3%	7,03	489	7,01	14	480	2%	147	3%
Favrskov Gymnasium	798	87%	53	40%	257	3%	7,67	760	6,12	26	783	3%	248	3%
Ordrup Gymnasium	886	91%	23	61%	264	3%	8,05	806	7,27	17	857	3%	295	3%
Morsø Gymnasium	387	89%	19	26%	73	3%	7,28	351	6,53	8	324	2%	93	1%
Odder Gymnasium	480	91%	16	38%	174	2%	7,61	489	6,90	8	557	2%	195	1%
Lemvig Gymnasium, STX og HHX	368	89%	17	18%	97*	3%*					312	2%	95	0%

Anm.: *) Angiver at søgetallet er opgjort på hovedinstitutionsniveau.

Blanke celler indikerer, at der ikke findes data for denne afdeling, eller at der er tale om to eller færre elever.

Data: Børne- og Undervisningsministeriet, flere kilder, samt Danmarks Statistik.

Analyse af grundskoleelevernes søgning til de gymnasiale uddannelser

Dette notat beskriver:

- Hvilke gymnasiale uddannelser eleverne søger samt hvor stor en andel af ansøgerne, der har udenlandsk herkomst.
- Hvordan ansøgerne på stx og hf fordeler sig på de forskellige fordelingsudvalg. Der ses ikke på hhx og htx, da de ikke er omfattet fordelingsudvalgene.
- Hvordan ansøgerne på stx og hf fordeler sig på herkomst i de forskellige fordelingsudvalg.
- Hvilke 10 bopælskommuner har den højeste andel af ansøgere med udenlandsk herkomst.

I notatet ses der på 1. prioritetsansøgninger til de gymnasiale uddannelser direkte fra grundskolen. Dette har særligt betydning for hf, hvor kun omkring 1/3 del af ansøgerne kommer direkte fra grundskolen¹. For de resterende uddannelser er det størstedelen af eleverne, der søger direkte fra grundskolen.

1. prioritetsansøgninger til de gymnasiale uddannelser

Tablet 1 viser udviklingen i antallet af 1. prioritetsansøgninger til de gymnasiale uddannelser (stx, hf, hhx og htx) i perioden 2016-2018.

Det ses, at antallet af ansøgninger har været faldende fra knap 50.000 ansøgninger i 2016 til knap 47.000 ansøgninger i 2018.

Det skal ses i lyset af, at antallet af 15-årige i befolkningen den 1. januar er faldet fra godt 69.000 i 2016 til godt 66.500 i 2018.

¹ Ifølge nyhed ”Gymnasireformen undersøges grundigt I følgeforskningsprogrammet” Offentliggjort på UVM august 2018.

Andelen af elever, der forlader grundskolen for at søge en gymnasial uddannelse har været konstant i perioden (omkring 73-74 procent).

Tabel 1. Antallet af ansøgere til de gymnasiale uddannelser (stx, hf, hhx og htx)

	2016	2017	2018
Ansøgere med dansk herkomst	43.780	41.780	40.890
Ansøgere med udenlandsk herkomst	5.980	5.840	5.770
Total antal ansøgere	49.760	47.620	46.660
Andel, der forlader grundskolen og søger gymnasiale uddannelser	74%	74%	73%
15 årige i befolkningen 1. januar	69.130	67.560	66.610

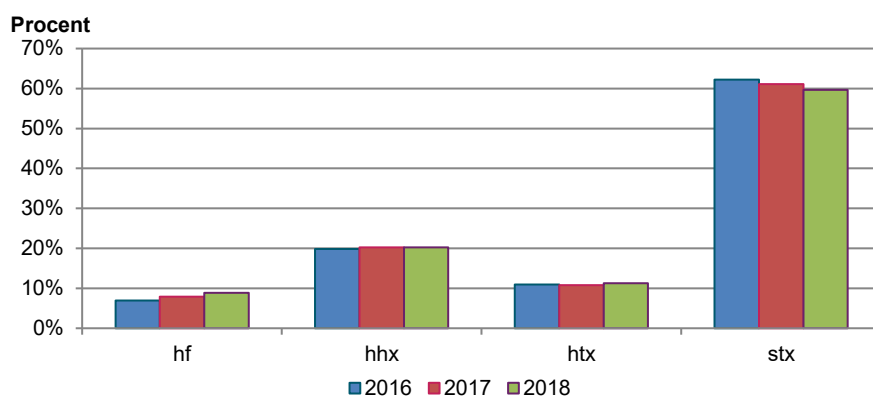
Anm.: Der er kun medtaget 1. prioritetsansøgninger til stx, hf, hhx og htx, og søgningen er direkte fra grundskolen. Private gymnasier indgår ikke i opgørelsen. Tallene er afrundet til hele tiere.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, Fælles tilmelding til ungdomsuddannelserne samt statistikbanken fra Danmarks Statistik, tabel BEF5.

Figur 1 viser andelen af 1. prioritetsansøgninger direkte fra grundskolen til de fire ordinære gymnasiale uddannelser (stx, hf, hhx og htx).

Der har været et lille fald i andelen af ansøgninger til stx fra 2016 til 2018, mens ansøgninger mod hf har været svagt stigende fra 2016 til 2018. For hhx og htx har andelen af ansøgninger været relativt konstant i perioden 2016 til 2018.

Figur 1. Andel 1. prioritetsansøgninger fordelt på de gymnasiale uddannelser

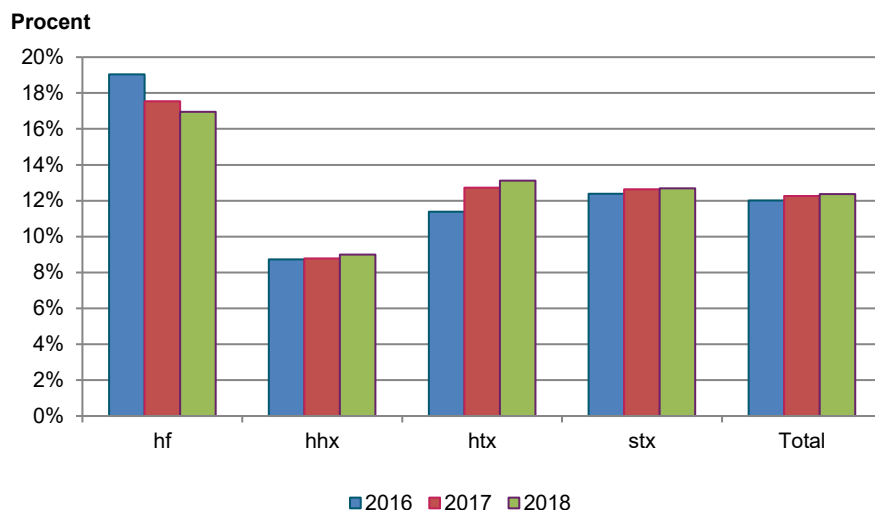
Anm.: Der er kun medtaget 1. prioritetsansøgninger til stx, hf, hhx og htx, og søgningen er direkte fra grundskolen. Private gymnasier indgår ikke i opgørelsen.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, Fælles tilmelding til ungdomsuddannelserne.

I figur 2 fremgår det, at andelen af ansøgerne med udenlandsk herkomst til de gymnasiale uddannelser samlet set har været relativt konstant over perioden.

Det ses i figur 2, at der har været en stigende andel af ansøgere med udenlandsk herkomst, der har søgt htx, mens andelen af ansøgere til hf, der har udenlandsk herkomst, har været faldende fra 2016 til 2018.

Figur 2. Andel 1. prioritetsansøgere med udenlandsk herkomst til de gymnasiale uddannelser

Anm.: Der er kun medtaget 1. prioritetsansøgnings til stx, hf, hhx og htx, og søgningen er direkte fra grundskolen. Private gymnasier indgår ikke i opgørelsen.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, Fælles tilmelding til ungdomsuddannelserne.

1. prioritetsansøgnings inden for fordelingsudvalgene til stx og hf

Figur 3 viser, hvordan ansøgerne til stx fordeler sig inden for de forskellige fordelingsudvalg i regionerne. Figuren viser, at der er en stor spredning i antallet af ansøgere til stx både på tværs af fordelingsudvalg og regioner.

I Region Nordjylland er der kun et fordelingsudvalg. Derfor er alle stx-ansøgere i samme fordelingsudvalg.

I Region Hovedstaden søger flest elever fordelingsudvalgene Centrum samt Storkøbenhavn Nord. Færrest søger fordelingsudvalg Bornholm, der har klart færrest ansøgere med under 200.

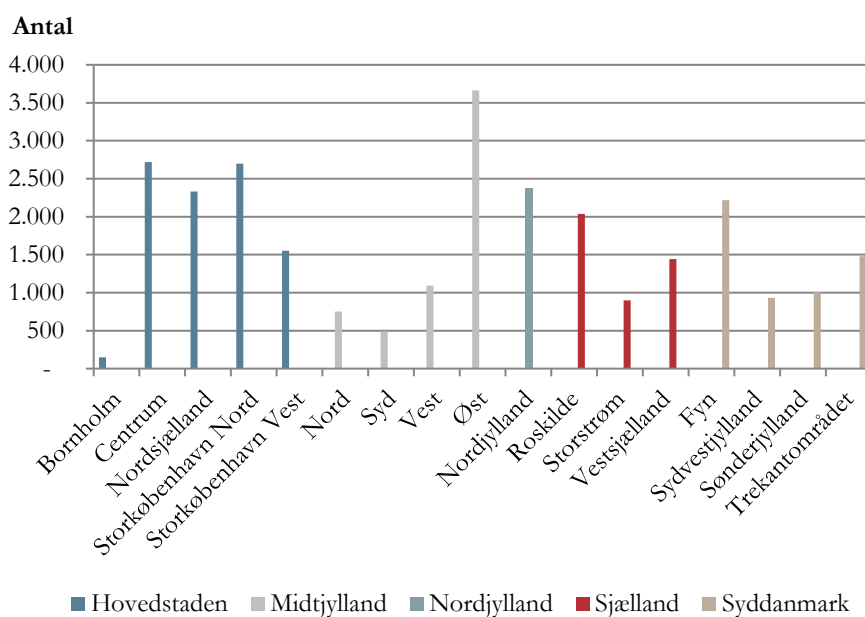
I Region Midtjylland søger hovedparten - omkring 3.500 stx-ansøgere - et gymnasium, der tilhører fordelingsudvalget Øst.

I Region Sjælland søger knap halvdelen af stx-ansøgerne et gymnasium, der tilhører fordelingsudvalget Roskilde.

I Region Syddanmark søger omkring 2.250 stx-ansøgere et gymnasium, der tilhører fordelingsudvalget Fyn.

Det bemærkes, at der med den frie søgning til gymnasierne ikke er muligt på områdeniveau at sammenligne med andelen af fx 15-årige i befolkningen, da det ikke er et krav til søgningen af et gymnasium inden for et bestemt fordelingsudvalg i en bestemt region, at man er bosat i denne region.

Figur 3. Stx-ansøgernes fordeling inden for fordelingsudvalgene i 2018

Anm.: Der er kun medtaget 1. prioritetsansøgninger til stx og søgningen er direkte fra grundskolen. Private gymnasier indgår ikke i opgørelsen.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, Fælles tilmelding til ungdomsuddannelserne.

Figur 4 viser, hvordan ansøgerne til hf fordeler sig inden for de forskellige fordelingsudvalg i regionerne. Fordelingsudvalgene har samme navne på hf som på stx, men dækker over andre afdelinger, da det ikke er alle afdelinger, der har både stx og hf-uddannelser.

Det ses i figur 4, at der er spredning i antallet af ansøgere til hf inden for regionerne i de forskellige fordelingsudvalg fra under 100 til lige over 500 ansøgere i det største fordelingsudvalg.²

I Region Hovedstaden søger størstedelen en hf i fordelingsudvalgene Centrum og Nordsjælland. Dette afviger fra, hvordan ansøgerne til stx fordeler sig – særligt søger flere en stx i fordelingsudvalg Storkøbenhavn Nord.

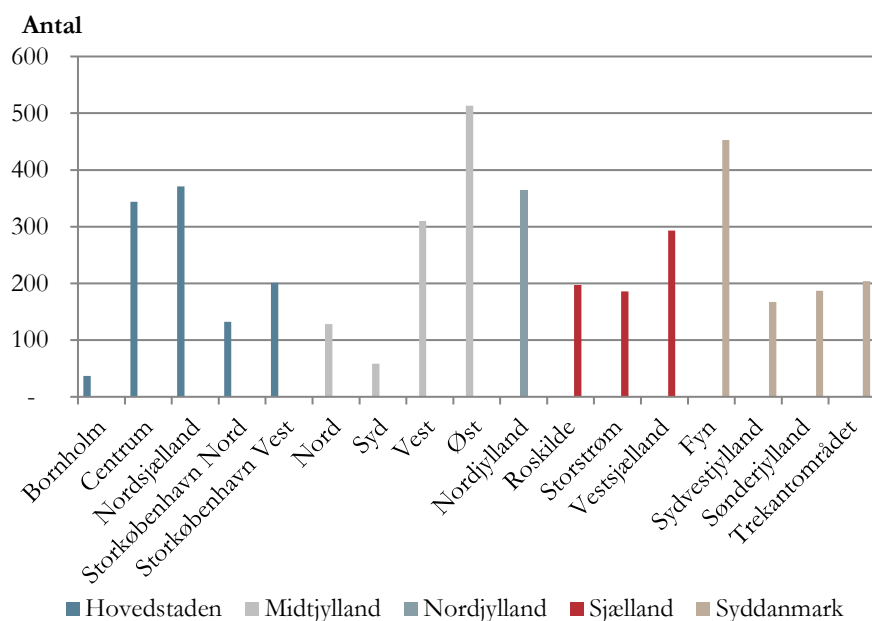
² Det bemærkes, at analysen udelukkende medtager elever, der søger en hf direkte efter 9. eller 10. klasse og som søger via optagelse.dk. Det betyder, at omkring 1/3 af søgningen til hf ikke er med, da en række elever ikke søger hf direkte efter grundskolen og via optagelse.dk.

I Region Midtjylland søger omkring 800 ud af de ca. 1.000 ansøgere en hf-uddannelse i fordelingsudvalgene Øst eller Vest.

I Region Sjælland ses, at de fleste ansøgere til hf søger i fordelingsudvalg Vestsjælland.

I Region Syddanmark søger knap halvdelen af ansøgerne til hf i fordelingsudvalget Fyn. De resterende ansøgere til hf fordeler sig jævnt over fordelingsudvalgene Sydvestjylland, Sønderjylland og Trekantsområdet.

Figur 4. Hf-ansøgernes fordeling inden for fordelingsudvalgene i 2018

Anm.: Der er kun medtaget 1. prioritetsansøgninger til hf og søgningen er direkte fra grundskolen. Private gymnasier indgår ikke i opgørelsen.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, Fælles tilmelding til ungdomsuddannelserne.

Fordelingen af stx-ansøgere med udenlandsk herkomst inden for fordelingsudvalgene

Figur 5 viser en oversigt over stx-ansøgere fordelt på herkomst inden for fordelingsudvalgene i de fem regioner.

På tværs af de forskellige fordelingsudvalg har omkring hver 10. ansøger til stx udenlandsk herkomst.

Region Hovedstanden har to fordelingsudvalg, der afviger væsentlig fra resten af fordelingsudvalgene. For fordelingsudvalgene Centrum og Storkøbenhavn Vest har omkring hver fjerde ansøger til stx udenlandsk herkomst.

For fordelingsudvalgene i Region Hovedstaden er andelen af stx-ansøgere med udenlandsk herkomst ikke jævnt fordelt. Det ses i figur 5, at der er en større andel af ansøgere med udenlandsk herkomst i fordelingsudvalgene Centrum og Storkøbenhavn Vest.

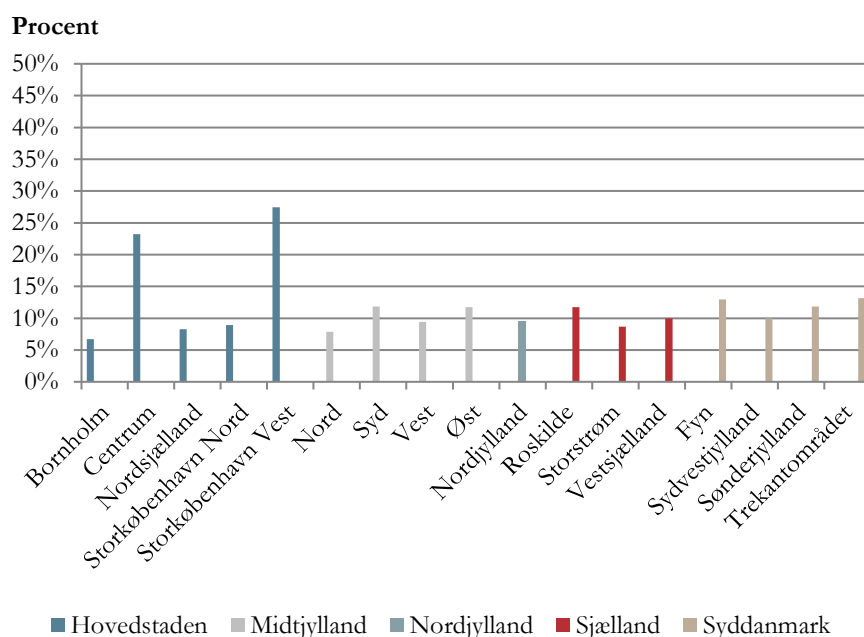
For fordelingsudvalgene i Region Midtjylland er andelen af stx-ansøgere med udenlandsk herkomst jævnt fordelt på tværs af de 4 fordelingsudvalg.

I Region Nordjylland har 1 ud af 10 stx-ansøgerne udenlandsk herkomst, hvilket ligger sig tæt op af fordelingen i Region Midtjylland.

For Region Sjælland ses det, at andelen af ansøgere til stx med udenlandsk herkomst er jævnt fordelt i de tre fordelingsudvalg.

I Region Syddanmark er andelen af ansøgere til stx med udenlandsk herkomst relativt jævnt fordelt i de fire fordelingsudvalg.

Figur 5. Andelen af stx-ansøgere med udenlandsk herkomst inden for fordelingsudvalgene

Anm.: Der er kun medtaget 1. prioritetsansøgninger til stx og søgningen er direkte fra grundskolen. Hver region summerer til 100. Private gymnasier indgår ikke i opgørelsen.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, Fælles tilmelding til ungdomsuddannelserne.

Fordelingen af hf-ansøgere med udenlandsk herkomst inden for fordelingsudvalgene

På tværs af fordelingsudvalgene er der en stor spredning på andelen af ansøgere til hf med udenlandsk herkomst, som det fremgår af figur 6.

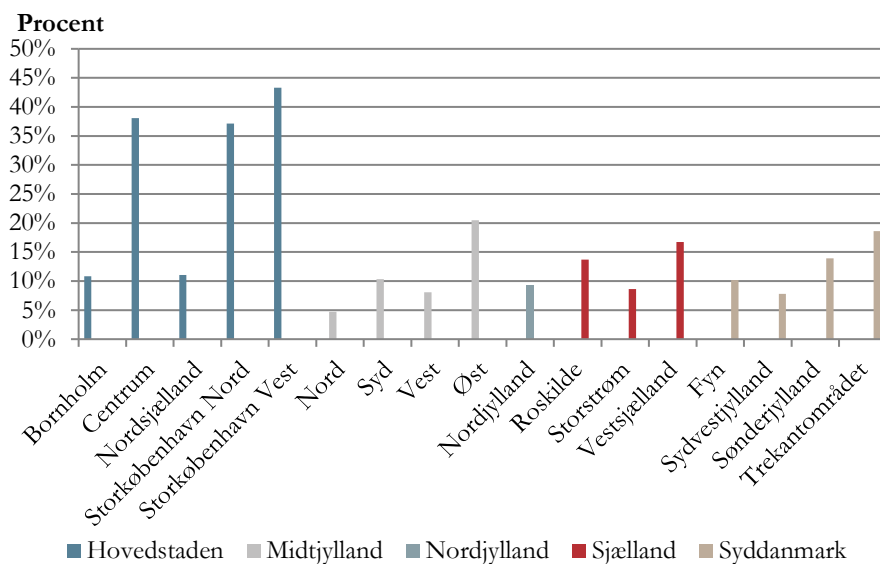
I Region Hovedstaden er der tre fordelingsudvalg, hvor omkring 4 ud af 10 ansøgere til hf har udenlandsk herkomst. Det drejer sig om fordelingsudvalgene Centrum, Storkøbenhavn Nord og Storkøbenhavn Vest. I de andre fordelingsudvalg i de andre regioner, ligger andelen på mellem 5 og 20 procent.

I Region Midtjylland er der forskel på, hvor ansøgerne til hf med udenlandsk herkomst, søger. I fordelingsudvalg Øst har 1 ud af 5 ansøgere udenlandsk herkomst. I fordelingsudvalg Nord er det omkring 1 ud af 20 ansøgere til hf, der har udenlandsk herkomst.

I Region Sjælland ses der en spredning i andelen af ansøgere til hf med udenlandsk herkomst blandt de tre fordelingsudvalg. I fordelingsudvalget Vestsjælland har knap hver femte ansøger til hf udenlandsk herkomst, mens omkring hver tiende ansøger til hf har udenlandsk herkomst i fordelingsudvalg Storstrøm.

I Region Syddanmark ses der en spredning i andelen af ansøgere til hf med udenlandsk herkomst blandt de fire fordelingsudvalg. I fordelingsudvalget Trekantsområdet har omkring hver femte ansøger til hf udenlandsk herkomst, mens det i fordelingsudvalget Sydvestjylland kun er knap hver tiende ansøger til hf, der har udenlandsk herkomst.

Figur 6. Andelen af hf-ansøgere med udenlandsk herkomst inden for fordelingsudvalgene

Anm.: Der er kun medtaget 1. prioritetsansøgninger til hf og søgningen er direkte fra grundskolen. Hver region summerer til 100. Private gymnasier indgår ikke i opgørelsen.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, Fælles tilmelding til ungdomsuddannelserne.

Bopælskommune

Der er stor forskel på, hvor i landet ansøgere med udenlandsk herkomst bor, hvilket kan forklare forskellene mellem fordelingsudvalgenes andele af elever med udenlandsk herkomst.

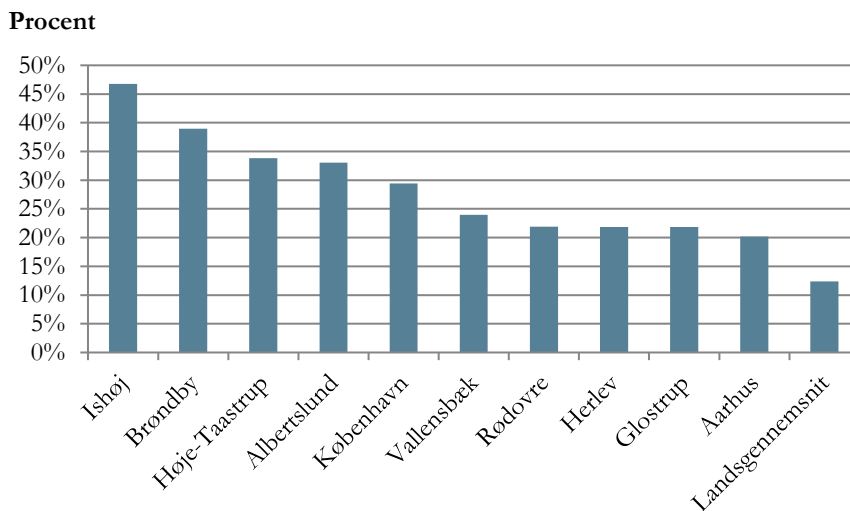
Figur 7 viser de 10 kommuner, der har den højeste andel af ansøgere med udenlandsk herkomst, der søgte en gymnasial uddannelse i 2018. Til sammenligning viser figur 8 andelen af 15-19-årige med udenlandsk herkomst i befolkningen generelt i de samme 10 kommuner.

I figur 7 ses det, at 9 ud af 10 kommuner, der har den højeste andel af ansøgere med udenlandsk herkomst ligger på Sjælland.

I Ishøj, Brøndby, Høje-Taastrup og Albertslund, som var de 4 kommuner i 2018 med den højeste andel af ansøgere med udenlandsk herkomst, har over hver tredje ansøgere udenlandsk herkomst. Til sammenligning har godt hver 10. ansøger udenlandsk herkomst på landsgennemsnit.

Sammenlignes figur 7 og 8 ses, at kommuner med en høj andel af ansøgere med udenlandsk herkomst til de gymnasiale uddannelser, også har en høj andel 15-19-årige med udenlandsk herkomst i befolkningen generelt.

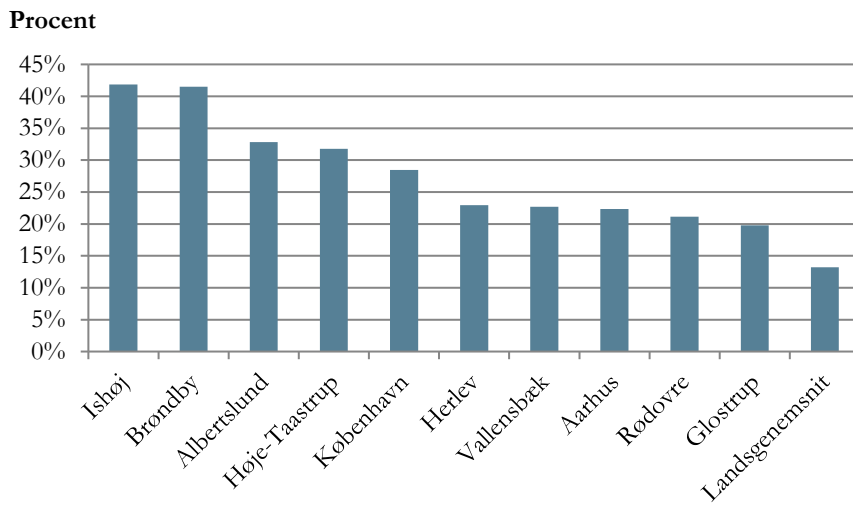
Figur 7. De 10 kommuner med den største andel af ansøgere med udenlandsk herkomst

Anm.: Der er kun medtaget 1. prioritetsansøgninger og søgningen er direkte fra grundskolen. Private gymnasier indgår ikke i opgørelsen.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, Fælles tilmelding til ungdomsuddannelserne.

Figur 8. Andel 15-19-årige med udenlandsk herkomst i befolkningen i de 10 kommuner med flest ansøgere med udenlandsk herkomst

Anm.: Det bemærkes, at en oversigt over de 10 kommuner med flest unge mellem 15-19 år med udenlandsk herkomst vil have stort overlap med de 10 kommuner med størst søgning fra unge med udenlandsk herkomst. Eneste forskel er, at Glostrup ligger på en 12. plads i stedet for en 10. plads. I stedet er det Odense kommune, der ligger nr. 10 når det gælder andelen af unge mellem 15-19 år med udenlandsk herkomst.

Kilde: Danmarks Statistiks statistikbank.

BILAG 17

Udviklingen i den geografiske fordeling af ansøgningerne til stx

Dette notat giver et overblik over, hvorledes grundskoleelevernes søgning til stx fordeler sig geografisk i perioden 2009-2018.

I nedenstående tabel 1 er antallet af elever, der søger stx direkte fra grundskolen som deres førsteprioritet i 2009 og 2018¹ fordelt efter institutionernes beliggenhedsregion og -kommune. Derudover er den procentvise forskel i udviklingen i antallet af stx-ansøgere mellem de to år udregnet. Da udviklingen i antallet af stx-ansøgere kan skyldes den demografiske udvikling (optagelsesgrundlaget) i lokalområdet, indeholder tabellen også information om, hvorledes antallet af 16-årige har udviklet sig i de enkelte kommuner mellem 2009 og 2018.

Tabellen læses således, at institutioner beliggende i Fredensborg kommune i 2009 modtog 74 førsteprioritetsansøgninger om stx-uddannelse, mens institutionerne i 2018 modtog 37 ansøgninger, svarende til et fald på 50 procent i antallet af førsteprioritetsansøgninger. Optagelsesgrundlaget i Fredensborg Kommune, her defineret ved antallet af 16-årige med bopæl i kommuner, faldt med syv procent i samme periode. Det bemærkes, at nedenstående tabel ikke viser institutionernes optag i de enkelte år, idet der udelukkende ses på antal førsteprioritetsansøgninger, som institutionen har modtaget i henholdsvis 2009 og 2018.

Nedenstående Danmarkskort viser henholdsvis udviklingen i søgningen 2009-2018 for de enkelte stx-institutioner samt udviklingen i antallet af 16-årige i kommunerne i samme periode. Kortene viser, som nedenstående tabel 1, at det særligt er for institutionerne i storbyerne, at der ses en stigning i søgningen, mens der ses et fald for institutionerne i yderkommunerne, både i Jylland, på Fyn og på Sjælland. I tillæg hertil ses af figur 2, at en del af forklaringen på denne tendens skal findes i forskelle i den demografiske udvikling, hvor yderkommunerne i mange tilfælde oplever et fald i antallet af 15-årige, mens det modsatte gør sig gældende for storbykommunerne.

Tabel 1. Grundskoleelevernes søgning til stx 2009 og 2018 fordelt efter institutionsbeliggenhed

Institutionernes beliggenhedskommune	Søgning (førsteprioritetsansøgere)		Difference 2009-2018 (sortering)	Udvikling i kommunens optagelsesgrundlag 2009-2018
	2009	2018		
Region Hovedstaden				
Fredensborg	74	37	-50%	10%
Ishøj	127	70	-45%	-10%
Hvidovre	112	63	-44%	-2%
Halsnæs	138	87	-37%	-10%
Høje-Taastrup	156	115	-26%	0%

¹ 2009 er det tidligste år, som er tilgængelig i data.

Ekspertgruppe vedrørende fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser

Herlev	110	86	-22%	-2%
Brøndby	74	59	-20%	-9%
Albertslund	144	116	-19%	-17%
Ballerup	438	373	-15%	-6%
Frederikssund	120	108	-10%	2%
Bornholm	165	149	-10%	-26%
Tårnby	188	175	-7%	-5%
Frederiksberg	800	758	-5%	25%
Rudersdal	657	634	-4%	15%
Gribskov	179	183	2%	-17%
Helsingør	552	580	5%	5%
Gentofte	1012	1098	8%	6%
Hørsholm	211	240	14%	10%
Hillerød	413	482	17%	16%
Furesø	103	122	18%	-11%
Allerød	184	220	20%	4%
Rødovre	290	362	25%	-13%
Lyngby-Taarbæk	314	417	33%	13%
Egedal	158	215	36%	-2%
Gladsaxe	324	442	36%	6%
København	2222	3035	37%	17%
Region Midtjylland				
Norrdjurs	143	80	-44%	-15%
Struer	117	72	-38%	-7%
Skive	251	177	-29%	-24%
Ikast-Brande	167	134	-20%	4%
Hedensted	142	118	-17%	-5%
Lemvig	114	97	-15%	-13%
Skanderborg	236	219	-7%	10%
Ringkøbing-Skjern	275	262	-5%	-3%
Silkeborg	499	488	-2%	2%
Holstebro	213	209	-2%	-14%
Herning	380	400	5%	1%
Horsens	350	387	11%	1%
Aarhus	1648	1839	12%	1%
Viborg	513	574	12%	-7%
Syddjurs	65	88	35%	-15%
Randers	390	541	39%	-2%
Odder	122	174	43%	9%
Favrskov	170	257	51%	4%
Region Nordjylland				
Jammerbugt	97	59	-39%	-19%
Frederikshavn	196	143	-27%	-17%

Ekspertgruppe vedrørende fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser

Hjørring	318	251	-21%	-20%
Vesthimmerlands	146	117	-20%	-22%
Thisted	173	144	-17%	-27%
Brønderslev	259	239	-8%	-6%
Rebild	167	173	4%	-12%
Aalborg	967	1003	4%	-11%
Morsø	67	73	9%	-17%
Mariagerfjord	137	176	28%	-11%
Region Sjælland				
Ringsted*	-	-	-	5%
Solrød	263	190	-28%	-1%
Odsherred	127	94	-26%	-15%
Lolland	192	150	-22%	-34%
Næstved	485	451	-7%	-3%
Guldborgsund	196	191	-3%	-14%
Kalundborg	184	186	1%	-5%
Sorø	199	217	9%	-6%
Holbæk	316	347	10%	-2%
Vordingborg	170	188	11%	-11%
Greve	315	366	16%	-10%
Slagelse	331	387	17%	-7%
Roskilde	821	1117	36%	0%
Køge	220	362	65%	-2%
Faxe*	-	-	-	-9%
Region Syddanmark				
Varde	176	121	-31%	-18%
Faaborg-Midtfyn	247	177	-28%	-11%
Nyborg	163	120	-26%	-3%
Tønder	143	116	-19%	-17%
Esbjerg	663	579	-13%	-21%
Billund	119	104	-13%	-13%
Haderslev	279	252	-10%	-15%
Sønderborg	440	408	-7%	-3%
Nordfyns	141	131	-7%	-10%
Aabenraa	278	276	-1%	-8%
Odense	1054	1055	0%	-10%
Vejen	124	129	4%	-7%
Svendborg	396	419	6%	-17%
Kolding	445	481	8%	0%
Assens	160	194	21%	-5%
Fredericia	218	270	24%	-3%
Vejle	553	731	32%	3%
Middelfart	126	189	50%	-8%

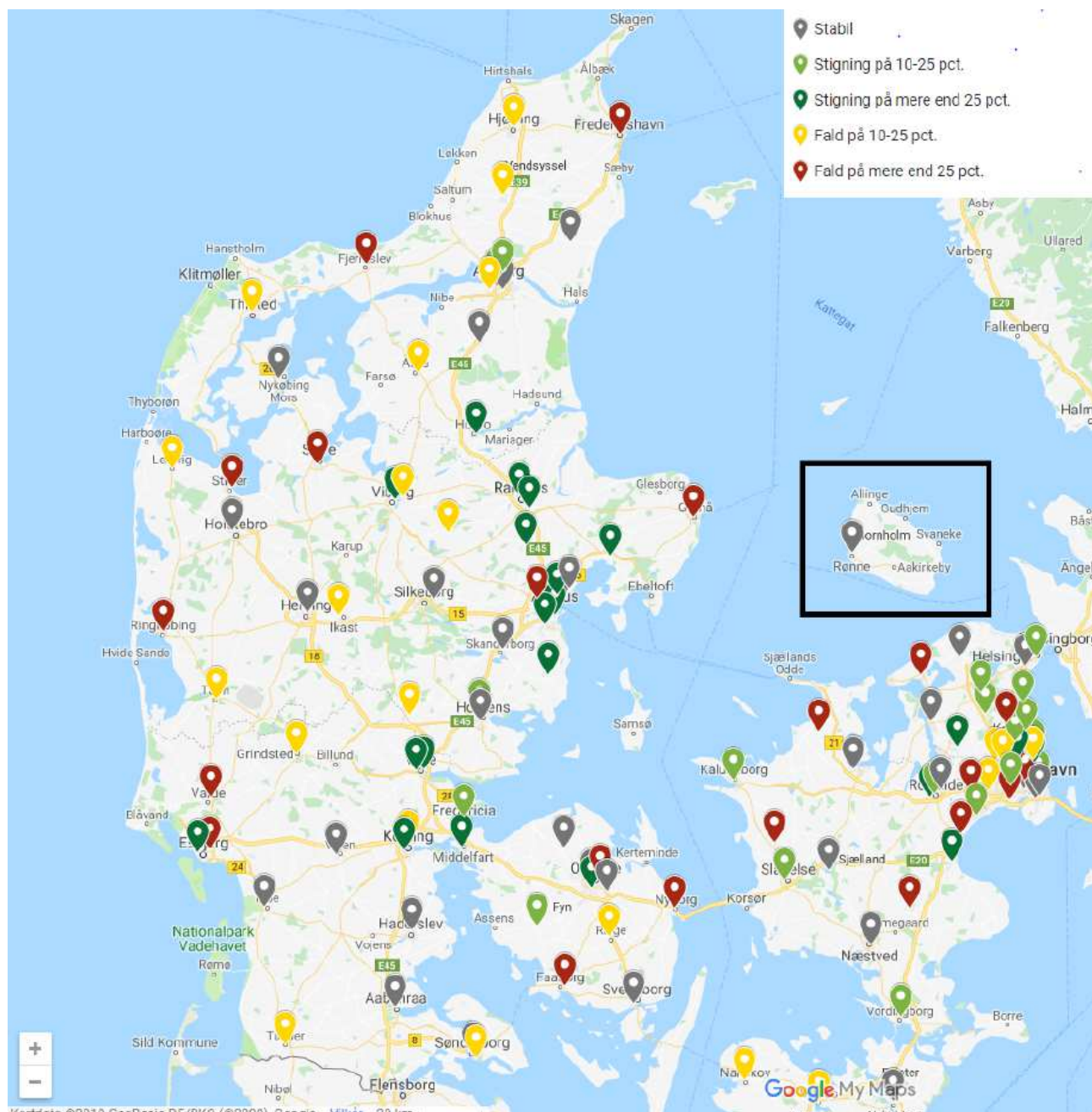
* Søgning til Midtjællands gymnasium, afdelingen i Ringsted Kommune og Faxe Kommune kan ikke identificeres af søgedata i 2018. Tal for disse to kommuner er derfor fejlbehæftede og udeladt af tabellen.

Anm.: Udviklingen i optagelsesgrundlaget angiver ændringen i antallet af 16-årige med bopæl i kommunen mellem 2009 og 2018.

Søgningen angår alene grundskolelevernes 1. prioritetsansøgninger til stx-uddannelsen.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets (Fælles tilmelding til ungdomsuddannelserne) samt Danmarks Statistik.

Figur 1a. Kort over udviklingen i søgningen (førsteprioritetsansøgere) til institutionerne 2009-2018 (stx)

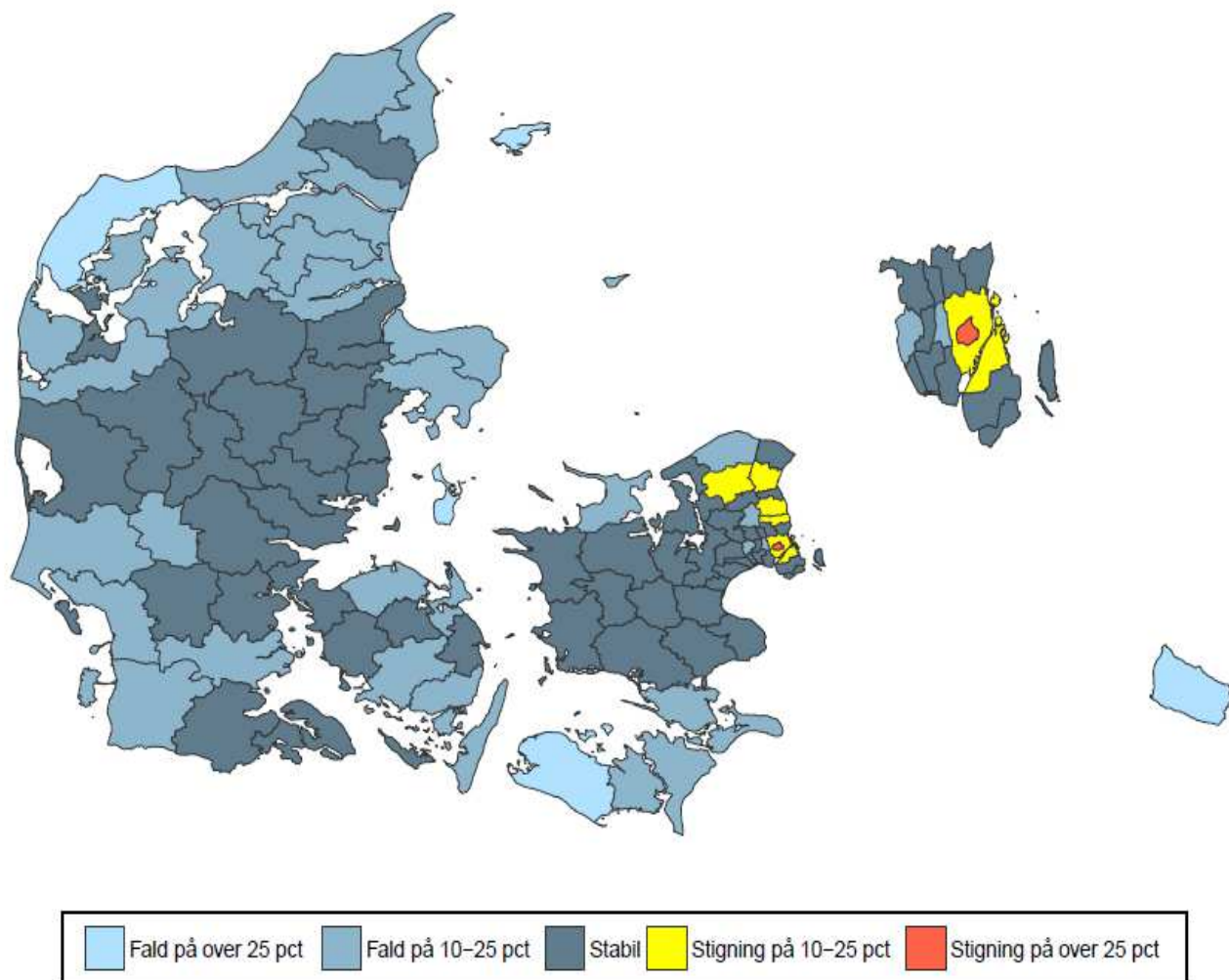
Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, Fælles tilmelding til ungdomsuddannelserne.

Figur 1b. Kort over udviklingen i søgningen (førsteprioritetsansøgere) til institutionerne 2009-2018 (stx) i Region Hovedstaden

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, Fælles tilmelding til ungdomsuddannelserne.

Figur 2. Kort over udviklingen i perioden 2009-2018 i antallet af 16-årige fordelt på kommuner

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

BILAG 18

Analyse af kapacitetsbehov og kapacitetsudvikling på gymnasieområdet

Indhold

Indledning.....	2
1. Udviklingen i kapacitetsbehov på de de almen- og erhvervsgymnasiale uddannelser.....	2
Udvikling i kapacitetsbehov på de erhvervsgymnasiale uddannelser på kommunalt niveau.....	6
Det forventede kapacitetsbehov fremadrettet.....	7
Den demografiske udvikling.....	8
Udvikling i søgning og kapacitet på stx.....	10
Forholdet ml. kapacitet og søgning for fordelingsudvalgene.....	13
Forholdet ml. kapacitet og søgning på de enkelte afdelinger og fordelingsudvalg.....	15
Søgning på afdelinger med højest andel af elever med udenlandsk herkomst.....	22
Bilag.....	24
Bilag 1: Gymnasier fordelt efter region og fordelingsudvalg.....	24
Bilag 2: Danmarkskort over udviklingen i søgning, kapacitet og antallet af 16-årige.....	28
Bilag 3: Kapacitet og søgning på stx-uddannelserne på afdelingsniveau.....	33

Indledning

Denne analyse har to kapitler, der beskriver henholdsvis *kapacitetsbehovet* på tværs af de gymnasiale uddannelser fra 2012 til 2018 samt en prognose frem til 2023. Derudover beskrives *kapacitetsudviklingen* på stx frem til 2019.

Det første kapitel beskriver kapacitetsbehovet på tværs af de fire gymnasiale uddannelser; stx, hf, hhx og htx. Det forventede kapacitetsbehov frem til 2023 er beregnet med udgangspunkt i den demografiske udvikling og ud fra en antagelse om, at søgningen til institutionerne er konstant. Der er på kommuneniveau bagudrettet beskrevet udviklingen i de kommuner, der har henholdsvis størst og mindst aktivitetsfremgang for hver af de fire uddannelser.

I det andet kapitel beskrives kapacitetsudviklingen på stx fra 2009 til 2019, med udgangspunkt i udvalgte nedslagsår. Kapacitetsudviklingen sammenholdes med udviklingen i søgningen til stx fra 2009 til 2018 på samme nedslagsår. Denne analyse ser udelukkende på stx, og analysen forholder sig til udviklingen i søgning og kapacitet inden for regioner, fordelingsudvalg og ned til de enkelte afdelinger.

Når der i kapitel 1 beskrives bagudrettet kapacitetsbehov, er der tale om aktiviteten, altså bestanden af elever på alle årgange. Udviklingen i kapacitetsbehovet kan ikke sammenlignes direkte med udviklingen i kapaciteten på stx, som beskrives i kapitel 2. Kapacitet forstås her som antallet af elever, der maksimalt kan optages i 1. g på de enkelte gymnasieafdelinger. Her ses derfor kun på de elever, der kan tilgå første år af en gymnasial uddannelse, og ikke på den samlede bestand på tværs af alle klassetrin.

1. Udviklingen i kapacitetsbehov på de almen- og erhvervsgymnasiale uddannelser

I det følgende ses der på udviklingen i kapacitetsbehovet, beskrevet som udviklingen i antallet af elever (bestand) på de almene- og erhvervsgymnasiale uddannelser i perioden 2012-2018.

Bestanden af elever på de almene- og erhvervsgymnasiale uddannelser har ligget nogenlunde stabilt fra 2012 til 2018. Det dækker over en stigning på hhx og htx på hhv. 10 procent og 13 procent, samt et fald på hf og stx på hhv. 4 procent og 3 procent, jf. tabel 1.1

Tabel 1.1. Udviklingen i antallet af elever på almene- og erhvervsgymnasiale uddannelser (bestand) fordelt på uddannelser, 2012-2018

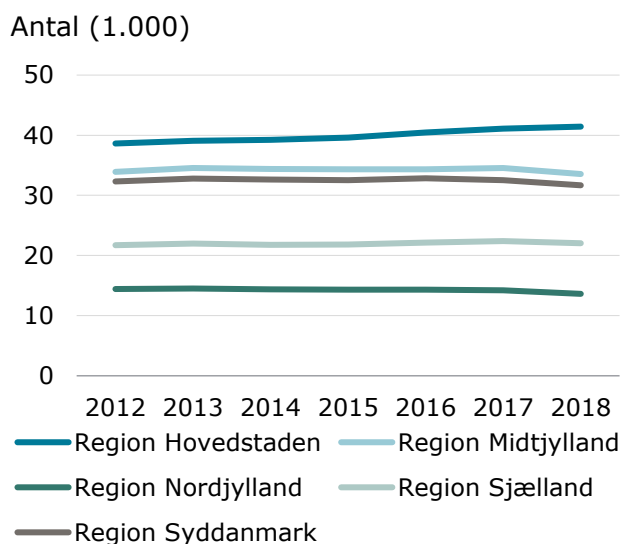
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Pct.vis ændring 2012 til 2018
HF	17.083	17.056	16.666	15.773	15.502	16.366	16.477	-4%
Stx	84.892	86.853	85.943	85.717	85.599	84.684	82.479	-3%
Hhx	25.788	25.715	26.434	27.420	28.490	28.842	28.486	10%
Htx	13.212	13.269	13.356	13.702	14.535	14.880	14.897	13%
I alt	140.975	142.893	142.399	142.612	144.126	144.772	142.339	1%

Anm.: Figuren viser bestanden (antallet) af elever som er i gang med en gymnasial uddannelse pr. 30. september et givent år, herunder alle klassetrin. Private gymnasier indgår ikke i opgørelsen.

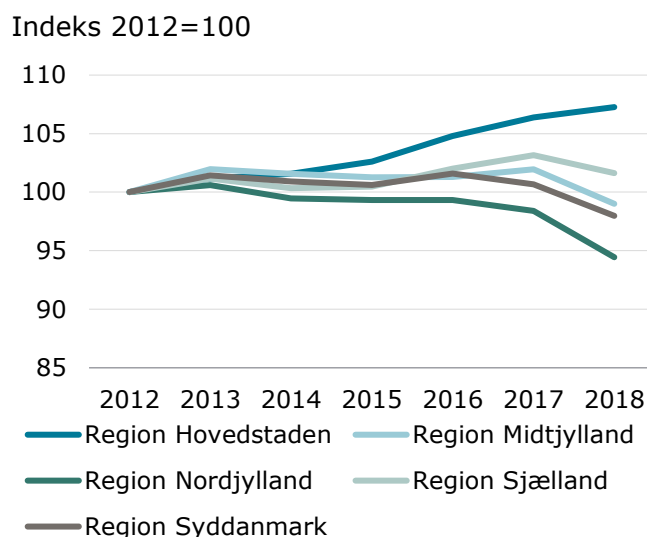
Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets elevregister.

Antallet af elever på de almen- og erhvervsgymnasiale uddannelser varierer regionerne imellem i perioden. Således var der i perioden 2012 til 2018 ca. 41.000, men der i Region Nordjylland var ca. 14.000, jf. figur 1.1. Region Hovedstaden har i samme periode oplevet en vækst i antallet af elever på de almen- og erhvervsgymnasiale uddannelser på 7 procent fra 2012 til 2018, mens Region Nordjylland har oplevet et fald på 6 procent jf. figur 1.2.

Figur 1.1. Antallet af elever på almene- og erhvervsgymnasiale uddannelser (bestand) fordelt på uddannelser og region, 2012-2018, antal

Figur 1.2. Antallet af elever på almene- og erhvervsgymnasiale uddannelser (bestand) fordelt på uddannelser og regioner, indeks 2012=100, 2012-2018

Anm.: Figuren viser bestanden (antallet) af elever som er i gang med en gymnasial uddannelse pr. 30. september et givent år, herunder alle klassetrin. Private gymnasier indgår ikke i opgørelsen.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets elevregister.

Et samlet overblik over antallet af elever fra 2012 til 2018 fordelt på uddannelse og region fremgår af tabel 1.2.

Tabel 1.2. Udviklingen i antallet af elever på almene- og erhvervs-gymnasiale uddannelser (bestand) fordelt på uddannelser og regioner, 2012-2018, antal

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Pct.vis ændring 2012 til 2018
Hf								
Region Hovedstaden	4.343	4.266	4.228	4.125	4.062	4.366	4.517	4%
Region Midtjylland	4.253	4.368	4.307	3.850	3.645	3.773	3.667	-14%
Region Nordjylland	1.771	1.652	1.535	1.418	1.412	1.510	1.438	-19%
Region Sjælland	2.652	2.651	2.571	2.447	2.429	2.555	2.676	1%
Region Syddanmark	4.064	4.119	4.025	3.933	3.954	4.162	4.179	3%
Hf i alt	17.083	17.056	16.666	15.773	15.502	16.366	16.477	-4%
Stx								
Region Hovedstaden	26.501	27.137	27.113	27.326	27.385	27.315	27.014	2%
Region Midtjylland	18.601	19.201	19.096	19.115	19.028	18.900	18.315	-2%
Region Nordjylland	8.290	8.383	8.210	8.181	8.035	7.793	7.344	-11%
Region Sjælland	13.062	13.321	13.068	13.044	13.117	13.172	12.817	-2%
Region Syddanmark	18.438	18.811	18.456	18.051	18.034	17.504	16.989	-8%
Stx i alt	84.892	86.853	85.943	85.717	85.599	84.684	82.479	-3%
Almen gymnasiale i alt	101.975	103.909	102.609	101.490	101.101	101.050	98.956	-3%
Hhx								
Region Hovedstaden	4.620	4.465	4.439	4.568	4.896	5.079	5.364	16%
Region Midtjylland	7.365	7.360	7.484	7.801	8.060	8.249	7.991	8%
Region Nordjylland	2.780	2.866	3.044	3.171	3.266	3.170	3.085	11%
Region Sjælland	4.179	4.135	4.249	4.282	4.381	4.357	4.296	3%
Region Syddanmark	6.844	6.889	7.218	7.598	7.887	7.987	7.750	13%
Hhx i alt	25.788	25.715	26.434	27.420	28.490	28.842	28.486	10%
Htx								
Region Hovedstaden	3.160	3.201	3.446	3.611	4.135	4.332	4.535	44%
Region Midtjylland	3.665	3.622	3.527	3.549	3.594	3.625	3.574	-2%
Region Nordjylland	1.584	1.611	1.559	1.557	1.614	1.720	1.756	11%
Region Sjælland	1.822	1.863	1.901	2.045	2.226	2.317	2.277	25%
Region Syddanmark	2.981	2.972	2.923	2.940	2.966	2.886	2.755	-8%
Htx i alt	13.212	13.269	13.356	13.702	14.535	14.880	14.897	13%
Erhvervs-gymnasiale i alt	39.000	38.984	39.790	41.122	43.025	43.722	43.383	11%
Almen og erhvervs-gymnasiale i alt	140.975	142.893	142.399	142.612	144.126	144.772	142.339	1%

Anm.: Figuren viser bestanden (antallet) af elever som er i gang med en gymnasial uddannelse pr. 30. september et givent år, herunder alle klassetrin. Private gymnasier indgår ikke i opgørelsen.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets elevregister.

Udvikling i kapacitetsbehov på de almengymnasiale uddannelser på kommunalt niveau

På det kommunale niveau er der også geografiske forskelle ift. kapacitetsbehovet. Tabel 1.3 viser de 10 kommuner, der har haft henholdsvis den største og mindste procentvise fremgang og nedgang i antallet af elever for stx.

Tabel 1.3. Kommuner med henholdsvis størst og mindst aktivitetsfremgang på stx

Top 10			Bund 10		
Kommune	pct. vis ændring fra 2012 til 2018	Antal i 2018	Kommune	pct. vis ændring fra 2012 til 2018	Antal i 2018
Hillerød	19	1.200	Herlev	-45%	352
Køge	19	1.032	Høje-Taastrup	-34%	378
Lyngby-Taarbæk	18	1.291	Norddjurs	-34%	298
Skanderborg	15	800	Hvidovre	-31%	311
Egedal	14	697	Lolland	-31%	512
Greve	13	1.008	Jammerbugt	-29%	233
Odder	12	534	Bornholm	-28%	493
Silkeborg	12	1.536	Tønder	-27%	445
Ballerup	11	1.202	Morsø	-27%	278
Favrskov	10	775	Frederikshavn	-27%	470

Anm.: Figuren viser bestanden (antallet) af elever som er i gang med en stx-uddannelse pr. 30. september et givent år, herunder alle klassetrin. Private gymnasier indgår ikke i opgørelsen. Aktiviteten er opgjort på hovedinstitution. Hvis en hovedinstitution har aktivitet på en afdeling i en anden kommune end der hvor hovedinstitutionen har adresse, så vil aktiviteten blive registeret i den kommune, hvor hovedinstitutionen har adresse. Nedenstående giver derfor alene en indikator af udviklingen på kommuneniveau. Reelt set kan der både været en større eller mindre stigning i kommunerne end angivet nedenfor.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets elevregister.

Tabel 1.4 viser de 10 kommuner, der har haft henholdsvis den største og mindste procentvise fremgang og nedgang i antallet af elever på hf.

Tabel 1.4. Kommuner med henholdsvis størst og mindst aktivitetsfremgang på hf

Top 10			Bund 10		
Kommune	pct. vis ændring fra 2012 til 2018	Antal i 2018	Kommune	pct. vis ændring fra 2012 til 2018	Antal i 2018
Lolland	102	168	Lyngby-Taarbæk	-56 %	91
Helsingør	82	100	Rudersdal	-55%	46
Solrød	79	95	Egedal	-36%	147
Høje-Taastrup	58	87	Jammerbugt	-35%	59
Albertslund	51	205	Ringkøbing-Skjern	-33%	93
København	46	1171	Halsnæs	-33%	94
Sønderborg	43	127	Faxe	-31%	72
Haderslev	29	134	Aalborg	-29%	636
Vejen	27	95	Frederikshavn	-28%	112
Thisted	16	246	Randers	-27%	334

Anm.: Figuren viser bestanden (antallet) af elever som er i gang med en 2-årig hf-uddannelse pr. 30. september et givent år, herunder alle klassetrin. Private gymnasier indgår ikke i opgørelsen. Aktiviteten er opgjort på hovedinstitution. Hvis en

hovedinstitution har aktivitet på en afdeling i en anden kommune end der hvor hovedinstitutionen har adresse, så vil aktiviteten blive registeret i den kommune, hvor hovedinstitutionen har adresse. Nedenstående giver derfor alene en indikator af udviklingen på kommuneniveau. Reelt set kan der både været en større eller mindre stigning i kommunerne end angivet nedenfor.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets elevregister.

Udvikling i kapacitetsbehov på de erhvervsgymnasiale uddannelser på kommunalt niveau

Der er også stor variation i antallet af elever på tværs af kommunerne for så vidt angår de erhvervsgymnasiale uddannelser, jf. tabel 1.5 og tabel 1.6, der viser henholdsvis den største og mindste procentvise fremgang og nedgang i kapacitetsbehovet for hhx og htx.

Tabel 1.5. Kommuner med henholdsvis størst og mindst aktivitetsfremgang på hhx

Top 10			Bund 10		
Kommune	pct. vis ændring fra 2012 til 2018	Antal i 2018	Kommune	pct. vis ændring fra 2012 til 2018	Antal i 2018
Vejen	49%	262	Struer	-38%	83
Ringkøbing-Skjern	42%	495	Vesthimmerlands	-28%	146
Odense	38%	1423	Haderslev	-18%	353
Vejle	32%	1237	Svendborg	-14%	425
Lemvig	31%	111	Nyborg	-13%	132
Aalborg	30%	1595	Randers	-12%	886
Norddjurs	25%	348	Hjørring	-12%	369
København	23%	3361	Guldborgsund	-11%	352
Tønder	23%	266	Assens	-6%	151
Holstebro	22%	571	Frederikshavn	-3%	366

Anm.: Figuren viser bestanden (antallet) af elever som er i gang med en hhx-uddannelse pr. 30. september et givent år, herunder alle klassetrin. Private gymnasier indgår ikke i opgørelsen. Aktiviteten er opgjort på hovedinstitution. Hvis en hovedinstitution har aktivitet på en afdeling i en anden kommune end der hvor hovedinstitutionen har adresse, så vil aktiviteten blive registeret i den kommune, hvor hovedinstitutionen har adresse. Nedenstående giver derfor alene en indikator af udviklingen på kommuneniveau. Reelt set kan der både været en større eller mindre stigning i kommunerne end angivet nedenfor.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets elevregister.

Tabel 1.6. Kommuner med henholdsvis størst og mindst aktivitetsfremgang på htx

Top 10			Bund 10		
Kommune	pct. vis ændring fra 2012 til 2018	Antal i 2018	Kommune	pct. vis ændring fra 2012 til 2018	Antal i 2018

Ringsted	97%	722	Kolding	-40%	191
København	75%	2115	Silkeborg	-37%	161
Lyngby-Taarbæk	45%	629	Skive	-33%	150
Horsens	38%	322	Viborg	-32%	229
Aalborg	24%	880	Thisted	-27%	102
Holbæk	20%	331	Fredericia	-22%	209
Frederiksberg	20%	1418	Vesthimmerlands	-20%	119
Bornholm	19%	120	Esbjerg	-15%	392
Næstved	18%	434	Billund	-14%	42
Hjørring	14%	623	Mariagerfjord	-11%	32

Anm.: Figuren viser bestanden (antallet) af elever som er i gang med en htx-uddannelse pr. 30. september et givent år, herunder alle klassetrin. Private gymnasier indgår ikke i opgørelsen. Aktiviteten er opgjort på hovedinstitution. Hvis en hovedinstitution har aktivitet på en afdeling i en anden kommune end der hvor hovedinstitutionen har adresse, så vil aktiviteten blive registeret i den kommune, hvor hovedinstitutionen har adresse. Nedenstående giver derfor alene en indikator af udviklingen på kommuneniveau. Reelt set kan der både været en større eller mindre stigning i kommunerne end angivet nedenfor.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets elevregister.

Det forventede kapacitetsbehov fremadrettet

I ovenstående har fokus været på udviklingen i det bagudrettede kapacitetsbehov. Det følgende afsnit har fokus på det forventede kapacitetsbehov fremadrettet.

Børn- og Undervisningsministeriets prognosticerer det forventede aktivitetsniveau og dermed kapacitetsbehov på de årlige finanslove. Disse prognoser bygger bl.a. på forventninger til politiske tiltag som eksempelvis indførelsen af et adgangskrav på de gymnasiale uddannelser, udviklingen i frafaldsmønstre på de enkelte uddannelser samt den demografiske udvikling. Disse prognoser udarbejdes som prognoser på landsplan og Børne- og Undervisningsministeriet prognosticerer derfor ikke på regionsniveau eller kommunalt niveau.

Det skal bemærkes, at fremskrivningen bygger på årselever, som er et tilskudsteknisk begreb, for en elev der har gået på en given uddannelse i et helt skoleår. Årselever kan derfor ikke sammenlignes en til en med antallet elever, som er det begreb, der er brugt i ovenstående analyser.

Ses der alene på landsplan forventes der frem mod 2023 færre årselever på stx og hhx, mens der samtidig forventes flere årselever på htx og hf, jf. tabel 1.7.

Tabel 1.7. Udviklingen i antallet af årselever på almen- og erhvervsgymnasiale uddannelser fordelt på uddannelser, 2015-2023

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Stx	84.268	84.118	83.880	82.491	78.643	77.806	74.846	72.405	70.525
Hf	15.606	15.047	14.963	15.339	16.084	16.756	16.640	18.526	20.791
Hhx	26.917	27.981	27.395	27.034	27.901	27.593	27.391	27.210	26.851
Htx	13.280	13.967	13.954	14.033	14.479	13.880	13.967	14.479	14.906

I alt	140.071	141.113	140.192	138.897	137.107	136.035	132.844	132.620	133.073
-------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

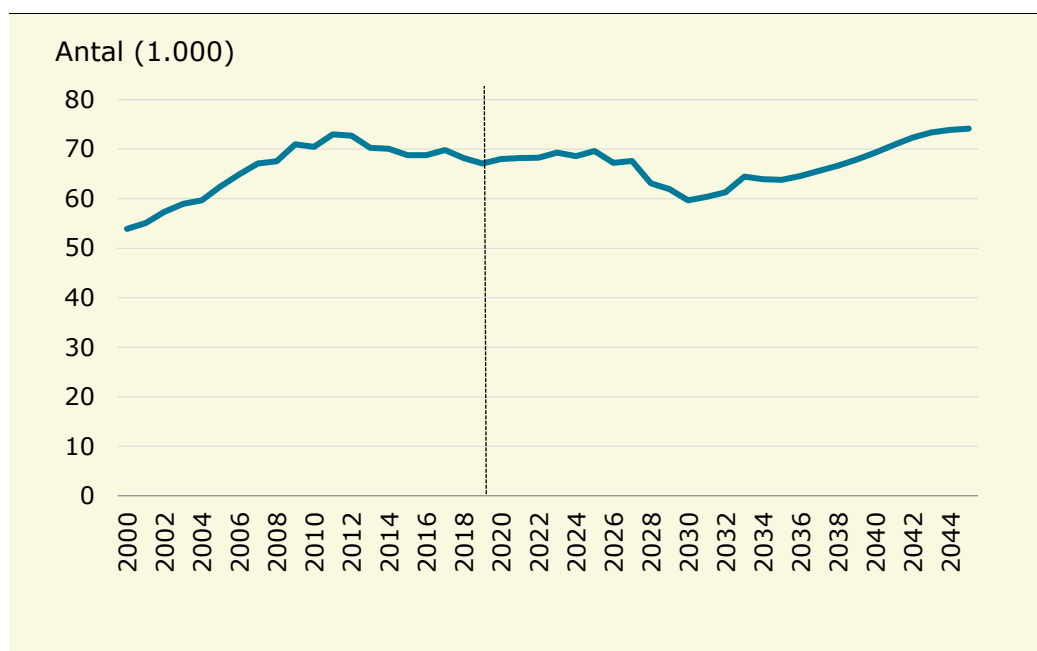
Anm.: Begrebet årselever bygger på et tilskudsteknisk begreb, for en elev der har gået på en given uddannelse i et helt skoleår.

Kilde: FL2020.

Den demografiske udvikling

Antallet af 16-årige har været stigende fra 2000 til 2012 fra 53.000 til 73.000. Siden 2012 er antallet af 16-årige faldet, så de i 2019 udgjorde 67.000. Det er forventningen, at antallet af 16 årige vil stagnere frem mod 2027 og herefter falde til 60.000 i 2030. Fra 2030 og frem forventes antallet af 16-årige at stige til at være 75.000 i 2045, jf. figur 1.3.

Figur 1.3. Antal 16-årige i perioden 2000-2045

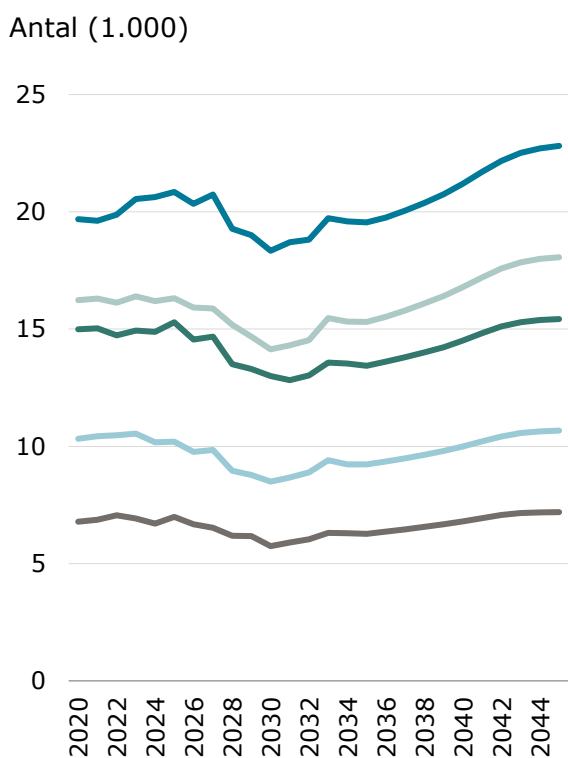

Anm: Tal fra 2020 og frem er baseret på Danmarks Statistiks seneste befolkningsfremskrivning.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet på baggrund af data fra Danmarks statistik, FOLK2 (1980-2019) og FRDK119 (2020-2045).

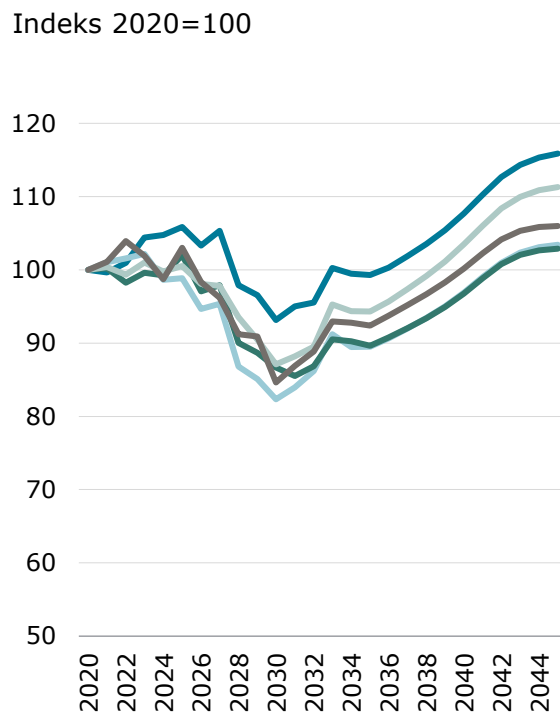
Udviklingen i antallet af 16-årige forventes fra 2020 til 2030, særligt fra 2027 til 2030, at være faldende for alle regioner. Således forventes Region Nordjylland og Region Sjælland samlet set at have et fald i antallet af 16-årige på hhv. 15 procent og 18 procent fra 2020 til 2030. Region Midtjylland og Region Syddanmark står begge til et fald på 13 procent, og Region Hovedstaden står til et fald på ca. 7 procent frem mod 2030, jf. figur 1.5.

Figur 1.4. Forventede antal 16-årige 2020-2045 fordelt på regioner

— Region Hovedstaden
— Region Sjælland
— Region Syddanmark
— Region Midtjylland
— Region Nordjylland

Figur 1.5. Forventede udvikling i antal 16-årige 2020-2045 fordelt på regioner, indeks 2020=100

— Region Hovedstaden
— Region Sjælland
— Region Syddanmark
— Region Midtjylland
— Region Nordjylland

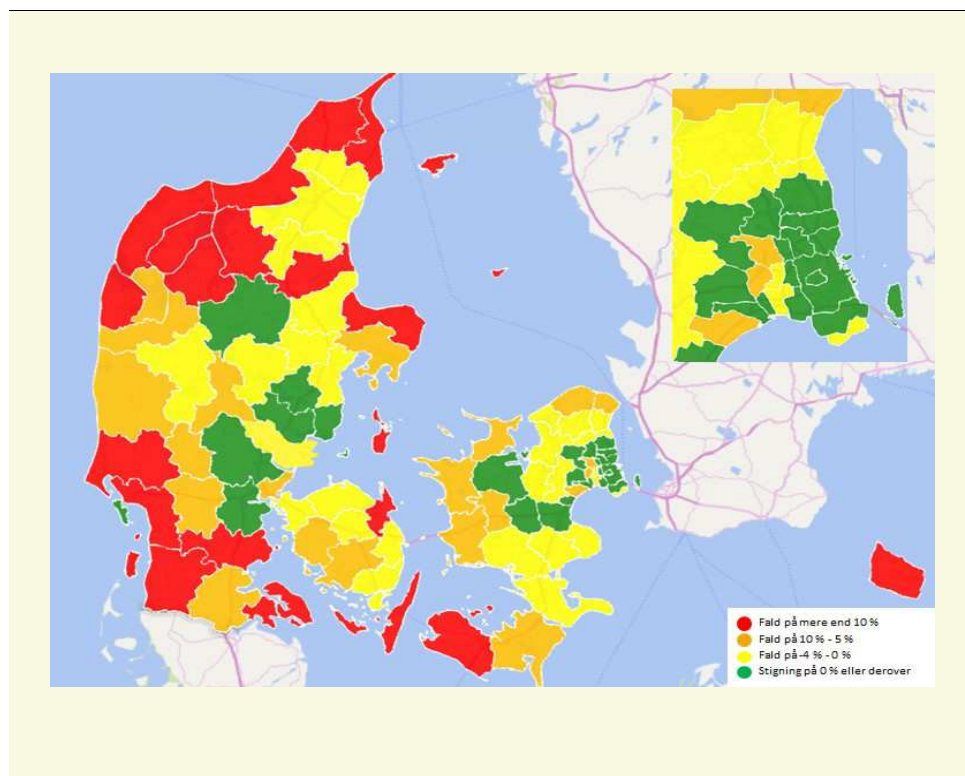
Anm. Baseret på Danmarks Statistiks seneste befolkningsfremskrivning.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet på baggrund af data fra Danmarks statistik, FOLK2 (1980-2019) og FRDK119 (2020-2045).

Efter 2030 forventes alle regioner at opleve en stigning i antallet af 16-årige, således at eksempelvis Region Hovedstaden i hele perioden fra 2020 til 2045 vil opleve en samlet stigning på 16 procent.

Der vil frem mod 2025 være flere 16-24 årige i og omkring Danmarks store byer. Derimod forventes områderne uden for de store byer opleve en reduktion i antallet af unge, jf. figur 1.6.

Figur 1.6. Udvikling i den geografiske fordeling af 16-24-årige frem mod 2025

Børne- og Undervisningsministeriet på baggrund af data fra Danmarks statistik.

Den demografiske udvikling kan dermed indikere, at kapacitetsbehovet på de gymnasiale uddannelser frem mod 2025 generelt vil blive større i og omkring de store byer, mens kapacitetsbehovet i landområderne vil blive tilsvarende mindre. Det afhænger dog også af regler for elevfordeling, søgemønstre mv.

2. Analyse af udviklingen i kapaciteten og søgningen til stx over tid

Udvikling i søgning og kapacitet på stx

Denne analyse ser på, hvordan kapaciteten på stx-afdelinger¹ har udviklet sig over tid. Analysen tager udgangspunkt i de kapacitetstal, som er indberettet til regionerne. Der tages udgangspunkt i årene 2009,

¹ I analysen indgår 125124 afdelinger, der alle har en kendt kapacitet i perioden 2016-2019. Regionerne indberetter også kapacitet for studenterkurser og private gymnasier, men disse er ikke medtaget i denne analyse.

2011 samt 2016-2019. Kapaciteten² beskriver, hvor mange nye elever der kan optages i 1.g det år, og er ikke et udtryk for den samlede bestand på afdelingerne. Kapaciteten sammenholdes med søgningen til gymnasiet i den tilsvarende periode frem til 2018. Der sammenlignes kun med søgningen til afdelinger, hvis kapacitet kendes og som dermed indgår i analysen. Søgetal og kapacitetstal kan derved direkte sammenlignes ift. om der er en over- eller undersøgning på afdelings-, fordelingsudvalgs- og regionsniveau.

Figur 2.1 viser udviklingen i kapaciteten på stx i årene 2009, 2011 samt 2016-2019. Desuden vises søgningen til stx i 2009, 2011 samt 2016-2018.³ Figuren viser en stigning i søgningen frem til 2016, hvorefter der sker et fald på omkring 10 procent frem til 2018. Søgningen er dog stadig højere i 2018 end den var i 2009. Samlet set er der sket en stigning i søgningen til de 125 stx-afdelinger i analysen fra 2009 til 2018 på knap 7 procent

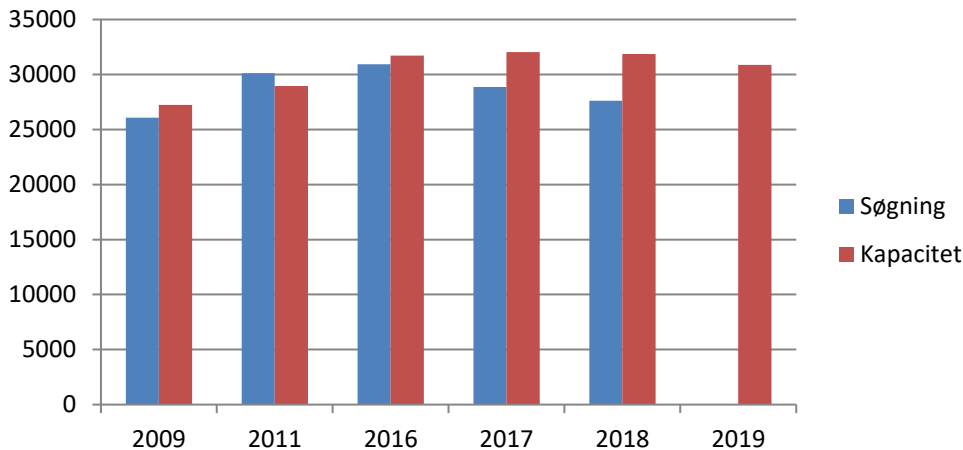
Kapaciteten på stx er også stigende i begyndelsen af perioden, men ser først ud til at toppe i 2017. Det efterfølgende fald i kapaciteten er relativt begrænset og ligger på lige under 4 procent. Samlet set er kapaciteten i 2019 godt 13 procent over niveauet i 2009⁴. Som det fremgår af analysens kapitel 1 om *kapacitetsbehovet* på stx, så viser tabel 1.6, at kapacitetsbehovet på stx toppe i 2017, og prognosen forudser et konstant fald frem mod 2022. Faldet i kapaciteten i 2019 er derfor hensigtsmæssigt i lyset af det faldende kapacitetsbehov. Dog indikerer udviklingen i figur 2.1, at kapaciteten på stx ikke reduceres med samme hastighed som faldet i kapacitetsbehovet. I 2018 er der ledig kapacitet på afdelingerne på 3.959 elevpladser, svarende til 14 procent, hvilket er den højeste i perioden. I perioden 2009, 2011 og 2016 lå forskellen på kapacitet og søgning mellem 2-4 procent. Her bemærkes, at der i 2011 var oversøgning, altså en større søgning til stx end der var kapacitet, som det eneste udvalgte år i analysen.

² Det er muligt for regionerne at indstille et kapacitetsloft for et gymnasium, som skal godkendes af undervisningsministeren. Data for 2009, 2011 og 2016 viser den kapacitet, der er indberettet af regionerne. Det er ikke entydigt, om de indberettede kapacitetstal dækker over skolernes ønsker til kapacitet eller regionernes indstilling til kapaciteten, herunder eventuelle kapacitetslofter. For data for 2018 og 2019 gælder det, at i de tilfælde, hvor det fastlagte kapacitetsloft er lavere end den indberettede kapacitet, er det kapacitetsloftet, der er medtaget i data. Der er fastlagt kapacitetsloft for 3 stx-afdelinger i 2018. I 2019 er der fastlagt kapacitetsloft for 6 stx-afdelinger og indstillet kapacitetslofter for 10 stx-afdelinger. Af data fremgår de fastlagte og indstillede kapacitetslofter for 2019.

³ Der ses i udgangspunktet på søgningen til de 125124 afdelinger, hvor kapaciteten er kendt, således at kapacitetstal og søgetal direkte kan sammenlignes. To afdelinger har først søgning og kapacitet fra 2016, to afdelinger har først søgning og kapacitet fra 2011, to afdelinger har først kapacitet fra 2016, men søgning allerede fra 2009, så søgetallet er medtaget i data for 2009 og 2011 også.

⁴ Kapaciteten kan fx være øget ved tilbygninger eller mere midlertidigt ved pavilloner.

Figur 2.1. Søgning til stx 2009, 2011, 2016-2018, kapacitet på stx 2009, 2011, 2016-2019

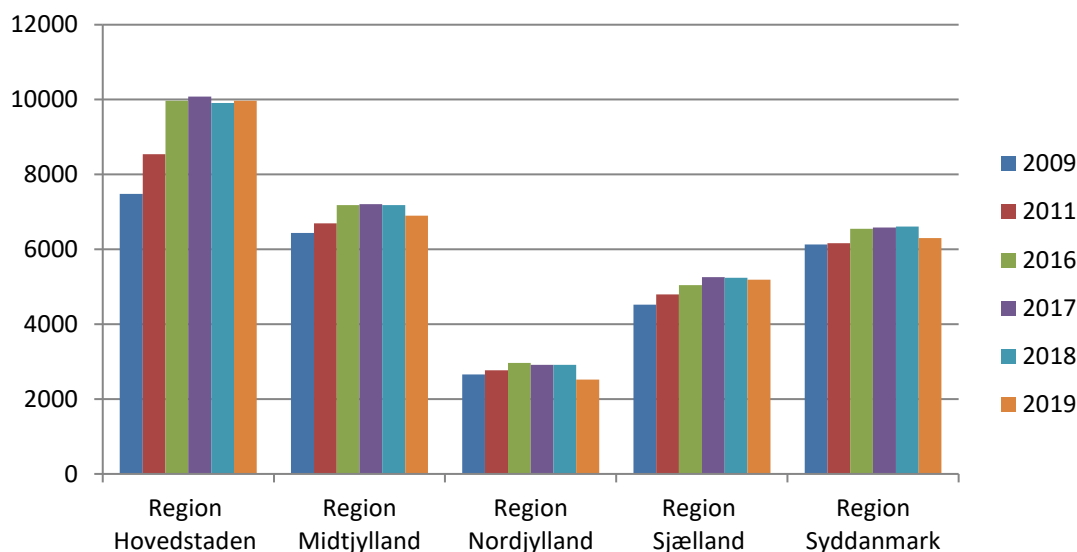
Anm: Der tages udgangspunkt i kapaciteten for 125 afdelinger, hvor det er muligt at koble kapacitet og søgning. Private gymnasier indgår ikke i oversigten.

Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, flere kilder.

Figur 2.2 viser udviklingen i kapaciteten på stx fordelt på regioner i 2009, 2011, 2016-2019. Figuren viser, at stigningen i kapaciteten til stx i perioden 2009 til 2017 særligt kan findes i Region Hovedstaden. Her er sket en stigning i kapaciteten fra 2009 til 2019 på samlet set 2487 elever, svarende til en stigning på omkring 33 procent. Som det fremgår, er regionen også den eneste, der har en stigning i kapaciteten fra 2018 til 2019, hvor der er en mindre stigning på 56 elever.

Efter Region Hovedstaden har Region Sjælland oplevet næststørst kapacitetsstigning i procent, med en stigning på knap 15 procent fra 2009 til 2019. Region Nordjylland har som den eneste region oplevet et fald i kapaciteten fra 2009 til 2019 på omkring 5 procent. Det hænger formentlig sammen med det fokus på kapaciteten, der har været i Region Nordjylland, og indstillingen om at lave kapacitetslofter på 8 stx-afdelinger i 2019.

Figur 2.2. Samlet kapacitet for stx fordelt på regioner, 2009, 2011, 2016-2019

Anm.: Der tages udgangspunkt i kapaciteten for 125 afdelinger, hvor det er muligt at koble kapacitet og søgning. Private gymnasier indgår ikke i oversigten.

Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, flere kilder.

Forholdet ml. kapacitet og søgning for fordelingsudvalgene

Tabel 2.1 viser en samlet oversigt over udviklingen i kapaciteten og søgningen til stx fra 2009 til 2018 på regions- og fordelingsudvalgsniveau. Tabellen angiver desuden forholdet mellem søgning og kapacitet på fordelingsudvalgsniveau for de to årgange samt udviklingen i antallet af 16-årige i de kommuner, som fordelingsudvalgets afdelinger er beliggende i. Tallet for forholdet mellem søgning og kapacitet udtrykker niveauet af over- eller undersøgning til fordelingsudvalget. En negativ værdi, markeret med en grå markør, angiver at søgningen til afdelingerne inden for fordelingsudvalget samlet set lå under den samlede kapacitet i det fordelingsudvalg. En positiv værdi, markeret med lyserød markør, er udtryk for de fordelingsudvalg, der havde en samlet søgning, der var større end kapaciteten inden for udvalget.

Overordnet ses, at der er sket en stigning i både søgningen og kapaciteten på stx fra 2009 til 2018. Som det fremgår af tabellen er kapaciteten steget med 18 procent i perioden og søgningen steget med 7 procent. Der er dog væsentlige forskelle på tværs af regioner og fordelingsudvalg.

Region Nordjylland har som den eneste region oplevet et fald i søgningen fra 2009 til 2018. Søgningen er uændret i Region Syddanmark og steget mellem 4 og 14 procent for de resterende regioner. Alle regioner har en kapacitet, der i 2018 ligger højere end i 2009.⁵ Den mindste ændring er foretaget i Region Syddanmark, hvor kapaciteten er hævet 8 procent. Den væsentligste ændring er i Region Hovedstaden, hvor kapaciteten er hævet 32 procent.

Det gælder for (næsten) alle regionerne i perioden, at kapaciteten overstiger kapacitetsbehovet. I Region Hovedstaden var søgningen i 2009 knap 8 procent over kapacitetsniveauet. I 2018 oversteg

⁵ Det bemærkes, at der i figur 2.2 er vist et væsentligt fald i kapaciteten i region Nordjylland, som ikke er medtaget i denne tabel. Det skyldes, at tabellen sammenligner kapacitet og søgning, og at søgetal for 2019 endnu ikke foreligger. Det må forventes, at forskellen mellem søgning og kapacitet i region Nordjylland mindskes i 2019, hvis de indstillede kapacitetslofter fastlægges.

kapacitetsniveauet søgningen med ca. 5 procent Region Midtjylland havde et kapacitetsniveau, der i 2009 lå 10 procent over søgningen, mod en overkapacitet på 16 procent i 2018. I Region Nordjylland er kapacitetsniveauet gået fra at overstige søgningen med 5 procent i 2008 til at ligge 18 procent over i 2018. I Region Syddanmark er differencen gået fra en overkapacitet på 8 procent i 2009 til 15 procent i 2018. Region Sjælland havde i 2009 en kapacitet, der oversteg søgningen med 15 procent mod 16 procent i 2018.

Tabel 2.1. Kapacitet samt søgning ift. kapacitet i 2009 og 2018, samt udviklingen i kapacitet og søgning i procent i perioden fordelt på fordelingsudvalg og regioner

Region	Fordelingsudvalg	2009		2018		Udvikling 2009 til 2018		Antallet af 16-årige**
		Kapacitet	Søgning ift kapacitet	Kapacitet	Søgning ift kapacitet	Kapacitet	Søgning	
Midtjylland	Vest	1.448	● -231	1.512	● -419	104%	90%	96%
	Nord	870	● -106	1.050	● -299	121%	98%	87%
	Syd	551	● -78	588	● -98	107%	104%	99%
	Øst*	3.451	● -243	3.892	● -315	113%	112%	103%
Region Midtjylland i alt		6.320	● -658	7.042	● -1.131	111%	104%	97%
Nordjylland	-	2.660	● -133	2.912	● -534	109%	94%	84%
Region Nordjylland i alt		2.660	● -133	2.912	● -534	109%	94%	84%
Syddanmark	Fyn	2.380	● -131	2.436	● -217	102%	99%	90%
	Trekantområdet	1.400	● -184	1.568	● -86	112%	122%	101%
	Sønderjylland	1.120	● -19	1.288	● -284	115%	91%	90%
	Sydvestjylland	1.232	● -150	1.316	● -383	107%	86%	83%
Region Syddanmark i alt		6.132	● -484	6.608	● -970	108%	100%	91%
Sjælland	Roskilde	1.710	● -91	2.100	● -65	123%	126%	97%
	Storstrøm	1.284	● -326	1.288	● -390	100%	94%	86%
	Vestsjælland*	1.525	● -277	1.849	● -408	121%	99%	95%
Region Sjælland i alt		4.519	● -694	5.237	● -863	116%	114%	93%
Hovedstaden	Nordsjælland	2.304	● -58	2.716	● -384	118%	104%	103%
	Storkøbenhavn Nord*	2.409	● 101	2.968	● -205	123%	110%	106%
	Storkøbenhavn Vest*	1.148	● 45	1.596	● -107	139%	111%	109%
	Centrum*	1.620	● 478	2.464	● 254	152%	108%	116%
	Bornholm*	-	-	168	-19	-	90%	74%
Region Hovedstaden i alt		7.481	● 566	9.912	● -461	132%	113%	104%
Total		27.112	● -1.403	31.711	● -3.959	117%	107%	95%

Anm "Antallet af 16-årige" dækker over udviklingen i alle kommuner, der indgår i fordelingsudvalget. En kommune kan derfor tælles med flere steder - fx tæller Frederiksberg Kommune både i med "Centrum" og "Storkøbenhavn vest". Kommuner, der ikke har et stx-udbud, vil derimod ikke være medtaget. For Nordjylland medtælles samtlige kommuner i regionen. Inden for fordelingsudvalgene Storkøbenhavn Nord, Storkøbenhavn Vest, Centrum og Bornholm er der en eller flere afdelinger, der enten mangler kapacitetstal eller både kapacitetstal og søgetal i 2009. I 2018 er det ikke muligt at fordele søgningen til Midtsjællands Gymnasiums to afdelinger i hhv. Ringsted og Haslev. Søgetallet indgår dog i den samlede søgning til fordelingsudvalget. Private gymnasier indgår ikke i oversigten. Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, flere kilder.

Tabel 2.1 viser desuden, at udfordringen med oversøgning ift. kapaciteten kun er et problem i Region Hovedstaden. I 2009 var der generelt for hele regionen en oversøgning til stx, og desuden 3 fordelingsudvalg i Region Hovedstaden, der oplevede en søgning, der var større end kapaciteten.

I 2018 var kapaciteten hævet så meget inden for regionens fordelingsudvalg, at der samlet set ikke længere var en oversøgning i Region Hovedstaden. I 2018 havde kun fordelingsudvalg Centrum en oversøgning. Dette skal ses i lyset af, at kapaciteten er hævet med mere end 50 procent i dette fordelingsudvalg fra 2009 til 2018.

Forholdet ml. kapacitet og søgning på de enkelte afdelinger og fordelingsudvalg

I det følgende præsenteres en række tabeller, som angiver forholdet mellem kapacitet og søgning på afdelingsniveau for de enkelte fordelingsudvalg. Derudover er der i bilag 2 vedlagt to Danmarkskort, som præsenterer samme oplysninger, således et kort for udviklingen i afdelingernes søgning og et kort for udviklingen i kapacitet. Derudover rummer bilag 2 et Danmarkskort, som viser den demografiske udvikling i antallet af 16-årige i de enkelte kommuner. Det er vanskeligt at fremtrække en entydig og gennemgående konklusion omkring forholdet mellem søgning, kapacitet og demografisk udvikling fra kortene i bilag 2. Men sammen med nedenstående tabeller (2.2-2.18) peger de i retning af, at fald og stigning i søgning i en vis udstrækning følger den demografiske udvikling i antallet af 16-årige, hvor yderkommuner og afdelinger oplever et fald i søgning og demografi, mens storbykommuner og afdeling oplever en stigning i samme. Dertil ses, at afdelingernes kapacitetsudvikling ikke i samme omfang har sammenhæng til den demografiske udvikling i nærområdet (kommunerne) eller til udviklingen i søgningen. Således ses en lang række tilfælde, hvor søgningen til afdelingerne er faldende og den demografiske udvikling i nærområdet angiver et fald i antallet af 16-årige, mens udviklingen i afdelingernes kapacitet er stabil.

Tabel 2.2. Søgning ift. kapacitet fordelingsudvalg Centrum, Region Hovedstaden

	2009	2011	2016	2017	2018
Region Hovedstaden	● 566	● 783	● 381	● -137	● -461
Bornholm			● -62	● -126	● -19
Campus Bornholm			● -62	● -126	● -19
Centrum	● 478	● 479	● 336	● 231	● 254
Christianshavns Gymnasium	● 25	● 120	● 105	● 134	● 65
Frederiksberg Gymnasium	● 179	● 197	● 92	● 94	● 74
Gefion Gymnasium		● 47	● 146	● 97	● 166
Københavns åbne Gymnasium	● -72	● -111	● -86	● -149	● -171
Rysensteen Gymnasium	● 182	● 129	● 37	● 105	● 109
Sankt Annæ Gymnasium	● 56	● 74	● 23	● 47	● 41
Tårnby Gymnasium	● -22	● -42	● 3	● -22	● -77
Ørestad Gymnasium	● 130	● 65	● 16	● -75	● 47

Anm.: Kapaciteten for Gefion Gymnasium kendes først fra 2011.

Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, flere kilder.

Tabel 2.2 viser over- og undersøgning på gymnasierne i fordelingsudvalg Centrum i Region Hovedstaden. Som det fremgår af tabellen, er der i fordelingsudvalg Centrum en oversøgning gennem hele perioden, selvom tendensen for Region Hovedstaden samlet set er, at der er en undersøgning i 2017 og 2018. I de to nærtliggende fordelingsudvalg, Storkøbenhavn Nord og Storkøbenhavn Vest, ses der da også denne undersøgning (i Storkøbenhavn Vest dog først i 2018).

Tabellen viser, at størstedelen af gymnasierne i fordelingsudvalget har en søgning, der ligger væsentlig over kapaciteten. De eneste undtagelser er Tårnby og Ørestad gymnasier, der er karakteriseret at udsving mellem over- og undersøgning. Derudover er Københavns åbne Gymnasium det eneste i fordelingsudvalget, der har en undersøgning gennem hele perioden. Afdelingen har, med en gennemsnitlig kapacitet i perioden på 247 elever, en kapacitet der kan beskrives som meget gennemsnitlig på stx. Undersøgningen kan derfor tolkes som, at elever i højere grad vælger andre gymnasier end Københavns åbne Gymnasium.

Tabel 2.3 nedenfor viser over- og undersøgning i fordelingsudvalg København Vest i Region Hovedstaden. Fordelingsudvalget er karakteriseret af afdelinger med henholdsvis høj oversøgning og høj undersøgning. Med en enkelt undtagelse (Rødovre Gymnasium) er alle afdelinger i fordelingsudvalget karakteriseret ved enten at være oversøgte alle år i perioden eller undersøgte alle år i perioden.

Tabel 2.3. Søgning ift. kapacitet fordelingsudvalg Storkøbenhavn Vest, Region Hovedstaden

	2009	2011	2016	2017	2018
Region Hovedstaden	566	783	381	-137	-461
Storkøbenhavn Vest	45	83	68	71	-107
Falkonergårdens Gymnasium & HF	87	167	158	176	152
Hvidovre Gymnasium & HF	-68	-61	-65	-106	-105
Høje-Taastrup Gymnasium & HF	-84	-33	-45	-40	-93
NEXT Albertslund Gymnasium			-97	-99	-52
NEXT Sydkystens Gymnasium			-53	-71	-98
Nørre Gymnasium	68	24	100	86	7
Rødovre Gymnasium	42	-14	70	125	82

Anm.: Kapaciteten for NEXT Albertslund og NEXT Sydkysten kendes først fra 2016.

Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, flere kilder.

Tabel 2.4 viser søgningen i antal elever til fordelingsudvalg Storkøbenhavn Vest. Tabellen viser, at undersøgningen til de to NEXT-afdelinger samt gymnasierne i Hvidovre og Høje-Taastrup skyldes en lav søgning. I 2018 ligger søgningen til disse 4 afdelinger på mellem 63 og 116 elever.

Den lave søgning på de 4 afdelinger kan være udtryk for, at eleverne søger andre afdelinger. Det kan være både afdelinger inden for fordelingsudvalget, men også afdelinger i et nærliggende fordelingsudvalg som eksempelvis fordelingsudvalg Centrum. Samlet set har fordelingsudvalg Centrum hævet kapaciteten med 540 elever fra 2009 til 2019. Fordelingsudvalg Storkøbenhavn Vest har derimod kun hævet kapaciteten med 168 elever i perioden. Størstedelen af denne kapacitetsændring (96 elever) er knyttet til en enkelt afdeling, Falkonergårdens Gymnasium & HF. På trods af dette er der gennem hele perioden en markant oversøgning på Falkonergårdens Gymnasium, jf. tabel 2.3. Det kan altså indikere, at den vigende søgning til de fire afdelinger i udvalget skyldes, at eleverne i stedet søger andre afdelinger, som tilsvarende hæver kapaciteten for at gøre plads til den øgede elevtilstrømning.

Tabel 2.4. Søgning til fordelingsudvalg Storkøbenhavn Vest, Region Hovedstaden

	2009	2011	2016	2017	2018
Region Hovedstaden i alt	8.356	9.694	10.349	9.943	9.451
Storkøbenhavn Vest	1.337	1.456	1.720	1.695	1.489
Falkonergårdens Gymnasium & HF	327	437	494	456	432
Hvidovre Gymnasium & HF	112	119	103	90	63
Høje-Taastrup Gymnasium & HF	156	207	151	156	103
NEXT Albertslund Gymnasium	144	125	99	69	116
NEXT Sydkystens Gymnasium			87	97	70
Nørre Gymnasium	308	312	436	422	343
Rødovre Gymnasium	290	256	350	405	362

Anm.: Søgningen til NEXT Sydkysten kendes først fra 2016.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, Fælles tilmelding til ungdomsuddannelserne.

Tabel 2.5 viser over- og undersøgning i fordelingsudvalg Øst i Region Midtjylland. Her er tale om et relativt stort fordelingsudvalg, der omfatter 14 afdelinger. Derfor ses der også eksempler på både afdelinger med oversøgning gennem hele perioden, undersøgning gennem hele perioden eller et blandet billede.

Det bemærkes ved tabellen, at de tre afdelinger med stort set konstant oversøgning i perioden, Egå Gymnasium, Aarhus Katedralskole og Århus Statsgymnasium, alle er beliggende i eller tæt ved Aarhus. De tre gymnasier har alle hævet kapaciteten i perioden, om end begrænset. To andre gymnasier i Aarhus-området, Langkær Gymnasium og Viby Gymnasium er derimod præget af konstant undersøgning i perioden. Den samme tendens som set inden for fordelingsudvalget Storkøbenhavn Vest, hvor enkelte gymnasier kan hæve kapaciteten og bevare en oversøgning, mens andre har faldende søgning, ses dermed også i fordelingsudvalg Øst i Region Midtjylland.

Tabel 2.5. Søgning ift. kapacitet fordelingsudvalg Øst, Region Midtjylland

	2009	2011	2016	2017	2018
Region Midtjylland	-709	-31	-559	-956	-1.183
Øst	-294	212	-29	-306	-367
Egå Gymnasium	43	88	28	24	15
Favrskov Gymnasium	-62	-30	-63	-88	-51
Grenaa Gymnasium	-31	-21	-14	-21	-60
Langkær Gymnasium og HF	-88	-4	-12	-127	-170
Marselisborg Gymnasium	-21	67	5	-18	47
Odder Gymnasium	-52	9	-29	-13	-22
Paderup Gymnasium	-29	15	10	-38	-24
Randers Statsskole	-16	30	97	-41	5
Risskov Gymnasium	-82	32	-29	-29	-9
Rønne Gymnasium	-51	-39	-50	-45	-52
Silkeborg Gymnasium	93	81	24	32	-16
Skanderborg Gymnasium	4	-44	-21	8	-61
Viby Gymnasium og HF	-93	-49	-24	-68	-55
Aarhus Katedralskole	55	-10	1	52	29
Århus Statsgymnasium	36	87	48	66	57

Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, flere kilder.

Forholdet mellem søgning og kapacitet for afdelingerne i de øvrige fordelingsudvalg er gengivet nedenfor.

Tabel 2.6 Søgning ift. kapacitet fordelingsudvalg Nordsjælland, Region Hovedstaden

	2009	2011	2016	2017	2018
Region Hovedstaden	566	783	381	-137	-461
Nordsjælland	-58	-15	-126	-292	-384
Allerød Gymnasium	-26	20	-44	-14	-32
Birkerød Gymnasium og HF	74	86	90	-30	-91
Egedal Gymnasium & HF	-82	-40	-73	-39	-65
Espergærde Gymnasium og HF	84	63	78	32	51
Frederiksborg Gymnasium og HF	123	33	30	41	62
Frederikssund Gymnasium	-30	-50	-52	-69	-60
Frederiksværk Gymnasium og HF	-58	-36	-46	-36	-53
Gribskov Gymnasium	-61	-62	-17	-19	-41
Helsingør Gymnasium	-61	19	-50	-104	-115
Rungsted Gymnasium	-21	-48	-42	-54	-40

Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, flere kilder.

Tabel 2.7. Søgning ift. kapacitet fordelingsudvalg Storkøbenhavn Nord, Region Hovedstaden

	2009	2011	2016	2017	2018
Region Hovedstaden	566	783	381	-137	-461
Storkøbenhavn Nord	101	236	165	-21	-205
Aurehøj Gymnasium	60	71	37	86	11
Borupgaard Gymnasium	118	101	84	15	-47
Gammel Hellerup Gymnasium	-14	84	76	28	21
Gladsaxe Gymnasium	-71	-72	-8	-12	8
Herlev Gymnasium & HF	-100	-80	-68	-120	-110
Lyngby Gymnasium, Knord			-99	-56	-48
Nærum Gymnasium	25	64	67	15	25
Ordrup Gymnasium	20	11	59	-34	-16
Virum Gymnasium	26	-23	32	47	-11
Øregård Gymnasium	37	80	-15	10	-38

Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, flere kilder.

Tabel 2.8. Søgning ift. kapacitet fordelingsudvalg Nord, Region Midtjylland

	2009	2011	2016	2017	2018
Region Midtjylland	-709	-31	-559	-956	-1.183
Nord	-106	-82	-189	-252	-299
Bjerringbro Gymnasium	-26	-15	-46	-102	-99
Skive Gymnasium og HF	-10	-58	-84	-93	-103
Viborg Gymnasium og HF	3	40	-74	-52	-86
Viborg Katedralskole	-73	-49	15	-5	-11

Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, flere kilder.

Tabel 2.9. Søgning ift. kapacitet fordelingsudvalg Syd, Region Midtjylland

	2009	2011	2016	2017	2018
Region Midtjylland	-709	-31	-559	-956	-1.183
Syd	-78	7	-9	-57	-98
Horsens Gymnasium	-2	5	-40	19	-8
Horsens Statsskole	-25	42	70	-26	-25
Tørring Gymnasium	-51	-40	-39	-50	-65

Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, flere kilder.

Tabel 2.10. Søgning ift. kapacitet fordelingsudvalg Vest, Region Midtjylland

	2009	2011	2016	2017	2018
Region Midtjylland	-709	-31	-559	-956	-1.183
Vest	-231	-168	-332	-341	-419
Herning Gymnasium	32	-54	-57	-8	-20
Holstebro Gymnasium og HF	-106	-71	-43	-63	-71
Ikast-Brande Gymnasium	-36	16	-21	-28	-62
Lemvig Gymnasium	-29	22	-33	-49	-43
Ringkøbing Gymnasium	-9	10	-71	-50	-70
Struer Statsgymnasium	-31	-27	-36	-44	-68
Vestjysk Gymnasium Tarm	-52	-64	-71	-99	-85

Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, flere kilder.

Tabel 2.11. Søgning ift. kapacitet fordelingsudvalg Nordjylland, Region Nordjylland

	2009	2011	2016	2017	2018
Region Nordjylland	-133	93	-246	-458	-534
Nordjylland	-133	93	-246	-458	-534
Brønderslev Gymnasium & HF-kursus	-52	-38	-73	-45	-72
Dronninglund Gymnasium	3	23	14	1	3
Fjerritslev Gymnasium	-15	-32	-76	-77	-81
Frederikshavn Gymnasium & HF-kursus	-28	-32	-52	-48	-53
Hasseris Gymnasium	8	57	24	-38	-24
Hjørring Gymnasium & HF-kursus	66	56	8	-60	-57
Mariagerfjord Gymnasium	-59	-7	-36	-34	-48
Morsø Gymnasium	-73	-27	-35	-61	-67
Nørresundby Gymnasium & HF	-8	29	-11	-35	18
Støvring Gymnasium	-1	-16	-20	11	5
Thisted Gymnasium & HF-kursus	-51	-18	-7	-83	-80
Vesthimmerlands Gymnasium & HF	6	15	14	30	-23
Aalborg Katedralskole	18	36	-12	6	-36
Aalborghus Gymnasium	53	47	16	-25	-19

Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, flere kilder.

Tabel 2.12. Søgning ift. kapacitet fordelingsudvalg Roskilde, Region Sjælland

	2009	2011	2016	2017	2018
Region Sjælland	-694	-351	-362	-817	-803
Roskilde	-91	25	27	-48	-65
Greve Gymnasium	15	-4	-1	-18	2
Himmelev Gymnasium	-80	-62	-131	-120	-100
Køge Gymnasium	-50	-8	18	66	-2
Roskilde Gymnasium	7	11	117	122	35
Roskilde Katedralskole	-36	94	98	-48	62
Solrød Gymnasium	53	-6	-74	-50	-62

Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, flere kilder.

Tabel 2.13. Søgning ift. kapacitet fordelingsudvalg Storstrøm, Region Sjælland

	2009	2011	2016	2017	2018
Region Sjælland	-694	-351	-362	-817	-803
Storstrøm	-326	-154	-215	-308	-390
Maribo Gymnasium	-21	-2	-48	-64	-76
Nakskov Gymnasium	-95	-28	2	-31	-54
Nykøbing Katedralskole	-104	-83	-69	-56	-89
Næstved Gymnasium og HF	-20	-7	-27	-83	-107
Vordingborg Gymnasium og HF	-86	-34	-73	-74	-64

Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, flere kilder.

Tabel 2.14. Søgning ift. kapacitet fordelingsudvalg Vestsjælland, Region Sjælland

	2009	2011	2016	2017	2018
Region Sjælland	-694	-351	-362	-817	-803
Vestsjælland	-277	-222	-174	-461	-348
Høng Gymnasium og HF	-30	-14	-61	-69	-60
Kalundborg Gymnasium	-104	-69	-56	-56	-90
Midtsjællands Gymnasium Haslev	-89	-51	-9		
Midtsjællands Gymnasium Ringsted	-48	-23	-24		
Odsherred Gymnasium	-53	-51	-63	-105	-102
Slagelse Gymnasium	31	-13	18	-48	23
Sørø Akademi skole	19	24	-1	-17	14
Stenhus Gymnasium	-3	-25	22	-166	-133

Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, flere kilder.

Tabel 2.15. Søgning ift. kapacitet fordelingsudvalg Fyn, Region Syddanmark

	2009	2011	2016	2017	2018
Region Syddanmark	-484	283	-5	-529	-970
Fyn	-131	147	305	-25	-217
Faaborg Gymnasium	-4	-2	-19	-51	-59
Middelfart Gymnasium og HF	-42	5	17	14	21
Midtfyns Gymnasium	-29	-23	-1	-18	-44
Mulernes Legatskole	-10	-25	-67	-78	-120
Nordfyns Gymnasium	-55	-26	-57	-37	-37
Nyborg Gymnasium	-33	36	81	-24	-76
Odense Katedralskole	154	190	187	199	126
Sct. Knuds Gymnasium	-30	-12	119	36	63
Svendborg Gymnasium	22	7	63	-	17
Tornbjerg Gymnasium	-96	33	-31	-36	-106
Vestfyns Gymnasium	-8	-36	13	-30	-2

Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, flere kilder.

Tabel 2.16. Søgning ift. kapacitet fordelingsudvalg Sydvestjylland, Region Syddanmark

	2009	2011	2016	2017	2018
Region Syddanmark	-484	283	-5	-529	-970
Sydvestjylland	-150	5	-216	-248	-383
Esbjerg Gymnasium & HF	119	66	20	-16	-87
Grindsted Gymnasium og HF	-77	14	-18	-38	-64
Ribe Katedralskole	-39	-29	-52	-75	-72
Rybners	-61	-53	-54	-39	-74
Varde Gymnasium og HF	-76	-7	-70	-50	-47
Vejen Gymnasium og HF	-16	14	-42	-30	-39

Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, flere kilder.

Tabel 2.17. Søgning ift. kapacitet fordelingsudvalg Sønderjylland, Region Syddanmark

	2009	2011	2016	2017	2018
Region Syddanmark	-484	283	-5	-529	-970
Sønderjylland	-19	-73	-92	-166	-284
Alssundgymnasiet	-4	-38	9	-	-55
Haderslev Katedralskole	27	33	-41	-55	-56
Sønderborg Statsskole	52	-10	9	-11	-13
Tønder Gymnasium	-25	-17	-64	-106	-108
Aabenraa Statsskole	-69	-41	-5	6	-52

Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, flere kilder.

Tabel 2.18. Søgning ift. kapacitet fordelingsudvalg Trekantområdet, Region Syddanmark

	2009	2011	2016	2017	2018
Region Syddanmark	-484	283	-5	-529	-970
Trekantområdet	-184	204	-2	-90	-86
Fredericia Gymnasium	-90	-	-47	-32	-38
Kolding Gymnasium	-64	43	-2	-36	-55
Munkensdam Gymnasium	61	39	82	52	60
Rosborg Gymnasium & HF	70	81	22	18	-14
Rødkilde Gymnasium	-161	41	-57	-92	-39

Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, flere kilder.

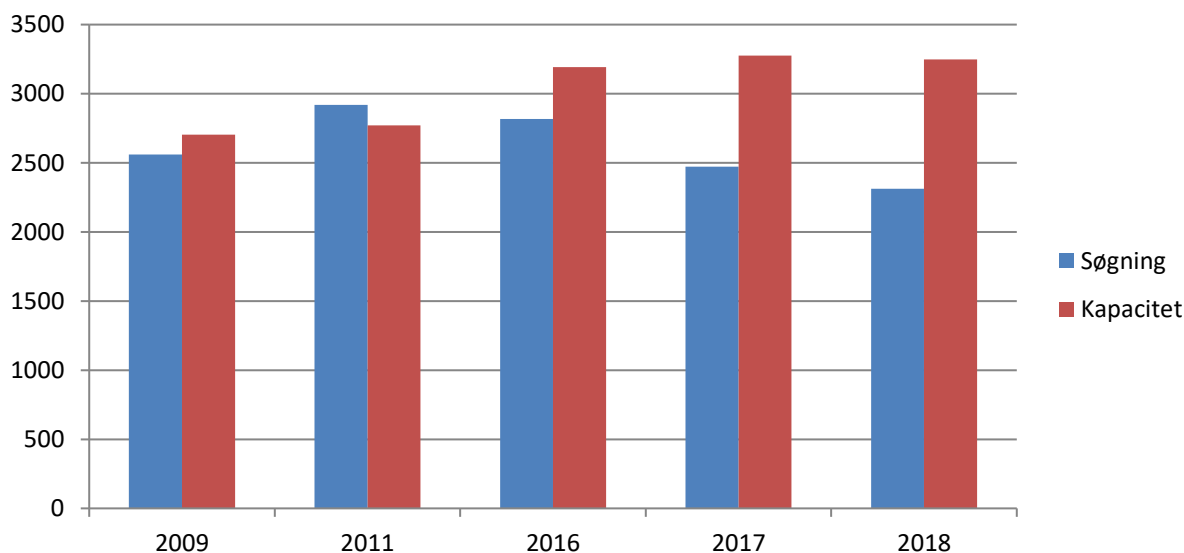
Søgning på afdelinger med højest andel af elever med udenlandsk herkomst

I det følgende fokuseres på de afdelinger, der er karakteriseret ved en høj andel af elever med udenlandsk herkomst, for at se hvordan udviklingen i søgning og kapacitet har været på disse afdelinger. Der tages udgangspunkt i 14 afdelinger, udvalgt ud fra kriteriet om, at de havde en tilgang af nye elever til stx i 2017, hvor elever med udenlandsk herkomst udgjorde 30 procent eller mere. De 14 afdelinger fordeler sig på 6 fordelingsudvalg: 1 i Region Midtjylland, 2 i Region Syddanmark og 3 i Region Hovedstaden.

Figur 2.3 viser udviklingen i kapacitet og søgning på tværs af de 14 udvalgte gymnasier. Navnene på de 14 afdelinger fremgår af tabel 2.19 nedenfor.

Figuren viser, at kapaciteten er stigende frem til 2017, hvorefter den er faldet meget begrænset. Samlet set er kapaciteten steget med 20 procent fra 2009 til 2018. Søgningen til afdelingerne er stigende fra 2009 til 2011. Den falder derefter og er faldet markant de seneste årgange med et fald på over 20 procent fra 2016 til 2018. Tendensen gør sig gældende på tværs af størstedelen af afdelingerne. 8 ud af 12⁶ afdelinger har oplevet et fald i søgningen i perioden 2009 til 2018, og 11 ud af 14 afdelinger har oplevet et fald i søgningen fra 2016 til 2018. Samlet set er søgningen faldet omkring 10 procent. Sammenholdes kapacitet og søgning i 2018 ses det, at søgningen kun udgør ca. 71 procent af den samlede kapacitet til de 14 afdelinger.

Figur 2.3. Søgning 2009, 2011, 2016-2018, kapacitet 2009, 2011, 2016-2019 på 14 stx-afdelinger med høj andel elever med udenlandsk herkomst

Anm.: 2 afdelinger har først søgning og kapacitet fra 2016, 1 afdeling har først kapacitet fra 2016, men søgetallet er medtaget i data for 2009 og 2011.

Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, flere kilder.

Tabel 2.19 viser over- og undersøgning på de 14 afdelinger, der har den højeste andel af elever med udenlandsk herkomst. Det bemærkes, at flere afdelinger, som tidligere i analysen har været fremhævet

⁶ To afdelinger, Lyngby Gymnasium Knord og NEXT Sydvest, mangler søgetal for 2009 og 2011.

som afdelinger med undersøgning, går igen blandt de 14 stx-afdelinger med en høj andel elever med udenlandsk herkomst. Det gælder eksempelvis afdelinger, der indgår i fordelingsudvalget Storkøbenhavn Vest.

Som det fremgår af tabel 2.2 tidligere i analysen, er Københavns åbne Gymnasium den eneste afdeling i fordelingsudvalg Centrum, der har en undersøgning gennem hele perioden for denne analyse. En årsag *kan* være, at eleverne søger andre nærliggende gymnasier, hvor andelen af elever med udenlandsk herkomst er mindre, end den er på Københavns åbne Gymnasium. Det er en generel tendens på tværs af de 14 afdelinger, at de har faldende eller generelt lave søgetal. 9 ud af 14 afdelinger har en søgning på under 150 elever i 2018.

Ud af de 14 afdelinger er der 3, som oplever en oversøgning mere eller mindre hele perioden. Det drejer sig om Frederiksberg, Ørestad samt Nørre Gymnasium, der alle 3 findes i Region Hovedstaden. Der er dermed ikke en fuldstændig sammenhæng mellem, om et gymnasium har en høj andel af elever med udenlandsk herkomst, og om det samtidig oplever en undersøgning.

Tabel 2.19. Søgning ift. kapacitet for 14 udvalgte stx-afdelinger

	2009	2011	2016	2017	2018
Region Hovedstaden					
Centrum					
Frederiksberg Gymnasium	179	197	92	94	74
Københavns åbne Gymnasium	-72	-111	-86	-149	-171
Ørestad Gymnasium	130	65	16	-75	47
Storkøbenhavn Nord					
Herlev Gymnasium & HF	-100	-80	-68	-120	-110
Lyngby Gymnasium, Knord			-99	-56	-48
Storkøbenhavn Vest					
Hvidovre Gymnasium & HF	-68	-61	-65	-106	-105
Høje-Taastrup Gymnasium & HF	-84	-33	-45	-40	-93
NEXT Albertslund Gymnasium			-97	-99	-52
NEXT Sydkystens Gymnasium			-53	-71	-98
Nørre Gymnasium	68	24	100	86	7
Region Midtjylland					
Øst					
Langkær Gymnasium og HF	-88	-4	-12	-127	-170
Viby Gymnasium og HF	-93	-49	-24	-68	-55
Region Syddanmark					
Fyn	-96	33	-31	-36	-106
Tornbjerg Gymnasium	-96	33	-31	-36	-106
Trekantområdet	-64	43	-2	-36	-55
Kolding Gymnasium	-64	43	-2	-36	-55

Anm.: Kapaciteten for Lyngby Gymnasium Knord, NEXT Albertslund og NEXT Sydkysten kendes først fra 2016.
 Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, flere kilder.

Bilag

Bilag 1: Gymnasier fordelt efter region og fordelingsudvalg

Region Midtjylland

Nord	Syd	Vest	Øst
Skive Gymnasium og HF	Tørring Gymnasium	Lemvig Gymnasium	Silkeborg Gymnasium
Viborg Gymnasium og HF	Horsens Gymnasium	Struer Statsgymnasium	Randers Statsskole
Viborg Katedralskole	Horsens Statsskole	Holstebro Gymnasium og HF	Paderup Gymnasium
Bjerringbro Gymnasium		Ringkøbing Gymnasium	Favrskov Gymnasium
		Vestjysk Gymnasium Tarm	Grenaa Gymnasium
		Herning Gymnasium	Egå Gymnasium
		Ikast-Brande Gymnasium	Risskov Gymnasium
			Aarhus Tech (tidl. Langkaer)
			Århus Statsgymnasium
			Aarhus Katedralskole
			Marselisborg Gymnasium
			Viby Gymnasium og HF
			Skanderborg Gymnasium
			Odder Gymnasium

Region Nordjylland

Nordjylland

Frederikshavn Gymnasium & HF-kursus

Hjørring Gymnasium & HF-kursus

Brønderslev Gymnasium & HF-kursus

Dronninglund Gymnasium

Nørresundby Gymnasium & HF

Hasseris Gymnasium

Aalborg Katedralskole

Aalborghus Gymnasium

Støvring Gymnasium

Fjerritslev Gymnasium

Vesthimmerlands Gymnasium & HF

Mariagerfjord Gymnasium

Morsø Gymnasium

Thisted Gymnasium & HF-kursus

Region Syddanmark

Fyn

Odense Katedralskole

Sct. Knuds Gymnasium

Mulernes Legatskole

Tornbjerg Gymnasium

Nordfyns Gymnasium

Middelfart Gymnasium og HF

Sønderjylland

Haderslev Katedralskole

Aabenraa Statsskole

Sønderborg Statsskole

Alssundgymnasiet

Tønder Gymnasium

Esbjerg Gymnasium & HF

Trekantområdet

Rødkilde Gymnasium

Rosborg Gymnasium & HF

Fredericia Gymnasium

Kolding Gymnasium

Munkensdam Gymnasium

Vestfyns Gymnasium	Rybners
Faaborg Gymnasium	Ribe Katedralskole
Midtfyns Gymnasium	Varde Gymnasium og HF
Svendborg Gymnasium	Grindsted Gymnasium og HF
Nyborg Gymnasium	Vejen Gymnasium og HF

Region Sjælland

Roskilde	Storstrøm	Vestsjælland
Greve Gymnasium	Nykøbing Katedralskole	Midtsjællands Gymnasium Haslev
Himmelev Gymnasium	Vordingborg Gymnasium og HF	Midtsjællands Gymnasium Ringsted
Køge Gymnasium	Næstved Gymnasium og HF	Stenhus Gymnasium
Roskilde Gymnasium	Nakskov Gymnasium	Sorø Akademis skole
Roskilde Katedralskole	Maribo Gymnasium	Høng Gymnasium og HF
Solrød Gymnasium		Odsherred Gymnasium
		Kalundborg Gymnasium
		Slagelse Gymnasium

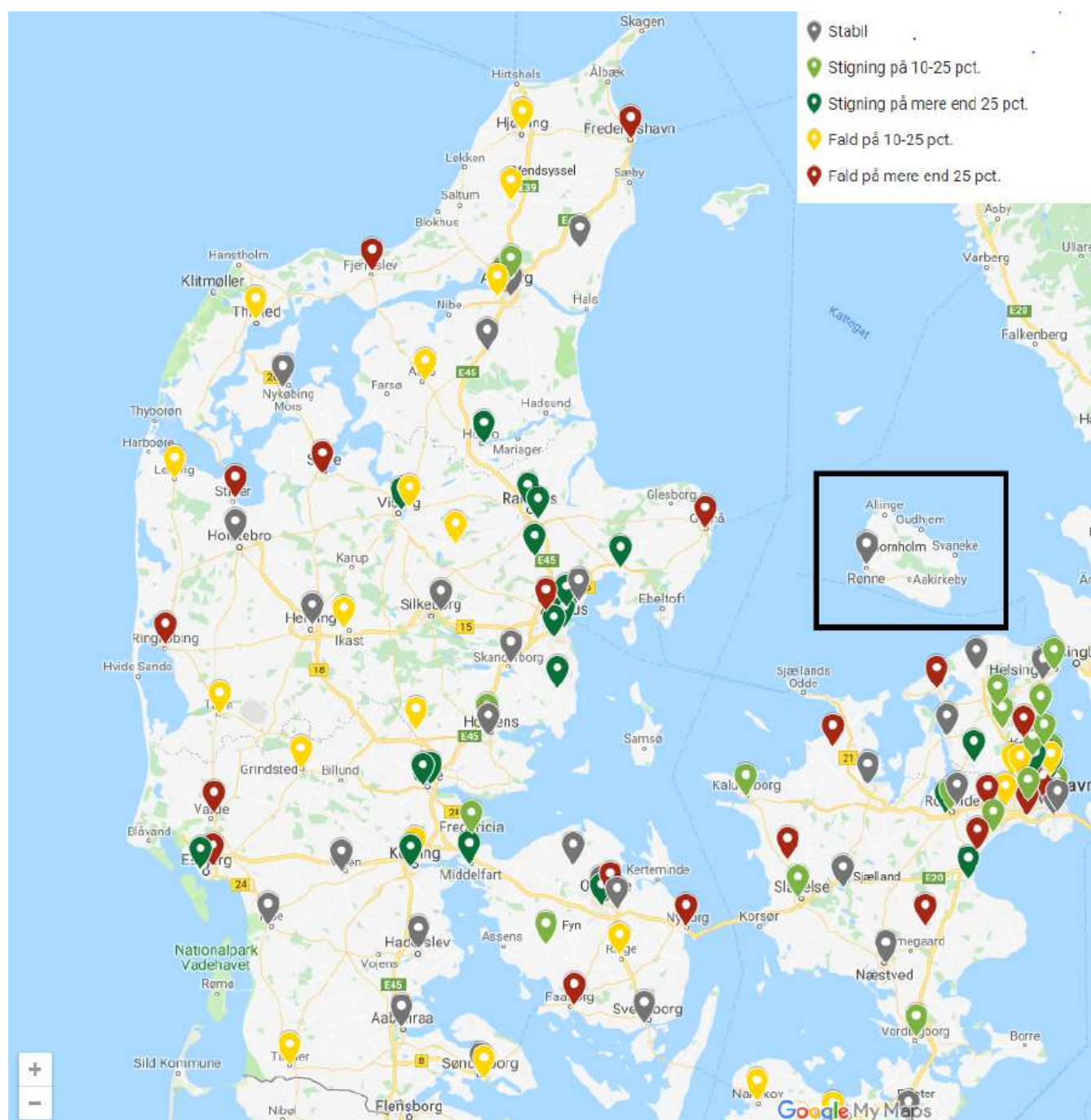
Region Hovedstaden

Bornholm	Centrum	Nordsjælland	Storkøbenhavn Nord	Storkøbenhavn Vest
Campus Bornholm	Christianshavns Gymnasium	Allerød Gymnasium	Aurehøj Gymnasium	NEXT Albertslund Gymnasium
	Frederiksberg Gymnasium	Birkerød Gymnasium og HF	Borupgaard Gymnasium	NEXT Sydkystens Gymnasium
	Gefion Gymnasium	Egedal Gymnasium & HF	Gammel Hellerup Gymnasium	Falkonergårdens Gymnasium & HF
	Københavns åbne Gymnasium	Espergærde Gymnasium og HF	Gladsaxe Gymnasium	Hvidovre Gymnasium & HF
	Rysensteen Gymnasium	Frederiksborg Gymnasium og HF	Herlev Gymnasium & HF	Høje-Taastrup Gymnasium & HF
	Sankt Annæ Gymnasium	Frederikssund Gymnasium	Nærum Gymnasium	Nørre Gymnasium

Tårnby Gymnasium	Frederiksværk Gymnasium og HF	Lyngby Gymnasium, Knord	Rødovre Gymnasium
Ørestad Gymnasium	Gribskov Gymnasium	Ordrup Gymnasium	
	Helsingør Gymnasium	Virum Gymnasium	
	Rungsted Gymnasium	Øregård Gymnasium	

Bilag 2: Danmarkskort over udviklingen i søgning, kapacitet og antallet af 16-årige

Figur 1a. Udviklingen i søgning (1. prioritet) til stx 2009-2018

Anm.: Private gymnasier indgår ikke i oversigten.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, Fælles tilmelding til ungdomsuddannelserne.

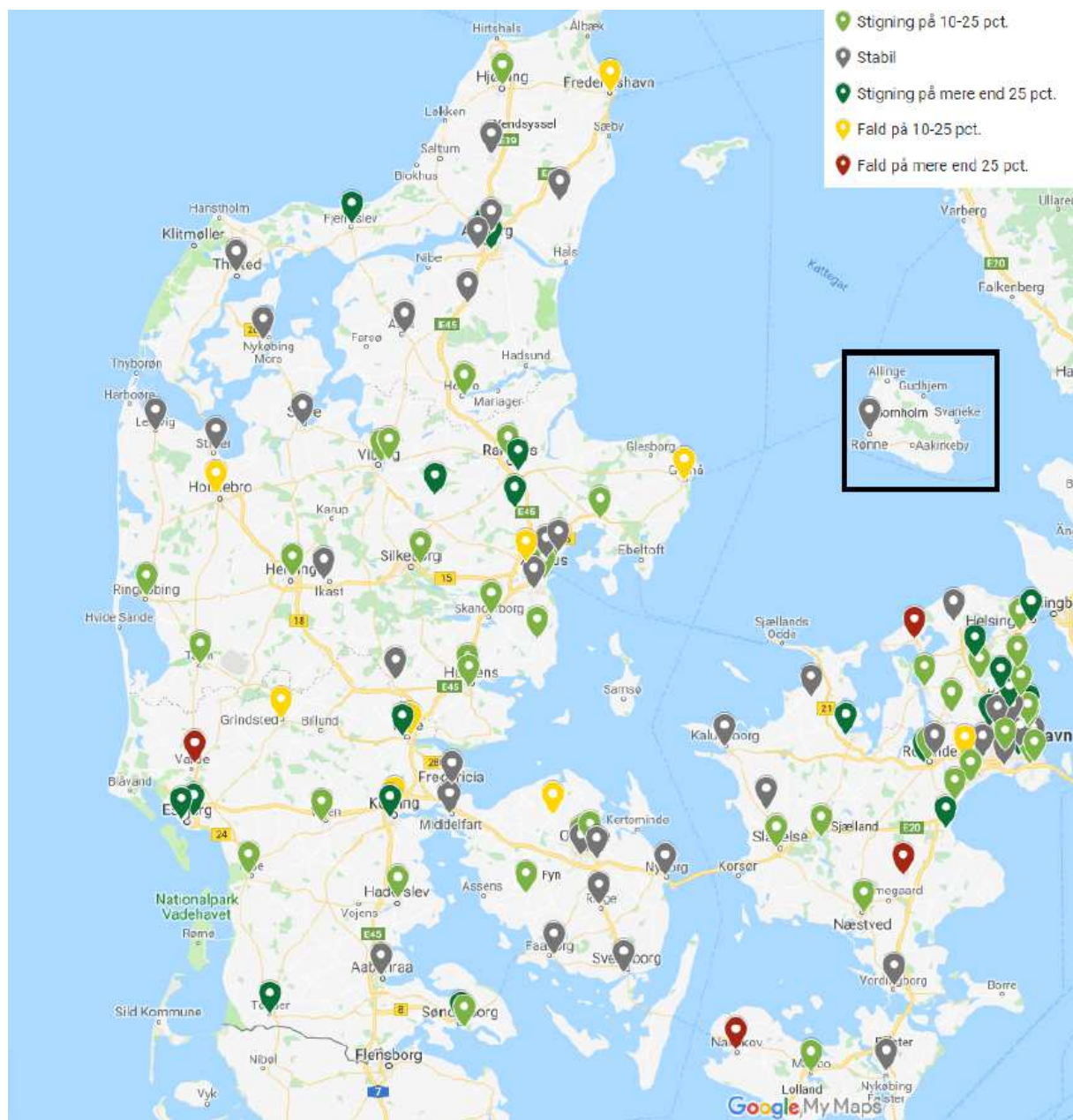
Figur 1b. Udviklingen i søgning (1. prioritet) til stx 2009-2018, Region Hovedstaden

Anm.: Private gymnasier indgår ikke i oversigten.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, Fælles tilmelding til ungdomsuddannelserne.

Figur 2a. Udviklingen i kapaciteten på stx 2009-2018

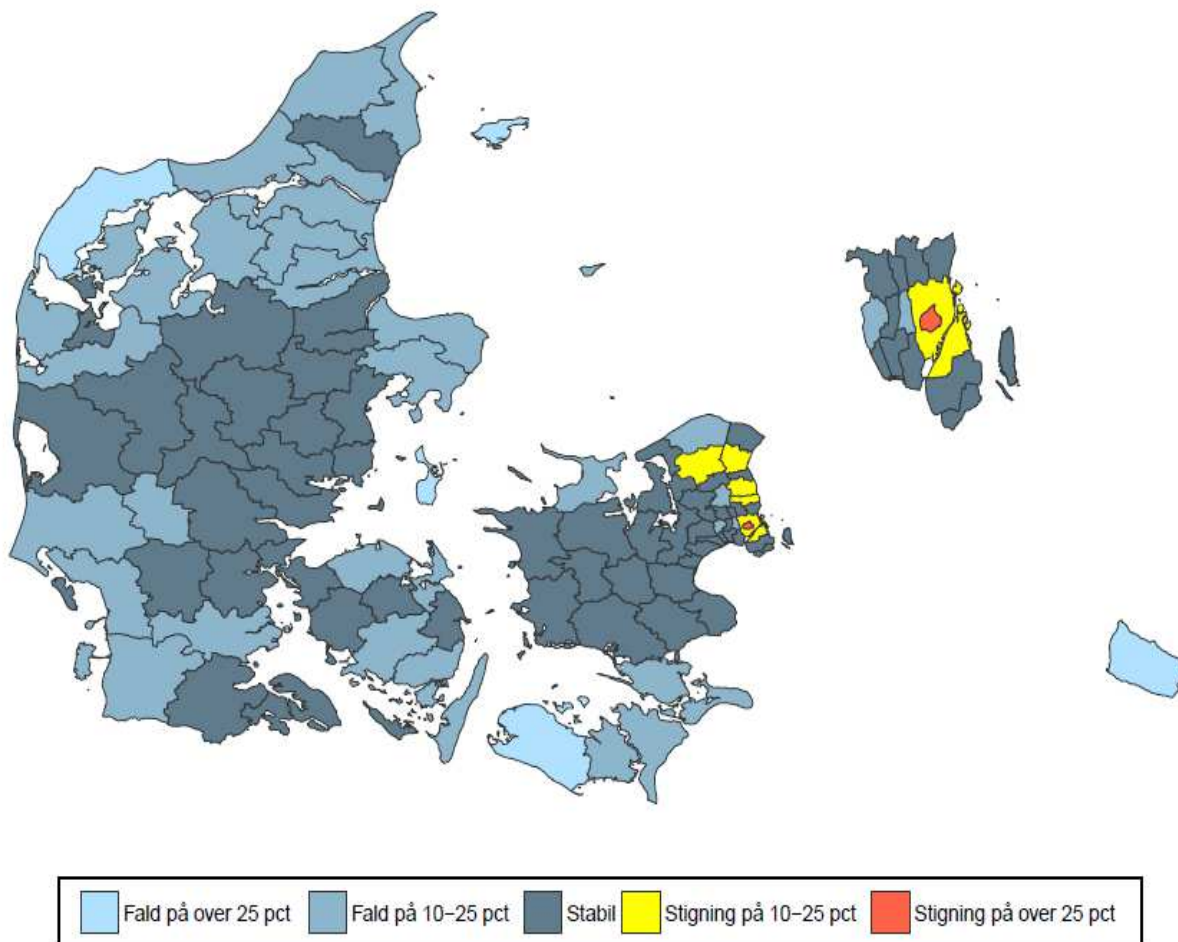
Anm.: Private gymnasier indgår ikke i oversigten.
Kilde: Kapacitetslister indberettet fra regionerne.

Figur 2b. Udviklingen i kapaciteten på stx 2009-2018, Region Hovedstaden

Anm.: Private gymnasier indgår ikke i oversigten.
Kilde: Kapacitetslister indberettet fra regionerne.

Kort 3. Udviklingen i antallet af 16-årige 2009-2018

Anm.: Private gymnasier indgår ikke i oversigten.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, pba. af data fra Danmarks Statistik.

Bilag 3: Kapacitet og søgning på stx-uddannelserne på afdelingsniveau

Tabel 3a. Kapacitet og søgning til stx fordelt på fordelingsudvalg og afdelinger, 2009, 2011,

Kapacitet

	2009	2011	2016	2017	2018	2019
Region Hovedstaden	7.481	8.544	9.968	10.080	9.912	9.968
Bornholm			252	308	168	168
Campus Bornholm			252	308	168	168
Centrum	1.620	2.241	2.352	2.436	2.464	2.520
Christianshavns Gymnasium	240	240	252	252	252	280
Frederiksberg Gymnasium	240	240	224	224	224	224
Gefion Gymnasium		360	392	420	420	420
Københavns åbne Gymnasium	180	210	252	280	280	280
Rysensteen Gymnasium	210	270	364	364	364	392
Sankt Annæ Gymnasium	180	217	224	224	224	224
Tårnby Gymnasium	210	256	224	224	252	252
Ørestad Gymnasium	360	448	420	448	448	448
Nordsjælland	2.304	2.377	2.688	2.744	2.716	2.660
Allerød Gymnasium	210	210	252	252	252	252
Birkerød Gymnasium og HF	217	217	252	308	308	280
Egedal Gymnasium & HF	240	217	308	280	280	252
Espergærde Gymnasium og HF	319	319	364	364	364	364
Frederiksborg Gymnasium og HF	290	348	420	420	420	420
Frederikssund Gymnasium	150	180	168	168	168	168
Frederiksværk Gymnasium og HF	196	180	140	140	140	140
Gribskov Gymnasium	240	240	224	224	224	252
Helsingør Gymnasium	210	210	280	280	280	252
Rungsted Gymnasium	232	256	280	308	280	280
Storkøbenhavn Nord	2.409	2.678	3.024	2.968	2.968	2.968
Aurehøj Gymnasium	210	224	252	252	252	252
Borupgaard Gymnasium	320	320	420	420	420	420
Gammel Hellerup Gymnasium	279	310	364	336	336	336
Gladsaxe Gymnasium	341	384	364	364	364	364
Herlev Gymnasium & HF	210	224	196	196	196	196
Lyngby Gymnasium, Knord			140	112	112	112
Nærum Gymnasium	341	352	392	392	392	392
Ordrup Gymnasium	210	256	280	280	280	280
Virum Gymnasium	288	352	364	364	364	364
Øregård Gymnasium	210	256	252	252	252	252
Storkøbenhavn Vest	1.148	1.248	1.652	1.624	1.596	1.652
Falkenbergsgårdens Gymnasium & HF	240	270	336	280	280	336
Hvidovre Gymnasium & HF	180	180	168	196	168	168
Høje-Taastrup Gymnasium & HF	240	240	196	196	196	196
NEXT Albertslund Gymnasium			196	168	168	168
NEXT Sydvestens Gymnasium			140	168	168	168
Nørre Gymnasium	240	288	336	336	336	336
Rødovre Gymnasium	248	270	280	280	280	280
Region Syddanmark	6.132	6.160	6.552	6.580	6.608	6.300
Fyn	2.380	2.380	2.352	2.464	2.436	2.380
Faaborg Gymnasium	112	112	112	112	112	112
Midelfart Gymnasium og HF	168	168	168	168	168	168
Midtfyns Gymnasium	168	196	168	196	168	168
Mølleens Legatskole	252	252	280	280	280	280
Nordfyns Gymnasium	196	196	168	168	168	168
Nyborg Gymnasium	196	168	168	196	196	168
Odense Katedralskole	196	196	224	224	224	224
Sct. Knuds Gymnasium	308	280	280	308	308	308
Svendborg Gymnasium	336	336	336	336	336	336
Tornbjerg Gymnasium	280	280	252	280	280	252
Vestfyns Gymnasium	168	196	196	196	196	196
Sydvestjylland	1.232	1.204	1.400	1.316	1.316	1.204
Esbjerg Gymnasium & HF	224	280	308	308	308	252
Grindsted Gymnasium og HF	196	140	168	168	168	140
Ribe Katedralskole	196	196	224	224	224	196
Rybners	224	224	280	252	280	252
Varde Gymnasium og HF	252	196	224	196	168	196
Vejen Gymnasium og HF	140	168	196	168	168	168
Sønderjylland	1.120	1.260	1.232	1.232	1.288	1.232
Alsundgymnasiet	168	224	168	168	196	168
Haderslev Katedralskole	252	280	308	308	308	308
Sønderborg Statsskole	224	280	280	280	280	280
Tønder Gymnasium	168	196	224	224	224	196
Aabenraa Statsskole	308	280	252	252	280	280
Trekantområdet	1.400	1.316	1.568	1.568	1.568	1.484
Fredericia Gymnasium	308	308	308	308	308	280
Kolding Gymnasium	252	196	196	196	196	196
Munkensdam Gymnasium	196	224	280	280	280	308
Rosborg Gymnasium & HF	252	308	448	448	448	420
Rødkilde Gymnasium	392	280	336	336	336	280
Region Midtjylland	6.436	6.698	7.182	7.210	7.182	6.902
Nord	870	986	1.050	1.050	1.050	994
Bjerringbro Gymnasium	116	145	168	168	168	112
Skive Gymnasium og HF	261	290	280	280	280	280
Viborg Gymnasium og HF	203	232	252	252	252	252
Viborg Katedralskole	290	319	350	350	350	350
Syd	551	580	588	588	588	588
Horsens Gymnasium	174	203	196	196	196	196
Horsens Statsskole	203	203	224	224	224	224
Tørring Gymnasium	174	174	168	168	168	168
Vest	1.448	1.460	1.540	1.540	1.512	1.512
Herning Gymnasium	348	406	420	420	420	420
Holstebro Gymnasium og HF	319	329	280	280	280	280
Ikast-Brande Gymnasium	203	174	196	196	196	196
Lemvig Gymnasium	143	116	140	140	140	140
Ringkøbing Gymnasium	145	145	168	168	168	168
Struer Statsskole	145	145	140	140	140	140
Vestjysk Gymnasium Tarm	145	145	196	196	168	168
Øst	3.567	3.672	4.004	4.032	4.032	3.808
Egå Gymnasium	261	261	280	280	280	280
Favrskov Gymnasium	232	270	308	308	308	280
Grenaa Gymnasium	174	174	140	140	140	112
Langkær Gymnasium og HF	290	232	224	224	224	168
Marselisborg Gymnasium	232	261	280	280	280	252
Odder Gymnasium	174	174	196	196	196	196
Paderup Gymnasium	174	174	252	252	252	252
Randers Statsskole	261	261	280	308	308	308
Risskov Gymnasium	261	261	280	280	280	280
Rønde Gymnasium	116	116	140	140	140	140
Silkeborg Gymnasium	406	435	504	504	504	504
Skanderborg Gymnasium	232	270	280	280	280	252
Viby Gymnasium og HF	232	232	252	252	252	224
Aarhus Katedralskole	261	290	308	308	308	280
Århus Statsskole	261	261	280	280	280	280
Region Nordjylland	2.660	2.772	2.968	2.912	2.912	2.520
Nordjylland	2.660	2.772	2.968	2.912	2.912	2.520
Brønderslev Gymnasium & HF-kursus	168	168	168	168	168	140
Dronninglund Gymnasium	140	140	140	140	140	140
Fjerritslev Gymnasium	112	140	140	140	140	112
Frederikshavn Gymnasium & HF-kursus	224	224	224	196	196	168
Hasseris Gymnasium	224	224	224	224	224	196
Hjørring Gymnasium & HF-kursus	252	280	308	308	308	252
Mariagerfjord Gymnasium	196	196	224	224	224	196
Morsø Gymnasium	140	140	140	140	140	112
Nørresundby Gymnasium & HF	224	224	224	224	224	196
Støvring Gymnasium	168	168	168	168	168	168
Thisted Gymnasium & HF-kursus	224	196	224	224	224	196
Vesthimmerlands Gymnasium & HF	140	140	140	140	140	140
Aalborg Katedralskole	224	252	336	308	308	252
Aalborghus Gymnasium	224	280	308	308	308	252
Region Sjælland	4.519	4.796	5.042	5.256	5.237	5.186
Roskilde	1.710	1.800	1.960	2.100	2.100	2.100
Greve Gymnasium	300	300	336	364	364	364
Himmelev Gymnasium	270	270	280	280	280	280
Køge Gymnasium	270	300	336	364	364	364
Roskilde Gymnasium	300	300	336	336	336	364
Roskilde Katedralskole	360	360	448	504	504	476
Solrød Gymnasium	210	270	224	252	252	252
Storstrøm	1.284	1.208	1.264	1.288	1.288	1.288
Maribo Gymnasium	140	140	168	168	168	168
Nakskov Gymnasium	168	112	88	112	112	112
Nykøbing Katedralskole	300	300	280	280	280	280
Næstved Gymnasium og HF	420	432	476	476	476	476
Vordingborg Gymnasium og HF	256	224	252	252	252	252
Vestsjælland	1.525	1.788	1.818	1.868	1.849	1.798
Høng Gymnasium og HF	78	78	84	84	84	84
Kalundborg Gymnasium	240	270	252	252	252	252
Midtsjællands Gymnasium Haslev	168	150	112	120	120	120
Midtsjællands Gymnasium Ringsted	60	150	140	150	150	150
Odsherred Gymnasium	180	180	196	196	196	168
Slagelse Gymnasium	300	390	390	390	364	364
Sorø Akademis skole	180	210	196	196	203	210
Stenhus Gymnasium	319	360	448	480	480	450
Hovedtotal	27.228	28.970	31.712	32.038	31.851	30.876

2016-2018

Søgning

	2009	2011	2016	2017	2018
Region Hovedstaden	8.356	9.694	10.349	9.943	9.451
Bornholm	165	242	190	182	149
Campus Bornholm	165	242	190	182	149
Centrum	2.098	2.720	2.688	2.667	2.718
Christianshavns Gymnasium	265	360	357	386	317
Frederiksberg Gymnasium	419	437	316	318	298
Gefion Gymnasium		407	538	517	586
Københavns åbne Gymnasium	108	99	166	131	109
Rysensteen Gymnasium	392	399	401	469	473
Sankt Annæ Gymnasium	236	291	247	271	265
Tårnby Gymnasium	188	214	227	202	175
Ørestad Gymnasium	490	513	436	373	495
Nordsjælland	2.246	2.362	2.562	2.452	2.332
Allerød Gymnasium	184	230	208	238	220
Birkerød Gymnasium og HF	291	303	342	278	217
Egedal Gymnasium & HF	158	177	235	241	215
Espergærde Gymnasium og HF	403	382	442	396	415
Frederiksborg Gymnasium og HF	413	381	450	461	482
Frederikssund Gymnasium	120	130	116	99	108
Frederiksværk Gymnasium og HF	138	144	94	104	87
Gribskov Gymnasium	179	178	207	205	183
Helsingør Gymnasium	149	229	230	176	165
Rungsted Gymnasium	211	208	238	254	240
Storkøbenhavn Nord	2.510	2.914	3.189	2.947	2.763
Aurehøj Gymnasium	270	295	289	338	263
Borupgaard Gymnasium	438	421	504	435	373
Gammel Hellerup Gymnasium	265	394	440	364	357
Gladaxe Gymnasium	270	312	356	352	372
Herlev Gymnasium & HF	110	144	128	76	86
Lyngby Gymnasium, Knord			41	56	64
Nærum Gymnasium	366	416	459	407	417
Ordrup Gymnasium	230	267	339	246	264
Virum Gymnasium	314	329	396	411	353
Øregård Gymnasium	247	336	237	262	214
Storkøbenhavn Vest	1.337	1.456	1.720	1.695	1.489
Falkonergårdens Gymnasium & HF	327	437	494	456	432
Hvidovre Gymnasium & HF	112	119	103	90	63
Høje-Taastrup Gymnasium & HF	156	207	151	156	103
NEXT Albertslund Gymnasium	144	125	99	69	116
NEXT Sydkystens Gymnasium			87	97	70
Nørre Gymnasium	308	312	436	422	343
Rødovre Gymnasium	290	256	350	405	362
Region Syddanmark	5.648	6.443	6.547	6.051	5.638
Fyn	2.249	2.527	2.657	2.439	2.219
Faaborg Gymnasium	108	110	93	61	53
Middelfart Gymnasium og HF	126	173	185	182	189
Midtfyns Gymnasium	139	173	167	178	124
Mulernes Legatskole	242	227	213	202	160
Nordfyns Gymnasium	141	170	111	131	131
Nyborg Gymnasium	163	204	249	172	120
Odense Katedralskole	350	386	411	423	350
Sct. Knuds Gymnasium	278	268	399	344	371
Svendborg Gymnasium	358	343	399	336	353
Tornbjerg Gymnasium	184	313	221	244	174
Vestfyns Gymnasium	160	160	209	166	194
Sydvestjylland	1.082	1.209	1.184	1.068	933
Esbjerg Gymnasium & HF	343	346	328	292	221
Grindsted Gymnasium og HF	119	154	150	130	104
Ribe Katedralskole	157	167	172	149	152
Rybners	163	171	226	213	206
Varde Gymnasium og HF	176	189	154	146	121
Vejen Gymnasium og HF	124	182	154	138	129
Sønderjylland	1.101	1.187	1.140	1.066	1.004
Alsundgymnasiet	164	186	177	168	141
Haderslev Katedralskole	279	313	267	253	252
Sønderborg Statskole	276	270	289	269	267
Tønder Gymnasium	143	179	160	118	116
Aabenraa Statskole	239	239	247	258	228
Trekantområdet	1.216	1.520	1.566	1.478	1.482
Fredericia Gymnasium	218	308	261	276	270
Kolding Gymnasium	188	239	194	160	141
Munkensdam Gymnasium	257	263	362	332	340
Rosborg Gymnasium & HF	322	389	470	466	434
Rødkilde Gymnasium	231	321	279	244	297

	2009	2011	2016	2017	2018
Region Midtjylland	5.727	6.667	6.623	6.254	5.999
Nord	764	904	861	798	751
Bjerringbro Gymnasium	90	130	122	66	69
Skive Gymnasium og HF	251	232	196	187	177
Viborg Gymnasium og HF	206	272	178	200	166
Viborg Katedralskole	217	270	365	345	339
Syd	473	587	579	531	490
Horsens Gymnasium	172	208	156	215	188
Horsens Statskole	178	245	294	198	199
Tørring Gymnasium	123	134	129	118	103
Vest	1.217	1.292	1.208	1.199	1.093
Herning Gymnasium	380	352	363	412	400
Holstebro Gymnasium og HF	213	258	237	217	209
Ikast-Brande Gymnasium	167	190	175	168	134
Lemvig Gymnasium	114	138	107	91	97
Ringkøbing Gymnasium	136	155	97	118	98
Struer Statsgymnasium	114	118	104	96	72
Vestjysk Gymnasium Tarm	93	81	125	97	83
Øst	3.273	3.884	3.975	3.726	3.665
Egå Gymnasium	304	349	308	304	295
Favrskov Gymnasium	170	240	245	220	257
Grenaa Gymnasium	143	153	126	119	80
Langkær Gymnasium og HF	202	228	212	97	54
Marselisborg Gymnasium	211	328	285	262	327
Odder Gymnasium	122	183	167	183	174
Paderup Gymnasium	145	189	262	214	228
Randers Statskole	245	291	377	267	313
Risskov Gymnasium	179	293	251	251	271
Rønede Gymnasium	65	77	90	95	88
Silkeborg Gymnasium	499	516	528	536	488
Skanderborg Gymnasium	236	226	259	288	219
Viby Gymnasium og HF	139	183	228	184	197
Aarhus Katedralskole	316	280	309	360	337
Århus Statsgymnasium	297	348	328	346	337
Region Nordjylland	2.527	2.865	2.722	2.454	2.378
Nordjylland	2.527	2.865	2.722	2.454	2.378
Brønderslev Gymnasium & HF-kursus	116	130	95	123	96
Dronninglund Gymnasium	143	163	154	141	143
Fjerritslev Gymnasium	97	108	64	63	59
Frederikshavn Gymnasium & HF-kursus	196	192	172	148	143
Hasseri Gymnasium	232	281	248	186	200
Hjørring Gymnasium & HF-kursus	318	336	316	248	251
Mariagerfjord Gymnasium	137	189	188	190	176
Morsø Gymnasium	67	113	105	79	73
Nørresundby Gymnasium & HF	216	253	213	189	242
Støvring Gymnasium	167	152	148	179	173
Thisted Gymnasium & HF-kursus	173	178	217	141	144
Vesthimmerlands Gymnasium & HF	146	155	154	170	117
Aalborg Katedralskole	242	288	324	314	272
Aalborghus Gymnasium	277	327	324	283	289
Region Sjælland	3.825	4.445	4.680	4.169	4.164
Roskilde	1.619	1.825	1.987	2.052	2.035
Greve Gymnasium	315	296	335	346	366
Himmelev Gymnasium	190	208	149	160	180
Køge Gymnasium	220	292	354	430	362
Roskilde Gymnasium	307	311	453	458	371
Roskilde Katedralskole	324	454	546	456	566
Solrød Gymnasium	263	264	150	202	190
Storstrøm	958	1.054	1.049	980	898
Maribo Gymnasium	119	138	120	104	92
Nakskov Gymnasium	73	84	90	81	58
Nykøbing Katedralskole	196	217	211	224	191
Næstved Gymnasium og HF	400	425	449	393	369
Vordingborg Gymnasium og HF	170	190	179	178	188
Vestsjælland	1.248	1.566	1.644	1.137	1.231
Høng Gymnasium og HF	48	64	23	15	24
Kalundborg Gymnasium	136	201	196	196	162
Midtsjællands Gymnasium Haslev	79	99	103		
Midtsjællands Gymnasium Ringsted	12	127	116		
Odsherred Gymnasium	127	129	133	91	94
Slagelse Gymnasium	331	377	408	342	387
Sorø Akademis skole	199	234	195	179	217
Stenhus Gymnasium	316	335	470	314	347
Hovedtotal	26.083	30.114	30.921	28.871	27.630

Anm.: Tabellen indeholder tal for stx. Det er ikke muligt at opdele søgningen til Midtsjællands Gymnasium i 2017 og 2018 på de to afdelinger i Haslev og Ringsted, og de fremgår derfor ikke af oversigten. Private gymnasier indgår ikke i oversigten.

Kilde: Børne- og undervisningsministeriet, flere kilder.

BILAG 19

Analyse af elevernes søgning til stx efter herkomst

Bilaget indeholder følgende konklusioner, som på forskellig vis belyser forskelle i elevernes søgning til stx-afdelinger alt efter herkomst

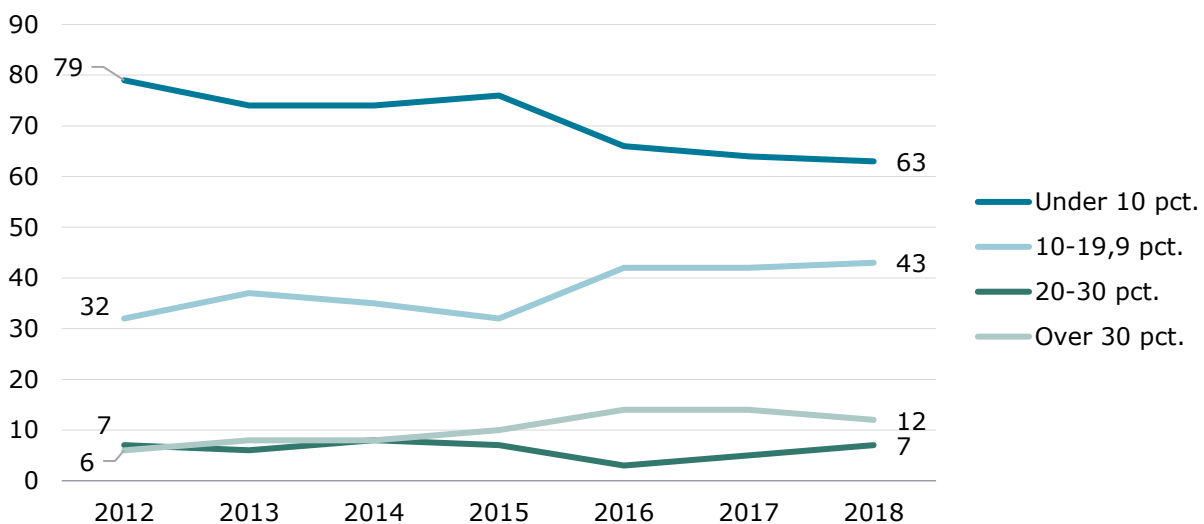
Andelen af elever med udenlandsk herkomst stiger mere på de stx-afdelinger, som i forvejen har en høj andel af elever med udenlandsk herkomst	2
Elever med udenlandsk herkomst søger i højere grad end elever med dansk herkomst, stx-afdelinger med en høj andel af elever med udenlandsk herkomst	5
Antallet af stx-ansøgere falder mest på stx-afdelinger med en høj andel af elever med udenlandsk herkomst.....	7

Andelen af elever med udenlandsk herkomst stiger mere på de stx-afdelinger, som i forvejen har en høj andel af elever med udenlandsk herkomst

Andelen af elever med udenlandsk herkomst på ikke-private stx-afdelinger er steget fra 11 til 13 procent i perioden 2012-2018. Stigningen skal ses i sammenhæng med, at andelen af unge (15-16 år) med udenlandsk herkomst i befolkningen er steget i samme periode.

Der er stor forskel på, hvor mange elever med udenlandsk herkomst, der tilgår de 125 stx-afdelinger¹, som er aktive i perioden 2012-2018, men der ses i perioden tendenser mod en øget koncentration af elever med udenlandsk herkomst på et mindre antal afdelinger. Således ses, at hvor der i 2012 var 79 stx-afdelinger med under 10 procent elever med udenlandsk herkomst, er tallet i 2018 faldet til 63 afdelinger, jf. figur 1.a. Omvendt ses, at antallet af afdelinger med 10-19,9 procent og over 30 procent elever med udenlandsk herkomst er steget i samme periode. Konkret er antallet af afdelinger med en andel på over 30 procent steget stødt fra 6 i 2012 til 14 i 2017, hvorefter det er faldet til 12 i 2018.²

Figur 1a. Antal stx-afdelinger fordelt efter afdelingens andel elever med udenlandsk herkomst i tilgangen, perioden 2012-2018

Anm. Private gymnasier indgår ikke i opgørelsen. Stx-gymnasier er opgjort på afdelingsniveau. Der ses kun på afdelinger, der har en tilgang af elever til stx det pågældende år. Tilgangen er opgjort på skoleår, hvor 2018 refererer til skoleåret 2018/2019.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets eget elevregister samt Danmarks Statistik.

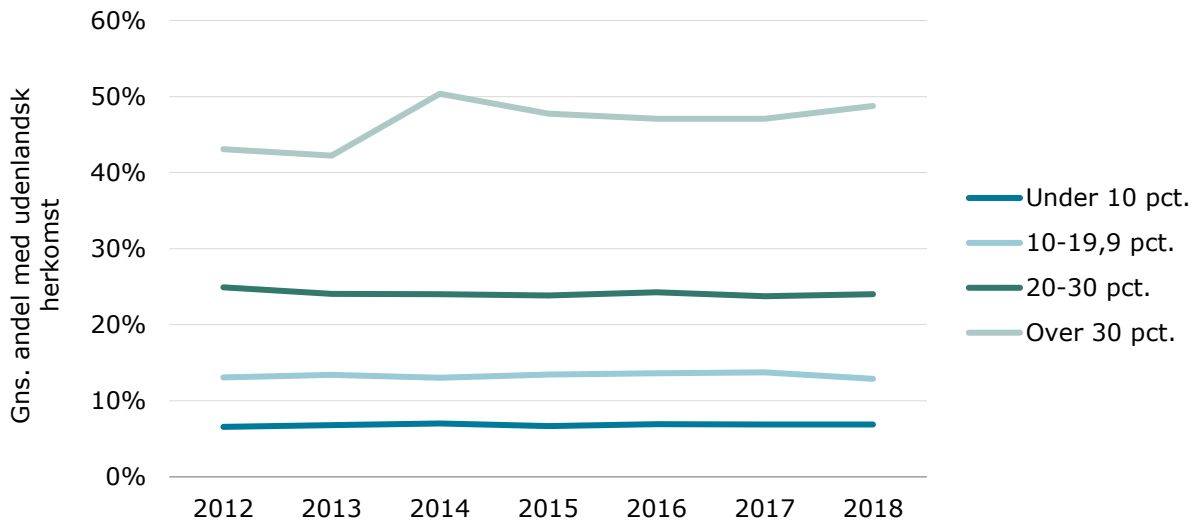
I tillæg hertil ses af figur 1.b, at afdelingernes gennemsnitlige andel elever med udenlandsk herkomst er steget på de afdelinger, som ligger i kategorien ”over 30 procent”. I 2012 var gennemsnittet på 43 procent for de 6 stx-afdelinger, som lå i kategorien, mens andelen var steget til 49 procent for de 12 afdelinger, som i 2018 havde mere end 30 procent elever med udenlandsk herkomst. Med andre ord er der sket en stigning i andelen af elever med udenlandsk herkomst blandt stx-afdelingerne i kategorien

¹ Medregnet er alene ikke-private gymnasier.

² Det er Kolding Gymnasium og Tornbjerg Gymnasium, som i tilgangen 2018 ikke længere har en andel af elever med udenlandsk herkomst på over 30 pct.

”over 30 procent”, mens det for afdelinger i de øvrige kategorier (”Under 10 procent osv.) ses en relativt konstant udvikling over tid.

Figur 1b. Den gennemsnitlige andel elever med udenlandsk herkomst i tilgangen inden for hver kategori af samme, perioden 2012-2018

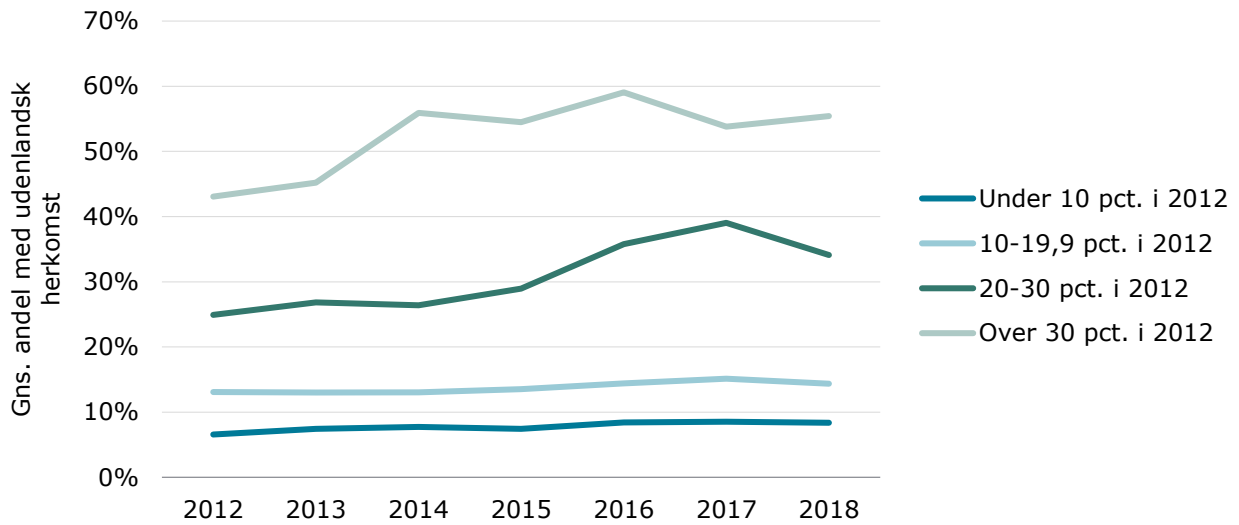

Anm.: Private gymnasier indgår ikke i opgørelsen. Stx-gymnasier er opgjort på afdelingsniveau. Der ses kun på afdelinger, der har en tilgang af elever til stx det pågældende år. Tilgangen er opgjort på skoleår, hvor 2018 refererer til skoleåret 2018/2019.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets eget elevregister samt Danmarks Statistik.

Samme tendens mod en øget koncentration af elever med udenlandsk herkomst på afdelinger, som i forvejen har en høj andel elever med udenlandsk herkomst, ses også af figur 2. Her ses det, at andelen af elever med udenlandsk herkomst er steget mest på de stx-afdelinger, som i 2012 havde ”20-30 procent” og ”over 30 procent” elever med udenlandsk herkomst. Stigningen er således størst for de 6 stx-afdelinger, som i 2012 tilhørte gruppen med ”over 30 procent”, hvor andelen er steget med 12 procentpoint i perioden 2012-2018. Til sammenligning ses en stigning på 3 procentpoint for de 79 stx-afdelinger, som i 2012 lå i kategorien ”under 10 procent” elever med udenlandsk herkomst.

Figur 2. Udviklingen i andelen af elever på stx med udenlandsk herkomst i tilgangen i perioden 2012-2018, grupperet efter udgangspunktet i 2012

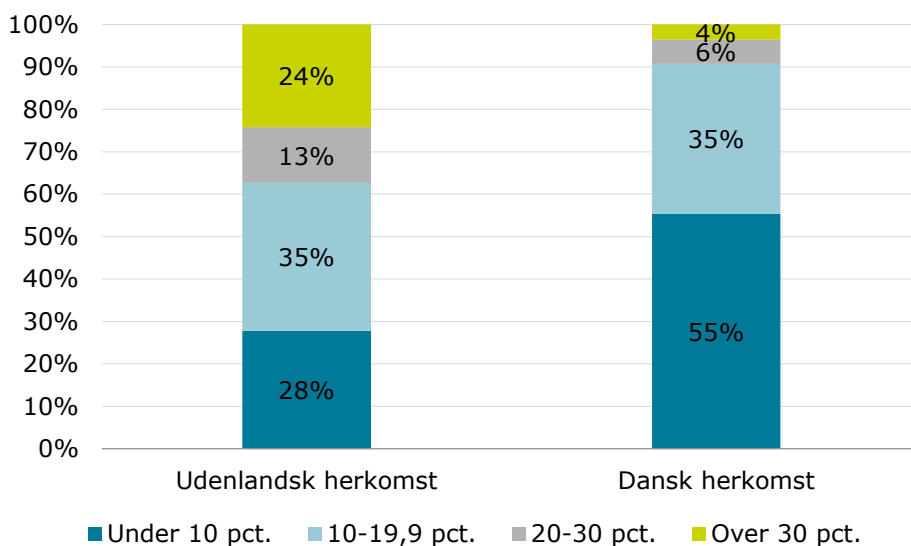
Anm.: Figuren følger stx-gymnasierne over tid, grupperet efter intervaller for andelen af elever med udenlandsk herkomst i 2012. Private gymnasier indgår ikke i opgørelsen. Stx-gymnasier er opgjort på afdelingsniveau. Tilgangen er opgjort på skoleår, hvor 2018 refererer til skoleåret 2018/2019.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets eget elevregister samt Danmarks Statistik.

Elever med udenlandsk herkomst søger i højere grad end elever med dansk herkomst, stx-afdelinger med en høj andel af elever med udenlandsk herkomst

Den stigende koncentration af elever med udenlandsk herkomst på relativ få afdelinger afspejler sig også i elevernes søgemønstre. Figur 3 fordeler stx-ansøgningerne fra 2019 efter elevernes herkomst og de ansøgte afdelingers andel elever med udenlandsk herkomst. Det ses, at godt halvdelen (55 procent) af eleverne med dansk herkomst søger et gymnasium, der har en lav andel elever med udenlandsk herkomst (under 10 procent) som første prioritet. Det samme gør sig gældende for godt en fjerdedel af eleverne med udenlandsk herkomst (28 procent). Omvendt ses også, at knap en fjerdedel af eleverne med udenlandsk herkomst (24 procent) søger et gymnasium med en høj andel elever med udenlandsk herkomst (30 procent og over), mens det samme kun er gældende for 4 procent af eleverne med dansk herkomst.

Figur 3. Søgning til stx 2019 fordelt efter elevernes herkomst og den ansøgte afdelings andel elever med udenlandsk herkomst

Anm.: Figuren medtager alene elevernes 1. prioritetsansøgning fra 9. og 10. klasse. Private gymnasier indgår ikke i opgørelsen. Stx-gymnasier er opgjort på afdelingsniveau med undtagelse af MSG-Haslev og MSG-Ringsted, som samlet på hovedinstitutionsniveau. Afdelingernes andel elever med udenlandsk herkomst er opgjort ud fra tilgangen til de enkelte afdelinger i 2018.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, flere kilder, samt Danmarks Statistik.

Forskellen i elevernes søgning på tværs af herkomst kan bl.a. skyldes, at elever med hhv. dansk og udenlandsk herkomst er bosat geografisk forskelligt i landet. Det er derfor muligt, at den stigende koncentration af elever med udenlandsk herkomst på nogle gymnasier afspejler ændringer i befolkningssammensætningen i nærområdet. For at undersøge dette nærmere er der foretaget en regressionsanalyse, som belyser sammenhængen mellem valg af gymnasial institution og herkomst

inden for hver enkelt grundskole³. Således sammenlignes den enkelte elev med kammerater fra samme grundskole. På denne måde sikres det, at eleverne tilnærmelsesvis har samme muligheder for valg af gymnasie, da eleverne på samme grundskole forventes at bo relativt tæt på hinanden og derfor have tilnærmelsesvis samme transportafstand til områdets gymnasier.

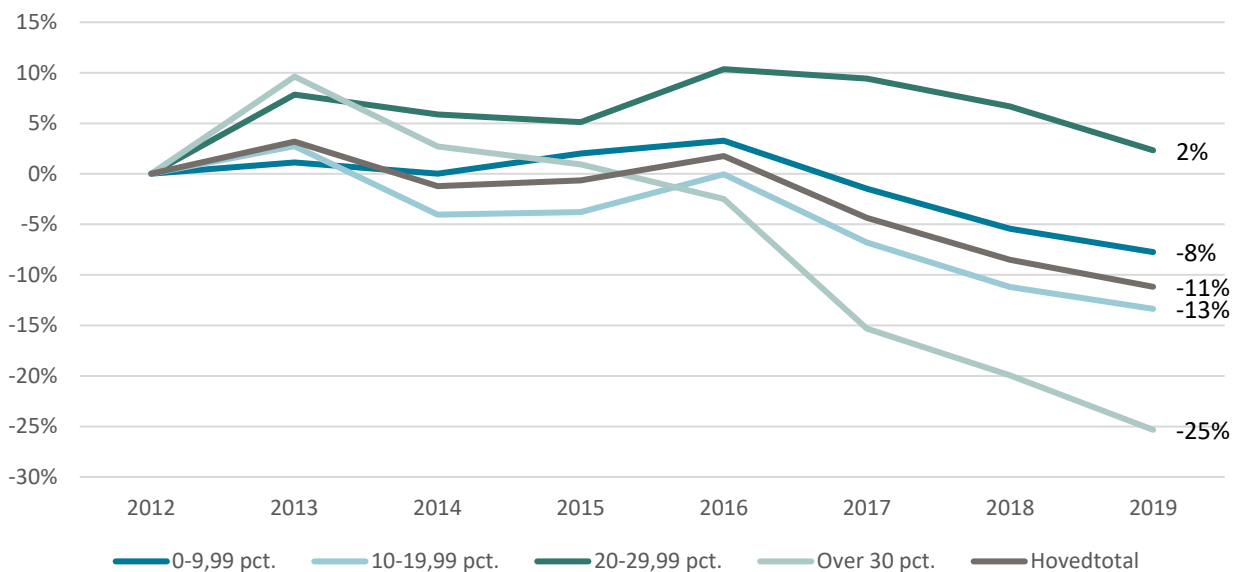
Resultaterne fra denne analyse bekræfter de viste sammenhænge i figur 3 og viser en positiv statistisk signifikant sammenhæng mellem herkomst og sandsynligheden for at søge stx-gymnasier med en høj andel af elever med udenlandsk herkomst (over 30 procent). Således viser analysen, at elever med udenlandsk herkomst i højere grad end elever af dansk herkomst, søger stx-gymnasier, som har en høj andel af elever med udenlandsk herkomst, og at dette ikke alene skyldes forskelle i, hvordan elever med udenlandsk og dansk herkomst er bosat. Ligeledes viser analysen en statistisk signifikant sammenhæng mellem valg af gymnasie og forældreuddannelse og grundskolekarakterer. Dvs. at elever af forældre uden uddannelse samt elever med lave grundskolekarakterer har større sandsynlighed for at søge ind på et gymnasium med en høj andel elever med udenlandsk herkomst.

³ Analysens population er grundskoleelever, som i perioden 2015-2019 har søgt en stx-uddannelse som 1. prioritet. Søgning til private gymnasier er ikke medtaget i analysen. Den afhængige variabel i modellen er, hvorvidt eleven søger optagelse på en stx-afdeling, hvor andelen af elever med udenlandsk herkomst er > 30%. Ud over elevens egen herkomst (dansk eller udenlandsk), inkluderes også mål for forældrenes højeste fuldførte uddannelse, elevens eget gennemsnit fra folkeskolens afgangsprøve, og der kontrolleres for om eleven har aflagt alle relevante prøver. Modellen er en logistisk regressionsmodel med skole (institutions) fixed effects og robuste standardfejl. Fordelen ved denne type model er, at man udelukkende sammenligner elever inden for den samme afgivne grundskole, og dermed kan det med rimelighed antages, at den enkelte elev har den samme information og adgang til gymnasier, som de elever den enkelte elev sammenlignes med.

Antallet af stx-ansøgere falder mest på stx-afdelinger med en høj andel af elever med udenlandsk herkomst

Det ændrede søgemønster afspejler sig også i antallet af elever, der søger ind på stx-afdelinger med høje andele af elever med udenlandsk herkomst. Fra 2012-2019 ses der et betydeligt fald på 25 procent i antallet af stx-ansøgere, som søger ind på afdelinger i kategorien med ”over 30 procent”, jf. figur 4. Antallet af ansøgere falder ikke i samme grad for de øvrige kategorier af afdelinger. Det skal ses i sammenhæng med, at antallet af stx-ansøgere på landsplan er faldet med 11 procent, og at antallet af 16-årige generelt i befolkningen er faldet med 8 procent i samme periode.

Figur 4. Udvikling i antallet af ansøgere til stx-afdelinger, fordelt på afdelingernes andel af elever med udenlandsk herkomst, indekseret med 2012=0 procent

Anm. Figuren medtager alene elevernes 1. prioritetsansøgning fra 9. og 10. klasse. Private gymnasier indgår ikke i opgørelsen. Stx-gymnasier er opgjøret på afdelingsniveau med undtagelse af MSG-Haslev og MSG-Ringsted, som samlet på hovedinstitutionsniveau. Afdelingernes andel elever med udenlandsk herkomst er opgjøret ud fra tilgangen til de enkelte afdelinger i 2012-2018 og inddelt efter deres højeste andel henover perioden.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, flere kilder, samt Danmarks Statistik.

Faldet i søgningen til afdelinger med en høj andel elever med udenlandsk herkomst skal ses i sammenhæng med, at elever af hhv. dansk og udenlandsk herkomst har forskellig søgning til gymnasier med en høj andel elever med udenlandsk herkomst. Af nedenstående tabel 1 ses, at nedgangen i søgning for afdelinger med en andel på over 30 procent elever med udenlandsk herkomst i væsentlig udstrækning skyldes, at søgningen af elever med dansk herkomst er faldet med 38 procent i perioden 2012-2019. For gruppen af afdelinger med mellem 20-30 procent elever med udenlandsk herkomst er der også en markant forskel på tværs af herkomst.⁴ Her ses der er stor stigning i antallet, der ansøger

⁴ Det skal bemærkes, at antallet af afdelinger i gruppen med en koncentrationsandel på 20-30 pct. kun består af 8 afdelinger.

med udenlandsk herkomst, imens søgningen fra elever med dansk herkomst er mere eller mindre uændret.

Tabel 1. Den procentvise udvikling i antallet af ansøgere til stx-afdelinger opdelt på herkomst, 2012-2019

	Dansk herkomst	Udenlandsk herkomst	I alt
Under 10 %	-9%	16%	-8%
10-19,9 %	-16%	13%	-13%
20-30 %	-3%	31%	2%
Over 30 %	-38%	-5%	-25%
Alle ansøgere (landsplan)	-14%	10%	-11%
16-årige i befolkningen pr. 1. januar	-10%	16%	-8%

Anm.: Figuren medtager alene elevernes 1. prioritetsansøgning fra 9. og 10. klasse. Private gymnasier indgår ikke i opgørelsen. Stx-gymnasier er opgjort på afdelingsniveau med undtagelse af MSG-Haslev og MSG-Ringsted, som amlet på hovedinstitutionsniveau. Afdelingernes andel elever med udenlandsk herkomst er opgjort ud fra tilgangen til de enkelte afdelinger i 2012-2018 og inddelt efter deres højeste andel henover perioden.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, flere kilder, samt Danmarks Statistik.

Forskellene i udviklingen af antallet af stx-ansøgere på tværs af herkomst skal som beskrevet ses i lyset af, at den underliggende demografiske udvikling ikke er ens på tværs af befolkningsgrupperne. Generelt i befolkningen er antallet af 16-årige med dansk herkomst faldet med 10 procent fra 2012-2019, hvorimod antallet af 16-årige med udenlandsk herkomst er steget med 16 procent, jf. tabel 1. Der er således relativt store demografiske forskelle på tværs af herkomst, som forventes at have betydning for den udvikling, der ses i antallet af stx-ansøger med udenlandsk herkomst. Ligeledes kan disse demografiske forskelle på tværs af herkomst variere lokalt. Demografiske forskelle kan således potentielt forklare en del af de forskelle på tværs af herkomst, som der ses i tabel x, men sandsynligvis ikke det hele. Det underbygges af, at resultaterne fra regressionsanalysen er på linje med de deskriptive forskelle præsenteret i tabel 1. Regressionsanalysen tager, i væsentlig grad, højde for den lokale befolkningsudvikling.

Det bemærkes også, at ovenstående resultater ikke kan benyttes til at konkludere, at den vigende søgning skyldes netop det forhold, at afdelingerne i denne kategori har en høj andel elever med udenlandsk herkomst. Der kan også være andre årsager til denne nedgang i søgningen, herunder oplevede kvalitetsudfordringer eller udbud af særlige studieretninger, som fx ressourcestærke elever kunne tænkes i højere grad at reagere på⁵.

Ses der nærmere på de 22 stx-afdelinger, som har haft en høj og mellemhøj andel af elever med udenlandsk baggrund (over 20 procent), så er der en vis variation i afdelingerne i mellem, jf. tabel 2. Overordnet set oplever knap to ud af tre af disse afdelinger (14 afdelinger), at søgningen falder henover perioden (2012-2019). Særligt på de fleste af afdelingerne med de højeste koncentrationer af elever med

⁵ Denne konklusion ses også i sekretariatet for ekspertgruppens analyse af deskriptive forskelle i forældres uddannelsesbaggrund blandt stx-elever (bilag [37]).

udenlandsk herkomst, ses der et fald i det samlede antal ansøgere. For de øvrige afdelinger ses der derimod en fremgang i deres ansøgerantal.

Tabel 2 viser også, hvor meget andelen af ansøgere med udenlandsk herkomst er steget/faldet henover perioden. Det ses, at hovedparten af afdelingerne (17 ud af 22 afdelinger) oplever en stigning i andelen med udenlandsk herkomst henover perioden (2012-2019). Af tabellen fremgår også, hvordan udviklingen har været i den kommune, hvor afdelingen er beliggende, for at tydeliggøre, at flere af disse afdelinger ligger i områder, hvor andelen med udenlandsk i befolkningen også er stigende. Det må derfor formodes, at denne befolkningsudvikling på kommunalt niveau er med til at forklare en del af udviklingsbilledet på de pågældende afdelinger. Tabel 2 indeholder derfor også afdelingens beliggenhedskommunes udvikling i andelen af 16-årige med udenlandsk herkomst.

Tabel 2. Antal 1. prioritetsansøgere til stx og andel af ansøgerne med udenlandsk herkomst fordelt efter afdeling, 2012-2019. Medtaget er de afdelinger, som i mindst et år har haft en andel på minimum 20 procent elever med udenlandsk herkomst i tilgangen 2012-2018.

	INTSITUATIONSTAL	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	DIFFERENCE 2012-2019	DIFFERENCE PÅ KOMMUNE- NIVEAU *
NEXT - SYDKYSTEN GYMNASIUM	Andel udenlandsk herkomst	68%	72%	83%	72%	83%	70%	80%	71%	3 %-point	1 %-point
	Elever i alt	117	120	92	76	87	97	70	65	-44%	-6%
HERLEV GYMNASIUM OG HF	Andel udenlandsk herkomst	47%	38%	49%	52%	59%	58%	50%	64%	18 %-point	3 %-point
	Elever i alt	167	161	147	84	128	76	86	90	-46%	7%
HVIDOVRE GYMNASIUM & HF	Andel udenlandsk herkomst	75%	65%	63%	63%	66%	58%	54%	58%	-17 %-point	1 %-point
	Elever i alt	96	96	87	99	103	90	63	71	-26%	-12%
VIBY GYMNASIUM	Andel udenlandsk herkomst	33%	29%	26%	31%	39%	41%	53%	57%	24 %-point	5 %-point
	Elever i alt	135	202	208	214	228	184	197	156	16%	-9%
LYNGBY HANDELSGYMNASIUM, KNORD**	Andel udenlandsk herkomst	-	23%	16%	24%	32%	38%	45%	56%	33 %-point	2 %-point
	Elever i alt	-	30	56	58	41	56	64	48	60%	5%
KØBENHAVNS ÅBNE GYMNASIUM	Andel udenlandsk herkomst	63%	59%	68%	77%	65%	63%	68%	56%	-7 %-point	-4 %-point
	Elever i alt	139	162	145	147	166	131	109	124	-11%	11%
AARHUS GYMNASIUM, TILST	Andel udenlandsk herkomst	57%	64%	65%	64%	74%	77%	87%	55%	-2 %-point	5 %-point
	Elever i alt	204	183	244	261	212	97	54	40	-80%	-9%
HØJE-TAASTRUP GYMNASIUM	Andel udenlandsk herkomst	35%	35%	42%	45%	49%	58%	47%	48%	13 %-point	2 %-point
	Elever i alt	167	163	186	162	151	156	103	91	-46%	-7%
FREDERIKSBERG GYMNASIUM	Andel udenlandsk herkomst	37%	41%	40%	40%	51%	55%	53%	46%	9 %-point	2 %-point
	Elever i alt	317	242	310	307	316	318	298	260	-18%	12%
ØRESTAD GYMNASIUM	Andel udenlandsk herkomst	27%	31%	28%	35%	32%	38%	41%	45%	19 %-point	-4 %-point
	Elever i alt	477	632	474	595	436	373	495	421	-12%	11%
NEXT - ALBERTSLUND GYMNASIUM	Andel udenlandsk herkomst	50%	42%	57%	44%	48%	39%	47%	45%	-5 %-point	5 %-point
	Elever i alt	107	126	97	72	99	69	116	128	20%	-12%
MULERNES LEGATSKOLE	Andel udenlandsk herkomst	34%	36%	31%	28%	45%	31%	41%	40%	7 %-point	5 %-point
	Elever i alt	253	236	264	213	213	202	160	188	-26%	-11%

Ekspertgruppe vedrørende fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser

KOLDING GYMNASIUM, HF-KURSUS OG IB SCHOOL	Andel udenlandsk herkomst	22%	28%	25%	20%	28%	28%	26%	38%	16 %-point	4 %-point
	Elever i alt	219	263	217	176	194	160	141	157	-28%	0%
TORNBJERG GYMNASIUM	Andel udenlandsk herkomst	14%	20%	27%	27%	36%	43%	34%	36%	22 %-point	5 %-point
	Elever i alt	263	301	206	222	221	244	174	148	-44%	-11%
NØRRE GYMNASIUM	Andel udenlandsk herkomst	14%	21%	20%	26%	29%	33%	24%	26%	12 %-point	-4 %-point
	Elever i alt	395	416	386	479	436	422	343	414	5%	11%
GREVE GYMNASIUM	Andel udenlandsk herkomst	14%	19%	20%	26%	17%	21%	24%	24%	11 %-point	3 %-point
	Elever i alt	317	307	359	299	335	346	366	360	14%	-13%
RØDOVRE GYMNASIUM	Andel udenlandsk herkomst	16%	20%	18%	22%	23%	25%	20%	22%	7 %-point	4 %-point
	Elever i alt	302	389	273	284	350	405	362	312	3%	-4%
AALBORGHUS GYMNASIUM	Andel udenlandsk herkomst	12%	14%	9%	17%	22%	18%	23%	22%	10 %-point	4 %-point
	Elever i alt	291	331	358	302	324	283	289	248	-15%	-8%
ÅRHUS STATSGYMNASIUM	Andel udenlandsk herkomst	15%	13%	15%	16%	15%	25%	24%	21%	6 %-point	5 %-point
	Elever i alt	316	300	322	334	328	346	337	370	17%	-9%
AABENRAA STATSSKOLE	Andel udenlandsk herkomst	12%	8%	17%	12%	15%	16%	16%	18%	6 %-point	2 %-point
	Elever i alt	249	259	234	250	247	258	228	211	-15%	-5%
TØNDER GYMNASIUM	Andel udenlandsk herkomst	10%	5%	7%	13%	13%	11%	12%	15%	6 %-point	7 %-point
	Elever i alt	199	172	178	144	160	118	116	105	-47%	-12%
GEFION GYMNASIUM	Andel udenlandsk herkomst	30%	21%	29%	25%	20%	19%	18%	12%	-17 %-point	-4 %-point
	Elever i alt	394	482	498	497	538	517	586	500	27%	11%
GYMNASIER MED OVER 20% UDENLANDSK HERKOMST SAMLET***	Andel udenlandsk herkomst på institutioner										
	Elever i alt	32%	32%	34%	35%	39%	39%	40%	40%	7 %-point	2 %-point
ALLE INSTITUTIONER****	Andel udenlandsk herkomst på institutioner	11%	12%	12%	12%	13%	14%	14%	14%	3 %-point	3 %-point
	Elever i alt	30.428	31.397	30.053	30.233	30.959	29.099	27.840	27.027	-11%	-8%

Anm.: Figuren medtager alene elevernes 1. prioritetsansøgning fra 9. og 10. klasse. Private gymnasier indgår ikke i opgørelsen. Stx-afdelinger er opgjort på afdelingsniveau. Der ses på de afdelinger, som i mindst et år har haft en andel af elever med udenlandsk herkomst på minimum 20 procent i tilgangen 2012-2018. Tilgangen er opgjort på skoleår, hvor 2018 refererer til skoleåret 2018/2019.

*Tal på kommuneniveau dækker over hhv. forskellen fra 2012-2019 i andelen af 16-årige med udenlandsk herkomst (grå felt) og ændringen i antallet af 16-årige fra 2012-2019 (hvide felt).

**L yngby Handelsgymnasium, Knord har ikke en tilgang i 2012, hvorfor alle differencer er baseret på perioden 2013-2019.

***Kommuneniveauet for gymnasier med minimum 20% udenlandsk herkomst samlet er beregnet ud fra alle de kommuner, hvor et af gymnasierne på listen ligger i.

****For alle afdelinger dækker kommuneniveau alle landets kommuner.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, flere kilder, samt Danmarks Statistik.

BILAG 20

Analyse af ændring af bopælsstatus ved søgetidspunktet for stx-gymnasier

Lidt flere bliver udeboende i perioden, hvor der ansøges om optagelse på stx-gymnasier

Nogle gymnasier er meget populære og derfor sværere at komme ind på, medmindre man bor relativt tæt på gymnasiet. Det kan potentielt give kommende elever incitament til at flytte deres bopælsadresse proforma, til fx en bekendt, som bor tættere på det ønskede gymnasium, for at øge chancerne for at komme ind.¹

Denne analyse undersøger, om der er systematiske udsving i omfanget af ændringer af elevers bopælsstatus blandt de elever, som søger ind på et stx-gymnasium direkte fra 9. og 10. klasse. Der ses konkret på, om deres bopælsstatus² ændres fra at være hjemmeboende i et kvartal til at være udeboende i det næste, set på tværs af den periode, hvor søgningen til gymnasiet foregår³ (1. kvartal i søgeåret).

Analysen viser en forholdsvis lille, men systematisk, tendens til, at relativt flere elever skifter bopælsstatus i løbet af det kvartal, hvor søgningen til de gymnasiale uddannelser foregår. På landsplan er omfanget begrænset, da kun omkring 170 elever i gennemsnit om året skifter bopælsstatus fra hjemme- til udeboende i kvartalet, hvor der søges om optag (svarende til ca. 0,6 procent af eleverne, der søger stx). Det relative omfang er dog større på enkelte gymnasier i primært hovedstadsregionen, hvor der også er flest overansøgte gymnasier. Til sammenligning ser tendensen ikke ud til at gøre sig gældende for elever, der søger hhx- og htx-gymnasier, som netop heller ikke er omfattet af centralt fastsatte fordelingsregler, herunder afstandskriteriet.

Den systematiske tendens til, at flere bliver udeboende i perioden, hvor der søges om optagelse på stx, og særligt i hovedstadsområdet, kan være udtryk for flere forskellige forhold, herunder at nogle få elever vælger at flytte adresse proforma for at øge deres chancer for at komme ind på bestemte gymnasier, men det kan ikke afvises også at skyldes andre forhold. Analysen ser kun på ændringer i bopælsstatus og ikke på den faktiske adresseændring, herunder fx om den adresse, der flyttes til, er tættere på det søgte gymnasium, end den man flyttede fra. Årsagerne til ændringen i bopælsstatus er desuden ikke undersøgt nærmere, hvorfor analysen ikke kan konkludere noget entydigt om, hvorvidt stigningen i antallet af skift i bopælsstatus i kvartalet for søgning til gymnasiet, er et udtryk for reelle flytninger, brug af proforma adresser eller af øvrige årsager.

¹ Når et gymnasium er oversøgt, sker fordelingen af ansøgerne ud fra afstanden mellem bopæl og ansøgt gymnasium som hovedkriterium. Det indebærer, at ansøgere med den korteste afstand bliver optaget først (med visse undtagelser). Fordelingen sker i fordelingsudvalg nedsat af regionerne ud fra gymnasiernes geografiske placering.

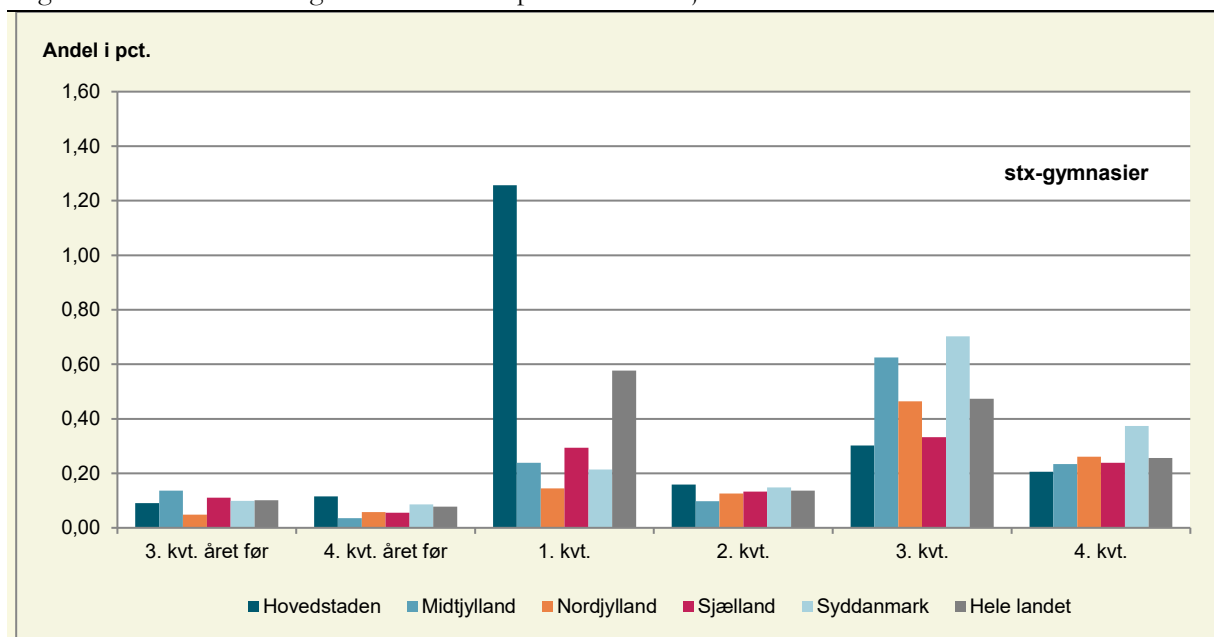
² Se bilag 1 for definition af den kvartalsvise bopælsstatus.

³ Eleverne, som søger direkte fra 9. eller 10. klasse, søger om optagelse på en gymnasial uddannelse i løbet af februar måned og senest 1. marts. Det er ansøgenes folkeregisteradresse på søgetidspunktet, som kan blive afgørende for, om de bliver optaget eller ej.

Tendens til at blive udeboende ses særligt i hovedstadsregionen

I figur 1 ses der på andelen af elever, der søger ind på et stx-gymnasie og som skifter bopælsstatus fra hjemme- til udeboende, i kvartalerne før og efter søgetidspunktet i 1. kvartal. Andelen stiger signifikant i 1. kvartal, hvor eleverne skal søge om optagelse på de gymnasiale uddannelser, og særligt for hovedstadsregionen er denne stigning udtalt.⁴

Figur 1. Andel af stx-ansøgere der skifter bopælsstatus fra hjemme- til udeboende i 2015-2018

Anm.: Figuren medtager alene elevernes 1. prioritetsansøgning fra 9. og 10. klasse til stx i 2015-2018, og udgør knap 120.00 elever. Heraf beregnes andelen af elever, der går fra at være hjemmeboende ved udgangen af forrige kvartal, til at være udeboende ved udgangen af det næste kvartal (det angivne kvartal på x-aksen). Samme elev kan godt gå igen i flere kvartaler og år. Private gymnasier indgår ikke i opgørelsen. Der fordeles på afdelingens beliggenhedsregion.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, Fælles tilmelding til ungdomsuddannelserne, samt Danmarks Statistik.

Det er konkret ca. 0,6 procent eller årligt ca. 170 elever af knap 30.000 elever, der søger et stx-gymnasium direkte fra 9. og 10. klasse, som skifter bopælsstatus fra hjemme- til udeboende i 1. kvartal i søgeåret. For hovedstadsregionen skifter 1,3 procent, svarende til årligt ca. 125, af eleverne fra hjemme- til udeboende, hvorimod kun mellem 0,1-0,3 procent af eleverne i de øvrige regioner skifter fra hjemme- til udeboende. Det viser, at det primært er hovedstadsregionen, som trækker andelen af bopælsskift i 1. kvartal på landsplan op.

Til sammenligning ligger andelen af elever, der skifter bopælsstatus i kvartalerne før og efter 1. kvartal, hvor søgetidspunktet er, på et meget lavt niveau - på landsplan omkring 0,1 procent. Det er også tilfældet, når der opdeles på regioner - dog med en smule mere variation (op til 0,2 procent).

I 3. kvartal i søgeåret ses der igen en højere andel af elever, som skifter bopælsstatus til udeboende, men dog mere jævnt fordelt på tværs af regioner (mellem 0,3-0,7 procent svarende til

⁴ Stigning fra 4. kvartal året før til 1. kvartal i søgeåret er signifikant for alle regioner. Ses der på stigningen fra 3. kvartal året før til 1. kvartal i søgeåret, er stigningen kun signifikant for Hovedstaden og Sjælland. Signifikansniveauet er beregnet ud fra en t-test mellem gennemsnit af variable i samme population.

ca. 140 elever årligt). Det kan formodes at hænge sammen med studiestart, hvor nogle elever muligvis flytter efter deres gymnasie eller har valgt gymnasie efter deres kommende bopæl. Det kan muligvis også forklare, at andelen af elever, der skifter bopælsstatus i dette kvartal er lavest for hovedstadsregionen, hvor de geografiske afstande mellem elevernes bopæl og institutionerne generelt er kortere. Det skal dog bemærkes, at den bagvedliggende årsag til antallet, der skifter bopælsstatus, i 3. kvartal ikke er undersøgt nærmere.

Som figur 1 viser, er tendensen til at skifte bopælsstatus op til søgetidspunktet størst i Region Hovedstaden, hvor der også er flest overansøgte stx-gymnasier, som vist i tabel 1. Her fremgår det, at 38 procent af alle overansøgte stx-gymnasier ligger i hovedstadsregionen, hvor regionerne Syddanmark, Midtjylland og Sjælland til sammenligning har mellem 11-14 procent af de overansøgte stx-gymnasier, og Region Nordjylland har 2 procent

Tabel 1. Andel af overansøgte stx-gymnasier fordelt på region, gennemsnit over 2016-2018

Hovedstaden	38 %
Syddanmark	14 %
Midtjylland	11 %
Sjælland	11 %
Nordjylland	2 %
Hele landet	19 %

Anm.: Et gymnasie defineres som overansøgt, hvis søgningen overstiger optagelseskapaciteten med 25 elever. Der er valgt denne bagatelgrænse, for at se bort fra de gymnasier som over tid skifter mellem at være over- og underansøgte. Der er ikke kapacitetstal for 2015. Private gymnasier indgår ikke i opgørelsen. Der fordeles på afdelingens beliggenhedsregion.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, Fælles tilmelding til ungdomsuddannelserne, samt Danmarks Statistik.

Det bemærkes, at selvom der ses et systematisk mønster i ændringen af bopælsstatus omkring det kvartal, hvor eleverne søger om optagelse på stx, så er der årligt tale om relativ få elever, jf. tabel 2. Set over hele landet, drejer det sig i gennemsnit om omkring 35 personer, som hvert kvartal skifter bopælsstatus fra hjemme- til udeboende blandt de, der søger ind på stx, og der er stor variation i antallet, der skifter bopælsstatus, på tværs af kvartaler og regioner. I 1. kvartal drejer det sig om ca. 170 elever, i årligt gennemsnit, ud af de knap 30.000 elever, som søger stx, hvorimod kun godt 20 skiftede årligt bopælsstatus i kvartalet før. Ud af de ca. 170 elever, som blev udeboende i 1. kvartal, søger 73 procent af dem ind på et stx-gymnasium i hovedstadsregionen. Til sammenligning udgør hovedstadsregionen kun 34 procent alle de elever, som søger ind på et stx-gymnasium direkte fra 9. eller 10. klasse.

Tabel 2. Gennemsnitlig antal stx-ansøgere der skifter bopælsstatus fra hjemme- til udeboende pr. år, 2015-2018

	Hovedstaden	Midtjylland	Nordjylland	Sjælland	Syddanmark	Hele landet
3. kvrt. året før	9	9	1	5	6	30
4. kvrt. året før	12	2	2	3	5	23
1. kvrt.	125	15	4	13	13	170
2. kvrt.	16	6	3	6	9	40
3. kvrt.	30	40	12	15	43	140
4. kvrt.	21	15	7	11	23	76
Gns. over kvartaler	35	15	5	9	16	80
Antal ansøgere i alt	9.947	6.401	2.586	4.510	6.089	29.533

Anm.: Tabellen medtager alene elevernes 1. prioritetsansøgning fra 9. og 10. klasse til stx i 2015-2018, og udgør knap 120.000 elever. Heraf beregnes andelen af elever, der går fra at være hjemmeboende ved udgangen af forrige kvartal, til at være udeboende ved udgangen af det næste kvartal (det angivne kvartal i 1. kolonne), og udgør knap 2.000 elever. Samme elev kan godt gå igen i flere kvartaler og år. Private gymnasier indgår ikke i opgørelsen. Der fordeles på afdelingens beliggenhedsregion.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, Fælles tilmelding til ungdomsuddannelserne, samt Danmarks Statistik.

Det er svært at kontrollere om elever, der har udeboende status, reelt set er udeboende, men ved at se på om deres bopælsstatus ændres til hjemmeboende igen kort tid efter, kan der gives en indikation. Tabel 3 ser på, hvor stor en andel af dem, der bliver udeboende, som igen er hjemmeboende efter 12 måneder. 70 procent af de elever, som bliver udeboende i 1. kvartal, er hjemmeboende igen efter 12 måneder. Ses der på de efterfølgende kvartaler er andelen, der bliver hjemmeboende igen efter 12 måneder, væsentlig lavere. Blandt de, som bliver udeboende i 3. kvartal omkring skolestart, er det kun 15 procent, der inden for 12 måneder bliver hjemmeboende igen. Det kan indikere, at de fleste af de elever, som flytter i 3. kvartal, mere varigt flytter hjemmefra. Ses der på kvartalerne i året før søgningen foregår, er andelen, der er hjemmeboende igen efter 12 måneder, på henholdsvis 63 og 47 procent set over hele landet. Det skal generelt bemærkes, at tallene bag andelen er meget lave (særligt for 3. og 4. kvartal. året før og 2. kvartal. i søgeåret, jf. tabel 2), hvilket giver større statistisk usikkerhed.

Tabel 3. Andel af stx-ansøgere (der skiftede bopælsstatus til udeboende) som igen er hjemmeboende 12 måneder senere, 2015-2017

Kvartal for bopælsskift fra hjemme- til udeboende	3. kvrt. året før	4. kvrt. året før	1. kvrt.	2. kvrt.	3. kvrt.	4. kvrt.
Hovedstaden	54 %	42 %	72 %	57 %	27 %	24 %
Midtjylland	73 %	25 %	68 %	61 %	20 %	7 %
Nordjylland	40 %	40 %	46 %	17 %	0 %	13 %
Sjælland	75 %	67 %	70 %	13 %	17 %	15 %
Syddanmark	55 %	67 %	60 %	26 %	9 %	13 %
Hele Landet	63 %	47 %	70 %	41 %	15 %	15 %

Anm.: Tabellen medtager alene elevernes 1. prioritetsansøgning fra 9. og 10. klasse til stx i 2015-2017, som også har skiftet bopælsstatus fra hjemme- til udeboende i et kvartal, og udgør knap 1.500 elever. Heraf beregnes andelen af elever, der 12 måneder senere er registreret som hjemmeboende igen. Samme elev kan godt gå igen i flere kvartaler og år. Private gymnasier indgår ikke i opgørelsen. Der fordeles på afdelingens beliggenhedsregion. Andelen er baseret på få observationer for flere af regionerne i de enkelte kvartaler.

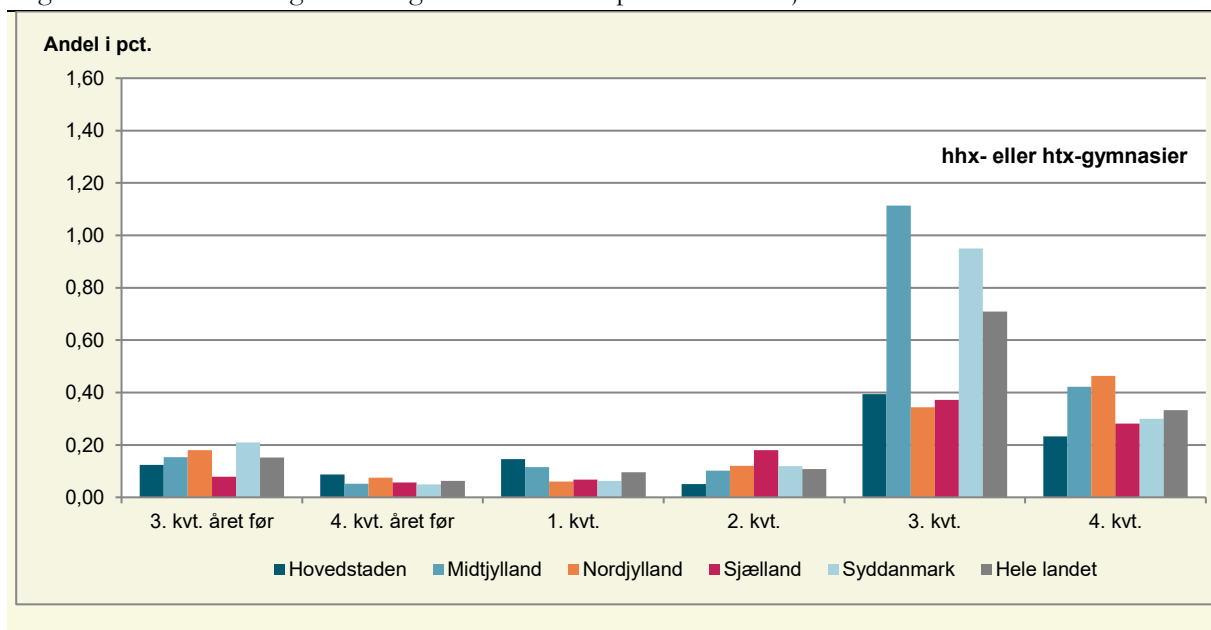
Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, Fælles tilmelding til ungdomsuddannelserne, samt Danmarks Statistik.

Elever, der søger hhx og htx, bliver ikke udeboende i samme grad

Til sammenligning ses der også på, hvordan mønsteret for ændringer i bopælsstatus ser ud for elever, der søger ind på hhx- og htx. Elever, der søger hhx og htx er ikke omfattet af centralt fastsatte fordelingsregler, herunder afstandskriteriet. Det kan derfor antages, at deres flyttemønster viser et mere generelt billede af, hvordan elever i 9. og 10. klasse almindeligvis skifter bopælsstatus.

I figur 2 ses andelen, der skifter bopælsstatus fra hjemme- til udeboende, blandt de elever, der søger et hhx- eller htx-gymnasium. Der ses ikke nogen signifikant stigning i andelen, der skifter bopælsstatus fra hjemme- til udeboende i 1. kvartal, hvor søgningen til gymnasierne sker. I 3. kvartal i søgeåret ses der derimod en væsentlig højere andel af elever, der skifter til udeboende status (0,7 procent eller årligt ca. 105 ud af knap 15.000 elever). Den samme tendens ses også blandt de elever, der søger stx, og hænger muligvis sammen med studiestart. Ses der på tallene opdelt på regioner, er der en marginalt højere andel, som skifter bopælsstatus fra hjemme- til udeboende i 1. kvartal, blandt eleverne fra hovedstadsregionen, uden at stigningen dog er signifikant.⁵

Figur 2. Andel af hhx- og htx-ansøgere der skifter bopælsstatus fra hjemme- til udeboende i 2015-2018

Anm.: Figuren medtager alene elevernes 1. prioritetsansøgning fra 9. og 10. klasse til hhx og htx i 2015-2018, og udgør knap 60.000 elever. Heraf beregnes andelen af elever, der går fra at være hjemmeboende ved udgangen af forrige kvartal, til at være udeboende ved udgangen af det næste kvartal (det angivne kvartal på x-aksen). Samme elev kan godt gå igen i flere kvartaler og år. Private gymnasier indgår ikke i opgørelsen. Der fordeles på afdelingens beliggenhedsregion.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, Fælles tilmelding til ungdomsuddannelserne, samt Danmarks Statistik.

⁵ Når ændringerne fra 4. kvartal året før til 1. kvartal i søgeåret undersøges opdelt regionalt, er det kun Region Midtjylland, hvor stigningen grænser sig til at være signifikant. Signifikansniveauet er beregnet ud fra en t-test mellem gennemsnit af variable i samme population.

I hovedstadsregionen er der stor variation i omfanget af udeboende

Hvis der udelukkende ses på de elever, som søger et stx-gymnasium i hovedstadsregionen, og som skifter bopælsstatus til udeboende i kvartalet for søgetidspunktet (1. kvartal), er der i gennemsnit årligt ca. 125 elever. Tabel 4 viser de 10 stx-gymnasier, som har de højeste andele af skift i bopælsstatus i 1. kvartal i søgeåret, samt hvor stor andel af disse elever, som er hjemmeboende igen 12 måneder senere. Her fremgår det fx, at 7,1 procent af de 9. og 10. klasses elever, som har søgt ind på Christianshavns Gymnasium, har ændret deres bopælsstatus til udeboende i 1. kvartal og heraf er 74 procent af dem hjemmeboende igen 12 måneder senere. Det svarer til, at knap 20 ud af ca. 350 elever, som årligt søger Christianshavns Gymnasium, hvert år går fra at være hjemme- til udeboende i det kvartal, hvor søgetidspunktet ligger, og efterfølgende bliver hjemmeboende igen inden for et år. Tilsvarende for Rysensteen Gymnasium svarer det til at godt 15 elever ud af gymnasiets årlige knap 450 ansøgere.⁶

Tabel 4 viser også, at der inden for de 10 hovedstadsgymnasier med den højeste andel, der skifter bopælsstatus i 1. kvartal, er relativ stor variation. For Nærum Gymnasium bliver 0,9 procent af eleverne udeboende i 1. kvartal, hvilket svarer til, at ca. 2 ud af ca. 440 elever, som årligt søger ind på gymnasiet, hvert år bliver udeboende i 1. kvartal for senest 12 måneder senere at være hjemmeboende igen, kontra fx Christianshavns og Rysensteen Gymnasium. Omfanget af skift i bopælsstatus i 1. kvartal i Region Hovedstaden, ser derfor ud til at være koncentreret på nogle relativ få gymnasier. Der henvises yderligere til bilag 2, tabel 5, for en liste over samtlige stx-gymnasiers andel af elever, som skifter bopælsstatus i 1. kvartal, opdelt på regioner.

Tabel 4. De 10 stx-gymnasier i hovedstadsregionen, som har den højeste andel af ansøgere, der skiftede bopælsstatus fra hjemme- til udeboende i 1. kvartal i søgeåret, 2015-2017

	Andel som skifter bopælsstatus i 1. kv.	Andel som er hjemmeboende igen 12 mdr senere
Christianshavns Gymnasium	7,1 %	74 %
Rysensteen Gymnasium	4,6 %	82 %
Gefion Gymnasium	2,9 %	64 %
Gammel Hellerup Gymnasium	2,9 %	69 %
Aurehøj Gymnasium	2,3 %	57 %
Frederiksberg Gymnasium	1,6 %	73 %
Falkonergårdens Gymnasium & HF	1,6 %	91 %
Ørestad Gymnasium	1,3 %	61 %
Ordrup Gymnasium	1,0 %	67 %
Nærum Gymnasium	0,9 %	58 %

Anm.: Tabellen medtager alene elevernes 1. prioritetsansøgning fra 9. og 10. klasse til stx i 2015-2017, blandt de søgte ind på et af de 10 udvalgte stx-gymnasier i hovedstadsregionen, og udgør knap 12.000 elever. Heraf beregnes andelen af elever, der går fra at være hjemmeboende ved udgangen af 4. kvartal året før, til at være udeboende ved udgangen af 1. kvartal i søgeåret, og udgør knap 300 elever. Heraf beregnes andelen af elever, der 12 måneder senere er registreret som hjemmeboende igen. Samme elev kan godt gå igen i flere kvartaler og år. Private gymnasier indgår ikke i opgørelsen. Der fordeles på afdelingens beliggenhedsregion. Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, Fælles tilmelding til ungdomsuddannelserne, samt Danmarks Statistik.

Afslutningsvist skal det igen understreges, at det i data ikke er muligt at identificere, hvorfor eleverne skifter bopælsstatus. Der er derfor ikke grundlag for at konkludere noget entydigt, om

⁶ Tallene må *ikke* fortolkes som, at x antal elever hvert år flytter adresse proforma for at komme ind på gymnasie xx.

hvorvidt ændringerne i bopælsstatus skyldes, at folkeregisteradressen flyttes proforma for nogle elever, som ønsker at øge sine chancer for at komme ind på overansøgte gymnasier.

Bilag

Bilag 1

Definition af bopælsstatus

Bopælsstatus stammer fra Danmarks Statistiks befolkningsregister, som opgør befolkningens bopælsstatus i udgangen af hvert kvartal. Bopælsstatus er defineret ved, hvilken rolle personen udgør i husstanden:

- i. Hovedperson
- ii. Ægtefælle/partner
- iii. Hjemmeboende barn

Det betyder, at hvis et hjemmeboende barn flytter adresse hen til et sted, hvor mor og/eller far ikke også flytter med, så klassificeres barnet som hovedperson i en selvstændig husstand – dermed udeboende. Det gælder også, hvis barnet fx flytter ind hos en bekendt eller familie, som ikke er mor eller far.

Bilag 2

Tabel 5. Andel af stx-ansøgere der skifter bopælsstatus fra hjemme- til udeboende i 1. kvartal i søgeåret, og heraf andelen der er hjemmeboende igen 12 måneder senere, fordelt på gymnasie og region, 2015-2017

	Andel som skifter bopælsstatus i 1. kvrt.	Andel som er hjemmeboende igen 12 mdr senere
Hovedstaden		
Christianshavns Gymnasium	7,1 %	73,7 %
Rysensteen Gymnasium	4,6 %	81,7 %
Gefion Gymnasium	2,9 %	64,4 %
Gammel Hellerup Gymnasium	2,9 %	69,4 %
Aurehøj Gymnasium	2,3 %	57,1 %
Frederiksberg Gymnasium	1,6 %	73,3 %
Falkonergårdens Gymnasium & HF	1,6 %	90,9 %
Ørestad Gymnasium	1,3 %	61,1 %
Ordrup Gymnasium	1,0 %	66,7 %
Nærum Gymnasium	0,9 %	58,3 %
Frederiksborg Gymnasium og HF	0,9 %	66,7 %
Øregård Gymnasium	0,9 %	83,3 %
Espergærde Gymnasium og HF	0,8 %	70,0 %
Nørre Gymnasium	0,7 %	60,0 %
Borupgaard Gymnasium	0,5 %	100,0 %

Rødovre Gymnasium	0,5 %	80,0 %
NEXT Albertslund Gymnasium	0,4 %	0,0 %
Virum Gymnasium	0,4 %	75,0 %
Frederikssund Gymnasium	0,3 %	0,0 %
Egedal Gymnasium & HF	0,3 %	50,0 %
Københavns åbne Gymnasium	0,2 %	0,0 %
Høje-Taastrup Gymnasium & HF	0,2 %	0,0 %
Campus Bornholm	0,2 %	100,0 %
Gribskov Gymnasium	0,2 %	100,0 %
Allerød Gymnasium	0,1 %	100,0 %
Sankt Annæ Gymnasium	0,1 %	0,0 %
Birkerød Gymnasium HF IB & Kostskole	0,1 %	0,0 %
Gladsaxe Gymnasium	0,1 %	100,0 %
Frederiksværk Gymnasium og HF	0,0 %	-
Helsingør Gymnasium	0,0 %	-
Herlev Gymnasium og HF	0,0 %	-
Hvidovre Gymnasium & HF	0,0 %	-
Lyngby Gymnasium, Knord	0,0 %	-
NEXT Sydvesten gymnasium	0,0 %	-
Rungsted Gymnasium	0,0 %	-
Tårnby Gymnasium	0,0 %	-
Midtjylland		
Egå Gymnasium	1,0 %	88,9 %
Aarhus Katedralskole	0,8 %	50,0 %
Marselisborg Gymnasium	0,7 %	100,0 %
Ikast-Brande Gymnasium	0,4 %	0,0 %
Århus Statsgymnasium	0,3 %	66,7 %
Risskov gymnasium	0,3 %	100,0 %
Randers Statsskole	0,2 %	100,0 %
Viborg Gymnasium og HF	0,2 %	0,0 %
Skive Gymnasium og HF	0,2 %	0,0 %
Horsens Statsskole	0,1 %	0,0 %
Silkeborg Gymnasium	0,1 %	50,0 %
Viborg Katedralskole	0,1 %	0,0 %
Herning Gymnasium	0,1 %	0,0 %

Bjerringbro Gymnasium	0,0 %	-
Favrskov Gymnasium	0,0 %	-
Grenaa Gymnasium	0,0 %	-
Holstebro Gymnasium og HF	0,0 %	-
Horsens Gymnasium	0,0 %	-
Lemvig Gymnasium	0,0 %	-
Odder Gymnasium	0,0 %	-
Paderup gymnasium	0,0 %	-
Ringkjøbing Gymnasium	0,0 %	-
Rønde Gymnasium	0,0 %	-
Skanderborg Gymnasium	0,0 %	-
Struer Statsgymnasium	0,0 %	-
Tørring Gymnasium	0,0 %	-
Vestjysk Gymnasium Tarm	0,0 %	-
Viby Gymnasium	0,0 %	-
Langkær Gymnasium og HF	0,0 %	-
Nordjylland		
Aalborg Katedralskole	0,8 %	37,5 %
Frederikshavn Gymnasium og HF-Kursus	0,2 %	0,0 %
Thisted Gymnasium & HF-kursus	0,2 %	100,0 %
Mariagerfjord Gymnasium	0,2 %	100,0 %
Hjørring Gymnasium & HF-kursus	0,1 %	0,0 %
Aalborghus Gymnasium	0,1 %	100,0 %
Brønderslev Gymnasium og HF	0,0 %	-
Dronninglund Gymnasium	0,0 %	-
Fjerritslev Gymnasium	0,0 %	-
Hasseris Gymnasium	0,0 %	-
Morsø Gymnasium	0,0 %	-
Nørresundby Gymnasium & HF	0,0 %	-
Støvring Gymnasium	0,0 %	-
Vesthimmerlands Gymnasium & HF	0,0 %	-
Sjælland		
Sorø Akademis Skole	2,0 %	100,0 %
Roskilde Gymnasium	1,2 %	87,5 %
Roskilde Katedralskole	0,6 %	90,0 %

Nakskov Gymnasium og HF	0,4 %	0,0 %
Næstved Gymnasium og HF	0,3 %	25,0 %
Odsherreds Gymnasium	0,3 %	0,0 %
Vordingborg Gymnasium og HF	0,2 %	0,0 %
Stenhus Gymnasium	0,2 %	0,0 %
Greve Gymnasium	0,1 %	0,0 %
Himmelev Gymnasium	0,0 %	-
Høng Gymnasium og HF	0,0 %	-
Kalundborg Gymnasium	0,0 %	-
Køge Gymnasium	0,0 %	-
Maribo Gymnasium	0,0 %	-
Midtsjællands Gymnasium Haslev	0,0 %	-
Midtsjællands Gymnasium Ringsted	0,0 %	-
Nykøbing Katedralskole	0,0 %	-
Slagelse Gymnasium	0,0 %	-
Solrød Gymnasium	0,0 %	-
Syddanmark		
Sct. Knuds Gymnasium	0,8 %	100,0 %
Odense Katedralskole	0,7 %	77,8 %
Rybners- STX- Grådybet	0,4 %	33,3 %
Munkensdam Gymnasium	0,3 %	33,3 %
Tornbjerg Gymnasium	0,3 %	0,0 %
Svendborg Gymnasium	0,3 %	100,0 %
Rødkilde Gymnasium	0,3 %	50,0 %
Varde Gymnasium	0,2 %	0,0 %
Kolding Gymnasium	0,2 %	100,0 %
Mulernes Legatskole	0,2 %	0,0 %
Haderslev Katedralskole	0,1 %	0,0 %
Sønderborg Statsskole	0,1 %	0,0 %
Esbjerg Gymnasium & HF	0,1 %	0,0 %
Rosborg Gymnasium & HF	0,1 %	100,0 %
Allsundgymnasiet	0,0 %	-
Fredericia Gymnasium	0,0 %	-
Faaborg Gymnasium	0,0 %	-
Grindsted Gymnasium og HF	0,0 %	-

Middelfart Gymnasium og HF	0,0 %	-
Midtfyns Gymnasium	0,0 %	-
Nordfyns Gymnasium	0,0 %	-
Nyborg Gymnasium	0,0 %	-
Ribe Katedralskole	0,0 %	-
Tønder Gymnasium	0,0 %	-
Vejen Gymnasium og HF	0,0 %	-
Vestfyns Gymnasium	0,0 %	-
Aabenraa Statsskole	0,0 %	-

Anm.: Tabellen medtager alene elevernes 1. prioritetsansøgning fra 9. og 10. klasse til stx i 2015-2017, og udgør knap 90.000 elever. Heraf beregnes andelen af elever, der går fra at være hjemmeboende ved udgangen af 4. kvartal året før, til at være udeboende ved udgangen af 1. kvartal i søgeåret, og udgør knap 500 elever. Heraf beregnes andelen af elever, der 12 måneder senere er registreret som hjemmeboende igen. Samme elev kan godt gå igen i flere kvartaler og år. Private gymnasier indgår ikke i opgørelsen. Der fordeles på afdelingens beliggenhedsregion. Der er inden for hver region sorteret på den højeste andel med bopælsskift i 1. kvartal.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, Fælles tilmelding til ungdomsuddannelserne, samt Danmarks Statistik.

BILAG 21

Analyse af udviklingen i krydssøgning til de gymnasiale uddannelser

Dette notat giver et overblik over udviklingen i andelen af elever, som krydssøger til de gymnasiale uddannelser. Krydssøgning angiver i denne sammenhæng, at eleven har søgt én gymnasial uddannelse som første prioritet og en eller flere andre gymnasiale uddannelser under anden til femte prioritet. Det kunne eksempelvis være en elev, som søger stx som første prioritet og hf som anden prioritet. Søgning til forskellige institutioner på samme uddannelse betegnes i denne sammenhæng ikke som krydssøgning, ligesom søgning til en erhvervsuddannelse heller ikke tælles med som krydssøgning. Udgangspunktet for notatet er de elever, som har søgt en gymnasial uddannelse som første prioritet.

I nedenstående tabel 1 ses andelen af elever med krydssøgning i perioden 2009-2018. Tabellen læses således, at 1 procent af de elever, som søgte stx som første prioritet i 2009 søgte en hf som anden, tredje, fjerde eller femte prioritet. Sammenlagt krydssøgte 4 procent af elever med stx som første prioritet i 2009¹. I 2018 er andelen vokset til 27 procent, således at mere end hver fjerde stx-ansøger i 2018 også har angivet en hf, hhx eller htx på ansøgningen.

For alle fire uddannelser ses, at der sker en kraftig vækst i andelen af elever, som krydsansøger. Særligt stor er andelen blandt de elever, som søger en hhx som første prioritet. Her krydsansøger halvdelen af eleverne, typisk med stx som det ekstra uddannelsesønske.

I tillæg hertil viser tabel 2, som fokuserer på stx-ansøgninger og fordelingsudvalgene, at elevernes adfærd fsva. krydssøgning varierer ganske kraftigt mellem udvalgene. Således ses, at andelen med krydssøgning er mindst i flere af Region Hovedstadens fordelingsudvalg, mens andelen er langt større i fordelingsudvalgene i Region Syddanmark.

Tabel 1. Krydssøgning blandt elever, som direkte efter grundskolen søger en gymnasial uddannelse som 1. prioritet.

		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
		1. prioritet: Stx									
2.-5. prioritet	Hf	1%	1%	2%	3%	4%	4%	4%	4%	5%	6%
	Hhx	2%	2%	3%	8%	10%	11%	13%	13%	15%	17%
	Htx	1%	2%	2%	5%	6%	7%	7%	7%	8%	8%
	Stx samlet	4%	5%	6%	15%	18%	20%	21%	22%	25%	27%
		1. prioritet: Hf									
2.-5. prioritet	Stx	5%	8%	9%	17%	21%	26%	25%	28%	28%	27%
	Hhx	1%	2%	2%	4%	5%	7%	6%	7%	7%	7%
	Htx	1%	1%	1%	2%	2%	3%	3%	4%	3%	3%
	Hf samlet	7%	9%	11%	21%	25%	30%	29%	33%	33%	31%
		1. prioritet: Hhx									

¹ Det samlede tal er ikke lig summen af hvor mange, der har søgt de tre uddannelser. Det skyldes, at samme ansøger kan tælle flere gange, hvis ansøgeren eksempelvis udover at have stx som sin 1. prioritet både har hhx og hf angivet som de resterende op til 5 prioriteter.

2.-5. prioritet	Stx	7%	8%	12%	29%	35%	39%	42%	43%	46%	47%
	Hf	1%	1%	1%	4%	5%	4%	4%	4%	5%	6%
	Htx	1%	1%	1%	4%	5%	6%	5%	6%	6%	6%
	Hhx samlet	8%	9%	13%	33%	39%	42%	46%	46%	49%	51%
1. prioritet: Htx											
2.-5. prioritet	Stx	9%	11%	14%	29%	35%	37%	38%	39%	38%	38%
	Hf	1%	1%	1%	2%	4%	3%	2%	3%	3%	4%
	Hhx	1%	1%	2%	6%	9%	8%	9%	9%	10%	9%
	Htx samlet	11%	12%	16%	33%	40%	41%	43%	44%	44%	44%

Anm.: Tabellen medtager alene grundskoleelever, som har en gymnasial uddannelse som 1. prioritet.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, Fælles tilmelding til ungdomsuddannelserne.

Tabel 2. Krydsøgning blandt grundskoleelever 2018, som søger en stx som 1. prioritet, fordelt på fordelingsudvalg.

Region	Fordelingsudvalg	2.-5. prioritet			
		Hf	Hhx	Htx	Samlet
Hovedstaden	Bornholm	4%	9%	5%	11%
	Centrum	3%	6%	6%	15%
	Nordsjælland	4%	13%	9%	24%
	Storkøbenhavn Nord	2%	11%	5%	18%
	Storkøbenhavn Vest	4%	8%	5%	16%
Hovedstaden total		3%	10%	6%	18%
Midtjylland	Nord	8%	23%	9%	35%
	Syd	8%	26%	10%	42%
	Vest	9%	23%	11%	35%
	Øst	6%	19%	8%	29%
Midtjylland total		7%	21%	9%	32%
Nordjylland	Nordjylland	5%	16%	9%	26%
Sjælland	Roskilde	4%	16%	7%	25%
	Storstrøm	11%	21%	9%	32%
	Vestsjælland	11%	20%	13%	36%
Sjælland total		8%	18%	9%	30%
Syddanmark	Fyn	6%	16%	7%	26%
	Sydvestjylland	8%	28%	8%	41%
	Sønderjylland	12%	28%	8%	40%
	Trekantområdet	9%	27%	11%	42%
Syddanmark total		8%	23%	9%	35%
Hovedtotal		6%	17%	8%	27%

Anm.: Tabellen medtager alene grundskoleelever 2018, som har stx som 1. prioritet.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, Fælles tilmelding til ungdomsuddannelserne.

Analyse af sammenhængen mellem koncentrationen af elever med udenlandsk herkomst og elevens faglige resultater og fuldførelse

1. Introduktion og resume

Sekretariatet for ekspertgruppen vedrørende fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser har foretaget en kvantitativ registeranalyse af effekten af andelen af elever med udenlandsk herkomst på det gymnasiale område. Konkret har undersøgelsen søgt at afdække sammenhængen mellem henholdsvis den enkelte elevs faglige resultater og sandsynlighed for fuldførelse og andelen af elever med udenlandsk herkomst på institutionen på elevens årgang. Samtidig har det været ambitionen at skelne effekten af andelen af elever af udenlandsk herkomst fra effekten af de gennemsnitlige faglige forudsætninger og effekten af den gennemsnitlige socioøkonomiske status hos eleverne på årgangen. Effekterne af elevsammensætningen på en institutions årgang for den enkelte elev benævnes fremadrettet *årgangseffekterne*.

Analysen er bl.a. foranlediget af, at sektoren udtrykker bekymring for, at en stor andel af elever med udenlandsk herkomst på den enkelte institution har negative konsekvenser for læringsmiljøet. Derudover finder rent deskriptive analyser på stx en sammenhæng mellem institutionsandelen af elever med udenlandsk herkomst og elevernes eksamensresultater, fuldførelsesgrader og forældrenes socioøkonomiske baggrund. For de øvrige tre gymnasiale uddannelser (hf, hhx, og htx) er de deskriptive resultater mindre tydelige og ensartede.

Analyserne har skelet ganske kraftigt til de nyligt offentliggjorte analyser fra Kraka 2018, som undersøger årgangseffekter i folkeskolen på både kort og lang sigt. Sekretariatet har haft en god, faglig dialog med Kraka om analysens metodiske overvejelser og erfaringer, og hovedparten af Krakas metodiske greb er afprøvet og indført i indeværende analyse, som nu er færdiggjort.

Analysen, som gennemgås i de følgende afsnit, giver anledning til en række forskellige og ofte modsatrettede resultater, alt efter hvilket specifikt udfald og hvilken uddannelse, der betragtes. På denne baggrund, vurderer sekretariatet,

1. at analysen giver blandede og ofte modsatrettede resultater, når sammenhængen mellem andelen af elever med udenlandsk herkomst og den enkelte elevs fuldførelse og faglige præstationer behyses. Samme blandede resultater ses, når *årgangens socioøkonomiske status* (uddannelse, indkomst og arbejdsmarkedsstatus blandt **forældrene**) betragtes.
2. at der på den baggrund *ikke* kan konkluderes entydigt på sammenhæng mellem andelen af elever med udenlandsk herkomst og den enkelte elevs fuldførelse og faglige præstationer. Analysen giver således *ikke* solidt empirisk belæg for at konkludere, at andelen af elever af udenlandsk herkomst på en institution entydigt har en negativ kausal indvirkning på den enkelte elevs sandsynlighed for fuldførelse eller faglige præstationer.
3. at der heller *ikke* kan konkluderes entydigt på sammenhængen mellem årgangens socioøkonomiske status og den enkelte elevs fuldførelse og faglige præstationer. Analysen giver således heller *ikke* belæg for at konkludere, at eleverne påvirkes negativt af at gå på en institution med en stor andel elever med forældre med lav indkomst, manglende tilknytning til arbejdsmarkedet eller med grundskoleniveau som højeste fuldførte.
4. at analysen heller *ikke* kan anvendes som empirisk belæg for at konkludere, at elevsammensætning er uden betydning, berunder i forhold til påvirkning af en høj andel af elever med udenlandsk herkomst og/ eller en svag socioøkonomisk baggrund.
5. at denne tvedydige konklusion i høj grad stemmer overens med resultaterne fra en række lignende analyser fra Norge, Sverige og Holland, der ligeledes *ikke* finder en konsistent, signifikant negativ effekt af elevsammensætningen på de enkelte elevs præstationer.

2. Tidligere litteratur

Der findes en relativt omfattende international forskningslitteratur om effekten af elevsammensætningen på den enkelte elevs resultater i skolen. En delmængde af denne litteratur beskæftiger sig specifikt med betydningen af koncentrationen af elever af udenlandsk herkomst, og er således emnemæssigt relateret til denne analyse. De fleste af disse studier fokuserer imidlertid på grundskoleelever, og relativt få betragter elever på gymnasiale uddannelser. Mens resultaterne er blandende, konkluderer flere studier, at der på gymnasiale uddannelser ikke kan påvises en selvstændig negativ effekt af en høj koncentration af elever med udenlandsk herkomst på den enkelte elevs faglige præstationer, når der tages højde for socioøkonomiske forhold eller faglige forudsætninger hos klassekammeraterne.

I en Skandinavisk kontekst gælder dette eksempelvis Brännström (2008), som ikke finder en signifikant, selvstændig effekt af svenske gymnasiale uddannelsesinstitutioners koncentrationen af 1. og 2. generationsindvandrere på den enkelte elevs faglige præstationer. I Norge er tre studier kommet frem til forskellige resultater: Hardoy et al (2018) finder ikke en signifikant effekt af koncentrationen af 1. og 2. generationsindvandrere på ungdomsuddannelserne (gymnasiale og erhvervsuddannelser) på den enkelte ikke-indvandrerlevs eksamensresultater eller sandsynlighed for at droppe ud¹; Hardoy og Schøne (2013) betragter tidligere kohorter af elever i et ellers lignende studie og finder derimod, at en højere andel af indvandrere øger sandsynligheden for at ikke-indvandrere droppe ud af uddannelsen; endelig finder Fekjær og Birkelund (2007), som alene betragter gymnasiale uddannelser i Oslo, indikationer af en positiv effekt af andelen af 1. og 2. generationsindvandrere på den enkelte elevs præstationer og sandsynlighed for at påbegynde en videregående uddannelse.

Udenfor Skandinavien finder Sykes og Kuyper (2013) ingen selvstændig signifikant effekt af andelen af ikke-vestlige 1. og 2. generationsindvandrere på Hollandske gymnasiale uddannelser på den enkelte elevs faglige præstationer. Tilsvarende finder Conger (2015) ingen effekt af andelen af indvandrere på den enkelte elevs faglige præstationer på high schools i Florida, men indikationer af en positiv effekt på sandsynlighed for fuldførelse.

Det bemærkes, at definitionen af indvandrere og efterkommere ofte varierer på tværs af lande, hvilket kan påvirke sammenligneligheden af resultaterne. I en norsk sammenhæng er efterkommere eksempelvis typisk defineret ved personer, der har to forældre, der er født i udlandet. Samme definition bruges i en svensk sammenhæng i Brännström (2008). I det nævnte Hollandske studie omfatter 1. og 2. generationsindvandrere imidlertid tilsammen alle de personer, der enten selv er født i udlandet, eller har *mindst en* forældre, der er født i udlandet. Til sammenligning er efterkommere i en dansk sammenhæng defineret ved personer, der har to forældre, der hverken er født i Danmark *eller har opnået dansk statsborgerskab*.

3. Population og data

Analyserne i det følgende tager udgangspunkt i elever, som ifølge Undervisningsministeriets elevregister har påbegyndt stx, htx eller hhx. i perioden 2011-2015; eller hf i perioden 2011-2016. Der ses bort fra institutioner, der har mindre end 15 elever registreret på en årgang, og i de enkelte regressions analyser frasorteres ligeledes elever med institutionsskift². Sidstnævnte skyldes, at elever der skifter institution undervejs i deres ungdomsuddannelsesforløb i sagens natur også skifter årgangskammerater, hvilket

¹ Dette studie ser ikke på effekten af koncentrationen for elever af udenlandsk herkomst.

² Disse elever indgår alene i beregningen af årgangsvariable på den første institution, de går på, mens deres frafald og faglige resultater ikke indgår i analysen.

komplikerer analysen. I alt er 4 procent af eleverne registreret med forskellige institutionsnumre ved påbegyndelse og afslutning af deres forløb, og frasorteres derfor. Det bemærkes, at det er muligt at en del af disse institutionskift er udtryk for datakvalitetsproblemer.

Der er analyseret på fem udfald³:

- (1) *Fuldførelse af uddannelsen*: Uddannelsespause på mere end 15 mdr. eller et skifte til en anden gymnasial uddannelse (fx skift fra Stx til Hf) betragtes i indeværende analyse som frafald. Uddannelsespauser på mindre end 15 mdr., hvor den samme gymnasiale uddannelse (fx Stx) genoptages, medregnes ikke som frafald i indeværende analyse. En lignende opgørelsesmetode ligger bag Undervisningsministeriets officielle fuldførelsesprocenter (og tilgangstal) på de gymnasiale uddannelser. Kilden til information om frafald er i udgangspunktet elevregistret. For fuldførelser i 2018 tages dog udgangspunkt i karakterregistret, da elevregistret ikke endnu ikke er opdateret med disse fuldførelser.
- (2) *Eksamensresultat*: Det samlede eksamensresultat medtages, da dette er elevernes officielle adganggrundlag for optag på de videregående uddannelser og af denne grund har stor praktisk værdi for eleverne. Kilden til karakterdata er Undervisningsministeriets karakterregister.
- (3) *Karaktergennemsnit ved skriftlige eksaminer*: Gennemsnit af samtlige skriftlige prøvekarakterer medtages, da disse alle er med censor og centralt stillede og derfor udgør et mere objektivt mål for fagligheden end eksamensresultatet, hvor standpunktskaraktererne vejer tungt.
- (4) *Prøvekarakter for skriftlig matematik A*
- (5) *Prøvekarakter for skriftlig engelsk A*

Populationerne af elever og studenter beriges med en række institutions- og individoplysninger fra forskellige registre, herunder oplysninger om forældre⁴, grundskoleoplysninger og øvrige baggrundskaraktistika, som køn og herkomst, se tabel 1 nedenfor. Med henblik på at estimere årgangseffekter aggregeres flere af disse oplysninger til institutionsniveau med fokus på den enkelte årgang.

Alle sådanne ”årgangsvariable” er konstrueret således, at de tager udgangspunkt i de *øvrige elever* på årgangen på den enkelte institution/afdeling, i det år eleven påbegyndte uddannelsen. Det vil sige, at årgangsvariable varierer over elever inden for en årgang og eksempelvis angiver andelen med udenlandsk herkomst blandt de øvrige elever på årgangen.

Tabel 1. Variable i analyse af sammenhæng mellem faglige resultater og koncentration af elever med udenlandsk herkomst

Afhængige variable	Forklarende individvariable	Forklarende årgangsvariable/ årgangskammeratsvariable
Hvorvidt fuldført uddannelse (0/1)	Køn	Tilgangsår
Eksamensresultat	Herkomst	Institution
Karaktergennemsnit i skriftlige prøver	Alder ved start på uddannelsen	Type af gymnasial uddannelse (Stx, Hf, Hhx, Htx)
Karakter i skriftlig matematik A-niveau	Karaktergennemsnit ved folkeskolens afgangseksamen	Årgangens gennemsnit fra folkeskolens afgangseksamen

³ Bemærk at karakterer indgår ”rå” i samtlige analyser. Det ændrer imidlertid ikke ved analysens resultater, hvis karaktererne i stedet standardiseres indenfor skoleår.

⁴ Baggrundsuplysninger stammer fra det år, eleverne fyldte 13 år.

Karakter i skriftlig matematik B-niveau	Forældres højeste fuldførte uddannelse	Årgangens andel studenter med udenlandsk herkomst
Karakter i skriftlig engelsk A-niveau	Mors arbejdsmarkedstilknytning	Årgangens andel studenter, hvor højeste forældreuddannelse er grundskolen
	Fars arbejdsmarkedstilknytning	Årgangens gennemsnitlige forældreindkomst
	Forældrenes gennemsnitlige bruttoindkomst (i 2015 kroner).	Årgangens andel studenter, hvor begge forældre er i beskæftigelse
	Indikator for om eleven bor sammen med begge forældre	

For en række af eleverne mangler oplysninger om en eller flere af de individualspecifikke variable præsenteret i Tabel 1. Fremfor at udelade disse elever fra analysen sættes de manglende værdier til nul, og der inkluderes en dummy-variable for manglende information. Derved tages der højde for, at det ikke kan anses for at være tilfældigt, *hvem* der mangler informationer, og samtidig udnyttes al tilgængelig information fra alle elever. I konstruktionen af årgangsvariablene tages alene udgangspunkt i de elever, for hvem informationerne er tilgængelige.

4. Beskrivende statistik

Tabel 2 nedenfor præsenterer deskriptiv statistik for fuldførelse, faglige resultater og institutionernes årgangssammensætning (karaktergennemsnit 9. klasse og udvalgte indikatorer på forældrenes socioøkonomiske status⁵) grupperet efter institutionernes andel af elever med udenlandsk herkomst. På denne måde giver Tabel 2 et indblik i de rent deskriptive sammenhænge mellem institutionsandelen af elever med udenlandsk herkomst og elevernes faglige resultater og fuldførelse. Tabel 2 gør brug af den kategorisering af institutionsandelen med udenlandsk herkomst, som er brugt i de øvrige analyser udarbejdet til ekspertudvalget:

1. Under 10 procent
2. Mellem 10 og 19,9 procent
3. Mellem 20 og 29,9 procent
4. 30 procent og over

For elever på stx ses et tydeligt mønster, hvor det gennemsnitlige eksamensresultat falder i takt med, at institutionsandelen af elever med udenlandsk herkomst stiger og at forskellen på tværs af kategorier er statistisk signifikant (se tabel A1.1-A1.4 i appendiks 1 for signifikanstests). Dette gælder både for elever af dansk og udenlandsk herkomst. Samme tendens ses for fuldførelse blandt elever af dansk herkomst, men ikke blandt elever af udenlandsk herkomst, hvor forskellen på tværs af kategorier ikke er statistisk signifikant. Samtidig ses, at årgangssammensætningen bliver svagere ud fra et socioøkonomisk og fagligt synspunkt (større andel forældre med højeste fuldførte uddannelse på grundskoleniveau, lavere indkomst og karakterer fra 9. klasse), når institutionsandelen af elever med udenlandsk herkomst stiger. Dette gælder både for elever af dansk og udenlandsk herkomst, og det understreger vigtigheden af at kontrollere for disse forhold i de videre analyser af årgangseffekter.

⁵ Tilsvarende beskrivende statistik for alle analysens variable findes i appendiks 1.

På de øvrige tre gymnasiale uddannelser, hf, hhx og htx, findes mange deskriptive resultater, som peger i samme retning. Men der ses samtidig også resultater, som peger i retning af manglende sammenhæng og eventuelt positiv sammenhæng mellem institutionsandelen af elever med udenlandsk herkomst og fuldførelse samt faglige resultater.

Table 2. Beskrivende statistik for elever på gymnasiale uddannelser. Opdelt efter institutionens andel elever med udenlandsk herkomst samt elevernes egen herkomst.

	Årgangsandel elever med udenlandsk herkomst				Årgangsandel elever med udenlandsk herkomst			
	Under 10 %	10-19 %	20-29 %	30% og over	Under 10 %	10-19 %	20-29 %	30% og over
Elevers egen herkomst	Dansk herkomst				Udenlandsk herkomst			
Stx								
Fuldført	87%	86%	84%	78%	72%	72%	73%	69,3%
Eksamensresultat	7,5	7,3	7,3	7,1	6,6	6,2	6,1	6,1
Forældre har grundskole	2%	3%	3%	5%	11%	15%	19 %	22%
Forældres gns bruttoindkomst	476.633	438.612	429.876	405.828	277.576	249.398	231.777	233.364
Karaktergns. 9. klasse	8,4	8,1	8,1	7,6	7,4	7,1	6,9	6,4
Antal elever	88.957	41.945	7.413	3.968	5.403	5.619	2.367	3.593
Hf								
Fuldført	73%	69%	68%	63%	63%	59%	54%	57%
Eksamensresultat	6,1	6,4	6,5	6,4	5,0	5,0	5,1	5,0
Forældre har grundskole	10%	10%	8%	11%	19%	22%	25%	27%
Forældres gns bruttoindkomst	350.814	358.149	372.352	352.041	213.507	204.814	215.599	203.835
Karaktergns. 9. klasse	5,7	5,7	5,8	5,7	4,6	4,4	4,5	4,3
Antal elever	22.607	18.821	4.052	1.682	1.455	3.034	1.277	1.331
Hhx								
Fuldført	84%	77%	74%	78%	74%	72%	71%	63%
Eksamensresultat	6,8	7,0	7,1	6,7	5,7	6,0	5,8	5,3
Forældre har grundskole	4%	5%	4%	6%	19%	19%	21%	32%
Forældres gns bruttoindkomst	422.352	453.646	458.646	426.153	239.386	238.434	241.886	240.266
Karaktergns. 9. klasse	7,1	7,3	7,4	6,7	6,0	6,3	6,2	5,1
Antal elever	37.422	4.574	1.870	841	2.308	746	601	605
Htx								
Fuldført	78%	80%	73%	73%	74%	77%	67%	69%
Eksamensresultat	7,3	7,7	7,7	7,5	6,6	7,0	6,8	6,8
Forældre har grundskole	4%	3%	7%	5%	14%	16%	16%	20%
Forældres gns bruttoindkomst	400.611	413.736	417.142	414.716	251.251	245.837	231.522	222.004
Karaktergns. 9. klasse	7,8	8,3	7,6	7,7	7,1	7,5	6,5	6,7
Antal elever	15.867	5.250	398	884	942	815	135	623

Anm. Medtaget er elever, som har påbegyndt den gymnasiale uddannelse i perioden 2011-2015, og for hf også i 2016 på institutionsårangange med mere end 15 elever registreret.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets samt Danmarks Statistik.

I lighed med tabel 2 er der også opstillet deskriptiv statistik for fuldførelse, faglige resultater og institutionernes årgangssammensætning (karaktergennemsnit 9. klasse og udvalgte indikatorer på forældrenes socioøkonomiske status⁶) grupperet efter institutionernes andel af elever af forældre med grundskoleniveau som højeste uddannelse. I denne tabel (præsenteret nedenfor) er andelen af forældre med højeste fuldførte uddannelse på grundskoleniveau kategoriseret på følgende måde:

1. Under 6 procent
2. Mellem 6 og 10,9 procent
3. Mellem 11 og 15,9 procent
4. 16 procent og over

I tabel 3 ses, for alle fire institutioner, en trend, hvor det gennemsnitlige eksamensresultat falder i takt med, at institutionsandelen af elever med forældre med grundskoleniveau som højeste fuldførte uddannelse stiger, dog er denne forskel kun statistisk signifikant på tværs af kategorierne for elever med forældre med ungdoms- eller videregående uddannelse (mere end grundskole). Et lignende mønster tegner sig for fuldførelse, hvor fuldførelsesprocenten falder som institutionsandelen af elever med forældre med uddannelse på grundskoleniveau stiger. Med undtagelse af elever med forældre med uddannelse på grundskoleniveau på stx og htx, er denne forskel statistisk signifikant på tværs af kategorierne både for elever med forældre med grundskole som højeste fuldførte uddannelse og elever med forældre med højeste fuldførte uddannelse over dette niveau.

For begge grupper af elever ses også mønstre hvor, at i takt med at institutionsandelen af elever med forældre med grundskoleniveau som højeste fuldførte uddannelse stiger, bliver årgangssammensætningen mindre resursestærk på andre socioøkonomiske mål (udenlandsk herkomst, indkomst, og karakterer fra 9. klasse). Mønstre som, med enkelte undtagelser, er statistisk signifikante på tværs af kategorierne.

Tabel 3. Beskrivende statistik for elever på gymnasiale uddannelser. Opdelt efter institutionens andel elever med forældre med grundskole uddannelse samt elevernes egne forældres uddannelse

	Årgangsandel elever med forældre med grundskole				Årgangsandel elever med forældre med mere end grundskole			
	Under 6 %	6-10 %	11-15 %	16% og over	Under 6 %	6-10 %	11-15 %	16% og over
Elevens egne forældres Uddannelse	Grundskole				Mere end grundskole			
Stx								
Fuldført	67%	65%	60%	59%	76%	73%	70%	67%
Eksamensresultat	6,0	5,9	5,8	5,7	7,6	7,2	7,0	6,9
Udenlandsk herkomst	29%	36%	55%	75%	6%	10%	18%	39%
Forældres gns bruttoindkomst	280.585	259.743	240.738	237.337	501.233	414.263	381.367	347.945
Karaktergns. 9. klasse	7,0	6,8	6,6	6,0	8,0	8,1	7,8	7,3
Antal elever	2.644	5.376	1.480	1.104	102.203	113.284	17.863	7.823
Hf								

⁶ Tilsvarende beskrivende statistik inkl. signifikans tests for alle analysens variable findes i appendiks 1.

Fuldført	62%	66%	65%	57%	73%	75%	73%	66%
Eksamensresultat	5,0	5,5	5,5	5,6	6,3	6,2	6,1	6,1
Udenlandsk herkomst	23%	20%	25%	27%	7%	8%	10%	15%*
Forældres gns bruttoindkomst	269.294	252.182	250.110	237.646	389.961	366.540	351.723	329.267
Karaktergns. 9. klasse	4,9	5,0	5,0	4,7	6,0	5,9	5,7	5,4
Antal elever	202	1.548	2.747	3.645	3.347	12.449	23.885	21.099
Hhx								
Fuldført	58%	64%	64%	54%	68%	74%	76%	65%
Eksamensresultat	6,0	5,8	5,9	5,3	6,9	6,8	6,6	6,3
Udenlandsk herkomst	27%	25%	38%	64%	5%	7%	11%	25%
Forældres gns bruttoindkomst	280.828	275.844	262.332	242.986	433.577	411.137	397.906	374.077
Karaktergns. 9. klasse	6,2	6,1	6,0	5,2	7,2	7,1	6,9	6,3
Antal elever	1.328	2.257	673	560	28.364	34.597	8.122	2.899
Htx								
Fuldført	57%	58%	60%	56%	68%	68%	63%	55%
Eksamensresultat	6,5	6,2	6,5	6,7	7,5	7,4	7,2	7,3
Udenlandsk herkomst	26%	28%	45%	51%	7%	8%	16%	25%
Forældres gns bruttoindkomst	264.962	261.445	248.371	235.799	408.681	389.426	362.396	349.447
Karaktergns. 9. klasse	7,0	6,8	6,5	6,6	8,0	7,8	7,5	7,4
Antal elever	793	903	349	124	17.302	16.196	4.025	1.225

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets samt Danmarks Statistik.

5. Metodisk tilgang

5.1 Den centrale analytiske udfordring

Undersøgelsens fokus er at afdække, hvorvidt andelen af elever med udenlandsk herkomst og lav socioøkonomisk status på elevens årgang påvirker henholdsvis den enkelte elevs faglige resultater og sandsynlighed for fuldførelse. Det er imidlertid ganske svært at identificere sådanne kammeratskabseffekter (i denne analyse årgangskammeratskabs-effekter), da mange faktorer kan påvirke elevens præstationer og fuldførelse. Disse faktorer kan både være observerbare og ikke observerbare, og kan ydermere variere på tværs af gymnasier og betyde, at det ikke er tilfældigt, hvilke klassekammerater eleverne får (et såkaldt selektionsproblem).

Rent metodisk ville det ideelle udgangspunkt for måling af kammeratskabseffekter således være, at elever og lærere var tilfældigt fordelt mellem de gymnasiale institutioner og klasser. På denne måde ville en måling af klassekammeratskabseffekter kunne foretages uden, at det var nødvendigt at tage særskilt højde for forskelle i observerbare forhold, fx fagligt niveau fra grundskolen og ikke observerbare faktorer, fx forældre- og elevmotivation eller forskelle i præferencer for elevsammensætning.

I tråd med gældende litteratur og empiri på området forventes det imidlertid, at elevernes valg af gymnasial institution langt fra er tilfældigt, og derfor er det heller ikke tilfældigt, hvilke årgangskammerater eleven får.

Af særlig relevans er i denne sammenhæng, at det ikke er usandsynligt, at elever og forældre i nogle tilfælde aktivt vælger skole på baggrund af elevsammensætningen. Øvrige analyser udarbejdet til ekspertgruppen synes at underbygge denne antagelse. Således ses, at elever med udenlandsk herkomst i

høj grad søger mod gymnasiale institutioner, hvor der i forvejen er en stor andel elever med udenlandsk herkomst. Og at elever af dansk herkomst inden for samme område søger væk fra samme institutioner.

Det er også muligt, at eksempelvis meget ambitiøse og faglige stærke elever fravælger skoler med en høj andel af elever med udenlandsk herkomst eller meget aktivt søger skoler med en høj oplevet 'kvalitet'. Hvis disse elever samtidig generelt klarer sig bedre end andre elever, uagtet årgangssætningen, kan dette give anledning til en *korrelation* mellem andelen af elever med udenlandsk herkomst og den enkeltes præstationer, som ikke er en årsagssammenhæng. Et andet eksempel er, at det er sandsynligt, at elever og forældre i nogle tilfælde vælger skole på baggrund af den *opfattede* kvalitet af skolen. Hvis eksempelvis familier af dansk herkomst har bedre viden om den enkelte skoles kvalitet, eller i højere grad vælger skole på baggrund heraf, kan også dette give anledning til *korrelation* mellem årgangsvariable og præstationer, som ikke afspejler en årsagssammenhæng.

Det er disse metodiske udfordringer, som analysen vil forsøge at adressere ved en tilgang, som fokuserer på betydningen af ændringer inden for institutionerne over år. Dog har også denne metode iboende udfordringer, som skitseres nedenfor. I tråd med gældende litteratur på området vurderes det dog, at der ikke findes et design, som tager hånd om alle udfordringer, og det vurderes, at den valgte metode er det stærkeste valg til analyser af kammeratskabseffekter.

5.2 Institutions-fixed-effects-tilgangen

For at adressere selektions udfordringen (herunder også korrelation) har analysen gjort brug af modeller med institutions-fixed-effects til estimering af sammenhængen mellem faglige resultater og årgangsandelen af elever med udenlandsk herkomst. I disse modeller er det alene variationen i elevsammensætningen inden for skolerne, på tværs af år, der anvendes til at estimere årgangseffekterne. Samtidig inkluderer modellerne det fulde set af individspecifikke kontrolvariable beskrevet i afsnit 4, samt dummy'er for tilgangsåret.

Under antagelse af, at der ikke er en systematisk ændring i, hvem der til- eller fravælger de enkelte skoler inden for analyseperioden, og at der ikke er systematiske ændringer i skolernes kvalitet, kan denne tilgang håndtere ovennævnte udfordringer. En stærk tidstrend i eksempelvis andelen af elever af udenlandsk herkomst indenfor de enkelte skoler kan indikere, at førstnævnte antagelse ikke er mødt. For at adressere dette, estimeres modellerne i en robusthedsanalyse alene for den delmængde af skoler, hvor der ikke findes en signifikant tidstrend i andelen af elever af udenlandsk herkomst på årgangene. Denne tilgang er baseret på Hoxby (2002). I bilag 2 beskrives, hvorledes disse institutioner identificeres. Det bemærkes, at der estimeres en stærk tidstrend på langt de fleste institutioner, herunder næsten alle institutioner med over 20 procent elever med udenlandsk herkomst i udgangspunktet. Dette rejser tvivl om lødigheden af ovennævnte antagelse, og betyder endvidere at robusthedsanalysen kun kan gennemføres på en stærkt begrænset delpopulation⁷.

Det bemærkes endvidere, at udviklingen i andelen af elever med udenlandsk herkomst indenfor institutioner, over år, er begrænset. Eksempelvis er medianen af de absolutte ændringer fra en årgang til den næste indenfor institutionerne på stx blot 2 procent point, og 95 percentilen af ændringerne er 9 procent point. Den begrænsede variation indenfor institutioner begrænser alt andet lige muligheden for

⁷ Jf. resultatafsnittet nedenfor viser resultaterne fra den fulde population sig desuden ofte ikke at genfindes i denne delpopulation.

at finde en effekt af andelen af elever med udenlandsk herkomst i en analyse med institutions-fixed-effects, selv hvis en sådan rent faktisk findes⁸.

Det er en desuden en udfordring for analysen, at variable for årgangssammensætningen (andelen med udenlandsk herkomst, årgangens faglige niveau fra grundskolen og årgangens socioøkonomiske faktorer) er højt korrelerede. Når højt korrelerede variable inkluderes samtidig i en model, vil de estimerede effekter ofte blive meget usikre og følsomme overfor selv små ændringer i modellen og/eller data. For at adressere dette estimeres både modeller, der inkluderer flere årgangsvariable på en gang; modeller der kombinerer flere variable i et socioøkonomisk indeks; og modeller der inkluderer hver årgangsvariabel for sig. Overensstemmelse i retningen af de estimerede effekter på tværs af modeller vil øge troværdigheden af resultaterne.

En mere detaljeret beskrivelse af alle estimerede modeller findes i appendiks A2. For overskuelighedens skyld præsenteres i resultatafsnittet nedenfor alene resultaterne af fire modeller for hvert udfald på hver ungdomsuddannelse:

1. en model, der på årgangsniveau⁹ udelukkende inkluderer andelen af elever med udenlandsk herkomst (i appendiks tabellerne anført som model (1))
2. en model der yderligere inkluderer elevernes gennemsnitlige resultater ved folkeskolens afgangsprøve (i appendiks tabellerne anført som model (2))
3. en model der inkluderer både andelen af elever med udenlandsk herkomst, elevernes gennemsnitlige resultater ved folkeskolens afgangsprøve, andelen af forældre med maks grundskole uddannelse, andelen medbege forældre i beskæftigelse, og forældrenes gennemsnitlige bruttoindkomst. (i appendiks tabellerne anført som model (3))
4. en model der inkluderer både andelen af elever med udenlandsk herkomst, elevernes gennemsnitlige resultater ved folkeskolens afgangsprøve og forældrenes gennemsnitlige bruttoindkomst. (i appendiks tabellerne anført som model (4))

I appendiks tabellerne præsenteres endvidere resultater af modeller, der i stedet for forældres gennemsnitindkomst måler gennemsnitlig socioøkonomisk status på årgangen ved to forskellige socioøkonomiske indeks (beskrevet i bilag 2). Resultater af modeller, der på årgangsniveau alene inkluderer enten gennemsnitlige faglige præstationer fra grundskolen, eller hver af de socioøkonomiske variable for sig, præsenteres ikke i denne analyse. Retningen på sammenhængene af gennemsnitlige faglige resultater og socioøkonomisk status i disse modeller er dog generelt i overensstemmelse med retningen i de præsenterede modeller.

Hovedanalyserne er baseret på lineære regressioner med standardfejl, som er clusteret på niveauet af årgange indenfor institutioner. I analysen af sandsynligheden for fuldførelse anvendes desuden logistisk regression i en robusthedsanalyse, og resultaterne heraf er i fuld overensstemmelse med resultaterne fra den lineære regression. Når den lineære regression er førstevalg, skyldes det, at det letter fortolkningen af resultaterne betragteligt, og at den lineære model forventes at klare sig rimeligt, da sandsynligheden for fuldførelse ikke er en ekstrem begivenhed.

⁸ Bemærk at sammenhængen mellem andelen af elever med udenlandsk herkomst og fuldførelse og faglige resultater i indledende analyser også har været estimeret uden brug af fixed effects. Ligesom den her præsenterede analyse, gav dette anledning til resultater, der var forskellige og til tider modsatrettede på tværs af udfald og ungdomsuddannelser.

⁹ Alle modellerne inkluderer det fulde set af individspecifikke kontrolvariable beskrevet i afsnit 4, samt dummy'er for tilgangsåret.

5.3 Yderligere analytiske udfordringer og forbehold

Det må antages, at elever i højere grad påvirkes af elevsammensætningen i deres klasse end af sammensætningen på deres årgang. Data muliggør dog ikke en sådan kobling mellem elever og klasse, og analysen har derfor fokus på elevsammensætningen på årgangsniveau. Et analytisk fokus på årgange fremfor klasser har dog den fordel, at analysen ikke også skal tage højde for ikke-tilfældig fordeling af elever på klasser inden for en årgang. Således har også studier af kammeratskabseffekter i andre sammenhænge, hvor det i praksis ville være muligt at koble elever til klasser, herunder Krakas førnævnte analyse, fokuseret på årgangskammerater fremfor klassekammerater.

På de gymnasiale uddannelser findes en særlig analytiske udfordring i at eleverne i et vist omfang selv vælger hvilke fag, de modtager undervisning og går til eksamen i. Analysen udfordres således i at det er ikke usandsynligt, at disse valg i sig selv påvirkes af årgangssammensætningen. Hvis eksamenernes sværhedsgrad varierer på tværs af fag og niveauer, kan dette give anledning til korrelation mellem årgangskammeratsvariable og den enkeltes præstationer, som ikke er udtryk for en kausaleffekt af elevsammensætningen på erhvervede færdigheder. Ligeledes kan en korrelation, der ikke er udtryk for en årsagssammenhæng, indfinde sig, hvis holdstørrelser i de enkelte fag påvirkes af studieretningernes relative popularitet, og holdstørrelse i sig selv har en effekt på gennemførelse og faglige præstationer. Endelig gælder det, at hvis årgangssammensætningen bevirker at enten de fagligt stærke eller de fagligt svage i højere grad dropper ud af studiet (dvs. påvirker sandsynligheden for fuldførelse forskelligt hos fagligt stærke og svage elever), kan dette give anledning til korrelation mellem karakterer og årgangssammensætning, som ikke udtrykker en kausal sammenhæng.

At der kun kan identificeres blandede og begrænsede sammenhænge kan også skyldes at betydningen af herkomst eller socioøkonomi kun slår igennem, når bestemte sæt af omstændigheder opfyldes. For eksempel findes der i litteraturen eksempler på, at det næsten udelukkende er gruppen af fagligt stærke elever, som høster fordel ved at have andre dygtige elever omkring sig. Ligeledes er et ofte citeret resultat, at karakterer (test scores) blandt den fagligt svageste gruppe af elever påvirkes negativt af tilstedeværelsen af meget fagligt stærke elever. Sådanne ikke-lineære sammenhænge er ikke udforsket nærmere i indeværende analyse.

Samlet set, kan disse udfordringer ikke i tilstrækkelig grad adresseres indenfor rammerne af indeværende analyse, hvorfor resultaterne også af denne grund bør fortolkes med varsomhed.

6. Resultater

I det følgende præsenteres resultaterne af analysen af effekten af årgangsandelen af elever med udenlandsk herkomst på den enkelte elevs sandsynlighed for fuldførelse og faglige præstationer. Resultaterne er blandede, således at der på tværs af uddannelser ikke kan konstateres en entydig, statistisk signifikant effekt. Dette gælder både for fuldførelse og eksamensresultater.

Overordnet er det sekretariatets vurdering, at de blandede og ofte modsatrettede resultater giver anledning til bekymring for så vidt angår datagrundlaget og modellernes samlede evne til at afdække kausale sammenhænge i indeværende kontekst. I lyset af dette og de ovenfor beskrevne begrænsninger, bør analysens resultater fortolkes og anvendes med varsomhed.

Et overblik over resultaterne for herkomst og socioøkonomi hvad angår retning og statistisk signifikans findes henholdsvis i Tabel 4 og Tabel 5, og hovedkonklusionerne beskrives på punktform nedenfor. De detaljerede resultater findes i appendiks 3 og 4 og resultaterne fra robusthedsanalysen, der ekskluderer institutioner med en stærk tidstrend i

årgangsadelen af elever med udenlandsk herkomst findes i samme bilag. Deskriptiv statistik på analysepopulationerne findes i appendiks 6.

Tabel 4. Overblik over analysens resultater for effekten af årgangsandelen af elever med udenlandsk herkomst på fuldførelse og faglige præstationer.

	Fuldførelse	Overordnet gennemsnit	Skriftlige eksamener	Skriftlig Matematik A	Skriftlig Engelsk A
Stx	(-) /(-) /(-)	(+)/(-)/(-)	-/-/(-)	-/-/-	+/(+)/(+)
Hf	-/ (-) / (-)	+/(+)/(+)	(+) /(+)/(+)	N/A	N/A
Hhx	(-)/(-)/(-)	(-)/(-)/(-)	(-) /(-) /(-)	(-)/(-)/(-)	(+)/(+)/(+)
Htx	-/-/-	+ /+ /+	+ /+ /+	+ /+ /+	(-)/(-)/(-)

Anm. Tabellen angiver retningen på den estimerede effekt af andelen af elever med udenlandsk herkomst på en årgang for alle undersøgte udfald. Positive effekter er angivet med + og negative med -, insignifikante effekter er i parentes. Tre resultater er repræsenterede for hvert udfald på hver uddannelse, separeret med /. Det første er resultatet fra en model, hvor andelen af elever med udenlandsk herkomst er den eneste inkluderede variabel på årgangsniveau (model (1)); det næste er resultatet fra en model, hvor også gennemsnittet af karakterer fra folkeskolen på årgangsniveau endvidere inkluderes (model (2)); og det sidste er resultat fra en model, hvor både gennemsnittet af karakterer fra folkeskolen, andelen af elever med udenlandsk herkomst og forældres gennemsnitlige bruttoindkomst inkluderes (model (4)). I alle modeller inkluderer det fulde set af individspecifikke kontrol-variable, års dummy'er og institutions fixed effects. Standardfejl er clustret niveauet af årgange indenfor institutioner. Resultater er udeladt for skriftlig matematik A og engelsk A på hf, da meget få elever tager disse fag på hf.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets samt Danmarks Statistik.

Tabel 5. Overblik over analysens resultater for effekten af årgangens socioøkonomi på fuldførelse og faglige præstationer.

	Fuldførelse	Overordnet gennemsnit	Skriftlige eksamener	Skriftlig Matematik A	Skriftlig Engelsk A
<i>Gennemsnit af karakterer i folkeskolen</i>					
Stx	(+)	-	(-)	(+)	-
Hf	+	-	(+)	N/A	N/A
Hhx	(+)	-	(-)	(+)	(+)
Htx	(+)	-	(+)	(+)	(-)
<i>Andel med forældre med maks grundskole</i>					
Stx	(+)	(-)	(-)	(-)	(+)
Hf	(+)	+	+	N/A	N/A
Hhx	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)
Htx	(+)	(+)	(+)	(+)	(-)
<i>Andel med begge forældre i beskæftigelse</i>					
Stx	(-)	(-)	(+)	(+)	(+)
Hf	(-)	(-)	(-)	N/A	N/A
Hhx	+	(+)	+	(+)	+
Htx	+	(+)	(+)	(+)	(+)
<i>Naturlig logaritme af forældres brutto indkomst</i>					
Stx	-	(-)	(+)	(+)	(-)
Hf	(-)	-	(-)	N/A	N/A
Hhx	(+)	+	+	(+)	+

Htx	(+)	(+)	(-)	(-)	(-)
-----	-----	-----	-----	-----	-----

Anm. Tabellen angiver retningen på den estimerede effekt af de forskellige socioøkonomiske mål for alle undersøgte udfald. Positive effekter er angivet med + og negative med -, insignifikante effekter er i parentes. Gennemsnit af karakterer i folkeskolen er resultatet fra en model, hvor andelen af elever med udenlandsk herkomst og gennemsnittet af karakterer i folkeskolen er de eneste inkluderede variable på årgangsniveau (model (2)); Andel med forældre med maks grundskole er resultatet fra en model, hvor andelen af elever med udenlandsk herkomst, gennemsnittet af karakterer fra folkeskolen, og andel med begge forældre i beskæftigelse på årgangsniveau er inkluderet (model (3)); Andel med begge forældre i beskæftigelse er resultatet fra en model, hvor andelen af elever med udenlandsk herkomst, gennemsnittet af karakterer fra folkeskolen og andel med forældre med maks grundskole på årgangsniveau er inkluderet (model (3)); og naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst er resultatet fra en model, hvor andelen af elever med udenlandsk herkomst og gennemsnittet af karakterer fra folkeskolen er inkluderet (model (4)). I alle modeller inkluderer det fulde set af individualspecifikke kontrol-variable, års dummy'er og institutions fixed effects. Standardfejl er clustret niveauet af årgange indenfor institutioner. Resultater er udeladt for skriftlig matematik A og engelsk A på hf, da meget få elever tager disse fag på hf.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets samt Danmarks Statistik.

6.1 Resultater for sandsynligheden for fuldførelse

- Der findes en *statistisk signifikant negativ* sammenhæng mellem andelen af elever med udenlandsk herkomst på årgangen og sandsynligheden for fuldførelse på **hf og htx**.
- På **hf** forbliver sammenhængen dog *ikke statistisk signifikant*, når der kontrolleres for øvrige karakteristika ved årgangssammensætningen. Analysen peger således i retning af, at det på hf ikke er den herkomstsmæssige sammenhæng i sig selv, der påvirker sandsynligheden.
- På **htx** indikerer resultaterne at andelen af *elever med udenlandsk herkomst har en selvstændig betydning*, idet sammenhængen også er statistisk signifikant i den model hvor der kontrolleres for klassekammeraternes faglige resultater i folkeskolen (model 2), og i den model hvor der yderligere kontrolleres for forældres gennemsnitlige indkomst (model 4). Samtidig er punktestimatet ikke af ubetydelig størrelse, jf. tabel A3.1, og indikerer at en stigning i andelen af elever af udenlandsk herkomst på 10 procent point, reducerer sandsynligheden for fuldførelse med 3 procent point.
- På **hhx og stx** er sammenhængen mellem andelen af elever med udenlandsk herkomst på årgangen og sandsynligheden for fuldførelse *aldrig statistisk signifikant*.
- Resultaterne er uændrede, når der anvendes en logit fremfor lineær sandsynlighedsmodel (bilagstabel A3.2).
- Det bemærkes imidlertid, at når institutioner med en statistisk signifikant trend i andelen af elever med udenlandsk herkomst udelades fra analysen, *bliver alle resultaterne statistisk ikke-signifikante* (appendiks tabel A3.3). Resultaterne holder altså ikke i denne robusthedsanalyse, hvilket bør give anledning til en varsom tolkning.
- Betragtes de forklarende socioøkonomiske variable for årgangen i modellerne (Tabel 5) ses en positiv sammenhæng mellem årgangens gennemsnit af karakterer i grundskolen og sandsynligheden for fuldførelse på alle fire typer af uddannelsesinstitutioner, dog er denne *positive sammenhæng kun statistisk signifikant på hf*. Ligeledes er der en *positiv statistisk signifikant* sammenhæng mellem årgangens andel med begge forældre i beskæftigelse og sandsynligheden for fuldførelse på **hhx** og **htx**. Et umiddelbart kontrainuitivt resultat er, at der findes en *negativ statistisk signifikant* sammenhæng mellem forældres bruttoindkomst på årgangen og sandsynligheden for fuldførelse på **stx**. Som nævnt er en af udfordringerne i denne analyse ikke-lineære sammenhænge og selektion. Resultatet

for **stx** kunne i dette lys tænkes at være drevet af en delgruppe af elever med meget lav sandsynlighed for at fuldføre, og det eventuelt i kombination med en meget lille grad af variation i den gennemsnitlige forældre indkomst indenfor årgangene på **stx** institutionerne.

- Samlet set kan analysen altså ikke finde belæg for, at elever på institutioner med et socioøkonomisk svagt elevgrundlag i mindre grad fuldfører en gymnasial uddannelse.

6.2 Resultater for faglige præstationer

For så vidt angår den enkeltes faglige præstationer er resultaterne også blandede.

- På **hhx** kan der *generelt ikke påvises en statistisk signifikant sammenhæng* mellem den enkelte elevs præstationer og andelen af elever af udenlandsk herkomst på årgangen.
- På **hf** er der en *positiv statistisk signifikant sammenhæng* mellem den enkelte elevs overordnede gennemsnit og andelen af elever af udenlandsk herkomst på årgangen. Denne sammenhæng bliver dog igen *statistisk ikke-signifikant*, når der kontrolleres for gennemsnitlige faglige forudsætninger og socioøkonomi på årgangen og når skriftlige karakterer betragtes for sig. Det peger på, at *andelen af elever med udenlandsk herkomst ikke har en selvstændig betydning*.
- På **stx** og **htx** findes *statistisk signifikante sammenhænge* mellem andelen af elever med udenlandsk herkomst og faglige præstationer, som *også gælder, når der kontrolleres for øvrige karakteristika ved årgangssammensætningen*. På **stx** findes denne sammenhæng dog *kun ved skriftlige prøver*, og altså ikke for det overordnede eksamensresultat. Endvidere er fortegnet på disse sammenhænge *modsatrettede på stx og htx*:
 - På **stx** klarer den enkelte elev sig gennemsnitligt ringere ved de skriftlige prøver, når der er en højere andel elever med udenlandsk herkomst på årgangen.
 - På **htx** klarer den enkelte elev sig gennemsnitligt bedre, når der er en højere andel elever med udenlandsk herkomst på årgangen.

Punktestimatet er generelt højest for **htx**, hvor resultaterne eksempelvis indikerer at en 10 procent stigning i andelen af elever med udenlandsk herkomst kan tilskrives en stigning i karaktergennemsnittet ved skriftlige eksaminer på 0,3 karakterpoint. På **stx** indikerer resultaterne at en tilsvarende stigning kan tilskrives et fald i karaktergennemsnittet ved skriftlige eksaminer på 0,1 karakterpoint.

- For både **stx** og **htx** gælder det desuden, at når karaktererne fra prøverne i skriftlig matematik A-niveau og skriftlig engelsk A-niveau betragtes separat, er det overvejende *kun resultater for matematik, der er statistisk signifikante* (og igen med modsat fortegn på de to uddannelser).
- Det bemærkes samtidig, at resultaterne for effekten af årgangsandelen af elever med udenlandsk herkomst på **Stx** bliver *ikke-signifikante, når institutioner med en signifikant trend i andelen af elever med udenlandsk herkomst udelades fra analysen*, hvilket bør give anledning til at tolke resultaterne varsomt.
- Betragtes de forklarende socioøkonomiske variable for årgangen, ses der i igen tilfælde af resultater, der strider imod intuitionen. Eksempelvis findes konsekvent, på tværs af uddannelser, en *negativ statistisk signifikant sammenhæng* mellem højere gennemsnitlige karakterer ved folkeskolens

afgangsprøve på årgangen¹⁰, og elevernes eksamensresultat på den gymnasiale uddannelse. Dette kunne indikere, at estimaterne er præget af selektionsproblemer, og/eller at karaktergivningen er relativ (eller være udtryk for, at undervisningen målrettes de fagligst stærkeste på årgangen), og bør igen give anledning til varsomhed i fortolkningen af resultaterne.

- Ligeledes for årgangsandelen med forældre uden yderligere uddannelse end grundskolen findes der en *positiv statistisk sammenhæng* på **hf** for det overordnede gennemsnit og skriftlige eksamener.
- Blandede resultater findes også for forældres bruttoindkomst på årgangen. For eksempel findes der en *negativ statistisk signifikant* sammenhæng med det overordnede eksamensresultat på **hf**, hvor på **hhx** er denne *statistiske signifikante* sammenhæng *positiv*. På **hhx** findes også positive statistiske signifikante sammenhænge for skriftlige eksamener og skriftlig engelsk.
- Et mere tydeligt og intuitivt resultat findes, når man betragter andelen med begge forældre i beskæftigelse, hvor der er en *positiv statistisk signifikant* sammenhæng på **hhx** for skriftlige eksamener og skriftlig engelsk A.
- Samlet set kan analysen altså ikke finde belæg for, at elever på institutioner med et socioøkonomisk svagt elevgrundlag opnår lavere karakterer og eksamensresultat.

6.3 Heterogene effekter

6.3.1 Institutionens andel af elever med udenlandsk herkomst i udgangspunktet

I analysens hovedresultater, er det antaget, at sammenhængen mellem andelen af elever med udenlandsk herkomst er ens på tværs af de institutioner der tilbyder den samme uddannelse. Det har imidlertid også været undersøgt, om betydningen af årgangssammensætningen er forskellig for institutioner, der i udgangspunktet har højere eller lavere andele af elever af udenlandsk herkomst. I praksis er dette implementeret ved at interagere andelen af elever med udenlandsk herkomst med en indikator for, om den først observerede andel på institutionen var: <10, 10-20, 20-30 eller over 30 (dvs. de tidligere anvendte kategoriseringer). Resultaterne for gennemførelse, det overordnede gennemsnit og gennemsnittet ved de skriftlige eksaminer opsummeres i tabel 4 nedenfor. De fulde resultater er præsenteret i appendiks 5, tabel A5.1-A5.3.

Det fremgår af tabellen, at også denne tilgang giver anledning til resultater, der er blandede på tværs af udfald og ungdomsuddannelser.

- For institutioner der i udgangspunktet har mere end 30 procent af elever med udenlandsk herkomst findes overvejende en *negativ statistisk signifikant* sammenhæng mellem en højere andel af elever med udenlandsk herkomst og sandsynligheden for fuldførelse – dette gælder dog ikke for **stx**.
- I relation til faglige resultater, findes der for **htx** en *positiv* sammenhæng mellem andelen af elever med udenlandsk herkomst og det overordnede gennemsnit samt gennemsnittet af skriftlige eksamenskarakterer er tilstede på tværs af alle kategorier af institutioner. En sammenhæng, der i de fleste tilfælde er *statistisk signifikant*.
- For **hhx**, hvor der i hovedresultaterne ikke fandtes en statistisk signifikant sammenhæng mellem andelen af elever med udenlandsk herkomst og faglige præstationer, findes der nu en *negativ statistisk*

¹⁰ Den estimerede effekt af elevens eget gennemsnit ved folkeskolens afgangseksamen er generelt positiv signifikant.

signifikant sammenhæng på institutioner hvor mere end 30 procent af eleverne har udenlandsk herkomst¹¹.

- Ligeledes findes den *negative statistisk signifikante* sammenhæng mellem andelen af elever med udenlandsk herkomst og skriftlige eksamensresultater for **stx** alene på institutioner med mere end 30 procent elever med udenlandsk herkomst.

Det bemærkes dog, at *resultaterne for institutioner med mere end 30 procent elever er baseret meget få institutioner*, idet der for **stx**, **hf**, **hhx** og **htx** kun findes henholdsvis 9, 5, 2 og 3 af sådanne institutioner. Alle disse institutioner udviser samtidig *en stærk tidstrend i andelen af elever af udenlandsk herkomst*, hvilket kan rejse tvivl om lødigheden om den metodiske tilgængelighed i denne kontekst, jf. afsnit 5.2. Sammen med det faktum, at der for institutioner med lavere andele af elever af udenlandsk herkomst ofte findes resultater med modsatrettet fortegn (om end statistisk ikke-signifikante), er det sekretariatets vurdering, at dette endnu en gang bør give anledning til varsomhed i fortolkningen af resultaterne.

Alt i alt er det på denne baggrund sekretariatets vurdering, at fundene i dette afsnit ikke ændrer ved den overordnede konklusion om, at resultaterne varierer på tværs af både uddannelser og udfald, og bør tolkes med varsomhed.

Tabel 6. Overblik over analysens resultater for effekten af årgangsandelen, afhængigt af niveau i udgangspunktet.

	<10	[10;20[[20;30[30+
<i>Fuldførelse</i>				
Stx	(+)/(+)/(+)	(+)/(+)(-)	(-)(-)(-)	(-)(-)(-)
Hf	(-)(-)(-)	(+)(+)(+)	(-)(-)(-)	-/-/-
Hhx	(+)(+)(+)	+/+/+	(-)(-)(-)	-/-(-)
Htx	(-)(-)(-)	-/-/-	(+)(+)(+)	-/-(-)
<i>Overordnet gennemsnit</i>				
Stx	(+)(-)(-)	(+)(-)(-)	(+)(-)(-)	(+)(+)(-)
Hf	+/+/+	(+)(-)(-)	(+)(+)(+)	(-)(-)(-)
Hhx	(+)(-)(-)	(-)(-)(-)	(+)(+)(+)	-/-/-
Htx	+/+/+	(+)(+)(+)	+/+/+	(+)(+)(+)
<i>Skriftlige eksaminer</i>				
Stx	(-)(-)(-)	(-)(-)(-)	(-)(-)(-)	-/-/-
Hf	(+)(+)(+)	(+)(+)(+)	(+)(+)(+)	(-)(-)(-)
Hhx	(+)(+)(+)	-/-/-	(+)(+)(+)	-/-/-
Htx	+/+/+	+/+/+	+/+/+	+/+/+

Anm. Tabellen angiver retningen på den estimerede effekt af andelen af elever med udenlandsk herkomst på en årgang for alle undersøgte udfald, givet andelen af elever af udenlandsk herkomst på den først-observerede årgang på institutionen. Positive effekter er angivet med + og negative med -, insignifikante effekter er i parentes. Tre resultater er repræsenterede for hvert udfald på hver uddannelse, separeret med /. Det første er resultatet fra en model, hvor andelen af elever med udenlandsk herkomst interageret med en indikator for hvilken kategori første årgang på institutionen tilhørte er de eneste inkluderede variable på årgangsniveau; det næste er resultatet fra en model, hvor også gennemsnittet af karakterer fra folkeskolen på årgangsniveau endvidere inkluderes; og det sidste er resultat fra en model, hvor yderligere forældres gennemsnitlige bruttoindkomst inkluderes inkluderes. Alle modeller inkluderer det fulde set af individualspecifikke kontrol-variable, års dummy'er og institutions fixed effects. Standardfejl er clustret niveauet af årgange indenfor institutioner.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets samt Danmarks Statistik.

¹¹ Samtidig er sammenhængen af modsat fortegn men ikke signifikant på institutioner med mellem 20 og 30 procent elever med udenlandsk herkomst.

6.3.2 Danske og udenlandske elever

Det har også været undersøgt, om betydningen af årgangssammensætningen er forskellig for elever af dansk og udenlandsk herkomst. I praksis er dette implementeret ved at interagere andelen af elever med udenlandsk herkomst med en indikator for, om den enkelte elev er af dansk eller udenlandsk herkomst. Resultaterne for gennemførelse, det overordnede gennemsnit og gennemsnittet ved skriftlige eksaminer findes i tabel A5.4-A5.6 i appendiks 5.

- Det fremgår af tabellerne i appendiks 5, at der i langt de fleste tilfælde ikke på tværs af elever af dansk og udenlandsk herkomst findes en statistisk signifikant forskel på betydningen af årgangsandelen af elever med udenlandsk herkomst.
- Dog er der to undtagelser: Ved skriftlige eksamensresultater på **stx** og **hf** indikerer resultaterne, at elever, der selv af udenlandsk herkomst, påvirkes mere negativt, end elever, der selv er af dansk herkomst. For **hf** gælder det endda, ligesom i hovedanalysen, at sammenhængen mellem skriftlige eksamensresultater og årgangsandelen af elever med udenlandsk herkomst er af modsat fortegn, men ikke statistisk signifikant, for elever, der selv er af dansk herkomst.

Det bemærkes samtidig at resultaterne i flere tilfælde ændrer sig, når institutioner med en stærk tidstrend udelades fra analysen (resultater ikke vist). På baggrund af dette og de blandede resultater, er det også her sekretariatets vurdering, at resultaterne bør fortolkes varsomt.

Litteratur

Brännström, L. (2008) 'Making their mark: The effects of neighbourhood and upper secondary school on educational achievement', *European Sociological Review* 24: 463–78.

Fekjær, S. N. and Birkelund, G. E. (2007) 'Does the ethnic composition of upper secondary schools influence educational achievement and attainment? A multilevel analysis of the Norwegian case', *European Sociological Review* 23: 1-15.

Hardoy, I, Mastekaasa, A. & Pål Schøne (2018) Immigrant concentration and student outcomes in upper secondary schools: Norwegian evidence, *European Societies*, 20:2, 301-321

Hardoy, I. and Schøne, P. (2013) 'Does the clustering of immigrant peers affect the school performance of natives?', *Journal of Human Capital* 7: 1–25.

Hanushek, E. A. , Kain J. F. og S. G. Rivkin (2009) New evidence about brown v. board of education: The complex effects of school racial composition on achievement. *Journal of Labor Economics*, 27(3): 349-383.

Hanushek, E. A. og Rivkin, S.G. (2009) Harming the best: How schools affect the black-white achievement gap. *Journal of Policy Analysis and Management*, 28:366-393.

Hoxby, C. (2002) Peer effects in the Classroom: Learning from Gender and Race Variation. *NBER Working Paper* 7867.

Ohinata, A., & Van Ours, J. (2013). HOW IMMIGRANT CHILDREN AFFECT THE ACADEMIC ACHIEVEMENT OF NATIVE DUTCH CHILDREN. *The Economic Journal*, 123(570), F308-F331

Sykes, B. og Kuyper, H. (2013) School segregation and the secondary-school achievements of youth in the Netherlands.

Tonello, M. (2016) Peer effects of non-native students on natives' educational outcomes: mechanisms and evidence. *Empirical Economics*, 51(1):383:414.

Appendiks 1. Beskrivende statistik

Tabel A1.1: Beskrivende statistik for elever på stx. Opdelt efter institutionens andel elever med udenlandsk herkomst samt elevernes egen herkomst.

	Årgangandel af elever med udenlandsk herkomst				<i>p-værdi</i>	Årgangandel af elever med udenlandsk herkomst				<i>p-værdi</i>
	Under 10 %	10-19 %	20-29 %	30% og over		Under 10 %	10-19 %	20-29 %	30% og over	
Elevens egen herkomst	Dansk herkomst					Udenlandsk herkomst				
Fuldført	87,2%	86,1%	84,4%	78,1%	0,000	71,6%	72,4%	72,5%	69,3%	0,433
Overordnet	7,5	7,3	7,3	7,1	0,000	6,6	6,2	6,1	6,1	0,000
Gennemsnit ved skriftlige eksaminer	6,6	6,3	6,2	5,7	0,000	5,6	5,2	4,8	4,4	0,000
Engelsk A karakter	6,6	6,3	6,4	6,0	0,000	5,8	5,3	5,1	4,7	0,000
Matematik A karakter	7,4	7,2	6,8	6,2	0,000	6,0	5,5	4,7	3,8	0,000
Andel med engelsk A karakter	58,1%	58,0%	59,2%	59,6%	0,454	45,8%	46,1%	45,6%	45,5%	0,984
Andel med matematik A karakter	34,1%	31,7%	29,3%	23,1%	0,000	34,0%	33,5%	35,6%	32,1%	0,383
Kvinde	59,8%	60,3%	60,5%	61,2%	0,410	59,7%	57,6%	60,4%	63,9%	0,000
Forældre har grundskole	2,4%	3,2%	3,3%	5,1%	0,000	11,1%	14,9%	19,0%	22,4%	0,000
Forældre har ungdomsuddannelse	30,9%	35,1%	35,2%	39,1%	0,000	32,0%	36,6%	38,0%	40,0%	0,000
Forældre har videregående uddannelse	66,5%	61,6%	61,3%	55,4%	0,000	35,9%	32,5%	35,5%	29,6%	0,000
Forældre har ukendt uddannelse	0,1%	0,1%	0,2%	0,3%	0,000	21,0%	16,0%	7,6%	8,0%	0,000
Mor er i beskæftigelse	90,4%	90,2%	89,3%	86,4%	0,000	49,6%	45,2%	42,6%	40,8%	0,000
Mor er arbejdsløs	1,5%	1,5%	1,8%	2,4%	0,002	4,1%	4,5%	6,2%	7,0%	0,000
Mor udenfor arbejdsstyrke eller ukendt	8,0%	8,4%	8,9%	11,1%	0,000	46,4%	50,2%	51,2%	52,2%	0,001
Far er i beskæftigelse	91,4%	91,0%	88,6%	86,0%	0,000	51,1%	49,8%	49,8%	55,1%	0,045
Far er arbejdsløs	1,7%	1,7%	2,2%	2,7%	0,000	4,1%	5,8%	6,1%	6,7%	0,000
Far udenfor arbejdsstyrke eller ukendt	7,0%	7,4%	9,2%	11,3%	0,000	44,8%	44,4%	44,1%	38,2%	0,011
Forældres gns. bruttoindkomst	476.633	438.612	429.876	405.828	0,000	277.576	249.398	231.777	233.364	0,000
Forældres indkomst mangler	0,2%	0,1%	0,1%	0,2%	0,117	15,8%	11,2%	4,1%	4,9%	0,000
Bor hos begge forældre	69,1%	67,5%	60,5%	56,4%	0,000	57,7%	62,7%	64,7%	67,7%	0,000
Karaktergns. 9. klasse	8,4	8,1	8,1	7,6	0,000	7,4	7,1	6,9	6,4	0,000
Mangler karakterer fra 9. klasse	4,1%	4,0%	4,4%	6,0%	0,000	18,6%	14,9%	8,4%	11,7%	0,000

Samlet antal elever	88.957	41.945	7.413	3.968	5.403	5.619	2.367	3.593
---------------------	--------	--------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Anm. Alle statistikker er beregnet på baggrund af den delmængde af elever, for hvem data er tilgængelig, og dermed ikke nødvendigvis alle N elever. P-værdi refererer til en test for ens gennemsnit/andele på tværs af grupperinger. For gennemsnit en F-test og for andele en X^2 -test. Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets samt Danmarks Statistik.

Tabel A1.2: Beskrivende statistik for elever på hf. Opdelt efter institutionens andel elever med udenlandsk herkomst samt elevernes egen herkomst.

	Årgangandel af elever med udenlandsk herkomst				p-værdi	Årgangandel af elever med udenlandsk herkomst				p-værdi
	Under 10 %	10-19 %	20-29 %	30% og over		Under 10 %	10-19 %	20-29 %	30% og over	
Elevers egen herkomst	Dansk herkomst					Udenlandsk herkomst				
Fuldført	72,5%	69,4%	67,7%	63,1%	0,000	62,7%	59,1%	54,3%	56,5%	0,009
Overordnet	6,1	6,4	6,5	6,4	0,000	5,0	5,0	5,1	5,0	0,868
Gennemsnit ved skriftlige eksaminer	5,1	5,5	5,7	5,4	0,000	3,9	3,9	3,9	3,6	0,396
Kvinde	57,3%	55,0%	55,6%	56,2%	0,016	49,4%	48,7%	52,7%	51,6%	0,221
Forældre har grundskole	10,2%	10,4%	8,4%	11,1%	0,088	18,5%	21,8%	25,0%	27,0%	0,000
Forældre har ungdomsuddannelse	51,1%	49,1%	48,5%	49,8%	0,084	36,0%	36,5%	40,3%	40,6%	0,008
Forældre har videregående uddannelse	38,2%	39,9%	42,6%	38,1%	0,119	24,7%	25,1%	26,1%	23,7%	0,515
Forældre har ukendt uddannelse	0,5%	0,7%	0,4%	1,0%	0,007	20,8%	16,7%	8,6%	8,6%	0,000
Mor er i beskæftigelse	82,4%	81,6%	82,3%	79,5%	0,079	39,6%	34,9%	38,9%	32,0%	0,001
Mor er arbejdsløs	2,9%	2,8%	3,5%	3,3%	0,232	6,4%	5,8%	7,4%	6,9%	0,244
Mor udenfor arbejdsstyrke eller ukendt	14,8%	15,6%	14,2%	17,2%	0,018	54,0%	59,4%	53,6%	61,1%	0,000
Far er i beskæftigelse	85,8%	84,3%	83,8%	81,7%	0,000	41,9%	39,9%	46,6%	44,6%	0,004
Far er arbejdsløs	2,7%	2,8%	2,4%	3,6%	0,079	5,2%	6,1%	6,5%	7,7%	0,054
Far udenfor arbejdsstyrke eller ukendt	11,5%	12,8%	13,9%	14,7%	0,000	52,9%	54,0%	46,9%	47,8%	0,000
Forældres gns bruttoindkomst	350.814	358.149	372.352	352.041	0,001	213.507	204.814	215.599	203.835	0,009
Forældres indkomst mangler	0,3%	0,5%	0,3%	0,4%	0,055	9,8%	7,7%	4,2%	3,2%	0,000
Bor hos begge forældre	54,5%	50,6%	47,0%	45,1%	0,000	49,8%	53,8%	59,8%	59,7%	0,000
Karaktergns. 9. klasse	5,7	5,7	5,8	5,7	0,281	4,6	4,4	4,5	4,3	0,003
Mangler karakterer fra 9. klasse	20,3%	23,4%	21,4%	23,1%	0,126	28,7%	26,5%	25,3%	23,1%	0,154
Samlet antal elever	22.607	18.821	4.052	1.682		1.455	3.034	1.277	1.331	

Anm. Alle statistikker er beregnet på baggrund af den delmængde af elever, for hvem data er tilgængelig, og dermed ikke nødvendigvis alle N elever. P-værdi refererer til en test for ens gennemsnit/andele på tværs af grupperinger. For gennemsnit en F-test og for andele en X^2 -test.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets samt Danmarks Statistik.

Tabel A1.3: Beskrivende statistik for elever på hhx. Opdelt efter institutionens andel elever med udenlandsk herkomst samt elevernes egen herkomst.

	Årgangssandel af elever med udenlandsk herkomst					<i>p-værdi</i>	Årgangssandel af elever med udenlandsk herkomst				<i>p-værdi</i>
	Under 10 %	10-19 %	20-29 %	30% og over	Under 10 %		10-19 %	20-29 %	30% og over		
Elevens egen herkomst	Dansk herkomst						Udenlandsk herkomst				
Fuldført	84,1%	78,6%	74,3%	77,8%	0,000	73,5%	71,6%	71,0%	62,8%	0,010	
Overordnet	6,8	7,0	7,1	6,7	0,046	5,7	6,0	5,8	5,3	0,003	
Gennemsnit ved skriftlige eksaminer	6,0	6,3	6,2	5,0	0,000	4,9	5,1	5,0	3,3	0,000	
Engelsk A karakter	6,1	6,4	6,9	5,8	0,039	5,4	5,6	5,6	4,1	0,000	
Matematik A karakter	7,3	7,2	6,1	5,2	0,000	5,7	6,4	4,6	3,2	0,002	
Andel med engelsk A karakter	76,3%	69,5%	62,0%	69,2%	0,000	66,5%	62,5%	59,6%	53,4%	0,000	
Andel med matematik A karakter	14,4%	12,0%	13,0%	10,2%	0,030	11,0%	8,0%	9,0%	6,9%	0,015	
Kvinde	42,0%	41,4%	41,7%	37,9%	0,137	37,8%	39,3%	38,8%	36,4%	0,811	
Forældre har grundskole	4,4%	4,7%	4,4%	5,5%	0,470	18,5%	19,4%	21,1%	31,7%	0,000	
Forældre har ungdomsuddannelse	52,5%	47,7%	46,0%	56,1%	0,000	41,9%	42,0%	44,6%	44,5%	0,419	
Forældre har videregående uddannelse	43,0%	47,4%	49,1%	37,8%	0,000	25,8%	30,7%	28,5%	20,2%	0,000	
Forældre har ukendt uddannelse	0,1%	0,2%	0,4%	0,6%	0,000	13,9%	7,9%	5,8%	3,6%	0,000	
Mor er i beskæftigelse	89,5%	88,7%	88,8%	89,1%	0,415	49,9%	50,3%	51,6%	46,6%	0,419	
Mor er arbejdsløs	1,8%	1,8%	1,3%	2,3%	0,553	5,1%	8,3%	4,3%	7,9%	0,000	
Mor udenfor arbejdsstyrke eller ukendt	8,7%	9,4%	9,9%	8,7%	0,093	45,0%	41,4%	44,1%	45,5%	0,514	
Far er i beskæftigelse	91,3%	89,5%	87,6%	90,5%	0,000	50,6%	57,4%	59,4%	65,0%	0,000	
Far er arbejdsløs	1,9%	2,2%	1,7%	1,3%	0,123	5,2%	5,0%	5,2%	6,4%	0,561	
Far udenfor arbejdsstyrke eller ukendt	6,9%	8,3%	10,7%	8,2%	0,000	44,2%	37,7%	35,4%	28,6%	0,000	
Forældres gns bruttoindkomst	422.352	453.646	458.646	426.153	0,003	239.386	238.434	241.886	240.266	0,961	
Forældres indkomst mangler	0,1%	0,3%	0,5%	0,5%	0,000	6,3%	3,4%	2,0%	1,8%	0,000	
Bor hos begge forældre	66,7%	60,1%	56,2%	61,6%	0,000	61,7%	60,9%	62,6%	70,9%	0,058	
Karaktergns. 9. klasse	7,1	7,3	7,4	6,7	0,000	6,0	6,3	6,2	5,1	0,000	
Mangler karakterer fra 9. klasse	5,4%	6,4%	9,3%	10,0%	0,000	11,4%	10,6%	10,3%	12,7%	0,623	
Samlet antal elever	37.422	4.574	1.870	841		2.308	746	601	605		

Anm. Alle statistikker er beregnet på baggrund af den delmængde af elever, for hvem data er tilgængelig, og dermed ikke nødvendigvis alle N elever. P-værdi refererer til en test for ens gennemsnit/andele på tværs af grupperinger. For gennemsnit en F-test og for andele en χ^2 -test.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets samt Danmarks Statistik.

Tabel A1.4: Beskrivende statistik for elever på htx. Opdelt efter institutionens andel elever med udenlandsk herkomst samt elevernes egen herkomst.

	Årgangandel af elever med udenlandsk herkomst					Årgangandel af elever med udenlandsk herkomst					<i>p-værdi</i>
	Under 10 %	10-19 %	20-29 %	30% og over	<i>p-værdi</i>	Under 10 %	10-19 %	20-29 %	30% og over		
Elevens egen herkomst	Dansk herkomst					Udenlandsk herkomst					
Fuldført	78,4%	79,7%	73,1%	72,6%	0,004	74,4%	76,9%	66,7%	68,9%	0,005	
Overordnet	7,3	7,7	7,7	7,5	0,000	6,6	7,0	6,8	6,8	0,247	
Gennemsnit ved skriftlige eksaminer	6,1	6,6	6,0	5,6	0,000	5,2	5,4	4,8	4,5	0,000	
Engelsk A karakter	6,8	7,3	6,4	6,7	0,001	6,4	7,3	6,1	6,2	0,004	
Matematik A karakter	6,2	6,6	5,6	4,9	0,000	4,8	5,1	3,9	3,1	0,002	
Andel med engelsk A karakter	33,2%	29,9%	26,1%	35,2%	0,231	35,2%	31,7%	25,9%	26,8%	0,023	
Andel med matematik A karakter	61,2%	63,4%	54,8%	56,4%	0,018	61,4%	67,4%	55,6%	54,3%	0,000	
Kvinde	24,7%	26,4%	23,1%	20,5%	0,012	26,5%	27,7%	27,4%	42,5%	0,000	
Forældre har grundskole (eller ukendt for stx)	4,2%	3,3%	6,5%	5,1%	0,006	14,0%	15,6%	15,6%	20,2%	0,006	
Forældre har ungdomsuddannelse	43,0%	38,1%	37,4%	38,9%	0,000	36,1%	36,1%	40,0%	40,4%	0,111	
Forældre har videregående uddannelse	52,7%	58,7%	56,0%	56,0%	0,000	32,6%	37,3%	35,6%	33,1%	0,197	
Forældre har ukendt uddannelse	-	-	-	-	0,048	17,3%	11,0%	8,9%	6,3%	0,000	
Mor er i beskæftigelse	88,0%	88,2%	82,9%	86,7%	0,000	51,9%	44,0%	41,5%	42,7%	0,001	
Mor er arbejdsløs	1,9%	1,8%	3,3%	1,2%	0,028	4,6%	5,3%	4,4%	7,5%	0,252	
Mor udenfor arbejdsstyrke eller ukendt	10,1%	10,0%	13,8%	12,1%	0,000	43,5%	50,7%	54,1%	49,8%	0,003	
Far er i beskæftigelse	90,7%	90,5%	87,7%	87,6%	0,009	52,7%	54,5%	53,3%	52,5%	0,924	
Far er arbejdsløs	2,1%	2,1%	2,5%	3,2%	0,151	5,2%	4,3%	8,9%	6,3%	0,167	
Far udenfor arbejdsstyrke eller ukendt	7,2%	7,5%	9,8%	9,3%	0,056	42,1%	41,2%	37,8%	41,3%	0,867	
Forældres gns bruttoindkomst	400.611	413.736	417.142	414.716	0,143	251.251	245.837	231.522	222.004	0,006	
Forældres indkomst mangler	<1%	<1%	<1%	<1%	0,146	6,5%	5,4%	5,2%	1,1%	0,000	
Bor hos begge forældre	67,6%	67,0%	58,8%	55,9%	0,000	62,4%	65,8%	68,9%	67,3%	0,148	
Karaktergns. 9. klasse	7,8	8,3	7,6	7,7	0,000	7,1	7,5	6,5	6,7	0,000	
Mangler karakterer fra 9. klasse	5,3%	4,7%	8,0%	8,0%	0,000	11,0%	9,1%	15,6%	9,3%	0,110	
Samlet antal elever	15.867	5.250	398	884		942	815	135	623		

Anm. Alle statistikker er beregnet på baggrund af den delmængde af elever, for hvem data er tilgængelig, og dermed ikke nødvendigvis alle N elever. P-værdi refererer til en test for ens gennemsnit/andele på tværs af grupperinger. For gennemsnit en F-test og for andele en X^2 -test.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets samt Danmarks Statistik.

Tabel A1.5: Beskrivende statistik for elever på stx. Opdelt efter institutionens andel elever med forældre med grundskole samt elevernes egne forældres uddannelse.

	Årgangsandel af elever med forældre med grundskole					Årgangsandel af elever med forældre med mere end grundskole				
	Under 6 %	6-10 %	11-15 %	16% og over	p-værdi	Under 6 %	6-10 %	11-15 %	16% og over	p-værdi
Elevens egen herkomst	Dansk herkomst					Udenlandsk herkomst				
Fuldført	67,0%	64,9%	60,3%	59,4%	0,285	75,8%	73,5%	69,6%	66,7%	0,000
Overordnet	6,0	5,9	5,8	5,7	0,161	7,6	7,2	7,0	6,9	0,000
Udenlandsk herkomst	28,7%	35,8%	54,8%	75,0%	0,000	6,5%	10,5%	18,0%	39,1%	0,000
Engelsk A karakter	5,2	4,9	4,8	3,9	0,001	6,8	6,2	5,9	5,5	0,000
Matematik A karakter	5,0	4,8	4,2	3,3	0,000	7,5	6,9	6,3	5,4	0,000
Andel med engelsk A karakter	35,5%	33,2%	28,8%	23,3%	0,000	37,1%	36,9%	32,9%	32,0%	0,380
Andel med matematik A karakter	15,4%	15,5%	15,9%	20,3%	0,000	22,9%	20,6%	16,5%	18,5%	0,000
Kvinde	64,9%	63,9%	67,2%	64,4%	0,023	58,4%	61,0%	62,7%	61,5%	0,000
Mor er i beskæftigelse	62,0%	55,1%	46,6%	44,7%	0,000	88,7%	85,5%	80,3%	68,4%	0,000
Mor er arbejdsløs	4,3%	5,1%	6,7%	10,3%	0,000	1,7%	2,0%	2,6%	3,0%	0,000
Mor udenfor arbejdsstyrke eller ukendt	33,6%	39,7%	46,8%	44,9%	0,000	9,7%	12,5%	17,1%	28,6%	0,000
Far er i beskæftigelse	66,9%	64,2%	59,3%	63,8%	0,016	89,2%	87,0%	82,4%	72,5%	0,000
Far er arbejdsløs	4,5%	5,2%	5,9%	6,5%	0,033	1,7%	2,0%	2,3%	3,4%	0,000
Far udenfor arbejdsstyrke eller ukendt	28,6%	30,6%	34,8%	29,7%	0,135	9,1%	11,0%	15,2%	24,1%	0,000
Forældres gns. bruttoindkomst	280.585	259.743	240.738	237.337	0,000	501.233	414.263	381.367	347.945	0,000
Forældres indkomst mangler	<1%	<1%	<1%	<1%	0,242	1,7%	2,4%	2,8%	8,3%	0,000
Bor hos begge forældre	49,3%	54,2%	59,2%	69,4%	0,000	68,0%	67,7%	64,5%	61,3%	0,000
Karaktergns. 9. klasse	7,0	6,8	6,6	6,0	0,000	8,5	8,1	7,8	7,3	0,000
Mangler karakterer fra 9. klasse	5,9%	5,8%	6,6%	8,3%	0,056	5,6%	6,2%	7,1%	14,3%	0,000
Samlet antal elever	2.644	5.376	1.480	1.104		102.203	113.284	17.863	7.823	

Anm. Alle statistikker er beregnet på baggrund af den delmængde af elever, for hvem data er tilgængelig, og dermed ikke nødvendigvis alle N elever. P-værdi refererer til en test for ens gennemsnit/andele på tværs af grupperinger. For gennemsnit en F-test og for andele en X^2 -test.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets samt Danmarks Statistik.

Tabel A1.6: Beskrivende statistik for elever på hf. Opdelt efter institutionens andel elever med forældre med grundskole samt elevernes egne forældres uddannelse.

	Årgangsandel af elever med forældre med grundskole					Årgangsandel af elever med forældre med mere end grundskole				
	Under 6 %	6-10 %	11-15 %	16% og over	<i>p-værdi</i>	Under 6 %	6-10 %	11-15 %	16% og over	<i>p-værdi</i>
Elevens egen herkomst	Dansk herkomst					Udenlandsk herkomst				
Fuldført	61,9%	66,0%	64,6%	56,8%	0,000	72,7%	75,2%	72,7%	66,2%	0,000
Overordnet	5,0	5,5	5,5	5,6	0,223	6,3	6,2	6,1	6,1	0,681
Udenlandsk herkomst	22,8%	20,5%	25,2%	27,4%	0,531	7,0%	8,2%	10,3%	15,3%	0,000
Kvinde	57,4%	58,0%	59,5%	59,8%	0,405	53,7%	55,1%	55,6%	55,2%	0,477
Mor er i beskæftigelse	61,9%	55,3%	51,2%	49,6%	0,013	86,0%	82,7%	80,7%	75,3%	0,000
Mor er arbejdsløs	3,5%	5,7%	5,9%	7,5%	0,007	1,9%	2,7%	2,9%	3,7%	0,000
Mor udenfor arbejdsstyrke eller ukendt	34,7%	39,0%	42,9%	42,8%	0,193	12,1%	14,6%	16,3%	21,0%	0,000
Far er i beskæftigelse	66,8%	62,3%	63,8%	61,1%	0,318	84,5%	84,2%	82,7%	79,0%	0,000
Far er arbejdsløs	3,5%	5,8%	4,9%	6,6%	0,069	2,9%	2,6%	2,9%	3,2%	0,015
Far udenfor arbejdsstyrke eller ukendt	29,7%	31,9%	31,3%	32,3%	0,756	12,6%	13,2%	14,4%	17,8%	0,000
Forældres gns bruttoindkomst	269.294	252.182	250.109	237.646	0,000	389.961	366.540	351.723	329.267	0,000
Forældres indkomst mangler	<1%	<1%	<1%	<1%	0,989	<1%	<1%	<1%	<1%	0,000
Bor hos begge forældre	41,6%	41,6%	42,5%	42,6%	0,505	55,5%	56,6%	55,0%	52,8%	0,000
Karaktergns. 9. klasse	4,9	5,0	5,0	4,7	0,000	6,0	5,9	5,7	5,4	0,000
Mangler karakterer fra 9. klasse	23,3%	28,7%	30,1%	40,8%	0,000	14,3%	19,9%	23,3%	31,4%	0,000
Samlet antal elever	202	1.548	2.747	3.645		3.347	13.449	23.885	21.099	

Anm. Alle statistikker er beregnet på baggrund af den delmængde af elever, for hvem data er tilgængelig, og dermed ikke nødvendigvis alle N elever. P-værdi refererer til en test for ens gennemsnit/andele på tværs af grupperinger. For gennemsnit en F-test og for andele en X^2 -test.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets samt Danmarks Statistik.

Tabel A1.7: Beskrivende statistik for elever på hhx. Opdelt efter institutionens andel elever med forældre med grundskole samt elevernes egne forældres uddannelse.

	Årgangandel af elever med forældre med grundskole					Årgangandel af elever med forældre med mere end grundskole				
	Under 6 %	6-10 %	11-15 %	16% og over	p-værdi	Under 6%	6-10 %	11-15 %	16% og over	p-værdi
Elevens egen herkomst	Dansk herkomst					Udenlandsk herkomst				
Fuldført	58,4%	64,2%	63,7%	53,6%	0,003	68,0%	73,9%	75,7%	64,7%	0,000
Overordnet	6,0	5,8	5,9	5,3	0,007	6,9	6,8	6,6	6,3	0,000
Udenlandsk herkomst	26,9%	25,2%	38,0%	63,7%	0,000	5,5%	6,7%	10,7%	25%	0,000
Engelsk A karakter	5,3	5,3	5,5	3,9	0,000	6,1	6,2	6,0	5,2	0,045
Matematik A karakter	6,7	5,9	5,4	1,8	0,000	7,3	7,1	6,9	5,5	0,000
Andel med engelsk A karakter	40,3%	41,1%	24,8%	28,2%	0,001	51,2%	47,8%	36,5%	33,4%	0,000
Andel med matematik A karakter	6,2%	5,5%	3,4%	3,6%	0,410	9,7%	8,9%	6,5%	4,9%	0,003
Kvinde	48,2%	48,6%	48,6%	43,6%	0,210	40,6%	42,5%	42,5%	40,9%	0,010
Mor er i beskæftigelse	61,3%	61,6%	58,7%	51,8%	0,022	88,5%	88,1%	86,0%	78,8%	0,000
Mor er arbejdsløs	5,7%	5,1%	5,5%	6,8%	0,848	1,8%	2,1%	2,2%	3,6%	0,003
Mor udenfor arbejdsstyrke eller ukendt	33,0%	33,4%	35,8%	41,4%	0,010	9,6%	9,8%	11,8%	17,7%	0,000
Far er i beskæftigelse	70,1%	68,9%	66,1%	65,7%	0,035	89,5%	89,8%	88,3%	83,4%	0,000
Far er arbejdsløs	3,2%	4,6%	4,3%	7,3%	0,009	2,0%	2,0%	2,0%	2,8%	0,304
Far udenfor arbejdsstyrke eller ukendt	26,7%	26,6%	29,6%	27,0%	0,038	8,5%	8,2%	8,7%	13,8%	0,000
Forældres gns bruttoindkomst	280.828	275.844	262.332	242.986	0,000	433.577	411.137	397.906	374.077	0,000
Forældres indkomst mangler	<1%	<1%	<1%	<1%	0,112	<1%	<1%	<1%	1,5%	0,001
Bor hos begge forældre	52,2%	51,3%	51,4%	67,1%	0,000	66,5%	67,1%	64,4%	63,1%	0,182
Karaktergns. 9. klasse	6,2	6,1	6,0	5,2	0,000	7,2	7,1	6,9	6,3	0,000
Mangler karakterer fra 9. klasse	11,0%	15,0%	16,2%	18,2%	0,002	5,1%	6,1%	9,1%	11,8%	0,000
Samlet antal elever	1.328	2.257	673	560		28.364	34.597	8.122	2.899	

Anm. Alle statistikker er beregnet på baggrund af den delmængde af elever, for hvem data er tilgængelig, og dermed ikke nødvendigvis alle N elever. P-værdi refererer til en test for ens gennemsnit/andele på tværs af grupperinger. For gennemsnit en F-test og for andele en X^2 -test.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets samt Danmarks Statistik.

Tabel A1.8: Beskrivende statistik for elever på htx. Opdelt efter institutionens andel elever med forældre med grundskole samt elevernes egne forældres uddannelse.

	Årgangsandel af elever med forældre med grundskole					Årgangsandel af elever med forældre med mere end grundskole				
	Under 6 %	6-10 %	11-15 %	16% og over	p-værdi	Under 6 %	6-10 %	11-15 %	16% og over	p-værdi
Elevens egen herkomst	Dansk herkomst					Udenlandsk herkomst				
Fuldført	57,0%	58,4%	59,6%	55,6%	0,833	68,4%	68,3%	62,6%	54,7%	0,000
Overordnet	6,5	6,2	6,5	6,7	0,143	7,5	7,4	7,2	7,3	0,006
Udenlands herkomst	26,0%	27,6%	45,3%	50,8%	0,000	6,8%	8,4%	16,3%	24,9%	0,000
Engelsk A karakter	6,3	6,0	6,2	5,8	0,881	7,0	6,9	6,5	6,4	0,008
Matematik A karakter	4,8	4,1	3,8	2,3	0,070	6,4	6,0	5,2	4,5	0,000
Andel med engelsk A karakter	17,2%	16,9%	14,6%	10,5%	0,482	20,6%	20,6%	18,8%	16,7%	0,714
Andel med matematik A karakter	30,3%	29,0%	28,1%	25,8%	0,511	39,9%	39,6%	31,8%	26,9%	0,003
Kvinde	29,1%	28,3%	34,4%	30,6%	0,201	25,3%	25,0%	23,5%	25,1%	0,619
Mor er i beskæftigelse	59,5%	55,9%	50,4%	49,2%	0,141	87,4%	84,9%	80,0%	74,4%	0,000
Mor er arbejdsløs	4,4%	5,5%	5,2%	6,5%	0,495	2,1%	2,4%	3,0%	2,9%	0,020
Mor udenfor arbejdsstyrke eller ukendt	36,1%	38,5%	44,4%	44,4%	0,055	10,6%	12,7%	16,9%	22,6%	0,000
Far er i beskæftigelse	68,2%	67,3%	61,0%	65,3%	0,067	89,4%	88,3%	83,2%	78,4%	0,000
Far er arbejdsløs	3,7%	5,3%	8,0%	4,8%	0,287	2,2%	2,2%	3,1%	3,1%	0,024
Far udenfor arbejdsstyrke eller ukendt	28,1%	27,4%	30,9%	29,8%	0,255	8,4%	9,5%	13,7%	18,4%	0,000
Forældres gns bruttoindkomst	264.962	261.445	248.371	325.799	0,065	408.681	389.426	362.396	349.447	0,000
Forældres indkomst mangler	<1%	<1%	<1%	<1%	0,886	<1%	<1%	1,0%	2,7%	0,143
Bor hos begge forældre	51,2%	51,9%	54,4%	54,0%	0,043	69,2%	67,8%	62,5%	61,1%	0,000
Karaktergns. 9. klasse	7,0	6,8	6,5	6,6	0,045	8,0	7,8	7,5	7,4	0,000
Mangler karakterer fra 9. klasse	9,6%	11,2%	11,7%	14,5%	0,609	5,3%	5,7%	7,5%	11,2%	0,000
Samlet antal elever	793	903	349	124		17.302	16.196	4.025	1.225	

Anm. Alle statistikker er beregnet på baggrund af den delmængde af elever, for hvem data er tilgængelig, og dermed ikke nødvendigvis alle N elever. P-værdi refererer til en test for ens gennemsnit/andele på tværs af grupperinger. For gennemsnit en F-test og for andele en X^2 -test.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets samt Danmarks Statistik.

Appendiks 2: Metode

Analysen gør brug af følgende fixed effects model, estimeret ved OLS:

$$y_{ijt} = \alpha_0 + \beta X_{ijt} + \gamma \bar{Z}_{-ijt} + \theta_j + D_t + \varepsilon_{ijt}$$

Hvor i , j , t indekserer henholdsvis individ, institution og tilgangsåret (året for start på uddannelsen).

y_{ijt} er en indikator for fuldført uddannelse, eller faglige præstationer målt ved:

- Det overordnede gennemsnit på eksamensbeviset (som indeholder standpunktskarakterer);
- Gennemsnittet af karakterer ved de skriftlige prøver;
- Gennemsnittet af karakterer i matematik A; eller
- Gennemsnittet af karakterer i Engelsk A

X_{ijt} er forklarende variable på individniveau:

- alder
- forældres højst fuldførte uddannelse
- herkomst (indvandrere/efterkommer)
- gennemsnit af karakterer ved folkeskolens afgangseksamen
- en indikator for om mor er beskæftiget
- en indikator for om far er beskæftiget
- forældres gennemsnitlige bruttoindkomst (i praksis den naturlige logaritme heraf)
- en indikator for om eleven bor sammen med begge forældre
- diverse dummy'er, der indikerer manglende observationer for hver af disse variable.

\bar{Z}_{-ijt} er "årgangskammeratvariable" (gennemsnit/andel over alle andre elever på årgangen):

- andelen af elever af udenlandsk herkomst (indvandrere/efterkommere)
- gennemsnittet af resultatet ved folkeskolens afgangseksamen for alle andre elever på en skole j , i tilgangsåret.
- Gennemsnitlige socioøkonomisk status på årgangen målt ved, *enten*:
 - o Gennemsnittet af forældres gennemsnitlige bruttoindkomst på årgangen; eller
 - o Andelen af elever med forældre der har grundskolen som højst fuldførte uddannelse samt andelen af elever hvor begge forældre er i beskæftigelse; eller
 - o Gennemsnittet af et indeks, der kombinerer forældres højst fuldførte uddannelse, arbejdsmarkedsstatus og bruttoindkomst, baseret på principal component analysis; eller
 - o Et indeks der kombinerer alle variable i X_{ijt} med undtagelse af herkomst, baseret på tilgangen beskrevet i Kraka's analyse af klassekammerateffekter i grundskolen. Dette indeks er baseret på elevens forventede udfald \hat{y}_{ijt} fra estimation af en model, hvor der kun inkluderes variablene i X_{ijt} – med undtagelse af herkomst (Binderup m.fl. 2018).

θ_j er skole fixed effects

D_t er års dummier

For at tage højde for, at variablene i \bar{Z}_{ijt} er højt korrelerede, estimeres desuden modeller, hvor hver årgangsvariabel inkluderes for sig.

I de modeller, hvor fuldført uddannelse er den forklarede variabel, estimeres desuden en logit model i en robusthedsanalyse.

I alle analyser clustres standardfejl på institutionXårgangsniveau.

I en robusthedsanalyse estimeres alle modeller på en delpopulation bestående udelukkende af elever fra institutioner, der *ikke* udviser en stærk tidstrend i andelen af elever af udenlandsk herkomst. Institutioner med en stærk tidstrend identificeres således:

1. For hver institution estimeres en model, hvor andelen af elever af udenlandsk herkomst på en årgang forklares af et konstantled og en trend i tilgangsåret.
2. Herefter omarrangeres tilgangsårene tilfældigt 5 gange (dvs. hver årgangs reelle tilgangsåret erstattes af et tilfældigt andet, med den betingelse at to årgange ikke kan have det samme tilgangsåret), og efter hver gang estimeres en model, hvor andelen af elever af udenlandsk herkomst på en årgang forklares af et konstantled og en trend i disse "falske", tilfældige tilgangsåre.
3. En institution klassificeres herefter som havende en stærk tidstrend, hvis R^2 fra regressionen med de reelle tilgangsåre er mindst 1.05 så høj som den mindste R^2 fra de fem regressioner med "falske" tilgangsåre.

Denne tilgang er baseret på Hoxby (2002).

Appendiks 3: Resultater for fuldførelse

Tabel A3.1 : Resultater for effekten af årgangsandelen af elever med udenlandsk herkomst på fuldførelse, lineær sandsynlighedsmodel

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
	Fuldført	Fuldført	Fuldført	Fuldført	Fuldført	Fuldført
Stx						
Andel udenlandsk herkomst	-0.005 (0.046)	-0.001 (0.045)	-0.031 (0.045)	-0.033 (0.044)	-0.033 (0.044)	-0.005 (0.044)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		0.003 (0.007)	0.005 (0.007)	0.004 (0.007)	0.006 (0.007)	0.005 (0.007)
Andel med forældre med maks grundskole			0.157 (0.098)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			-0.021 (0.048)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				-0.046** (0.021)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					-0.017 (0.012)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						-0.134 (0.197)
Observations	154,463	154,463	154,463	154,463	154,463	154,463
R-squared	0.136	0.136	0.136	0.136	0.136	0.136
Hf						
Andel udenlandsk herkomst	-0.114** (0.058)	-0.060 (0.061)	-0.075 (0.065)	-0.068 (0.062)	-0.058 (0.064)	-0.047 (0.062)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		0.027** (0.012)	0.028** (0.012)	0.028** (0.011)	0.027** (0.012)	0.024** (0.012)
Andel med forældre med maks grundskole			0.052 (0.081)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			-0.009 (0.047)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				-0.016 (0.028)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.001 (0.013)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						0.346 (0.296)
Observations	52,297	52,297	52,297	52,297	52,297	52,297
R-squared	0.075	0.075	0.075	0.075	0.075	0.075

...fortsættes

Ekspertgruppe vedrørende fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser

...tabel A3.1 fortsat

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
	Fuldført	Fuldført	Fuldført	Fuldført	Fuldført	Fuldført
Hhx Andel udenlandsk herkomst	-0.046 (0.181)	-0.017 (0.202)	0.072 (0.188)	-0.002 (0.196)	0.092 (0.185)	-0.016 (0.196)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		0.012 (0.023)	0.008 (0.022)	0.012 (0.023)	0.003 (0.023)	0.012 (0.022)
Andel med forældre med maks grundskole			-0.060 (0.197)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			0.262*** (0.100)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				0.021 (0.041)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.070** (0.029)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						-0.009 (0.387)
Observations	45,064	45,064	45,064	45,064	45,064	45,064
R-squared	0.113	0.113	0.113	0.113	0.113	0.113
Htx Andel udenlandsk herkomst	-0.343** (0.162)	-0.323* (0.167)	-0.221 (0.187)	-0.306* (0.172)	-0.255 (0.179)	-0.323* (0.167)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		0.028 (0.028)	0.023 (0.028)	0.026 (0.028)	0.023 (0.027)	0.013 (0.026)
Andel med forældre med maks grundskole			0.158 (0.188)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			0.252** (0.124)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				0.043 (0.105)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.042 (0.030)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						0.906 (0.557)
Observations	23,067	23,067	23,067	23,067	23,067	23,067
R-squared	0.098	0.098	0.099	0.099	0.099	0.099

Anm. Alle modeller inkluderer det fulde set af individspecifikke kontrol-variable (se afsnit 3), års dummy'er og institutions fixed effects. Standardfejl er clustret niveaue af årgange indenfor institutioner.

***p<0,01;**p<0,05;*p<0,1.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets samt Danmarks Statistik.

Tabel A3.2 : Resultater for effekten af årgangsandelen af elever med udenlandsk herkomst på fuldførelse, logistisk sandsynlighedsmodel

		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	
		Fuldført	Fuldført	Fuldført	Fuldført	Fuldført	Fuldført	
Stx	Andel udenlandsk herkomst	0.028 (0.355)	0.061 (0.344)	-0.181 (0.354)	-0.223 (0.344)	-0.210 (0.347)	0.025 (0.344)	
	Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		0.020 (0.059)	0.034 (0.059)	0.032 (0.058)	0.042 (0.059)	0.034 (0.063)	
	Andel med forældre med maks grundskole			1.095 (0.770)				
	Andel med begge forældre i beskæftigelse			-0.174 (0.429)				
	Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				-0.401** (0.199)			
	Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					-0.132 (0.104)		
	Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						-0.988 (1.708)	
	Observations	154,453	154,453	154,453	154,453	154,453	154,453	
	Hf	Andel udenlandsk herkomst	-0.523* (0.276)	-0.262 (0.293)	-0.329 (0.314)	-0.289 (0.303)	-0.247 (0.312)	-0.201 (0.298)
		Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		0.130** (0.056)	0.135** (0.056)	0.132** (0.056)	0.128** (0.057)	0.115** (0.056)
Andel med forældre med maks grundskole				0.225 (0.404)				
Andel med begge forældre i beskæftigelse				-0.050 (0.238)				
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst					-0.055 (0.146)			
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)						0.008 (0.064)		
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)							1.651 (1.440)	
Observations		52,297	52,297	52,297	52,297	52,297	52,297	
R-squared		-0.523*	-0.262	-0.329	-0.289	-0.247	-0.201	

...fortsættes

Ekspertgruppe vedrørende fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser

...tabel A3.2 fortsat

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
	Fuldført	Fuldført	Fuldført	Fuldført	Fuldført	Fuldført
Hhx Andel udenlandsk herkomst	-0.286 (1.185)	-0.109 (1.333)	0.577 (1.210)	-0.017 (1.281)	0.724 (1.203)	-0.086 (1.316)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		0.072 (0.158)	0.036 (0.154)	0.067 (0.158)	-0.006 (0.156)	0.078 (0.160)
Andel med forældre med maks grundskole			-0.343 (1.375)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			1.901*** (0.726)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				0.140 (0.334)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.499** (0.210)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						-0.204 (2.507)
Observations	45,064	45,064	45,064	45,064	45,064	45,064
Htx Andel udenlandsk herkomst	-2.112** (0.981)	-1.996** (1.005)	-1.345 (1.127)	-1.878* (1.040)	-1.547 (1.090)	-1.995** (1.006)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		0.175 (0.168)	0.148 (0.167)	0.163 (0.170)	0.143 (0.163)	0.084 (0.160)
Andel med forældre med maks grundskole			1.000 (1.180)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			1.573** (0.752)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				0.292 (0.668)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.260 (0.183)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						5.390 (3.314)
Observations	23,067	23,067	23,067	23,067	23,067	23,067

Anm. Alle modeller inkluderer det fulde set af individspecifikke kontrol-variable (se afsnit 3), års dummy'er og institutions fixed effects. Standardfejl er clustret niveaue af årgange indenfor institutioner.

***p<0,01;**p<0,05;*p<0,1.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets samt Danmarks Statistik.

Tabel A3.3 : Resultater for effekten af årgangsandelen af elever med udenlandsk herkomst på fuldførelse, lineær sandsynlighedsmodel, INSITUTIONER MED TIDSTREND UDELDAT

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
	Fuldført	Fuldført	Fuldført	Fuldført	Fuldført	Fuldført
Stx						
Andel udenlandsk herkomst	-0.029 (0.204)	-0.034 (0.202)	-0.187 (0.167)	-0.111 (0.174)	-0.142 (0.175)	-0.032 (0.198)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		-0.011 (0.023)	-0.003 (0.019)	-0.006 (0.021)	0.000 (0.018)	0.000 (0.020)
Andel med forældre med maks grundskole			0.512 (0.315)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			-0.228 (0.223)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				-0.166 (0.107)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					-0.077 (0.067)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						-0.940 (0.716)
Observations	20,287	20,287	20,287	20,287	20,287	20,287
R-squared	0.113	0.113	0.114	0.114	0.114	0.114
Hf						
Andel udenlandsk herkomst	-0.310 (0.264)	-0.226 (0.297)	-0.268 (0.288)	-0.232 (0.299)	-0.287 (0.278)	-0.245 (0.286)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		0.018 (0.032)	0.018 (0.033)	0.019 (0.033)	0.022 (0.033)	0.022 (0.032)
Andel med forældre med maks grundskole			-0.255 (0.299)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			-0.217 (0.157)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				-0.008 (0.103)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					-0.028 (0.040)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						-0.285 (0.735)
Observations	6,361	6,361	6,361	6,361	6,361	6,361
R-squared	0.084	0.084	0.084	0.084	0.084	0.084

...fortsættes

Ekspertgruppe vedrørende fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser

...tabel A3.3 fortsat

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
	Fuldført	Fuldført	Fuldført	Fuldført	Fuldført	Fuldført
Hhx Andel udenlandsk herkomst	0.405	0.448	0.713*	0.320	0.552	0.432
	(0.345)	(0.348)	(0.420)	(0.372)	(0.394)	(0.363)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		0.025	0.011	0.029	0.018	0.028
		(0.056)	(0.053)	(0.055)	(0.057)	(0.058)
Andel med forældre med maks grundskole			0.524			
			(0.543)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			0.411			
			(0.267)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				-0.081		
				(0.076)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.052	
					(0.068)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						-0.155
						(0.891)
Observations	4,582	4,582	4,582	4,582	4,582	4,582
R-squared	0.102	0.102	0.103	0.102	0.102	0.102
Htx Andel udenlandsk herkomst	-0.214	-0.390	-0.127	-0.653	-0.225	-0.389
	(0.349)	(0.372)	(0.400)	(0.504)	(0.371)	(0.376)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		0.079	0.055	0.076	0.064	0.085
		(0.059)	(0.055)	(0.058)	(0.055)	(0.061)
Andel med forældre med maks grundskole			-0.407			
			(0.412)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			0.499			
			(0.321)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				-0.182		
				(0.162)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.144	
					(0.088)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						-0.335
						(0.720)
Observations	2,754	2,754	2,754	2,754	2,754	2,754
R-squared	0.130	0.131	0.134	0.132	0.133	0.131

Anm. Alle modeller inkluderer det fulde set af individspecifikke kontrol-variable (se afsnit 3), års dummy'er og institutions fixed effects. Standardfejl er clustret niveauet af årgange indenfor institutioner.

***p<0,01;**p<0,05;*p<0,1.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets samt Danmarks Statistik.

Appendiks 4: Resultater for faglige præstationer

Tabel A4.1 : Resultater for effekten af årgangsandelen af elever med udenlandsk herkomst på det overordnede gennemsnit

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
	Gennemsnit	Gennemsnit	Gennemsnit	Gennemsnit	Gennemsnit	Gennemsnit
Stx						
Andel udenlandsk herkomst	0.262 (0.196)	-0.080 (0.204)	-0.094 (0.226)	-0.143 (0.215)	-0.140 (0.227)	-0.126 (0.209)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		-0.210*** (0.033)	-0.208*** (0.033)	-0.207*** (0.033)	-0.204*** (0.034)	-0.134* (0.081)
Andel med forældre med maks grundskole			-0.027 (0.382)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			-0.050 (0.196)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				-0.092 (0.095)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					-0.031 (0.051)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						-0.131 (0.124)
Observations	131,492	131,492	131,492	131,492	131,492	131,492
R-squared	0.532	0.532	0.532	0.532	0.532	0.532
Hf						
Andel udenlandsk herkomst	0.417* (0.236)	0.212 (0.263)	0.014 (0.281)	0.052 (0.265)	0.123 (0.286)	0.453* (0.275)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		-0.093* (0.052)	-0.078 (0.053)	-0.079 (0.053)	-0.084 (0.055)	-0.311*** (0.090)
Andel med forældre med maks grundskole			0.551* (0.323)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			-0.179 (0.223)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				-0.315** (0.132)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					-0.044 (0.057)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						0.475*** (0.147)
Observations	30,220	30,220	30,220	30,220	30,220	30,220
R-squared	0.353	0.353	0.353	0.353	0.353	0.353

...fortsættes

Ekspertgruppe vedrørende fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser

...tabel A4.1 fortsat

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
	Gennemsnit	Gennemsnit	Gennemsnit	Gennemsnit	Gennemsnit	Gennemsnit
Hhx Andel udenlandsk herkomst	-0.008 (0.442)	-0.469 (0.470)	-0.314 (0.461)	-0.256 (0.465)	-0.282 (0.468)	-0.532 (0.487)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		-0.180*** (0.067)	-0.205*** (0.069)	-0.186*** (0.067)	-0.195*** (0.067)	-0.114 (0.158)
Andel med forældre med maks grundskole			-1.014 (0.636)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			0.250 (0.361)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				0.298* (0.152)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.124 (0.085)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						-0.122 (0.267)
Observations	36,442	36,442	36,442	36,442	36,442	36,442
R-squared	0.454	0.454	0.454	0.454	0.454	0.454
Htx Andel udenlandsk herkomst	1.567*** (0.590)	1.438** (0.570)	1.478** (0.606)	1.580*** (0.591)	1.525** (0.612)	1.521*** (0.579)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		-0.171** (0.070)	-0.168** (0.070)	-0.183** (0.071)	-0.177** (0.070)	-0.432** (0.178)
Andel med forældre med maks grundskole			0.751 (0.744)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			0.206 (0.449)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				0.364 (0.326)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.054 (0.114)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						0.496 (0.312)
Observations	17,841	17,841	17,841	17,841	17,841	17,841
R-squared	0.434	0.435	0.435	0.435	0.435	0.435

Anm. Alle modeller inkluderer det fulde set af individspecifikke kontrol-variable (se afsnit 3), års dummy'er og institutions fixed effects. Standardfejl er clustret niveaet af årgange indenfor institutioner.

***p<0,01;**p<0,05;*p<0,1.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets samt Danmarks Statistik.

Tabel A4.2 : Resultater for effekten af årgangsandelen af elever med udenlandsk herkomst på det skriftlige eksamensgennemsnit.

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
	Skriftlige eksaminer	Skriftlige eksaminer	Skriftlige eksaminer	Skriftlige eksaminer	Skriftlige eksaminer	Skriftlige eksaminer
Stx						
Andel udenlandsk herkomst	-0.607*	-0.665**	-0.486	-0.562	-0.519	-0.743**
	(0.318)	(0.331)	(0.357)	(0.345)	(0.360)	(0.337)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		-0.036	-0.053	-0.040	-0.049	0.091
		(0.052)	(0.053)	(0.051)	(0.053)	(0.126)
Andel med forældre med maks grundskole			-0.062			
			(0.687)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			0.460			
			(0.298)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				0.148		
				(0.149)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.076	
					(0.076)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						-0.220
						(0.196)
Observations	131,491	131,491	131,491	131,491	131,491	131,491
R-squared	0.491	0.491	0.491	0.491	0.491	0.491
Hf						
Andel udenlandsk herkomst	0.026	0.169	-0.135	0.055	0.014	0.481
	(0.406)	(0.453)	(0.488)	(0.463)	(0.483)	(0.465)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		0.065	0.088	0.075	0.082	-0.217*
		(0.081)	(0.082)	(0.081)	(0.083)	(0.121)
Andel med forældre med maks grundskole			0.761*			
			(0.454)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			-0.311			
			(0.350)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				-0.226		
				(0.193)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					-0.078	
					(0.081)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						0.615***
						(0.214)
Observations	30,211	30,211	30,211	30,211	30,211	30,211
R-squared	0.336	0.336	0.336	0.336	0.336	0.336

...fortsættes

Ekspertgruppe vedrørende fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser

		<i>...tabel A4.2 fortsat</i>					
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
		Skriftlige eksaminer	Skriftlige eksaminer	Skriftlige eksaminer	Skriftlige eksaminer	Skriftlige eksaminer	Skriftlige eksaminer
Hhx	Andel udenlandsk herkomst	-0.406 (0.617)	-0.466 (0.605)	-0.042 (0.611)	-0.090 (0.585)	0.080 (0.594)	-0.398 (0.609)
	Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		-0.024 (0.085)	-0.055 (0.082)	-0.033 (0.084)	-0.066 (0.079)	-0.095 (0.183)
	Andel med forældre med maks grundskole			-1.031 (0.732)			
	Andel med begge forældre i beskæftigelse			1.103** (0.471)			
	Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				0.527*** (0.197)		
	Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.361*** (0.119)	
	Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						0.130 (0.327)
	Observations	36,442	36,442	36,442	36,442	36,442	36,442
	R-squared	0.434	0.434	0.435	0.435	0.435	0.434
Htx	Andel udenlandsk herkomst	2.768*** (0.763)	2.823*** (0.764)	2.791*** (0.793)	2.730*** (0.771)	2.847*** (0.762)	2.936*** (0.786)
	Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		0.072 (0.102)	0.077 (0.104)	0.080 (0.103)	0.071 (0.102)	-0.287 (0.241)
	Andel med forældre med maks grundskole			0.471 (0.992)			
	Andel med begge forældre i beskæftigelse			0.006 (0.565)			
	Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				-0.238 (0.350)		
	Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.015 (0.146)	
	Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						0.682 (0.434)
	Observations	17,841	17,841	17,841	17,841	17,841	17,841
	R-squared	0.395	0.395	0.395	0.395	0.395	0.396

Anm. Alle modeller inkluderer det fulde set af individspecifikke kontrol-variable (se afsnit 3), års dummy'er og institutions fixed effects. Standardfejl er clustret niveaue af årgange indenfor institutioner.

***p<0,01;**p<0,05;*p<0,1.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets samt Danmarks Statistik.

Tabel A4.3 : Resultater for effekten af årgangsandelen af elever med udenlandsk herkomst på skriftlig matematik A karakterer.

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
	Skriftlig matematik A	Skriftlig matematik A	Skriftlig matematik A	Skriftlig matematik A	Skriftlig matematik A	Skriftlig matematik A
Stx						
Andel udenlandsk herkomst	-2.064*** (0.777)	-1.764** (0.828)	-1.591* (0.908)	-1.610* (0.896)	-1.438 (0.923)	-1.736** (0.834)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		0.178 (0.137)	0.167 (0.142)	0.172 (0.137)	0.148 (0.143)	0.130 (0.293)
Andel med forældre med maks grundskole			-1.010 (1.557)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			0.103 (0.839)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				0.215 (0.387)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.174 (0.206)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						0.085 (0.448)
Observations	51,286	51,286	51,286	51,286	51,286	51,286
R-squared	0.377	0.377	0.377	0.377	0.377	0.377
Hhx						
Andel udenlandsk herkomst	-1.942 (2.266)	-1.727 (2.380)	-1.264 (2.426)	-1.098 (2.344)	-1.269 (2.434)	-0.898 (2.347)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		0.083 (0.268)	0.063 (0.272)	0.061 (0.271)	0.038 (0.274)	-1.098* (0.661)
Andel med forældre med maks grundskole			-0.234 (2.485)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			1.530 (1.778)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				1.131 (0.827)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.364 (0.447)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						2.162* (1.109)
Observations	6,239	6,239	6,239	6,239	6,239	6,239
R-squared	0.338	0.338	0.338	0.339	0.338	0.339

...fortsættes

Ekspertgruppe vedrørende fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser

...tabel A4.3 fortsat

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
	Skriftlig matematik A	Skriftlig matematik A	Skriftlig matematik A	Skriftlig matematik A	Skriftlig matematik A	Skriftlig matematik A
Htx Andel udenlandsk herkomst	5.264*** (1.419)	5.368*** (1.443)	5.403*** (1.529)	5.312*** (1.454)	5.393*** (1.531)	5.447*** (1.461)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		0.132 (0.220)	0.132 (0.223)	0.137 (0.223)	0.130 (0.218)	-0.095 (0.454)
Andel med forældre med maks grundskole			0.332 (1.936)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			0.132 (1.023)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				-0.148 (0.835)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.016 (0.251)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						0.431 (0.775)
Observations	14,133	14,133	14,133	14,133	14,133	14,133
R-squared	0.325	0.325	0.325	0.325	0.325	0.325

Anm. Alle modeller inkluderer det fulde set af individspecifikke kontrol-variable (se afsnit 3), års dummy'er og institutions fixed effects. Standardfejler er clustret niveauet af årgange indenfor institutioner.

***p<0,01;**p<0,05;*p<0,1.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets samt Danmarks Statistik.

Tabel A4.4 : Resultater for effekten af årgangsandelen af elever med udenlandsk herkomst på skriftlig engelsk A karakterer.

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
	Skriftlig engelsk A	Skriftlig engelsk A	Skriftlig engelsk A	Skriftlig engelsk A	Skriftlig engelsk A	Skriftlig engelsk A
Stx Andel udenlandsk herkomst	1.028**	0.640	0.706	0.576	0.702	0.491
	(0.492)	(0.521)	(0.580)	(0.552)	(0.576)	(0.531)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		-0.245***	-0.253***	-0.242***	-0.250***	-0.007
		(0.088)	(0.090)	(0.089)	(0.091)	(0.173)
Andel med forældre med maks grundskole			0.287			
			(1.019)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			0.283			
			(0.500)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				-0.091		
				(0.258)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.031	
					(0.122)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						-0.411
						(0.265)
Observations	87,672	87,672	87,672	87,672	87,672	87,672
R-squared	0.371	0.371	0.371	0.371	0.371	0.371
Hhx Andel udenlandsk herkomst	0.835	0.885	1.619	1.547	1.898*	0.902
	(1.022)	(1.049)	(1.039)	(1.049)	(1.026)	(1.107)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		0.020	-0.001	0.001	-0.059	0.003
		(0.142)	(0.137)	(0.138)	(0.129)	(0.289)
Andel med forældre med maks grundskole			-0.293			
			(1.275)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			2.329***			
			(0.762)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				1.018***		
				(0.327)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.697***	
					(0.194)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						0.032
						(0.518)
Observations	33,108	33,108	33,108	33,108	33,108	33,108
R-squared	0.331	0.331	0.331	0.331	0.331	0.331

...fortsættes

Ekspertgruppe vedrørende fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser

...tabel A4.4 fortsat

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
	Skriftlig matematik A	Skriftlig matematik A	Skriftlig matematik A	Skriftlig matematik A	Skriftlig matematik A	Skriftlig matematik A
Htx Andel udenlandsk herkomst	-1.927 (1.660)	-2.003 (1.661)	-1.487 (1.731)	-2.074 (1.693)	-1.419 (1.694)	-1.961 (1.660)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		-0.117 (0.188)	-0.169 (0.196)	-0.111 (0.188)	-0.177 (0.193)	-0.275 (0.443)
Andel med forældre med maks grundskole			-0.829 (2.213)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			1.393 (1.335)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				-0.159 (0.782)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.467 (0.346)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						0.304 (0.805)
Observations	7,419	7,419	7,419	7,419	7,419	7,419
R-squared	0.284	0.284	0.285	0.284	0.285	0.284

Anm. Alle modeller inkluderer det fulde set af individspecifikke kontrol-variable (se afsnit 3), års dummy'er og institutions fixed effects. Standardfejl er clustret niveauet af årgange indenfor institutioner.

***p<0,01;**p<0,05;*p<0,1.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets samt Danmarks Statistik.

Table A4.5 : Resultater for effekten af årgangsandelen af elever med udenlandsk herkomst på det overordnede gennemsnit, INSITUIONER MED TIDSTREND UDELADT

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
	Gennemsnit	Gennemsnit	Gennemsnit	Gennemsnit	Gennemsnit	Gennemsnit
Stx						
Andel udenlandsk herkomst	0.329	0.287	0.123	0.212	0.079	0.331
	(0.633)	(0.631)	(0.745)	(0.673)	(0.711)	(0.678)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		-0.104	-0.096	-0.099	-0.081	-0.041
		(0.091)	(0.093)	(0.091)	(0.092)	(0.213)
Andel med forældre med maks grundskole			0.574			
			(1.230)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			-0.242			
			(0.510)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				-0.164		
				(0.308)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					-0.155	
					(0.136)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						-0.131
						(0.364)
Observations	17,480	17,480	17,480	17,480	17,480	17,480
R-squared	0.537	0.537	0.537	0.537	0.537	0.537
Hf						
Andel udenlandsk herkomst	1.392	0.692	0.363	0.758	0.788	0.857
	(1.139)	(1.171)	(1.181)	(1.224)	(1.190)	(1.168)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		-0.195	-0.170	-0.200	-0.198	-0.349*
		(0.144)	(0.143)	(0.151)	(0.146)	(0.189)
Andel med forældre med maks grundskole			1.912			
			(1.241)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			0.563			
			(0.664)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				0.080		
				(0.486)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.037	
					(0.175)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						0.535
						(0.379)
Observations	3,598	3,598	3,598	3,598	3,598	3,598
R-squared	0.378	0.378	0.378	0.378	0.378	0.378

...fortsættes

Ekspertgruppe vedrørende fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser

...tabel A4.5 fortsat

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
	Gennemsnit	Gennemsnit	Gennemsnit	Gennemsnit	Gennemsnit	Gennemsnit
Hhx Andel udenlandsk herkomst	0.331	-0.029	0.048	0.096	0.022	0.403
	(1.113)	(1.150)	(1.534)	(1.241)	(1.301)	(1.170)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		-0.198	-0.227	-0.201	-0.201	0.184
		(0.246)	(0.223)	(0.246)	(0.233)	(0.405)
Andel med forældre med maks grundskole			-1.919			
			(1.525)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			-0.020			
			(1.033)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				0.079		
				(0.454)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.024	
					(0.214)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						-0.742
						(0.707)
Observations	3,729	3,729	3,729	3,729	3,729	3,729
R-squared	0.439	0.439	0.439	0.439	0.439	0.439
Htx Andel udenlandsk herkomst	1.366	2.052	3.975***	2.326	3.190***	1.965
	(1.376)	(1.317)	(1.176)	(1.483)	(1.118)	(1.329)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		-0.296*	-0.424**	-0.293	-0.386*	-0.511
		(0.176)	(0.182)	(0.181)	(0.191)	(0.478)
Andel med forældre med maks grundskole			-0.115			
			(1.435)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			3.780***			
			(0.863)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				0.190		
				(0.719)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.951***	
					(0.237)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						0.401
						(0.804)
Observations	2,105	2,105	2,105	2,105	2,105	2,105
R-squared	0.438	0.438	0.440	0.438	0.440	0.438

Anm. Alle modeller inkluderer det fulde set af individspecifikke kontrol-variable (se afsnit 3), års dummy'er og institutions fixed effects. Standardfejl er clustret niveaue af årgange indenfor institutioner.

***p<0,01;**p<0,05;*p<0,1.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets samt Danmarks Statistik.

Tabel A4.6 : Resultater for effekten af årgangsandelen af elever med udenlandsk herkomst på det skriftlige eksamensgennemsnit, INSTITUTIONER MED TIDSTREND UDELADT

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
	Skriftlige eksaminer	Skriftlige eksaminer	Skriftlige eksaminer	Skriftlige eksaminer	Skriftlige eksaminer	Skriftlige eksaminer
Stx						
Andel udenlandsk herkomst	-0.689	-0.688	-0.821	-0.654	-1.039	-0.510
	(0.940)	(0.951)	(1.094)	(0.987)	(1.014)	(0.946)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		0.002	0.024	-0.000	0.040	0.262
		(0.153)	(0.152)	(0.153)	(0.151)	(0.253)
Andel med forældre med maks grundskole			-0.879			
			(1.964)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			-0.652			
			(0.746)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				0.076		
				(0.458)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					-0.262	
					(0.187)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						-0.536
						(0.494)
Observations	17,480	17,480	17,480	17,480	17,480	17,480
R-squared	0.489	0.489	0.489	0.489	0.489	0.489
Hf						
Andel udenlandsk herkomst	0.665	0.178	-0.181	0.155	0.130	0.500
	(1.454)	(1.636)	(1.757)	(1.832)	(1.730)	(1.609)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		-0.136	-0.116	-0.134	-0.134	-0.436**
		(0.206)	(0.209)	(0.201)	(0.205)	(0.197)
Andel med forældre med maks grundskole			1.542			
			(1.910)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			0.326			
			(1.001)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				-0.028		
				(0.983)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					-0.018	
					(0.240)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						1.043**
						(0.473)
Observations	3,596	3,596	3,596	3,596	3,596	3,596
R-squared	0.358	0.358	0.358	0.358	0.358	0.359

...fortsættes

Ekspertgruppe vedrørende fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser

		<i>...tabel A4.6 fortsat</i>					
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
		Skriftlige eksaminer	Skriftlige eksaminer	Skriftlige eksaminer	Skriftlige eksaminer	Skriftlige eksaminer	Skriftlige eksaminer
Hhx	Andel udenlandsk herkomst	1.779 (1.266)	1.779 (1.365)	2.397 (1.846)	1.773 (1.388)	1.956 (1.514)	1.767 (1.398)
	Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		0.000 (0.299)	-0.055 (0.265)	0.000 (0.301)	-0.012 (0.283)	-0.011 (0.586)
	Andel med forældre med maks grundskole			-0.940 (1.749)			
	Andel med begge forældre i beskæftigelse			0.774 (1.560)			
	Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				-0.004 (0.528)		
	Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.084 (0.292)	
	Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						0.021 (0.932)
	Observations	3,729	3,729	3,729	3,729	3,729	3,729
	R-squared	0.435	0.435	0.435	0.435	0.435	0.435
Htx	Andel udenlandsk herkomst	7.888*** (2.283)	7.768*** (2.322)	8.972*** (2.340)	7.182** (3.131)	8.219*** (2.331)	7.496*** (2.414)
	Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		0.052 (0.354)	-0.009 (0.348)	0.044 (0.358)	0.016 (0.352)	-0.618 (0.592)
	Andel med forældre med maks grundskole			1.799 (2.222)			
	Andel med begge forældre i beskæftigelse			2.575 (1.727)			
	Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				-0.406 (1.043)		
	Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.377 (0.492)	
	Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						1.251 (1.091)
	Observations	2,105	2,105	2,105	2,105	2,105	2,105
	R-squared	0.385	0.385	0.386	0.385	0.385	0.386

Anm. Alle modeller inkluderer det fulde set af individspecifikke kontrol-variable (se afsnit 3), års dummy'er og institutions fixed effects. Standardfejl er clustret niveaue af årgange indenfor institutioner.

***p<0,01;**p<0,05;*p<0,1.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets samt Danmarks Statistik.

Tabel A4.7 : Resultater for effekten af årgangsandelen af elever med udenlandsk herkomst på skriftlig matematik A karakterer, INSTITUTIONER MED TIDSTREND UDELDAT

	(1) Skriftlig matematik A	(2) Skriftlig matematik A	(3) Skriftlig matematik A	(4) Skriftlig matematik A	(5) Skriftlig matematik A	(6) Skriftlig matematik A
Stx Andel udenlandsk herkomst	-3.653 (2.205)	-3.298 (2.205)	-3.682 (2.485)	-3.703 (2.354)	-3.637 (2.312)	-3.269 (2.204)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		0.842** (0.338)	0.902*** (0.337)	0.871** (0.332)	0.885** (0.339)	0.892 (0.542)
Andel med forældre med maks grundskole			-1.880 (4.286)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			-1.836 (1.987)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				-0.851 (1.181)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					-0.278 (0.482)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						-0.102 (0.937)
Observations	7,083	7,083	7,083	7,083	7,083	7,083
R-squared	0.384	0.385	0.385	0.385	0.385	0.385
Hhx Andel udenlandsk herkomst	-0.390 (7.044)	5.103 (6.110)	6.220 (7.197)	7.719 (5.427)	6.966 (6.217)	6.674 (5.829)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		2.186*** (0.608)	2.058*** (0.583)	2.208*** (0.667)	2.109*** (0.579)	3.802** (1.849)
Andel med forældre med maks grundskole			-7.811 (5.675)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			1.164 (3.884)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				2.820* (1.615)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					1.301* (0.657)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						-3.193 (3.213)
Observations	579	579	579	579	579	579
R-squared	0.393	0.403	0.405	0.406	0.405	0.404

...fortsættes

Ekspertgruppe vedrørende fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser

...tabel A4.8 fortsat

	(1) Skriftlig matematik A	(2) Skriftlig matematik A	(3) Skriftlig matematik A	(4) Skriftlig matematik A	(5) Skriftlig matematik A	(6) Skriftlig matematik A
Htx Andel udenlandsk herkomst	18.022*** (3.543)	16.257*** (3.923)	22.036*** (2.872)	15.824*** (4.623)	19.235*** (3.195)	16.101*** (4.025)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		0.871 (0.619)	0.571 (0.565)	0.861 (0.613)	0.659 (0.610)	0.050 (1.095)
Andel med forældre med maks grundskole			3.106 (3.713)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			11.810*** (2.135)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				-0.329 (1.789)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					2.703*** (0.606)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						1.494 (1.933)
Observations	1,582	1,582	1,582	1,582	1,582	1,582
R-squared	0.359	0.360	0.368	0.360	0.367	0.361

Anm. Alle modeller inkluderer det fulde set af individspecifikke kontrol-variable (se afsnit 3), års dummy'er og institutions fixed effects. Standardfejler er clustret niveauet af årgange indenfor institutioner.

***p<0,01;**p<0,05;*p<0,1.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets samt Danmarks Statistik.

Tabel A4.8 : Resultater for effekten af årgangsandelen af elever med udenlandsk herkomst på skriftlig engelsk A karakterer, INSTITUTIONER MED TIDSTREND UDELADT

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
	Skriftlig engelsk A	Skriftlig engelsk A	Skriftlig engelsk A	Skriftlig engelsk A	Skriftlig engelsk A	Skriftlig engelsk A
Stx						
Andel udenlandsk herkomst	-1.783 (1.423)	-1.908 (1.402)	-1.608 (1.588)	-2.378 (1.522)	-2.337 (1.555)	-1.381 (1.346)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		-0.368 (0.230)	-0.363 (0.234)	-0.342 (0.227)	-0.322 (0.229)	0.304 (0.326)
Andel med forældre med maks grundskole			-2.606 (3.265)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			-0.128 (1.156)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				-1.088 (0.717)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					-0.318 (0.295)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						-1.371* (0.691)
Observations	11,642	11,642	11,642	11,642	11,642	11,642
R-squared	0.369	0.369	0.369	0.369	0.369	0.369
Hhx						
Andel udenlandsk herkomst	-0.399 (3.427)	0.199 (3.728)	7.887*** (2.418)	1.508 (3.989)	3.155 (3.783)	-0.540 (3.756)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		0.337 (0.526)	-0.148 (0.349)	0.309 (0.519)	0.094 (0.419)	-0.352 (0.930)
Andel med forældre med maks grundskole			5.945** (2.580)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			10.392*** (1.994)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				0.894 (0.902)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					1.458** (0.559)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						1.345 (1.422)
Observations	3,440	3,440	3,440	3,440	3,440	3,440
R-squared	0.333	0.333	0.341	0.334	0.337	0.333

...fortsættes

Ekspertgruppe vedrørende fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser

...tabel A4.8 fortsat

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
	Skriftlig matematik A	Skriftlig matematik A	Skriftlig matematik A	Skriftlig matematik A	Skriftlig matematik A	Skriftlig matematik A
Htx Andel udenlandsk herkomst	0.675 (3.462)	2.347 (3.261)	3.748 (3.229)	3.078 (3.850)	2.863 (3.158)	2.639 (3.274)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		-0.749* (0.374)	-0.861** (0.386)	-0.748* (0.373)	-0.819** (0.362)	-0.289 (0.951)
Andel med forældre med maks grundskole			-0.116 (3.638)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			3.215 (2.765)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				0.481 (1.477)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.672 (0.868)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						-0.894 (1.625)
Observations	1,039	1,039	1,039	1,039	1,039	1,039
R-squared	0.299	0.301	0.303	0.301	0.302	0.302

Anm. Alle modeller inkluderer det fulde set af individspecifikke kontrol-variable (se afsnit 3), års dummy'er og institutions fixed effects. Standardfejler er clustret niveauet af årgange indenfor institutioner.

***p<0,01;**p<0,05;*p<0,1.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets samt Danmarks Statistik.

Appendiks 5: Heterogene effekter

Tabel A5.1 : Resultater for effekten af årgangsandelen af elever med udenlandsk herkomst på sandsynlighed for fuldførelse, afhængigt af niveau i udgangspunktet. Lineær sandsynlighedsmodel.

	(1) Fuldført	(2) Fuldført	(3) Fuldført	(4) Fuldført	(5) Fuldført	(6) Fuldført
Stx						
Andel udenlandsk herkomst						
Hvor andel [0;10[0.086 (0.088)	0.091 (0.086)	0.066 (0.081)	0.063 (0.083)	0.064 (0.079)	0.088 (0.086)
Hvor andel [10;20[0.004 (0.059)	0.009 (0.060)	-0.022 (0.062)	-0.014 (0.061)	-0.018 (0.063)	0.007 (0.060)
Hvor andel [20;30[-0.050 (0.113)	-0.046 (0.112)	-0.076 (0.112)	-0.085 (0.111)	-0.091 (0.111)	-0.051 (0.110)
Hvor andel >30	-0.067 (0.089)	-0.062 (0.088)	-0.116 (0.096)	-0.109 (0.089)	-0.122 (0.094)	-0.075 (0.090)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		0.003 (0.007)	0.005 (0.007)	0.004 (0.007)	0.006 (0.007)	0.005 (0.007)
Andel med forældre med maks grundskole			0.167* (0.098)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			-0.030 (0.050)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				-0.049** (0.021)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					-0.020 (0.013)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						-0.172 (0.205)
Observations	154,463	154,463	154,463	154,463	154,463	154,463
R-squared	0.136	0.136	0.136	0.136	0.136	0.136
Hf						
Andel udenlandsk herkomst						
Hvor andel [0;10[-0.088 (0.095)	-0.030 (0.098)	-0.043 (0.101)	-0.035 (0.098)	-0.028 (0.100)	-0.007 (0.098)
Hvor andel [10;20[0.002 (0.104)	0.037 (0.107)	0.024 (0.110)	0.031 (0.109)	0.038 (0.112)	0.049 (0.108)
Hvor andel [20;30[-0.054 (0.135)	-0.034 (0.139)	-0.054 (0.143)	-0.041 (0.142)	-0.033 (0.139)	-0.029 (0.140)
Hvor andel >30	-0.338*** (0.093)	-0.264*** (0.094)	-0.285*** (0.097)	-0.265*** (0.094)	-0.263*** (0.096)	-0.254*** (0.094)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		0.025** (0.012)	0.026** (0.012)	0.026** (0.011)	0.025** (0.012)	0.022* (0.012)
Andel med forældre med maks grundskole			0.062 (0.082)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			-0.007 (0.047)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				-0.010 (0.028)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.001	

Ekspertgruppe vedrørende fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser

					(0.013)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						0.357 (0.295)
Observations	52,297	52,297	52,297	52,297	52,297	52,297
R-squared	0.075	0.075	0.075	0.075	0.075	0.075
<hr/>						
Hhx	Andel udenlandsk herkomst					
Hvor andel [0;10[0.142 (0.198)	0.181 (0.204)	0.212 (0.201)	0.202 (0.195)	0.228 (0.195)	0.182 (0.203)
Hvor andel [10;20[0.516** (0.246)	0.574** (0.265)	0.666*** (0.252)	0.596** (0.259)	0.710*** (0.246)	0.568** (0.268)
Hvor andel [20;30[-0.701 (0.436)	-0.728 (0.446)	-0.594 (0.449)	-0.717 (0.440)	-0.584 (0.437)	-0.840* (0.470)
Hvor andel >30	-1.018** (0.482)	-0.892* (0.524)	-0.722 (0.518)	-0.871 (0.530)	-0.667 (0.547)	-0.906* (0.527)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		0.016 (0.022)	0.011 (0.022)	0.015 (0.022)	0.008 (0.021)	0.010 (0.022)
Andel med forældre med maks grundskole			-0.123 (0.195)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			0.202* (0.104)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				0.027 (0.041)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.062** (0.030)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						0.301 (0.332)
Observations	45,064	45,064	45,064	45,064	45,064	45,064
R-squared	0.114	0.114	0.114	0.114	0.114	0.114
<hr/>						
Htx	Andel udenlandsk herkomst					
Hvor andel [0;10[-0.284 (0.229)	-0.258 (0.236)	-0.163 (0.250)	-0.241 (0.238)	-0.191 (0.244)	-0.263 (0.236)
Hvor andel [10;20[-1.030*** (0.307)	-1.024*** (0.289)	-0.974*** (0.297)	-1.023*** (0.291)	-1.026*** (0.283)	-1.027*** (0.283)
Hvor andel [20;30[0.152 (0.132)	0.232 (0.141)	0.422** (0.191)	0.242* (0.137)	0.274* (0.141)	0.061 (0.148)
Hvor andel >30	-0.346* (0.207)	-0.351* (0.213)	-0.202 (0.231)	-0.315 (0.236)	-0.205 (0.255)	-0.294 (0.232)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		0.029 (0.028)	0.024 (0.028)	0.028 (0.028)	0.023 (0.027)	0.014 (0.027)
Andel med forældre med maks grundskole			0.190 (0.188)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			0.263** (0.121)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				0.047 (0.107)		

Ekspertgruppe vedrørende fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser

Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.046 (0.031)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						0.890 (0.559)
Observations	23,067	23,067	23,067	23,067	23,067	23,067
R-squared	0.099	0.099	0.099	0.099	0.099	0.099

Anm. Alle modeller inkluderer det fulde set af individspecifikke kontrol-variable (se afsnit 3), års dummy'er og institutions fixed effects. Standardfejl er clustret niveaueet af årgange indenfor institutioner. *** $p < 0,01$; ** $p < 0,05$; * $p < 0,1$.
 Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets samt Danmarks Statistik.

Tabel A5.2 : Resultater for effekten af årgangsandelen af elever med udenlandsk herkomst på det overordnede gennemsnit, afhængigt af niveau i udgangspunktet.

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
	Gennemsnit	Gennemsnit	Gennemsnit	Gennemsnit	Gennemsnit	Gennemsnit
Stx						
Andel udenlandsk herkomst						
Hvor andel [0;10[0.306 (0.358)	-0.050 (0.345)	-0.056 (0.348)	-0.102 (0.347)	-0.087 (0.348)	-0.081 (0.346)
Hvor andel [10;20[0.110 (0.320)	-0.227 (0.325)	-0.235 (0.340)	-0.267 (0.328)	-0.263 (0.337)	-0.241 (0.330)
Hvor andel [20;30[0.243 (0.430)	-0.060 (0.420)	-0.073 (0.438)	-0.130 (0.431)	-0.124 (0.448)	-0.144 (0.423)
Hvor andel >30	0.393 (0.424)	0.032 (0.436)	0.017 (0.458)	-0.055 (0.448)	-0.056 (0.463)	-0.031 (0.441)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		-0.210*** (0.033)	-0.208*** (0.033)	-0.207*** (0.033)	-0.205*** (0.034)	-0.136* (0.081)
Andel med forældre med maks grundskole			-0.037 (0.383)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			-0.043 (0.198)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				-0.088 (0.097)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					-0.029 (0.052)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						-0.128 (0.124)
Observations	131,492	131,492	131,492	131,492	131,492	131,492
R-squared	0.532	0.532	0.532	0.532	0.532	0.532
Hf						
Andel udenlandsk herkomst						
Hvor andel [0;10[0.935** (0.399)	0.697* (0.413)	0.500 (0.429)	0.555 (0.422)	0.602 (0.431)	0.772* (0.414)
Hvor andel [10;20[0.164 (0.429)	-0.015 (0.441)	-0.189 (0.444)	-0.219 (0.448)	-0.128 (0.458)	0.342 (0.462)
Hvor andel [20;30[0.633 (0.552)	0.526 (0.560)	0.323 (0.551)	0.285 (0.551)	0.469 (0.563)	0.726 (0.552)
Hvor andel >30	-0.292 (0.461)	-0.571 (0.507)	-0.821 (0.532)	-0.594 (0.481)	-0.684 (0.520)	-0.260 (0.513)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		-0.096* (0.052)	-0.081 (0.053)	-0.081 (0.053)	-0.085 (0.055)	-0.301*** (0.091)
Andel med forældre med maks grundskole			0.575* (0.325)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			-0.171 (0.224)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				-0.305** (0.131)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					-0.049 (0.057)	

Ekspertgruppe vedrørende fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser

Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						0.447*** (0.149)
Observations	30,220	30,220	30,220	30,220	30,220	30,220
R-squared	0.353	0.353	0.353	0.353	0.353	0.353
<hr/>						
Hhx Andel udenlandsk herkomst						
Hvor andel [0;10[0.314 (0.611)	-0.230 (0.618)	-0.147 (0.613)	-0.006 (0.608)	-0.152 (0.614)	-0.274 (0.618)
Hvor andel [10;20[-0.354 (0.892)	-1.211 (0.904)	-0.930 (0.934)	-0.968 (0.903)	-0.982 (0.941)	-1.385 (0.960)
Hvor andel [20;30[0.658 (0.672)	1.002 (0.726)	1.082 (0.704)	1.092 (0.678)	1.237* (0.692)	0.826 (0.752)
Hvor andel >30	-2.712*** (0.854)	-4.506*** (1.019)	-4.081*** (1.043)	-4.276*** (1.001)	-4.128*** (1.081)	-4.767*** (1.083)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		-0.225*** (0.069)	-0.242*** (0.071)	-0.229*** (0.069)	-0.236*** (0.070)	-0.116 (0.159)
Andel med forældre med maks grundskole			-0.828 (0.635)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			0.246 (0.373)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				0.288* (0.153)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.100 (0.086)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						-0.201 (0.268)
Observations	36,442	36,442	36,442	36,442	36,442	36,442
R-squared	0.454	0.454	0.454	0.454	0.454	0.454
<hr/>						
Htx Andel udenlandsk herkomst						
Hvor andel [0;10[1.610** (0.769)	1.444* (0.749)	1.480* (0.759)	1.575** (0.761)	1.531** (0.773)	1.509** (0.761)
Hvor andel [10;20[0.419 (1.777)	0.439 (1.666)	0.364 (1.727)	0.444 (1.700)	0.428 (1.686)	0.421 (1.590)
Hvor andel [20;30[4.448*** (1.308)	3.987** (1.536)	4.407*** (1.615)	4.059*** (1.450)	4.033*** (1.520)	3.672** (1.466)
Hvor andel >30	1.300 (0.864)	1.354 (0.838)	1.403 (0.925)	1.644* (0.862)	1.538* (0.919)	1.649* (0.892)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		-0.166** (0.070)	-0.162** (0.070)	-0.179** (0.072)	-0.173** (0.071)	-0.423** (0.180)
Andel med forældre med maks grundskole			0.873 (0.744)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			0.234 (0.447)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				0.370 (0.328)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.058	

Ekspertgruppe vedrørende fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser

					(0.116)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						0.486 (0.315)
Observations	17,841	17,841	17,841	17,841	17,841	17,841
R-squared	0.434	0.435	0.435	0.435	0.435	0.435

Anm. Alle modeller inkluderer det fulde set af individspecifikke kontrol-variable (se afsnit 3), års dummy'er og institutions fixed effects. Standardfejl er clustret niveaue af årgange indenfor institutioner. *** $p < 0,01$; ** $p < 0,05$; * $p < 0,1$.
 Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets samt Danmarks Statistik.

Tabel A5.3 : Resultater for effekten af årgangsandelen af elever med udenlandsk herkomst på det skriftlige eksamensgennemsnit, afhængigt af niveau i udgangspunktet.

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
	Skriftlige eksamener	Skriftlige eksamener	Skriftlige eksamener	Skriftlige eksamener	Skriftlige eksamener	Skriftlige eksamener
Stx						
Andel udenlandsk herkomst						
Hvor andel [0;10[-0.257 (0.515)	-0.319 (0.518)	-0.230 (0.529)	-0.248 (0.518)	-0.257 (0.523)	-0.377 (0.516)
Hvor andel [10;20[-0.263 (0.536)	-0.322 (0.543)	-0.210 (0.552)	-0.267 (0.546)	-0.261 (0.553)	-0.349 (0.553)
Hvor andel [20;30[-0.142 (0.640)	-0.195 (0.656)	-0.047 (0.672)	-0.100 (0.678)	-0.089 (0.684)	-0.352 (0.664)
Hvor andel >30	-1.703*** (0.637)	-1.767*** (0.638)	-1.564** (0.679)	-1.647** (0.661)	-1.619** (0.696)	-1.886*** (0.659)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		-0.037 (0.052)	-0.051 (0.053)	-0.041 (0.051)	-0.045 (0.053)	0.101 (0.125)
Andel med forældre med maks grundskole			0.063 (0.690)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			0.390 (0.299)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				0.120 (0.150)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.048 (0.077)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						-0.240 (0.194)
Observations	131,491	131,491	131,491	131,491	131,491	131,491
R-squared	0.491	0.491	0.491	0.491	0.491	0.491
Hf						
Andel udenlandsk herkomst						
Hvor andel [0;10[0.398 (0.699)	0.537 (0.748)	0.222 (0.791)	0.446 (0.762)	0.373 (0.776)	0.636 (0.745)
Hvor andel [10;20[0.089 (0.663)	0.194 (0.686)	-0.082 (0.683)	0.064 (0.693)	0.000 (0.699)	0.671 (0.718)
Hvor andel [20;30[0.877 (1.210)	0.940 (1.223)	0.638 (1.234)	0.786 (1.207)	0.841 (1.213)	1.206 (1.252)
Hvor andel >30	-1.354 (0.845)	-1.190 (0.867)	-1.571* (0.900)	-1.205 (0.846)	-1.385 (0.884)	-0.775 (0.886)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		0.056 (0.081)	0.079 (0.082)	0.065 (0.081)	0.074 (0.084)	-0.218* (0.126)
Andel med forældre med maks grundskole			0.796* (0.462)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			-0.313 (0.355)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				-0.194 (0.191)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					-0.085	

Ekspertgruppe vedrørende fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser

					(0.081)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						0.597*** (0.223)
Observations	30,211	30,211	30,211	30,211	30,211	30,211
R-squared	0.336	0.336	0.336	0.336	0.336	0.336

Hhx	Andel udenlandsk herkomst					
Hvor andel [0;10[0.876 (0.695)	0.649 (0.744)	0.830 (0.750)	1.050 (0.727)	0.885 (0.740)	0.635 (0.748)
Hvor andel [10;20[-2.676** (1.231)	-3.035** (1.252)	-2.510** (1.228)	-2.599** (1.187)	-2.334* (1.262)	-3.087** (1.259)
Hvor andel [20;30[0.752 (0.605)	0.896 (0.635)	1.596* (0.820)	1.058 (0.690)	1.611** (0.769)	0.843 (0.671)
Hvor andel >30	-6.392*** (1.576)	-7.142*** (1.774)	-6.195*** (1.791)	-6.731*** (1.643)	-5.991*** (1.755)	-7.221*** (1.832)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		-0.094 (0.080)	-0.116 (0.078)	-0.101 (0.080)	-0.126 (0.077)	-0.061 (0.186)
Andel med forældre med maks grundskole			-0.701 (0.726)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			1.042** (0.473)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				0.516*** (0.198)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.304*** (0.117)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						-0.060 (0.322)
Observations	36,442	36,442	36,442	36,442	36,442	36,442
R-squared	0.435	0.435	0.435	0.435	0.435	0.435

Htx	Andel udenlandsk herkomst					
Hvor andel [0;10[2.039** (0.947)	2.110** (0.942)	2.068** (0.959)	2.020** (0.943)	2.115** (0.936)	2.198** (0.959)
Hvor andel [10;20[5.226** (2.579)	5.217** (2.620)	5.131* (2.627)	5.214** (2.568)	5.216** (2.621)	5.192** (2.531)
Hvor andel [20;30[6.811*** (1.169)	7.007*** (1.101)	7.221*** (1.189)	6.958*** (1.160)	7.010*** (1.105)	6.579*** (1.024)
Hvor andel >30	3.514* (1.915)	3.491* (1.905)	3.428* (1.964)	3.292* (1.936)	3.502* (1.945)	3.892* (2.095)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		0.071 (0.102)	0.077 (0.103)	0.079 (0.102)	0.070 (0.101)	-0.279 (0.243)
Andel med forældre med maks grundskole			0.576 (0.974)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			0.008 (0.568)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				-0.254 (0.351)		

Ekspertgruppe vedrørende fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser

Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.003 (0.149)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						0.660 (0.442)
Observations	17,841	17,841	17,841	17,841	17,841	17,841
R-squared	0.396	0.396	0.396	0.396	0.396	0.396

Anm. Alle modeller inkluderer det fulde set af individspecifikke kontrol-variable (se afsnit 3), års dummy'er og institutions fixed effects. Standardfejl er clustret niveaue af årgange indenfor institutioner. *** $p < 0,01$; ** $p < 0,05$; * $p < 0,1$.
 Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets samt Danmarks Statistik.

Tabel A5.4 : Resultater for effekten af årgangsandelen af elever med udenlandsk herkomst på sandsynlighed for fuldførelse, afhængigt af egen herkomst. Lineær sandsynlighedsmodel.

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
	Fuldført	Fuldført	Fuldført	Fuldført	Fuldført	Fuldført
Stx Andel udenlandsk herkomst	-0.015 (0.047)	-0.010 (0.046)	-0.040 (0.046)	-0.041 (0.046)	-0.042 (0.045)	-0.014 (0.046)
Andel udenlandsk herkomst X udenlandsk	0.028 (0.049)	0.028 (0.049)	0.026 (0.049)	0.026 (0.049)	0.026 (0.049)	0.027 (0.049)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		0.003 (0.007)	0.005 (0.007)	0.004 (0.007)	0.006 (0.007)	0.004 (0.007)
Andel med forældre med maks grundskole			0.155 (0.099)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			-0.020 (0.048)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				-0.045** (0.021)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					-0.016 (0.012)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						-0.127 (0.198)
Observations	154,463	154,463	154,463	154,463	154,463	154,463
R-squared	0.136	0.136	0.136	0.136	0.136	0.136
Hf Andel udenlandsk herkomst	-0.124** (0.062)	-0.071 (0.064)	-0.085 (0.068)	-0.079 (0.066)	-0.069 (0.067)	-0.057 (0.065)
Andel udenlandsk herkomst X udenlandsk	0.034 (0.076)	0.035 (0.076)	0.034 (0.076)	0.036 (0.076)	0.035 (0.076)	0.034 (0.077)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		0.027** (0.012)	0.028** (0.012)	0.028** (0.011)	0.027** (0.012)	0.024** (0.012)
Andel med forældre med maks grundskole			0.050 (0.082)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			-0.009 (0.047)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				-0.017 (0.028)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.001 (0.013)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						0.344 (0.296)
Observations	52,297	52,297	52,297	52,297	52,297	52,297
R-squared	0.075	0.075	0.075	0.075	0.075	0.075
Hhx Andel udenlandsk herkomst	-0.031 (0.180)	-0.003 (0.201)	0.084 (0.187)	0.011 (0.195)	0.103 (0.184)	-0.003 (0.195)
Andel udenlandsk herkomst X udenlandsk	-0.103	-0.102	-0.094	-0.102	-0.093	-0.102

Ekspertgruppe vedrørende fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser

	(0.074)	(0.074)	(0.076)	(0.074)	(0.076)	(0.074)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		0.012	0.008	0.011	0.003	0.012
Andel med forældre med maks grundskole		(0.023)	(0.022)	(0.023)	(0.023)	(0.022)
Andel med begge forældre i beskæftigelse			-0.060 (0.197)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst			0.259*** (0.100)	0.021 (0.041)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.070** (0.029)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						-0.000 (0.385)
Observations	45,064	45,064	45,064	45,064	45,064	45,064
R-squared	0.113	0.113	0.113	0.113	0.113	0.113
Htx						
Andel udenlandsk herkomst	-0.342** (0.162)	-0.321* (0.167)	-0.220 (0.188)	-0.304* (0.172)	-0.254 (0.180)	-0.322* (0.167)
Andel udenlandsk herkomst X udenlandsk	-0.010 (0.090)	-0.011 (0.091)	-0.010 (0.090)	-0.011 (0.091)	-0.010 (0.090)	-0.010 (0.090)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		0.028 (0.028)	0.023 (0.028)	0.026 (0.028)	0.023 (0.027)	0.013 (0.026)
Andel med forældre med maks grundskole			0.158 (0.188)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			0.252** (0.124)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				0.043 (0.105)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.042 (0.030)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						0.906 (0.557)
Observations	23,067	23,067	23,067	23,067	23,067	23,067
R-squared	0.098	0.098	0.099	0.099	0.099	0.099

Anm. Alle modeller inkluderer det fulde set af individspecifikke kontrol-variable (se afsnit 3), års dummy'er og institutions fixed effects. Standardfejl er clustret niveauet af årgange indenfor institutioner. *** $p < 0,01$; ** $p < 0,05$; * $p < 0,1$.
Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets samt Danmarks Statistik.

Tabel A5.5 : Resultater for effekten af årgangsandelen af elever med udenlandsk herkomst på det samlede gennemsnit, afhængigt af egen herkomst.

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
	Gennemsnit	Gennemsnit	Gennemsnit	Gennemsnit	Gennemsnit	Gennemsnit
Stx						
Andel udenlandsk herkomst	0.292 (0.200)	-0.050 (0.208)	-0.067 (0.228)	-0.114 (0.219)	-0.112 (0.231)	-0.096 (0.212)
Andel udenlandsk herkomst X udenlandsk	-0.095 (0.148)	-0.093 (0.149)	-0.094 (0.149)	-0.097 (0.149)	-0.097 (0.149)	-0.095 (0.149)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		-0.210*** (0.033)	-0.208*** (0.033)	-0.207*** (0.033)	-0.204*** (0.034)	-0.134* (0.081)
Andel med forældre med maks grundskole			-0.018 (0.383)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			-0.054 (0.195)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				-0.094 (0.095)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					-0.033 (0.050)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						-0.132 (0.124)
Observations	131,492	131,492	131,492	131,492	131,492	131,492
R-squared	0.532	0.532	0.532	0.532	0.532	0.532
Hf						
Andel udenlandsk herkomst	0.396 (0.244)	0.190 (0.270)	-0.004 (0.287)	0.029 (0.273)	0.103 (0.293)	0.428 (0.281)
Andel udenlandsk herkomst X udenlandsk	0.094 (0.248)	0.096 (0.248)	0.082 (0.251)	0.103 (0.248)	0.093 (0.249)	0.112 (0.247)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		-0.093* (0.052)	-0.078 (0.053)	-0.079 (0.053)	-0.084 (0.055)	-0.312*** (0.090)
Andel med forældre med maks grundskole			0.549* (0.323)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			-0.179 (0.223)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				-0.315** (0.132)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					-0.044 (0.057)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						0.476*** (0.147)
Observations	30,220	30,220	30,220	30,220	30,220	30,220
R-squared	0.353	0.353	0.353	0.353	0.353	0.353
Hhx						
Andel udenlandsk herkomst	0.003 (0.456)	-0.455 (0.483)	-0.303 (0.471)	-0.243 (0.477)	-0.272 (0.478)	-0.519 (0.498)
Andel udenlandsk herkomst X udenlandsk	-0.089	-0.117	-0.101	-0.117	-0.101	-0.121

Ekspertgruppe vedrørende fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser

		(0.397)	(0.386)	(0.389)	(0.387)	(0.391)	(0.387)
	Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		-0.181***	-0.205***	-0.186***	-0.195***	-0.113
			(0.067)	(0.069)	(0.067)	(0.067)	(0.158)
	Andel med forældre med maks grundskole			-1.013			
				(0.636)			
	Andel med begge forældre i beskæftigelse			0.247			
				(0.362)			
	Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				0.298*		
					(0.152)		
	Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.123	
						(0.085)	
	Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						-0.124
							(0.268)
	Observations	36,442	36,442	36,442	36,442	36,442	36,442
	R-squared	0.454	0.454	0.454	0.454	0.454	0.454
Htx	Andel udenlandsk herkomst	1.534**	1.403**	1.443**	1.545**	1.490**	1.485**
		(0.596)	(0.576)	(0.611)	(0.596)	(0.617)	(0.585)
	Andel udenlandsk herkomst X udenlandsk	0.276	0.285	0.288	0.287	0.286	0.300
		(0.527)	(0.527)	(0.526)	(0.526)	(0.527)	(0.524)
	Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		-0.171**	-0.169**	-0.184**	-0.178**	-0.436**
			(0.070)	(0.070)	(0.071)	(0.070)	(0.179)
	Andel med forældre med maks grundskole			0.755			
				(0.745)			
	Andel med begge forældre i beskæftigelse			0.207			
				(0.449)			
	Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				0.365		
					(0.326)		
	Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.054	
						(0.114)	
	Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						0.501
							(0.313)
	Observations	17,841	17,841	17,841	17,841	17,841	17,841
	R-squared	0.434	0.435	0.435	0.435	0.435	0.435

Anm. Alle modeller inkluderer det fulde set af individspecifikke kontrol-variable (se afsnit 3), års dummy'er og institutions fixed effects. Standardfejl er clustret niveaueet af årgange indenfor institutioner. *** $p < 0,01$; ** $p < 0,05$; * $p < 0,1$.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets samt Danmarks Statistik.

Tabel A5.5 : Resultater for effekten af årgangsandelen af elever med udenlandsk herkomst på det skriftlige eksamensgennemsnit, afhængigt af egen herkomst.

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
	Skriftlige eksamener	Skriftlige eksamener	Skriftlige eksamener	Skriftlige eksamener	Skriftlige eksamener	Skriftlige eksamener
Stx						
Andel udenlandsk herkomst	-0.437 (0.316)	-0.495 (0.328)	-0.334 (0.355)	-0.403 (0.343)	-0.370 (0.359)	-0.573* (0.334)
Andel udenlandsk herkomst X udenlandsk	-0.535*** (0.157)	-0.534*** (0.157)	-0.526*** (0.156)	-0.528*** (0.157)	-0.526*** (0.156)	-0.537*** (0.157)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		-0.035 (0.052)	-0.052 (0.053)	-0.040 (0.051)	-0.047 (0.053)	0.094 (0.126)
Andel med forældre med maks grundskole			-0.015 (0.687)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			0.437 (0.297)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				0.134 (0.149)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					0.066 (0.075)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						-0.225 (0.195)
Observations	131,491	131,491	131,491	131,491	131,491	131,491
R-squared	0.491	0.491	0.491	0.491	0.491	0.491
Hf						
Andel udenlandsk herkomst	0.156 (0.407)	0.301 (0.455)	-0.003 (0.490)	0.186 (0.466)	0.143 (0.485)	0.605 (0.467)
Andel udenlandsk herkomst X udenlandsk	-0.571* (0.316)	-0.573* (0.315)	-0.593* (0.314)	-0.568* (0.314)	-0.579* (0.315)	-0.553* (0.314)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		0.065 (0.081)	0.089 (0.082)	0.075 (0.081)	0.083 (0.083)	-0.213* (0.121)
Andel med forældre med maks grundskole			0.782* (0.455)			
Andel med begge forældre i beskæftigelse			-0.312 (0.351)			
Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst				-0.223 (0.193)		
Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)					-0.080 (0.081)	
Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)						0.609*** (0.215)
Observations	30,211	30,211	30,211	30,211	30,211	30,211
R-squared	0.336	0.336	0.336	0.336	0.336	0.336
Hhx						
Andel udenlandsk herkomst	-0.337 (0.613)	-0.403 (0.606)	0.011 (0.615)	-0.028 (0.587)	0.131 (0.599)	-0.341 (0.612)
Andel udenlandsk herkomst X udenlandsk	-0.549 (0.396)	-0.553 (0.396)	-0.512 (0.396)	-0.553 (0.397)	-0.506 (0.397)	-0.550 (0.396)
Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		-0.026	-0.057	-0.036	-0.068	-0.093

Ekspertgruppe vedrørende fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser

		(0.084)	(0.081)	(0.084)	(0.078)	(0.183)
	Andel med forældre med maks grundskole		-1.024			
			(0.731)			
	Andel med begge forældre i beskæftigelse		1.089**			
			(0.470)			
	Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst			0.527***		
				(0.197)		
	Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)				0.357***	
					(0.119)	
	Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)					0.122
						(0.326)
	Observations	36,442	36,442	36,442	36,442	36,442
	R-squared	0.434	0.434	0.435	0.435	0.434
Htx	Andel udenlandsk herkomst	2.769***	2.824***	2.792***	2.731***	2.848***
		(0.774)	(0.775)	(0.803)	(0.781)	(0.772)
	Andel udenlandsk herkomst X udenlandsk	-0.006	-0.011	-0.009	-0.012	-0.010
		(0.548)	(0.548)	(0.549)	(0.549)	(0.548)
	Gennemsnit af karakterer i folkeskolen		0.072	0.077	0.080	0.071
			(0.102)	(0.104)	(0.103)	(0.102)
	Andel med forældre med maks grundskole		0.471			
			(0.992)			
	Andel med begge forældre i beskæftigelse		0.006			
			(0.565)			
	Naturlig logaritme af forældres bruttoindkomst			-0.238		
				(0.350)		
	Socioøkonomisk indeks 1 (PCA)				0.015	
					(0.146)	
	Socioøkonomisk indeks 2 (KRAKA)					0.682
						(0.436)
	Observations	17,841	17,841	17,841	17,841	17,841
	R-squared	0.395	0.395	0.395	0.395	0.396

Anm. Alle modeller inkluderer det fulde set af individspecifikke kontrol-variable (se afsnit 3), års dummy'er og institutions fixed effects. Standardfejle er clustret niveaue af årgange indenfor institutioner. ***p<0,01;**p<0,05;*p<0,1.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets samt Danmarks Statistik.

Appendiks 6: Beskrivende statistik for analysepopulationerne

Tabel A6.1: Beskrivende statistik for analysepopulationer fra stx.

	Population brugt i analyse af...				
	Fuldførelse	Overordnet gennemsnit	Skriftlige eksamener	Skriftlig engelsk A	Skriftlig matematik A
Fuldført	85,1%				
Overordnet gennemsnit		7,4	7,4	8,0	7,2
Gennemsnit ved skriftlige eksaminer		6,3	6,3	6,9	6,2
Engelsk A karakter				7,1	
Matematik A karakter					6,4
Andel efterkommer	3,6%	2,5%	2,5%	3,0%	2,3%
Andel indvandrere	6,8%	6,3%	6,3%	7,7%	6,1%
Kvinde	59,8%	61,0%	61,0%	55,2%	63,5%
Alder	16,2	19,1	19,1	19,0	19,1
Forældre har grundskole	4,1%	3,6%	3,6%	3,1%	3,7%
Forældre har ungdomsuddannelse	33,0%	32,2%	32,2%	27,9%	33,3%
Forældre har videregående uddannelse	61,2%	63,6%	63,6%	68,2%	62,3%
Forældre har ukendt uddannelse	1,7%	0,7%	0,7%	0,7%	0,7%
Mor er i beskæftigelse	85,6%	87,7%	87,7%	88,0%	87,3%
Mor er arbejdsløs	1,9%	1,8%	1,8%	1,7%	1,8%
Mor udenfor arbejdsstyrke eller ukendt	12,5%	10,6%	10,6%	10,2%	10,9%
Far er i beskæftigelse	86,8%	88,8%	88,8%	89,8%	88,2%
Far er arbejdsløs	2,1%	2,0%	2,0%	1,8%	2,0%
Far udenfor arbejdsstyrke eller ukendt	11,1%	9,3%	9,3%	8,4%	9,8%
Forældres gns bruttoindkomst	440.432	449.924	449.925	473.741	444.827
Forældres indkomst mangler	1,3%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%
Bor hos begge forældre	67,5%	70,2%	70,2%	75,3%	67,9%
Karaktergns. 9. klasse	8,2	8,4	8,4	9,0	8,2
Mangler karakterer fra 9. klasse	5,2%	3,7%	3,7%	3,5%	3,9%
N	154.463	131.492	131.491	51.286	87.672

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets samt Danmarks Statistik.

Tabel A6.2: Beskrivende statistik for analysepopulationer fra hf.

	Population brugt i analyse af...		
	Fuldførelse	Overordnet gennemsnit	Skriftlige eksamener
fuldfoert	69,2%		
Overordnet gennemsnit		6,1	6,1
Gennemsnit ved skriftlige eksamener		5,2	5,2
Engelsk A karakter		5,6	5,6
Matematik A karakter		5,0	5,0
Andel efterkommer	5,3%	4,5%	4,5%
Andel indvandrere	7,7%	6,6%	6,6%
kvinde	55,3%	57,9%	57,9%
alder	18,9	20,6	20,6
Forældre har grundskole	11,7%	10,3%	10,3%
Forældre har ungdomsuddannelse	48,4%	48,6%	48,6%
Forældre har videregående uddannelse	37,5%	39,0%	39,0%
Forældre har ukendt uddannelse	2,4%	2,1%	2,1%
Mor er i beskæftigelse	76,1%	78,3%	78,3%
Mor er arbejdsløs	3,4%	3,0%	3,0%
Mor udenfor arbejdsstyrke eller ukendt	20,5%	18,7%	18,7%
Far er i beskæftigelse	79,5%	81,4%	81,4%
Far er arbejdsløs	3,2%	2,9%	2,9%
Far udenfor arbejdsstyrke eller ukendt	17,3%	15,7%	15,7%
Forældres gns bruttoindkomst	338.106	347.133	347.131
Forældres indkomst mangler	1,2%	1,1%	1,1%
Bor hos begge forældre	52,5%	55,1%	55,1%
Karaktergns. 9. klasse	5,6	5,7	5,7
Mangler karakterer fra 9. klasse	22,1%	18,3%	18,3%
N	52.297	30.220	30.211

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets samt Danmarks Statistik.

Tabel A6.3: Beskrivende statistik for analysepopulationer fra hhx.

	Population brugt i analyse af...				
	Fuldførelse	Overordnet gennemsnit	Skriftlige eksamener	Skriftlig engelsk A	Skriftlig matematik A
Fuldført	81,6%				
Overordnet gennemsnit		6,8	6,8	8,0	6,8
Gennemsnit ved skriftlige eksaminer		6,0	6,0	7,3	6,0
Engelsk A karakter				7,1	
Matematik A karakter					6,1
Andel efterkommer	2,6%	2,0%	2,0%	1,9%	1,9%
Andel indvandrere	5,7%	5,1%	5,1%	4,0%	5,1%
Kvinde	41,2%	41,9%	41,9%	37,9%	41,8%
Alder	16,6	19,3	19,3	19,2	19,3
Forældre har grundskole	5,8%	4,7%	4,7%	3,6%	4,7%
Forældre har ungdomsuddannelse	51,2%	51,3%	51,3%	47,4%	51,4%
Forældre har videregående uddannelse	42,0%	43,4%	43,4%	48,2%	43,2%
Forældre har ukendt uddannelse	1,0%	0,7%	0,7%	0,9%	0,7%
Mor er i beskæftigelse	86,3%	88,3%	88,3%	89,4%	88,2%
Mor er arbejdsløs	2,1%	1,8%	1,8%	1,8%	1,9%
Mor udenfor arbejdsstyrke eller ukendt	11,7%	9,8%	9,8%	8,9%	9,9%
Far er i beskæftigelse	88,0%	89,8%	89,8%	91,6%	89,8%
Far er arbejdsløs	2,2%	1,9%	1,9%	1,8%	1,9%
Far udenfor arbejdsstyrke eller ukendt	9,8%	8,3%	8,3%	6,6%	8,3%
Forældres gns bruttoindkomst	411.498	421.858	421.858	439.640	421.141
Forældres indkomst mangler	0,6%	0,3%	0,3%	0,4%	0,3%
Bor hos begge forældre	65,7%	68,7%	68,7%	73,1%	68,6%
Karaktergns. 9. klasse	7,0	7,2	7,2	8,2	7,2
Mangler karakterer fra 9. klasse	6,1%	4,3%	4,3%	4,2%	4,3%
N	45.064	36.442	36.442	6.239	33.108

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets samt Danmarks Statistik.

Tabel A6.4: Beskrivende statistik for analysepopulationer fra htx.

	Population brugt i analyse af...				
	Fuldførelse	Overordnet gennemsnit	Skriftlige eksamener	Skriftlig engelsk A	Skriftlig matematik A
Fuldført	77,7%				
Overordnet gennemsnit		7,4	7,4	7,7	7,2
Gennemsnit ved skriftlige eksaminer		6,1	6,1	6,2	6,2
Engelsk A karakter		6,1	6,1	6,1	
Matematik A karakter		6,9	6,9		6,9
Andel efterkommer	3,3%	2,9%	2,9%	3,0%	3,0%
Andel indvandrere	6,7%	6,6%	6,6%	7,1%	6,8%
Kvinde	25,3%	26,1%	26,1%	26,6%	23,2%
Alder	16,4	19,2	19,2	19,2	19,2
Forældre har grundskole	5,0%	4,2%	4,2%	3,9%	4,2%
Forældre har ungdomsuddannelse	41,0%	40,1%	40,1%	38,7%	41,1%
Forældre har videregående uddannelse	52,7%	54,6%	54,6%	56,4%	53,8%
Forældre har ukendt uddannelse	1,3%	1,0%	1,0%	1,0%	0,9%
Mor er i beskæftigelse	84,0%	85,5%	85,5%	85,5%	84,9%
Mor er arbejdsløs	2,2%	2,0%	2,0%	2,1%	2,0%
Mor udenfor arbejdsstyrke eller ukendt	13,8%	12,5%	12,5%	12,4%	13,1%
Far er i beskæftigelse	86,8%	88,2%	88,2%	88,5%	87,7%
Far er arbejdsløs	2,5%	2,2%	2,2%	2,2%	2,2%
Far udenfor arbejdsstyrke eller ukendt	10,7%	9,6%	9,6%	9,3%	10,2%
Forældres gns bruttoindkomst	390.099	397.921	397.921	402.212	398.108
Forældres indkomst mangler	0,6%	0,4%	0,4%	0,4%	0,5%
Bor hos begge forældre	66,7%	70,0%	70,0%	71,2%	69,0%
Karaktergns. 9. klasse	7,9	8,1	8,1	8,3	8,2
Mangler karakterer fra 9. klasse	5,7%	4,2%	4,2%	4,1%	3,9%
N	23.067	17.841	17.841	14.133	7.419

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets samt Danmarks Statistik.

BILAG 23

Analyse af forældres uddannelsesbaggrund blandt elever på stx

I denne analyse undersøges det deskriptivt, hvordan stx-elever fordeler sig efter deres forældres uddannelsesbaggrund. Det skyldes, at forældrenes uddannelsesbaggrund er en blandt flere indikatorer, som beskriver elevernes socioøkonomiske status og som typisk ses at have stor forklaringskraft i forhold til blandt elevernes faglige formåen mv.¹ Analysen tager udgangspunkt i de elever, som tilgår stx-afdelinger i løbet af et skoleår i perioden 2012-2018². Analysen opdeler forældrenes uddannelsesniveau efter, om mindst en af forældrenes højeste fuldførte uddannelse er en:

- i. grundskoleniveau (inkl. uoplyst)
- ii. ungdomsuddannelse (gymnasial eller erhvervsfaglig uddannelse)
- iii. videregående uddannelse

Analysen viser, at der er sket en stigning i andelen af elever med forældre med videregående uddannelse fra 2012 til 2018. Tilsvarende er der sket et fald i gruppen af elever med forældre med ungdomsuddannelser som højeste fuldførte uddannelse.

Langt de fleste gymnasier har en elevsammensætning, hvor:

- elever med forældre med grundskoleuddannelse udgør 10 procent eller derunder
- ungdomsuddannelse udgør mellem 30 og 40 procent
- videregående uddannelse udgør 50 procent eller derover.

Analysen viser derudover stor variation mellem stx-eleverne afhængig af deres forældres højeste fuldførte uddannelse:

- I forhold til faglige forudsætninger har stx-elever med forældre med videregående uddannelse næsten 2 karakterpoint højere grundskolekarakterer end elever med forældre med grundskole som højeste fuldførte uddannelse
- Blandt gruppen af stx-elever med forældre uden uddannelse udgør elever med udenlandsk herkomst to tredjedele. For gruppen med forældre med videregående uddannelse udgør de 6 procent.
- Stx-elever med forældre med ungdoms- eller videregående uddannelser har over 29 procentpoint højere fuldførelsesprocent end elever med forældre med grundskoleniveau.

¹ Andre indikatorer for eleveres socioøkonomiske forhold er fx forældres indkomst, forældres arbejdsmarkedsstatus, forældres stillingsbetegnelse og familietype, jf. litteraturen.

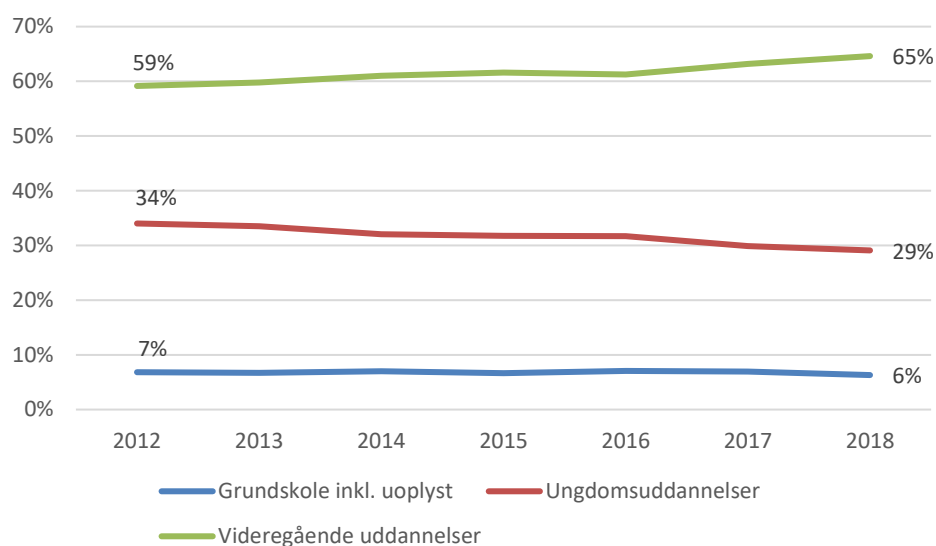
² Når der i analysen refereres til et år, menes der det skoleår, som påbegyndes i det refererede kalenderår.

Udviklingen i stx-elevs forældres uddannelsesbaggrund fra 2012-2018

Andelen af elever på stx-afdelingerne med forældre, som har en videregående uddannelse, er steget fra 59 til 65 procent henover perioden 2012-2018, jf. figur 1. I samme periode er andelen af elever med forældre med grundskoleuddannelse relativt stabil (mellem 6 og 7 procent), men andelen af elever med forældre med en ungdomsuddannelse er faldet fra 34 til 29 procent

Samlet er elevgrundlaget på stx på landsplan således blevet stærkere henover de seneste år uden, at der dog er sket et fald i gruppen af elever med forældre med grundskole som højeste fuldførte uddannelse.

Figur 1. Andelen af elever med forældre med henholdsvis grundskole, ungdomsuddannelse eller videregående uddannelse som tilgår stx, 2012-2018

Kilde: Børne- og undervisningsministeriets elevregister, samt Danmarks Statistik.

Fordeling af stx-eleverne ud fra forældres uddannelsesbaggrund på tværs af afdelinger

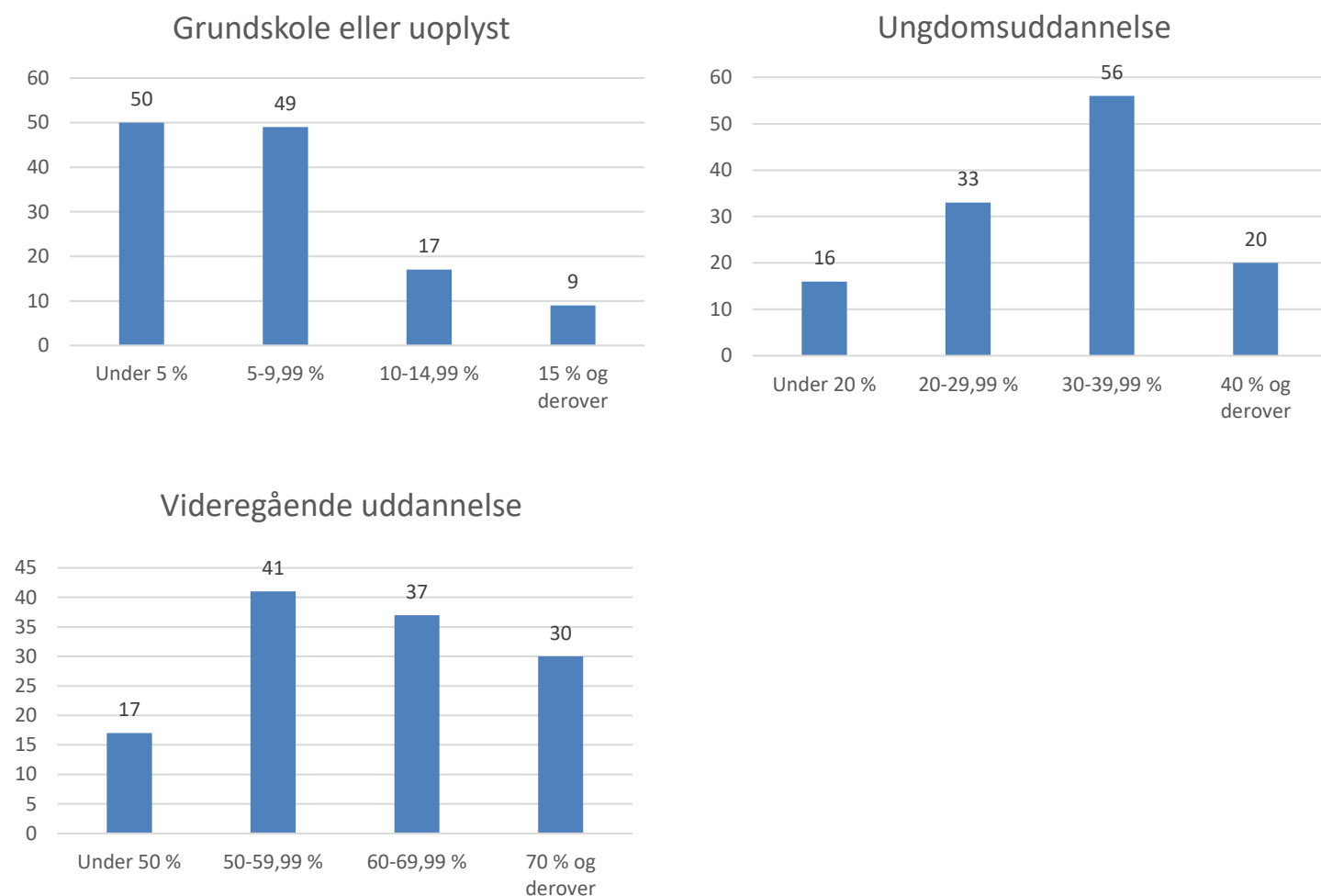
De fleste stx-afdelinger har en meget lav andel af elever med forældre med kun grundskoleniveau. I 2018 havde 99 ud af de 125 afdelinger mindre end 10 procent elever, som havde forældre hvis højeste fuldførte uddannelse var grundskole, jf. figur 2.

For så vidt angår ungdomsuddannelser, har 56 afdelinger mellem 30 og 40 procent elever, hvis forældre har ungdomsuddannelse som deres højeste fuldførte uddannelse.

Fordeles afdelingerne efter andelen af elever med forældre, som har en videregående uddannelse, har de fleste afdelinger (108, svarende til 86 procent) en elevsammensætning, hvor minimum 50 procent af eleverne har forældre med en videregående uddannelse. Kun 17 afdelinger (14 procent) havde et elevgrundlag i 2018, hvor mindre end 50 procent af eleverne havde forældre med en videregående uddannelse.

En samlet oversigt stx-afdelingernes fordeling af elever efter forældreuddannelse, kan findes i bilag 1.

Figur 2. Antal stx-afdelinger fordelt efter andel elever med forældre med henholdsvis grundskole, ungdomsuddannelse eller videregående uddannelse

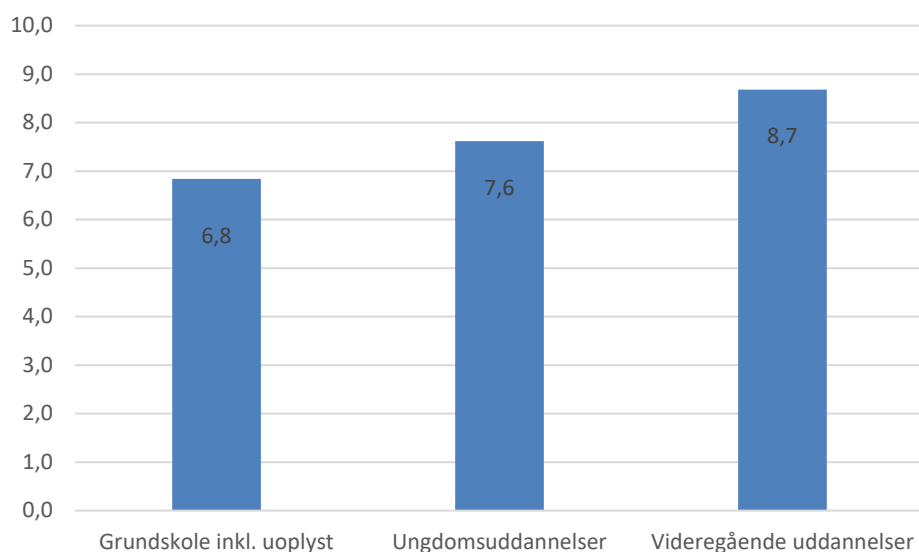
Anm.: Udgangspunkt i tilgangspopulationen 2018.
 Kilde: Børne- og undervisningsministeriets elevregister, samt Danmarks Statistik.

Stx-elevs folkeskolekarakterer fordelt på forældreuddannelse

Der er væsentlig forskel på, hvilke folkeskolekarakterer eleverne starter i gymnasiet med, alt efter deres forældres uddannelsesniveau.

Opdeles eleverne efter deres forældres uddannelse, har elever med forældre med grundskoleniveau i gennemsnit 1,9 karakterpoint lavere folkeskolegennemsnit, end de elever, hvis forældre har en videregående uddannelse, jf. figur 3. Elever med forældre, hvis højeste uddannelse er en ungdomsuddannelse, ligger mellem de to andre grupper, og i gennemsnit 0,8 karakterpoint over elever med forældre med grundskole som højeste fuldførte uddannelse.

Figur 3. Gennemsnit ved folkeskolens lovbundne prøver blandt elever fordelt efter forældreuddannelse

Anm.: Der tages udgangspunkt i tilgangen til stx 2012-2018.

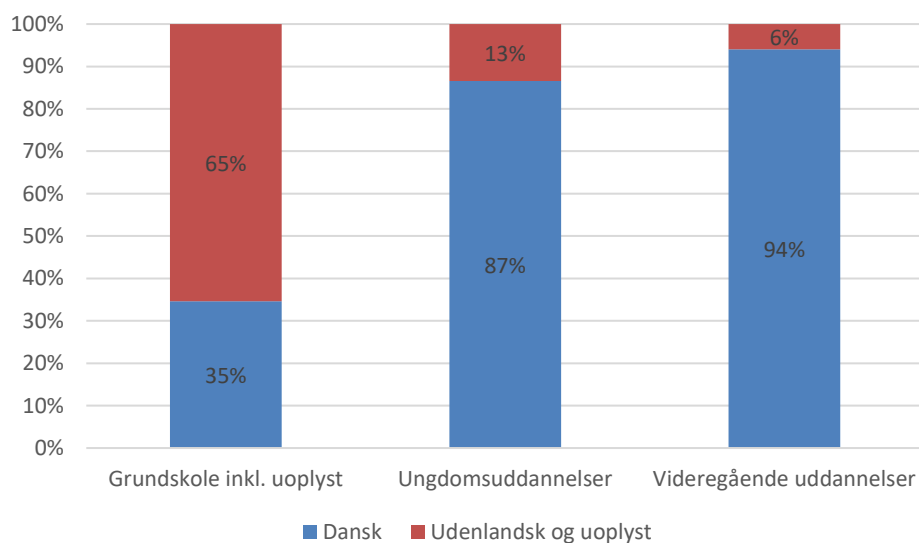
Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, flere kilder, samt Danmarks Statistik.

Stx-elevs herkomst fordelt på forældreuddannelse

Elever med udenlandsk herkomst er betydeligt overrepræsenteret blandt de elever, hvis forældre har grundskole som højeste fuldførte uddannelse. 65 procent af eleverne, som tilgår stx og som har forældre med grundskoleniveau, har udenlandsk herkomst, jf. figur 4.

Ses der på elever med forældre med en ungdomsuddannelse er der 13 procent med udenlandsk herkomst, og blandt elever med forældre med videregående uddannelse har 6 procent af eleverne, der tilgår stx, udenlandsk herkomst.

Figur 4. Elevernes herkomst fordel efter forældreuddannelse, gennemsnit for årene 2012-2018

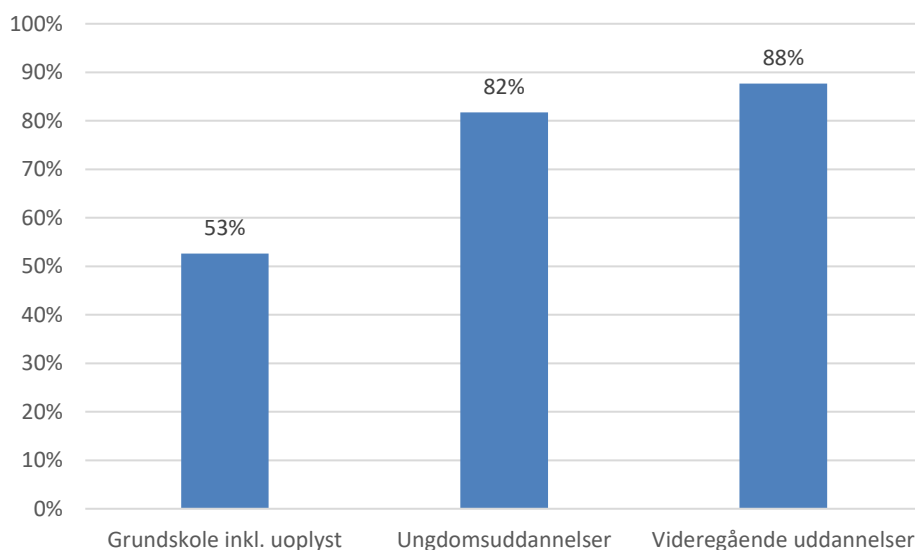
Anm.: Elever med uoplyst herkomst er kategoriseret sammen med elever med udenlandsk herkomst.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, flere kilder, samt Danmarks Statistik.

Stx-elevers fuldførelse sammenholdt med forældreuddannelse

Der er større sandsynlighed for at gennemføre stx-uddannelsen for elever med forældre, der som minimum har en ungdomsuddannelse. Blandt elever med forældre, der har en videregående uddannelse, gennemfører 88 procent af eleverne stx, jf. figur 5. For elever med forældre med ungdomsuddannelse er det 82 procent. Hvis elevens forældre ikke har en uddannelse, gennemfører lige godt halvdelen af eleverne. Det svarer til, at elever, der tilgår stx, som har forældre med som minimum en ungdomsuddannelse, har 29-35 procentpoint større sandsynlighed for at gennemføre, end elever hvis forældre ikke har en uddannelse.

Figur 5. Fuldførelsesprocenter på stx fordelt efter forældreuddannelse

Anm.: Figuren viser andelen af elever tilgæet stx i perioden 2012-2015, der har fuldført uddannelsen. Det betyder, at tilgangspopulationen i 2015 har haft 3 år (normeret tid) til at fuldføre, hvorimod de ældre årgange har haft længere tid, og dermed formentlig en lidt højere fuldførelsesprocent.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, flere kilder, samt Danmarks Statistik.

Forældres uddannelsesbaggrund blandt elever på stx

Samlet oversigt over stx-afdelinger opgjort efter fordelingen af eleverne ud fra forældres uddannelsesbaggrund. Tabellen er sorteret efter andelen af elever med forældre med grundskole som højeste fuldførte uddannelse.

Table 1. Stx-afdelingernes fordeling af elever efter forældreuddannelse

Gymnasium	Andel elever med forældre med grundskoleniveau	Andel elever med forældre ungdomsuddannelse	Andel elever med forældre med VU	Antal elever
Tønder Gymnasium	26,3%	32,2%	41,4%	152
NEXT - Sydvestkysten gymnasium	25,3%	44,6%	30,1%	83
Høje-Taastrup Gymnasium	24,0%	33,6%	42,4%	125
NEXT - Albertslund Gymnasium	18,1%	38,9%	43,0%	149
København åbne Gymnasium	17,8%	33,6%	48,5%	241
Lyngby Handelsgymnasium, Knord	17,7%	38,0%	44,3%	79
Hvidovre Gymnasium & HF	16,9%	46,1%	37,1%	89
Frederiksberg Gymnasium	16,0%	33,3%	50,7%	225
Grindsted Gymnasium & HF	15,1%	41,5%	43,4%	106
Aabenraa Statsskole	14,4%	35,6%	50,0%	250
Høng Gymnasium og HF	13,9%	47,2%	38,9%	36
Ørestad Gymnasium	13,6%	33,7%	52,7%	478
Tørring Gymnasium	13,4%	33,1%	53,5%	127
Nakskov Gymnasium og HF	13,1%	49,2%	37,7%	61
Mulernes Legatskole	12,4%	32,3%	55,3%	217
Ikast-Brande Gymnasium	12,0%	40,8%	47,2%	142
Vesthimmerlands Gymnasium og HF	11,5%	30,9%	57,6%	139
Brønderslev Gymnasium og HF	11,3%	34,8%	53,9%	115
MSG-Ringsted	11,3%	37,3%	51,4%	142
Tornbjerg Gymnasium	11,2%	34,4%	54,4%	215
MSG-Haslev	10,8%	25,3%	63,9%	83
Viby Gymnasium	10,6%	32,8%	56,6%	189
Esbjerg Gymnasium	10,5%	28,1%	61,4%	228
Slagelse Gymnasium	10,4%	40,1%	49,5%	384
Odsherreds Gymnasium	10,3%	39,3%	50,5%	107
Vestjysk Gymnasium Tarm	10,1%	33,7%	56,2%	89
Fredericia Gymnasium	9,9%	32,2%	57,9%	292
Rønde Gymnasium	9,6%	24,0%	66,3%	104
AARHUS GYMNASIUM, Tilst	9,6%	65,4%	25,0%	52
Horsens Gymnasium	9,4%	35,5%	55,2%	203
Aalborghus Gymnasium	8,7%	35,2%	56,1%	287
Haderslev Katedralskole	8,7%	29,4%	61,9%	299
Nørresundby Gymnasium og HF	8,5%	41,5%	50,0%	234
Rosborg Gymnasium & HF	8,5%	32,1%	59,5%	449
Midtjysk Gymnasium	8,4%	36,8%	54,8%	155
Sønderborg Statsskole	8,2%	26,3%	65,5%	293
Hjørring Gymnasium/STX og HF	8,1%	37,0%	54,8%	270

Fjerritslev Gymnasium	8,0%	52,0%	40,0%	75
Herlev Gymnasium og HF	7,9%	50,9%	41,2%	114
Morsø Gymnasium	7,9%	38,2%	53,9%	89
Køge Gymnasium	7,7%	36,2%	56,1%	376
Rødkilde Gymnasium	7,4%	22,4%	70,2%	312
Lemvig Gymnasium, STX og HHX	7,4%	32,6%	60,0%	95
Rødovre Gymnasium	7,3%	36,9%	55,7%	287
Struer Statsgymnasium	7,2%	37,3%	55,4%	83
Vordingborg Gymnasium & HF	7,2%	31,7%	61,1%	208
Vestfyns Gymnasium	7,1%	38,4%	54,5%	198
Nordfyns Gymnasium	6,8%	32,4%	60,8%	176
Greve Gymnasium	6,8%	37,6%	55,6%	367
Risskov gymnasium	6,7%	24,8%	68,4%	282
Frederiksværk Gymnasium og HF	6,7%	45,2%	48,1%	104
Roskilde Katedralskole	6,7%	28,5%	64,8%	522
Nykøbing Katedralskole	6,7%	40,7%	52,6%	194
Ringkjøbing Gymnasium	6,7%	32,4%	61,0%	105
Næstved Gymnasium og HF	6,6%	31,7%	61,7%	407
Herning Gymnasium	6,6%	29,7%	63,7%	424
Aalborg Katedralskole	6,4%	18,9%	74,7%	312
Maribo Gymnasium	6,3%	44,2%	49,5%	95
Sct. Knuds Gymnasium	6,3%	18,9%	74,8%	318
Stenhus Gymnasium	6,3%	30,0%	63,7%	383
Århus Statsgymnasium	6,3%	21,9%	71,9%	288
Kolding Gymnasium, HF-Kursus og IB School	6,2%	38,2%	55,6%	178
Borupgaard Gymnasium	6,2%	28,9%	64,9%	405
Vejen Gymnasium og HF	6,2%	41,8%	52,1%	146
Nørre Gymnasium	6,1%	30,9%	63,0%	362
Horsens Statsskole - Gymnasium og HF-Kursus	6,0%	31,7%	62,3%	199
Allsundgymnasiet Sønderborg	5,9%	31,1%	63,0%	135
Ribe Katedralskole	5,7%	30,2%	64,2%	159
Viborg Gymnasium og HF	5,6%	35,6%	58,8%	177
Svendborg Gymnasium	5,6%	32,9%	61,6%	359
Hasseris Gymnasium	5,3%	27,1%	67,6%	207
Varde Gymnasium	5,3%	33,3%	61,4%	132
Campus Bornholm - STX	5,3%	39,7%	55,0%	151
Kalundborg Gymnasium og HF	5,3%	40,7%	54,0%	189
Thisted Gymnasium, STX og HF	5,2%	37,0%	57,8%	154
Helsingør Gymnasium	4,9%	29,6%	65,5%	223
Dronninglund Gymnasium	4,7%	31,5%	63,8%	149
Faaborg Gymnasium	4,7%	26,6%	68,8%	64
Paderup gymnasium	4,7%	36,4%	58,9%	236
Frederikssund Gymnasium	4,7%	29,5%	65,9%	129
Stovring Gymnasium	4,7%	31,4%	64,0%	172
Skive Gymnasium og HF	4,6%	35,7%	59,7%	196
Frederikshavn Gymnasium	4,5%	37,2%	58,3%	156
Solrød Gymnasium	4,4%	36,5%	59,1%	203

Favrskov Gymnasium	4,4%	26,5%	69,1%	275
Skanderborg Gymnasium	4,3%	21,2%	74,5%	255
Øregård Gymnasium	4,3%	22,1%	73,6%	258
Viborg Katedralskole	4,2%	26,0%	69,8%	354
Munkensdam Gymnasium	4,0%	24,6%	71,4%	297
Tårnby Gymnasium	4,0%	40,0%	56,0%	250
Mariagerfjord Gymnasium	3,8%	40,5%	55,7%	185
Odense Katedralskole	3,7%	21,9%	74,4%	242
Randers Statsskole	3,6%	36,3%	60,1%	331
Himmelev Gymnasium	3,6%	31,8%	64,6%	195
Grenaa Gymnasium	3,6%	45,2%	51,2%	84
Aarhus Katedralskole	3,6%	19,2%	77,3%	308
Nyborg Gymnasium	3,5%	37,1%	59,4%	143
Gefion Gymnasium	3,5%	16,4%	80,1%	432
Falkonergårdens Gymnasium og HF-Kursus	3,4%	15,8%	80,8%	291
Middelfart Gymnasium & HF	3,4%	27,7%	68,9%	206
Rybners- STX- Grådybet	3,3%	27,3%	69,4%	209
Gribskov Gymnasium	3,1%	40,4%	56,4%	225
Roskilde Gymnasium	3,1%	16,3%	80,6%	356
Allerød Gymnasium	3,0%	19,5%	77,5%	231
Rysensteen Gymnasium	3,0%	10,3%	86,8%	370
Silkeborg Gymnasium	2,9%	27,2%	69,9%	518
Sorø Akademis Skole	2,8%	25,5%	71,7%	212
Birkerød Gymnasium HF IB & Kostskole	2,8%	17,2%	80,0%	250
Ordrup Gymnasium	2,8%	13,9%	83,3%	288
Espergærde Gymnasium og HF	2,8%	29,1%	68,1%	361
Odder Gymnasium	2,8%	27,1%	70,2%	181
Marselisborg Gymnasium	2,7%	21,5%	75,8%	297
Gladsaxe Gymnasium	2,7%	26,5%	70,8%	373
Egå Gymnasium	2,4%	21,0%	76,6%	290
Egedal Gymnasium & HF	2,2%	33,2%	64,6%	226
Frederiksborg Gymnasium og HF	2,1%	22,8%	75,1%	426
Gammel Hellerup Gymnasium	2,0%	17,1%	80,9%	345
Aurehøj Gymnasium	1,9%	7,2%	90,9%	264
Virum Gymnasium	1,9%	14,0%	84,1%	371
Holstebro Gymnasium og HF	1,8%	30,1%	68,0%	219
Sankt Annæ Gymnasium	1,7%	13,8%	84,5%	232
Nærum Gymnasium	1,5%	13,3%	85,2%	391
Christianshavns Gymnasium	1,5%	14,2%	84,3%	267
Rungsted Gymnasium	1,4%	20,3%	78,3%	281
Bjerringbro Gymnasium	Under 3 elever	-	-	72

Anm.: Udgangspunkt i tilgangspopulationen 2018. Det bemærkes, at årsagen til at Tønder gymnasium ligger i toppen af listen er, at en relativt stor del af eleverne har forældre, hvis højeste fuldførte uddannelse er uoplyst. Denne gruppe udgør 23,7 procent på Tønder Gymnasium mod ca. 2,5 procent i gennemsnit for alle gymnasier i oversigten.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, flere kilder, samt Danmarks Statistik.

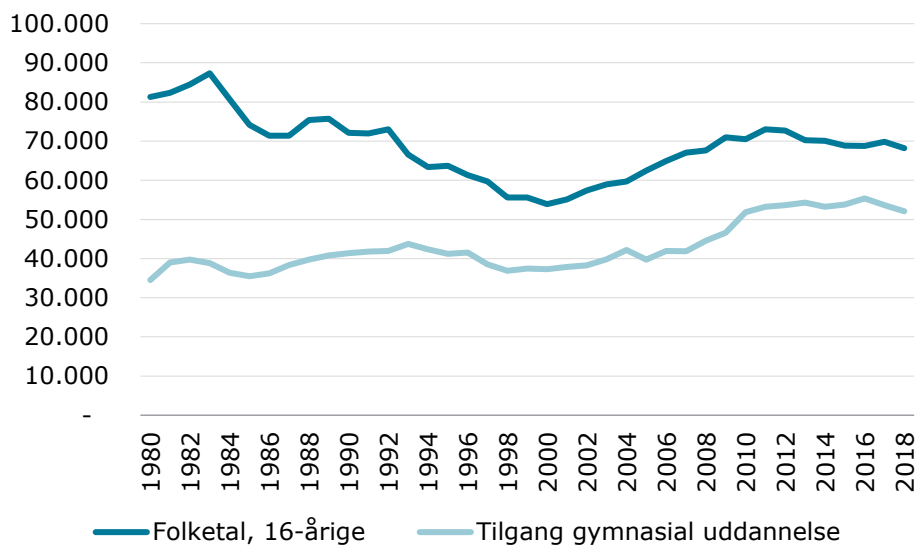
BILAG 24

Udviklingen i hovedtal på de gymnasiale uddannelser

Nedenstående figur 1-3 giver et overblik over udviklingen i tilgang, fuldførelse og overgang på de gymnasiale uddannelser. Det ses:

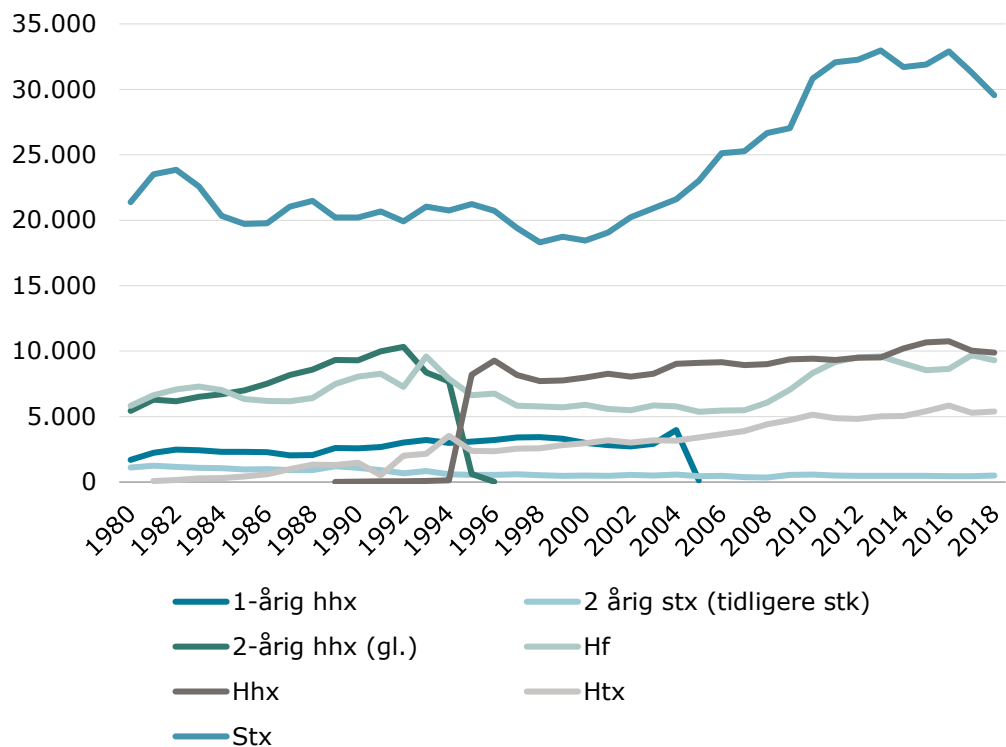
- at der i perioden 1980-2018 sker en kraftig vækst i tilgangen til de gymnasiale uddannelser fra ca. 35.000 i begyndelsen af perioden til ca. 52.000 i slutningen af perioden, jf. figur 1a. Særlig stor er væksten fra slutningen af 00'erne og frem til midten af 10'erne.
- at der i perioden sker et skifte i typen af gymnasial uddannelse, som tilgås, hvor blandt andet de korte hhx-uddannelser udfases, jf. figur 1b.
- at fuldførelsesprocenten er relativt stabil omkring de 85 procent i perioden 1975-2015, jf. figur 2
- at overgangen til videregående uddannelse faldt i perioden fra slutningen af 1970'erne til midten af 1980'erne, hvorefter den steg relativt stabilt frem mod 2010/2011, hvorefter den igen er faldet en smule, jf. figur 3.

Figur 1a. Tilgangen til gymnasiale uddannelser og folketal for 16-årige, 1980-2018

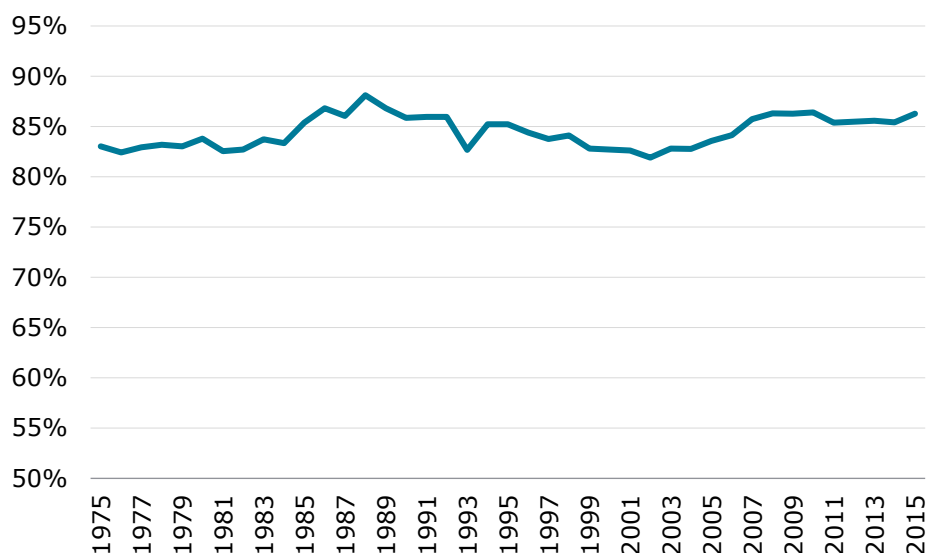
Kilde: Danmarks Statistiks elevregister og befolkningstal.

Figur 1b. Tilgangen til gymnasiale uddannelser fordelt efter uddannelsesgruppe, 1980-2018

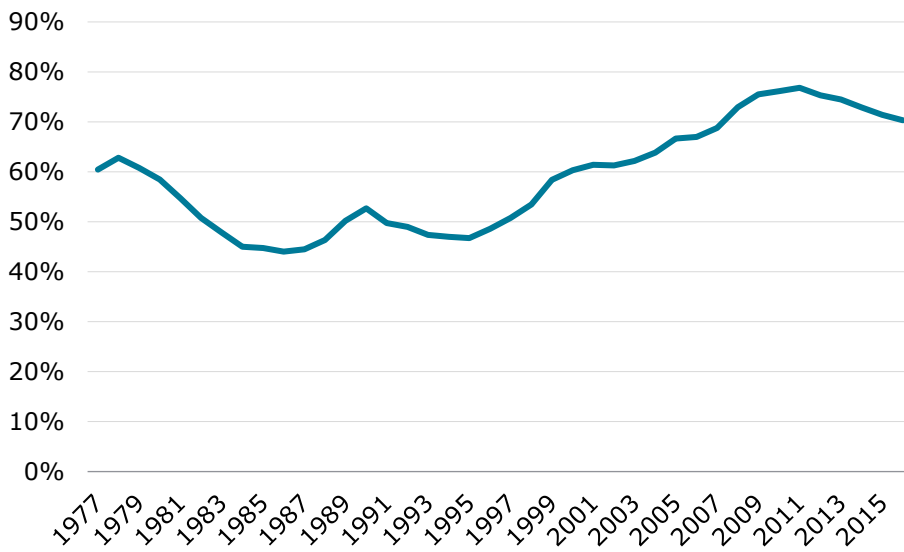
Kilde: Danmarks Statistiks elevregister.

Figur 2. Fuldførelsesprocent for ordinære gymnasiale uddannelser 1975-2015 (tilgangsår)

Anm.: Opgjort på hovedgruppeniveau, således at skift mellem ordinære gymnasiale uddannelser tillades.
Kilde: Danmarks Statistiks elevregister.

Figur 3. Andel som påbegynder en videregående uddannelse 27 måneder efter fuldført gymnasial uddannelse, 1977-2015 (år for fuldførelse af gymnasial eksamen)

Kilde: Danmarks Statistiks elevregister.

BILAG 25

PLUS 2019: Betydningen af graden af koncentration af elever med udenlandsk herkomst for gymnasiale uddannelsesinstitutioners pædagogiske og integrationsmæssige udfordringer

Betydningen af graden af koncentration af elever med udenlandsk herkomst for gymnasiale uddannelsesinstitutioners pædagogiske og integrationsmæssige udfordringer

Delopgave 1

Analyse gennemført for:

Ekspertgruppen vedrørende fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser

November 2019

Indhold

1	Indledning og baggrund	3			
1.1	Elevsammensætningen er blevet mere skæv	3			
1.2	Formål og undersøgelsesspørgsmål	4			
1.3	Undersøgelsens bidrag	4			
1.4	Undersøgelsens datagrundlag og metode	4			
1.5	Centrale begreber i undersøgelsen	5			
1.5.1	Pædagogiske udfordringer	5			
1.5.2	Integrationsmæssige udfordringer	6			
1.6	Læsevejledning	7			
2	Resumé	8			
2.1	Elevsammensætningens betydning for det pædagogiske arbejde på gymnasiale uddannelsesinstitutioner	8			
2.2	Elevsammensætningens betydning for integrationsmæssige udfordringer på de gymnasiale uddannelsesinstitutioner	10			
3	Elevsammensætningens betydning for det pædagogiske arbejde ...	12			
3.1	Udvikling i elevsammensætningen	12			
3.2	Udfordringer for det pædagogiske/didaktiske arbejde	12			
3.2.1	Pædagogisk udfordring: Oplevelse af manglende undervisningsparathed, motivation og instrumentel tilgang udfordrer elevernes læring	12			
3.2.2	Pædagogisk udfordring: Øget behov for trivselsindsatser og støtte til elever på skolen	14			
3.2.3	Pædagogisk/didaktisk udfordring: Det er en udfordring, at skolen ikke prioriteres	15			
3.2.4	Pædagogisk/didaktisk udfordring: Øget behov for tydelig klasseledelse	16			
3.2.5	Didaktisk udfordring: Elevsammensætningen kræver en større grad af undervisningsdifferentiering og forberedelse af undervisningen	16			
3.2.6	Didaktisk udfordring: Elevsammensætningen begrænser mulige samarbejds- og undervisningsformer i og udenfor skoletiden	17			
3.2.7	Didaktisk udfordring: Elevernes færdigheder i dansk	18			
4	Elevsammensætningens betydning for det integrationsmæssige arbejde	19			
4.1	Udfordringer knyttet til værdier	19			
4.1.1	Stærk social kontrol og negativ social kontrol	19			
4.1.2	Uhensigtsmæssige mønstre og adfærd	20			
4.2	Udfordringer knyttet til identifikation og tilhør	21			
4.3	Udfordringer knyttet til deltagelse	22			
5	Undersøgelsens datagrundlag og metode	24			
5.1	Casebesøg på 25 gymnasiale uddannelsesinstitutioner	26			
	Bilag 1 Spørgerammer	29			
	Interviewguide til elever	29			
	Interviewguide til undervisere/vejledere	32			
	Interviewguide til ledere	35			
	Bilag 2: Institutioner, der har deltaget i undersøgelsen	38			

1 Indledning og baggrund

Regeringen har i januar 2019 nedsat en ekspertgruppe, der på baggrund af et omfattende analysearbejde skal opstille og vurdere fremtidige modeller for elevfordeling på de gymnasiale uddannelsesinstitutioner. Denne undersøgelse er et bidrag til ekspertgruppens samlede analysearbejde.

1.1 Elevsammensætningen er blevet mere skæv

En registerbaseret kortlægning fra EVA¹ viser, at forskellen mellem institutionernes elevsammensætning er vokset i perioden fra 2009 til 2016. Elevsammensætning ansues her for så vidt angår elevernes herkomst, karaktergennemsnit fra grundskolen og hvorvidt de kommer fra uddannelsesfremmede hjem. Her forstås uddannelsesfremmede hjem som hjem, hvor forældrene har grundskole som højest fuldførte uddannelser. EVAs undersøgelse viser, at de største forskelle mellem institutionernes elevsammensætning findes omkring de store byer. Her sker der en polarisering mellem institutionerne.

Samtidig viser EVAs undersøgelse, at der er en signifikant lavere andel af danske/vestlige elever, der søger institutioner, hvis andelen af elever med udenlandsk/ikke-vestlig herkomst er 30 % eller derover. Denne forskel kan ikke i samme grad genfindes blandt de ikke-vestlige elever². Der er altså noget, der tyder på, at elever med dansk/vestlig baggrund i højere grad fravælger institutioner, der i forvejen har en høj andel af elever med ikke-vestlig baggrund.

¹ Danmarks Evalueringsinstitut (2018). *Fordeling af elever på de almene gymnasier og HF. Udvikling med hensyn til elevsammensætningen og forskelle mellem institutionerne i perioden fra 2009 til 2016.*

² EVA anvender begrebet ikke-vestlige elever. I denne undersøgelse anvendes begrebet "udenlandsk herkomst" om elever med udenlandsk herkomst fra både vestlige og ikke-vestlige lande.

Endelig viser EVA's undersøgelse, at elevgruppen generelt set er svagere på de institutioner, hvor færre end 85 % af eleverne har ønsket institutionen som deres førsteprioritet, sammenlignet med de institutioner, som flere elever søger som førsteprioritet. Elevgruppen har et lavere karaktergennemsnit fra grundskolen (7,5 sammenlignet med 7,9 på de øvrige institutioner). Derudover er der en tendens til, at der også er en højere andel af elever med ikke-vestlig baggrund (19 % sammenlignet med 10 % på de øvrige institutioner), mens der ikke er nogen forskel på andelen af elever fra uddannelsesfremmede hjem.³

Baggrunden for EVA's undersøgelse var den aktuelle debat om elevfordeling, hvor man politisk og i sektoren diskuterede, hvorvidt man burde tilstræbe en mere jævn elevfordeling på de enkelte institutioner. Debatten udspringer af en bekymring for, at den stigende polarisering vil have en række negative konsekvenser – ikke mindst for de institutioner, der i stigende grad har elever med ikke-vestlig baggrund, lave karakterer fra grundskolen, eller hvor mange elever kommer fra uddannelsesfremmede hjem. Herunder for de pædagogiske og integrationsmæssige udfordringer, som disse institutioner står overfor.

Forskning på grundskoleområdet viser, at elevsammensætningen kan have indflydelse på den enkelte elevs faglige progression gennem den såkaldte kammeratskabseffekt. Flere undersøgelser peger på, at de øvrige elevers karakterniveau og uddannelse påvirkes negativt, hvis andelen af elever fra ressourcetsvage hjem overstiger ca. 30 %. Tilsvarende er der studier, der viser, at fagligt stærke elever kan støtte svagere elever, så de får markant højere karakterer, hvis de har klassekammerater fra mere veluddannede familier.⁴ Endelig er det også blevet fremført, at en jævn elevfordeling og mangfoldighed vil øge elevgruppernes gensidige forståelse for hinandens forskelligheder og styrke sammenhængskraften⁵.

³ Defineret som hjem, hvor begge forældres højeste uddannelsesniveau er grundskole

⁴ Jf. afsnit 2.2.1 i Danmarks Evalueringsinstitut (2018).

⁵ Se fx https://www.aarhusstatsgymnasium.dk/fileadmin/user_upload/Finel_Fordelingsregler_OEST_040118_underskrift_1_.pdf

1.2 Formål og undersøgelsesspørgsmål

Formålet med denne undersøgelse er at få *viden om betydningen af graden af koncentration af elever med udenlandsk herkomst for gymnasiale uddannelsesinstitutioners pædagogiske og integrationsmæssige udfordringer*. Herunder skal undersøgelsen belyse følgende undersøgelsesspørgsmål:

1. Hvilken betydning har elevsammensætningen for det pædagogiske arbejde på gymnasiale uddannelsesinstitutioner?
2. Hvilken betydning har elevsammensætningen for integrationsmæssige udfordringer på de gymnasiale uddannelsesinstitutioner?
3. Hvilke konkrete pædagogiske og integrationsmæssige udfordringer oplever ledere/rektorer, undervisere og elever på de gymnasiale uddannelsesinstitutioner?

Elevsammensætning ansues her for så vidt angår elevernes herkomst, karaktergennemsnit fra grundskolen og hvorvidt de kommer fra uddannelsesfremmede hjem. Derfor kan betydningen af elevernes herkomst ikke isoleres alene på baggrund af belysningen af undersøgelsesspørgsmålene i undersøgelsen. Dog kan undersøgelsen sige noget om, hvad der karakteriserer de uddannelsesinstitutioner, hvor ledere, undervisere, vejledere og elever oplever f.eks. pædagogiske og integrationsmæssige udfordringer.

1.3 Undersøgelsens bidrag

Undersøgelsens resultater er relevante ind i ekspertgruppens arbejde, fordi de er med til at belyse og dokumentere forhold på de gymnasiale uddannelsesinstitutioner, der knytter sig til elevsammensætningen. Disse resultater er centrale som afsæt for at opstille og vurdere nye modeller for elevfordeling på de gymnasiale uddannelser – herunder om og hvilke konsekvenser det kan have, når fordelingsregler og -kriterier fører til skæve elevsammensætninger inden for de nuværende fordelingsområder.

Undersøgelsen bidrager desuden til litteratur i en dansk kontekst om, hvad elevsammensætningen betyder for det pædagogiske arbejde og de integrationsmæssige udfordringer på gymnasiale uddannelsesinstitutioner. Undersøgelsen supplerer således den viden, der findes om grundskole- og ungdomsuddannelser – særligt knyttet til STX og HF.

Udgangspunktet er en antagelse om, at pædagogisk arbejde og integration sker i en interaktion mellem mennesker, værdier, holdninger, forforståelser, kulturer, adfærd mv. Resultaterne i undersøgelsen kan i den sammenhæng bidrage med nuanceret viden, der kan supplere den primært registerbaserede viden på grundskole- og ungdomsuddannelsesniveau. Det kan undersøgelsen gøre ved at bekræfte, afkræfte eller stille spørgsmålstejn ved eksisterende antagelser om, hvordan elevsammensætningen påvirker det pædagogiske arbejde og de integrationsmæssige udfordringer på de gymnasiale uddannelsesinstitutioner.

1.4 Undersøgelsens datagrundlag og metode

Dataindsamlingen har fundet sted i april og maj 2019. Et centralt fokus i undersøgelsen har været at sikre variation i datamaterialet og triangulere perspektiver på det pædagogiske arbejde og integrationsmæssige udfordringer. Det indbefatter på den ene side perspektiver fra institutioner med vidt forskellig sammensætning af elever og på den anden side indbefatter det perspektiver fra de unge selv, undervisere, vejledere og ledere.

Undersøgelsen bygger på data fra *interviews med ledere, undervisere/studievejledere og elever samt observationer gennemført på casebesøg på 25 gymnasiale uddannelsesinstitutioner*. Institutionerne er udvalgt i fordelingsområder, hvor der i gennemsnit er 10 % eller flere unge med udenlandsk herkomst på de gymnasiale uddannelsesinstitutioner. Derudover er institutionerne udvalgt, så der er en spredning i andelen af unge med udenlandsk herkomst mellem institutionerne, andelen fra uddannelsesfremmede hjem, geografisk afstand mellem institutionerne samt institutionernes størrelse, profiler og uddannelsesstyper. Her forstås

uddannelsesfremmede hjem som hjem, hvor forældrene har grundskole som højest fuldførte uddannelser.

Hvad angår informanter har vi efterspurgt deltagere, der er repræsentative for den samlede gruppe af elever og undervisere. Interviews med undervisere har således inkluderet lærere fra forskellige fag og studieretninger og med stor variation i undervisningserfaring. Vi har efterspurgt den samme bredde i sammensætningen af elever til interviews, og deltagerne har repræsenteret alle årgange samt de forskellige studieretninger. Der har dog været en overvægt af ressourcerstærke elever med stort engagement på den pågældende skole og med et højt fagligt niveau. Disse er altså ikke helt repræsentative for den samlede elevgruppe.

Ved casebesøgene er der også indsamlet data til delopgave 2. Undersøgelsens metode er uddybet i kapitel 5.

1.5 Centrale begreber i undersøgelsen

Der er to centrale fænomener, som belyses i undersøgelsen: ”*Pædagogiske udfordringer*” og ”*Integrationsmæssige udfordringer*”. Før undersøgelsens resultater bliver præsenteret, defineres her, hvad vi forstår ved pædagogiske og integrationsmæssige udfordringer. For både pædagogiske og integrationsmæssige udfordringer gælder det, at der kan være tale om et gradsspørgsmål – både i forhold til, om respondenterne oplever, at der er en udfordring, om udfordringen er overkommelig, karakteren af udfordringen og omfanget (antallet af elever, undervisere og ledere, der er berørt).

⁶ Illeris, Knud (2017). *Læring*. Frederiksberg C: Samfundslitteratur.

1.5.1 Pædagogiske udfordringer

Først definerer vi *pædagogisk arbejde*, hvorefter vi definerer, hvad der udgør *pædagogiske udfordringer*. Undervisernes praksis rummer to centrale elementer – pædagogik og didaktik.

I definitionen af pædagogik trækker vi på ”Pæd Pixi (2017)”, der er grundmateriale i mange pædagogikumforløb på de gymnasiale uddannelser. Derudover trækker vi på Illeris (2017)⁶. Med afsæt heri defineres ”det pædagogiske arbejde” ud fra følgende forståelse:

- **Pædagogik:** *Intentionel, forandrende kommunikationsproces*, hvis opgave er at *stimulere betingelser for, at mennesker kan forandre og udvikle sig (lære)* på en mere systematisk måde til forskel fra forandringer, der forløber af sig selv i hverdagslivet.⁷
- **Didaktik:** Undervisningens indhold, tilrettelæggelse og begrundelse. Herunder udvælgelse af *undervisningsformål, undervisningsmål, undervisningsindhold og undervisningsformer i snæver forstand*.

Derudover kan didaktik i bredere forstand forstås som undervisningens begrundelse og legitimitet, dens samfundsmæssige funktioner, dens målsætning, planlægning, styring og evaluering, deltagernes forudsætninger og interesser samt dens praktiske gennemførelse og forskellige undervisningsmetoder i bred forstand. Der kan både være tale om en *bred almindelig didaktik og en mere snæver fagdidaktik*.

De *pædagogiske/didaktiske udfordringer* forstås i denne sammenhæng som:

- Barrierer for, at undervisere kan skabe den intentionelle, forandrende kommunikationsproces og stimulere betingelser for, at eleverne kan ”forandre og

⁷ Marinos, Nicolas, Gori, Allan Vendelbo, og Meisner, Morten (2017). *Pæd Pixi. Punktvis præsentation af pædagogiske temaer i pixiform*. Odense: Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet.

udvikle sig (lære)” mere systematisk. På tværs af fag eller i specifikke fag.

Didaktisk kan det fx måles på, om underviserne oplever barrierer for realiseringen af deres ønskede undervisningsformål, -mål, -indhold og -former mv. Det kan fx være i situationer, hvor der opstår misforståelser i eller om undervisningen. Eller hvor elever modsætter sig læring eller det at modtage feedback, grundlæggende uenighed om undervisningens indhold, form, begrundelse og legitimitet, samfundsfunktion og målsætning.

1.5.2 Integrationsmæssige udfordringer

Ligesom med pædagogiske udfordringer, definerer vi først **integration**, hvorefter vi definerer, hvad der udgør **integrationsmæssige udfordringer**. Definitionen af integration bygger i denne sammenhæng på dimensionerne i formålsparagraffen for de gymnasiale uddannelser, hvor der bl.a. står:

”§ 1. Formålet med uddannelserne omfattet af denne lov er at forberede eleverne til videregående uddannelse, herunder at de tilegner sig almindelig [...] Stk. 4. Uddannelserne og institutionskulturen som helhed skal forberede eleverne til medbestemmelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Undervisningen og hele institutionens dagligliv må derfor bygge på åndsfrihed, ligeværd og demokrati og styrke elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene.”

Med det afsæt anlægger vi følgende forståelse af integration i undersøgelsen: Med integration forstår vi overordnet **en proces, hvori dele forenes i en større helhed**. Den større helhed er bredt set det danske samfund og demokratiske

⁸ Jf. bl.a. Simonsen, Kristina Bakkær (2017). Integration af indvandrere i Danmark. *politica*, 49. årg. nr. 3 2017, 207-226; Bruselius-Jensen, Maria (2017). *Børn og unges deltagelse i samfundets fællesskaber*. Forskerartikel produceret i forbindelse med kampagnen ”Demokrati Under Udvikling”.

⁹ Jf. fx Breidahl, Karen N. (2017b). Den danske velfærdsstat og de nye medborgere: Bakker ikke-vestlige indvandrere og efterkommere op om velfærdsstatens centrale værdier? *politica*, 49. årg. nr. 3 2017, 273-291.

fællesskab.⁸ Vi har en bred forståelse af integration. Der er særligt tre dimensioner i vores forståelse:

- a) **En værdidimension:** Integration er noget sociokulturelt, der handler om elevernes, lærernes og ledernes forening af *værdier* (fx religionsfrihed, ytringsfrihed, ligestilling mellem kønnene, tolerance af uenighed)⁹
- b) **En identifikations- og tilhørsdimension:** Integration handler om *noget identifikationsmæssigt og tilhørsforhold* – herunder om elever, undervisere og ledere på gymnasierne har en oplevelse af at tilhøre skolen som fællesskab.¹⁰ Derudover også, om de oplever sig som medborgere i det danske samfund.¹¹
- c) **En deltagelsesdimension:** Endelig forstår vi også integration som *deltagelse i brede fællesskaber* på skolen – herunder fx i klassen, i skolens foreningsliv og i det sociale liv på skolen generelt.¹²

De tre dimensioner kan også forstås som grader af integration, hvor det grundlæggende er en fælles forening omkring værdier. Herefter følger en fælles forening omkring identifikation og deltagelse.

De **integrationsmæssige udfordringer** forstås som den modsatte bevægelse af forening – fx **adskillelse og/eller segregering** mellem elever/undervisere/ledere. Herunder:

- 1 **Værdidimension:** Uenighed om grundlæggende *værdier* (fx religionsfrihed, ytringsfrihed, ligestilling mellem kønnene og tolerance af uenighed) – evt. decideret modarbejdelse af deres udfoldelse.

¹⁰ Jf. Simonsen, Kristina Bakkær (2017)

¹¹ Jf. Bruselius-Jensen, Maria (2017).

¹² Jf. Bruselius-Jensen, Maria (2017).

- 2 **Identifikations- og tilhørsdimension:** Fra ambivalent identifikation over manglende identifikation til dis-identifikation eller fx fra udenforskab til modborgerskab.
- 3 **Deltagelsesdimension:** Fravær af deltagelse i brede fællesskaber på skolen – herunder i klassen, i skolens foreningsliv og i det sociale liv på skolen. Evt. decideret modarbejdelse af brede fællesskaber på skolen.

Det er sandsynligt, at der i praksis kan være et overlap mellem pædagogiske og integrationsmæssige udfordringer, fordi begge dele udspringer af og opstår i interaktionen mellem mennesker, værdier, holdninger, forforståelser, kulturer, adfærd mv.

1.6 Læsevejledning

I *kapitel 2* opsummeres undersøgelsens samlede resultater brudt ned i forhold til undersøgelsens to hovedspørgsmål: (1) Elevsammensætningens betydning for det pædagogiske arbejde, (2) Elevsammensætningens betydning for de integrationsmæssige udfordringer. I *kapitel 3* udfoldes elevsammensætningens betydning for det pædagogiske arbejde – herunder med konkrete eksempler på udfordringer. I *kapitel 4* udfoldes elevsammensætningens betydning for de integrationsmæssige udfordringer – herunder også med konkrete eksempler. I *kapitel 5* præsenteres undersøgelsens datagrundlag og metode. Derudover er deltagerinstitutionerne og undersøgelsens spørgerammer vedlagt i *bilag 1 og 2*.

2 Resumé

I de følgende opsummeres resultaterne af undersøgelsen belysning af ledere, undervisere og vejlederes oplevelser af elevsammensætningens betydning for det pædagogiske arbejde. Dernæst for de integrationsmæssige udfordringer, som de gymnasiale uddannelsesinstitutioner oplever. I begge afsnit belyses konkrete eksempler.

2.1 Elevsammensætningens betydning for det pædagogiske arbejde på gymnasiale uddannelsesinstitutioner

Undersøgelsen viser, at særligt STX-institutioner med en høj koncentration af elever med udenlandsk herkomst oplever pædagogiske udfordringer. Dette er dog svært at adskille fra, at en stor del af institutionerne også har en relativt stor andel af elever fra uddannelsesfremmede hjem.

Det er ledere og undervisere oplevelse, at udfordringerne særligt udspringer af elevernes tilgang til at gå i skole, men også elevernes forudsætninger for og deltagelse i undervisningen samt elevernes adfærd, kultur og sprog. Undersøgelsen belyser, at det gør det svært for underviserne at anvende gruppearbejde og ekskursioner, studieture og faglige arrangementer efter skoletid, ligesom den øger behovet for tydelig rammesætning af undervisningen og klasseledelse. For en del undervisere er udfordringerne af en sådan karakter, at de oplever, det går ud over elevernes læring og undervisernes mulighed for at nå deres faglige mål.

En vigtig del af fortolkningen af de pædagogiske udfordringer, som undersøgelsen belyser, er, at de går igen på alle typer af gymnasiale uddannelsesinstitutioner uafhængig af deres geografiske placering og andel af elever med

udenlandsk herkomst. Det er vanskeligt at knytte dem entydigt an til en enkelt årsag af flere grunde:

For det første fordi de uafhængige variable, knyttet til elevernes baggrund, ofte hænger sammen. Fx kan en høj andel af elever med udenlandsk herkomst godt give pædagogiske udfordringer. Det samme kan en høj andel af elever fra uddannelsesfremmede hjem. En del elever har både udenlandsk baggrund og kommer fra uddannelsesfremmede hjem. Derudover skal de oplevede udfordringer ses i sammenhæng med de øvrige udefrakommende udfordringer, som uddannelsesinstitutionerne møder. Disse udfordringer knytter sig bl.a. til samfundets og de unges egne krav og forventninger til sig selv og hinanden (en stigende præstations- og konkurrencekultur) og en stigende andel af elever med personlige og/eller sociale udfordringer – fx ensomhed, angst, depressioner eller diagnoser, som øger belastningsniveauet hos den enkelte elev.

For det andet modereres virkningen af elevernes baggrund i praksis af den interaktion, som finder sted mellem elever, undervisere, vejledere og ledere på de gymnasiale uddannelsesinstitutioner. En vigtig variabel er her skole- og klassedynamikker og -kulturer – herunder hvorvidt eleverne er anerkendende over for hinanden, er rummelige, opfordrer hinanden til at deltage i undervisningen og forpligter hinanden på fx at lave lektier. Det er centralt, fordi netop elevernes tilgang til at gå i skole synes at opstå i en kompleks interaktion mellem elevernes baggrund (herkomst, karakterer fra grundskolen og om de kommer fra uddannelsesfremmede hjem) og dynamikkerne på skolen og i klassen.

For nogle institutioner er problematikker knyttet til elevsammensætningen kendte for ledere, undervisere og vejledere, der har erfaring med at håndtere dem. De oplever dog, at de kræver stigende opmærksomhed og øgede tiltag i takt med, at elevsammensætningen bliver skævere. For andre institutioner er udfordringerne nye både i karakter og omfang, fordi elevsammensætningen har ændret sig de seneste 3-5 år. På den ene side oplever ledere, undervisere og vejledere det som positivt, at flere unge fra uddannelsesfremmede hjem og flere

med udenlandsk herkomst får en gymnasial uddannelse. På den anden side peger de på det udfordrende i, at en stigende andel af de unge, der søger gymnasiet, ikke har tilstrækkelige faglige, personlige eller sociale forudsætninger for at deltage i undervisningen. Disse elever har over en bred kam en anden tilgang til at gå i skole. Flere ledere, undervisere og vejledere betegner dem som "ikke-undervisningsparate". Dette dog uden direkte henvisning til UPV'en.

Tabel 1 Tendenser knyttet til elevsammensætningen på de gymnasiale uddannelser

Tendenser
<p>Udviklingen i institutionernes elevsammensætningen skaber større faglig spredning: De gymnasiale uddannelsesinstitutioner oplever det som en udfordring, at der i takt med den øgede andel af elever, som vælger en gymnasial uddannelse, er blevet en stor faglig spredning blandt eleverne. Undervisere oplever store spænd i elevernes faglige forudsætninger, der gør det udfordrende for underviserne at undervise en klasse, hvor niveauforskellen mellem de fagligt svageste og de fagligt stærkeste elever er ganske betragtelig.</p>
<p>Det påvirker klassedynamikkerne og det pædagogiske arbejde, at flere elever kommer fra uddannelsesfremmede hjem: Underviserne oplever udfordringer, hvis mange elever i en klasse ikke har mulighed for at trække på ressourcer i hjemmet eller mangler kendskab til en hensigtsmæssig "skoleadfærd". Underviserne oplever, at hvis der er lav koncentration af elever fra uddannelsesfremmede hjem i en klasse, kan de blive trukket op af de øvrige elever og undervisere. Underviserne oplever, at en høj koncentration af elever fra uddannelsesfremmede hjem har den modsatte effekt og kan trække alle elever ned. Ledere og undervisere anfører, at en del af eleverne med udenlandsk herkomst kommer fra uddannelsesfremmede hjem, men også, at andelen af elever af dansk herkomst fra uddannelsesfremmede hjem er stigende.</p>
<p>Forandringer i elevsammensætningen skaber faglig polarisering mellem studieretninger: Ledere og undervisere oplever, at der internt på uddannelsesinstitutionerne sker en faglig polarisering mellem studieretningerne. Visse studieretninger tiltrækker elever med svage faglige forudsætninger og elever fra uddannelsesfremmede hjem. Dette er en generel tendens, som nævnes uanset om institutionen har en lav eller høj koncentration af elever med udenlandsk herkomst. Eleverne kalder selv disse studieretninger "slacker-linjerne". Det er fx samf/engelsk studieretningen på STX og spansk/innovation på HHX.</p>

I den voksende gruppe af dem, som ledere og undervisere oplever som ikke-undervisningsparate elever, beskriver ledere og undervisere, at der befinder sig elever med store sociale problemer, og elever, der "bare går der" uden helt at vide hvorfor, og elever, der har en meget instrumentel tilgang til det at gå i gymnasiet. Instrumentel tilgang forstået som at eleven gør det, han/hun forventer man skal gøre for at klare sig igennem. Den instrumentelle tilgang opleves i særlig grad på uddannelsesinstitutioner med mange elever af udenlandsk herkomst. På de samme institutioner er der også relativt flere elever, som kommer fra uddannelsesfremmede hjem. Ledere og undervisere oplever dog, at den instrumentelle tilgang og de udfordringer, denne tilgang kan give, primært knytter sig til elever med udenlandsk herkomst. De tilskriver det ofte forskelle i kultur og forskelle i opfattelse af autoritet, skole og læring mv. Både ledere og undervisere taler om en anden kulturel forståelse af det at gå i skole og modtage undervisning.

Både ledere og undervisere fortæller, at de kan godt håndtere disse pædagogiske udfordringer. Men særligt underviserne gør opmærksom på, at de har større fokus på egne ressourcer, kompetencer og pædagogik end tidligere, herunder på tydelig klasseledelse, klassedynamikker og klassekultur. Mange undervisere vurderer ligeledes, at der er et øget behov for tydelig og synlig ledelse samt klare værdier og adfældsregler for at imødekomme udfordringerne. Det kan fx være individuelle aftaler med elever med særligt udfordrende adfærd, som – hvis ikke aftalen overholdes – medfører bortvisning. Endelig har nogle skoler særlige trivselsforanstaltninger og støttemuligheder – fx elevcoaches til elever med særlige behov.

Elevsammensætningens betydning for det pædagogiske arbejde er samlet i tabel 2 på næste side.

Tabel 2 Elevsammensætningens betydning for det pædagogiske arbejde

Elevsammensætningen har betydning for det pædagogiske arbejde i forhold til:

- **Hvilke arbejdsformer der kan anvendes i undervisningen:** I klasser med en større andel fagligt og/eller socialt svage elever og elever fra uddannelsesfremmede hjem, oplever underviserne, at det fx er sværere at lade eleverne arbejde i grupper. I klasser med mange fagligt stærke elever, der er meget præstationsmotiverede, kan det fx være sværere at få eleverne til at fremlægge foran klassen.
- **Hvordan undervisningen skal rammesættes og kommunikeres:** I klasser med en større andel af fagligt og/eller socialt svage elever, oplever lærerne et øget behov for tydeligt at rammesætte undervisningens formål, former og forskellige sekvenser. Mange undervisere giver udtryk for, at de i højere grad skal være tydelige i krav og forventninger til eleverne.
- **Behovet for struktur og undervisningsdifferentiering:** I klasser med en større andel af fagligt svage elever, der har ringe erfaring med at strukturere arbejdet, lave lektier, aflevere til tiden, fastholde koncentration samt læse sammenhængende tekster som romaner og noveller, må underviserne i højere grad end tidligere fx stilladsere med hjælpespørgsmål. Underviserne giver generelt udtryk for, at de bruger mere tid på undervisningsdifferentiering og forberedelse, fordi der er et stort fagligt spænd i elevsammensætningen. Det kan fx betyde, at de må lave ekstra opgaver til de fagligt stærkeste elever.
- **Muligheden for ekskursioner og ture ud af huset:** En del undervisere giver udtryk for, at de i højere grad end tidligere må have fokus på, hvilke undervisningsformer, de kan anvende i klasserne, herunder fx om undervisningen kan tilrettelægges som studieture, ekskursioner eller fagligt-sociale arrangementer. Særligt i klasser med en høj andel af elever med udenlandsk herkomst kan det være svært at planlægge studieture, ekskursioner eller fagligt-sociale arrangementer udenfor skoletiden. Dels fordi pigerne ofte ikke har forældretiladelse til at deltage, dels fordi nogle undervisere oplever, at drengene er sværere at styre uden for klasselokalet.
- **Hvor meget tid der anvendes på at skabe og fastholde god adfærd:** Mange undervisere giver udtryk for, at de bruger uforholdsmæssig megen tid på at opdrage eleverne, både enkeltvis og som klasse. Det er særligt i klasser med en høj andel af elever fra uddannelsesfremmede hjem og/eller elever med udenlandsk herkomst.

2.2 Elevsammensætningens betydning for integrationsmæssige udfordringer på de gymnasiale uddannelsesinstitutioner

De integrationsmæssige udfordringer opleves størst på gymnasier, typisk i de større byer, hvor andelen af elever med udenlandsk herkomst er høj. Her kan det være en udfordring at forberede eleverne til medbestemmelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med værdier som frihed, lighed, rummelighed og tolerance.

Dette er ikke et udtryk for, at alle elever på disse institutioner er med til at skabe integrationsmæssige udfordringer. I den kvalitative dataindsamling har vi mødt og hørt om mange elever med udenlandsk herkomst, der både klarer sig fagligt godt og i høj grad er klar til at indgå i et samfund med medbestemmelse, medansvar, rettigheder og pligter, og i et samfund med værdier som frihed, lighed, rummelighed og tolerance.

At der er en del elever med udenlandsk herkomst, udgør ikke i sig selv en integrationsmæssig udfordring, så længe der er en grundlæggende rummelighed mellem eleverne og de forskellige grupper af elever (fx oversat til respekt for hinandens frihed og lighed). Men de integrationsmæssige udfordringer opleves særligt på institutioner med en høj andel af elever med udenlandsk herkomst.

De integrationsmæssige udfordringer er knyttet til værdidimensionen: Undersøgelsen viser, at undervisere, og i nogle tilfælde elever, på alle institutioner i undersøgelsen, der har en høj andel (over 30 %) af elever med udenlandsk baggrund, har oplevet udfordringer knyttet til værdidimensionen. Det kommer til udtryk gennem stærk social kontrol eller negativ social kontrol (fx overvågning af piger med udenlandsk herkomst) og gennem uhensigtsmæssige mønstre og adfærd (fx mobning, sexismen og vold). Det er svært at sige noget konkret om det fuldstændige omfang eller udviklingen i fænomenet, da en del sker mellem eleverne, uden at undervisere, vejledere og ledere ved det, ligesom det ofte kommer til udtryk i fortrolige samtaler mellem elever og vejledere.

Derudover er det også vigtigt at pointere, at institutionerne med en høj andel af elever med udenlandsk herkomst også har en relativt høj andel af elever fra uddannelsesfremmede hjem – dog med variation mellem dem.

De integrationsmæssige udfordringer knyttet til identifikations- og tilhørsdimensionen: Generelt oplever ledere og undervisere, at det er sværere at integrere alle eleverne i en dansk gymnasiekultur på STX-institutionerne, når andelen af elever med udenlandsk herkomst er relativt høj i den enkelte klasse eller på institutionen som helhed.

Dertil kan det for nogle elever på gymnasier med en skæv elevsammensætning udgøre et dilemma, når de skal vælge, hvilket fællesskab de vil identificere sig med – særligt i tilfælde, hvor de unge med udenlandsk herkomst udgør enten en meget lille eller stor andel af den samlede elevgruppe. Det er både udfordrende at være den eneste pige med tørklæde på hele skolen og at være den eneste elev med dansk herkomst i en klasse med en stor andel af unge med udenlandsk herkomst. Det mindsker rummeligheden og muligheden for at opbygge et trygt fællesskab.

Derudover viser undersøgelsen, at det, på tværs af alle STX-institutioner, ofte er fagligt, personligt og socialt stærke elever med dansk herkomst, der involverer sig i skolens udvalgsarbejde og tager ansvar på det sociale liv på skolen. Afhængigt af den enkelte institution, kan det betyde, at elever med udenlandsk herkomst eller elever med en svag social baggrund har sværere ved at identificere sig med eleverne i udvalgene, hvorfor de i mindre grad engagerer sig i det og i højere grad fokuserer på det faglige i skolen.

De integrationsmæssige udfordringer knyttet til deltagelsesdimensionen:

HTX- og HHX-institutionerne kæmper mere end STX-institutionerne med at få eleverne til at deltage i det sociale liv på skolen.

Derudover beretter ledere og undervisere på alle uddannelsesinstitutioner om, at elever af udenlandsk herkomst deltager mindre i arrangementer uden for skoletiden end andre elever. Ledere og undervisere fortæller, at det for nogle handler om, at de ikke må, mens det for andre handler om manglende tradition for at deltage i frivillige aktiviteter. Disse elever forpligter sig ikke, investerer ikke og involverer sig ikke mere end nødvendigt i aktiviteter uden for skoletiden.

På de gymnasiale uddannelsesinstitutioner i de større byer med en høj koncentration af elever med udenlandsk herkomst peger undervisere og ledere på kulturelle forskelle som forklaring på, hvorfor mange elever ikke deltager i forskellige aktiviteter på skolen – her kan det fx være en udfordring i forhold til den (druk)kultur, der hersker blandt eleverne med dansk herkomst.

3 Elevsammensætningens betydning for det pædagogiske arbejde

I det følgende afdækker vi hvilken betydning, elevsammensætningen (i bred forstand) har for det pædagogiske arbejde på de 25 casegymnasier, der indgår i undersøgelsen. [Generelt har ledere, undervisere og vejledere de samme oplevelser af tendenser og udfordringer i forhold til elevsammensætningen på de enkelte institutioner.](#) Underviserne kan dog opleve graden af udfordringer og handlemuligheder forskelligt. Det kan både tilskrives forskelle i elever og klassedynamikker samt undervisernes erfaring og faglige, relationelle og personlige kompetencer.

3.1 Udvikling i elevsammensætningen

Gennem flere år er antallet af elever, der søger mod de gymnasiale uddannelsesinstitutioner, steget. I 2019 er det størstedelen af eleverne (72 %) fra grundskolen, der søger en gymnasial uddannelse. Uanset at der i de sidste år har været en faldende tilgang for STX, er STX både blandt piger og drenge den mest ansøgte ungdomsuddannelse¹³. Samlet set oplever ledere, vejledere og undervisere, at elevsammensætningen de sidste 5-10 år er blevet mere heterogen. [Ledere, vejledere og undervisere peger på](#), at der er:

- en større [faglig spredning](#) blandt eleverne

¹³ Hvad vælger eleverne, når de forlader grundskolen efter 9. og 10. klasse i 2019? Notat fra Undervisningsministeriet, Styrelsen for IT og Læring, marts 2019

¹⁴ Her og i de følgende afsnit, hvor vi oplyser et specifikt antal gymnasier, hvor respondenterne har givet udtryk for et bestemt tema, har vi spurgt generelt ind til fx pædagogiske udfordringer knyttet til

- flere elever fra [uddannelsesfremmede hjem](#), hvor forældrene har grundskole som højest fuldførte uddannelser
- færre elever, de oplever som [undervisningsparate](#)
- en [faglig polarisering](#) blandt eleverne mellem studieretninger
- en stigende andel af elever med [udenlandsk herkomst](#)
- flere elever med [dårlig trivsel](#)

3.2 Udfordringer for det pædagogiske/didaktiske arbejde

I de følgende afsnit uddybes udfordringer knyttet til elevsammensætningen, som de opleves af ledere, undervisere, vejledere og elever. For nogle institutioner er der tale om kendte problematikker, som man har erfaring med at håndtere, men som kræver stigende opmærksomhed og øgede tiltag i takt med, at elevsammensætningen bliver skævere. For andre institutioner er udfordringerne nye både i karakter og omfang, fordi elevsammensætningen har ændret sig de seneste 3-5 år.

3.2.1 Pædagogisk udfordring: Oplevelse af manglende undervisningsparathed, motivation og instrumentel tilgang udfordrer elevernes læring

På 18 af de 25 casegymnasier giver ledelse, vejledere og undervisere udtryk for, at de oplever, at en stigende andel af eleverne ikke er såkaldt "undervisningsparate", ikke kan finde ud af at lave lektier eller ikke har forståelse for, hvordan man opfører sig i en klasse¹⁴. Det kommer det særligt til udtryk på STX-institutioner med en høj koncentration af elever med udenlandsk herkomst.

elevsammensætningen, og respondenterne har uhjulpet nævnt den pågældende udfordring. Vi har tilstræbt at spørge åbent ind til de forskellige temaer og efterfølgende stillet uddybende spørgsmål. Der er altså ikke spurgt direkte til evt. udfordringer i relation til elever med udenlandsk herkomst. Interviewguides er vedlagt i bilag 1.

På de fleste af disse institutioner er andelen af elever fra uddannelsesfremmede hjem dog også relativt høj i forhold til de øvrige institutioner i undersøgelsen.

Når eleverne har ringe erfaring med at strukturere arbejdet, lave lektier, aflevere til tiden, fastholde koncentration samt læse sammenhængende tekster som romaner og noveller, må underviserne i højere grad stilladsere med læsespørgsmål og sekvensere undervisningen. For elever fra uddannelsesfremmede hjem kan det desuden være sværere at få hjælp til de faglige udfordringer.

"Vi er nødt til at lære eleverne, hvordan man læser lektier, når de kommer i gymnasiet. ... Hidtil har vi kørt notatteknik og læsestrategier. ... De er rigtig dårlige til at gå i skole. Hvordan går man i skole? Det mangler de"! (Underviser, STX)

Nogle af drengene ved ikke engang, hvorfor de er her... Det er bare forældrene, der gerne vil have, at de er her. De kommer kun til undervisning for ikke at få fravær. Det er ærgerligt, for det går ud over os andre. Det er et kæmpe problem, de fylder i undervisningen og man går i klasse med nogle, som ikke gider at være her. Der er støj og der er ting, der ikke bliver taget seriøst. (Elev om sine klassekammerater)

Citaterne er et udtryk for, at mange elever møder op uden at være forberedte eller uden at vide, hvilke redskaber de skal gribe til. Underviserne giver udtryk for, at det stiller store pædagogiske og didaktiske krav til deres arbejde samt til studie- og læsevejledere, der må tilrettelægge forløb, som giver eleverne de nødvendige og basale redskaber til at gå i skole.

På 12 af de 25 casegymnasier giver ledelse, vejledere og undervisere udtryk for, at en stigende andel af eleverne mangler motivation og engagement. Denne tendens gælder på uddannelsesinstitutioner på tværs af landet og med forskellig andel af elever fra uddannelsesfremmede hjem og/eller med udenlandsk herkomst. Dog oplever underviserne på undersøgelsens to HTX-institutioner i

mindre grad denne udfordring. De har i højere grad en oplevelse af, at eleverne har valgt skolen og fagene til og derfor er motiverede.

Ledere, vejledere og undervisere giver udtryk for, at de elever, der har brug for redskaber til at gå i skole, ofte også mangler både motivation og undervisningsparathed, hvorfor de kan være meget svære at nå ind til. Både ledelse og undervisere giver udtryk for, at elevernes motivation har stor betydning for undervisernes pædagogiske arbejde med klassen: Når motivationen ikke er til stede, er det en væsentlig udfordring for, at underviserne kan realisere den ønskede forandring blandt eleverne og nå læringsmålene. Manglende motivation er en fællesnævner over hele landet, når det gælder pædagogiske udfordringer:

Det sværeste er, når der er to i klassen som ikke vil lære, man skal jo bruge noget mere energi på det. Og så er der en alfahan, som skal kæmpe imod. (...) Det er mere op ad bakke, når der er elever, der ikke gider. I midten af 2.g finder eleven så ud af, at ingen gider at samarbejde og lærerne kan ikke lide vedkommende, man har været til studievejledningen flere gange. Det halvandet år inden de dropper ud, det er SÅ skadeligt for klassemiljøet. Det ødelægger SÅ meget. (Underviser på STX)

Den instrumentelle tilgang til at gå i skole og deltage i undervisningen kommer for underviserne til udtryk ved, at eleverne kun gør, hvad der er nødvendigt for at klare sig eller opnå gode karakterer, som citatet her afspejler: "Skal vi bruge det her til eksamen?". Flere undervisere fremhæver elevernes fokus på karakterer og slutresultatet og fem uddannelsesinstitutioner giver eksempler på snyd

og plagiat (disse fem institutioner er beliggende i eller ved Aarhus og København)¹⁵.

Både elever og undervisere sætter ord på, at eleverne er strategiske/taktiske i deres indsats, fx når de prioriterer skriftlige afleveringer og i mindre grad "dag-til-dag"-lektier. Som en elev udtrykker det: "Man finder hurtigt ud af, hvad der er nødvendigt." En underviser siger:

Jeg føler virkelig nu, at jeg ... skal sørge for at undgå at eleverne går på Facebook, eller at to drenge ikke kommer i samme gruppe. Jeg er en fagperson, og jeg elsker mit fag, ... så det er ærgerligt, at der kommer mere af det. Jeg tror, det handler om manglen på nysgerrighed. ..., en instrumentel tilgang. Når man spørger hvad der motiverer dem, så ved de det ikke rigtig. (Underviser på STX)

I klasser hvor mange elever har lav motivation eller ikke opleves som undervisningsparate, giver underviserne udtryk for, at det har betydning for, hvor langt klasserne kan nå på et skoleår. En underviser udtrykker udfordringen sådan her:

"Jeg tror også det er en af grundene til, at vi ikke når så meget. Fordi de ikke laver lektier. Ja, vi har lidt givet op... Vi har virkelig travlt nu, når vi summerer op sidst på skoleåret. Det tager længere tid at lære. (Underviser på STX)

På seks ud af 25 casegymnasier giver underviserne udtryk for, at de pædagogiske udfordringer betyder, at de når mindre, end de gjorde tidligere. Fem af de seks gymnasier er gymnasier med en høj andel af elever med udenlandsk herkomst – i og omkring København, Aarhus og Odense. Fire af disse gymnasier har dog også en relativt høj andel af elever fra uddannelsesfremme hjem.

¹⁵ Caseundersøgelsen omfatter institutioner i tre regioner: Hovedstaden, Midtjylland og Syddanmark. Findings vedrørende de større byer kan muligvis genfindes i andre større byer som fx Aalborg.

3.2.2 Pædagogisk udfordring: Øget behov for trivselsindsatser og støtte til elever på skolen

På seks ud af de 25 casegymnasier giver ledere, undervisere eller vejledere udtryk for, at nogle af eleverne har problemer derhjemme. Det er primært på uddannelsesinstitutioner i København og Aarhus, at en overvægt af elever har alvorlige sociale problemer. Her er der fx tale om arbejdsløshed, lav indkomst og lavt uddannelsesniveau blandt forældrene, ligesom dårlige boligforhold besværliggør de unges læring. I undersøgelsen ses ikke en entydig sammenhæng til elevernes herkomst.

Behovet for støtte til elever med sociale udfordringer øges i takt med omfanget af udfordrede elever og karakteren af udfordringerne. Det bliver en pædagogisk opgave for underviserne, hvis elevernes bekymringer fylder så meget, at de har svært ved at koncentrere sig om undervisningen. Nogle undervisere bruger meget tid på at hjælpe eleverne med forskellige løsninger, lægge øre til, støtte eleverne i svære valg, hjælpe med at skabe struktur for afleveringer og lektier mv.

På syv ud af de 25 casegymnasier oplever undervisere, at eleverne er stille og ikke tør sige noget. Underviserne mener, det både er fordi eleverne er bange for at blive til grin eller sige noget forkert, så det går ud over deres karakterer, og fordi eleverne mangler robusthed. Underviserne er samtidig nødt til at tage flere hensyn til sårbare elever, og vejlederne taler i stigende grad med elever om disse udfordringer. Tendensen er spredt på tværs af landet og er uafhængig af herkomst i ledernes og undervisernes beskrivelser. Dog oplever vejlederne, at flere elever med dansk herkomst end elever med udenlandsk herkomst opsøger vejlederne på eget initiativ.

På 15 af de 25 casegymnasier fortæller ledere, undervisere og vejledere, at de oplever deres elever (både piger og drenge) som mindre robuste end tidligere.

Flere elever døjer med stress, depression og angst. Lærerne oplever, at det relationelle fylder mere i klasseværelset. Dette er en tendens på tværs af landet – og særligt på gymnasier, der har en mindre andel af elever med udenlandsk herkomst.

Mere generelt oplever ledere, undervisere og vejledere på alle casegymnasierne stigende andel af unge, som kæmper med præstationsangst, hvilket udfordrer undervisernes pædagogiske kompetencer. Mange elever, især piger, men også drenge, er meget præstationsorienterede, og det gør det vanskeligere at have en åben og undersøgende dialog i timerne. Undervisere beretter om undervisningsrum med mange dygtige elever, hvor der er fuldstændig stille, og hvor få tør markere sig.

At dygtige elever vægrer sig ved at stille spørgsmål, er en forholdsvis ny pædagogisk udfordring på tværs af fag. Det betyder, at underviserne får sværere ved at hjælpe eleverne der, hvor de er fagligt udfordrede, og underviserne oplever, at de må gætte sig til, om eleverne har forstået undervisningen.

I klasser med mange dygtige elever påvirkes debatkulturen også. Mange elever tør ikke give deres holdning til kende, fordi de ved, at de befinder sig i et rum, hvor det faglige niveau er meget højt, hvilket gør det ekstra sårbart at træde ved siden af. En del undervisere fortæller, hvordan diskussioner i alle fag er påvirket af elevernes angst for at blotte sig - og i nogle fag gør den manglende dialog det svært at gennemføre undervisningen. Det er en pædagogisk udfordring at sidde med en klasse, der er helt tavs, fordi ingen tør sige noget forkert.

I en ... klasse er der nogle stærke piger, der er ekstremt dygtige, men skarpe i tonen. Der sidder også nogle piger, der ikke er ligeså dygtige, og de tør ikke sige noget. De skal ikke ind og sige noget, fordi de bliver dømt som dumme. ... Der er tendens til, at man ikke tør bevæge sig ud på usikker is. Man skal være sikker på, at man svarer rigtigt. (Underviser, STX)

3.2.3 Pædagogisk/didaktisk udfordring: Det er en udfordring, at skolen ikke prioriteres

Undervisere på syv ud af de 25 casegymnasier giver udtryk for, at de oplever, at skolen ikke nødvendigvis er førsteprioritet for eleverne. Tre af gymnasierne har en relativt høj andel af elever med udenlandsk herkomst, men det mest karakteristiske er, at oplevelsen går igen på undersøgelsens HTX- og HHX-institutioner. Samvær med venner, fritidsarbejde og frivillige aktiviteter (i og udenfor skolen) har større betydning. Undervisere på to forskellige uddannelsesinstitutioner fortæller:

"Der er også nogle af vores elever, der udenfor skolen har meget fritidsarbejde. Jeg talte med en, der er ved at blive manager i Burger King. Lige op til eksamen. Fordi det var godt ift. hendes sabbatår, så kunne hun nå at tjene mange penge. ... Der er meget materialisme, vi er oppe imod. Vi har dem, der virkelig vil skolen og arbejder for det, men vi har også nogle, der er dygtige, men som hellere vil have pengene og arbejder meget."

"Jeg hører, at de bliver presset og de ved ikke selv, hvor det kommer fra. Så handler det om tid, at de vil rigtig mange ting, men der er kun et vist antal timer i døgnet. Man vil gerne have fritidsarbejde, der er venner og kærester og så er der gymnasiet. Mange kommer fra en folkeskole, hvor de ikke har været vant til at lave lektier. Så starter de på gymnasiet, så kommer lektierne og afleveringerne. ... Det rammer mange af dem med en hård mursten."

Der er ikke et tydeligt mønster for hvilke elever, der prioriterer andre aktiviteter over skolen. Eleverne har både dansk og udenlandsk herkomst og kan komme fra hjem med forskellige niveauer af uddannelse. Dog oplever et mindre udsnit af underviserne i undersøgelsen, at eleverne med udenlandsk herkomst kan have flere pligter i hjemmet (fx pasning af mindre søskende), eller at forældrene fx forventer, at de unge bidrager til husstanden gennem fritidsarbejde. Dette kan

dog i ligeså høj grad hænge sammen med elevernes socioøkonomiske baggrund, som det kan hænge sammen med deres herkomst. Det er vanskeligt for underviserne at vurdere, hvad der er det udslagsgivende.

3.2.4 Pædagogisk/didaktisk udfordring: Øget behov for tydelig klasseledelse

På halvdelen af casegymnasierne – især omkring København og Aarhus - oplever lærerne, at der er et stort behov for tydelig klasseledelse.

Mange undervisere giver udtryk for, at de bruger uforholdsmæssig megen tid på at opdrage eleverne, både enkeltvis og som klasse. En del oplever, at de skal løfte den samme opdragelsesopgave, som man skal i folkeskolen, hvilket ikke tidligere var nødvendigt i gymnasiet. Underviserne kobler dette sammen med det, de oplever som manglende undervisningsparathed og lav motivation. I klasserummet kommer det til udtryk ved, at eleverne ikke har den adfærd eller de normer for god opførsel, som man tidligere kunne forvente, og som mange undervisere oplever som nødvendige for at kunne gennemføre undervisningen.

Det handler fx om at være stille, når der undervises, at man ikke råber tværs gennem lokalet, ikke vipper på stolen, ikke rejser sig og forlader undervisningen i tide og utide, at man har bøger og redskaber med og tager dem frem, når de skal bruges, at man kun bruger computer og telefon til undervisningsformål, at man ikke har høretelefoner i ørerne, mens der undervises, at man følger sine underviseres anvisninger mv.

*Der er ufattelig meget spildtid ved, at vi skal starte fra starten hver dag: "Nej, du må ikke have fødderne på bordet."
"Nej, du må heller ikke have telefonen fremme i dag." De*

*dygtige, der sidder i klassen, de flytter et andet sted hen, fordi de kommer til at sidde og kede sig i klassen. Jo flere der er med dårlig adfærd i klassen, jo mere okay bliver det.
(Underviser på STX)*

Uroen i klasserne kalder for underviserne på et øget behov for tydeligt at rammesætte undervisningens formål, former og forskellige sekvenser i lektionen. Mange undervisere giver udtryk for, at de i højere grad skal være tydelige i krav og forventninger til eleverne: "Som underviser skal du være lige så skarp på ledelse. Man får som lærer hurtigt et ry, hvis du ikke er velforberedt." Og: "Det kræver mere klasseledelse. Man er nødt til at italesætte nogle af de problemer, der er med det - vi skal turde at tage hånd om det."

Faste siddepladser i klasserne er flere steder et nødvendigt greb for at sikre ro og et udviklende fagligt og socialt miljø i klassen. Det er nyt for mange undervisere på gymnasierne at skulle bestemme elevernes pladser gennem tre år, men det er flere steder nødvendigt for at kunne gennemføre undervisningen.

3.2.5 Didaktisk udfordring: Elevsammensætningen kræver en større grad af undervisningsdifferentiering og forberedelse af undervisningen

På 19 af de 25 casegymnasier giver underviserne udtryk for, at de bruger mere tid på undervisningsdifferentiering og forberedelse end tidligere, fordi der er et større fagligt spænd i elevsammensætningen. I undersøgelsen er der ikke tegn på, at denne udfordring hænger sammen med andelen af elever med udenlandsk herkomst. Der er tale om en bredere tendens på tværs af institutioner og uddannelsesstyper. Udfordringen kommer fx til udtryk i citatet her:

Forskellene mellem eleverne stiller store krav til differentiering og forberedelsen til undervisningen. Der er nogle elever, som fanger tingene meget hurtigt og nogle, der skal have det at vide flere gange. Nogle gange skal man forberede ekstra opgaver til dem, der er hurtigt. Det kræver

meget forberedelse at finde ud af, hvordan man skal undervise på flere niveauer. (Underviser på STX)

Med til fortolkningen af den øgede brug af undervisningsdifferentiering hører også, at der generelt er et kommet et øget fokus på undervisningsdifferentiering i gymnasieskolen. Underviserne i undersøgelsen påpeger imidlertid, at dette særligt har noget at gøre med den ændrede elevsammensætning, og at det generelle fokus ikke er tilstrækkeligt til at forklare det øgede behov for differentiering.

3.2.6 Didaktisk udfordring: Elevsammensætningen begrænser mulige samarbejds- og undervisningsformer i og udenfor skoletiden

En del undervisere giver udtryk for, at de i højere grad end tidligere må have fokus på, hvilke undervisningsformer, der er mulige at anvende i den enkelte klasse, når de planlægger undervisningen – herunder fx om eleverne kan arbejde i grupper, eller om undervisningen kan tilrettelægges som studieture, eks-kursioner eller som fagligt-sociale arrangementer udenfor skoletiden.

På tre ud af de 25 casegymnasier giver underviserne eksempler på, at gruppearbejde stiller for store krav til eleverne og slet ikke fungerer. De tre gymnasier ligger i Aarhus, Odense og København og har en høj andel af elever med udenlandsk herkomst – over 30 %. Andelen af elever fra uddannelsesfremmede hjem ligger på disse gymnasier mellem 6 % og 14 %, hvilket er relativt højt.

Særligt i klasser med en høj andel af drenge med udenlandsk herkomst oplever underviserne, at gruppearbejde kan blive et større pædagogisk arbejde, som ikke er befordrende for elevernes læring. Underviserne oplever særligt manglende undervisningsparathed og motivation som det udslagsgivende. Gruppearbejde stiller krav til elevernes selvstændighed og ansvarlighed, og en del af eleverne kan ikke administrere det frirum, som gruppearbejdet skaber.

I disse klasser fortæller underviserne om megen uro og et stort behov for tydelig klasseledelse. Eleverne kan ikke arbejde i grupper, og der opstår for meget larm til gene for de andre elever.

Jeg har arbejdet i mange år med udviklingshæmmede, men så er der en del af de værktøjer, som jeg skulle bruge på vores Downs og ADHD og autisterne, som jeg også kan bruge her. Der skal være klare regler og rammer for at det fungerer. Jeg er nødt til at skrive på tavlen, hvor de skal hen og hvad de skal gøre. Der er en del elever, der ikke kan fastholde fokus. Det er skræmmende, at jeg sidder og bruger de værktøjer. (Underviser på STX)

Mange undervisere oplever at bruge mere tid på at sammensætte grupper end tidligere, da det i mange klasser ikke lykkes for eleverne selv at danne grupper. I den forbindelse har underviserne mange overvejelser med sammensætningen. Grupperne skal sammensættes, så man undgår at blande elever, der ikke kan arbejde sammen på grund af indbyrdes konflikter, lav arbejdsmoral, ustabil fremmøde eller for stort et spænd i fagligt niveau. At lade de dygtige elever bidrage til at løfte de svagere elever kan være en god strategi men kan også virke demotiverende på de fagligt stærke elever.

Sammensætningen af elever i klasserne sætter altså begrænsninger for, hvilke arbejdsformer, der kan anvendes. Gruppearbejde kan fx kræve så stort et pædagogisk arbejde inden og i løbet af undervisningen, at nogle undervisere opgiver at bruge denne undervisningsform i bestemte klasser.

På ni af de 25 casegymnasier fortæller underviserne om, at det er svært at rykke undervisning ud af klasserummet. Alle ni gymnasier har en forholdsvis høj andel af elever med udenlandsk herkomst og ligger i og omkring København, Odense og Aarhus. Andelen af elever fra uddannelsesfremmede hjem er også relativt høj på institutionerne.

Underviserne fortæller dog særligt om piger med udenlandsk herkomst, der ikke må deltage på studieture, hytteture og ekskursioner med overnatning. Her må både undervisere og ledelse bruge tid på at tale med bekymrede forældre.

Underviserne oplever også en tendens til, at både drenge og piger med udenlandsk herkomst i mindre grad møder op til faglige-sociale arrangementer, der relaterer sig til undervisningen, men ligger udenfor skoletiden. Det er fx kulturelle aktiviteter i form af museumsbesøg, teaterforestillinger og koncerter. Sådanne aktiviteter og ture er vigtige både i sprog- og kulturfag, og en del undervisere oplever at skulle forklare og overtale elever til at deltage, mens andre undervisere helt har givet op.

Flere af underviserne pointerer dog, at deltagelsen kan variere meget efter, hvor velfungerende en klasse er, og at fravalget af at deltage i aktiviteterne ikke nødvendigvis handler om herkomst. På HHX og HTX har sociale arrangementer heller ikke den store opbakning, og her forklares det med, at de er nye gymnasiale uddannelser uden de samme traditioner som de almene gymnasier, samt at de elever, der vælger HHX og HTX ikke prioriterer sociale arrangementer særlig højt. Underviserne oplever, at en del af disse elever er mere interesserede i den faglige del af skolegangen, og at klassekulturen præges af dette, uden at det behøver at være negativt men blot udtryk for en anden prioritering.

3.2.7 *Didaktisk udfordring: Elevernes færdigheder i dansk*

På seks af de 25 casegymnasier oplever underviserne, at der er en del elever, der mangler grundlæggende danskfærdigheder. De kender ikke almindelige danske ord. Underviserne bruger lang tid på basal tekstforståelse og på at forklare, hvad ord eller begreber betyder i nutidssprog. Eleverne kan ikke være abstrakte og forstår ikke abstraktionsniveauet. Underviserne oplever, at de ikke har ressourcer til at løfte disse elever til et ordentligt niveau. Eksemplerne er fra uddannelsesinstitutioner i Odense, Aarhus og København, og underviserne kæder ofte udsagnene sammen med elevernes herkomst. De seks gymnasier har også en relativt høj andel af elever med udenlandsk herkomst, men en vigtig

nuance er i den sammenhæng er, at to af institutionerne samtidigt har en meget høj andel af elever fra uddannelsesfremmede hjem.

4 Elevsammensætningens betydning for det integrationsmæssige arbejde

Det er et almindeligt fænomen, at eleverne grupperer sig i klasserne og på skolen. Unge søger naturligt andre, de kan spejle sig i og finder sammen i forhold til forskellige identitetsmarkører. De mest åbenlyse markører er **køn**, **herkomst** og **interesser** (fx musik eller sport). Elevernes grupperinger kommer særligt til udtryk i pauser og uden for skoletiden, hvor der ikke er lærerstyring. Grupperingerne kan være i bevægelse i løbet af gymnasietiden, men knyttes stadig i høj grad til de tre nævnte markører.

Grupperingerne udgør ikke i sig selv en integrationsmæssig udfordring, så længe der er en grundlæggende rummelighed mellem eleverne og grupperne (fx oversat til respekt for hinandens frihed og lighed). Men i takt med at elevsammensætning på nogle gymnasier bliver skæv, kan det skubbe til balancen og skabe integrationsmæssige udfordringer.

Som nævnt i afsnit 1.5.2 tager vi afsæt i tre dimensioner af integration:

- en værdidimension
- en identifikation- og tilhørsdimension
- en deltagelsesdimension.

¹⁶ Se fx: Styrelsen for International Rekruttering og Integration og MÆRK – Mod ÆresRelaterede

Undersøgelsen viser overordnet, at graden, karakteren og omfanget af de integrationsmæssige udfordringer på gymnasierne fylder mest på STX-institutionerne i og omkring København, Aarhus og Odense, der er med i undersøgelsen.

4.1 Udfordringer knyttet til værdier

De værdier, der kendetegner gymnasierne, bygger på ungdomsuddannelsernes formålsparagraf om at være almendannende og forberede de unge til videregående uddannelse.

I denne undersøgelse peger data på, at elevsammensætningen særligt giver integrationsmæssige udfordringer af værdimæssig karakter i situationer, hvor der sker brud på eller er modstand mod de værdier, som er bærende for at sikre en uddannelse til alle elever og det almendannende perspektiv.

I casene ses særligt to tendenser, som giver integrationsmæssige udfordringer. Det er dels gennem **stærk social kontrol eller decideret negativ social kontrol**, dels **uhensigtsmæssige mønstre og adfærd**.

4.1.1 Stærk social kontrol og negativ social kontrol

Social kontrol består af regulerende handlinger udøvet af gruppemedlemmerne, når et individ gør eller udtrykker noget, som adskiller sig fra fællesskabets normer. **Negativ social kontrol** finder sted, når individets adfærd, valg og rettigheder begrænses eller kontrolleres gennem krænkende handlinger (fx mobning, overvågning og vold) – eller truslen om krænkende handlinger.¹⁶ Den kan forekomme i mange afskygninger. Den slår igennem som en stærk kontrol af adfærd mellem elever og er meget tydelig for undervisere og vejledere.

En stærk eller negativ social kontrol hæmmer et udviklende miljø, da det ofte, men ikke altid, er i sociale sammenhænge, at den sociale kontrol slår igennem.

Konflikter (2017). *Du har et valg!*

En stærk eller negativ sociale kontrol kan dominere "de rigtige holdninger" i undervisningssituationer, som vi fx har beskrevet det i klasser, hvor eleverne har stor fokus på præstationer og konkurrence.

Hvis der opstår udfordringer knyttet til stærk eller negativ social kontrol, involveres studievejledere og ledere ofte i fortrolighed. Både undervisere og ledere er derudover bevidste om, at de kun ser en lille del af det, der foregår mellem eleverne. Denne oplevelse bliver bekræftet af flere elever i undersøgelsen. Derfor er det også svært konkret at sige noget om det fuldstændige omfang af udfordringen.

Undersøgelsen viser dog, at underviserne, og i nogle tilfælde eleverne, på alle institutioner i undersøgelsen med en høj andel (over 30 %) ¹⁷ af elever med udenlandsk herkomst har oplevet, at elever sætter rammer for, hvordan andre elever fra samme kultur, familie eller fællesskab bør opføre sig. Den adfærd, der forventes, er ikke nødvendigvis i modstrid med danske værdier, men det er den stærke eller negative sociale kontrol i sig selv. Ledere og undervisere opfatter den sociale kontrol som værende i modstrid til den dialogorienterede dannelsesproces, gymnasierne skal understøtte.

Undervisere og vejledere oplever, at det bliver svært at skabe gode rammer for elevernes udvikling, når de indirekte eller direkte bliver kontrolleret af andre elever. En underviser fortæller fx: *"I en klasse sad en pige og opridsede reglerne for ramadan meget tydeligt. Det handlede om social kontrol ift. lige at ridse reglerne op for dem, der sad i klassen."* Der er også eksempler på særlig social kontrol af pigerne. Kontrollen udøves af søskende eller kæresten, når pigerne er på ekskursion eller studietur og gentagne gange bliver ringet op og skal fortælle, hvor de er eller hvad de laver. Ligeledes er der eksempler på, at

¹⁷ Disse institutioner har også en relativt høj andel af elever fra uddannelsesfremmede hjem – dog med variation mellem dem.

telefonerne bliver brugt til at overvåge, hvor pigerne befinder sig, og der er eksempler på, at pigerne har flere telefoner til forskellig brug.

På skoler med en høj andel af elever med udenlandsk herkomst kan der spores en udmattelse hos undervisere, der tilkendegiver, at den sociale opgave og konflikthåndtering fylder uforholdsmæssigt meget. Den opfølgende snak med eleverne tager tid fra undervisningen, og det kan være krævende at konfrontere elever, når situationerne opstår.

"Vi oplevede, at en gruppe elever - de meget rettroende muslimer - pressede de mere moderate muslimer. De hilste ikke på de elever, hvis de ikke gjorde dét og dét. Og der var nogle konflikter, hvor de ikke ville hilse på de kvindelige lærere." (Leder, STX)

4.1.2 Uhensigtsmæssige mønstre og adfærd

På skoler med en høj andel af elever med udenlandsk herkomst fortæller både undervisere, vejledere og ledere om mønstre og adfærd, som er særdeles svære at arbejde med og modificere. Der bliver for få af de gode eksempler, og det bliver svært for den enkelte elev at ændre attitude. Der er en tendens til at dårlige mønstre og vaner bliver fastholdt eller forstærket.

På nogle få institutioner fylder en larmende og voldsom adfærd blandt elever, især drenge med udenlandsk herkomst, rigtig meget. Der er eksempler på vold, sexisme og lignende konflikter. På et gymnasium i København nævnes det, at elever kan komme "på kontrakt" (med ledelsen), hvis de har en uacceptabel adfærd. Hvis kontrakten misligholdes, og advarsler ikke respekteres, bliver eleven bortvist. Dette tiltag er med til at gøre forventningerne til adfærd helt tydelige for den pågældende elev, ligesom en omgående handling fra ledelsens side viser, at en uacceptabel adfærd har konsekvenser. Det er et vigtigt signal indadtil og udadtil i forhold til skolens omdømme.

Uhensigtsmæssig adfærd kan også være en larmende adfærd på fællesarealerne, som skræmmer andre elever. Larm og fysiske grupperinger fører ikke nødvendigvis til konflikter, men det virker trykkende og modvirker en god og trykstemning for elever og undervisere:

Det er en adfærd, ... hvor der er en råben og skrigen, hvor mange danske elever bliver skræmte. Hvor man som lærer tænker: Tør jeg gå ind i det her? Også graden af andet sprog (end dansk) på gangene. Der er nogen, der bliver lidt skræmte over det. Og det er svært at gå ud på gangene og irrettesætte elever, som man ikke har i klassen. (Underviser, STX)

4.2 Udfordringer knyttet til identifikation og tilhør

Alle institutioner beretter om elevsammensætninger, der er *mangfoldige, bredt sammensatte, meget forskellige* mv. Diversiteten er både sund og spændende, men på nogle STX-institutioner og i klasser, hvor elevsammensætningen er meget skæv (hhv. høj eller meget lav andel af elever med dansk/udenlandsk herkomst), ender mangfoldigheden og diversiteten med opdelt grupper – herunder på nogle gymnasier dels med elever med dansk herkomst, dels med elever med udenlandsk herkomst.

På disse institutioner oplever ledere og undervisere, at det i praksis betyder, at en stor gruppe af elever føler et større fællesskab med hinanden end med klassens eller skolens fællesskab. I de større byer findes institutioner, hvor store elevgrupper udelukkende er sammen med andre elever, "der ligner dem selv" (fx i frikvartererne og efter skoletid), ligesom de i mindre grad deltager i eller tager ansvar for det sociale miljø på skolen (fx i udvalg og faglige og sociale arrangementer).

Dertil udtrykker nogle ledere, undervisere, elever på gymnasier med en skæv elevsammensætning udgøre et dilemma, når eleverne skal vælge, hvilket

fællesskab de vil identificere sig med – særligt i tilfælde, hvor de unge med udenlandsk herkomst udgør enten en meget lille eller stor andel af den samlede elevgruppe. Det er både udfordrende at være den eneste pige med tørklæde på hele skolen og at være den eneste elev med dansk herkomst i en klasse med en stor andel af unge med udenlandsk herkomst.

Det giver det for lederne og underviserne integrationsmæssige udfordringer, når grupper af elever oplever, at de ikke hører til og ikke vil forpligte sig i forhold til skolens fællesskab: For eleverne er gymnasiet et middel til at nå et større mål, som ofte er en videregående uddannelse. Underviserne beskriver, at mange elever ikke investerer mere end det forventes, og skolen bliver derfor ikke et fællesskab for dem. Som en underviser siger:

Så er der dem, der ikke har nogen aktie i at give. Det er ikke en modkultur, men ... gymnasiet er et sted, hvor de er der for at lære noget og ikke mere." (Underviser, STX)

Det gælder også involvering i de forskellige udvalg. Her er det på alle institutioner en relativt fast gruppe af elever, der arrangerer og deltager i arrangementer. Udvalgsarbejde, engagement og frivillighed tiltrækker en helt bestemt – ressourcestærk – gruppe af elever.

Undervisere og ledere på tværs af alle institutioner beskriver eleverne i denne gruppe som fagligt stærke, overvejende af dansk herkomst, meget engagerede udenfor skolen (i ungdomspolitik, frivilligt arbejde, tilknyttet ngo'er mv.), gode til at skabe en balance mellem skole, lektier, fritidsarbejde og interesser, ofte musisk/kreativt orienterede, fra velfungerende hjem og med forældre, der bakker op.

Det medfører i ledere og undervisere optik, at det bliver sværere for elever med udenlandsk herkomst – eller for danske elever med en svag social baggrund – at identificere sig med de andre elever i de forskellige udvalg. Ofte med det resultat, at denne elevgruppe slet ikke deltager i noget udover det faglige i skolen. Som en underviser formulerer det:

Der er mange udvalg, men det er elevrådstyperne, der mødes om det. Elevrådstyperne er dem, der får gode karakterer – 7 og opad. Mange af de udfordrede elever, som ikke har så meget støtte hjemme, de er meget lidt deltagende. (Underviser, STX)

Eleverne er også selv opmærksomme på, at det langt fra er alle, der deltager i aktiviteter og udvalg.

Der er nogle, der deltager, og nogle, der ikke deltager. Jeg opdagede, at når jeg meldte mig ind i ting, så var det de samme 5% af skolen, som var med. (Elev, STX)

Foruden en segregering i udvalgene oplever mange institutioner – på tværs af andelene af elever fra f.eks. uddannelsesfremmede hjem og herkomst – også en polarisering af elever på bestemte studieretninger. Dette betyder, at nogle elevgrupper har svært ved at identificere sig med de andre elever på bestemte studieretninger. Dermed forstærker tendensen sig selv og bliver en selvsegregering, hvor bestemte elevgrupper søger bestemte studieretninger. Dette mønster er ens over hele landet.

Vi kan se, at de svage elever med svag baggrund grupperer sig i specifikke linjer. Det er også studieretningsgymnasiet, som forstærker nogle dynamikker. Vi har klasser, der fungerer ekstremt godt med højt fagligt niveau. Og så vi har relativt dysfunktionelle klasser. Hvis man kunne blande de elever, som vi har, så var det en sund fordeling, som afspejler Aarhus' sammensætning. Det ville være rigtig sundt, hvis man kunne blande. Det bliver lidt for koncentreret i nogle studieretninger. (Vejleder, STX)

Undervisere og ledere beklager denne udvikling, fordi det faglige miljø i disse klasser lider under det. I grove træk består klasserne på et gymnasium enten af meget fagligt stærke elever eller af meget fagligt svage, samt nogle enkelte blandede klasser. Der er også tydelige opdelinger på etnicitet og køn. Eleverne selv fortæller også, at de på forhånd overvejer, om de vil vælge den

studieretning, der egentlig giver mest mening for dem ift. deres videre uddannelse, hvis de kan se, at elevsammensætningen bliver meget skæv.

Vi får nogle meget skæve studieretninger. Det er ikke sjovt at være den eneste eller være 3-4 stykker, som er de eneste etniske danske elever i klassen. Den fordeling, vi har på skolen, vil vi helst også have i de enkelte klasser. (Rektor, STX)

I særlige tilfælde oplever skolerne også, at nogle elever ikke føler et tilhørsforhold til det danske samfund som helhed. En underviser fortæller om en samtale med en ung elev:

Jeg spurgte en elev om hvor han kom fra, og han sagde "Jeg er marokkaner" med stolthed i stemmen. Men jeg mente jo egentlig, hvor han boede. Han var født i Danmark og havde et dansk pas! De snakker jo meget de unge om det der rødbedefarvede pas. Så fortalte jeg ham, at han er dansker. Og så sagde han til mig: "Men jeg føler mig jo ikke dansk!" (Underviser, STX)

4.3 Udfordringer knyttet til deltagelse

Nogle institutioner har succes med at samle flertallet af elever til få arrangementer, andre kan samle nogle grupper til nogle arrangementer, men ikke til andre osv. For alle institutioner er deltagelse i fælles arrangementer et opmærksomhedspunkt, som mange undervisere, vejledere og ledere dagligt arbejder for at øge tilslutningen til.

Særligt HTX- og HHX-institutionerne oplever, at eleverne engagerer sig markant mindre i sociale aktiviteter. Det sociale miljø på skolen fylder mindre hos eleverne både ift. valg af gymnasium, men også ift. at engagere sig i festudvalg, fester og faglige arrangementer. HTX og HHX-skolerne er markant mere udfordrede end STX-skolerne i at få eleverne til at engagere sig aktivt i fællesskabet. Eleverne bruger ikke i mindre grad skolerne til noget socialt. Det gør sig gældende for både elever med dansk og udenlandsk herkomst.

Der er forskellige grader af deltagelse og forskellige årsager til manglende deltagelse. Nogle få elever deltager i alt, mange elever deltager i udvalgte arrangementer, mens nogle stort set aldrig deltager i andet end klasseundervisning. Særligt på gymnasier med en høj andel af elever med udenlandsk herkomst oplever ledelse, undervisere og elever, at mange af disse elever fravælger de arrangementer, som ligger udenfor skoletiden. Det gælder sociale og faglige arrangementer, events og til en vis grad også sportsstævner (disse er dog de mest populære af de nævnte). Undervisere og ledere oplever, at en af årsagerne til den manglede deltagelse handler om **forældrenes tilladelse**, fx når det gælder studieture. På næsten alle disse institutioner fortæller ledelse og undervisere om bekymrede forældre, der ikke vil give deres unge piger lov til at tage med studieture.

*Vi har gjort det klart fra start, at hvis man ikke må, så skal man troppe op på gymnasiet med sine forældre. Det har vi fået flere med på. Men der er stadig mange af de sager.
(Rektor, STX)*

Nogle gange handler det ikke kun om tilladelse, men også om, at forældrene ikke ved, hvordan turene foregår. En leder fortæller:

Vi har udfordringer med skoleture, hvor de muslimske piger ikke må komme med. Der gør vi det, at vi tager forældrene ind og tager en snak om det. Det er ofte, at de ikke ved, hvordan det foregår. Altså at drenge og piger sover adskilt osv. Det er nogle gange nok til, at forældrene lader dem komme med. Andre gange er det også økonomiske udfordringer. (Leder, STX)

På alle disse institutioner gælder det, at der ikke gives særbehandling til denne gruppe af elever. I stedet løfter studievejledere, rektorer og undervisere opgaven i fællesskab:

Vi har studierejser, og vi siger, at alle skal tage med. Vi siger, at der er undervisning, og lærerne skal stå inde for, at der er undervisning. Men det er et større arbejde. Det kræver at man kalder forældrene ind, og ringer til dem og snakker med dem. (Vejleder, STX)

5 Undersøgelsens datagrundlag og metode

Dataindsamlingen til undersøgelsen er fundet sted i april og maj 2019. Et centralt fokus i undersøgelsen har været at triangulere perspektiver på det pædagogiske arbejde og integrationsmæssige udfordringer. Det indbefatter på den ene side perspektiver fra institutioner med vidt forskellig sammensætning af elever og på den anden side indbefatter det perspektiver fra de unge selv, undervisere, vejledere og ledere.

Formålet med trianguleringen er at øge validiteten af undersøgelsens resultater ved at krydstjekke troværdigheden af de respektive informanternes perspektiver.

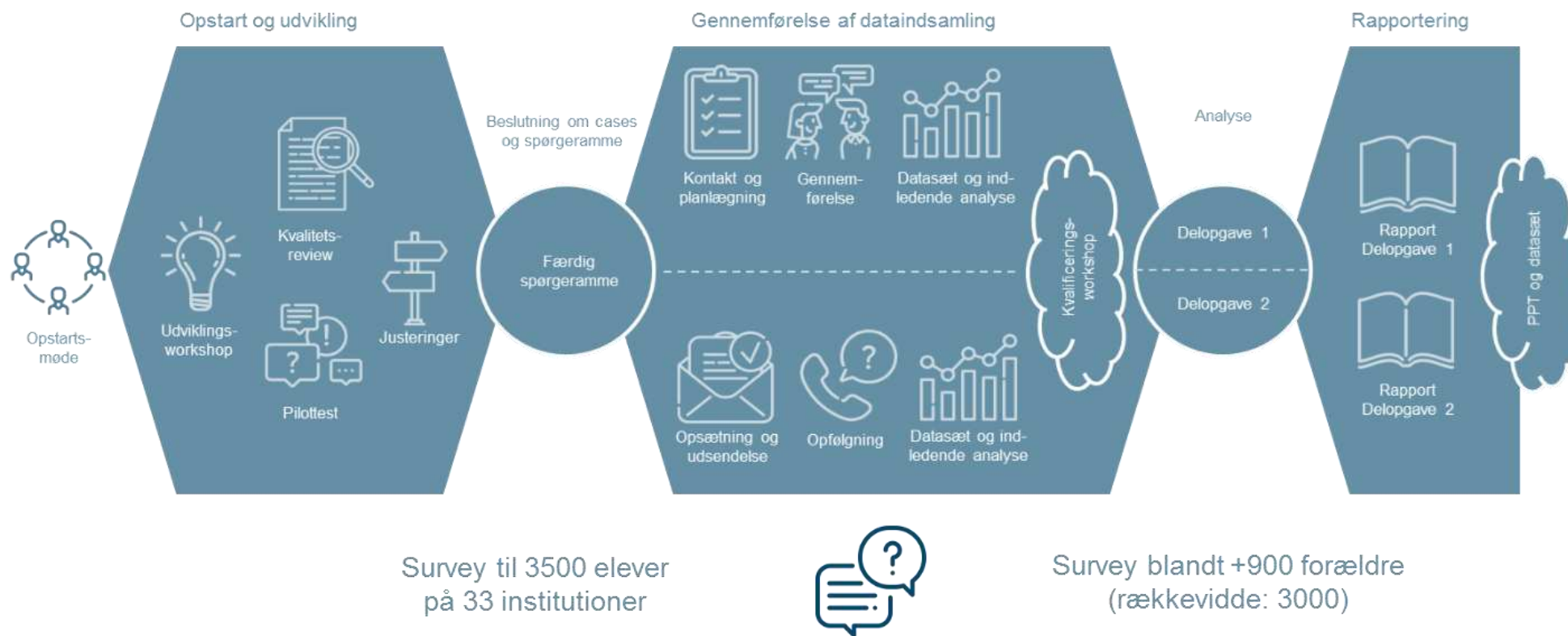
Undersøgelsens samlede proces

25 casebesøg – interviews med ledere, undervisere/vejledere og elever + observation

Telefoninterviews med 15 forældre

Telefoninterviews med 10 UU-vejledere

Survey til 3500 elever på 33 institutioner

Survey blandt +900 forældre (rækkevidde: 3000)

5.1 Casebesøg på 25 gymnasiale uddannelsesinstitutioner

I følgende afsnit uddybes dataindsamlingsmetoden og interviewindholdet på de 25 casebesøg – herunder udvælgelse af institutioner og deltagere. Dertil beskrives og vurderes det kvalitative datagrundlag, som casebesøgene har skabt. Ved casebesøgene er der også indsamlet data til delundersøgelse 2.

Dataindsamlingsmetode

Resultaterne i undersøgelsen er baseret på et omfangsrigt kvalitativt datamateriale fra dobbeltinterviews med ledere, fokusgruppeinterviews med undervisere/studievejledere og fokusgruppeinterviews med elever samt observationer gennemført på casebesøg på 25 gymnasiale uddannelsesinstitutioner. Formålet med de kvalitative casebesøg har været at få dybdegående og nuanceret viden om det pædagogisk arbejde og de integrationsmæssige udfordringer på institutionerne. De 25 gymnasiale uddannelsesinstitutioner er udvalgt til at deltage i undersøgelse ud fra nedenstående variable og strategier.

Variabel	Strategi i udvælgelse og formål hermed
Elevsammensætning i fordelingsområde og på skolen: Ift. elevernes herkomst og uddannelsesfremmede hjem	Vi har udelukkende besøgt gymnasiale uddannelsesinstitutioner i fordelingsområder, hvor der i gennemsnit er 10% eller flere unge med udenlandsk baggrund på STX. Derudover har vi søgt at besøge institutioner med både en høj og lav koncentration af elever med udenlandsk herkomst. Vi har desuden prioriteret at besøge gymnasier med en spredning i andelen af elever fra uddannelsesfremmede hjem på de enkelte skoler for at fastholde et nuanceret blik på, hvilke dele af elevsammensætningen, der kan hænge sammen med søgemønstre, pædagogik og integration.
Geografi	Vi har prioriteret gymnasier, der befinder sig geografisk tæt på hinanden relativt i forhold til det pågældende fordelingsområde, hvor eleverne typisk vil have flere valgmuligheder i valg af institution.
Skolens størrelse	Vi har prioriteret både store og små skoler – for at afsøge, om der er forskelle/ligheder.
Om skolerne er profilgymnasier	Vi har både besøgt profilgymnasier og ikke-profilgymnasier – for at kunne undersøge, om profilgymnasierne adskiller sig fra de øvrige gymnasier.

Uddannelses-type	Vi har besøgt både HHX, HTX, STX og HF-institutioner men med hovedvægt på STX – for at kunne spejle resultater på tværs.
-------------------------	--

Institutionerne er ikke udvalgt for at kunne tegne et repræsentativt billede af alle landets gymnasiale uddannelsesinstitutioner. Udvalget er derimod styret af et ønske om at kunne afdække interessante fænomener på skoler i fordelingsområder, hvor der er stor spredning i elevsammensætningen – særligt i og omkring København og Aarhus centrum.

Derudover er andre institutioner udvalgt for at kunne spejle og mere kvalificeret vurdere overførbare fund fra fordelingsområderne i og omkring København og Aarhus til andre fordelingsområder – herunder til fordelingsområder, der i mindre grad forventes at opleve store bevægelser i elevernes søgeadfærd og i højere grad forventes at stå overfor udkantsproblematikker.

Institutionerne har selv haft ansvaret for at finde deltagere til casebesøgene i dialog med de konsulenter, der har gennemført besøget. I dialogen med institutionerne er der blevet lagt vægt på, at der skulle være en spredning i undervisere/vejledere og elever på tværs af hhv. fag og studieretninger. For eleverne også meget gerne på tværs af årgange og evt. STX og HF. I flere tilfælde har elevrådet på den enkelte institution haft ansvaret for at finde elever.

Interviewindhold

Alle interviews har været semi-strukturerede med åbne spørgsmål for at være sikker på at afdække undersøgelsesspørgsmålene, men samtidig give plads til nuancering og at andre perspektiver. Der er udarbejdet separate interviewguides til alle aktører. Vores interviewguides er alle bygget op om de samme tematikker men tilpasset aktørerne for at få dem til at belyse deres særskilte perspektiver og indsigter i temaerne. Interviewguidesene har fokuseret på følgende temaer i varierende kronologi:

- Elevsammensætnings betydning for det pædagogiske arbejde og udfordringer heri samt vejledning af elever

- Elevsammensætningens betydning for skolens og klassens sociale liv, samt undervisningsmiljøet

Interviewguides er vedlagt i bilag 1.

Beskrivelse af datagrundlag

De institutioner, der har deltaget i undersøgelsen, fordeler sig mellem 21 STX og HF-gymnasier, 2 HTX-gymnasier og 2 HHX-gymnasier. I forhold til fordelingsområder, fordeler institutionerne sig på følgende måde:

Region	Fordelingsområde	Antal institutioner
Hovedstaden	Centrum	4
	Storkøbenhavn N	2
	Storkøbenhavn V	4
Midtjylland	Midtjylland Øst	7
Syddanmark	Fyn	2
	Trekantsområdet	2
	Sønderjylland	4

Med det samlede antal institutioner og deres fordeling mellem fordelingsområder, er der ikke tale om en repræsentativ undersøgelse på tværs af alle landets fordelingsområder. Men inden for de enkelte fordelingsområder dækker undersøgelsen kvalitativt en stor andel af det samlede antal institutioner i de pågældende fordelingsområder – særligt i og omkring København (samlet 10) og Aarhus (samlet 7).

På informantniveau fordeler informanterne sig som angivet i tabellen herunder.

Antal informanter fordelt på ledere, undervisere/vejledere og elever

	Ledere	Undervisere/studievejledere	Elever
Antal – total	58	166	118

Idet interviewene baserer sig på frivillighed og arrangørens kendskab og kontakt til eleverne, kan der være en lille bias i, at vi har talt med de mere deltagende elever på skolerne. Der har været en svag tendens til at flere af eleverne har været aktive i festudvalg eller elevråd. 33 % af de interviewede elever var aktive i udvalg, elevråd eller festudvalg.

Dette kan gøre, at vi ikke får hele det repræsentative billede fra elevgruppen i vores fokusgruppeinterviews, hvor de socialt svage eller udfordrede elever i mindre grad deltager i fokusgruppeinterviewene. Modsat har disse elever bred berøring og føling af hele skolen og kan netop give et omfattende billede. Den store bredde og trianguleringen af den kvalitative og kvantitative metode gør, at den metodiske svaghed ved frivillighed og fokusgruppeinterview ikke vurderes at have stor betydning for opgavens interne validitet og repræsentativitet.

Elevgruppen har til gengæld været bredt repræsenteret på tværs af studieretninger, med en lavere repræsentation på de sproglige studieretninger. 31,4 % af elevinterviewede havde en naturvidenskabelig studieretning. 13,6 % af eleverne havde en sproglig studieretning. 34,7 % havde en samfundsfaglig studieretning. 10,2% havde en anden studieretning end de nævnte (eks. idræt eller musik).

Kvalitativ indholdsanalyse

Alle interviews er blevet live-transskriberet og dernæst kodet i analyseprogrammet Nvivo. Den store mængde kvalitative data er blevet kodet gennem en

kvalitativ indholdsanalyse for at sikre en systematisk bearbejdning af data. Teksten er derfor systematisk kategoriseret ved hjælp af en åben og lukket kodning.

Indledningsvist blev der foretaget en åben kodning på fire interviewreferater. På baggrund heraf og med udgangspunkt i interviewguiden blev der udarbejdet en kodebog med definitioner af koderne. Den lukkede kodning tog udgangspunkt i kodebøgerne. Kodebøgerne og kodningen er foretaget af juniorkonsulenter, der også har deltaget i casebesøgene.

Datamaterialet er analyseret ved at lede systematisk efter mønstre i koderne på tværs af interviews – herunder også fx mellem fordelingsområder, by/land, institutioner med forskellig andel af unge med udenlandsk herkomst og unge fra uddannelsesfremmede hjem.

Derudover er foreløbige resultater blevet præsenteret for og fortolket sammen med ekspertgruppens sekretariat og lektor, Mette Pless, fra Center for Ungdomsforskning, til en analyseworkshop.

Fremgangsmåden har sikret høj reliabilitet og intern validitet i analysefund.

Bilag 1 Spørgerammer

Interviewguide til elever

Præsentation

Alle præsenterer sig selv.

Rammesætning, spilleregler og formål med interviewet

Inden interviewet skriver konsulent de tre temaer op på tavlen:

Jeres valg af gymnasium – hvad har I overvejet og gjort?
 Miljøet i klassen og hvad der kan udfordre fællesskab og samarbejde
 Det sociale miljø på skolen og elevsammensætningens betydning for miljøet

Vi har inviteret jer til dette interview, fordi vi gerne vil tale med jer om de tre emner på tavlen:

Vi skal bruge jeres input til en analyse af, **hvordan unge vælger gymnasium, og hvilken betydning elevfordelingen har for det pædagogiske arbejde og det sociale miljø.**

Analysen er bestilt af en ekspertgruppe, som regeringen har nedsat. Interviewet med jer bidrager altså til ekspertgruppens analysearbejde.

Vi taler med ca. 125 elever fordelt på gymnasier i hele landet. Derudover interviewer vi ledere, undervisere og vejledere på gymnasierne. Og vi udsender spørgeskemaer til 3.000 elever og 1.000 forældre.

Vi har en række spørgsmål, vi gerne vil tale med jer om - men hvad er vigtigst at tale om, er i med til at bestemme.

Det er også vigtigt at sige, at man nogle gange kan få brug for at nuancere sine svar, når man bliver interviewet. Det kan være man vil uddybe noget eller måske skifter mening undervejs. Det er helt i orden.

Der er ikke rigtige og forkerte svar – det er jeres hverdag vi vil høre om, som I oplever den. Det er ikke så vigtigt, om I svarer ud fra jeres studieretningsklasse eller jeres valgfagsklasser.

Alle deltager anonymt. Der er ingen, der kommer til at vide, hvem, der har sagt hvad. I skal have lov til at fortælle, hvad I oplever – uden at andre fortæller det videre bagefter. Så: Hvad der siges i det her rum, bliver i det her rum. Er I med på det? XX (referent) skriver noter ned, så vi kan huske, hvad I har sagt og bruge denne viden i undersøgelsen, men altså – jeres input bliver brugt i anonym form.

Har I nogen spørgsmål, inden vi går i gang?

Spørgeguide

OBS på om der er udkantsproblemstillinger eller andre lokale forhold, som har betydning.

TEMA 1: VALG AF GYMNASIUM

Vi starter med en lille prioriteringsøvelse. *Kortene deles ud.*

Hvad var de 1-3 vigtigste ting, da du skulle vælge gymnasium?

Det sociale liv i og efter skoletid
 At skolen er kendt for et højt fagligt niveau
 At der er et spændende undervisningsmiljø
 Udbuddet af studieretninger og valgfag
 At komme på samme gymnasium som mine venner
 At skolen ligger tæt på, hvor jeg bor (kort transporttid)
 Andet (hvad)?

Tag en runde, hvor eleverne fortæller om deres prioritering:

Nu beder vi jer skrive eller tegne, **hvordan I valgte eller endte på dette gymnasium**. I kan fx skrive/tegne et mindmap, en tidslinje, en liste af ord eller en tegning.

Hvordan fandt I ud af, hvor I ville søge ind? Probes:

Hvem talte I med om det? Hvilke overvejelser havde I?

Hvilke gymnasier overvejede I – og hvorfor?

Hvilke gymnasier valgte I fra – og hvorfor?

Herefter fortæller eleverne på skift om deres svar.

Kender I nogen, der har flyttet adresse for at komme ind på et bestemt gymnasium?

Kender I til andre "strategier", som unge bruger for at komme på et bestemt gymnasium?

Hvis ja: Hvorfor tror I, at det har været så vigtigt for dem at komme på det bestemte gymnasium?

Har I overvejet at skifte/har I skiftet gymnasie? Hvis ja – hvorfor?

TEMA 2: ELEVSAMMENSÆTNINGEN OG DET SOCIALE MILJØ OG UNDERVISNINGSMILJØET I KLASSEN

Hvordan vil I beskrive elevsammensætningen i jeres klasse? (probes: særlige grupper eller grupperinger, nogle der er mange/få af, ensartethed/blandet sammensætning?)

Hvordan ville I beskrive det sociale fællesskab i klassen? (probes: fx tilhørsforholdet, sammenholdet; fællesskabet i klassen; aktiviteter med andre fra klassen (få/mange deltagere?), grupperinger, fælles interesser, fester, alkohol)

Hvordan ville I beskrive undervisningsmiljøet i jeres klasse? (probe: deltagelse i timerne; laver man lektier/er forberedt til timerne; ro/uro; samarbejde; konflikter).

Inddrage observationerne i klassen. Fx: "Vi har joo været med klassen i en time. Vi har lagt mærke til, at ... (fx deltagelse, motivation, grupperinger, konkrete diskussioner, sociale dynamikker, lærernes pædagogisk "greb"). Er det typisk? Er det altid de samme, der siger noget/larmer/ikke siger noget/...? Hvad gør underviseren/andre elever?

Er der noget, det kan være svært at tale om i klassen? Hvis ja – eksempler? Hvorfor tror I, at det er svært? *(Afhængigt af tilliden og dynamikken i gruppen kan interviewer bede eleverne skrive konkrete emner på post-its, som de læser op bagefter. Det giver lidt tid til at reflektere og kan fremme, at alle kommer til orde).*

Hvad tror I, jeres undervisere ville sige, hvis vi spurgte dem, om der er noget, der er særligt ved at undervise jeres klasse?

(Hvis forskellig baggrund er et issue): Har det en betydning, at I har forskellig baggrund? Hvis ja – hvordan kommer det til udtryk i klassen (eksempler)?

Er der noget, I kunne ønske jer anderledes ift. det sociale miljø eller undervisningsmiljøet i klassen?

TEMA 3: ELEVSAMMENSÆTNINGEN OG DET SOCIALE MILJØ PÅ SKOLEN

Hvordan vil I beskrive elevsammensætningen på skolen / Hvordan vil I beskrive de typer eller grupper, som går på gymnasiet?

Hvad betyder elevsammensætningen for den måde, man er sammen på?

Er der noget, man ikke taler med de andre grupper om? Lader være med at gøre? Passer på med? Tror/ved/forestiller sig om de andre grupper?

Hvordan er det sociale liv på skolen? (probe: sammenhold; fællesskaber, aktiviteter og udvalg/foreninger i og uden for skoletiden; traditioner; fester; alkohol)?

Hvem er med i disse fællesskaber og hvem er ikke? Er det et problem? Hvis ja – hvordan/hvornår/for hvem?

Er der noget, I kunne ønske jer anderledes ift. det sociale liv på skolen?

(Hvis forskellig baggrund er et issue): Har det en betydning, at I har forskellig baggrund? Hvis ja – hvordan kommer det til udtryk på skolen (konkrete eksempler)?

AFSLUTNING

Mange tak for jeres bidrag – det har været meget spændende at tale med jer!

Har I nogle spørgsmål eller kommentarer, inden vi siger farvel til hinanden?

Interviewguide til undervisere/vejledere

Præsentation

Alle præsenterer sig selv.

Uddybende rammesætning

- Regeringen har nedsat en ekspertgruppe, der skal komme med forslag til nye modeller for fordelingen af elever på de gymnasiale uddannelser. Som grundlag for ekspertgruppens forslag gennemføres der et omfattende undersøgelsesarbejde. Pluss og Kantor Gallup bidrager til en del af dette analysearbejde

Vi undersøger

1. **betydningen af elevsammensætningen** (i forhold til socioøkonomisk baggrund, herkomst og karaktergennemsnit fra grundskolen) **for det pædagogiske arbejde og integrationen på gymnasierne**
2. **de unges valg af gymnasium** – herunder strategier, som de unge bruger i deres valg af skole, og hvordan de oplever deres uddannelsesforløb.

-
- Vi besøger 25 gymnasier over hele landet og interviewer undervisere, vejledere, ledere og elever. Vi udsender også spørgeskemaer til 3.000 elever og 1.000 forældre og gennemfører telefoninterviews med UU-vejledere og forældre.
 - Vi er bevidste om, at forskellige sammensætninger af elever kan give både muligheder og udfordringer.

Det, vi gerne vil høre jeres bud på, er:

1. hvordan I oplever, at elevsammensætningen har betydning for **det pædagogiske arbejde og vejledningen** af eleverne
2. hvilke sammenhænge I ser mellem **elevsammensætning og pædagogik, integration og det sociale liv** i klassen og på skolen
3. hvad der har betydning for elevernes valg af gymnasium.

-
- Det er vigtigt at understrege, at I er med til at afgøre, hvad der er vigtigt at tale om. Derfor når vi måske ikke alle spørgsmål.
 - Det er også vigtigt at sige, at man nogle gange kan få brug for at nuancere sine svar, når man bliver interviewet. Det kan være, man vil uddybe noget eller skifter mening undervejs. Det er helt i orden, det skal der være plads til.
 - Der er ikke nogen svar, der er rigtige eller forkerte – det er jeres hverdag vi vil høre om, som I oplever den.

- I bidrager anonymt i undersøgelsen. Vi noterer ned, hvad I siger, men ikke hvem der deltager eller siger hvad.

Har I nogen spørgsmål, inden vi går i gang?

Spørgeguide

OBS på at afdække udkantsproblemstillinger og andre lokale situationer – spørg evt. ind til dette”.

TEMA 1: DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE OG VEJLEDNINGEN AF ELEVER

- Hvordan vil I karakterisere elevgruppen her på gymnasiet og/eller i jeres klasser? Konkrete kendetegn. (probes: Elevernes baggrund (ressourcer i hjemmet, forældres uddannelse, herkomst), faglige niveau, trivsel, deltagelse i undervisningen, foretrukne arbejdsformer i undervisningen, grupperinger, fællesskaber og deltagelse i det sociale liv i klassen og på skolen).
- Hvilken betydning har sammensætningen af elevgruppen for jeres undervisning/vejledning? Vi tænker her på elevernes herkomst, karaktergennemsnit fra grundskolen og forældrenes uddannelsesniveau.
(probes: i forhold til omfanget af jeres forberedelse, timernes tilrettelæggelse og jeres gennemførelse af undervisningen; udvalgte fag/emner; relationer mellem elever og mellem elever og lærer; feedback; særligt udfordrende klasser). Hvis I har erfaringer fra andre gymnasier med en anden elevsammensætning, må I gerne komme med eksempler på betydningen af elevsammensætningen her på skolen i forhold til dette.
- I hvilket omfang oplever I, at klasserummet er åbent for meningsforskelle og dialog? Er der emner eller situationer, som påvirker vilkårene for dialog? Eksempler?
- Til vejlederne: Hvilke elever har i især kontakt med? Er der emner i jeres vejledningssamtaler, som særligt knytter sig til elevernes baggrund? (Probes: ressourcer i hjemmet, herkomst, forventninger til de unge, hvad de unge må og ikke må, deltagelse i timerne og aktiviteter efter skoletid)?
- Ser I et mønster i hvem, der henvender sig, og hvad de gerne vil drøfte med jer?
- Opsummering: Hvilke pædagogiske muligheder og udfordringer synes I særligt, at elevgruppens sammensætning giver? Konkrete eksempler

TEMA 2: DET SOCIALE LIV I KLASSEN OG PÅ SKOLEN

- Hvordan bidrager jeres elever til det sociale liv på skolen? (probes: Sondre mellem *formelle* aktiviteter (udvalg, råd, idrætsdage, debatmøder) og *uformelle/elevstyrede* aktiviteter (fester, fredagscafeer). I og udenfor skoletiden).
- Er der forskelle i, hvilke aktiviteter eleverne involverer sig i? Er der nogle mønstre i dette?
- Hvilke elever er en del af disse fællesskaber, og hvilke elever er ikke en del af dem? (For at være en del af et fællesskab må man deltage over en vis periode på et par måneder, deltage aktivt, tilslutte sig fællesskabet overfor andre på skolen mv).
- Er der noget i elevsammensætningen, der fremmer eller hæmmer det sociale liv på skolen?
- Opsummering: Hvilke muligheder og udfordringer oplever I særligt, at elevgruppens sammensætning giver for det sociale liv og fællesskaberne i klassen og på skolen? Konkrete eksempler

TEMA 3: ELEVERNES SØGEADFÆRD OG FORDELING

- Hvad er typisk de unges og evt. deres forældres argumenter for at vælge netop det her gymnasium?
- Har I viden om, hvorfor nogen *fravælger* jeres gymnasium? (probes: slet ikke søger jeres gymnasium selvom eleven bor inden kort afstand; vælger at skifte skole efter uddannelsens start)
- Kender I til eksempler på, at de unge – evt. med opbakning fra deres forældre – skifter adresse eller gør andet for at komme ind på et bestemt gymnasium? Gerne konkrete eksempler.
- Hvad ser I af søgemønstre, som vi ikke kan trække data om? (probes: særlige mønstre; særlige grupper af unge, der søger mod bestemte gymnasier; udvikling over tid)

4. Opsummering og afrunding

Vi skal til at runde af ...

- Er der noget vi ikke har spurgt om, som I synes er vigtigt at fortælle?

Interviewguide til ledere

Præsentation

Uddybende rammesætning

Regeringen har nedsat en ekspertgruppe, der skal komme med forslag til nye modeller for fordelingen af elever på de gymnasiale uddannelser. Som grundlag for ekspertgruppens forslag til modeller gennemføres der et omfattende undersøgelsesarbejde.

En del af undersøgelsesarbejdet er en undersøgelse af betydningen af elevsammensætningen for det pædagogiske arbejde og integrationen på de gymnasiale uddannelsesinstitutioner. En anden del af undersøgelsen handler om de unges brug af deres frihed i valg af gymnasium og hvilke tanker og evt. strategiske overvejelser de gør sig, når de skal vælge uddannelsessted.

Helt konkret bliver der tale om to separate rapporter, men de indgår begge i ekspertgruppens samlede analysearbejde. I det her interview vil vi gerne spørge jer om ting, der vedrører begge delundersøgelser.

I løbet af undersøgelsen besøger vi 25 gymnasier og på hvert besøg interviewer vi både ledere, undervisere, vejledere og elever.

Herudover laver vi også telefoninterviews med UU-vejledere og forældre, ligesom vi udsender spørgeskemaer til 3000 elever og 1000 forældre om de unges valg af gymnasium.

Vi er i undersøgelsen bevidste om, at forskellige sammensætninger af elever på forskellige skoler kan give både muligheder og udfordringer. Med elevsammensætning menes her elevernes herkomst, karaktergennemsnit fra grundskolen og forældrenes uddannelsesniveau. Når det er sagt er det udfordringerne vi i denne undersøgelse forsøger at afdække.

Det, vi gerne vil tale med jer om i dag, handler om:

hvilke unge, der efterspørger jeres gymnasium og hvorfor

hvordan elevsammensætningen påvirker både det faglige og sociale miljø på skolen og hvilke evt. pædagogiske og integrationsmæssige udfordringer I oplever i relation til elevsammensætningen.

Det er vigtigt at understrege, at I er med til at afgøre hvad, der er vigtigt at tale om i dag

Det er også vigtigt at sige, at man nogle gange kan få brug for at nuancere sine svar, når man bliver interviewet. Det kan være man vil uddybe noget eller skifter måske mening undervejs. Det er helt i orden, det skal der være plads til.

I må meget gerne give konkrete eksempler på udfordringer, når vi taler om det pædagogiske arbejde og integrationsmæssige udfordringer.

Jeres svar vil være anonyme i undersøgelsen og vi behandler alle personlysninger i overensstemmelse med den gældende lovgivning. Det vil dog fremgå af undersøgelsen, at jeres skole har deltaget.

Har I nogen spørgsmål, inden vi går i gang?

Spørgeguide

INDLEDNING

Kan I give 3 eksempler på, hvad der særligt karakteriserer elevgruppen her på gymnasiet? (probes: Deres baggrund (ressourcer i hjemmet, forældres uddannelse, herkomst), faglige niveau, trivsel, deltagelse i undervisningen, foretrukne arbejdsformer i undervisningen, deltagelse i det sociale liv i klassen og på skolen, deltagelse i fællesskaber på skolen)

TEMA 1: ELEVERNES SØGEADFÆRD OG ELEVSAMMENSÆTNING

Hvad ser I af søgemønstre, som vi ikke kan trække data om? (probes: særlige mønstre; særlige grupper af unge, der søger mod bestemte gymnasier; udvikling over tid)

Hvad er typisk de unges og evt. deres forældres argumenter for at vælge netop det her gymnasium?

Har I omvendt viden om, hvorfor nogen *fravælger* jeres gymnasium? (probes: slet ikke søger jeres gymnasium selvom eleven bor inden kort afstand; vælger at skifte skole efter uddannelsens start)
Andre har tidligere beskrevet strategier, som de unge bruger, når de skal vælge gymnasium. Fx at søge ind på gymnasier, hvor de er mere sikre på at komme ind, flytte adresse eller opsøge deres ønske-gymnasier efter fordelingen er fundet sted.

Hvilke erfaringer har I med, at de unge – evt. med opbakning fra deres forældre – benytter sig af strategier? Gerne konkrete eksempler.

TEMA 2: DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE OG UDFORDRINGER HERI

Fra et ledelsessynspunkt: Hvordan slår elevsammensætningen igennem i skolens kultur?

Fra et lærersynspunkt: Hvis I tænker på lærernes praksis, dvs. aktiviteter i relation til undervisningen, hvilken betydning har elevsammensætningen så for dem? (probes: i forhold til omfanget af deres forberedelse, timernes tilrettelæggelse og deres gennemførelse af undervisningen; relationer eleverne imellem og underviser-elev; feedback mellem underviserne og eleverne; særligt udfordrende klasser)
 Herunder: Er det noget I har et ledelsesmæssigt fokus på og hvordan?

Fra et vejledersynspunkt: Hvilken betydning har elevernes baggrund for typen og indholdet af den vejledning, der tilbydes eleverne på skolen?
 Er der opgaver/temaer eller generelle opmærksomhedspunkter i vejledernes arbejde, som særligt knytter sig til elevernes baggrund (ressourcer i hjemmet, forældres uddannelse, herkomst)?

Opsummering: Hvilke pædagogiske muligheder og udfordringer synes I særligt, at elevgruppens sammensætning på gymnasiet giver? Konkrete eksempler på muligheder og udfordringer.

TEMA 3: SKOLENS SOCIALE LIV

Hvordan oplever I, at elevgruppens sammensætning påvirker det sociale liv på skolen? (probes: I løbet af skoledagen, efter skole, arrangementer, fx fester, idrætsdage, fredagscafe, i de fællesskaber som opstår). Konkrete eksempler.

Kan I give eksempler på sociale fællesskaber på skolen og hvilke elever, der er en del af disse fællesskaber (Herunder hvad fællesskaberne inkluderer og ekskluderer)?

Er der nogle elever, der ikke er en del af fællesskaberne – og hvorfor?

Hvad samles eleverne om? Og hvad skal der til for at det lykkes?

Opsummering: Hvilke muligheder og udfordringer oplever I særligt, at elevgruppens sammensætning giver for det sociale liv på skolen? Konkrete eksempler på muligheder og udfordringer.

Hvilke integrationsmæssige muligheder og udfordringer oplever I særligt, at elevgruppens sammensætning giver på skolen? Konkrete eksempler på muligheder og udfordringer.

I hvilket omfang er der tale om udfordringer, som I har vanskeligt ved at løse som en del af den almindelige pædagogiske og ledelsesmæssige praksis på skolen?

4. Opsummering og afrunding

Vi skal til at runde af ...

Blandt de ting vi har talt om med relation til elevsammensætningen her på skolen, er der så noget I som ledelse har et særligt fokus på nu eller forventer at få det i fremtiden? Det kan både være muligheder, I skal udnytte endnu bedre eller udfordringer, som I ser et behov for at løse.

Hvilke strategier/tiltag forventer I at gøre brug af?

Er der noget vi ikke har spurgt om, som I synes er vigtigt at fortælle?

Bilag 2: Institutioner, der har deltaget i undersøgelsen

De 25 casegymnasier i den kvalitative dataindsamling

Case-gymnasier (uddannelse i parentes)	Fordelingsområde	Region	Andel elever med ikke-vestlig baggrund (2016) ¹⁸	Andel elever fra uddannelsesfremmede hjem (2016) ¹⁹	Antal elever 2017/018 ²⁰	Profil
Allsundgymnasiet Sønderborg (STX)	Sønderjylland	Syddanmark	8 %	4 %	474	Nej
Fredericia Gymnasium (STX og HF)	Trekantsområdet	Syddanmark	13 %	4 %	801	Nej
Frederiksberg Gymnasium (STX)	Centrum	Hovedstaden	43 %	10 %	668	Ja
Gammel Hellerup Gymnasium (STX)	Storkøbenhavn N	Hovedstaden	9 %	3 %	1.024	Nej
Herlev Gymnasium og HF (STX)	Storkøbenhavn N	Hovedstaden	44 %	6 %	421	Nej
Københavns Åbne Gymnasium (STX og HF)	Centrum	Hovedstaden	43 %	17 %	662	Nej
Marselisborg Gymnasium (STX)	Midtjylland Øst	Midtjylland	4 %	1 %	779	Nej
Mulernes Legatskole (STX og HF)	Fyn	Syddanmark	46 %	14 %	764	Nej
Munkensdam Gymnasium (STX)	Trekantsområdet	Syddanmark	5 %	5 %	878	Nej
NEXT – Albertslund Gymnasium (STX)	Storkøbenhavn V	Hovedstaden	40 %	8 %	310	Nej
NEXT – Sydvestkysten Gymnasium (STX)	Storkøbenhavn V	Hovedstaden	75 %	25 %	300	Nej
Niels Brock Handelsgymnasiet JTP (HHX)	N/A	Hovedstaden	N/A	N/A	1867	N/A
Nørre Gymnasium (STX)	Storkøbenhavn V	Hovedstaden	32 %	5 %	968	Nej
Risskov Gymnasium (STX)	Midtjylland Øst	Midtjylland	11 %	3 %	787	N/A
Rysensteen Gymnasium (STX)	Centrum	Hovedstaden	4 %	1 %	1058	Ja
Rødovre Gymnasium (STX)	Storkøbenhavn V	Hovedstaden	18 %	6 %	790	Nej
Sønderborg Statsskole (STX)	Sønderjylland	Syddanmark	10 %	5 %	830	Nej
Tornbjerg Gymnasium (STX)	Fyn	Syddanmark	30 %	8 %	773	Nej
Tønder Gymnasium (STX og HF)	Sønderjylland	Syddanmark	7 %	8 %	434	Nej
Viby Gymnasium (STX)	Midtjylland Øst	Midtjylland	34 %	6 %	602	Nej
Aabenraa Statsskole (STX)	Sønderjylland	Syddanmark	11 %	2 %	742	Nej
Aarhus Gymnasium Syd, HTX, Viby (HTX)	N/A	Midtjylland	N/A	N/A	N/A	N/A
Aarhus Gymnasium, HTX, Aarhus C (HTX)	N/A	Midtjylland	N/A	N/A	N/A	N/A
Aarhus Handelsgymnasium, HHX, Viby (HHX)	N/A	Midtjylland	N/A	N/A	1071	N/A
Aarhus Katedralskole (STX)	Midtjylland Øst	Midtjylland	4 %	2 %	864	Nej

¹⁸ Kilde: Eva (2018). Fordeling af elever på de almene gymnasier og HF.

¹⁹ Kilde: Eva (2018). Fordeling af elever på de almene gymnasier og HF. I EVA's undersøgelse er kun medtaget STX og HF-institutioner, hvorfor disse ikke er tilgængelige for HTX- og HHX-institutionerne.

²⁰ Kilde: Uddannelsesstatistik.dk

BILAG 26

PLUS 2019: Unges brug af deres frihed i forhold til valg af gymnasial uddannelsesinstitution

Unge brug af deres frihed i forhold til valg af gymnasial uddannelsesinstitution

Delopgave 2

Undersøgelse gennemført for:

*Ekspertgruppen vedrørende fordeling af elever
på de gymnasiale uddannelser*

November 2019

Indhold	
1	Indledning og baggrund..... 3
1.1	Formål og undersøgelsesspørgsmål..... 3
1.2	Undersøgelsens bidrag 3
1.3	Undersøgelsens datagrundlag og metode 3
1.4	Læsevejledning 4
2	Resumé..... 5
2.1	Unge overvejelser i valg af gymnasial uddannelsesinstitution 5
2.2	Unge strategier i valg af gymnasial uddannelsesinstitution 7
2.3	Oplevelsen af uddannelsesforløbets udbytte for unge, der <i>ikke</i> har fået deres førsteprioritet 7
3	Undersøgelsens resultater 8
3.1	Unge overvejelser i valg af gymnasial uddannelsesinstitution 9
3.1.1	<i>En stor andel af de unge vælger uddannelsesinstitution, før de vælger ungdomsuddannelse</i>9
3.1.2	<i>De unge søger mod gymnasier med et forestillet, stærkt fagligt miljø, der giver dem muligheder i fremtiden</i> 14
3.1.3	<i>De unges gymnasievalg hænger sammen med deres forventede tilhørsforhold og udvikling</i> 16
3.1.4	<i>Kort afstand er vigtigt for en stor andel af unge i valget af gymnasial uddannelsesinstitution</i> 17
3.1.5	<i>Gymnasievalget er ofte baseret på omdømme, image og fortællinger</i>20
3.2	Unge strategier i valg af gymnasial uddannelsesinstitution 25
3.3	Oplevelsen af uddannelsesforløbets udbytte for unge, der <i>ikke</i> har fået deres førsteprioritet 27
4	Undersøgelsens datagrundlag og metode 32
4.1	Spørgeskemaundersøgelse blandt elever..... 34
4.2	Spørgeskemaundersøgelse blandt forældre 37
4.3	Casebesøg på 25 gymnasiale uddannelsesinstitutioner 38
4.4	Telefoninterviews med UU-vejledere og forældre 40
Bilag 1 Spørgerammer 41	
Kvantitativ dataindsamling 41	
<i>Spørgeramme til elever</i> 41	
<i>Spørgeramme til forældre</i> 46	
Kvalitativ dataindsamling 52	
<i>Interviewguide til elever</i> 52	
<i>Interviewguide til undervisere/vejledere</i> 55	
<i>Interviewguide til ledere</i> 58	
<i>Interviewguide til forældre</i> 61	
<i>Interviewguide til UU-vejledere</i> 64	
Bilag 2: Institutioner, der har deltaget i undersøgelsen..... 66	

1 Indledning og baggrund

Regeringen har i januar 2019 nedsat en ekspertgruppe, der på baggrund af et omfattende analysearbejde skal opstille og vurdere fremtidige modeller for elevfordeling på de gymnasiale uddannelsesinstitutioner. Denne undersøgelse er et bidrag til ekspertgruppens samlede analysearbejde.

1.1 Formål og undersøgelsesspørgsmål

Formålet med denne undersøgelse er at få *viden om unges brug af deres frihed i forhold til valg af gymnasial uddannelsesinstitution*. Herunder skal undersøgelsen belyse følgende undersøgelsesspørgsmål:

- Hvilke parametre, herunder overvejelser, strategier/taktikker, har unge, når de vælger eller fravælger gymnasial uddannelsesinstitution, hvor stor en rolle spiller dette for deres endelige prioritering og valg, og hvor udbredte er strategier/taktikker blandt de unge?
- Hvordan oplever gymnasieelever, som *ikke* fik opfyldt deres førsteprioritet i valg af uddannelsesinstitution, deres uddannelsesforløb, herunder i hvilket omfang forløbet lever op til forventninger om fagligt, personligt og socialt udbytte?

1.2 Undersøgelsens bidrag

Undersøgelsens resultater er relevante ind i ekspertgruppens arbejde, fordi de er med til at belyse, hvordan de nuværende strukturelle og lovgivningsmæssige rammer for frihed i valg af gymnasium sammen med den brede ungdomskultur og de unges drivkræfter skaber den nuværende søgeadfærd og de unges uddannelsesforløb. Disse resultater er centrale som afsæt for at opstille og vurdere nye modeller for elevfordeling på de gymnasiale uddannelser.

Resultaterne i undersøgelsen kan i den sammenhæng bidrage med nuanceret viden, der kan supplere eksisterende registerdata om unges søgeadfærd. Det kan undersøgelsen for det første gøre ved at bekræfte, afkræfte eller stille spørgsmålstejn ved eksisterende antagelser om de overvejelser og drivkræfter, der ligger til grund for unges søgeadfærd og strategier i valg af gymnasium.

Dertil kan undersøgelsen bidrage til litteraturen ved at tegne et billede af, hvor udbredte bestemte strategier er i de unges søgning mod gymnasier – fx om de søger ind på det gymnasium, der ligger tættest på deres bopæl, om de flytter adresse for at være bedre stillede inden for afstandskriterierne eller om de undgår at søge bestemte gymnasier, fordi de ikke forventer at komme ind, eller ville have valgt et andet gymnasium, hvis de havde haft muligheden.

Endelig kan undersøgelsen også bidrage med viden om, hvad det betyder for de unges oplevelse af deres studieførløb, om de kommer ind på deres førsteprioritet – herunder i forhold til deres overvejelser knyttet til at skifte gymnasium, deres valg om at skifte gymnasium og deres oplevelse af at få et fagligt, socialt og personligt udbytte.

Undersøgelsen er desuden et bidrag til et relativt begrænset litteraturfelt, der knytter sig konkret til unges valg af gymnasial uddannelsesinstitution. Udgangspunktet er en antagelse om, at institutionsstrukturer, fordelingsregler, ungekultur og individuelle drivkræfter hænger sammen. De er hinandens betingelser, og det er samspillet, der skaber den adfærd og de søgemønstre, vi ser i unges valg af gymnasium.

1.3 Undersøgelsens datagrundlag og metode

Dataindsamlingen til undersøgelsen har fundet sted i april og maj 2019. Et centralt fokus i undersøgelsen har været at triangulere kvalitative og kvantitative data, der indfanger perspektiver fra mennesker, som forventes at være vigtige i unges valgproces knyttet til valg af gymnasial uddannelsesinstitution og

uddannelsesforløb. Det indbefatter de unge selv, forældre, undervisere og UU-vejledere.

Undersøgelsens resultater bygger derfor på *surveydata fra 3533 elever i 1.g og 3.g fordelt på 33 repræsentativt udvalgte gymnasiale uddannelsesinstitutioner*. Gymnasierne er *repræsentative i forhold til uddannelsesretning (STX, HHX, HTX og HF), region, karaktergennemsnit i 2018, den socioøkonomiske reference i dansk fra 2016-2018, andelen af unge med udenlandsk herkomst og ændringen i antal 1.-prioritetsansøgninger fra 2015-2017*. Desuden er resultaterne baseret på *surveydata fra 916 forældre i GallupForum* med børn tilknyttet en gymnasial uddannelsesinstitution.

Derudover bygger resultaterne på data fra *interviews med ledere, undervisere/studievejledere og elever samt observationer gennemført på casebesøg på 25 gymnasiale uddannelsesinstitutioner*. På de 25 casebesøg er undersøgelsesspørgsmålene i både delopgave 1 og 2 blevet belyst. Institutionerne er udvalgt i fordelingsområder, hvor der i gennemsnit er 10 % eller flere unge med udenlandsk herkomst på de gymnasiale uddannelsesinstitutioner. Derudover er *institutionerne udvalgt, så der er en spredning i andelen af unge med udenlandsk herkomst mellem institutionerne, andelen fra uddannelsesfremmede hjem, geografisk afstand mellem institutionerne samt institutionernes størrelse, profiler og uddannelsesstyper*. Her forstås uddannelsesfremmede hjem som hjem, hvor forældrene har grundskole som højest fuldførte uddannelser.

Hvad angår informanter har vi efterspurgt deltagere, der er repræsentative for den samlede gruppe af elever og undervisere. Interviews med undervisere har således inkluderet lærere fra forskellige fag og studieretninger og med stor variation i undervisningserfaring. Vi har efterspurgt den samme bredde i sammensætningen af elever til interviews, og deltagerne har repræsenteret alle årgange samt de forskellige studieretninger. Der har dog været en overvægt af ressourcestærke elever med stort engagement på den pågældende skole og med et højt fagligt niveau. Disse er altså ikke helt repræsentative for den samlede elevgruppe.

I tillæg til elevinterviews er der gennemført *telefoninterviews med 15 forældre og 10 UU-vejledere*, der er bosat i de samme fordelingsområder som de udvalgte gymnasier.

Undersøgelsens metode er uddybet i kapitel 4.

1.4 Læsevejledning

I *kapitel 2* opsummeres undersøgelsens samlede resultater i forhold til de tre undersøgelsesspørgsmål: (1) Unges overvejelser i valg af gymnasial uddannelsesinstitution, (2) unges strategier i valg af gymnasial uddannelsesinstitution og (3) oplevelsen af uddannelsesforløbets udbytte for unge, der ikke har fået deres førsteprioritet i valg af gymnasial uddannelse. I *kapitel 3* udfoldes undersøgelsens resultater. I *kapitel 4* uddybes undersøgelsens datagrundlag og metode. Derudover er institutionerne, som har deltaget i undersøgelsen, og de anvendte spørgeskræmmer vedlagt i *bilag 1 og 2*.

2 Resumé

I det følgende kapitel opsummeres undersøgelsens samlede resultater tematisk struktureret efter undersøgelses tre centrale genstandsfelter:

- Unges overvejelser i valg af gymnasial uddannelsesinstitution
- Unges strategier i valg af gymnasial uddannelsesinstitution
- Oplevelsen af uddannelsesforløbet for unge, der *ikke* fik deres førsteprioritet opfyldt

Resultaterne er uddybet og nuanceret i kapitel 3.

2.1 Unges overvejelser i valg af gymnasial uddannelsesinstitution

En stor andel af de unge vælger uddannelsesinstitution, før de vælger ungdomsuddannelse: Undersøgelsen viser, at ca. 50 pct. af de unge vælger deres ungdomsuddannelse, før de vælger deres gymnasiale uddannelsesinstitution, mens ca. 33 pct. af de unge angiver, at de vælger uddannelsesinstitution, før de vælger ungdomsuddannelse. Der er variation mellem fordelingsområderne: Fx vælger flere unge institution først i Storkøbenhavn V og Vestsjælland, imens færre gør det i KBH Centrum og Midtjylland Øst. Dertil vælger lidt flere elever institution før uddannelse på HHX. Dertil er Storkøbenhavn Nord (16 pct.), Storkøbenhavn Vest (13 pct.) og KBH Centrum (21 pct.) de fordelingsområder, hvor den højeste andel af elever er meget enige eller enige i, at de har undladt at vælge det gymnasium, som de allerhelst ville gå på, fordi de på forhånd vidste, at de ikke ville komme ind (mod 6 pct. i gennemsnit for alle fordelingsområderne i undersøgelsen). Disse resultater er vigtige, fordi de kan være med til at forklare, hvorfor vi i dag ser bevægelser i søgemønstre mellem institutioner, der formelt udbyder de samme uddannelser.

De unge søger mod gymnasier med et forestillet, stærkt fagligt miljø, der giver dem muligheder i fremtiden: Ca. 75 pct. af eleverne angiver, at det særligt er mulighederne for at få adgang til en videregående uddannelse og deres forestilling om et bestemt fagligt niveau på skolen (fx dygtige lærere, spændende fag/valgfag, bestemte studieretninger, faglige aktiviteter), der er af stor betydning for deres valg af gymnasium som førsteprioritet. **Særligt i fordelingsområderne København Centrum og Midtjylland Øst.**

De unges gymnasievalg hænger sammen med deres forventede tilhørsforhold og udvikling: Cirka 50 pct. af de unge angiver, at forventninger om social og personlig udvikling, det sociale miljø på skolen, de fysiske rammer og det at gå med nogen som

sig selv, var af betydning i deres valg af gymnasium som førsteprioritet. De unge søger mod institutioner, hvor de føler og/eller forventer "at passe ind" i de fysiske og sociale rammer, hvor de "kan være sig selv", hvor andre elever er ligeså optagede af det faglige og sociale, som de selv er, og hvor de kan få lov til at dyrke deres interesser sammen med andre. De søger mod institutioner, hvor de forventer, at de andre elever kan, vil og må det samme som dem selv. Det er særligt vigtigt for elever på STX og HHX-institutioner. Det kommer både til udtryk som en "hen-imod-adfærd" og en "væk-fra-adfærd".

Kort afstand til de gymnasiale uddannelsesinstitutioner er

vigtig i de unges valg af uddannelsesinstitution: Ca. 50 pct. af eleverne og 60 pct. af forældrene angiver, at de eller deres barn har valgt det gymnasium, der lå tættest på deres bopæl, som førsteprioritet. Der er variation mellem fordelingsområder. Størstedelen af eleverne vælger institutioner tættest på deres bopæl i landområder, hvor der ofte kun er én STX-institution i nærheden (fx Vestsjælland, Storstrøm, Nordsjælland, Nordjylland og Fyn). Langt færre unge vælger den institution, der ligger tættest på deres bopæl, i og omkring København Centrum og Aarhus.

Undersøgelsen identificerer tre mulige forklaringer baseret på åbne besvarelser og kvalitative interviews. For det første giver kortere transporttid mere tid efter skole – til fx fritidsaktiviteter på og udenfor skolen. For det andet kan "det lokale gymnasium" styrke de unges følelse af tilknytning til lokalsamfundet. For det tredje kan det skyldes, at eleverne og deres forældre kender afstandskriteriet og styrer efter det i deres søgning. [Dette er særligt tilfældet i og omkring København, Aarhus og områder i landet, hvor institutionerne ligger tæt på hinanden.](#)

Gymnasievalget er ofte baseret på omdømme, image og

fortællinger: De unge og deres forældre orienterer sig ofte mod institutionernes omdømme og image i valget af gymnasial uddannelsesinstitution. De orienterer sig i forhold til fortællingerne om enkelte uddannelsesinstitutioner. Cirka 50 pct. af eleverne angiver, at

skolens omdømme og image var af betydning deres valg af gymnasium som førsteprioritet, ligesom 75 pct. af forældrene angiver, at de også lagde vægt på skolens omdømme og image i forbindelse med deres barns valg af gymnasium. Image og omdømme er af større betydning for eleverne på STX og HHX, end det er for eleverne på HTX og HF. Dertil er image og omdømme særligt af betydning for eleverne i fordelingsområderne Midtjylland Nord, Midtjylland Øst, Roskilde, Storkøbenhavn Nord og Fyn. Fælles for både tilvalg og fravalg af gymnasier er, at de unge og deres forældre i høj grad baserer deres valg på, hvad de har hørt, læst eller haft af mere anekdotiske erfaringer. Oplysninger om skolernes faktiske faglige niveau eller undervisningseffekt har i mindre grad betydning for elevernes valg af uddannelsesinstitution.

Elevernes overvejelser knyttet til omdømme og image er med til, at nogle institutioner er særligt søgte, imens andre oplever faldende søgetal. Flere institutioner oplever skæve søgemønstre knyttet til elevernes herkomst. Undersøgelsen viser, at en forholdsvist lille andel af eleverne angiver, at elevsammensætningen og andelen af elever med udenlandsk herkomst var af stor betydning i deres valg af førsteprioritet. Andelen er større blandt forældre. [Lidt flere elever vurderer, at elevsammensætningen har stor betydning i fordelingsområderne København Centrum, Storkøbenhavn Vest og Storkøbenhavn Nord.](#)

Det er ikke nødvendigvis elevsammensætningen og andelen af unge med udenlandsk herkomst i sig selv, forældre og elever orienterer sig i forhold til. De hæfter sig dog særligt ved de fortællinger, der opstår om bestemte institutioner. Fortællingerne knytter sig til, at bestemte skoler har et særligt højt eller lavt fagligt niveau og et særligt godt eller dårligt socialt miljø. I nogle tilfælde også, at eleverne på en institution har en særligt seriøs eller useriøs tilgang til det at gå i skole, eller at de respektive institutioner kun er for bestemte typer af elever. Og endelig kan et rygte om, at mange fx søger ind som 2. prioritet, bidrage til, at endnu færre elever søger ind.

2.2 Unges strategier i valg af gymnasial uddannelsesinstitution

En meget lille andel af de unge og forældrene gør brug af særlige strategier: Direkte adspurgt angiver ca. 80 pct. af eleverne og forældrene i spørgeskemaundersøgelsen, at de ikke har gjort noget særligt for at de selv eller deres barn er kommet ind på sin førsteprioritet.

7 pct. af eleverne og 6 pct. af forældrene angiver, at de har ringet eller mailt til gymnasiet (fx rektor eller studievejleder). 1 pct. af eleverne og 2 pct. af forældrene angiver, at de selv eller familien ændrede adresse til en adresse tættere på skolen, uden dog rent faktisk at flytte. 1 pct. af eleverne og 2 pct. af forældrene angiver, at de selv eller hele familien faktisk er flyttet tættere på det gymnasium, de gerne ville ind på som førsteprioritet. I de åbne svar i spørgeskemaet angiver eleverne oftest, at de som strategi har forsøgt skrive en god ansøgning eller få gode karakterer i grundskolen.

I den kvalitative dataindsamling fylder fortællingerne om adresseflytning imidlertid blandt elever, undervisere/vejledere, ledere og UU-vejledere. **Det er dog særligt** er i fordelingsområde København Centrum og Midtjylland Øst.

2.3 Oplevelsen af uddannelsesforløbets udbytte for unge, der **ikke** har fået deres førsteprioritet

Det er vigtigt for de unge at få deres førsteprioritet i valg af gymnasium opfyldt. **Unge der ikke har fået deres førsteprioritet, oplever ikke det samme udbytte:** 91 pct. af eleverne angiver, at det gymnasium, de går på, er det gymnasium, de søgte ind på som førsteprioritet. 7 pct. af eleverne angiver, at det ikke er deres førsteprioritet, de går på. Dertil viser undersøgelsens resultater, at elever, der er kommet ind på deres førsteprioritet og elever, der ikke er kommet det, i store træk har de samme forventninger til deres faglige, sociale og personlige udbytte. Elever, der ikke er kommet ind på deres førsteprioritet, angiver dog i mindre grad at få deres forventninger opfyldt. **Det er særligt i forhold til det sociale og faglige udbytte. Dertil er der en større andel af de unge, som ikke går på deres førsteprioritet, der overvejer at skifte eller rent faktisk har skiftet gymnasium i løbet af deres uddannelsesforløb.**

3 Undersøgelsens resultater

I dette kapitel præsenteres resultaterne af undersøgelsen. Ligesom det foregående kapitel er det tematisk struktureret efter undersøgelsens tre undersøgelses-spørgsmål:

- Unges overvejelser i valg af gymnasial uddannelsesinstitution
- Unges strategier i valg af gymnasial uddannelsesinstitution
- Oplevelsen af uddannelsesforløbet for unge, der *ikke* fik deres førsteprioritet opfyldt

Resultaterne i undersøgelsen er sammenholdt med de indsamlede baggrundsvariable for at undersøge, om generelle mønstre er drevet af fx geografiske forskelle. Det er kun ved væsentlige forskelle, at disse er medtaget i rapporten.

3.1 Unges overvejelser i valg af gymnasial uddannelsesinstitution

Undersøgelsens første del handler om at belyse, hvilke overvejelser, de unge gør i deres valg af gymnasiale uddannelsesinstitutioner. For at belyse det, er både elever og forældre blevet spurgt i den kvantitative og kvalitative del af undersøgelsen. Helt overordnet viser spørgeskemaundersøgelsen blandt elever og forældre, at:

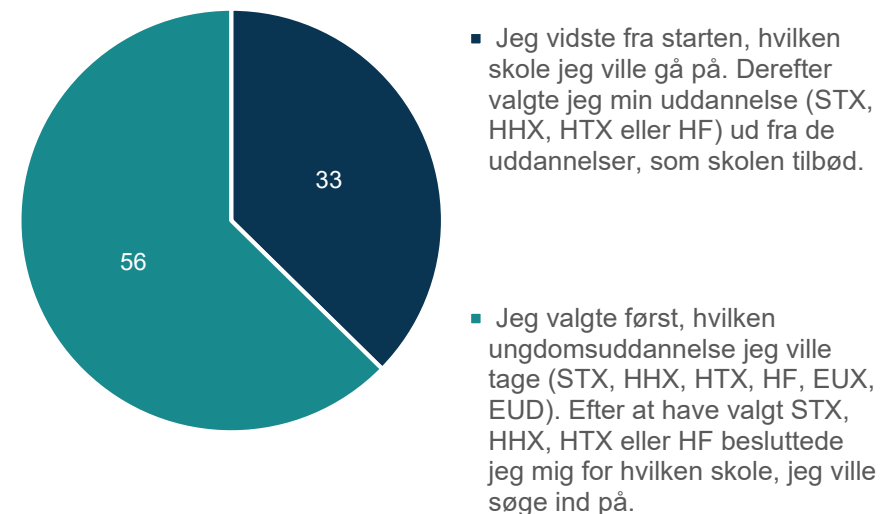
- En stor andel af de unge vælger uddannelsesinstitution, før de vælger ungdomsuddannelse
- De unge søger mod gymnasier med et forestillet, stærkt fagligt miljø, der giver dem muligheder i fremtiden
- De unges gymnasievalg hænger sammen med deres forventede tilhørsforhold og udvikling
- Kort afstand er vigtigt for en stor andel af unge i valget af gymnasial uddannelsesinstitution
- Gymnasievalget er ofte baseret på omdømme, image og fortællinger

Disse hovedpointer underbygges i særskilte afsnit (3.1.1 til 3.1.5) nedenfor med data fra spørgeskemaundersøgelsen og de kvalitative interviews.

3.1.1 En stor andel af de unge vælger uddannelsesinstitution, før de vælger ungdomsuddannelse

I undersøgelsen er eleverne blevet spurgt ind til, hvilken rækkefølge de valgte hhv. ungdomsuddannelse og uddannelsesinstitution i. Både forældre og elever angiver, at ca. 50 pct. af de unge valgte deres ungdomsuddannelse først (STX, HF, HHX, HTX, EUX og EUD), hvorefter de besluttede sig for, hvilket gymnasium de ville søge ind på. Samtidigt angiver resultaterne dog også, at 33 pct. af de unge vælger deres uddannelsesinstitution, før de vælger deres ungdomsuddannelse. 44 pct. af forældrene angiver ligeledes, at deres barn valgte uddannelsesinstitution før ungdomsuddannelse.

Figur 1 Rækkefølge i de unges valg af gymnasium og ungdomsuddannelse, elever, pct.

Note: n=3.533 elever. Spørgsmålet lyder: "I hvilken rækkefølge overvejede du dit valg af gymnasium?". Resultaterne summerer ikke til 100pct., da "ved ikke" og "ønsker ikke at svare" er udeladt.

Billedet fra spørgeskemaundersøgelsen genfinder vi også i den kvalitative undersøgelse. Her angiver de unge blandt andet:

"Jeg blev meget tidligt interesseret i Gymnasium X. Allerede i 7. klasse... Første gang jeg så Gymnasium X, det var på deres hjemmeside, og jeg var meget på hjemmesiden, og fulgte med i de forskellige aktiviteter. Så skiftede jeg skole, hvor jeg fik en veninde hvis storesøster gik på Gymnasium X, hvor jeg bare synes, det var mega spændende, og jeg snakkede med hende om, hvordan Gymnasium X var."
(Elev)

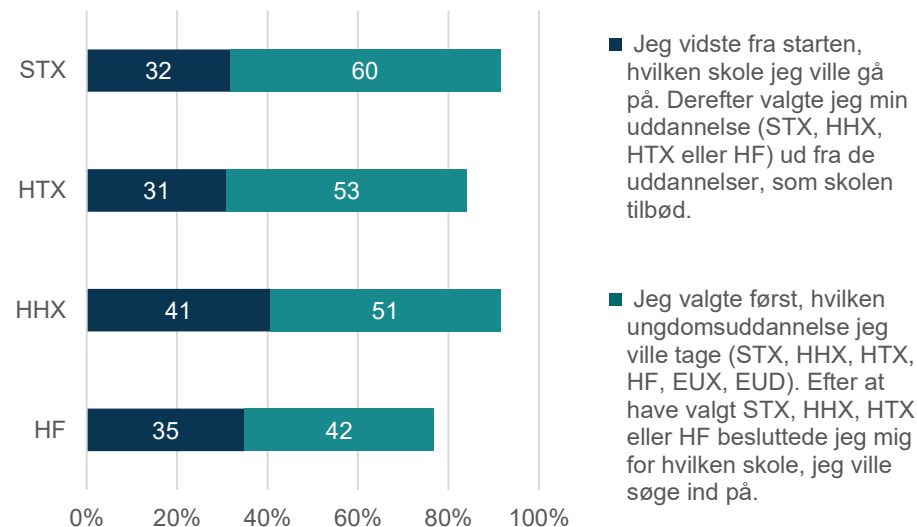
"Jeg overhørte en som ville tage et sabbatår mere efter 9. klasse, hvis hun ikke kom ind på Gymnasium Y. Der var ingen anden udvej, hun skulle derind." (Elev)

"For 8 år siden kiggede jeg allerede på HHX, fordi min søster fik et højt snit, og hun gik her. Jeg ser meget op til hende. Og i 8. klasse får min anden søster hue på herfra, og jeg er sikker på, jeg skal på Gymnasium Z. Og jeg tager kun til åbent hus på Gymnasium Z, for jeg var sikker på, at jeg skulle på her" (Elev)

Resultatet i den kvalitative og kvantitative dataindsamling indikerer overordnet, at en væsentlig andel af de unge søger mod en institution, før de søger mod en uddannelse. Et gymnasium er ikke bare en skole, der udbyder en ungdomsuddannelse. De enkelte institutioner med alle deres karakteristika er vigtige for de unge i deres søgeadfærd.

Der er en variation mellem ungdomsuddannelser. En lidt større andel af eleverne på HHX angiver, at de først valgte institution, hvorefter de valgte ungdomsuddannelse.

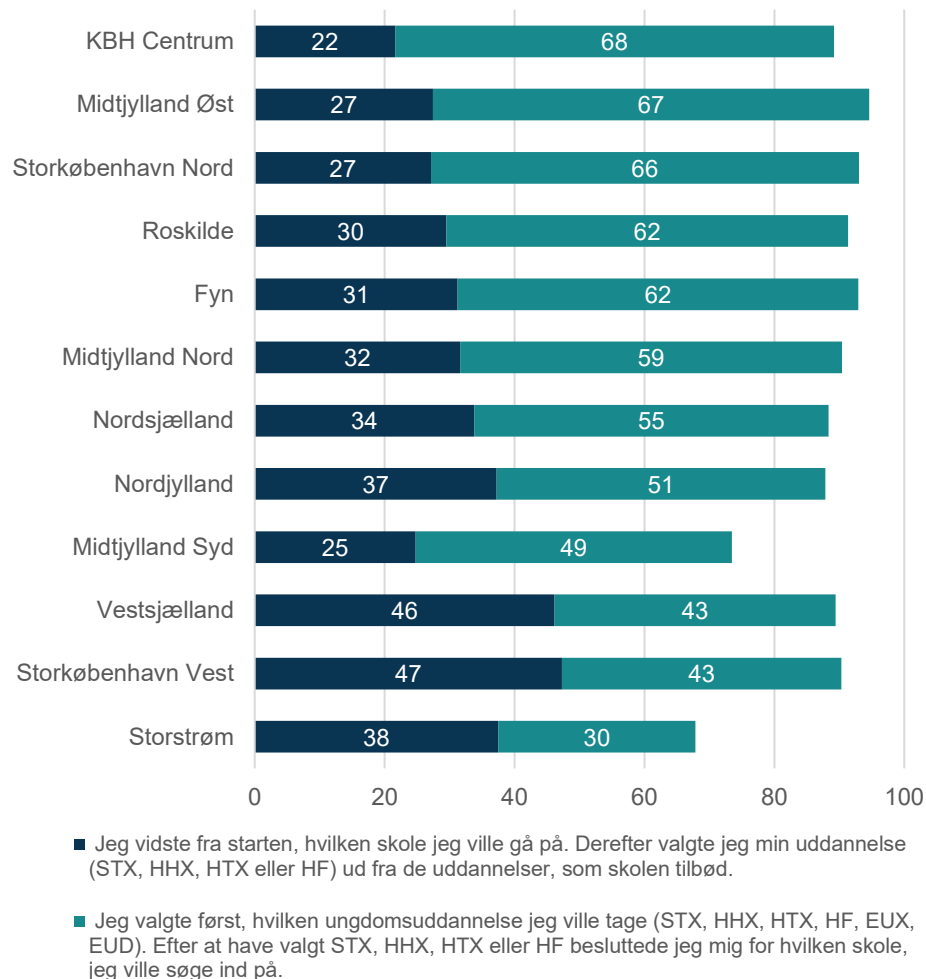
Figur 2 Rækkefølge i de unges valg af institution og ungdomsuddannelse, fordelt på ungdomsuddannelse, pct.

Note: n=3.533 elever. Spørgsmålet lyder: "I hvilken rækkefølge overvejede du dit valg af gymnasium?". Resultaterne summerer ikke til 100 pct., da "ved ikke" og "ønsker ikke at svare" er udeladt.

De gennemsnitlige resultater dækker desuden over en variation mellem fordelingsområder.

Figur 3 Rækkefølge i de unges valg af gymnasium og ungdomsuddannelse, fordelt på fordelingsområder, pct.

Note: n=2.463 elever. HHX og HTX-institutioner udeladt. Spørgsmålet lyder: "I hvilken rækkefølge overvejede du dit valg af gymnasium?". Resultaterne summerer ikke til 100 pct., da "ved ikke" og "ønsker ikke at svare" er udeladt.

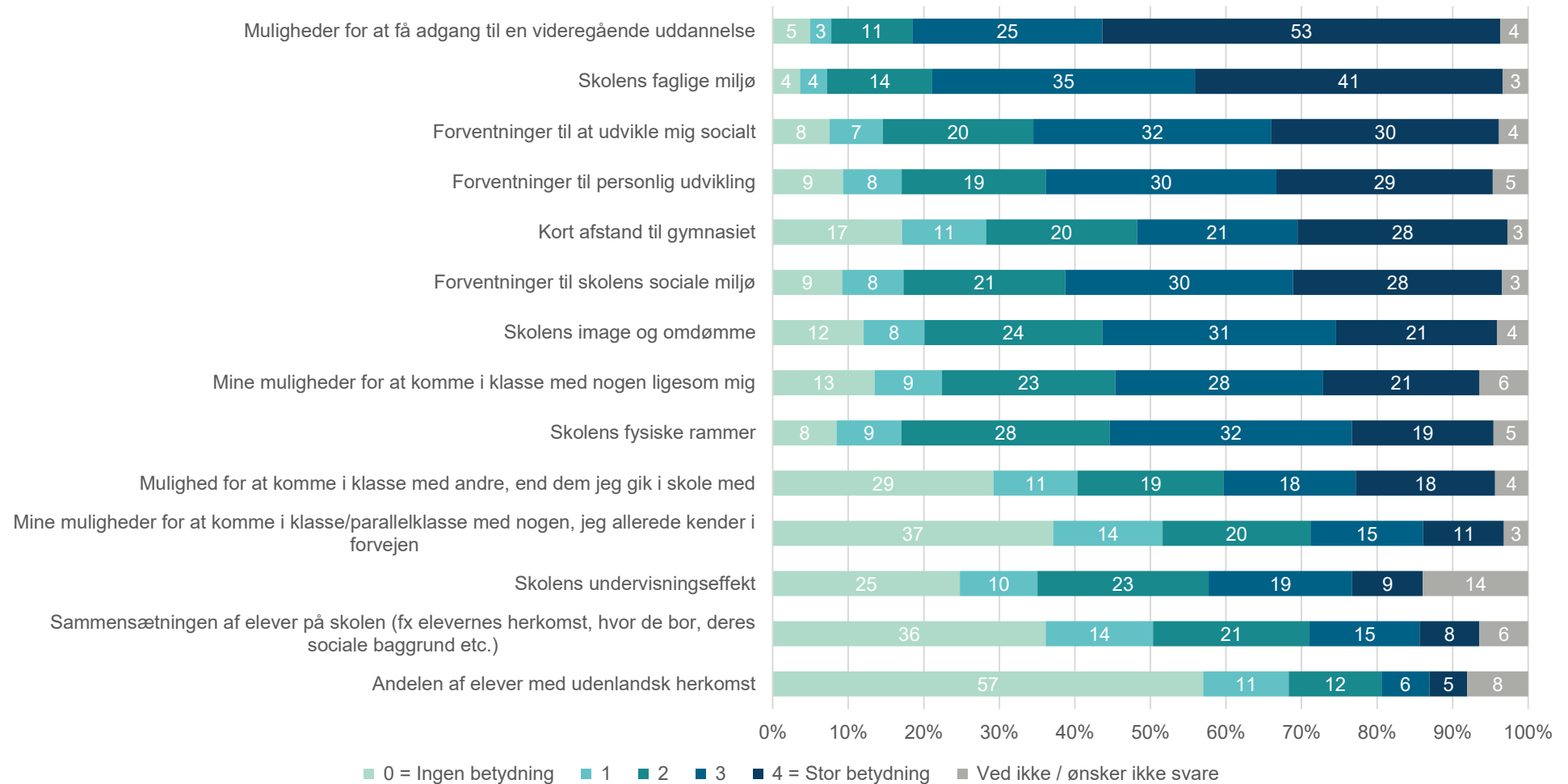
I den ene ende angiver hhv. 47 pct. fra Storkøbenhavn Vest (44 ud af 93 respondenter på én institution) og 46 pct. fra Vestsjælland (48 ud af 104 respondenter på én institution), at de valgte deres gymnasium, før de valgte ungdomsuddannelser. I den anden ende angiver hhv. 22 pct. af eleverne København Centrum (24 ud af 11 respondenter på to institutioner) og 27 % i Midtjylland Øst (33 respondenter ud af 121 på én institution), at de valgte deres gymnasium, før de valgte deres ungdomsuddannelse.

Den geografiske variation skal fortolkes forsigtigt, fordi de dækker over et mindre antal respondenter fordelt på få institutioner. Men de indikerer, at der kan være variation i de unges søgemotiver mellem fordelingsområder. I nogle fordelingsområder søger de i højere grad mod "steder" end "uddannelser", imens det er omvendt i andre, jf. figur 2. De unge starter med andre ord forskellige steder i deres valgproces.

Derudover viser den kvalitative dataindsamling – særligt blandt elever, forældre og UU-vejledere – at en del af forklaringen på den geografiske variation kan findes i, at særligt Hovedstadsområdet (og i et vist omfang Aarhus) er karakteriseret ved et større, samlet udbud af ungdomsuddannelser og institutioner, der er et stærkere fokus på valgmulighederne blandt unge og forældre, en større grad af transportmæssig tilgængelighed af institutioner og en større tilbøjelighed blandt de unge til at bevæge sig rundt i forhold til en del af landområderne.

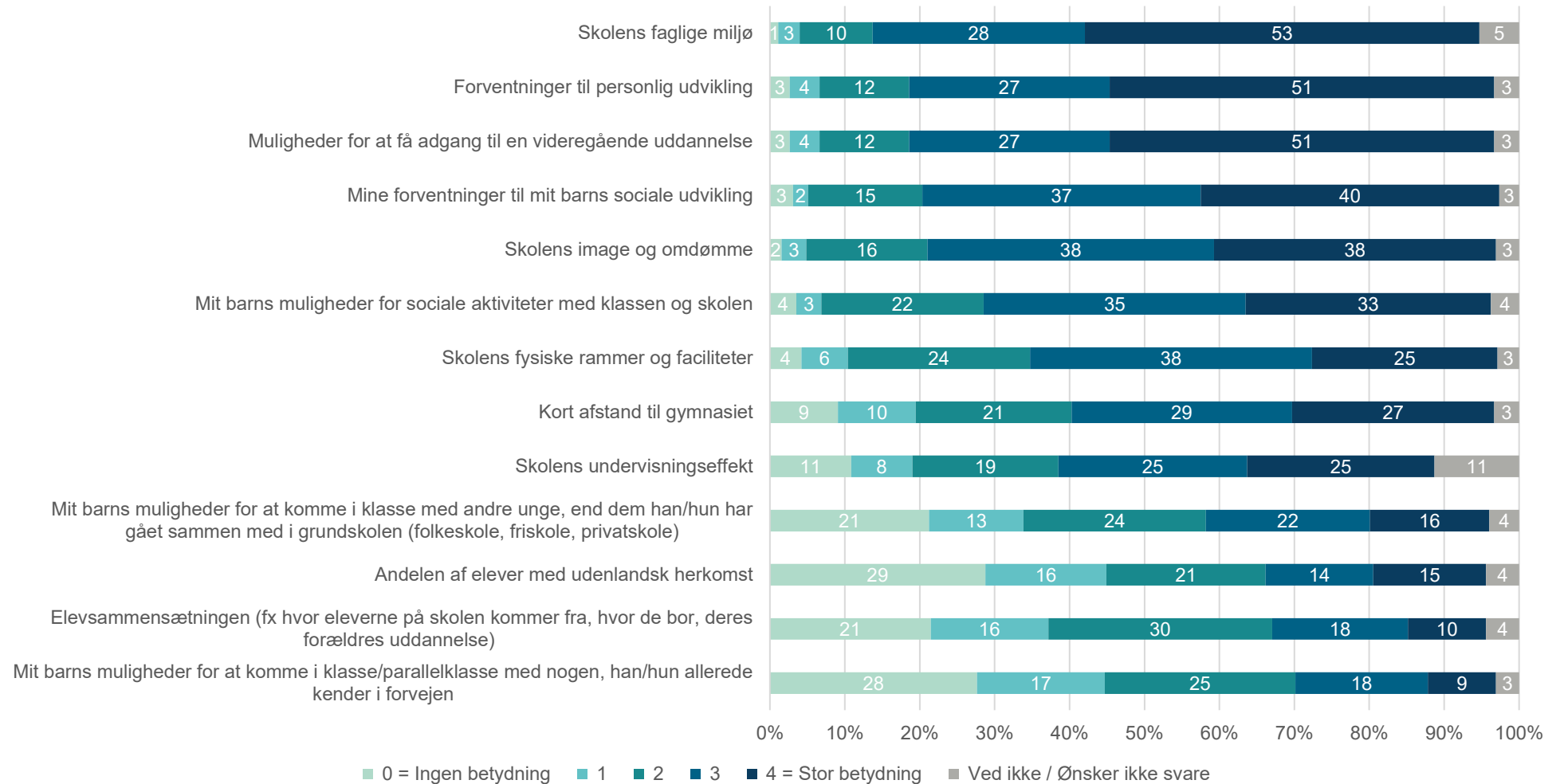
I dette kapitel udfoldes de motiver, der driver de unge i deres valg af institution – særligt ved at belyse variationen mellem fordelingsområder og ungdomsuddannelser. På side 12 og 13 fremgår først elever og forældres samlede besvarelser knyttet til, hvor stor betydning en række områder havde i deres eller deres barns valg af institution som førsteprioritet. De overordnede resultater analyseres ikke særskilt, men foldes tematisk ud de afsnit, som følger fra side 14 og fremefter.

Figur 4 Områder med betydning for valg af førsteprioritet – Elever – pct.

Note: n=3.533 elever. Spørgsmålet lyder: "Hvor stor betydning havde følgende områder for, at du valgte det gymnasium, du søgte ind på som førsteprioritet?"

Figur 5 Områder med betydning for valg af førsteprioritet – Forældre – pct.

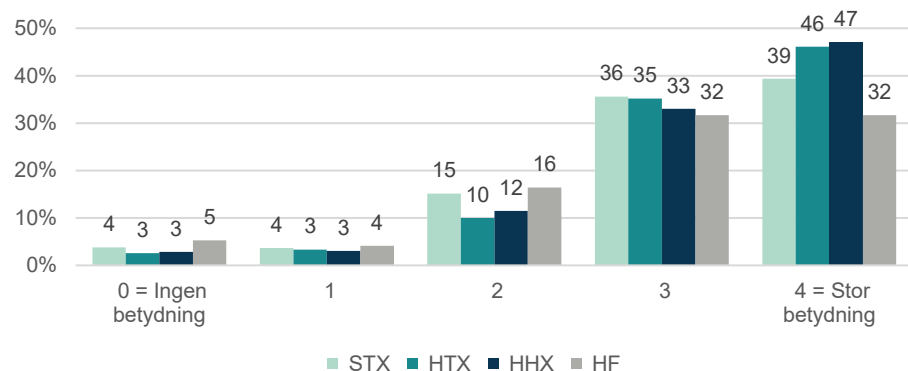
Note: n=916 forældre. Spørgsmålet lyder: "Hvad lagde du vægt på ift. dit barns valg af gymnasium som førsteprioritet?"

3.1.2 De unge søger mod gymnasier med et forestillet, stærkt fagligt miljø, der giver dem muligheder i fremtiden

I figur 4 på side 12 angiver eleverne, at det særligt er mulighederne for at få adgang til en videregående uddannelse og forestillingen om skolens faglige niveau (fx dygtige lærere, spændende fag/valgfag, bestemte studieretninger, faglige aktiviteter), der er af betydning for deres valg af gymnasium som førsteprioritet. Blandt forældrene er det faglige miljø og mulighederne for adgang til videregående uddannelser også vigtigt – jf. figur 5 på side 13. Det faglige miljø er vigtigt på tværs af ungdomsuddannelser – dog i lidt mindre grad for HF-eleverne.

Det er først og fremmest en forestilling om et bestemt fagligt niveau på uddannelsesinstitutionerne, som forældre og elever vælger efter. De vælger i mindre grad efter det faktiske, faglige niveau: For en høj andel af både forældre og elever har skolens undervisningseffekt f.eks. en mindre betydning for valget af gymnasium som førsteprioritet.

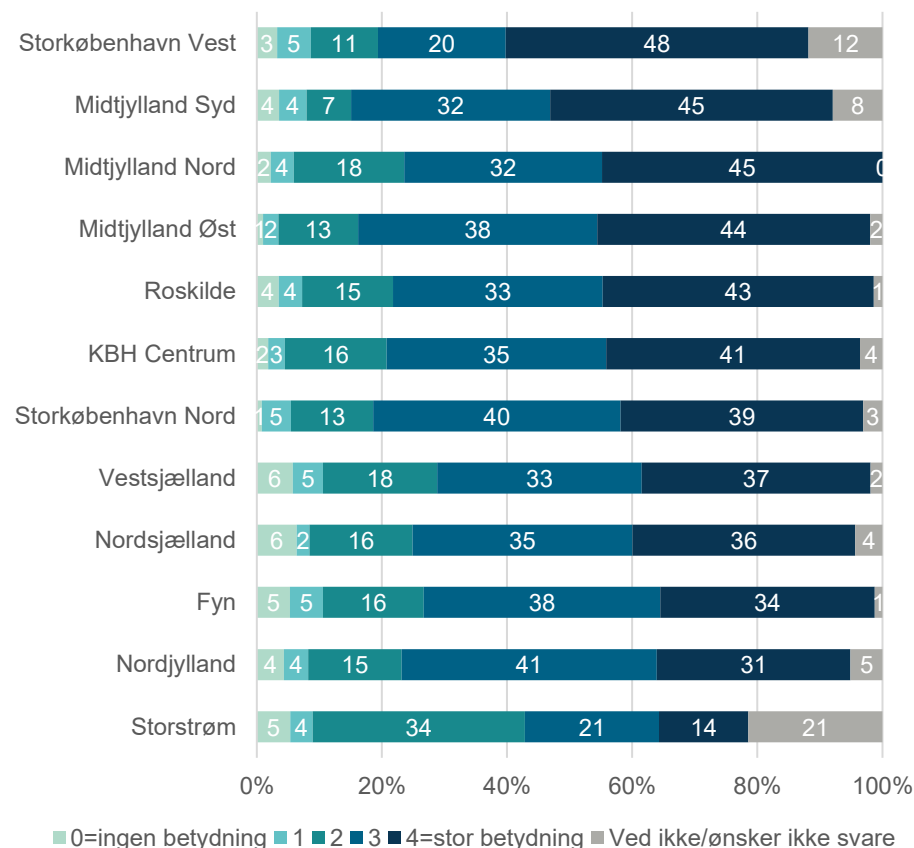
Figur 6 Betydningen af forventninger til skolens faglige miljø for valg af gymnasium, fordelt på ungdomsuddannelse, pct.

Note: n=3.533 elever. Spørgsmålet lyder: "Hvad lagde du vægt på ift. dit barns valg af gymnasium som førsteprioritet?: Mine forventninger til skolens faglige miljø?" Resultaterne summerer ikke til 100pct., da "ved ikke" og "ønsker ikke at svare" er udeladt.

Forventninger til det faglige miljø er også vigtigt for alle eleverne på tværs af fordelingsområder.

Figur 7 Betydningen af forventninger til skolens faglige miljø for valg af gymnasium, fordelt på fordelingsområder, pct.

Note: n=2.463 elever. HHX og HTX-institutioner udeladt. Spørgsmålet lyder: "Hvor stor betydning havde følgende områder for, at du valgte det gymnasium, du søgte ind på som førsteprioritet?: Mine forventninger til skolens faglige miljø".

Det kan synes overraskende, at muligheden for adgang til videregående uddannelser har så stor betydning i valget af førsteprioritet for både elever og forældre (jf. Figur 4 og 5), fordi adgangen til videregående uddannelser ikke er institutionsbetinget – eksamener på gymnasiet er efter national standard, og med reformen i 2017 er der blevet færre og mere ens studieretninger på tværs af gymnasierne. I princippet spiller det altså ikke en stor rolle, hvilket gymnasium, de unge går på i forhold til optag på videregående uddannelse efterfølgende.

Det er imidlertid meningsfuldt, hvis det fortolkes sammen med, at både unge og forældre unge angiver, at det faglige miljø på skolen også er af stor betydning. Den kvalitative dataindsamling vidner om, at mange af elever på den ene side ikke ved, hvad de vil efter endt ungdomsuddannelse eller på den anden side har besluttet sig midlertidigt for at søge en bestemt videregående uddannelse, der kræver et særligt gennemsnit fra deres ungdomsuddannelse.

I begge tilfælde er elevernes oplevelse af at komme til at præstere fagligt godt og få "den rigtige fagkombination" vigtig for deres oplevelse af at skabe et stærkt grundlag for fremtidige muligheder – især på de videregående uddannelser:

Hvis man gerne vil ind på et universitet, er det lettere at komme ind, hvis man har gået på et bestemt gymnasium.”
(Elev)

”Gymnasium X er jo eftertragtet af en grund, tror jeg. Det faglige niveau dér er helt sikkert bedre. Og det kan nok godt hjælpe, når man skal ind på en videregående uddannelse... Det har måske også noget med karakterer at gøre. Hvis du har dårligere karakterer, selvom du har gået på Gymnasium X, så er det måske lidt mere okay.” (Elev)

”Havde en klar idé om, hvad jeg ville, da jeg kom. Men ville stadig kunne skifte, hvis jeg ændrede mening. Ville læse økonomi eller noget lignende bagefter.” (Elev)

”Man lukker rigtig mange døre, når man træffer et valg. Det er nødvendigt at være strategisk nu. Der er stor forskel på de fag, man vælger. Hvis man ikke er sikker på, hvad man vil læse, så skal man virkelig vælge smart, så man ikke lukker for mange døre.” (Elev)

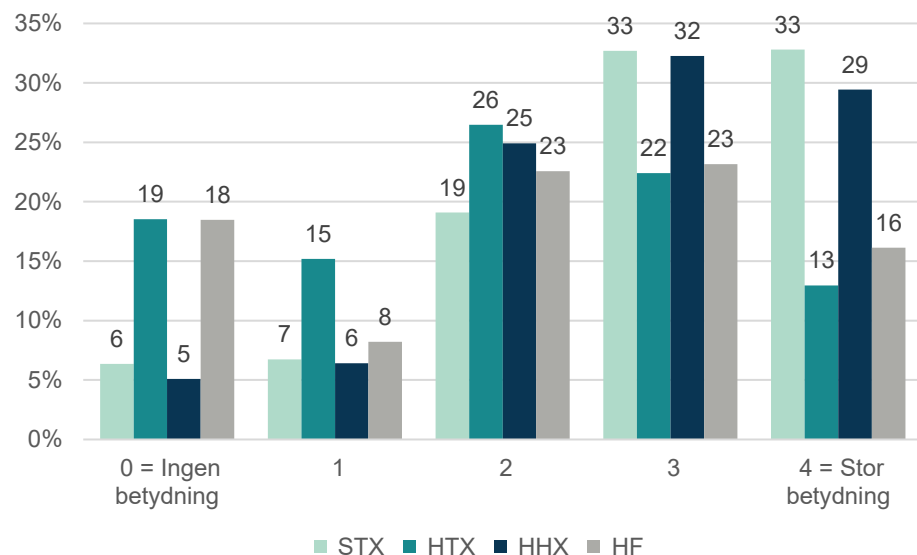
”Jeg ville være sikker på at kunne alt efter gym i forhold til at læse videre, for jeg ikke var sikker på, hvad jeg ville.” (Elev)

Så selvom de enkelte institutioner ikke giver adgang til bestemte videregående uddannelser, så vil det for mange elever være vigtigt i deres til- og fravalg af gymnasial uddannelsesinstitution. De unge søger at give sig selv så mange muligheder som muligt. "Muligheder" er det centrale ord. Det kræver for de unge bestemte fagkombinationer og et stærkt fagligt miljø på institutionen, som kan hjælpe de unge med at opnå faglig succes (forstået som et godt snit), der giver adgang til flest mulige videregående uddannelser.

3.1.3 De unges gymnasievalg hænger sammen med deres forventede tilhørsforhold og udvikling

Cirka 50 pct. af de unge angiver, at forventninger om social og personlig udvikling, det sociale miljø på skolen, de fysiske rammer og det at gå med nogen som sig selv, var af betydning i deres valg af gymnasium som førsteprioritet. Desuden er det sociale miljø på skolen særligt vigtigt for de unge på STX og HHX.

Figur 8 Betydningen af forventninger til skolens sociale miljø for valg af gymnasium, fordelt på ungdomsuddannelse, pct.

Note: n=3.533 elever. Spørgsmålet lyder: "Hvor stor betydning havde følgende områder for, at du valgte det gymnasium, du søgte ind på som førsteprioritet?: Mine forventninger til skolens sociale miljø?" Resultaterne summerer ikke til 100 pct., da "ved ikke" og "ønsker ikke at svare" er udeladt.

I spørgeskemaets åbne svarkategorier udtrykker de unge desuden, at de søger mod institutioner, hvor de føler og/eller forventer "at passe ind" i de fysiske og sociale rammer, hvor de "kan være sig selv", hvor andre elever er ligeså optagede af det faglige og sociale, som de selv er, og hvor de kan få lov til at dyrke deres interesser sammen med andre – fx musik eller sport. Det kommer også til udtryk i den kvalitative dataindsamling, hvor eleverne bl.a. siger:

"Jeg vil gerne have nogen, som man kan spejle sig i. Som er den samme type som en selv. Det tror jeg, mange synes er vigtigt." (Elev)

"Jeg blev valgt som instruktør, inden jeg gik på skolen. Jeg vidste, at jeg gerne ville gå et sted, hvor jeg virkelig kunne dyrke det, jeg gerne ville. Der er også Musical på Gymnasium X, men det er ikke ligeså stort." (Elev)

"Men det er meget flipper typer, og jeg havde svært ved at identificere mig her. Set i bakspejlet er jeg måske lidt mere typen, som går på Gymnasium Y eller Gymnasium Z." (Elev)

Der kommer et stærkt tilhørsorienteret motiv til udtryk her. De unge søger mod uddannelsessteder, hvor de forventer, at de andre elever kan, vil og må det samme som dem selv. Dette er særligt på STX og HHX-institutioner. Ledere, undervisere og UU-vejledere oplever to grundlæggende adfærdsformer i de unges søgemønstre:

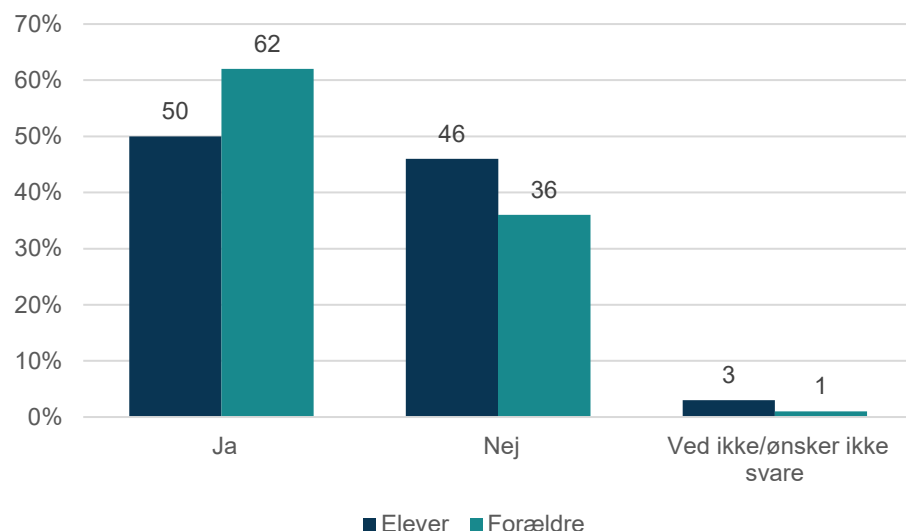
- 1) En "hen-imod-adfærd": De unge søger positivt mod institutioner, hvor de har en forventning om at komme til at "passe ind" fagligt og socialt.
- 2) En "væk-fra-adfærd": De unge søger væk fra det sociale og faglige miljø i de boligområder og grundskoler, de kommer fra – fx fordi de gerne vil "starte på den frisk" eller opnå et nyt tilhørsforhold.

Det tilhørsorienterede motiv er fællesnævneren, men afhængigt af den enkelte unge, kommer det til udtryk i to forskellige adfærdsformer.

3.1.4 Kort afstand er vigtigt for en stor andel af unge i valget af gymnasial uddannelsesinstitution

Kort afstand til de gymnasiale uddannelsesinstitutioner er vigtig i de unges tilvalg af gymnasial uddannelsesinstitution. Ca. 50 pct. af eleverne og 60 pct. af forældrene angiver, at de eller deres barn har valgt det gymnasium, der lå tættest på deres bopæl, som førsteprioritet.

Figur 9 Valg af gymnasium tættest på bopæl, fordelt på elever og forældre, pct.

Note: n=3.533 elever og n=916 forældre. Spørgsmålet lyder: "Valgte du/dit barn det gymnasium, der ligger tættest på din/jeres bopæl, som førsteprioritet?". Dette spørgsmål er et supplement til spørgsmålet stillet i figur 3 og 4.

¹ Danske Regioner (2015). Analysenotat – Sammenhæng mellem gennemførelsen af erhvervsuddannelser og elevernes afstand til deres erhvervsskole.

Resultaterne understreges desuden i spørgeskemaundersøgelsens åbne svar og den kvalitative del af undersøgelsen, hvor afstand til gymnasiet ofte nævnes som en af grundene til at søge ind på bestemte gymnasier. Særligt tre forklarer går igen i de åbne svar og den kvalitative data. De er oplistet i Tabel 1.

Tabel 1
Tre forklaringer på, at eleverne vælger førsteprioritet tættest på deres bopæl

1: Det giver kortere transporttid og mere tid efter skole

Den mest udbredte forklaring blandt eleverne – både i by og land – er, at transporttiden til gymnasiet er vigtig i deres valg af gymnasium som førsteprioritet. Det handler om "at kunne nå i skole", om at kunne deltage i aktiviteter på skolen efter skoletid (fx foreninger og sociale og faglige arrangementer) og om at kunne nå andre ting udenfor skolen efter skoletid (fx fritidsinteresser og fritidsarbejde).

Elevernes forklaringer stemmer overens med litteratur om fravær og frafald på ungdomsuddannelse – særligt på EUD. Her har en tidligere undersøgelse i Region Hovedstaden fx vist, at for lang transporttid til uddannelsesinstitutionen kan være en barriere for fremmøde og dermed en årsag til fravær og frafald.¹

2: Det handler om at være en del af lokalsamfundet

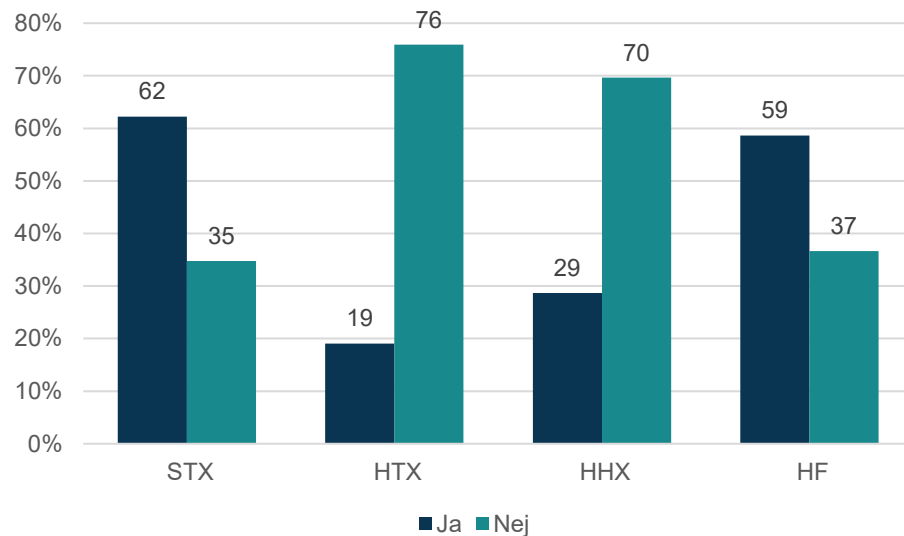
For andre elever handler det også om at være en del af lokalsamfundet – og vælge "det lokale gymnasium", der afspejler det lokalsamfund, de bor i, og hvor de føler sig hjemme.

3: Det skyldes afstandskriteriet

Eleverne kender afstandskriteriet knyttet til fordelingen af elever. De styrer efter det i deres søgning. Det er særligt præsent i de unges bevidsthed i og omkring København, Aarhus og de øvrige områder i landet, hvor institutionerne ligger tæt på hinanden. Derfor også i mindre grad i landdistrikter.

Resultaterne dækker over en variation mellem institutioner. Særligt Odense Tekniske skoles besvarelser er forskellige fra gennemsnittet for de resterende institutioner. Her har 83 pct. af eleverne svaret nej til, at de valgte det gymnasium, der ligger tættest på deres bopæl, som førsteprioritet. Odense Tekniske Skole udtrykker en generel variation, der er mellem de forskellige ungdomsuddannelserne.

Figur 10 Valg af gymnasium tættest på bopæl, fordelt på ungdomsuddannelse, pct.

Note: n=3.533 elever. Spørgsmålet lyder: "Valgte du det gymnasium, der ligger tættest på din bopæl, som førsteprioritet?". Resultaterne summerer ikke til 100 pct., da "ved ikke" og "ønsker ikke at svare" er udeladt.

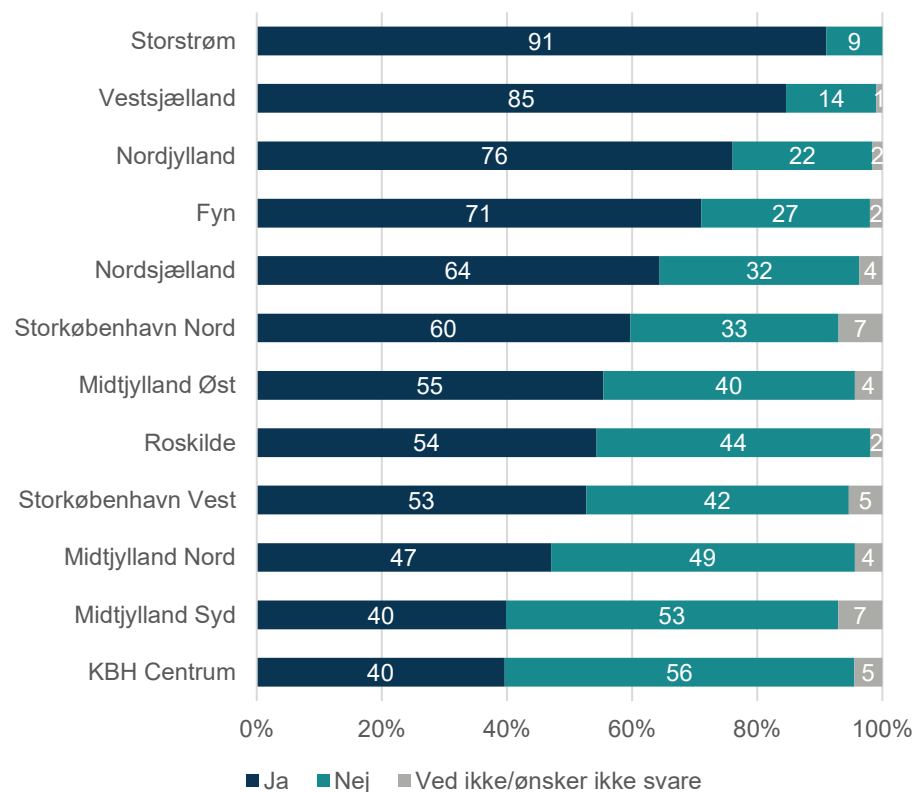
I fortolkningen af resultaterne fordelt på ungdomsuddannelser er det vigtigt at hæfte sig ved, at eleverne er spurgt til, om de har valgt det gymnasium (uspecificeret), der ligger tættest på deres bopæl – ikke specifikt til, om fx HTX-eleverne har valgt den HTX-institution, der ligger tættest på.

Når HTX-eleverne har i højere grad har svaret, at de ikke har valgt det gymnasium, der ligger tættest på deres bopæl, kan det derfor også være et udtryk for, at det er en STX-institution, der ligger tættest på deres bopæl, og at eleverne fx stadig har valgt den HTX-institution, der ligger tættest på.

Resultaterne kan også være et udtryk for, at der er færre HTX-institutioner fordelt over større geografiske områder. De kan være et udtryk for variation i fordelingsregler på tværs af ungdomsuddannelser. De kan indikere, at afstand betyder mere for elever på STX og HF, imens det betyder mindre for elever på HTX og HHX – fx fordi de er mere målrettede i deres uddannelsesvalg og derfor villige til at rejse længere for den rigtige uddannelsestype og studieretning.

Det gennemsnitlige resultat dækker over variation mellem fordelingsområder.

Figur 11 Valg af gymnasium tættest på bopæl, fordelt på fordelingsområder, pct.

Note: n=2.463 elever. HHX og HTX-institutioner udeladt. Spørgsmålet lyder: "Valgte du det gymnasium, der ligger tættest på din bopæl, som førsteprioritet?".

Resultaterne kan på den ene side være et udtryk for, hvilke muligheder (fx knyttet til transport og afstandskriteriet) de unge har for at bevæge rundt i søgningen mod gymnasier. På den anden side kan de også være et udtryk for, hvor stærk tilknytning de unge har til deres lokalområde, og hvor villige de er til at bevæge sig rundt for at komme ind på de gymnasier, de gerne vil gå på.

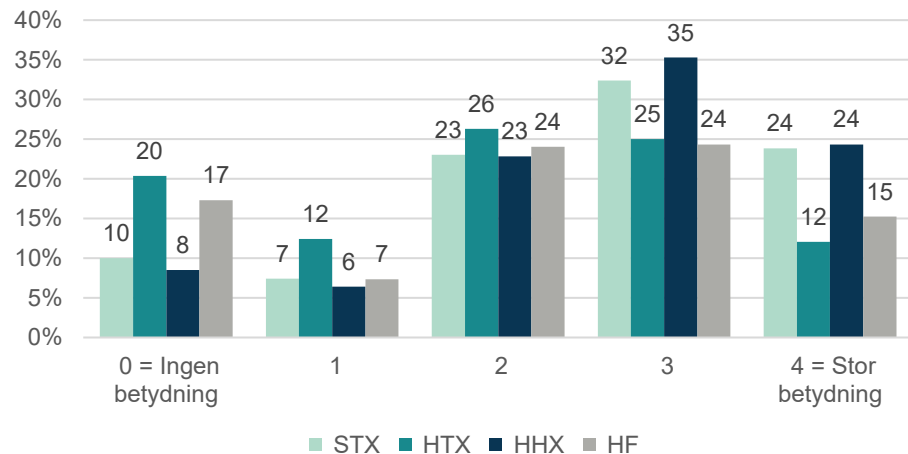
Langt størstedelen af eleverne vælger gymnasier tæt på deres bopæl i landområder, hvor der ofte kun er én STX-institution i nærheden (fx Vestsjælland, Storstrøm, Nordsjælland og Nordjylland). Langt færre unge vælger det gymnasium, der ligger tættest på deres bopæl, i og omkring København Centrum og Aarhus. De unge fordeler sig i to lige store grupper i fordelingsområderne Storkøbenhavn Vest, Fyn og Roskilde.

3.1.5 Gymnasievalget er ofte baseret på omdømme, image og fortællinger

De unge og deres forældre orienterer sig i valget af gymnasial uddannelsesinstitution mod institutionernes omdømme og image. De orienterer sig i forhold til fortællingerne om enkelte uddannelsesinstitutioner.

Cirka 50 pct. af eleverne angiver, at skolens omdømme og image var af betydning for deres valg af gymnasium som førsteprioritet (se figur 4 side 12), ligesom 75 pct. af forældrene angiver, at de også lagde vægt på skolens omdømme og image i forbindelse med deres barns valg af gymnasium (se figur 5 side 13). Image og omdømme er af større betydning for eleverne på STX og HHX, end det er for eleverne på HTX og HF.

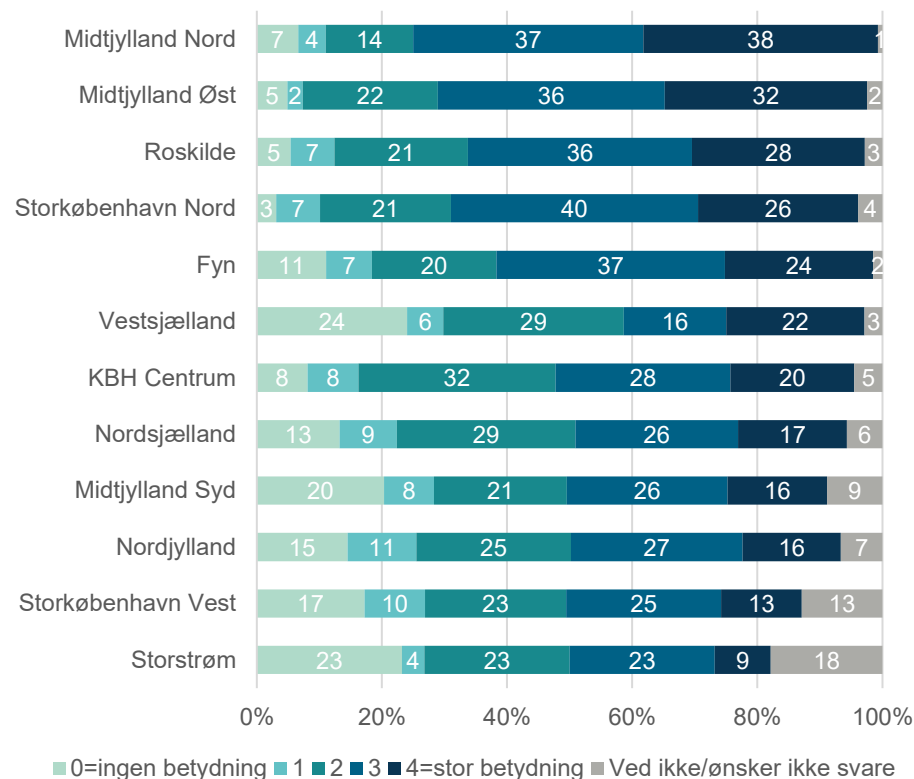
Figur 12 Betydningen af forventninger til skolens image og omdømme for valg af gymnasium, fordelt på ungdomsuddannelse, pct.

Note: n=3.533 elever. Spørgsmålet lyder: "Hvor stor betydning havde følgende områder for, at du valgte det gymnasium, du søgte ind på som førsteprioritet? Skolens image og omdømme". Resultaterne summerer ikke til 100 pct., da "ved ikke" og "ønsker ikke at svare" er udeladt.

Der er image og omdømme særligt af betydning for eleverne i fordelingsområderne Midtjylland Nord, Midtjylland Øst, Roskilde, Storkøbenhavn Nord og Fyn.

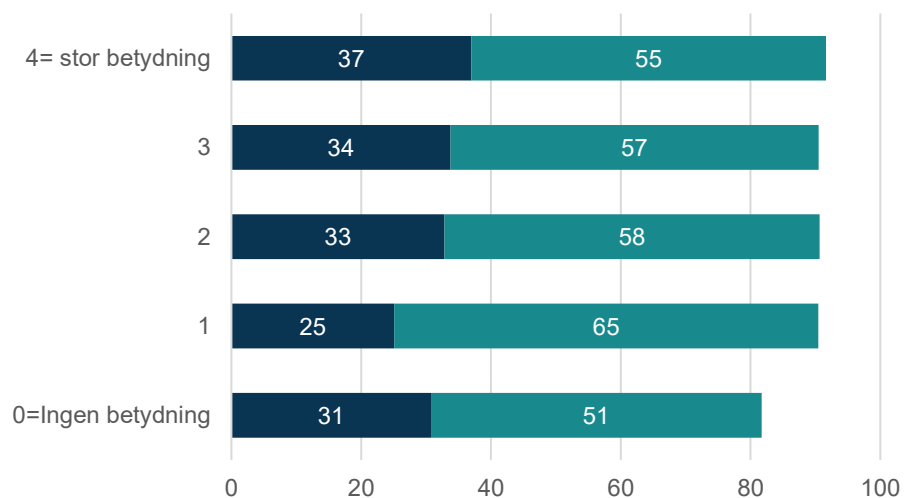
Figur 13 Betydningen af forventninger til skolens image og omdømme for valg af gymnasium, fordelt på fordelingsområder, pct.

Note: n=2.463 elever. HHX og HTX-institutioner udeladt. Spørgsmålet lyder: "Hvor stor betydning havde følgende områder for, at du valgte det gymnasium, du søgte ind på som førsteprioritet?: Skolens image og omdømme".

Man kunne have en hypotese om, at unge, der lægger særligt vægt på image og omdømme, også ville være mere tilbøjelige til at vælge uddannelsesinstitution, før de vælger ungdomsuddannelse. Der synes ikke at være nogen stærk sammenhæng i data, men en svag tendens til, at der er flere unge for hvem skolens omdømme og image er af stor betydning, der vælger institution, før de vælger ungdomsuddannelse.

Figur 14 Rækkefølge i de unges valg af gymnasium og ungdomsuddannelse, fordelt på betydningen af skolens omdømme og image i valg af førsteprioritet, pct.

■ Jeg vidste fra starten, hvilken skole jeg ville gå på. Derefter valgte jeg min uddannelse (STX, HHX, HTX eller HF) ud fra de uddannelser, som skolen tilbød.

■ Jeg valgte først, hvilken ungdomsuddannelse jeg ville tage (STX, HHX, HTX, HF, EUX, EUD). Efter at have valgt STX, HHX, HTX eller HF besluttede jeg mig for hvilken skole, jeg ville søge ind på.

Note: n=3.533 elever. Spørgsmålet lyder: "Hvor stor betydning havde følgende områder for, at du valgte det gymnasium, du søgte ind på som førsteprioritet? Skolens image og omdømme". Resultaterne summerer ikke til 100pct., da "ved ikke" og "ønsker ikke at svare" er udeladt.

Fælles for både tilvalg og fravalg af gymnasier er, at de unge og deres forældre i høj grad baserer deres valg på, hvad de har hørt, læst eller haft af mere anekdotiske erfaringer – fx fra søskende der har gået der, i forbindelse med brobygning eller informationsaftenener. Elever og forældre refererer sjældnere til fx registerdata eller andet datamateriale, der er offentligt tilgængeligt om enkeltinstitutionerne.

Eleverne er også blevet spurgt, hvorfor de har angivet, at omdømme og image er af betydning for valg af gymnasial uddannelsesinstitution. En række svartyper går igen:

- Fordi omdømmet indikerer institutionens kvalitet, faglige niveau og sociale miljø
- Fordi omdømmet er en måde at finde ud af, om man passer ind på institutionen – og til dens image
- Fordi eleverne ikke vil associeres med institutioner, der har et dårligt omdømme

Fortællingerne om de enkelte institutioner bruges altså som indikatorer for de unge på en række af de væsentlige områder, som de unge giver udtryk for at være drevet af i deres valg: Både i forhold til motiver knytter til deres fremtid og til deres forventning om tilhørsforhold. Det kommer også til udtryk i den kvalitative dataindsamling:

"Der var en forælder, der sagde, at alle eleverne herinde røg hash og var hippier, og Gymnasium Y var kun folk, der drak Belvedere. Og mine forældre blev også meget overraskede over, hvordan rygterne hænger ved også hos forældrene, som er med til at skabe narrativerne." (Elev)

"Der er mere prestige i at søge et gymnasium, hvor det er svært at komme ind. Der er en idé om at der er mere stjerne-støv. Det er lettere for forældrene at sige til vennerne, at ens datter går på Gymnasium X, end det er at sige..."

...Gymnasium Y. I forældregruppen er der nogle forældre, som ikke synes det er særlig fedt at sige, at barnet går her... Vi har talt om at vores "kunde" både er eleverne OG forældrene, og vi skal behandle dem på to forskellige måder. Og de skal behandles ligeværdigt. Det er også et identitetsprojekt for forældrene." (Leder)

I en række af landets fordelingsområder, er der de seneste 5-10 år sket store bevægelser i de unges søgemønstre mellem enkeltinstitutioner. Det er især tilfældet i København Centrum, Storkøbenhavn V, Storkøbenhavn N, Fyn og Midtjylland Øst.²

Det ligger uden for denne undersøgelse af belyse, hvilke demografiske, strukturelle eller boligpolitiske årsager, der kan ligge til grund for disse bevægelser. Det ligger til gengæld inden for denne undersøgelse at belyse, om en del af forklaringen på disse søgemønstre kan findes i de unges og forældres overvejelser knyttet til valg af gymnasial uddannelsesinstitution.

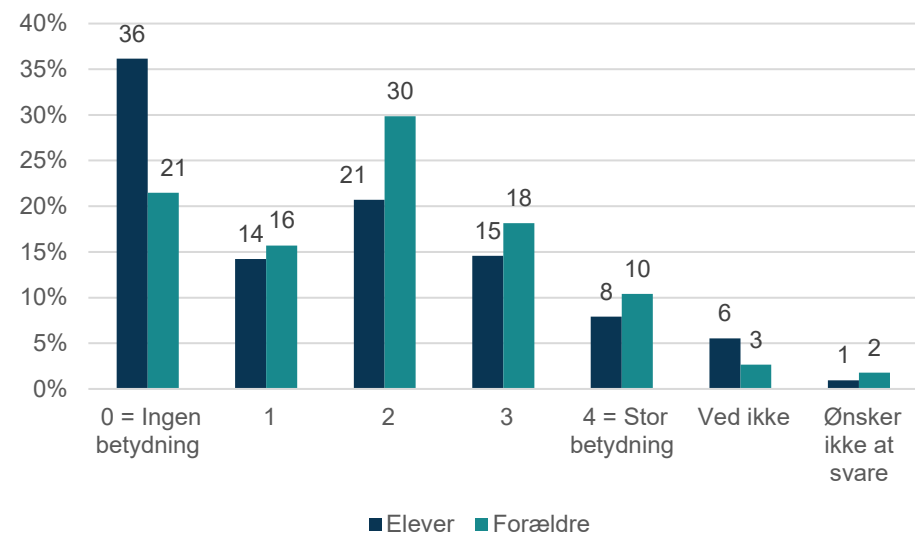
Undersøgelsens resultater indikerer først og fremmest, at elevernes overvejelser knyttet til omdømme og image er med til at skabe bevægelserne i de unges søgeadfærd. I de pågældende fordelingsområder fylder fortællingerne om bestemte institutioner meget – både positivt og negativt.

For nogle institutioner betyder det, at de er særligt søgte, imens andre oplever faldende søgetal. Dertil oplever flere institutioner skæve søgemønstre knyttet til elevernes herkomst: Nogle institutioner oplever en meget høj andel af unge med udenlandsk herkomst, der søger ind hos dem, imens andre institutioner oplever en meget lille andel af unge med udenlandsk herkomst, der søger ind hos dem.³ Derfor kunne man også have en hypotese om, at elever og forældre orienterer sig særligt i forhold til elevsammensætningen og andelen af elever med udenlandsk herkomst i deres valg af gymnasial uddannelsesretning.

² EVA (2018). *Fordeling af elever på de almene gymnasier og HF.*

For både elever og forældre gælder det dog, at elevsammensætningen og andelen af elever med udenlandsk herkomst er de områder, som færrest angiver har betydning i deres valg af institution. En lille andel af de unge og forældre angiver, at elevsammensætningen og andelen af elever med udenlandsk herkomst var af betydning i deres valg af førsteprioritet. Andelen er større blandt forældre.

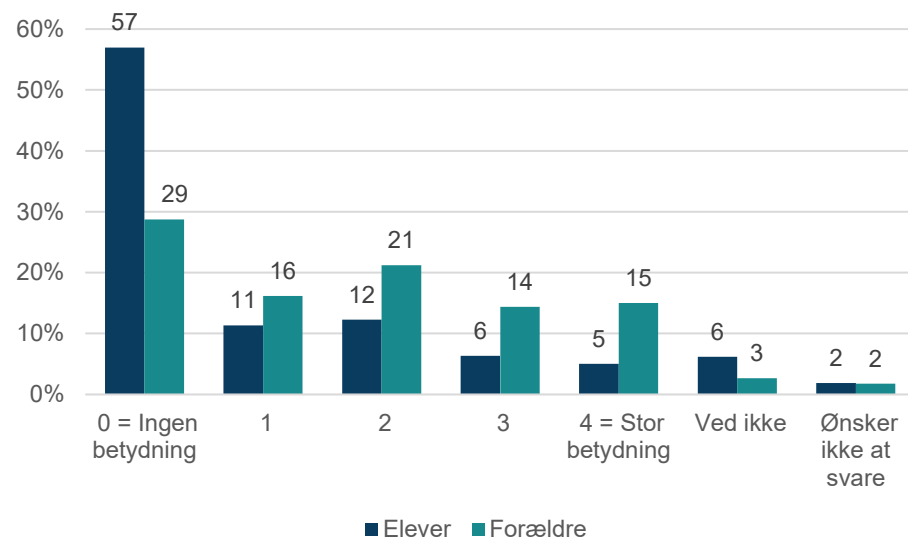
Figur 15 Betydningen af gymnasiets elevsammensætning for valg af gymnasium, fordelt på elev- og forældrebesvarelser, pct.

Note: n=3.533 elever og n=916 forældre. Spørgsmålet til elever lyder: "Hvor stor betydning havde følgende områder for, at du valgte det gymnasium, du søgte ind på som førsteprioritet?: Sammensætningen af elever på skolen (fx elevernes herkomst, hvor de bor, deres sociale baggrund etc.)" Spørgsmålet til forældre lyder: "Hvad lagde du vægt på ift. dit barns valg af gymnasium som førsteprioritet?: Elevsammensætningen (fx hvor eleverne på skolen kommer fra, hvor de bor, deres forældres uddannelse)".

³ Ibid.

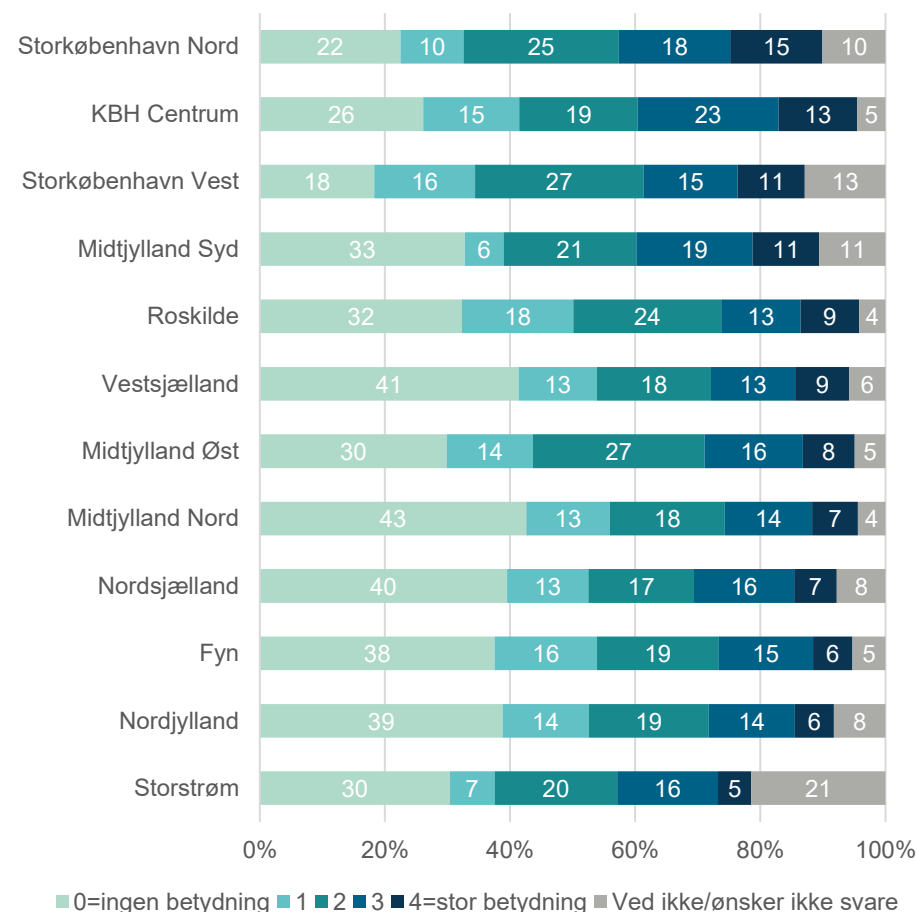
Figur 16 Betydningen af gymnasiets andel af elever med udenlandsk herkomst for valg af gymnasium, fordelt på elev- og forældrebesvarelser, pct.

Note: n=3.533 elever og n=916 forældre. Spørgsmålet til elever lyder: "Hvor stor betydning havde følgende områder for, at du valgte det gymnasium, du søgte ind på som førsteprioritet?: Andelen af elever med udenlandsk herkomst" Spørgsmålet til forældre lyder: "Hvad lagde du vægt på ift. dit barns valg af gymnasium som førsteprioritet?: Andelen af elever med udenlandsk herkomst"

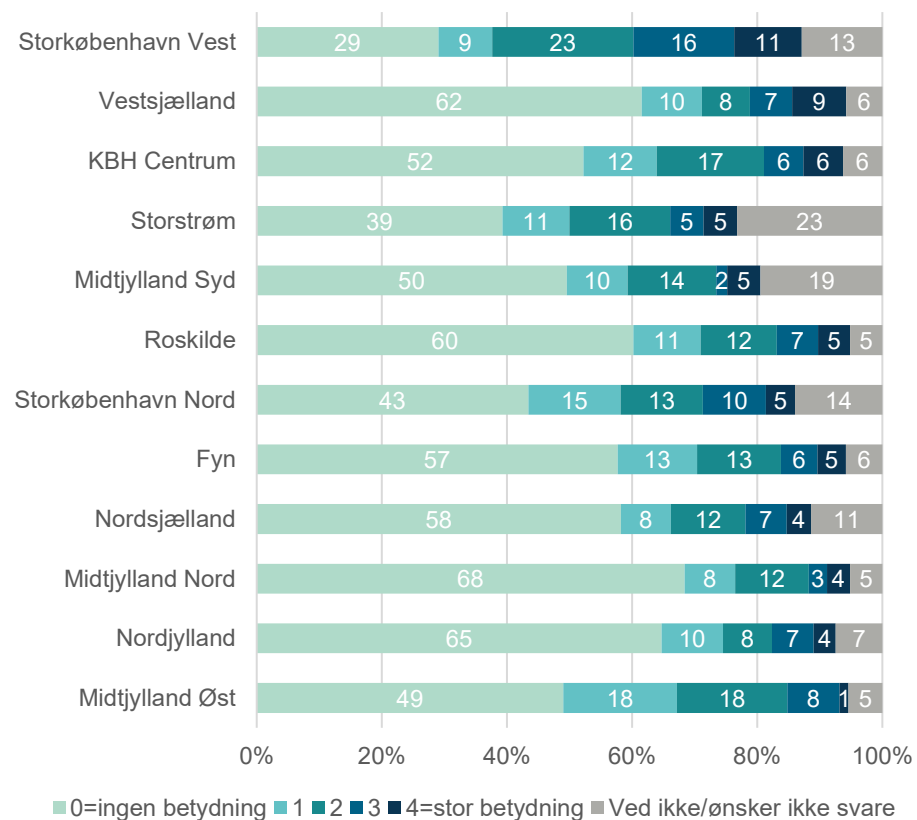
Der er en variation mellem fordelingsområderne i de unges besvarelser – og her vil man se, at lidt flere elever vurderer, at elevsammensætningen (i spørgeskemaet angivet som: "elevernes herkomst, hvor de bor, deres sociale baggrund etc.") har betydning for flere elever i fordelingsområderne København Centrum, Storkøbenhavn Nord og Storkøbenhavn Vest. I forhold til andelen af elever med udenlandsk herkomst, er der også en større andel af elever, der angiver, at andelen af elever med udenlandsk herkomst var af betydning i fordelingsområdet Storkøbenhavn Vest. Disse resultater skal dog fortolkes med forsigtighed, da der er tale om 93 respondenter fra én institution i fordelingsområdet.

Figur 17 Betydningen af gymnasiets elevsammensætning for valg af gymnasium, fordelt på fordelingsområder, pct.

Note: n=2.463 elever. HHX og HTX-institutioner udeladt. Spørgsmålet til elever lyder: "Hvor stor betydning havde følgende områder for, at du valgte det gymnasium, du søgte ind på som førsteprioritet?: Sammensætningen af elever på skolen (fx elevernes herkomst, hvor de bor, deres sociale baggrund etc.)"

Figur 18 Betydningen af gymnasiets andel af elever med udenlandsk herkomst for valg af gymnasium, fordelt på fordelingsområder, pct.

Note: n=2.463 elever. HHX og HTX-institutioner udeladt. Spørgsmålet til elever lyder: "Hvor stor betydning havde følgende områder for, at du valgte det gymnasium, du søgte ind på som førsteprioritet?: Andelen af elever med udenlandsk herkomst.

I spørgeskemaet er eleverne blevet bedt om at uddybe, hvorfor elevsammensætningen var af betydning for deres valg af gymnasium som førsteprioritet. Af de elever, der har uddybet deres besvarelse, skriver størstedelen, uanset herkomst, at de lagde vægt på at komme ind på et gymnasium med en blandet elevsammensætning og aktivt søgte gymnasier med mangfoldighed og forskellighed. Elevsammensætningen var altså en positiv faktor i deres valg af førsteprioritet.

Resultaterne i spørgeskemaundersøgelsen kan synes overraskende set i forhold til bevægelserne i søgemønstre, som en del af landets institutionerne har oplevet.

En del af forklaringen kan måske findes i, at eleverne har svaret det, der er "pas-sende" eller "rigtigt" i spørgeskemaundersøgelsen. For at reducere risikoen herfor er det dog blevet understreget i undersøgelsen, at de svarer anonymt – men det kan ikke afvises, at nogle elever har svaret det, som de mener er "det pas-sende"/"det rigtige" at svare i sammenhængen.

En anden del af forklaringen kan måske også findes i, at der spørges til, om elev-sammensætningen eller andelen af elever med udenlandsk herkomst var af be-tydning for deres valg af førsteprioritet. Der spørges altså ikke direkte til, om ele-verne fx har valgt gymnasier fra på grund af elevsammensætningen eller andelen af elever med udenlandsk herkomst. Det ville måske have ændret svarene. Målet har dog været mere neutralt at spørge ind til, hvilke områder, der har betydning i de unges valg.

Endelig kan en del af forklaringen også findes i den kvalitative del af undersøgelsen. Resultaterne i den kvalitative del af undersøgelsen indikerer, at elever og forældre er opmærksomme på elevsammensætningen og andelen af unge med udenlandsk herkomst – særligt i forhold til institutioner med en stor andel af elever med udenlandsk herkomst. Det kommer fx til udtryk her:

"Der er nogle, der synes der er for mange indvandrere her-ude, og så vil de ikke have deres børn går herude." (Leder)

"Vores besøg fra 8-9 klasse har gode tilbagemeldinger. "men der er mange brune på gangene" og det gør, at de ikke vælger os." (Leder)

"Det er mit klare indtryk, at unge vælger gymnasium efter ry. Placering er faktisk ligegyldigt. Og sådan er det med begge grupper. Blandt indvandrergrupper har vi et godt ry, og lige pludselig så tipper den. Men at bryde et ry – det er næsten umuligt! (Underviser)

Det er dog ikke nødvendigvis elevsammensætningen og andelen af unge med udenlandsk herkomst i sig selv, de hæfter sig ved. Forældre og elever hæfter sig særligt ved de fortællinger, de hører om bestemte institutioner. Disse fortællinger knytter sig ikke nødvendigvis til elevsammensætningen.

Fortællingerne knytter sig først og fremmest til, at bestemte skoler har et særligt højt eller lavt fagligt niveau og et særligt godt eller dårligt socialt miljø. I nogle tilfælde handler fortællingerne også om, at eleverne på skolen har en særligt seriøs eller useriøs tilgang til det at gå i skole og undervisningen, eller at de respektive institutioner kun er for bestemte typer elever. En elev sætter også ord på, hvordan søgemønstre til bestemte gymnasier kan være med til at skabe en selvforstærkende effekt:

"Man sagde, at alle elever på Gymnasium X havde haft Gymnasium X som 2. prioritet. Hvis rygtet går på, at der ikke er nogen, der ville derhen, så fravælger man det. Der var mange fra vores årgange, der fravalgte det." (Elev)

Fortællingerne om skolerne taler direkte ind i mange elever og forældres motiver, der knytter sig til at skabe et grundlag for muligheder i fremtiden, og ind i deres tilhørsorienterede motiver. Begge motiver viser denne undersøgelse er af stor betydning for de unges valg af gymnasial uddannelsesinstitution. De unge ønsker ikke at gamble med deres fremtid. De søger de sikre valg og at undgå fiasko.

3.2 Unges strategier i valg af gymnasial uddannelsesinstitution

Undersøgelsens anden del handler om at belyse, hvilke strategier, de unge benytter i deres søgning mod gymnasiale uddannelsesinstitutioner. For at belyse det, er både elever og forældre blevet spurgt i den kvantitative og kvalitative del af undersøgelsen.

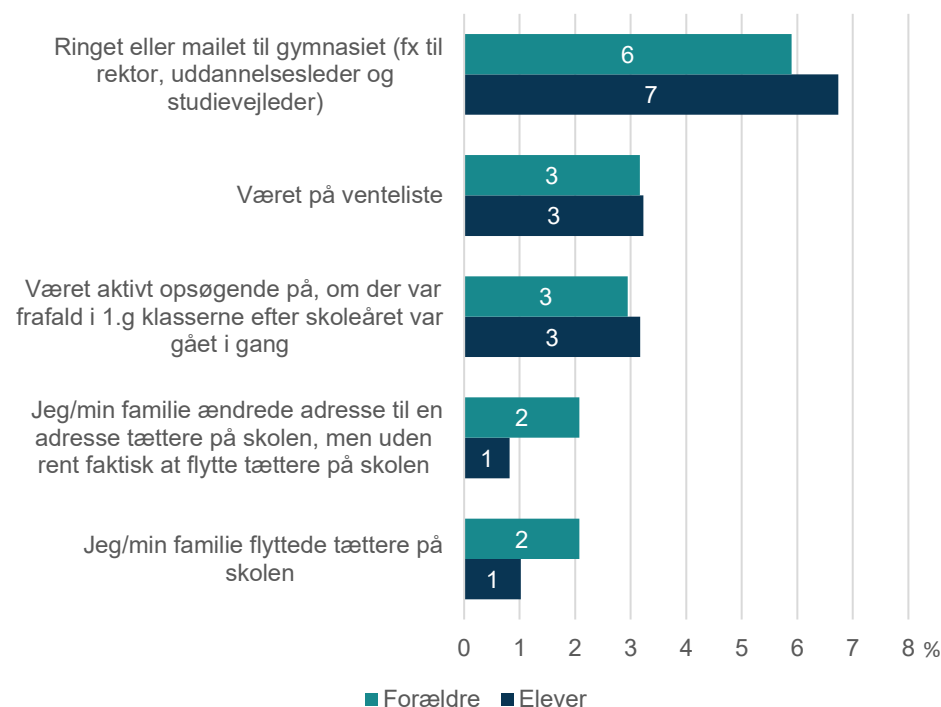
Helt overordnet viser spørgeskemaundersøgelsen blandt elever og forældre, at det er en meget lille del af eleverne og forældrene, der har gjort brug af særlige strategier for at øge sandsynligheden for at blive optaget på deres førsteprioritet. Ca. 4/5 af elever og forældre angiver, at de ikke har gjort noget særligt. Det gør sig gældende på tværs af fordelingsområder.

Af dem, der angiver, de har gjort noget, fordeler de sig som følger:

- 7 pct. af eleverne og 6 pct. af forældrene angiver, at de har ringet eller maillet til gymnasiet (fx rektor eller studievejleder).
- 3 pct. af elever og forældre angiver, at de eller deres barn har været på venteliste.
- Ca. 3 pct. af eleverne og forældrene angiver, at de løbende har fulgt op på frafald i 1.g-klasser efter, at skoleåret var gået i gang.
- 1 pct. af eleverne og 2 pct. af forældrene angiver, at deres familie flyttede tættere på den skole, som den unge ønskede at søge ind på som førsteprioritet.
- 1 pct. af eleverne og 2 pct. af forældrene angiver, at de selv eller familien ændrede adresse til en adresse tættere på skolen, uden dog rent faktisk at flytte.
- 3 pct. af eleverne og 4 pct. af forældrene angiver, at de har gjort noget andet.

I de åbne svar i spørgeskemaet angiver eleverne oftest, at de som strategi har forsøgt skrive en god ansøgning eller få gode karakterer i grundskolen.

Figur 19 Unge og forældres brug af strategier i valg af gymnasial uddannelsesinstitution, pct.

Note: n=3.533 elever og n=916 forældre. Spørgsmålet til elever lyder: "Har du gjort nogle af følgende ting for at øge sandsynligheden for at blive optaget på det gymnasium, du søgte ind på som første-prioritet?" Spørgsmålet til forældre lyder: "Har dit barn/l gjort nogle af følgende ting for at øge sandsynligheden for at, at han/hun ville blive optaget på det gymnasium, han/hun søgte ind på som sin første-prioritet?"

⁴ En del af fortolkningen af resultaterne her er også, at både elever og forældre kan have svaret, hvad der er "passende" at svare i sammenhængen, særligt fordi nogle af strategierne kan opfattes som grænsende til kriminalitet.

Resultaterne fra den kvantitative del af undersøgelsen er overraskende i forhold til den kvalitative del, hvor især fortællingerne om adresseflytning går igen blandt elever, undervisere/vejledere, ledere og UU-vejledere.⁴

"Jeg overvejede selv at gøre det, fordi jeg var så bange for ikke at komme ind. Jeg er jo langt ude fra. Min matematiklærer tilbød faktisk at hjælpe mig, fordi hun vidste hvor meget jeg virkelig gerne ville ind." (Elev)

"Ja, jeg kender ret mange som gerne vil ind på Gymnasium X. Det var der mange fra min efterskole, der gjorde. De flyttede til deres bedsteforældre." (Elev)

"Eleverne flytter adresser. Eleverne får at vide til informationsaftener, hvor de spørger, når de kommer ude fra området, så får de at vide, at de skal flytte ind til området, der hører til os. Jeg vejleder objektivt i henhold til de gældende regler, hvor afstandskriteriet og de faglige kriterier gælder." (Leder)

Den kvalitative del af undersøgelsen vidner imidlertid også om, at det særligt er i fordelingsområde København Centrum og Midtjylland Øst, at strategierne er mest udbredte – særligt i forhold til at flytte adresse.

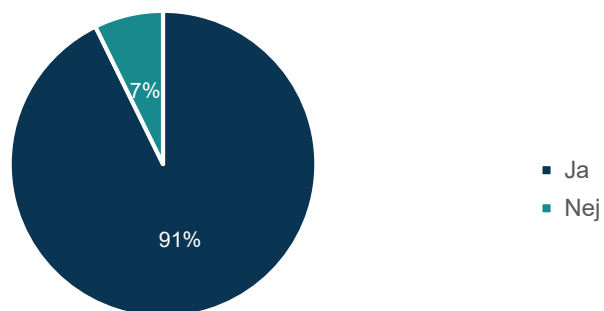
Af samme grund er det – som tidligere nævnt – blevet understreget over for respondenterne, at de har svaret anonymt. Dette reducerer risikoen for "passende" besvarelser.

3.3 Oplevelsen af uddannelsesforløbets udbytte for unge, der ikke har fået deres førsteprioritet

Den sidste del af undersøgelsen har handlet om at belyse, hvad det betyder for oplevelsen af uddannelsesforløbets udbytte for unge, når de *ikke* kommer ind på deres førsteprioritet. Herunder om det lever op til deres forventninger til et fagligt, personligt og socialt udbytte. Dette er primært belyst gennem spørgeskemaundersøgelsen blandt elever.

I starten af spørgeskemaundersøgelsen er eleverne blevet spurgt, om det gymnasium, de går på, er det gymnasium, de søgte ind på som førsteprioritet. Undersøgelsen viser, at 7 pct. af eleverne angiver, at det ikke er deres førsteprioritet, de går på. 91 % angiver, at det er deres førsteprioritet, de går på. De resterende svarer ved ikke/ønsker ikke at svare.

Figur 20: Er det gymnasium, du går på, det du valgte som førsteprioritet?

Senere i spørgeskemaet er eleverne blevet bedt om at tænke tilbage på dengang, de startede på gymnasiet, og angive, hvor høje forventninger, de havde til deres faglige, sociale og personlige udbytte af deres uddannelsesforløb. Undersøgelsesresultater viser, at elever der går på deres førsteprioritet, og elever, der ikke går på deres førsteprioritet, i store træk har de samme forventninger til deres faglige, sociale og personlige udbytte.

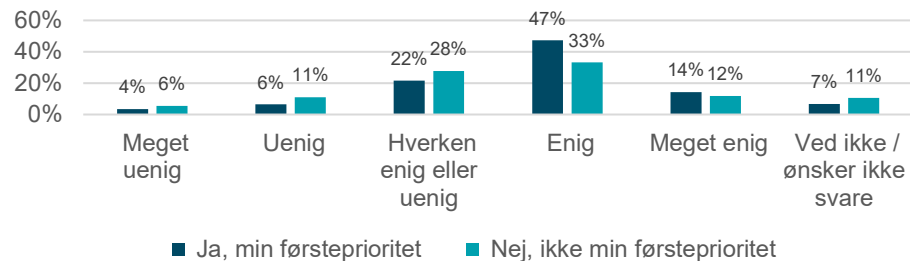
Endelig er eleverne efterfølgende blevet bedt om at angive, om deres faglige, personlige og sociale udbytte af deres uddannelsesforløb lever op til deres forventninger. Undersøgelsen viser, at elever, der ikke går deres førsteprioritet, i mindre grad angiver at få deres forventninger opfyldt. Det er særligt i forhold til det sociale og faglige udbytte (jf. Figur 21-23). En delforklaring kan måske findes i, at eleverne engagerer sig mindre socialt. Som en leder siger:

”Vi har nogle elever, der er blevet afvist på Gymnasium X, som ender her. Problemet er, at nogle af eleverne er så overbeviste om, at der nok skal komme et hul, at de ikke engagerer sig i fællesskabet.” (Leder)

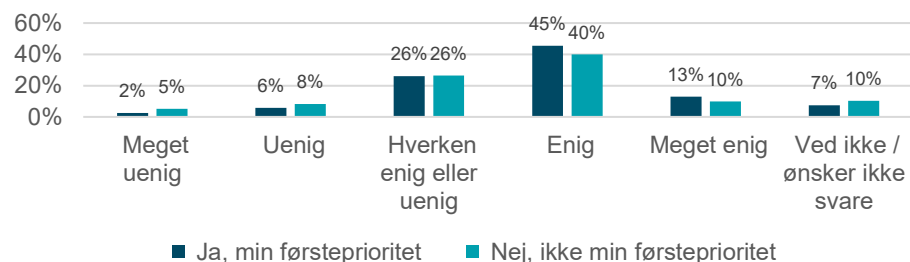
Der er ikke nævneværdig forskel i resultaterne i forhold til, om det er elever i 1.g eller 3.g, der har svaret. Der er dog forskel resultaterne for eleverne i hhv. 1.g/3.g og kursisterne på 1.HF/2.HF. En større andel af eleverne i 1.g og 3.g angiver, at de ikke har fået deres forventninger opfyldt. Forskellen drives dog i vid udstrækning af, at flere kursister på HF svarer ”hverken enig eller uenig”. Resultaterne fordelt på årgange fremgår af figur 24-26.

Der er heller ikke nævneværdig forskel i resultaterne i forhold til, om det er elever på STX, HTX eller HHX, der har svaret. Der er dog variation i forhold til kursisterne, der går på HF. En større andel af eleverne på STX, HHX og HTX angiver, at de ikke har fået deres forventninger opfyldt. Forskellen drives dog i vid udstrækning af, at flere kursister på HF svarer ”hverken enig eller uenig”. Resultaterne fordelt på årgange fremgår af figur 27-29.

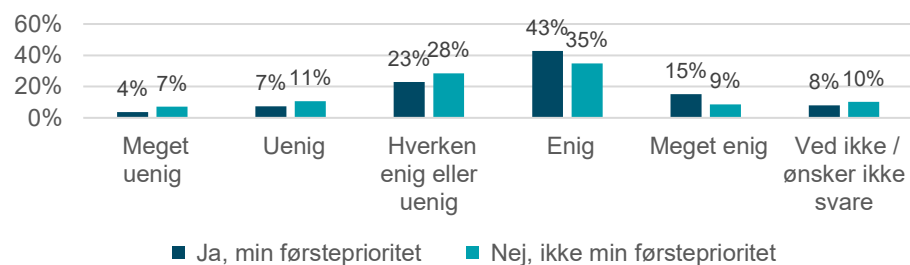
Figur 21 opleves af, om uddannelsen lever op til deres forventninger til fagligt udbytte, fordelt på førsteprioritet eller ej, pct.

Figur 22 Elevernes opleves af, om uddannelsen lever op til deres forventninger til personligt udbytte, fordelt på førsteprioritet eller ej, pct.

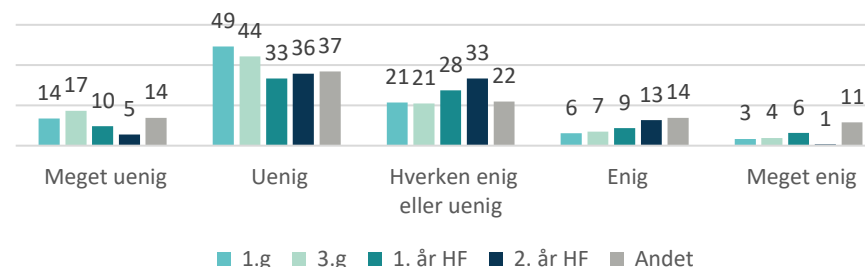

Figur 23 Elevernes opleves af, om uddannelsen lever op til deres forventninger til socialt udbytte, fordelt på førsteprioritet eller ej, pct.

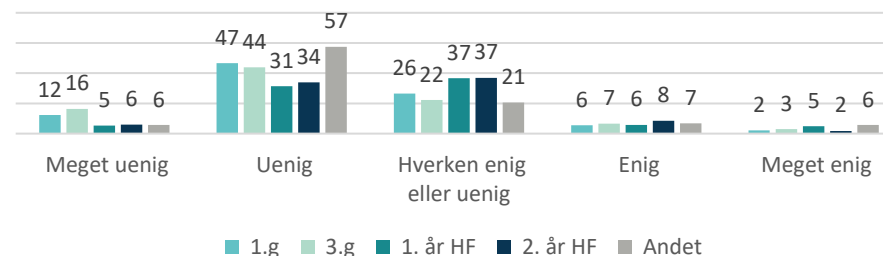

Note for figur 20-22: n=3.533 elever. Spørgsmålet til elever lyder: "Tænk på dit igangværende uddannelsesforløb på det gymnasium, som du går på: Hvor enig eller uenig er du i: at din uddannelse lever op til dine forventninger om at få et fagligt/personligt/socialt udbytte?"

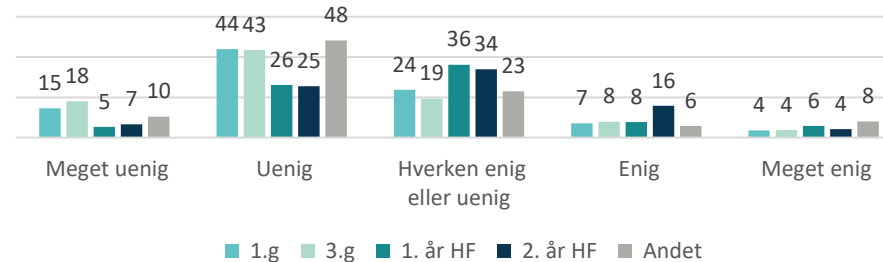
Figur 24 Elevernes oplevelse af, om uddannelsen lever op til deres forventninger til fagligt udbytte, fordelt på årgang, pct.

Figur 25 Elevernes oplevelse af, om uddannelsen lever op til deres forventninger til socialt udbytte, fordelt på årgang, pct.

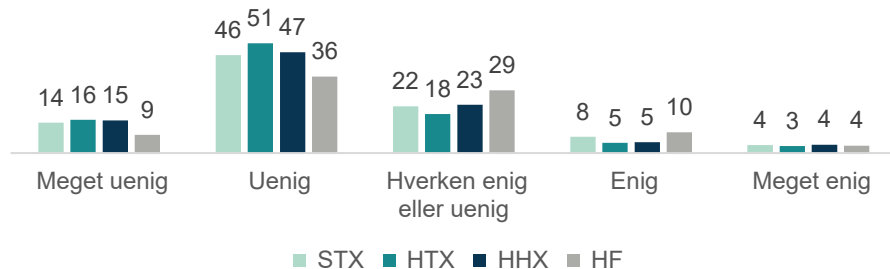

Figur 26 Elevernes oplevelse af, om uddannelsen lever op til deres forventninger til socialt udbytte, fordelt på årgang, pct.

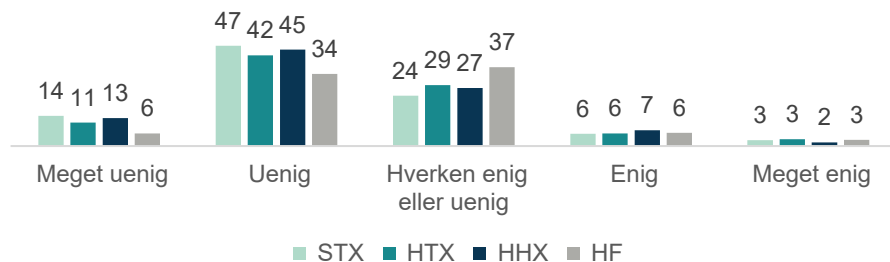

Note for figur 23-25: n=3.533 elever. Spørgsmålet til elever lyder: "Tænk på dit igangværende uddannelsesforløb på det gymnasium, som du går på: Hvor enig eller uenig er du i...: at din uddannelse lever op til dine forventninger om at få et fagligt/personligt/socialt udbytte?"

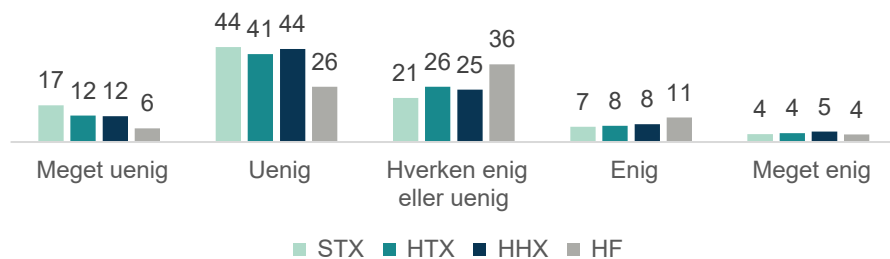
Figur 27 Elevernes oplevelse af, om uddannelsen lever op til deres forventninger til fagligt udbytte, fordelt på ungdomsuddannelse, pct.

Figur 28 Elevernes oplevelse af, om uddannelsen lever op til deres forventninger til personligt udbytte, fordelt på ungdomsuddannelse, pct.

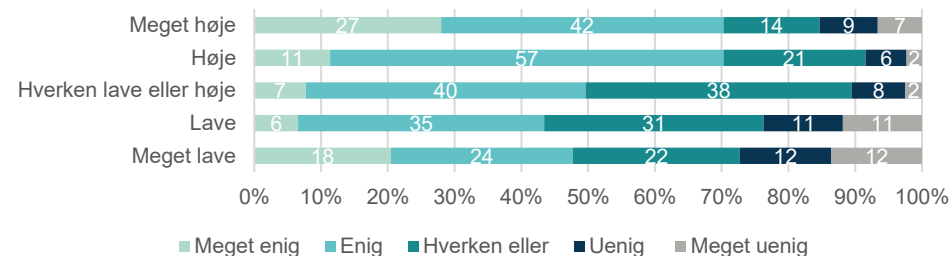

Figur 29 Elevernes oplevelse af, om uddannelsen lever op til deres forventninger til socialt udbytte, fordelt på ungdomsuddannelse, pct.

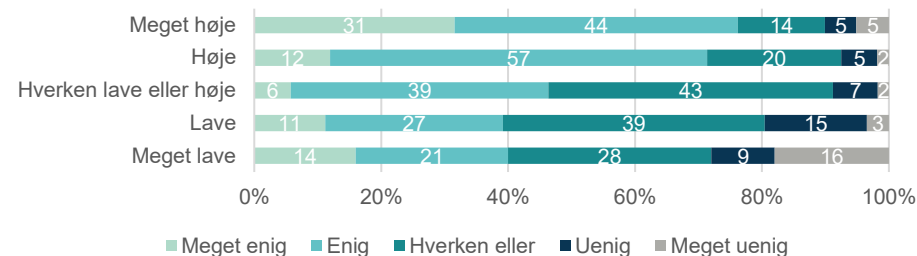

Note for figur 26-28: n=3.533 elever. Spørgsmålet til elever lyder: "Tænk på dit igangværende uddannelsesforløb på det gymnasium, som du går på: Hvor enig eller uenig er du i...: at din uddannelse lever op til dine forventninger om at få et fagligt/personligt/socialt udbytte?"

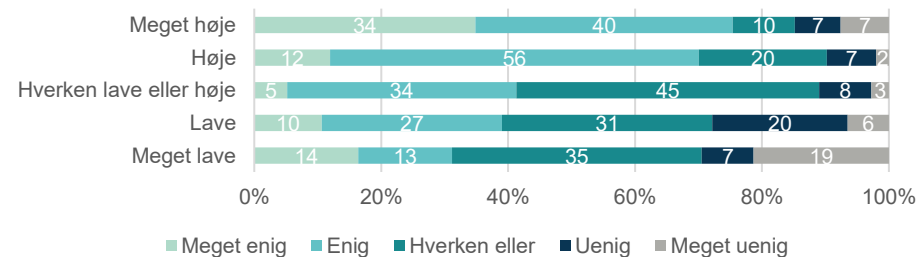
Figur 30 Elevernes oplevelse af, om uddannelsen lever op til deres forventninger til et fagligt udbytte, fordelt på forventninger til fagligt udbytte, pct.

Figur 31 Elevernes oplevelse af, om uddannelsen lever op til deres forventninger til et personligt udbytte, fordelt på forventninger til personligt udbytte, pct.

Figur 32 Elevernes oplevelse af, om uddannelsen lever op til deres forventninger til et socialt udbytte, fordelt på forventninger til socialt udbytte, pct.

Note for figur 29-31: n=3.533 elever. Spørgsmålet til elever lyder: "Tænk på dit igangværende uddannelsesforløb på det gymnasium, som du går på: Hvor enig eller uenig er du i...: at din uddannelse lever op til dine forventninger om at få et fagligt/personligt/socialt udbytte?"

I forhold til sammenhængen mellem forventninger til og oplevelse af udbytte, viser undersøgelsens resultater, at flere elever er enige i, at deres uddannelse lever op til deres forventninger om udbytte, hvis de havde høje eller meget høje forventninger til deres uddannelsesforløb fra begyndelsen. Det kan være et udtryk for, at positive forventninger hænger sammen med et positivt udbytte. En forklaring på det kan være, at høje forventninger hænger sammen med en høj motivation/stort engagement, der påvirker elevernes udbytte positivt.

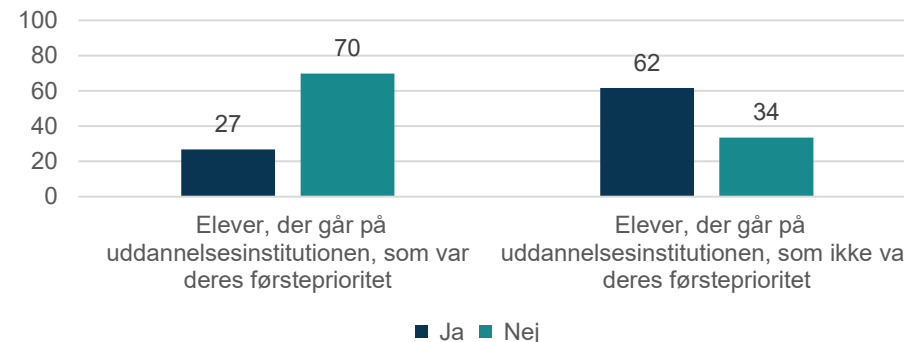
Figur 30-32 viser dog samtidigt, at en relativt stor andel af elever, der havde lave eller meget lave forventninger, er mere uenige eller meget uenige i, at uddannelsen lever op til deres forventninger til udbytte. Dette skal fortolkes positivt, da det viser, at elevernes udbytte overstiger deres forventninger.

Det er vigtigt i fortolkningen at være opmærksom på, at eleverne i spørgeskemaundersøgelsen har svaret på spørgsmål om forventninger og udbytte kort tid efter hinanden, hvorfor resultaterne kan være et udtryk for, at eleverne ønsker at svare konsistent: Hvis de svarer, at de har høje forventninger, vil de også være mere tilbøjelige til at svare, at uddannelsen har levet op til deres forventninger.

I forhold til elevernes oplevelse af deres studieforløb, er der i undersøgelsen også blevet spurgt ind til, om eleverne undervejs har overvejet at skifte gymnasium, og om de faktisk har skiftet gymnasium. Her er der store forskelle på eleverne, der går på deres førstprioritet, og eleverne, der ikke gør.

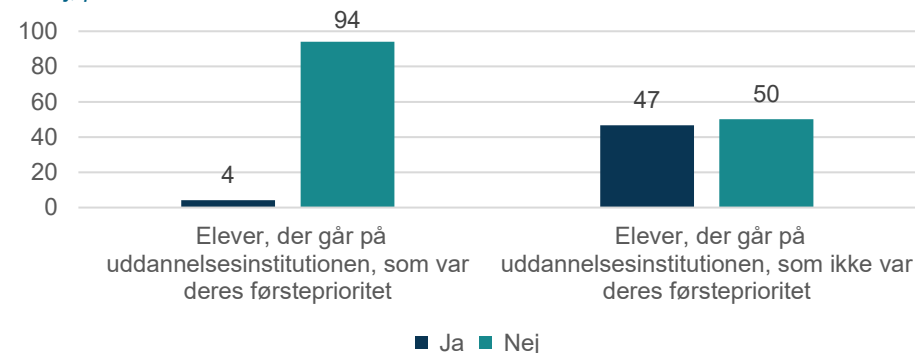
- Ca. 60 pct. af eleverne, der ikke går på deres førstprioritet, har overvejet at skifte gymnasium i løbet af deres studietid. Andelen er halvt så stor for elever, der går på deres førstprioritet.
- Ca. 50 pct. af eleverne, der ikke går på deres førstprioritet, har skiftet gymnasium i løbet af deres studietid. Det er under 5 pct. for elever, der går på deres førstprioritet. Resultaterne siger ikke noget om, hvor eleverne er skiftet fra eller til.

Figur 33 Elevernes overvejelser om at skifte gymnasium i løbet af studietiden, fordelt på førstprioritet eller ej, pct.

Note: n = 3.533 elever. Spørgsmålet lyder: "Har du undervejs i din studietid overvejet at skifte gymnasium?". Resultaterne summerer ikke til 100pct., da "ved ikke" og "ønsker ikke at svare" er udeladt.

Figur 34 Elever der har skiftet gymnasium i løbet af studietiden, fordelt på førstprioritet eller ej, pct.

Note: n = 3.533 elever. Spørgsmålet lyder: "Har du undervejs i din studietid skiftet gymnasium?". Resultaterne summerer ikke til 100 pct., da "ved ikke" og "ønsker ikke at svare" er udeladt.

I den kvalitative dataindsamling sætter især lederne ord på, at det kan være svært "at holde på" eleverne, når de ikke kommer ind på deres førsteprioritet. En leder siger fx:

"Vi får tilført elever, der kommer langvejsfra. De kører forbi flere gymnasier på vejen. Vi kan ikke holde på dem. De har ikke valgt os, så de skal nå at blive rigtig glade for deres klasser. Men det er svært." (Leder)

Resultaterne indikerer, at der er større sandsynlighed for, at elever, der ikke kommer ind på deres førsteprioritet, søger mod andre gymnasier undervejs i deres uddannelsesforløb. Lederne er opmærksomme på, at de skal gøre en særlig indsats for fx at skabe trivsel i klasser, hvor der sidder elever, der ikke har søgt gymnasiet som førsteprioritet. En anden leder siger fx:

"Vi brugte meget krudt på i ledelsen og studievejledningen at tale med elever, som til at starte med var frustrerede og mistrivedes, fordi de ikke havde valgt skolen selv. Vi diskuterede meget, hvordan vi skulle fordele dem i klasserne. Vi sørgede for at dem, der ikke havde valgt os selv, at de sad sammen minimum to i hver klasse i grundforløbet." (Leder)

4 Undersøgelsens datagrundlag og metode

Dataindsamlingen til undersøgelsen har fundet sted i april og maj 2019. Et centralt fokus i undersøgelsen har været at triangulere kvalitative og kvantitative data, der indfanger perspektiver fra mennesker, som forventes at være vigtige i unges uddannelsesforløb og valgproces knyttet til valg af gymnasial uddannelsesinstitution. Det indbefatter de unge selv, forældre, undervisere og UU-vejledere.

Dataindsamlingsmetoderne i undersøgelsen er opsummeret og knyttet an til de to undersøgelsesspørgsmål i tabellen

Formålet med trianguleringen er at øge validiteten af undersøgelsens resultater ved at spejle kvalitative og kvantitative resultater i hinanden og krydstjekke troværdigheden af de respektive informanternes perspektiver. Trianguleringen af metoder er desuden med til at kvalificere vurderingen af de kvalitative datas overførbarhed, ligesom det er med til at nuancere resultaterne i spørgeskemaundersøgelserne blandt elever og forældre.

Undersøgelsesspørgsmål	Anvendte metoder
Hvilke parametre, herunder overvejelser, strategier/taktikker, har unge, når de vælger eller fravælger gymnasial uddannelsesinstitution, hvor stor en rolle spiller dette for deres endelige prioritering og valg, og hvor udbredte er strategier/taktikker blandt de unge?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Spørgeskemaundersøgelse til elever ▪ Spørgeskemaundersøgelse til forældre ▪ Telefoninterviews med forældre og UU-vejledere ▪ Casebesøg: Dobbeltinterviews med ledere, fokusgruppeinterviews med undervisere/vejledere og elever
Hvordan oplever gymnasieelever, som ikke fik opfyldt deres førsteprioritet i valg af uddannelsesinstitution, deres uddannelsesforløb, herunder i hvilket omfang forløbet lever op til forventninger om fagligt, personligt og socialt udbytte?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Spørgeskemaundersøgelse til elever ▪ Casebesøg: Dobbeltinterviews med ledere, fokusgruppeinterviews med undervisere/vejledere og elever

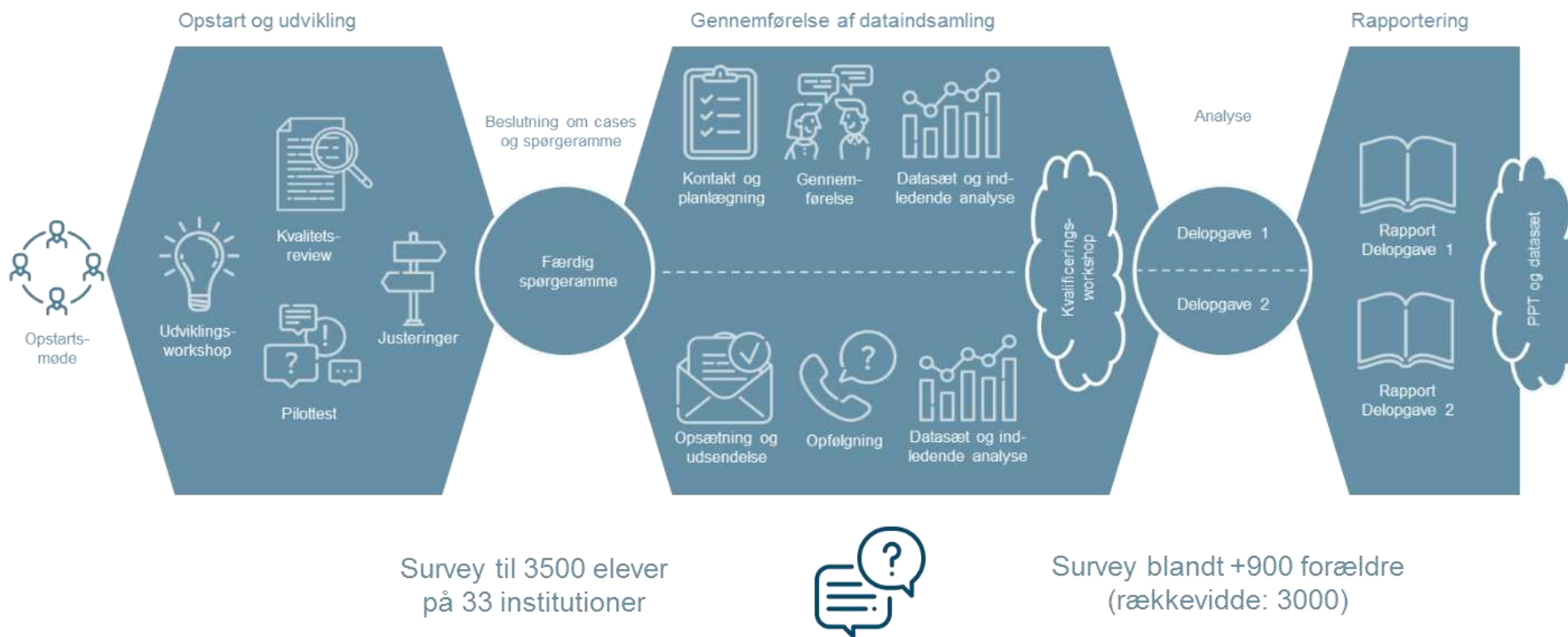
Undersøgelsens samlede proces

25 casebesøg – interviews med ledere, undervisere/vejledere og elever + observation

Telefoninterviews med 15 forældre

Telefoninterviews med 10 UU-vejledere

4.1 Spørgeskemaundersøgelse blandt elever

I følgende afsnit uddybes dataindsamlingsmetoden og interviewindholdet knyttet til spørgeskemaundersøgelsen blandt elever – herunder udvælgelse af institutioner og deltagere. Dertil beskrives det kvantitative datagrundlag, som spørgeskemaundersøgelsen har skabt.

Dataindsamlingsmetode

En central datakilde i undersøgelsen er en spørgeskemaundersøgelse blandt elever. Spørgeskemaundersøgelsen er gennemført ved at udsende spørgeskemalinks til 33 gymnasiale uddannelsesinstitutioner, der har haft til opgave at indhente i gennemsnit 100 elevbesvarelser fordelt på 5 klasser i hhv. 1.g og 3.g-klasser. Typisk 3 klasser i 1.g og 2 klasser i 3.g i lyset af, at dataindsamlingen er fundet sted op til 3.g-klasse afslutning af almindelig undervisning og forberedelse af eksaminer.

1.g-klasse er dem, der er "tættest på i tid", i forhold til at besvare spørgsmålene om overvejelser, strategier og taktikker i valget af gymnasial uddannelsesinstitution. I sammenhængen er 3.g-besvarelserne vigtige for meningsfuldt at belyse elevernes oplevelse af deres uddannelsesforløb, selvom de ikke kom ind på deres førsteprioritet.

For at forebygge systematisk selektionsbias i institutionernes udvælgelse af klasser, har vi opfordret dem til at vælge klasser på tværs af studieretninger, ligesom vi har opfordret til, at undersøgelsen er blevet gennemført af 1-2 lærere, der underviser i fag på tværs af studieretninger og årgange – fx historie.

Det har været vigtigt at sikre respondenternes anonymitet og undgå sporbarhed af respondenterne i tilfælde af databrud. På den ene side for at skabe tryghed for eleverne i forbindelse med besvarelsen og dermed øge troværdigheden af de svar, som eleverne har givet. På den anden side, fordi der i spørgeskemaundersøgelsen er blevet spurgt til både almindelige og særligt personfølsomme oplysninger (respondenternes herkomst).

Anonymiteten er sikret ved at distribuere et unikt link til hver af de deltagende uddannelsesinstitutioner. Linket har institutionerne kunnet videredistribuere til de ansvarlige lærere, som derefter har gennemført undersøgelsen i forbindelse med undervisningen. De ansvarlige lærere er blevet opfordret til at understrege anonymiteten i undersøgelsen.

Gennemførelsen af undersøgelsen i forbindelse med undervisningen med mulighed for, at underviserne kan sætte en tryk ramme om besvarelsen, betyder, at svarprocenten er høj for de enkelte klasser. Derved når vi en større bredde i elevgruppen i forhold til undersøgelser, der gennemføres gennem fx e-Boks. Endelig betyder dataindsamlingsmetoden også, at besvarelserne for den enkelte respondent ikke kan personhenføres. Data kan kun spores tilbage til den enkelte institution.

Udvælgelse af gymnasiale uddannelsesinstitutioner

Dataindsamlingsmetoden gør det nødvendigt at udtrække en stikprøve af landets gymnasiale uddannelsesinstitutioner. Institutionerne er udvalgt med det formål at tilstræbe en repræsentativ fordeling i forhold til en række variable i en ikke-tilfældig kvotesampling. Variablene og institutionernes fordeling ses i tabellen.

Variabel	Fordeling af antal institutioner i stikprøven
Elevsammensætning: Koncentration af elever med udenlandsk herkomst i 2016 (tal kun kendt for STX og HF = 26 institutioner)	31-40 %: 1 21-30 %: 2 10-20 %: 11 0-10 %: 12
Skolens socioøkonomiske reference i Dansk Mundtlig 2016-2018	8-9: 4 7-8: 20 6-7: 7 5-6: 2
Karaktergennemsnit i 2017/2018	8-9: 2 7-8: 15 6-7: 13 5-6: 2 4-5: 1
Tilvalg: Væksten i antal elever, der er kommet ind på 1. prioritet fra 2015-2018	Positiv vækst over 20 %: 4 Positiv vækst på 10-20 %: 4 Positiv vækst på 1-9 %: 8 Vækst på 0 %: 4 Negativ vækst på 1-9 %: 5 Negativ vækst på 10-19 %: 2 Negativ vækst på over 20 %: 6
Uddannelsesretning: STX, HF, HHX og HTX	STX: 19 HF: 5 HHX: 5 HTX: 4
Geografi: Fordelt på regioner	Region Hovedstaden: 10 Region Sjælland: 6 Region Syddanmark: 6 Region Midtjylland: 7 Region Nordjylland: 4

Spørgeskemaindhold og -struktur

Spørgeskemaindholdet er udviklet i samarbejde mellem Pluss, sekretariatet for ekspertgruppen, ekspertgruppen, Kantar Gallup og Center For Ungdomsforskning (CeFU). Indholdet tager desuden afsæt i en eksplorativ undersøgelse, der er gennemført blandt ledere, undervisere og studievejledere på gymnasiale uddannelsesinstitutioner ved undersøgelsens opstart samt eksisterende forskning, der beskæftiger sig med unges valg af uddannelse. Endelig er spørgeskemaet pilottestet af to gymnasieklasser før udsendelse.

Spørgeskemaets indhold er struktureret tematisk og med øje for rækkefølgen i spørgsmålene for på den ene side at belyse undersøgelsesspørgsmålene og på den anden side undgå, at rækkefølgen i spørgsmålene unødigt påvirker elevernes svar. Derudover er det blevet tilstræbt, at eleverne i flere af spørgsmålene er blevet stillet åbne spørgsmål, før de er blevet præsenteret for svarkategorier: Fx ved først selv at skulle angive de tre vigtigste grunde til at have søgt et gymnasium som førsteprioritet, før de er blevet præsenteret for et batteri af lukkede udsagn og svarkategorier.

Endelig er der i spørgeskemaet blevet spurgt ind til en række baggrundsvARIABLE: Køn, årgang, om eleven går på sin førsteprioritet, om eleven kender til undervisningseffekt, forældrenes højeste gennemførte uddannelse, forældrenes beskæftigelse samt elevens og forældrenes herkomst. Disse variable gør det muligt at vurdere data for repræsentativitet og skævhed i besvarelserne samt undersøge sammenhænge mellem baggrundsvARIABLE og besvarelserne.

Det detaljerede spørgeskemaindhold og strukturen heri er vedlagt i bilag 1.

Beskrivelse af datagrundlag

Det samlede respondentantal i undersøgelsen er 3533 elever. Der er forskel på antallet af respondenter for hver institution. Det mindste antal er 22, imens det højeste antal er 319. Begge cases udgør "ekstreme" cases i forhold til antallet af besvarelser. På langt de fleste institutioner er antallet af respondenter mellem 80 og 120.

Der er desuden 1532 mænd (43%) og 2001 kvinder (57%), der har svaret. Som forventet udgør 1.g-bevarelsene desuden den største andel med 2006 respondenter ud af de i alt 3533 (svarende til 57% af respondenterne), herunder er 207 af besvarelsene fra 1. år HF (6% af besvarelsene). 3.g-bevarelsene udgør 1068 respondenter (30% af besvarelsene), herunder er 165 af eleverne fra 2. år HF (5% af besvarelsene).

91% af eleverne, der har svaret, er kommet ind på deres 1. prioritet.

I forhold til herkomst, fordeler respondenterne sig således:

- 93% svarer de er født i Danmark. 5% svarer, at de ikke er født i Danmark.
- 92 % af respondenterne har mindst en af forældrene der er født i Danmark. 7 % af respondenterne svarer, at ingen af deres forældre er født i Danmark.

Besvarelser fordeler sig mellem ungdomsuddannelser på følgende måde:

Ungdomsuddannelse	Procent	Antal
Base...	100%	3533
STX	60%	2122
HTX	15%	540
HHX	15%	530
HF	10%	341

Fordelingen mellem regioner ser ud som følger:

Region	Procent	Antal
Base...	100%	3533
Region Hovedstaden	27%	951
Region Sjælland	19%	685
Region Syddanmark	23%	823
Region Midtjylland	21%	735
Region Nordjylland	10%	339

Der er besvarelser fra 12 fordelingsområder. Fordelingen af eleverne på STX og HF ser ud som følger:

Fordelingsområder	Procent	Antal
Base...	100%	2.463
KBH Centrum	4,5%	111
Storkøbenhavn V	4%	93
Vestsjælland	4%	104
Storstrøm	2%	56
Nordsjælland	18%	438
Fyn	16%	397
Midtjylland Nord	6%	136
Midtjylland Syd	5%	113
Midtjylland Øst	8%	204
Nordjylland	10%	255
Roskilde	17%	427
Storkøbenhavn N	5%	129

4.2 Spørgeskemaundersøgelse blandt forældre

I følgende afsnit uddybes kort dataindsamlingsmetode, interviewindholdet og datagrundlaget knyttet til spørgeskemaundersøgelsen blandt forældre.

Dataindsamlingsmetode

Spørgeskemaundersøgelsen er gennemført blandt GallupForum (Gallups webpanel) har vi identificeret 916 forældre med børn på gymnasiale uddannelser fordelt på de 5 regioner.

Spørgeskemaundersøgelsens formål var at supplere fundene i spørgeskemaundersøgelsen blandt elever. Herunder særligt ved at spørge ind til, om deres barn blev optaget på førsteprioritet, om og hvordan de var involveret i deres barns valg af gymnasial uddannelsesinstitution, hvad de lagde vægt på i deres barns valg af gymnasial uddannelsesinstitution, og om de har anvendt særlige strategier for at øge sandsynligheden for, at deres barn blevet optaget på deres førsteprioritet.

Beskrivelse af datagrundlag

43 % af respondenterne er mænd og 57% af respondenterne er kvinder. I forhold til børnenes årgang fordeler forældrene sig på følgende måde:

Årgang	Procent	Antal
BASE ...	100%	916
1.g	36%	333
2.g	24%	216
3.g	28%	256
1.HF	7%	61
2.HF	5%	50

I forhold til regioner fordeler forældrene sig:

Region	Procent	Antal
BASE ...	100%	916
Hovedstaden	29%	266
Sjælland	14%	125
Syddanmark	24%	219
Midtjylland	24%	222
Nordjylland	9%	84

I forhold til uddannelsesniveau, fordeler forældrene sig:

Uddannelse	Procent	Antal
BASE ...	100%	916
Ph.d. (forskeruddannelse)	2%	19
Lang videregående uddannelse (fx læge, jurist, økonom, teolog og civilingeniør)	16%	149
Mellemlang videregående uddannelse (fx sygeplejerske, folkelærere, diplomingeniør)	35%	319
Kort videregående uddannelse (fx finansøkonom eller datamatiker)	14%	131
Gymnasial uddannelse (STX, HF, HTX, HHX)	10%	91
Erhvervsuddannelse (fx tømrer, bager, murer, elektriker)	18%	166
Grundskole (9./10. klasse)	3%	28
Ingen uddannelse	0%	1
Ved ikke	1%	5
Ønsker ikke at svare	1%	7

94 % af respondenterne angiver at, de selv og deres forældre er født i Danmark. 5 % angiver, at de ikke er født i Danmark, og under 1 % angiver, at deres forældre heller ikke er født i Danmark.

4.3 Casebesøg på 25 gymnasiale uddannelsesinstitutioner

I følgende afsnit uddybes dataindsamlingsmetoden og interviewindholdet på de 25 casebesøg – herunder udvælgelse af institutioner og deltagere. Dertil beskrives og vurderes det kvalitative datagrundlag, som casebesøgene har skabt.

Dataindsamlingsmetode

Foruden surveydata fra forældre og elever, er resultaterne i undersøgelsen også baseret på et omfangsrigt kvalitativt datamateriale fra dobbeltinterviews med ledere, fokusgruppeinterviews med undervisere/studievejledere og fokusgruppeinterviews med elever samt observationer gennemført på casebesøg på 25 gymnasiale uddannelsesinstitutioner.

På de 25 casebesøg er undersøgelsesspørgsmålene i både delopgave 1 og 2 blevet belyst. Formålet med de kvalitative casebesøg har i forhold til delopgave 2 været at få dybdegående og nuanceret viden om elevers overvejelser og strategier/taktikker i valg af gymnasial uddannelsesinstitution. De 25 gymnasiale uddannelsesinstitutioner er udvalgt til at deltage i undersøgelse ud fra variable og strategier i tabellen.

Institutionerne er ikke udvalgt for at kunne tegne et repræsentativt billede af alle landets gymnasiale uddannelsesinstitutioner. Udvælgelsen er derimod styret af et ønske om at kunne afdække interessante fænomener i unges søgningsmønstre inden for fordelingsområder, hvor der er en særlig opmærksomhed på disse – særligt i og omkring København og Aarhus centrum.

Derudover er andre institutioner udvalgt for at kunne spejle og mere kvalificeret vurdere overførbarheden af fund fra fordelingsområderne i og omkring København og Aarhus til andre fordelingsområder – herunder til fordelingsområder, der i mindre grad forventes at opleve store bevægelser i elevernes søgeadfærd og i højere grad forventes at stå overfor udkantsproblematikker.

Variabel	Strategi i udvælgelse og formål hermed
Elevsammensætning i fordelingsområde og på skolen: Ift. elevernes herkomst og uddannelsesfremmede hjem	Vi har udelukkende besøgt gymnasiale uddannelsesinstitutioner i fordelingsområder, hvor der i gennemsnit er 10% eller flere unge med udenlandsk baggrund på STX. Derudover har vi søgt at besøge institutioner med både en høj og lav koncentration af elever med udenlandsk herkomst. Vi har desuden prioriteret at besøge gymnasier med en spredning i andelen af elever fra uddannelsesfremmede hjem på de enkelte skoler for at fastholde et nuanceret blik på, hvilke dele af elevsammensætningen, der kan hænge sammen med søgemønstre, pædagogik og integration.
Geografi	Vi har prioriteret gymnasier, der befinder sig geografisk tæt på hinanden relativt i forhold til det pågældende fordelingsområde, hvor eleverne typisk vil have flere valgmuligheder i valg af institution.
Skolens størrelse	Vi har prioriteret både store og små skoler – for at afsøge, om der er forskelle/ligheder.
Om skolerne er profilgymnasier	Vi har både besøgt profilgymnasier og ikke-profilgymnasier – for at kunne undersøge, om profilgymnasierne adskiller sig fra de øvrige gymnasier.
Uddannelses-type	Vi har besøgt både HHX, HTX, STX og HF-institutioner men med hovedvægt på STX – for at kunne spejle resultater på tværs.

Institutionerne har selv haft ansvaret for at finde deltagere til casebesøgene i dialog med de konsulenter, der har gennemført besøget. I dialogen med institutionerne er der blevet lagt vægt på, at der skulle være en spredning i undervisere/vejledere og elever på tværs af hhv. fag og studieretninger. For eleverne også meget gerne på tværs af årgange og evt. STX og HF. I flere tilfælde har elevrådet på den enkelte institution haft ansvaret for at finde elever.

Interviewindhold

Alle interviews har været semi-strukturerede med åbne spørgsmål for at være sikker på at afdække undersøgelsesspørgsmålene, men samtidig give plads til nuancering og andre perspektiver. Der er udarbejdet separate interviewguides til alle aktører. Vores interviewguides er alle bygget op om de samme tematikker men tilpasset aktørerne for at få dem til at belyse deres særskilte perspektiver og indsigter i temaerne. Interviewguides har fokuseret på følgende temaer i varierende kronologi afhængigt af interviewsituationen:

- Søgeadfærd knyttet til det enkelte gymnasium og i fordelingsområdet
- Elevernes overvejelser og strategier knyttet til valg af gymnasium
- Elevernes proces knyttet til valg af gymnasium – herunder hvem de taler med om valget

De konkrete interviewguides er vedlagt i bilag 1. Der er yderligere anvendt prioriteringskort og journey mapping som undersøgelsesmetode i elevinterviewene for at få eleverne til mere konkret og uddybende at beskrive deres overvejelser og strategier i forløbet op til deres valg af gymnasium. Det har bidraget til at skabe mere rigt interviewdata, fordi det bringer os tættere på en fælles forståelse af sammenhænge og hændelser.

Beskrivelse af datagrundlag

De institutioner, der har deltaget i undersøgelsen, fordeler sig mellem 21 STX og HF-gymnasier, 2 HTX-gymnasier og 2 HHX-gymnasier. I forhold til fordelingsområder, fordeler institutionerne sig på følgende måde:

Region	Fordelingsområde	Antal institutioner
Hovedstaden	Centrum	4
	Storkøbenhavn N	2
	Storkøbenhavn V	4
Midtjylland	Midtjylland Øst	7
Syddanmark	Fyn	2
	Trekantsområdet	2
	Sønderjylland	4

Med det samlede antal institutioner og deres fordeling mellem fordelingsområder, er der ikke tale om en repræsentativ undersøgelse på tværs af alle landets fordelingsområder. Men inden for de enkelte fordelingsområder dækker undersøgelsen kvalitativt en stor andel af det samlede antal institutioner i de pågældende

fordelingsområder – særligt i og omkring København (samlet 10) og Aarhus (samlet 7).

På informantniveau fordeler informanterne sig som angivet i tabellen herunder.

Antal informanter fordelt på ledere, undervisere/vejledere og elever			
	Ledere	Undervisere/studievejledere	Elever
Antal – total	58	166	118

Idet interviewene baserer sig på frivillighed og arrangørens kendskab og kontakt til eleverne, er der en lille bias i, at vi har talt med de mere deltagende elever på skolerne. Der har været en svag tendens til at flere af eleverne har været aktive i festudvalg eller elevråd. 33 % af de interviewede elever var aktive i udvalg, elevråd eller festudvalg.

Dette kan gøre, at vi ikke får hele det repræsentative billede fra elevgruppen i vores fokusgruppeinterviews, hvor de socialt svage eller udfordrede elever i mindre grad deltager i fokusgruppeinterviewene. Modsat har disse elever bred berøring og føling af hele skolen og kan netop give et omfattende billede. Den store bredde og trianguleringen af den kvalitative og kvantitative metode gør, at den metodiske svaghed ved frivillighed og fokusgruppeinterview ikke vurderes at have stor betydning for opgavens interne validitet og repræsentativitet.

Elevgruppen har til gengæld været bredt repræsenteret på tværs af studieretninger, med en lavere repræsentation på de sproglige studieretninger. 31,4 % af elevinterviewede havde en naturvidenskabelig studieretning. 13,6 % af eleverne have en sproglig studieretning. 34,7 % havde en samfundsfaglig studieretning. 10,2% havde en anden studieretning end de nævnte (eks. idræt eller musik).

Kvalitativ indholdsanalyse

Alle interviews er blevet live-transskriberet og dernæst kodet i analyseprogrammet Nvivo. Den store mængde kvalitative data er blevet kodet gennem en kvalitativ indholdsanalyse for at sikre en systematisk bearbejdning af data. Teksten er derfor systematisk kategoriseret ved hjælp af en åben og lukket kodning.

Indledningsvist er der foretaget en åben kodning på fire interviewreferater. På baggrund heraf og med udgangspunkt i interviewguiden, er der udarbejdet en kodebog med definitioner af koderne. Den lukkede kodning har taget udgangspunkt i kodebøgerne. Kodebøgerne og kodningen er foretaget af juniorkonsulenter, der også har deltaget i casebesøgene.

Datamaterialet er analyseret ved at lede systematisk efter mønstre i koderne på tværs af interviews – herunder også fx mellem fordelingsområder, by/land, institutioner med forskellig andel af unge med udenlandsk herkomst og unge fra uddannelsesfremmede hjem.

Derudover er foreløbige resultater blevet præsenteret for og fortolket sammen med ekspertgruppens sekretariat og lektor, Mette Pless, fra Center for Ungdomsforskning, til en analyseworkshop.

Fremgangsmåden har sikret høj reliabilitet og intern validitet i analysefund.

4.4 Telefoninterviews med UU-vejledere og forældre

Vores kvalitative datagrundlag udgøres desuden af data fra individuelle telefoninterviews med 15 forældre og 10 UU-vejledere. Fokus i vores interviews har i særlig grad handlet om:

- Unges overvejelser i valg af uddannelse og uddannelsesinstitution
- Hvordan hhv. forældre og UU-vejledere deltager i de unges valgproces
- Hvad forældre og UU-vejledere lægger vægt på i deres vejledning af de unge i deres valg af gymnasial uddannelsesinstitution
- Søgeadfærd inden for de respektive fordelingsområder

Interviewguides er vedhæftet i bilag 1.

UU-vejledere

Udvælgelsen af UU-vejlederne har taget afsæt i de geografiske områder, som korresponderer med fordelingsområderne fra vores casebesøg. Vejlederen møder eleverne tidligt i deres valg af ungdomsuddannelse og repræsenterer viden om forskellige uddannelsesmuligheder og -institutioner. UU-vejlederne har især kunnet belyse den proces, hvor de unge er usikre eller udfordrede i deres overvejelser om uddannelse og uddannelsesinstitution.

Forældre

Forældrene, som har deltaget i interviews, er udvalgt gennem de udvalgte UU-vejledere og gymnasier. Fælles er dog, at deres børn har søgt om optagelse på et gymnasium 1. marts 2019, 2018 eller 2017. De 15 forældre kommer alle fra Region Hovedstaden. 13 ud af de 15 forældre har dansk herkomst, ligesom 12 har en videregående uddannelse (kort, mellem og lang). 2 af forældrene er af udenlandsk herkomst. Og 3 har et lavere uddannelsesniveau end kort videregående uddannelse.

Bilag 1 Spørgerammer

Kvantitativ dataindsamling

Spørgeramme til elever

001. Er du ...?

- Mand
- Kvinde

002. Din årgang?

- 1.g
- 3.g
- 1. år HF
- 2. år HF
- Andet

003. Er det gymnasium, du går på, det du valgte som førsteprioritet?

- Ja
- Nej
- Ved ikke
- Ønsker ikke at svare

003A. Ved du hvad 'undervisningseffekt' er?

- Ja
- Nej
- Ved ikke

004. Valgte du det gymnasium, der ligger tættest på din bopæl, som førsteprioritet?

- Ja
- Nej
- Ved ikke
- Ønsker ikke at svare

Spørgsmål	Svarkategori
006.1. Hvor stor betydning havde følgende områder for, at du valgte det gymnasium, du søgte ind på som førsteprioritet? : Mine forventninger til skolens faglige miljø (fx dygtige lærere, spændende fag/valgfag, bestemte studieretninger, faglige aktiviteter)	0 = Ingen betydning 1 2 3 4 = Stor betydning Ved ikke Ønsker ikke at svare
006.2. Hvor stor betydning havde følgende områder for, at du valgte det gymnasium, du søgte ind på som førsteprioritet? : Skolens undervisningseffekt (hvordan eleverne på skolen klarer sig sammenlignet med, hvordan man skulle forvente, at de ville klare s	
006.3. Hvor stor betydning havde følgende områder for, at du valgte det gymnasium, du søgte ind på som førsteprioritet? : Mine muligheder for at få adgang til en videregående uddannelse	
006.4. Hvor stor betydning havde følgende områder for, at du valgte det gymnasium, du søgte ind på som førsteprioritet? : Mine forventninger til at udvikle mig personligt (fx blive mere selvsikker, moden, få større selvtilid og turde være mig selv)	
006.5. Hvor stor betydning havde følgende områder for, at du valgte det gymnasium, du søgte ind på som førsteprioritet? : Mine forventninger til at udvikle mig socialt (fx danne nye venskaber, lave faglige og sociale ting sammen med andre, fx via elevråd	
006.6. Hvor stor betydning havde følgende områder for, at du valgte det gymnasium, du søgte ind på som førsteprioritet? : Mine forventning til skolens sociale miljø (fx fester og andre sociale aktiviteter med klassen og skolen)	
006.7. Hvor stor betydning havde følgende områder for, at du valgte det gymnasium, du søgte ind på som førsteprioritet? : Skolens image og omdømme	
006.8. Hvor stor betydning havde følgende områder for, at du valgte det gymnasium, du søgte ind på som førsteprioritet? : Kort afstand til gymnasiet fra min bopæl	
006.9. Hvor stor betydning havde følgende områder for, at du valgte det gymnasium, du søgte ind på som førsteprioritet? : Mine muligheder for at komme i klasse med andre, end dem jeg har gået i skole med før gymnasiet	
006.10. Hvor stor betydning havde følgende områder for, at du valgte det gymnasium, du søgte ind på som førsteprioritet? : Mine muligheder for at komme i klasse/parallelklasse med nogen, jeg allerede kender i forvejen	
006.11. Hvor stor betydning havde følgende områder for, at du valgte det gymnasium, du søgte ind på som førsteprioritet? : Mine muligheder for at komme i klasse med nogen ligesom mig	
006.12. Hvor stor betydning havde følgende områder for, at du valgte det gymnasium, du søgte ind på som førsteprioritet? : S sammensætningen af elever på skolen (fx elevernes herkomst, hvor de bor, deres sociale baggrund etc.)	
006.13. Hvor stor betydning havde følgende områder for, at du valgte det gymnasium, du søgte ind på som førsteprioritet? : Andelen af elever med udenlandsk herkomst	
006.14. Hvor stor betydning havde følgende områder for, at du valgte det gymnasium, du søgte ind på som førsteprioritet? : Skolens fysiske rammer og faciliteter	

008. I hvilken rækkefølge overvejede du dit valg af gymnasium?

Jeg vidste fra starten, hvilken skole jeg ville gå på. Derefter valgte jeg min uddannelse (STX, HHX, HTX eller HF) ud fra de uddannelser, som skolen tilbød.

Jeg valgte først, hvilken ungdomsuddannelse jeg ville tage (STX, HHX, HTX, HF, EUX, EUD). Efter at have valgt STX, HHX, HTX eller HF besluttede jeg mig for hvilken skole, jeg ville søge ind på.

Andet

Ved ikke

Ønsker ikke at svare

Spørgsmål	Svarkategori
010.1. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? : Jeg valgte min førsteprioritet ud fra, at alle mine venner også skulle gå der	Helt enig Overvejende enig
010.2. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? : Jeg valgte min førsteprioritet ud fra, at mine venner og kammerater rådede mig til det	Hverken enig eller uenig Overvejende uenig Helt uenig
010.3. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? : Jeg valgte min førsteprioritet ud fra, at mine forældre syntes det var en god idé	Ved ikke Ønsker ikke at svare

011. Har du skiftet gymnasium til et andet gymnasium i løbet af din studietid?

Ja
Nej
Ønsker ikke at svare

012. Har du undervejs i din studietid overvejet at skifte gymnasium?

Ja
Nej
Ønsker ikke at svare

Spørgsmål	Svarkategori
012A.1. Tænk på dengang, du startede i gymnasiet. Hvor lave eller høje var dine forventninger til at få et fagligt, socialt og personligt udbytte af dit uddannelsesforløb? : Fagligt udbytte (fx at lære og blive dygtigere til skolens fag, klare det godt til eksamen)	Meget lave Lave
012A.2. Tænk på dengang, du startede i gymnasiet. Hvor lave eller høje var dine forventninger til at få et fagligt, socialt og personligt udbytte af dit uddannelsesforløb? : Personligt udbytte (fx at blive mere moden, mere selvstændig, turde tale foran andre)	Hverken lave eller høje Høje Meget høje
012A.3. Tænk på dengang, du startede i gymnasiet. Hvor lave eller høje var dine forventninger til at få et fagligt, socialt og personligt udbytte af dit uddannelsesforløb? : Socialt udbytte (fx sociale arrangementer udenfor skoletid, sociale aktiviteter)	Ved ikke Ønsker ikke at svare

Spørgsmål	Svarkategori
099.1. Tænk på dit igangværende uddannelsesforløb på det gymnasium, som du går på .Hvor enig eller uenig er du i... : at din uddannelse lever op til dine forventninger om at få et fagligt udbytte af din gymnasietid (fx at lære og blive dygtigere til skolen)	Meget enig Enig
099.2. Tænk på dit igangværende uddannelsesforløb på det gymnasium, som du går på.Hvor enig eller uenig er du i... : at din uddannelse lever op til dine forventninger om at få et personligt udbytte af din gymnasietid (fx at blive mere moden, mere selvstændig)	Hverken enig eller uenig Uenig Meget uenig
099.3. Tænk på dit igangværende uddannelsesforløb på det gymnasium, som du går på.Hvor enig eller uenig er du i... : at dit uddannelsesforløb lever op til dine forventninger om et socialt udbytte af din gymnasietid (fx sociale arrangementer udenfor skoletid)	Ved ikke Ønsker ikke at svare

014. Har du gjort nogle af følgende ting for at øge sandsynligheden for at blive optaget på det gymnasium, du søgte ind på som førsteprioritet?

Jeg/min familie flyttede tættere på skolen

Jeg/min familie ændrede adresse til en adresse tættere på skolen, men uden rent faktisk at flytte tættere på skolen

Været på venteliste

Ringet eller mailtet til gymnasiet (fx til rektor eller studievejleder)

Løbende holdt mig orienteret om, om der var frafald i 1.g-klasserne efter skoleåret var gået i gang

Ingenting – det var ikke nødvendigt at gøre noget særligt

Andet

Ved ikke

Ønsker ikke at svare

015. Hvis du havde haft helt frit valg, ville du så have valgt et andet gymnasium som førsteprioritet?

Ja

Nej

Ved ikke

Ønsker ikke at svare

016. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: Jeg har undladt at vælge det gymnasium, jeg allerhelst ville gå på, fordi jeg på forhånd vidste, at jeg ikke ville komme ind

Meget enig

Enig

Uenig

Meget uenig

Ved ikke

Ønsker ikke at svare

018. Hvad er den højeste uddannelse, som en eller begge af dine forældre har gennemført?

Ph.d. (forskeruddannelse)

Lang videregående uddannelse (fx læge, jurist, økonom, teolog og civilingeniør)

Mellemlang videregående uddannelse (fx sygeplejerske, folkelærer, diplomingeniør)

Kort videregående uddannelse (fx finansøkonom eller datamatiker)

Gymnasial uddannelse (STX, HF, HTX, HHX)

Erhvervsuddannelse (fx tømrer, bager, murer, elektriker)

Grundskole (9./10. klasse)

Ingen uddannelse

Ved ikke

Ønsker ikke at svare

020. Er du født i Danmark?

Ja

Nej

Ønsker ikke at svare

021. Er mindst en af dine forældre født i Danmark?

Ja

Nej

Ønsker ikke at svare

Ved ikke

022. Er mindst en af dine forældre både født i Danmark og har dansk statsborgerskab?

Ja

Nej

Ønsker ikke at svare

Ved ikke

Spørgeramme til forældre

001. Køn

BASE ...

Mand

kvinde

100. Har du et barn, som går på en gymnasial uddannelse (STX, HHX, HTX, HF) lige nu?

BASE ...

STX

HHX

HTX

HF

Mit barn går ikke på en gymnasial uddannelse

101. Hvem af jer forældre har talt om valg af uddannelse med jeres barn?

BASE ...

Jeg selv

Barnets anden forælder

Os begge to

Ingen af os

002. Hvilken årgang går dit barn på?

BASE ...

1.g

2.g

3.g

1.HF

2.HF

003. Fik dit barn opfyldt sin førsteprioritet, da han/hun blev optaget på sit gymnasium?

BASE ...

Ja

Nej

Andet

Ønsker ikke at svare

032. Ved du, hvad "undervisningseffekt" er?

BASE ...

Ja

Nej

004. Valgte dit barn det gymnasium som førsteprioritet, der ligger tættest på jeres bopæl?

BASE ...

Ja

Nej

Ved ikke

Ønsker ikke at svare

005. Var du med til at vælge de gymnasier, hun/han søgte ind på?

BASE ...

Ja

Nej

Ved ikke

Ønsker ikke at svare

0103. Var du involveret i dit barns valg af gymnasium på en/flere af følgende måder:

BASE ...

Jeg deltog i informationsmøder på flere uddannelsesinstitutioner

Jeg deltog i informationsmøde på den uddannelsesinstitution, min datter/søn valgte som førsteprioritet

Jeg var til uddannelsesmesse el.lign. sammen med mit barn

Jeg var i kontakt med studievejledningen på det gymnasium, min datter/søn valgte som førsteprioritet

Jeg var i kontakt med andre typer studie-/uddannelsesvejledning (fx UU)

Andet

Ved ikke

Ønsker ikke at svare

Spørgsmål	Svarkategori
006.1. Hvad lagde du vægt på ift. dit barns valg af gymnasium som førsteprioritet? : Mine forventninger til skolens faglige miljø (fx dygtige lærere, spændende fag, interessante studieretninger, faglige aktiviteter, talentprogrammer)	0=Ingen betydning 1 2 3 4=Stor betydning Ved ikke Ingen af ovenstående
006.2. Hvad lagde du vægt på ift. dit barns valg af gymnasium som førsteprioritet? : Mit barns muligheder for at få adgang til en videregående uddannelse	
006.3. Hvad lagde du vægt på ift. dit barns valg af gymnasium som førsteprioritet? : Mine forventninger til mit barns personlige udvikling (fx blive mere selvsikker, moden, få større selvtilid og turde være sig selv)	
006.4. Hvad lagde du vægt på ift. dit barns valg af gymnasium som førsteprioritet? : Mine forventninger til mit barns sociale udvikling (fx danne nye venskaber, lave faglige og sociale ting sammen med andre, fx via elevråd eller studenterpolitik etc.)	
006.5. Hvad lagde du vægt på ift. dit barns valg af gymnasium som førsteprioritet? : Mit barns muligheder for sociale aktiviteter med klassen og skolen	
006.9. Hvad lagde du vægt på ift. dit barns valg af gymnasium som førsteprioritet? : Mit barns muligheder for at komme i klasse med andre unge, end dem han/hun har gået sammen med i grundskolen (folkeskole, friskole, privatskole)	
006.6. Hvad lagde du vægt på ift. dit barns valg af gymnasium som førsteprioritet? : Mit barns muligheder for at få nye venskaber	
006.7. Hvad lagde du vægt på ift. dit barns valg af gymnasium som førsteprioritet? : Skolens image og omdømme	
006.8. Hvad lagde du vægt på ift. dit barns valg af gymnasium som førsteprioritet? : Kort afstand til gymnasiet	
006.10. Hvad lagde du vægt på ift. dit barns valg af gymnasium som førsteprioritet? : Mit barns muligheder for at komme i klasse/parallelklasse med nogen, han/hun allerede kender i forvejen	
006.11. Hvad lagde du vægt på ift. dit barns valg af gymnasium som førsteprioritet? : Elevsammensætningen (fx hvor eleverne på skolen kommer fra, hvor de bor, deres forældres uddannelse)	
006.12. Hvad lagde du vægt på ift. dit barns valg af gymnasium som førsteprioritet? : Andelen af elever med udenlandsk herkomst	
006.13. Hvad lagde du vægt på ift. dit barns valg af gymnasium som førsteprioritet? : Skolens fysiske rammer og faciliteter	
006.14. Hvad lagde du vægt på ift. dit barns valg af gymnasium som førsteprioritet? : Skolens undervisningseffekt (hvordan eleverne på skolen klarer sig sammenlignet med, hvordan man skulle forvente, at de ville klare sig ud fra forældrenes baggrund)	

008. I hvilken rækkefølge tror du, at dit barn valgte det gymnasium, han/hun valgte som førsteprioritet?

Mit barn vidste fra starten, hvilken skole han/hun ville gå på. Derefter valgte mit barn sin uddannelse (STX, HHX, HTX eller HF) ud fra de uddannelser, som skolen tilbød.

Mit barn valgte først hvilken ungdomsuddannelse (STX, HHX, HTX, HF, EUX, EUD), som han/hun ville gå på. Efter at have valgt STX, HHX, HTX eller HF, besluttede mit barn hvilken skole, han/hun ville søge ind på.

Andet, notér

Ved ikke

Ønsker ikke at svare

013. Gjorde dit barn eller du selv noget for at øge sandsynligheden for at blive optaget på det gymnasium, som han/hun søgte ind på som førsteprioritet? Hvad?

Notér

Ved ikke

014. Har dit barn/l gjort nogle af følgende ting for at øge sandsynligheden for at, at han/hun ville blive optaget på det gymnasium, han/hun søgte ind på som sin førsteprioritet?

Jeg/min familie flyttede tættere på skolen

Jeg/min familie ændrede adresse til en adresse tættere på skolen, men uden rent faktisk at flytte tættere på skolen

Været på venteliste

Ringet eller mailtet til gymnasiet (fx til rektor, uddannelsesleder og studievejleder)

Ingenting – det var ikke nødvendigt at gøre noget særligt

Været aktivt opsøgende på, om der var frafald i 1.g klasserne efter skoleåret var gået i gang

Andet, notér

Ved ikke

Ønsker ikke at svare

015. Hvis dit barn havde haft helt frit valg, ville han/hun så have valgt et andet gymnasium som førsteprioritet?

Ja

Nej

Ved ikke

Ønsker ikke at svare

016. Hvor enig er du i følgende udsagn: Mit barn har undladt at vælge sit ønskegymnasium, fordi vi på forhånd vidste, at han/hun ikke ville komme ind

Meget enig

Enig

Uenig

Meget uenig

Ved ikke

Ønsker ikke at svare

010.1. Hvor enig er du i, at følgende udsagn passer på dit barns valg af gymnasium? : Mit barn valgte sin førsteprioritet ud fra, at alle vennerne også skulle gå der

Helt enig

Overvejende enig

Hverken enig eller uenig

Overvejende uenig

Helt uenig

Ved ikke

Ønsker ikke at svare

010.2. Hvor enig er du i, at følgende udsagn passer på dit barns valg af gymnasium? : Mit barn valgte sin førsteprioritet ud fra venner og kammeraters råd...

- Helt enig
- Overvejende enig
- Hverken enig eller uenig
- Overvejende uenig
- Helt uenig
- Ved ikke
- Ønsker ikke at svare

010.3. Hvor enig er du i, at følgende udsagn passer på dit barns valg af gymnasium? : Mit barn valgte sin førsteprioritet fordi vi (forældrene) syntes det var en god idé

- Helt enig
- Overvejende enig
- Hverken enig eller uenig
- Overvejende uenig
- Helt uenig
- Ved ikke
- Ønsker ikke at svare

012. Har dit barn undervejs i sin studietid overvejet at skifte gymnasium?

- Ja
- Nej
- Ved ikke
- Ønsker ikke at svare

011. Har dit barn skiftet til et andet gymnasium i løbet af studietiden?

- Ja
- Nej
- Ønsker ikke at svare

018. Hvad er din højest gennemførte uddannelse?

- Ph.d. (forskeruddannelse)
- Lang videregående uddannelse (fx læge, jurist, økonom, teolog og civilingeniør)
- Mellemlang videregående uddannelse (fx sygeplejerske, folkelærer, diplomingeniør)
- Kort videregående uddannelse (fx finansøkonom eller datamatiker)
- Gymnasial uddannelse (STX, HF, HTX, HHX)
- Erhvervsuddannelse (fx tømrer, bager, murer, elektriker)
- Grundskole (9./10. klasse)
- Ingen uddannelse
- Ved ikke
- Ønsker ikke at svare

019. Hvad er din beskæftigelse?

Notér

Ved ikke

020. Er du født i Danmark?

Ja

Nej

Ønsker ikke at svare

021. Er mindst en af dine forældre født i Danmark?

Ja

Nej

Ønsker ikke at svare

022. Er mindst en af dine forældre både født i Danmark og har dansk statsborgerskab?

Ja

Nej

Ønsker ikke at svare

Kvalitativ dataindsamling

Interviewguide til elever

Præsentation

Alle præsenterer sig selv.

Rammesætning, spilleregler og formål med interviewet

Inden interviewet skriver konsulenten de tre temaer op på tavlen:

Jeres valg af gymnasium – hvad har I overvejet og gjort?
 Miljøet i klassen og hvad der kan udfordre fællesskab og samarbejde
 Det sociale miljø på skolen og elevsammensætningens betydning for miljøet

Vi har inviteret jer til dette interview, fordi vi gerne vil tale med jer om de tre emner på tavlen:

Vi skal bruge jeres input til en analyse af, **hvordan unge vælger gymnasium, og hvilken betydning elevfordelingen har for det pædagogiske arbejde og det sociale miljø..**

Analysen er bestilt af en ekspertgruppe, som regeringen har nedsat. Interviewet med jer bidrager altså til ekspertgruppens analysearbejde.

Vi taler med ca. 125 elever fordelt på gymnasier i hele landet. Derudover interviewer vi ledere, undervisere og vejledere på gymnasierne. Og vi udsender spørgeskemaer til 3.000 elever og 1.000 forældre.

Vi har en række spørgsmål, vi gerne vil tale med jer om - men hvad er vigtigst at tale om, er i med til at bestemme.

Det er også vigtigt at sige, at man nogle gange kan få brug for at nuancere sine svar, når man bliver interviewet. Det kan være man vil uddybe noget eller måske skifter mening undervejs. Det er helt i orden.

Der er ikke rigtige og forkerte svar – det er jeres hverdag vi vil høre om, som I oplever den. Det er ikke så vigtigt, om I svarer ud fra jeres studieretningsklasse eller jeres valgfagsklasser.

Alle deltager anonymt. Der er ingen, der kommer til at vide, hvem, der har sagt hvad. I skal have lov til at fortælle, hvad I oplever – uden at andre fortæller det videre bagefter. Så: Hvad der siges i det her rum, bliver i det her rum. Er I med på det? XX (referent) skriver noter ned, så vi kan huske, hvad I har sagt og bruge denne viden i undersøgelsen, men altså – jeres input bliver brugt i anonym form. Har I nogen spørgsmål, inden vi går i gang?

Spørgeguide

OBS på om der er udkantsproblemstillinger eller andre lokale forhold, som har betydning.

TEMA 1: VALG AF GYMNASIUM

Vi starter med en lille prioriteringsøvelse. *Kortene deles ud.*

Hvad var de 1-3 vigtigste ting, da du skulle vælge gymnasium?

Det sociale liv i og efter skoletid
 At skolen er kendt for et højt fagligt niveau
 At der er et spændende undervisningsmiljø
 Udbuddet af studieretninger og valgfag
 At komme på samme gymnasium som mine venner
 At skolen ligger tæt på, hvor jeg bor (kort transporttid)
 Andet (hvad)?

Tag en runde, hvor eleverne fortæller om deres prioritering:

Nu beder vi jer skrive eller tegne, **hvordan I valgte eller endte på dette gymnasium**. I kan fx skrive/tegne et mindmap, en tidslinje, en liste af ord eller en tegning. Hvordan fandt I ud af, hvor I ville søge ind? Probes:

Hvem talte I med om det? Hvilke overvejelser havde I?
 Hvilke gymnasier overvejede I – og hvorfor?
 Hvilke gymnasier valgte I fra – og hvorfor?

Herefter fortæller eleverne på skift om deres svar.

Kender I nogen, der har flyttet adresse for at komme ind på et bestemt gymnasium?
 Kender I til andre "strategier", som unge bruger for at komme på et bestemt gymnasium?
 Hvis ja: Hvorfor tror I, at det har været så vigtigt for dem at komme på det bestemte gymnasium?
 Har I overvejet at skifte/har I skiftet gymnasie? Hvis ja – hvorfor?

TEMA 2: ELEVSAMMENSÆTNINGEN OG DET SOCIALE MILJØ OG UNDERVISNINGSMILJØET I KLASSEN

Hvordan vil I beskrive elevsammensætningen i jeres klasse? (probes: særlige grupper eller grupperinger, nogle der er mange/få af, ensartethed/blandet sammensætning?)

Hvordan ville I beskrive det sociale fællesskab i klassen? (probes: fx tilhørsforholdet, sammenholdet; fællesskabet i klassen; aktiviteter med andre fra klassen (få/mange deltagere?), grupperinger, fælles interesser, fester, alkohol)

Hvordan ville I beskrive undervisningsmiljøet i jeres klasse? (probe: deltagelse i timerne; laver man lektier/er forberedt til timerne; ro/uro; samarbejde; konflikter).

Inddrage observationerne i klassen. Fx: "Vi har joo været med klassen i en time. Vi har lagt mærke til, at ... (fx deltagelse, motivation, grupperinger, konkrete diskussioner, sociale dynamikker, lærernes pædagogisk "greb"). *Er det typisk? Er det altid de samme, der siger noget/larmer/ikke siger noget/...? Hvad gør læreren/andre elever?*

Er der noget, det kan være svært at tale om i klassen? Hvis ja – eksempler? Hvorfor tror I, at det er svært? *(Afhængigt af tilliden og dynamikken i gruppen kan interviewer bede eleverne skrive konkrete emner på post-its, som de læser op bagefter. Det giver lidt tid til at reflektere og kan fremme, at alle kommer til orde).*

Hvad tror I, jeres lærere ville sige, hvis vi spurgte dem, om der er noget, der er særligt ved at undervise jeres klasse?

(Hvis forskellig baggrund er et issue): Har det en betydning, at I har forskellig baggrund? Hvis ja – hvordan kommer det til udtryk i klassen (eksempler)?

Er der noget, I kunne ønske jer anderledes ift. det sociale miljø eller undervisningsmiljøet i klassen?

TEMA 3: ELEVSAMMENSÆTNINGEN OG DET SOCIALE MILJØ PÅ SKOLEN

Hvordan vil I beskrive elevsammensætningen på skolen / Hvordan vil I beskrive de typer eller grupper, som går på gymnasiet?

Hvad betyder elevsammensætningen for den måde, man er sammen på?

Er der noget, man ikke taler med de andre grupper om? Lader være med at gøre? Passer på med? Tror/ved/forestiller sig om de andre grupper?

Hvordan er det sociale liv på skolen? (probe: sammenhold; fællesskaber, aktiviteter og udvalg/foreninger i og uden for skoletiden; traditioner; fester; alkohol)?

Hvem er med i disse fællesskaber og hvem er ikke? Er det et problem? Hvis ja – hvordan/hvornår/for hvem?

Er der noget, I kunne ønske jer anderledes ift. det sociale liv på skolen?

(Hvis forskellig baggrund er et issue): Har det en betydning, at I har forskellig baggrund? Hvis ja – hvordan kommer det til udtryk på skolen (konkrete eksempler)?

AFSLUTNING

Mange tak for jeres bidrag – det har været meget spændende at tale med jer!

Har I nogle spørgsmål eller kommentarer, inden vi siger farvel til hinanden?

Interviewguide til undervisere/vejledere

Præsentation

Alle præsenterer sig selv.

Uddybende rammesætning

- Regeringen har nedsat en ekspertgruppe, der skal komme med forslag til nye modeller for fordelingen af elever på de gymnasiale uddannelser. Som grundlag for ekspertgruppens forslag gennemføres der et omfattende undersøgelsesarbejde. Pluss og Kantor Gallup bidrager til en del af dette analysearbejde

Vi undersøger

1. **betydningen af elevsammensætningen** (i forhold til socioøkonomisk baggrund, herkomst og karaktergennemsnit fra grundskolen) **for det pædagogiske arbejde og integrationen på gymnasierne**
2. **de unges valg af gymnasium** – herunder strategier, som de unge bruger i deres valg af skole, og hvordan de oplever deres uddannelsesforløb.

-
- Vi besøger 25 gymnasier over hele landet og interviewer undervisere, vejledere, ledere og elever. Vi udsender også spørgeskemaer til 3.000 elever og 1.000 forældre og gennemfører telefoninterviews med UU-vejledere og forældre.
 - Vi er bevidste om, at forskellige sammensætninger af elever kan give både muligheder og udfordringer.

Det, vi gerne vil høre jeres bud på, er:

1. hvordan I oplever, at elevsammensætningen har betydning for **det pædagogiske arbejde og vejledningen** af eleverne
2. hvilke sammenhænge I ser mellem **elevsammensætning og pædagogik, integration og det sociale liv** i klassen og på skolen
3. hvad der har betydning for elevernes valg af gymnasium.

-
- Det er vigtigt at understrege, at I er med til at afgøre, hvad der er vigtigt at tale om. Derfor når vi måske ikke alle spørgsmål.
 - Det er også vigtigt at sige, at man nogle gange kan få brug for at nuancere sine svar, når man bliver interviewet. Det kan være, man vil uddybe noget eller skifter mening undervejs. Det er helt i orden, det skal der være plads til.
 - Der er ikke nogen svar, der er rigtige eller forkerte – det er jeres hverdag vi vil høre om, som I oplever den.

- I bidrager anonymt i undersøgelsen. Vi noterer ned, hvad I siger, men ikke hvem der deltager eller siger hvad.

Har I nogen spørgsmål, inden vi går i gang?

Spørgeguide

OBS på at afdække udkantsproblemstillinger og andre lokale situationer – spørg evt. ind til dette”.

TEMA 1: DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE OG VEJLEDNINGEN AF ELEVER

- Hvordan vil I karakterisere elevgruppen her på gymnasiet og/eller i jeres klasser? Konkrete kendetegn. (probes: Elevernes baggrund (ressourcer i hjemmet, forældres uddannelse, herkomst), faglige niveau, trivsel, deltagelse i undervisningen, foretrukne arbejdsformer i undervisningen, grupperinger, fællesskaber og deltagelse i det sociale liv i klassen og på skolen).
- Hvilken betydning har sammensætningen af elevgruppen for jeres undervisning/vejledning? Vi tænker her på elevernes herkomst, karaktergennemsnit fra grundskolen og forældrenes uddannelsesniveau.
(probes: i forhold til omfanget af jeres forberedelse, timernes tilrettelæggelse og jeres gennemførelse af undervisningen; udvalgte fag/emner; relationer mellem elever og mellem elever og lærer; feedback; særligt udfordrende klasser). Hvis I har erfaringer fra andre gymnasier med en anden elevsammensætning, må I gerne komme med eksempler på betydningen af elevsammensætningen her på skolen i forhold til dette.
- I hvilket omfang oplever I, at klasserummet er åbent for meningsforskelle og dialog? Er der emner eller situationer, som påvirker vilkårene for dialog? Eksempler?
- Til vejlederne: Hvilke elever har i især kontakt med? Er der emner i jeres vejledningssamtaler, som særligt knytter sig til elevernes baggrund? (Probes: ressourcer i hjemmet, herkomst, forventninger til de unge, hvad de unge må og ikke må, deltagelse i timerne og aktiviteter efter skoletid)?
- Ser I et mønster i hvem, der henvender sig, og hvad de gerne vil drøfte med jer?
- Opsummering: Hvilke pædagogiske muligheder og udfordringer synes I særligt, at elevgruppens sammensætning giver? Konkrete eksempler

TEMA 2: DET SOCIALE LIV I KLASSEN OG PÅ SKOLEN

- Hvordan bidrager jeres elever til det sociale liv på skolen? (probes: Sondre mellem *formelle* aktiviteter (udvalg, råd, idrætsdage, debatmøder) og *uformelle/elevstyrede* aktiviteter (fester, fredagscafeer). I og udenfor skoletiden).
- Er der forskelle i, hvilke aktiviteter eleverne involverer sig i? Er der nogle mønstre i dette?
- Hvilke elever er en del af disse fællesskaber, og hvilke elever er ikke en del af dem? (For at være en del af et fællesskab må man deltage over en vis periode på et par måneder, deltage aktivt, tilslutte sig fællesskabet overfor andre på skolen mv).
- Er der noget i elevsammensætningen, der fremmer eller hæmmer det sociale liv på skolen?
- Opsummering: Hvilke muligheder og udfordringer oplever I særligt, at elevgruppens sammensætning giver for det sociale liv og fællesskaberne i klassen og på skolen? Konkrete eksempler

TEMA 3: ELEVERNES SØGEADFÆRD OG FORDELING

- Hvad er typisk de unges og evt. deres forældres argumenter for at vælge netop det her gymnasium?
- Har I viden om, hvorfor nogen *fravælger* jeres gymnasium? (probes: slet ikke søger jeres gymnasium selvom eleven bor inden kort afstand; vælger at skifte skole efter uddannelsens start)
- Kender I til eksempler på, at de unge – evt. med opbakning fra deres forældre – skifter adresse eller gør andet for at komme ind på et bestemt gymnasium? Gerne konkrete eksempler.
- Hvad ser I af søgemønstre, som vi ikke kan trække data om? (probes: særlige mønstre; særlige grupper af unge, der søger mod bestemte gymnasier; udvikling over tid)

4. Opsummering og afrunding

Vi skal til at runde af ...

- Er der noget vi ikke har spurgt om, som I synes er vigtigt at fortælle?

Interviewguide til ledere

Præsentation

Uddybende rammesætning

Regeringen har nedsat en ekspertgruppe, der skal komme med forslag til nye modeller for fordelingen af elever på de gymnasiale uddannelser. Som grundlag for ekspertgruppens forslag til modeller gennemføres der et omfattende undersøgelsesarbejde.

En del af undersøgelsesarbejdet er en undersøgelse af betydningen af elevsammensætningen for det pædagogiske arbejde og integrationen på de gymnasiale uddannelsesinstitutioner. En anden del af undersøgelsen handler om de unges brug af deres frihed i valg af gymnasium og hvilke tanker og evt. strategiske overvejelser de gør sig, når de skal vælge uddannelsessted.

Helt konkret bliver der tale om to separate rapporter, men de indgår begge i ekspertgruppens samlede analysearbejde. I det her interview vil vi gerne spørge jer om ting, der vedrører begge delundersøgelser.

I løbet af undersøgelsen besøger vi 25 gymnasier og på hvert besøg interviewer vi både ledere, undervisere, vejledere og elever.

Herudover laver vi også telefoninterviews med UU-vejledere og forældre, ligesom vi udsender spørgeskemaer til 3000 elever og 1000 forældre om de unges valg af gymnasium.

Vi er i undersøgelsen bevidste om, at forskellige sammensætninger af elever på forskellige skoler kan give både muligheder og udfordringer. Med elevsammensætning menes her elevernes herkomst, karaktergennemsnit fra grundskolen og forældrenes uddannelsesniveau. Når det er sagt er det udfordringerne vi i denne undersøgelse forsøger at afdække.

Det, vi gerne vil tale med jer om i dag, handler om:

hvilke unge, der efterspørger jeres gymnasium og hvorfor

hvordan elevsammensætningen påvirker både det faglige og sociale miljø på skolen og hvilke evt. pædagogiske og integrationsmæssige udfordringer I oplever i relation til elevsammensætningen.

Det er vigtigt at understrege, at I er med til at afgøre hvad, der er vigtigt at tale om i dag

Det er også vigtigt at sige, at man nogle gange kan få brug for at nuancere sine svar, når man bliver interviewet. Det kan være man vil uddybe noget eller skifter måske mening undervejs. Det er helt i orden, det skal der være plads til.

I må meget gerne give konkrete eksempler på udfordringer, når vi taler om det pædagogiske arbejde og integrationsmæssige udfordringer.

Jeres svar vil være anonyme i undersøgelsen og vi behandler alle personlysninger i overensstemmelse med den gældende lovgivning. Det vil dog fremgå af undersøgelsen, at jeres skole har deltaget.

Har I nogen spørgsmål, inden vi går i gang?

Spørgeguide

INDLEDNING

Kan I give 3 eksempler på, hvad der særligt karakteriserer elevgruppen her på gymnasiet? (probes: Deres baggrund (ressourcer i hjemmet, forældres uddannelse, herkomst), faglige niveau, trivsel, deltagelse i undervisningen, foretrukne arbejdsformer i undervisningen, deltagelse i det sociale liv i klassen og på skolen, deltagelse i fællesskaber på skolen)

TEMA 1: ELEVERNES SØGEADFÆRD OG ELEVSAMMENSÆTNING

Hvad ser I af søgemønstre, som vi ikke kan trække data om? (probes: særlige mønstre; særlige grupper af unge, der søger mod bestemte gymnasier; udvikling over tid)

Hvad er typisk de unges og evt. deres forældres argumenter for at vælge netop det her gymnasium?

Har I omvendt viden om, hvorfor nogen *fravælger* jeres gymnasium? (probes: slet ikke søger jeres gymnasium selvom eleven bor inden kort afstand; vælger at skifte skole efter uddannelsens start)
Andre har tidligere beskrevet strategier, som de unge bruger, når de skal vælge gymnasium. Fx at søge ind på gymnasier, hvor de er mere sikre på at komme ind, flytte adresse eller opsøge deres ønske-gymnasier efter fordelingen er fundet sted.

Hvilke erfaringer har I med, at de unge – evt. med opbakning fra deres forældre – benytter sig af strategier? Gerne konkrete eksempler.

TEMA 2: DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE OG UDFORDRINGER HERI

Fra et ledelsessynspunkt: Hvordan slår elevsammensætningen igennem i skolens kultur?

Fra et lærersynspunkt: Hvis I tænker på lærernes praksis, dvs. aktiviteter i relation til undervisningen, hvilken betydning har elevsammensætningen så for dem? (probes: i forhold til omfanget af deres forberedelse, timernes tilrettelæggelse og deres gennemførelse af undervisningen; relationer eleverne imellem og underviser-elev; feedback mellem underviserne og eleverne; særligt udfordrende klasser)
 Herunder: Er det noget I har et ledelsesmæssigt fokus på og hvordan?

Fra et vejledersynspunkt: Hvilken betydning har elevernes baggrund for typen og indholdet af den vejledning, der tilbydes eleverne på skolen?
 Er der opgaver/temaer eller generelle opmærksomhedspunkter i vejledernes arbejde, som særligt knytter sig til elevernes baggrund (ressourcer i hjemmet, forældres uddannelse, herkomst)?

Opsummering: Hvilke pædagogiske muligheder og udfordringer synes I særligt, at elevgruppens sammensætning på gymnasiet giver? Konkrete eksempler på muligheder og udfordringer.

TEMA 3: SKOLENS SOCIALE LIV

Hvordan oplever I, at elevgruppens sammensætning påvirker det sociale liv på skolen? (probes: I løbet af skoledagen, efter skole, arrangementer, fx fester, idrætsdage, fredagscafe, i de fællesskaber som opstår). Konkrete eksempler.

Kan I give eksempler på sociale fællesskaber på skolen og hvilke elever, der er en del af disse fællesskaber (Herunder hvad fællesskaberne inkluderer og ekskluderer)?

Er der nogle elever, der ikke er en del af fællesskaberne – og hvorfor?

Hvad samles eleverne om? Og hvad skal der til for at det lykkes?

Opsummering: Hvilke muligheder og udfordringer oplever I særligt, at elevgruppens sammensætning giver for det sociale liv på skolen? Konkrete eksempler på muligheder og udfordringer.

Hvilke integrationsmæssige muligheder og udfordringer oplever I særligt, at elevgruppens sammensætning giver på skolen? Konkrete eksempler på muligheder og udfordringer.

I hvilket omfang er der tale om udfordringer, som I har vanskeligt ved at løse som en del af den almindelige pædagogiske og ledelsesmæssige praksis på skolen?

4. Opsummering og afrunding

Vi skal til at runde af ...

Blandt de ting vi har talt om med relation til elevsammensætningen her på skolen, er der så noget I som ledelse har et særligt fokus på nu eller forventer at få det i fremtiden? Det kan både være muligheder, I skal udnytte endnu bedre eller udfordringer, som I ser et behov for at løse.

Hvilke strategier/tiltag forventer I at gøre brug af?

Er der noget vi ikke har spurgt om, som I synes er vigtigt at fortælle?

Interviewguide til forældre

Præsentation

2. Formålsbeskrivelse

Regeringen har nedsat en ekspertgruppe, der skal komme med forslag til nye modeller for fordelingen af elever på de gymnasiale uddannelser. Som led i dette gennemføres der et stort undersøgelsesarbejde.

Pluss og Kantor Gallup står for en del af undersøgelse, som handler om

Betydningen af elevsammensætningen (i forhold til socioøkonomisk baggrund, karaktergennemsnit fra grundskolen og herkomst) for det pædagogiske arbejde og integrationen i gymnasiet

De unges valg af gymnasium – herunder deres overvejelser og adfærd i forbindelse med valget.

Foruden telefoninterviewet med dig og andre forældre sender vi et spørgeskema ud til 1.000 forældre over hele landet om deres børns valg af gymnasium. Vi besøger også 25 gymnasier, hvor vi interviewer ledere, undervisere, vejledere og elever. Herudover laver vi telefoninterviews med UU-vejledere og udsender spørgeskemaer til 3.000 elever om de unges valg af gymnasium.

Det, vi gerne vil tale med dig om, er:

hvilken rolle har du spillet i dit barns valg af gymnasium?
 hvad var vigtigt for dig, da dit barn skulle vælge gymnasium?
 hvordan oplever du det sociale og faglige miljø på gymnasiet?

Der er ikke nogen svar, der er rigtige eller forkerte – det er dine overvejelser og erfaringer, vi gerne vil høre om

Dine svar vil være anonyme. Det samme gælder, hvis dit barn deltager i undersøgelsen.

Har du nogen spørgsmål inden vi går i gang?

3. Interview

INDLEDNING

Allerførst vil jeg gerne høre:

Hvilken årgang (1.g, 2.g, 3.g) går dit barn på?

Hvilken gymnasial uddannelse går dit barn på? (STX, HHX, HTX eller HF)

Har du selv gået på gymnasiet?

Har du andre børn, der har en gymnasial uddannelse?

Har du andre børn, der går/har gået på det samme gymnasium?

TEMA 1: VALG AF UDDANNELSESINSTITUTION

Hvad var din holdning til, om dit barn skulle gå i gymnasiet eller på en anden ungdomsuddannelse?

Har du deltaget i åbent hus-, informationsmøder eller uddannelsesmesser i forbindelse med, at din datter/søn skulle vælge ungdomsuddannelse? Hvilke [her er det væsentligt, om man har besøgt forskellige institutionstyper]?

Hvad lagde du vægt på, da dit barn skulle vælge gymnasium?

Hvad har du gjort for at undersøge de forskellige gymnasier?

Hvad synes du er det vigtigste ved at gå i gymnasiet?

Betyder det noget, hvilke andre elever, der går på gymnasiet?

Hvem har været med til at beslutte, hvilket gymnasium dit barn søgte?

Hvilken rolle har de spillet (Probes: talt med den unge om/rådet til/besluttet)?

Har dit barn eller du/I forældre gjort noget særligt for at få plads på et bestemt gymnasium – fx flyttet adresse eller søgt om at komme ind på et gymnasium, dit barn ikke fik plads på?

TEMA 2: DET SOCIALE MILJØ OG UNDERVISNINGEN PÅ GYMNASIET

Hvordan oplever du det sociale miljø på din datter/søns skole? Kan du give eksempler?

Er din datter/søn med i nogle grupper eller fællesskaber på skolen – i eller uden for skoletiden?

Hvis ja, hvad kendetegner fællesskabet? (Probes: Aktiviteter, medlemmer – hvem er med og ikke med, hvornår og hvordan er de unge sammen?)

Hvordan oplever du undervisningen og lærernes rolle på din datter/søns skole? Kan du give eksempler?

Er det, der var vigtigt for dig eller din datter/søn i forbindelse med valg af gymnasium *stadig* vigtigt? Eller er der andet, som har fået mere betydning, siden hun/han startede på gymnasiet?

Hvad har betydning for, om hun/han er glad for at gå i gymnasiet?

Er der noget, du godt kunne tænke dig anderledes ved dit barns skolegang på gymnasiet?

4. Opsummering og afrunding

Vi skal til at runde af ...

Er der noget jeg ikke har spurgt om, som du gerne vil tilføje?

Jeg vil gerne stille et par spørgsmål om din baggrund...

Hvad er din højeste gennemførte uddannelse?

Hvad arbejder du med til dagligt?

Er du født i Danmark?

Er/var mindst en af dine forældre født i Danmark?

Interviewguide til UU-vejledere

Præsentation

2. Formål med interviewet

Regeringen har nedsat en ekspertgruppe, der skal komme med forslag til nye modeller for fordelingen af elever på de gymnasiale uddannelser. Som grundlag for ekspertgruppens forslag gennemføres der et undersøgelsesarbejde.

Pluss og Kantor Gallup bidrager til en del af analysearbejdet. Vores opgave omfatter en undersøgelse af

Hvad elevsammensætningen (i forhold til socioøkonomisk baggrund, herkomst og karaktergennemsnit fra grundskolen) betyder for det pædagogiske arbejde og integrationen på de gymnasiale uddannelsesinstitutioner.

De unges overvejelser og adfærd i forhold til valg af gymnasium.

Ud over at interviewe 10 UU-vejledere over hele landet besøger vi 25 gymnasier, hvor vi interviewer ledere, undervisere, vejledere og elever. Herudover udsender vi spørgeskemaer til 3.000 elever og 1.000 forældre.

Vi er i undersøgelsen bevidste om, at elevsammensætningen både kan give muligheder og udfordringer.

Vi er klar over, at UU-vejlederne kun vejleder de ikke-uddannelsesparate unge. Men derudover møder I formentlig også de uddannelsesparate unge (og deres forældre) på uddannelsesmesser o.lign. Og I møder de unge ifm. brobygningforløbene?

Det vi gerne vil høre dig om er to emner:

Hvilken kontakt du har med de unge og deres forældre ift. deres valg af gymnasie?

Har du kendskab til, at de unge benytter særlige strategier for at komme ind på et bestemt gymnasium?

Hvad du ved om kvaliteten af gymnasierne i dit område?

Der er ikke nogen svar, der er rigtige eller forkerte

Dine svar vil være anonyme i undersøgelsen og vi behandler alle personlysninger i overensstemmelse med den gældende lovgivning.

Har du nogen spørgsmål, inden vi går i gang?

3. Interview

OBS på udkantsproblemstillinger og andre lokale forhold – spørg evt. ind til dette.

DIN KONTAKT MED DE UNGE OG DERES FORÆLDRE

Kontakten med de unge

Hvornår er du som UU-vejleder i kontakt med unge om valg af gymnasial uddannelse? (Probes: Ikke-uddannelsesparate unge får vejledning; uddannelsesparate unge møder UU på uddannelsesmesser. UU er også involveret i brobygning, men det foregår ret automatiseret)

Hvad er de unge interesserede i at vide noget om, når du taler med dem?

Ser du nogle mønstre ift. det, de unge gerne vil tale om og de unges baggrund (socioøkonomisk, karakterniveau i grundskolen eller i forhold til herkomst)?

Hvad lægger du vægt på, når du taler med de unge om valg af uddannelsesinstitution – og evt. gymnasium? (Probes: Er der nogle elever, som passer bedre ind på nogle gymnasier end andre? Har du overvejelser om elevernes baggrund og forudsætninger?)

Taler du også med dem om specifikke uddannelsesinstitutioner?

Kontakten med forældrene

Hvornår er du som UU-vejleder i kontakt med forældre om i forhold til deres børns valg af gymnasial uddannelse? (Probes: Uddannelsesmesser, andre sammenhænge?)

Hvad er forældre interesserede i at vide noget om? Er der mønstre/forskelle i dette i forhold til forældrenes baggrund (socioøkonomisk eller i forhold til herkomst)?

Taler du med forældre om deres børns valg af uddannelsesinstitution – og evt. gymnasium? Har du fx overvejelser om, hvor de unge vil passe bedste ind eller om forældrenes baggrund og forudsætninger i denne sammenhæng?

De unges brug af strategier

Andre har beskrevet strategier, som de unge bruger, når de skal vælge og prioritere gymnasium. Fx at søge ind på gymnasier, hvor de er mere sikre på at komme ind, flytte adresse eller opsøge deres ønskegymnasier efter fordelingen er fundet sted.

Har du kendskab til/ erfaringer med, at de unge benytter sig af strategier? Konkrete eksempler?

KVALITET I UDDANNELSESINSTITUTIONER

Hvad ved du/mener du om de enkelte gymnasiers kvalitet og løfteevne i "dit" område? (Probes: Fx gode og dårlige gymnasier, og hvad der definerer sådanne).

3. Opsummering og afrunding

Vi skal til at runde af ...

Er der noget jeg ikke har spurgt om, som du gerne vil tilføje?

Bilag 2: Institutioner, der har deltaget i undersøgelsen

De 25 casegymnasier i den kvalitative dataindsamling

Case-gymnasier (uddannelse i parentes)	Fordelingsområde ⁵	Region	Andel elever udenlandsk herkomst (2016) ⁶	Andel elever fra uddannelsesfremmede hjem (2016) ⁷	Antal elever 2017/18 ⁸	Profil
Alssundgymnasiet Sønderborg (STX)	Sønderjylland	Syddanmark	8 %	4 %	474	Nej
Fredericia Gymnasium (STX og HF)	Trekantsområdet	Syddanmark	13 %	4 %	801	Nej
Frederiksberg Gymnasium (STX)	Centrum	Hovedstaden	43 %	10 %	668	Ja
Gammel Hellerup Gymnasium (STX)	Storkøbenhavn N	Hovedstaden	9 %	3 %	1.024	Nej
Herlev Gymnasium og HF (STX)	Storkøbenhavn N	Hovedstaden	44 %	6 %	421	Nej
Københavns Åbne Gymnasium (STX og HF)	Centrum	Hovedstaden	43 %	17 %	662	Nej
Marselisborg Gymnasium (STX)	Midtjylland Øst	Midtjylland	4 %	1 %	779	Nej
Mulernes Legatskole (STX og HF)	Fyn	Syddanmark	46 %	14 %	764	Nej
Munkensdam Gymnasium (STX)	Trekantsområdet	Syddanmark	5 %	5 %	878	Nej
NEXT – Albertslund Gymnasium (STX)	Storkøbenhavn V	Hovedstaden	40 %	8 %	310	Nej
NEXT – Sydkysten Gymnasium (STX)	Storkøbenhavn V	Hovedstaden	75 %	25 %	300	Nej
Niels Brock Handelsgymnasiet JTP (HHX)	N/A	Hovedstaden	N/A	N/A	1867	N/A
Nørre Gymnasium (STX)	Storkøbenhavn V	Hovedstaden	32 %	5 %	968	Nej
Risskov Gymnasium (STX)	Midtjylland Øst	Midtjylland	11 %	3 %	787	N/A
Rysensteen Gymnasium (STX)	Centrum	Hovedstaden	4 %	1 %	1058	Ja
Rødovre Gymnasium (STX)	Storkøbenhavn V	Hovedstaden	18 %	6 %	790	Nej
Sønderborg Statsskole (STX)	Sønderjylland	Syddanmark	10 %	5 %	830	Nej
Tornbjerg Gymnasium (STX)	Fyn	Syddanmark	30 %	8 %	773	Nej
Tønder Gymnasium (STX og HF)	Sønderjylland	Syddanmark	7 %	8 %	434	Nej
Viby Gymnasium (STX)	Midtjylland Øst	Midtjylland	34 %	6 %	602	Nej
Aabenraa Statsskole (STX)	Sønderjylland	Syddanmark	11 %	2 %	742	Nej
Aarhus Gymnasium Syd, HTX, Viby (HTX)	N/A	Midtjylland	N/A	N/A	N/A	N/A
Aarhus Gymnasium, HTX, Aarhus C (HTX)	N/A	Midtjylland	N/A	N/A	N/A	N/A
Aarhus Handelsgymnasium, HHX, Viby (HHX)	N/A	Midtjylland	N/A	N/A	1071	N/A
Aarhus Katedralskole (STX)	Midtjylland Øst	Midtjylland	4 %	2 %	864	Nej

⁵ Kilde: EVA (2018). Fordeling af elever på de almene gymnasier og HF. HTX- og HHX-institutioner er ikke inddelt i lignende fordelingsområder.

⁶ Kilde: EVA (2018). Fordeling af elever på de almene gymnasier og HF. I EVA's undersøgelse er kun medtaget STX og HF-institutioner, hvorfor disse ikke er tilgængelige for HTX- og HHX-institutionerne. Dertil anvender EVA begrebet ikke-vestlige elever til opgørelse af andelen af elever med udenlandsk herkomst.

⁷ Kilde: Eva (2018). Fordeling af elever på de almene gymnasier og HF. I EVA's undersøgelse er kun medtaget STX og HF-institutioner, hvorfor disse ikke er tilgængelige for HTX- og HHX-institutionerne.

⁸ Kilde: Uddannelsesstatistik.dk

De 33 institutioner i den kvantitative dataindsamling

Case-gymnasier	Ungdomsuddannelse	Region	Karakter*	Socioøkonomisk Reference - 2016 til 2018 (Dansk mundtlig) **	Andel elever med udenlandsk herkomst (2016) ***	Antal søgte 1 prioritet - % ændring fra 2015****
Birkerød Gymnasium HF IB & Kostskole	HF	Region Hovedstaden	6,1	7,1	17%	-21%
Borupgaard Gymnasium	STX	Region Hovedstaden	7,5	7,5	10%	5%
Frederiksborg Gymnasium og HF	HF	Region Hovedstaden	5,7	6,7	5%	11%
Frederiksværk Gymnasium	STX	Region Hovedstaden	6,1	5,9	11%	3%
Gefion Gymnasium	STX	Region Hovedstaden	7,3	7,5	20%	15%
Greve Gymnasium	STX	Region Sjælland	7,2	7,3	15%	7%
H.C. Ørsted Gymnasiet Lyngby	HTX	Region Hovedstaden	7,4	7,4	-	0%
Hasseris Gymnasium	STX	Region Nordjylland	7,8	7,8	15%	-7%
Helsingør Gymnasium	Stx	Region Hovedstaden	6,7	7	12%	-25%
Holstebro Tekniske Gymnasium	HTX	Region Midtjylland	8,1	7,5	-	-3%
Horsens HF & VUC	HF	Region Midtjylland	6,6	6,3	11%	35%
Høje-Taastrup Gymnasium	STX	Region Hovedstaden	6,2	6,5	36%	-48%
Køge Handelsskole	HHX	Region Sjælland	6,1	7,2	-	-21%
Middelfart Gymnasium & HF	STX	Region Syddanmark	7	7,2	7%	10%
Morsø Gymnasium	STX	Region Nordjylland	7,1	7,7	3%	-70%
Nakskov Gymnasium og HF	HF	Region Sjælland	4,8	5,5	10%	17%
Niels Brocks Innovationsgymnasium	HHX	Region Hovedstaden	8	7,1	-	-1%
Odense Katedralskole	Stx	Region Syddanmark	7,1	8	8%	-9%
Odense Tekniske Skole	HTX	Region Syddanmark	7,4	7,4	8%	0%
Roskilde Gymnasium	STX	Region Sjælland	7,3	8,2	4%	-17%
Sct. Knuds Gymnasium	STX	Region Syddanmark	7,5	7,9	9%	29%
Silkeborg Gymnasium	STX	Region Midtjylland	7,9	8,1	5%	-10%
Slagelse Gymnasium	STX	Region Sjælland	6,5	7,1	10%	0%
Solrød Gymnasium	STX	Region Sjælland	6,6	6,9	10%	4%
Svendborg Erhvervsskole & - Gymnasier	HHX	Region Syddanmark	6,6	6,8	5%	6%
Thisted Gymnasium, hf, stx	HF	Region Nordjylland	5,7	6,2	4%	-8%
Tradium, Teknisk Gymnasium, HTX	HTX	Region Midtjylland	6,3	6,9	-	39%
Vestfyns Gymnasium	STX	Region Syddanmark	7	7,7	5%	2%
Viborg Katedralskole	STX	Region Midtjylland	7,6	8	8%	3%
Ørestad Gymnasium	STX	Region Hovedstaden	6,6	7,2	25%	-20%
Aalborg Handelsskole, Hovedafdeling	HHX	Region Nordjylland	6,5	7,1	-	22%
Aarhus Business College	HHX	Region Midtjylland	6,3	7,5	-	0%
Århus Statsgymnasium	Stx	Region Midtjylland	7,2	7,8	12%	1%

*Data, fra uddannelsesstatistik.dk - Prøvekarakter 2018 total.

** Kilde: Uddannelsesstatistik.dk – Socioøkonomisk reference fra 2016-2018, Dansk Mundtlig.

*** Kilde: Eva (2018). Fordeling af elever på de almene gymnasier og HF. I EVA's undersøgelse er kun medtaget STX og HF-institutioner, hvorfor disse ikke er tilgængelige for HTX- og HHX-institutionerne. Dertil anvender EVA begrebet ikke-vestlige elever til opgørelse af andelen af elever med udenlandsk herkomst.

**** Kilde: Uddannelsesstatistik.dk

